UĞUR MUMCU

Batı Kulübünde Dans

UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

um:ag

15

BÜTÜN YAZILARI

UĞUR MUMCU

Batı Kulübünde Dans

15

BÜTÜN YAZILARI

um:ag

um:ag Vakfı Yayınları: 46
Bütün Yazıları Dizisi: 15

BATI KULÜBÜ'NDE DANS

UĞUR MUMCU

(10 Haziran-31 Aralık 1980 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet.

ISBN 975 - 8084 - 45 - 3

Yayın Yönetmeni: Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um:ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı 125/6, Bakanlıklar, Ankara Tel: 0.312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

BATI KULÜBÜ'NDE DANS

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Millet Aldanmazmış 13
Karınca Yasası 15
Böyle Başlar 17
Açık Olmak 19
Kara Sınıf 21
Hangi Değer? 22
Beş Genç Ölü 24
Sabıkası Var 25
Etkili Muhalefet 27
Vakıf'tan Kale'ye 30
Dayanışarak 32
Kulüp'te Dans 34
Sükangiller 35
IMF İpoteği 37
Kırmızı Plakalar 39
DİSK 41
Devlet Nerede? 42
Kılıç'ın Mektupları 44
Meclis'in Balıkları 46
Mason Belgesi 48
Kim İçin, Ne İçin? 50
Kimin Parası? 51
Olur mu, Olmaz mı? 53
Batı Kulübü'nde Dans 55
Susan Basın 56
Nesi Sapık İdeoloji? 58
Menderes'in Mirası 60
Tünel 62
Olacak İş mi? 63
Kanlı Plan 65
Savaşın Böylesi 66
74 Affı 68
Türkler 70
Önlem Almak 71

Tükenmeyiz 73
MSP Ne Yapar? 75
Dar Açı 76
Bir İnsanlık Dersi 78
80 Affı 80
Birlik Ne Zaman? 82
Terör ve Deney 83
Hep Bu Kafa 85
Dışarıda ve İçeride 86
DİSK'in Yanında 88
CHP ve Sorumluluk 89
İtiraflar 91
Dünden Bugüne 92
Karar Günü 94
Herkesin Görevi 96
Aynı Örgüt 98
Nedir, Ne Değildir? 99
Dallas 101
Kimin Parası Kime? 102
Neye Yarar? 104
Kuşkudan Kanıta 106
Vekilin Vekilinin Vekili 108
Neyin Seçimi? 109
Aynı Tavır 111
Söylemek ve Yapmak 112
Ne Zaman? 114
Arapsaçı 116
Amacı Ne? 118
Üçüncü Batıl 119
Gücü, Gücü Yetene 121
Eski Hastalık 123
Şu Son Haber 124
İlk Meclis 127
Evren'in Mesajı 129
Önemli Hafta 131
Danışman: Erkmen 133
Eski Demokratlar 135
Acı Çekenlere 137
Bugünkü Oylama 138

MC Sakızı mı? 140
Oyun Çok ... 142
Özal Necidir? 144
Emanetçi Bavulu mu? 146
Süleymancılar 148
Sivasta Sus, Konya da Bağır 151
Kim Bu Hayri? 153
Bundan Sonra ... 155
Terörsüz Özgürlük ... 156
Tam Zamanıdır 158
Geçmişe Bakıp 161
Mithat Paşa'dan Beri 163
Yosuzluk Üstüne ... 164
Gerçek Yönü 166
Batı 168
Dış Borç Kapanı 169
Tepkiden Etkiye 171
Savaş Başladı 172
Kaynağa İnmek ... 174
Petrol Savaşı 176
Kitap Bulundurmak ... 177
Savaş Hukuku 179
Bir Asırlık Çınar 180
Hoffman Örgütü ... 182
Kötü Politikacı 184
Evren'in Uyarısı 185
İşte Atatürk Bu ... 187
Nalıncı Keseri 189
Ya Yolsuzluklar? 190
Hortluyor 192
Erteleme 193
Atatürk Adına ... 195
Ayrım Gözetmeden 196
Komplo Kuramı 198
İtiraf İçin ... 200
Dr. Oneken Bir Dakika ... 201
Telemen'in İfadesi ... 203

Siyasal Destek Yoksa 208
Uçak Kaçırma 210
Yüz Milyon Oradan, Yüz Milyon Buradan 212
Sırdaş Hesap 214
Yıldırım Aşkı 215
Gazetecilik 217
Bu Bunalımda 219
Yazık Oldu HEMA'ya 221
İşte İpucu 222
NATO Vizesi 224
Sayın Sağlam'a 225
Gizli Hesap 227
Cumhuriyet 229
Bir Sıyasal Şirket 231
İşçinin Paraları 232
Suskunluk 234
Bir Yabancı 236
Manevı Şahsıyet 237
TRT Derken 240
İşte Dosyalar 242
Şu Krediler 243
Dosyalar Nerede? 245
Aydınlatma 246
Kasaroğlu ve Ekibi 248
Gerçek Yönü İle 251
Bakana Bakın 253
Çayırovalı 255
Tunagür ve Şirketi 257
Nereden Geliyor? 258
Kımmiş Kim? 260
Oldu Olacak 261
Tek Yol Friedman 263
Yargıç Güvencesi 265
Odalar ve Ülkücüler 266
Generalin Ölümü 268
ITT Rüşveti 269
Eyüboğlu 271
İşte Tarih, İşte Sayı 273

Olayların Dili 275
Yürek Sızlamadan 277
Lastik Uzuyor 279
Namuslu Olma Suçu 281
Dr Bulut 283
Bağımsızlık ve Sosyalizm 285
Devletin Parasıyla 287
Kubalı Hocamız 290
Demokrasi Adına 291
Bu da mı Atatürkçü? 293
Devlet Karışmasın 294
Babalar 296
Mafya'dan Bir Tanık 299
İşte Tanık 301
Topuz ve Telemen 303
Altan Öymen 304
Kinlerinin Nedeni 306
Geçmişe Bakınca 308
Şelefyan Düzeni 309
Hachette 312
Şüphe 314
TRT ve HEMA 315
Petrol Ofisi'ne 317
Pembe Köşkün Bağımsızlığı 320
Hotel TRT 321
Mataracı'nın Mektubu 323
Bir Öneri 325

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin ikiyüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araş-

tırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile 1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, **birinci dönem yazıları** biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür, **"içindekiler"i**, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan **ikinci dönem yazıları** ise bu "içindekiler"in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız "içindekiler"i, koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın oluşmasında emeği geçen, katkısı olan TBMM Kütüphanesi Müdürü Sayın Ali Rıza Cihan, Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar...

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler, öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

MİLLET ALDANMAZMIŞ!..

Altı aylık iktidardan sonra artık iyice iflas ettiğini anlayan AP, "erken seçime gidelim" çağrılarına sımsıkı sarıldı. AP kurmaylarına göre seçimin "tam sırasıdır"; ülke, bir çok ili, ilçesi ve mahallesi ile kitle terörü altında inim inim inlerken seçim yapılmalı, militanlar sandık başlarını tutmalı, özgür iradesini kullanmak isteyen seçmene şimdiden her türlü gözdağı verilmeli, işte bu koşullar sürerken seçim yapılmalıdır(!)

Erken seçim önerilerini ortaya attıkları günden beri ağızlarından bir söz hiç eksilmiyor. "Niçin millete gidelim" diye sorarsanız, yanıt hazırdır:

- Çünkü millet aldanmaz, en büyük hakem odur

"Millet yanılmaz" sözünü akıl ve mantığın süzgecinden geçirmek ister misiniz? Gelin öyle yapalım.

Demokrasilerde siyasal iktidarı halk oyu yani seçmen çoğunluğu belirler. Halk oyu ile iktidara gelen bir siyasal parti, kendisi için kullanılan oylara bakıp "halk yanılmaz diyebilir. Bir süre sonra koşullar değişir. Bu kez, muhalefet partisi iktidara gelir. Halkın büyük bir çoğunluğunun oylarını toplayan dünün muhalefeti, bugünün iktidar partisi de aynı sözleri söyler:

- Millet aldanmaz, halk yanılmaz...

Siyasal iktidarı seçmen oyu belirlediğine göre, "millet aldanmaz" ya da "halk yanılmaz" sözünün, bu süreçteki anlamı nedir? Seçmen çoğunluğu AP'ye oy kullandığı zaman "millet aldanmıyor", aynı seçmen CHP için oy kullanırsa "halk yanılıyor"; peki değişen oylarla beliren seçmen eğilimi, bir yanılma aldanma sonucu mu ortaya çıkıyor?

Siyasal partiler, bir önceki seçim sonuçlarını, kendi yararlarına değiştirmek için kullanmışlardır.

Bir muhalefet partisi, verilen oylarla muhalefette kalmışsa, bir sonraki seçimde oylarını artırmak ister. Muhalefet partisinin

bu çabası, halkın bir önceki seçimde "aldandığı, yanıldığı" inancından kaynaklanır. Öyleyse, bu muhalefet partisi için halk bir önceki seçimde yanılmış sayılmaz mı?

Örnek verelim: AP, ara seçimlerle oy oranını bir ölçüde artırdı. CHP ise bu seçimlerde bir milyona yakın oy yitirdi. AP'ye göre, halk 1977 seçimlerinde CHP'ye oy verirken yanılmıştı. CHP'ye göre de aynı halk 1979 ara seçimlerinde AP'nin oylarını artırırken aldanmıştı!

Demirel, "bütün sağ oyların AP'de toplanması" çağrılarında bulunurken, "aldanmaz" dediği "milletin" bir bölümünün aldanarak, yanıltılarak MSP ve MHP için oy kullandığını söylemiş, dolayısıyla "milletin aldandığını" kendi ağzı ile "itiraf" etmiş, açıklamış olmuyor mu?

"Halk yanılmaz", "millet aldatılmaz" gibi kavramlar, kulağa ve gönüllere hoş gelen sözcüklerin mayasıyla yoğrulmuşlardır. "Halk yanılmaz" ve "millet aldanmaz" kavramlarının geçerliği, bütün düşünce ve örgütlenme yasaklarının kalktığı ülkelerde söz konusu olabilir. Halka bütün seçenekler, insanın aklına gelen bütün çözüm yolları gösterilir, "işte" denir, "bu çözümlerden birini seç, bu seçeneklerden biri için oy kullan..."

Türkiye'de düşünce ve örgütlenme özgürlüklerinin önüne dikilmiş kaskatı yasaklar vardır. Türkiye'de her gün beş on can alan acımasız terör vardır. Böyle bir düzen ve böyle bir ortamda seçim yapıp, "millet aldanmaz", "halk yanılmaz" gibi gerekçelere sarılmak, kandırmacılığın, aldatmacanın en ilkeli, en kabası ve en büyüğüdür.

Milletin aldanacağı varsayımı ile düşünce ve örgütlenme yasakları koy, ülkenin dört bir bucağında terör rüzgarları estir; sonra kalk, aldanır saydığın halkın oylarını baskı altında tutarak seçimlere gitmekten, "milletin hakemliğinden" söz et(!)

"Hakem", futbol maçında olur. Sen, futbol sahasında boğa güreşi yaptırırsan, hakemin hakemliğinden ne hayır gelir?

Milletin yanılıp yanılmadığını, ancak kendi partilerine verilen oyla ölçmeye kalkmak, çok acemice bir kandırma yoludur. 1965 seçimlerinde 15 milletvekili ile parlamentoya giren, Türk demokrasisinin yüzakı TİP'in, seçim sandıklarından sökülüp atılması için seçim yasasını değiştirenler de bunlardır. Halk, bir sosyalist partiye oy verince aldanır, bunlara oy verince aldanmaz öyle mi?!..

Bugün "aldanmaz" diye seçim hesaplarına malzeme yapılan "millet", 1965 seçimlerinde 15 tane sosyalist milletvekilini parlamentoya sokmuştu. Bu 15 milletvekili yakalarına yapışınca, kurtuluşu seçim yasasını değiştirmekte buldular. Unutuldu mu bunlar?

- Halk yanılmaz, millet aldanmaz...

Halkın ne zaman, ne gibi yalan ve dolanla yanıltıldığını, ne zaman yanılmadığı ve yanılmayacağını onlar da biliyor, bizler de biliyoruz!

(Cumhuriyet, 10 Haziran 1980)

KARINCA YASASI

CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin Küçük Kurultayı'nda yaptığı konuşmada "CHP dışı solu" çok ağır dille suçlamıştır. Faşist terörün günden güne azgınlaştığı bir dönemde Ecevit'in, ülke çapında, partisinin üyeleri ile birlikte aynı faşist namlular ve aynı kanlı saldırılar karşısında savunmasız kalan "parti dışı sol" için söylediği bu sözlerin üzerinde önemle ve duyarlılıkla durmak gerekecektir.

Ecevit partisinin sol sınırını çizmek; "parti dışı sol" akımların CHP tabanında güç kazanmasını önlemek zorundadır. Buna kimsenin bir diyeceği olmaz. Elbette bir sosyal demokrat partinin, bir sosyalist partinin içinde yükselmesi gereken Marksist akımlara yer vermesi ve partinin Marksist eğilimlerce yönetilmesi beklenmez.

CHP Genel Başkanı, yasadışı Türkiye Komünist Partisi'nin parti dışı politikasını etkilemek için -varsa- yaptığı girişimlere engel olmak zorundadır. Buna da kimsenin bir diyeceği olacağını sanmıyorum.

Yine CHP Genel Başkanı, partisinin "eylemli silahlı sol" ile işbirliği, eylem birliği yapması yolunda öneriler varsa, bu önerileri de geri çevirmesi gerekmektedir. Buna da kimsenin herhangi bir itirazı olamaz.

Sayın Ecevit, Demirel'in izlediği ekonomik politikayı çok tutarlı gören "tatlı su sosyalistlerini" eleştirmekte yerden göğe haklıdır. Ecevit'in bu eleştirilerine, bir değil bin kez katılırız.

Fakat Sayın Ecevit'in konuşmasında yer alan taşkın öfke, "CHP dışı solu" bu ölçülerle sınırlamıyor. CHP Genel Başkanı, CHP çatısı altında olmayan tüm solu, hiçbir ayrım gözetmeden "eylemci sol" etiketi yapıştırarak suçluyor.

Ecevit'e bu suçlama kolaylığını sağlayan olgu, öyle sanıyoruz ki, sol kesim içindeki dağınıklık ve özellikle sosyalist solun parlamento içinde bir sandalyeye olsun sahip olmamasıdır. Sosyalist birikim içindeki "benzer eğilimler" bir sosyalist partinin çatısı altında toplanmış olsalar ve bu partinin parlamentoda birkaç temsilcisi bulunsa, Ecevit, kendilerine "sol" diyen bütün çevreleri aynı kefeye koyup bu denli suçlamalarda bulunamazdı.

Kaldı ki CHP'den beklenen, banka soygunu, adam öldürme gibi eylemlerle tanımlanan "eylemci sol" ile, yasadışı TKP ile iş ve eylem birliği yapması değildir. Faşist namluların halk üzerine ölüm saçtığı bir dönemde, CHP'nin yasal sol ile, sosyalist partilerle, devrimci işçi sendikalarıyla ve kitle örgütleriyle bir dayanışmaya girmesi bekleniyordu. Çünkü, faşist namlular CHP'li, DİSK'li, TİP'li, TSİP'li demeden halka ölüm kusuyorlardı. Bu koşullarda, soyut ideolojik kavgaların, "parti içi sol, parti dışı sol" gibi kavramların da yeri yoktu; olamazdı, daha doğrusu olmamalıydı.

Fakat Sayın Ecevit, dilinden hiç düşürmediği "diyalog" sözcüğünü, ara sıra "demokrasiye bağlı parti" diye nitelediği, bu kanlı düzenin baş sorumlusu AP için kullanırken, partisini ve kendisini 1973 ve 77 seçimlerinde vargücüyle destekleyen solu "eylemci sol" kavramının içine sokup dışlamak hatta suçlamak gibi, değil sosyal demokratlığa, "demokratlığa" bile yakışmayan bir tutuma girmiştir!

CHP'nin "özgürlükçülüğü", kendi partisini iktidara getirecek kadar özgürlüklerle yetinen, dışı parlak, içi boş ve kavruk bir kavram mıdır acaba?..

Sayın Ecevit'e sormak isteriz. Teröre, maceracılığa, silahlı eylemlere karşı, kurulduğu günden bu yana en bilinçli, en kararlı savaşı veren DİSK ile "özgürlükçü" CHP'nin teröre karşı ortak savaş vermemeleri için geçerli sayıda neden, görülen engel nedir? Ve neden yasal sosyalist partiler CHP için, AP'den bile daha uzak görülen kuruluşlardır?

Örgütlerin birleşip ayrılmaları, ticaret şirketlerinin birleşip ayrılmalarına benzemez. Çünkü parti tabanlarında ticaret ilişkileri değil, aynı ortak düşman karşısında, aynı faşist namlu karşısında, aynı kanlı saldırılar karşısında kendiliğinden ortaya çıkan dayanışma duyguları yatar. Bu dayanışma duyguları, bir süre sonra siyasal ilişkilere yol açar.

Anadolu'nun bir çok yerinde, bu kanlı faşist saldırılar karşısında, CHP tabanı ile DİSK'li işçiler, sosyalist partiler ve de demokratik kitle örgütleri arasında ortak bilinç ve dayanışma duyguları çoktan yaratılmıştır CHP üst yönetimi ise, bu zorunlu, bu sağlıklı kenetlenme karşısında halkın gerisinde, evet, hem de çok gerisinde kalmıştır

Ecevit, partisiyle işbirliği yapmayan ilerici ve devrimci sendikalara "biz karıncalar gibi çalışarak, sendikaları tabanından ele geçiririz" anlamında sözler söylemişti.

Şimdi "karınca yasası" tersine işliyor! Halk, faşist namlular karşısında parti tavanlarında, parlamento kulislerinde oluşturulan yapay sınırları kaldırıp, sahipsiz kalan karıncalar gibi birbirlerine sokuluyor, birbirleriyle kenetleniyor.

Sayın Ecevit, seçim gezilerinde, halk yığınlarına, "siyaset kulislerinde, otel lobilerinde oynanan oyunları, tarlalarda bozacaksınız, fabrikalarda bozacaksınız" diyordu.

Belki halk, Sayın Ecevit'in bu sözlerini tutuyor ve tutacak. Kim bilir!..

(Cumhuriyet, 11 Haziran 1980)

BÖYLE BAŞLAR

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Esat Kıratlıoğlu'nun bir özel petrol şirketi olan "PET" ile ilişkisi, yadsınmaz belge ve kanıtlarla ortaya çıkmış bulunuyor. Bu belge ve kanıtlara karşı, "Bana iftira edecek adam anasının karnından doğmadı" gibi açıklamalar, sayın bakanı biraz daha güç duruma sokuyor.

Hemen anımsayacaksınız; Bakan Kıratlıoğlu'nun özel telefonunun "PET" şirketi tarafından kullanıldığı, bu köşede ortaya atılmış ve Kıratlıoğlu ile şirket arasında ne gibi ilişkiler olduğu bir kaç yazıyla sorulmuştu.

Bu sorunun sorulduğu günlerde, gazetemizin Ankara bürosu emekçilerinden Erbil Tuşalp arkadaşımızın, PET şirketinin, Sovyet Natchim Drom Eksport firmasının temsilcisi olarak Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile bir sözleşme imzaladığına ilişkin bir haberi de yayınlanmıştı.

Anayasa'nın 78'inci maddesi, TBMM üyeleri için kamu kuruluşlarıyla ilgili "yüklenme işlerini doğrudan doğruya veya dolayısıyla kabul edemezler" hükmünü getirmektedir Bakanın, PET şirketi ile "doğrudan doğruya veya dolayısıyla" ilişkili olduğu; bu nedenle "üyelikle bağdaşmayan işlere" giriştiği, açıklanan belge ve kanıtlarla iyice belirlenmiştir.

Kıratlıoğlu'nun, bu belge ve kanıtlardan sonra yalnızca bakanlıktan değil, milletvekilliğinden de ayrılması, bir Anayasal zorunluluk olmaktadır. Çünkü Anayasa'nın 80'inci maddesi, "üyelik ile bağdaşmayan bir hizmetin kabul edilmesi" halinde üyelik sıfatının nasıl düşeceğini hükme bağlamış bulunuyor.

Sayın Kıratlıoğlu'na "iftira" etmeye kimsenin niyeti yoktur. Sayın Bakan hakkındaki savların kanıtlanması için birtakım kişilerin "analarının karınlarından doğmalarını" beklemeye de hiç ama hiç gerek yoktur. Cumhuriyet gazetesinde, bakanın telefonunun PET şirketince kullanıldığı yayınlanmış, arkasından, bu şirketin müşavir firma olarak Sovyet firmalarının temsilcisi kimliği ile, Enerji Bakanlığına bağlı Aliağa Rafinerisi genişletme çalışmalarına katıldığı yazılmış; bundan sonra, eski Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Baykal'ın girişimleriyle Kıratlıoğlu ile PET şirketi arasındaki ilişkiler yeni belgelere bağlanmış; Bakan'ın, PET şirketinin ortağı olduğu, "hiçbir babayiğidin hayır diyemeyeceği" kanıtlarla ortaya konmuştur. Milliyet gazetesinden arkadaşımız Emin Çölaşan'ın hünerli bir gazetecilik yaklaşımı ile sergilediği belgeler de, Bakan Kıratlıoğlu'nu artık iyice köşeye sıkıştırmıştır.

Kıratlıoğlu'nun, bu şirket adına toplantılara katıldığı, şirketten paralar aldığı, özgün, güçlü ve yadsınmaz belgelerle ortadadır. Sayın Bakan'ın bu aşamada yapması gereken iş, tası tarağı toplayarak bakanlıktan ayrılıp, özel telefonunun bulunduğu PET şirketine taşınmasıdır!

Kıratlıoğlu ile ilgili, kesin belgelere bağlanan gensoru önergesinin, CHP yönetimince "hükümet hakkında gensoru hazırlayalım" gerekçesi ile ertelendiği anlaşılmaktadır. Oysa, Deniz

Baykal ve arkadaşlarınca hazırlanan gensoru önergesi ile, öncelikle Kıratlıoğlu'nu düşürerek hükümeti sarsmak, sonra da bu gensoru önergesinde ortaya çıkacak oy dengesine göre, hükümetin tümü hakkında gensoru önergesi vermek, çok uygun bir yol gibi görünmekteydi.

Bu aşamada ayrıca, Kıratlıoğlu hakkında verilecek gensoru önergesiyle, örneğin taze AP'li Faruk Sükan ile, İşgüzar olayında yeri göğü inleten Feyzioğlu'nun bu açık belgeler karşısında ne gibi bir tutum takınacaklarını gözlemek çok ilginç bir "karakter sınavı" olacaktı.

Kıratlıoğlu ile ilgili gensorunun bekletilmesinin, "kendi iddialarına inansalar, gensoruyu hemen verirlerdi" gibi yersiz yorumlara yol açması da kaçınılmazdır.

Her neyse; biz "Bakanlar, gizli ortağı oldukları şirketlerle taahhüt işlerine girişirler" gibisinden bir Anayasa değişikliği taslağı önerelim. O zaman, bu gibi konularla hiç uğraşmamış oluruz, ne dersiniz?..

(Cumhuriyet, 12 Haziran 1980)

AÇIK OLMAK...

MSP'nin AP azınlık hükümeti önüne koyduğu koşullar, Demirel için kabul edilir türden midir?

- Anarşiyi önle, IMF ile stand-by anlaşmalarını kaldır, devalüasyon yapma, zam da yapma, faiz sınırlarını kaldıran, son kararnameyi de iptal et...

Hem bakınız, bu koşullar; AP hükümetinin paranın değerini düşürdüğü, Tekel ürünlerine yüzde kırka varan zamların yapıldığı günlerde ileri sürülüyor. Demirel, bu koşulları kabul etmez, edemez. Bunu, Erbakan da biliyor, Erbakan muhalifi Korkut Özal da...

Faizi "haram" sayan MSP'nin, bırakın şunu bunu, faiz kararnamesinin çıktığı gün, "ben desteğimi çekiyorum" demesi beklenmez miydi? Demirel hükümetinin, IMF istekleri doğrultusunda kararlar alacağını, paranın bir süre dalgalanmaya bırakılacağını, zamları yeni zamların izleyeceğini bilmeyen, duymayan, anlayamayan kaldı mı? Kalmadı. Bu bir sistemdir. Sistem, gereğince işliyor.

Sistem, bir sosyal sınıfın ezilmesine. türedi zenginlerin oluşturduğu yeni sınıfların semirip palazlanmasına yol açan tam bir kapkaç düzenidir. Erbakan, "Batı kulübü zihniyeti" adını taktığı sistemi tanımlarken, "Batı" diyor, "sömürücüdür, sömürücü olduğu için de tahakkümcüdür..."

Sömürü, öncelikle ekonomik bir olaydır. İnsan insanı, sınıflar başka sınıfları, uluslar yine başka ulusları sömürür. İnsan insanı tek başına, bir sınıf öteki sınıfı tek başına, bir ulus öteki ulusu yine tek başına sömüremez. Sömürü halkaları iç içedir. Bir ulusun öteki ulusu sömürmesi, sınıfsal sömürü ile yürür. Bireysel sömürü de sınıfsal sömürünün ürünüdür.

İşte Erbakan'ın "Batı sömürücüdür, sömürücü olduğu için de tahakkümcüdür" yolundaki görüşü, böyle yorumlanırsa bir anlam taşır. Böyle yorumlanırsa, MSP'nin aynı "sömürü" ve aynı "tahakkümün" bir parçası olduğu da anlaşılır. Çünkü MSP, "Batı kulübü" dediği AP'nin yanında iki kez iktidar olmuş, AP ve MHP'nin "sömürü modelini" paylaşmış; bir "tahakküm" ve "sömürüyü", AP ve MHP ile birlikte yürütmüştür.

Politikada küçük zigzaglar, amaca ulaşmak için başvurulan çeşitli yollar olağan sayıldığına göre, MSP'nin AP azınlık hükümetine verdiği "kerhen destek" ile bugünkü "şu şu koşulları yerine getirmezsen desteğimi çekerim" yollu açıklamaları arasında bir bağ kurmak gerekmeyecek midir? Gerekecektir

MSP'nin "alın, sömürücü AP'yi iyi tanıyın" diye Demirel hükümetini desteklediği, bu desteğin bugün, AP için kabul edilmez koşullara bağlandığı iyice anlaşılıyor.

MSP'nin, "Batı kulübü" ve Batı'nın "tahakkümcü" ve "sömürücü" diye tanımladığı "zihniyeti" karşısında, bugüne dek AP ve MHP yanında hükümetlerde ne yaptığını sormadan bugünkü tutumuna gelelim ve niçin "bile bile lades" gibisinden bir siyasal oyuna başvuruyorsunuz, diye soralım!

Uzun sözün kısası MSP, AP hükümetini ne zaman, nasıl ve ne yolla düşüreceği konusunda çok açık, çok net olmak zorundadır. Bunun için gensoru mu verilecek, buna karar verilmelidir. Bu konuda CHP ile işbirliği mi yapacak; bir an önce bunu kararlaştırmalıdır. Yoksa, MSP'nin bundan sonra atacağı adımlar da inanılır olmaktan çıkar.

Kadayıfın altı kızardı mı, kızarmadı mı bilmiyoruz, ama "imambayıldı" kızarıyor ve Demirel'in sapı uzun kaşığı da imambayıldı tepsisine doğru uzanıyor...

(Cumhuriyet, 13 Haziran 1980)

KARA SINIF...

Türkiye'de banka ve kredi düzeni kimler için çalışmaktadır?..

Bankalar, "devlet bankaları" ve "özel bankalar" olarak ikiye ayrılıyor. Özel bankaların sahipleri, çoğunlukla ticaret alanına yayılmış büyük holdinglerdir. Bu özel bankalar, halktan toplanan paraları, genellikle kendi şirketlerine "kredi" olarak kullandırırlar. Devlet bankaları da siyasal iktidarların emrindedir. Devlet bankaları kredilerini siyasal iktidar çevreleri ile ilişkili işadamları ve şirketlere dağıtırlar.

"Türedi zengin" dediğimiz sınıf -uygun görürseniz, "lumpen burjuva" kavramını kullanalım- bu yolla zengin olurlar. Siyasal iktidar, banka yönetim kurulları ve genel müdürleri aracılığı ile belli kişilere ve firmalara "kredi" adı altında para dağıtılır. Devlet Bankaları, türedi zenginler için bir çeşit "emme basma tulumba" gibi çalışır.

Diyelim ki, tutucu iktidar yanlısı bir haber ajansı kuracaksınız. Kuracaksınız ama paranın devletten çıkmasını istiyorsunuz. Ne yapacaksınız?.. Önce bir adamınızı ne yapıp yapıp bir devlet bankasının yönetim kuruluna sokacaksınız.

Gerisi?.. Gerisi kolay; gerisini hiç düşünmeyin. Adamınız, adamlığını gösterecek ve bankayı haber ajansına ortak edecektir.

- Bankacılık ile gazeteciliğin ne ilgisi var?..

Aklınıza bu gibi sorular gelecek ama çok partili hayatımızda ve çoğulcu demokrasilerde böyle soruların hiç anlamı yoktur. Atı alan, -tabii kıratı da- Üsküdar'ı geçer, size oradan selam yollar...

Belgeleri şöyle bir karıştırırsanız, özel inşaat şirketlerini ortak almış devlet bankalarına rastlarsınız. Peki ne ilgisi var bankacılık ile inşaatçılığın? Yok. Aramayın boşyere...

Halktan kuruş kuruş toplanan paralar, özel bankalar eliyle aile şirketlerine, devlet bankaları eliyle de iktidar yakınlarına, "milliyetçi" yayın yapan varlıklı Yahudi ve Ermenileri'n azınlık şirket ortaklarına sebil gibi dağıtılır. Bunların hesabını soran yok mudur?.. Yanıtı; yoktur çünkü düzen böyle kurulmuştur. Bu düzen, kendisine karşı çıkan, kafa tutan herkesi ezip hizaya getirecek her türlü canavarlığı da emrinde hazır tutmaktadır.

Bu arada işçilerin ücretlerinden kesilen primler, işverenler tarafından SSK'ya yatırılmamakta, işçi paraları devlet eliyle işverenlerin emrinde ucuz kredi olarak kullandırılmaktadır.. Bunlara karşı çıkmak, mayın tarlalarına girmek kadar tehlikeli ve güç iştir.

Bankalarla bankerler arasındaki "bul karayı, al parayı" kavgasından sonra, şimdi yüzde elliye varacak faizlerle orta büyüklükteki işletmecileri batırmak, iktidar yanlısı türedi zenginlere, lumpen burjuvalara yeni kazanç kapıları açmak için türlü dümenler çevriliyor.

Sahtecilik yapan firmaları affet; devletçe işletilecek madenleri yasaya karşın göz göre göre özel sektöre peşkeş çek; bankaları bankerlerle, bankerleri bankalarla kapıştır; sonra Türk parasının değerini pula çevir...

Bütün bunlar, sosyolojik ve tarihsel anlamda burjuvazinin değil, lumpen burjuvaların, türedi zenginlerin, iktidar yanlısı açıkgözlerin, kara servetçilerin, kısaca "kara sınıfın" iktidarı yolunda atılan adımlardır.

Bu banka ve kredi sistemi, bu baş döndürücü enflasyon ve bu devalüasyon, Türkiye'yi böyle bir kara sınıfın kara iktidarına götürüyor!..

(Cumhuriyet, 14 Haziran 1980)

HANGİ DEĞER?

Bizim politika esnafı, sık sık "milli ve manevi değerlere bağlıyız" diye demeç üstüne demeç verir..

"Milli değerler", ortak tarih, ulusal gelenekler gibi kavramlarla oluşur. Bu kavramı olduğu gibi kabul edersek, en görkemli, en onur verici "milli değer", Kurtuluş Savaşımız ve bu savaşın önderi Mustafa Kemal Atatürk'tür.

"Milli tarih" deyince bunlar, Kurtuluş Savaşımızı ve bu savaşın antiemperyalist çıkış noktasını görmezlikten gelip, "Ulu Hakan Abdülhamit Han" diye övgülere koyulurlar. Çünkü Kurtuluş Savaşı, Atatürk devrimlerini getirmiştir. Çünkü, bu devrimlerle laiklik ilkesi getirilmiştir. "Gerici tarih anlayışının" değişmez göstergesi, Kurtuluş Savaşı'nı unutturup, Abdülhamit Han'a övgüler dizilmesidir.

"Manevi değerler"in başında dinsel inançlar gelmektedir. Türkiye'de kimse kimsenin dinsel inançlarına karışmamaktadır. Laiklik ilkesi, din ve vicdan özgürlüğünün belli başlı güvencelerinden biridir. Namus ve ahlak gibi kavramlar da "manevi değerler" içindedir. Namus ve ahlak yoksunu bir insanın "milli ve manevi değerlere bağlılık" kavramına sarılmasına sık sık tanık olmuyor muyuz?..

Adam namussuzdur. Elindeki her olanağı kullanarak devleti soyar, kendisini ve yakınlarını zengin eder. Sonra da gözünüzün içine baka baka konuşur:

- Manevi değerlere bağlıyız...

Adam ahlaksızdır. Hergün ayak üstünde bin yalan söyler. Dün övdüklerine bugün söver, dün ana avrat sövgüler yağdırdığı insanlara, salya sümük övgüler dizer... Sonra başlar aynı sözü gevelemeye:

- Manevi değerlere bağlıyız...

"Neyine bağlısın ki?..." diye soramazsınız. Çünkü bu işlerin ölçüsü tartısı kalmamıştır. "Ar damarı" denen namus ve ahlak sigortası var ya, o çatlamıştır. Ne söylesen boş!..

Farkında mısınız bu gidiş, toplumun bütün değer yargılarını çürütmüştür. Hırsız olduğunu, namussuz olduğunu, su katılmamış rezil olduğunu bildiğimiz nice cambaz, ip üzerinde yeni hünerlerini gösteriyor, bizler de hep birlikte, ara sıra da "yaşa, varol" diye bağırarak çağırarak izliyoruz olup bitenleri.

Toplum bütün kurumlarıyla çökmüş, çökertilmiştir. Günlük yaşamımızdan politika sahnelerine kadar elimizin değdiği, gözümüzün iliştiği her yerde yeni çürümüşlükler, yeni yozlaşmalar art arda birbirini izlemektedir.

Enflasyonlu-devalüasyonlu bu düzen, bankalarla bankerlerin boğuştuğu, bir kilo soğanın yüz liraya çıktığı, ekmeğin pasta fiyatına satıldığı bu düzen, insanı insan yapan bütün erdemleri, bütün değerleri, iyi, güzel, doğru gibi bütün kavramları da beraberinde çekip götürüyor.

Burnunuzun ucuna gelen bu koku, bu yıkıntının, bu çürümüşlüğün kokusudur. Tiksinerek, iğrenerek baktığımız bu düzenden yüzümüzü ileriye doğru çevirip, "ekmek, gül ve hürriyet günleri için" kavga veren genç, namuslu, yiğit insanlara özlemlerimizi ve umutlarımızı yollayalım!..

Çünkü bu toplumda namuslu ve onurlu kalmasını bilenler yalnızca onlardır...

(Cumhuriyet, 15 Haziran 1980)

BEŞ GENÇ ÖLÜ...

Ülkenin içine itildiği kanlı kargaşa acı olaylarla sürüp duruyor. Son olarak, İzmir'de, İnciraltı Öğrenci Yurdu'nda beş öğrencinin öldürülmesi ve on altı öğrencinin de yaralanması, toplumun ne tür bir devlet anlayışı ile karşılaştığını ortaya koyuyor.

Demokratik toplumlarda hiçbir yetkili, yaşama hakkını göz göre göre hiçe sayamaz. Bir hukuk devletinde hakların en büyüğü, en kutsalı yaşama hakkıdır. Yaşama hakkının gelişigüzel "ateş" emirleri ile ortadan kaldırıldığı bir ülkede Anayasa ve hukuk düzeninden söz edilemez.

İnciraltı yurdunda meydana gelen çatışmanın ayrıntılarını bilemiyoruz. Olayı, bütün yurttaşlar gibi İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı'nın "teessürle" duyurduğu bildiriden öğrenmiş bulunuyoruz.

Diyelim ki öğrenciler sıkıyönetim yasaklarına karşı bir toplantı düzenlemişlerdir, varsayalım ki böyle olmuştur. Bu eylemin cezası gencecik öğrencilerin, düşman askerleri gibi kurşuna dizilmeleri midir?! Böyle bir olayda güvenlik kuvvetlerinin görevi, suç sayılan eylemi yapan ve uyarılara karşı sürdürenleri yakalayıp, savcılıklara teslim etmektir. Yasadışı bir eylem varsa, bu eylemin cezasını mahkemeler verir. Kan kusan namlular asla!..

Yaşama hakkını böylesine hiçe sayan bir devlet, yurttaşları karşısında önce kendi saygınlığını, kendi inanılırlığını ve yansızlığını yitirir...

Sayın Sıkıyönetim Komutanlığı'nın kamuoyuna "teessürle" duyurduğu olayın bütün ayrıntılarıyla ortaya çıkarılmasını bekliyoruz. Üniversite giriş sınavları için İnciraltı yurduna gelen öğrencilerin yaptığı toplantı, sıkıyönetim yasaklarına aykırı türden siyasal içerikli bir toplantı mıydı? Böyle bir toplantıysa, toplantıya katılanların üzerinde saldırı amacı ile kullanılacak silahlara mı rastlanmıştı? Yurda gelen güvenlik kuvvetlerine içerden ateş mi edilmişti? Güvenlik kuvvetlerine "ateş" emrini kim vermişti, ne amaçla vermişti? Öğrencilerin toplantılarını dağıtmaları için başka türlü önlem alma olanağı yok muydu? Evet, yok muydu?..

Güvenlik kuvvetlerinin başka türlü önlemesi olanağı bulunan olaylarda, "ateş" emirleriyle soğuk namlulardan ölüm saçılırsa, neye varır bu "devlet gücünün" sonu? Neye, neye?!..

En koyu, en acımasız faşist rejimlerde, böylesi çatışmalarda, güvenlik kuvvetleri sis bombası kullanarak, tazyikli su püskürterek, plastik mermi sıkarak olayları yatıştırmaya çalışırken, Türkiye'de, Anayasa'sında "hukuk devleti" yazan Türkiye'de, gencecik insanların üzerine ölüm saçan kurşunların yağdırılmasına, İzmir'in sayın Sıkıyönetim Komutanı, "teessür" sözcüğünden başka ne ad buluyor acaba?..

Daha on gün önce, "ot kesmek" amacı ile sınır çizgimizi aşıp Irak topraklarına giren on yurttaşımızın Irak Silahlı Kuvvetleri tarafından ateş açılıp acımasızca öldürülmelerini, Türk hükümeti olarak en ağır sözcüklerle suçladık ve olayı kınadık.

Herhalde unuttuk, İnciraltı öğrenci yurdunda öldürülen insanlar da bizim insanlarımız, bizim gençlerimizdir!

İzmir'in orta yerindeki beş kanlı tabut, devletin yüzünde beş kanlı leke gibi durmaktadır...

(Cumhuriyet, 16 Haziran 1980)

SABIKASI VAR

Başbakan Demirel ile CHP Genel Başkanı Ecevit arasında Silahlı Kuvvetler'i konu olan tartışmayı hep birlikte izledik.

Ecevit, hükümetin Silahlı Kuvvetler içinde bazı işlemlere başvuracağını belirterek, bundan kaygı duyduğunu açıklamış, daha önce de kamuoyu önünde dile getirdiği bu yoldaki kuşkuları, CHP Genel Başkanı'nın bağımsız parlamenterlerle yaptığı görüşmeden sonra basına, "Demirel'in ordu üzerinde planları var" biçiminde yansıtılmıştı.

Başbakan Demirel, Ecevit'e maledilen bu sözler üzerine hemen bir demeç vererek, orduyu kendi hiyerarşi zinciri içinde tutmak istediklerini belirten sözler söyledi.

Öyle sanıyoruz ki, CHP Genel Başkanı'nın herkesçe bilinen "nezaketi", bu konuda bazı somut gerçeklerin açıklanmasını önlemiştir. Bu gerçekleri, kıyısından köşesinden de olsa biz açıklayalım; daha doğrusu bellekleri tazeleyelim.

Demirel, daha önceki Başbakanlığı döneminde orduyu kendi hiyerarşi zinciri içinde rahat bırakmamış, hiyerarşi zinciri içinde kuvvet komutanı olmaları gereken iki değerli orgeneralin yasal haklarını açıkça engellemiştir.Bu orgenerallerden biri, İrfan Özaydınlı, ikincisi de Adnan Ersöz'dür.

Demirel, Silahlı Kuvvetler hiyerarşisine tepeden inme müdahalelerde bulunmasaydı, Orgeneral İrfan Özaydınlı Hava Kuvvetleri Komutanı olacaktı. Ordu hiyerarşisi bunu gerektirmekteydi.

Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Yasası'ndaki yasal açıklığa ve ordu hiyerarşisindeki yerleşmiş ilkelere karşın, Demirel, Hava Kuvvetleri'nde görevli iki orgeneral dururken, Özaydınlı yerine bir Hava Korgenerali'ni, Cemal Engin'i Kuvvet Komutanlığı'na getirmişti. Acaba, ordu hiyerarşisine bu açık "müdahale" unutulmuş mudur dersiniz?

Özaydınlı olayı, bu kadarla da bitmemişti. Orgeneral Özaydınlı, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na Korgeneral Cemal Engin'in atanmasıyla ilgili karara karşı Yüksek Askeri İdare Mahkemesine başvurmuş; mahkeme söz konusu işlemi oybirliği ile iptal etmişti. Bu karardan sonra Özaydınlı'nın, bu kez bir de yüksek mahkeme kararı ile pekişen yasal hakkı, Demirel'li, Türkeş'li cephe iktidarlarınca açıkça "gasp" edilmiştir!

Bu olayın bir benzeri, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'nda yaşandı. Ordu hiyerarşisi gereğince, Kara Kuvvetleri Komutanı olması gereken I'inci Ordu eski Komutanı Orgeneral Adnan Ersöz, yine Demirel tarafından Kuvvet Komutanlığı'na atanmamış, Ersöz yerine, iktidara yakınlığı ile tanınan Orgeneral Ali Fethi Esener'in Kuvvet Komutanlığı'na getirilmesi için kararname hazırlanmıştı.

Bu kararname, Cumhurbaşkanı Korutürk tarafından geri çevrilmiş, Demirel'in ordu hiyerarşisi üzerinde oynadığı oyun ve de "plan"ın bir bölümü, ancak bu yolla önlenmişti. Bu arada, orgenerallikte bekleme süresi dolan Orgeneral Ersöz emekliye ayrılmış, böylece Demirel'in, ordu hiyerarşisi üzerinde oynadığı oyun ve planın bir bölümü sonuç vermişti.

Demirel bu "sabıkalarını" unutup, ya da unutulduğunu sanıp, kamuoyunun gözünün içine baka baka demeçler verebilmektedir.

Bunu yaparken de MHP hakkında suç duyuruları yapan Ankara I Nolu Sıkıyönetim Mahkemesi Başkanı ve Kıdemli Yargıcı Albay Hamdi Sevinç'i, üçlü kararname ile, yani AP'li Milli Savunma Bakanı Birincioğlu, kendisi ve de AP'li Cumhurbaşkanı Vekili Çağlayangil'in imzaları ile görev yerinden alıp, yasaya aykırı olarak Elazığ'a sürmektedir. Çorum'da kanlı çatışmaları önleyen bir Jandarma Yarbayı da MHP'nin isteği üzerine hemen görevinden alınmaktadır. Demirel'in daha önce yaptıkları, bundan sonra yapacaklarının "karinesi" sayılır.

AP yanlısı emekli generallerle ikide bir "emekli generallerin askeri şurası"nı toplayan Demirel'in, ordu üzerinde oyun oynamada ve "plan" yapmada "sabıkası" vardır.

Unutanlar unutur, ama biz unutmadık!

(Cumhuriyet, 17 Haziran 1980)

ETKİLİ MUHALEFET

CHP, hükümeti düşürmek için hazırladığı gensoru önergesini Millet Meclisi Başkanlığı'na vermiş bulunuyor.

Gensoru, hükümeti düşürmek için başvurulan en etkili demokratik yöntemlerden biridir. CHP, "Gensoru şimdi mi verilmeli, biraz beklesek daha mı iyi olur" tartışmalarını aşarak bu yolu denemeye, bu yöntemi kullanmaya karar vermiştir. CHP'yi gensoru önergesi vermeye zorlayan nedenlerden biri, hiç şüphesiz MSP'nin kendisine bu konuda "yeşil ışık" yakmış olmasıdır. MSP'den böyle bir "yeşil ışık" gelince, CHP için gensoru önergesi verme yolu da kendiliğinden açılmıştır.

Bir basit savaş kuralıdır. Önce düşmana top atışları, havan atışları yapılır, sonra piyadeler saldırıya geçer. Yine bir eski askerlik kuralıdır: Yığınıkta yapılan yanlış, savaşa yansır.

CHP, bu gensoru önergesinden çok önce, hükümetin zayıf halkalarını arayıp bulmak, birkaç bakanı kamuoyunda iyice sarstıktan sonra, MSP ile anlaşarak bir gensoru vermek yolunu seçseydi, daha etkili olurdu.

Örneğin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'nun aynı bakanlıkta iş yapan bir petrol şirketinin gizli ortağı bulunması, daha önce yoğun olarak işlenebilirdi. CHP yöneticileri

"bu iş için zamanımız yoktu" diyemezler, çünkü bu konu, en azından bu köşede günlerce önce ortaya atılmıştı.

CHP, silah kaçakçıları ile içlidışlı güvenlik yetkililerinin üzerine de yeterince gitmemiştir. Azınlık hükümeti ile birlikte Emniyet Genel Müdürlüğü'ne atanan bir merkez valisinin, silah kaçakçılığı sanıklarıyla çok yakın dostluk ilişkileri içinde olduğu basın yolu ile kanıtlanmış, ancak CHP bu konuda herhangi bir girişimde bulunmamıştır. Ardından Kayseri Valisi'nin silah kaçakçılığı sanıklarıyla eğlence yerlerinde çekilmiş fotoğrafları yayınlanmış, yine CHP yönetimi iç çekişmelerden başını kaldırıp, bu konuya da yer ve zaman ayırmamıştır.

CHP bu ilişkilerin üstüne gitseydi, örneğin Emniyet Genel Müdürü CHP'nin çabası sonunda görevden ayrılmak zorunda kalacak, böylece bu, CHP'ye bir psikolojik güç katacaktı. Azınlık hükümeti bunu sezdi. Sezdi ve Emniyet Genel Müdürü, hükümetin bu konu nedeniyle yaralanmasına yol açmadan görevinden ayrılıverdi.

"Etkili muhalefet" TRT bültenlerinde "Demirel, kardeşlerine ve yakınlarına çıkar sağlamıştır" gibisinden beylik tekerlemeleri art arda sıralamak demek değildir. "Etkili muhalefet", parlamento kulisleriyle sınırlı bir didişme de değildir.

"Etkili muhalefet", bir yandan anayasal hak ve özgürlükleri sonuna dek kullanarak kitlelerdeki demokratik özlemleri diri tutmak, öte yandan da İç Tüzük hükümlerini ve hukuk kurallarını hükümeti engellemek için devreye sokmak demektir.

Bugün birçok il ve ilçe faşistlerin işgali altındadır. İller, ilçeler, mahalleler ve köyler silahlı militanların denetimi altındadır. Bu baskıların bir süre sonra yılgınlığa yol açması kaçınılmazdır. CHP, bu aşamada başta işçi sınıfımızın örgütlü gücü DİSK almak üzere, yasal solun sendika, dernek, oda ve siyasal partileriyle tam bir dayanışmaya girerek, teröre karşı kitle gösterileri yapmak ve bu yılgınlığı önlemek zorundadır.

CHP bunu yapmıyor ve yapmayacağını da açıkça ilan ediyor. Böyle yaptığı için de, "demeç muhalefeti"nden "kitle muhalefeti"ne bir türlü geçemiyor. Bunları bir yana bıraktık; CHP, Anayasa ve İç Tüzüğü gereği gibi kullanabiliyor mu? Hayır, buna da hayır!

CHP, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu'nun bakanlıktan iş alan bir özel şirketle olan gizli ortaklığını çok geç ele almıştır. Hadi bunda gecikti ve hükümetin tümü hakkında verilen gensoru, bu konunun önüne geçti diyelim. Peki, aynı bakan hakkında, Anayasa'nın 80'inci maddesi uyarınca başka başvuru yapma olanağı da mı yoktur? Örneğin, "üyelikle bağdaşmayan bir hizmeti kabul ettiği" yadsınmaz belgelere bağlanan Kıratlıoğlu hakkında, üyelikten düşürme kararı verilmesi için başvuru da mı yapılamazdı?..

Hükümet, Anayasa ve hukuk kurallarını bir yana atarak, Devletçe İşletilecek Madenler Hakkındaki Yasa gereğince devlet denetimine verilen madenleri eski sahiplerine geri verdi. Hükümetin bu kararı "idari işlem" niteliğindedir ve bu işlem hakkında CHP'nin "ilgili" sıfatı ile Danıştay'a dava açma olanağı vardır. CHP böyle bir dava açsa Danıştay, hiç şüpheniz olmasın, bu anayasa ve hukuk dışı işlemi ilk oturumunda iptal edecektir. Çünkü yasa, bu derece açık biçimde çiğnenmiştir.

Danıştay, bu konuda karar verdikten sonra, devletin bu yasadışı işlemden doğan zararı Bakanlar Kurulu'nun her üyesine kuruş kuruş ödetilebilirdi. CHP bu yola da başvurmuş değildir.

Bütün bunlar, "etkili" bir muhalefet anlayışının akla ilk gelen yolları, yöntemleridir. CHP bu yolları denemeden, bu yolları kullanmadan, MSP'den aldığı "yeşil ışık" gereğince bu gensoruyu vermiş bulunuyor.

Bütün bunlar bir yana, CHP, bu gensoru ile sonuç almak ve her gün on on beş yurttaşımızın canına kıyan ve her gün devletin çeşitli kesimlerinde örgütlenen cinayet mangalarının önünü kesmek için hükümeti düşürmek zorundadır.

Nasıl olsa, Türk ekonomisini bu sistemle düzeltmenin hiç olanağı yoktur. Hiç olmazsa, seçime kadar bu azgın terör bir ölçüde yavaşlatılırsa, bu da büyük bir kazanç sayılır.

Tabii, CHP yeniden iktidar olur ve Ecevit'in "nezaketi" faşizmi ve terörü yenmeye yeterse!..

(Cumhuriyet, 18 Haziran 1980)

VAKIF'TAN KALE'YE...

Vakıflar Bankası, bir devlet bankasıdır. Banka Genel Müdürü Devlet Bakanlığı'na bağlı. Vakıflar Genel Müdürü bakanın önerisi ile Başbakan tarafından atanır. Vakıflar Genel Müdürlüğü, Devlet Bakanı Metin Musaoğlu'na bağlıdır.

Bankerlerle bankaların acımasız bir savaşa girdikleri, para faizinin yüzde kırkı aştığı bir dönemde, bir devlet bankası olan Vakıflar Bankası'ndan, Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firmasının baş sermayeyi koyduğu "kale gibi banka" Hisarbank'a, yüzde on sekiz faizle tam yüz milyon TL yatırılmıştır. Banka yazışmaları ile ilgili tüm belgeler elimizdedir.

Şimdi olayı "kronolojik sıra" ile anlatalım. 15.2.1980 günü, Vakıflar Bankası 59/42 sayılı teleks notu ile bankanın Mecidiyeköy Şubesi'ne "Hisarbank A.Ş. Merkez Şubesi'nde hesap açılması uygun görülmüştür" diye bir "talimat" gönderilir. Bu teleks notunun altında, Bakan Musaoğlu gibi Mardinli olan Banka Genel Müdürü Beşir Say ile Genel Müdür Yardımcısı İlker Utku'nun imzaları bulunmaktadır.

Bu teleks notunu alan Vakıflar Bankası Mecidiyeköy Şubesi, 19.2.1980 günü ve 10 sayılı yazı ile Hisarbank'ta hesap açılacağını bildirir ve o gün kale gibi bankanın kasalarına tam 70 milyon TL yatırılır.

Banka "kale" gibidir ama kaleye 70 milyon az gelir Telefon görüşmeleri ile "mevduat limiti" daha da artırılır. Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü, Tevdiat ve Bankacılık Hizmetleri Müdürlüğü, 6.3.1980 günlü telefon görüşmelerinde şu "talimatı" verir:

- Daha önceki emirlerimize istinaden şubenizce Hisarbank A.Ş. Merkez Şubesi'nde açılan mevduat hesabımız limiti 70 milyon liradan 100 milyon liraya çıkarılmıştır. Bilgilerinizi ve gereğinin ifasını rica ederim...

Telefon emrini veren Vakıflar Bankası Genel Müdür Yardımcısı İlker Utku, emri alan da bankanın Mecidiyeköy Şube Müdürü Rıfat Pehlivan'dır.

Vakıflar Bankası'nın Hisarbank'a verdiği Merkez Bankası çekinin sayısı "006749", Hisarbank'taki Vakıflar Bankası hesap sayısı da "Merkez Şubesi 5009"dur. Bu konuyu araştıracak olanlara kolaylık olmak üzere, bu hesapta bulunan paralarla ilgili

çeklerin sayılarını verelim: "012952" "012951" "012953" "012954" ve "012955" Bu çeklerle ilgili araştırma yapacakların 19.2.1980 ile 7.4.1980 tarihleri arasındaki giriş-çıkışları incelemeleri gerekmektedir.

Bu arada Hisarbank'a ilk ağızda 70 milyon sağlayan Bakan Musaoğlu'nun hemşehrisi Genel Müdür Beşir Say, görevinden ayrılır ve "yorgunluklarını gidermek üzere" yurtdışı bir göreve atanır. Yerine gelen Genel Müdür Vekili Faruk İzgün, 70 milyonluk kredinin 100 milyona çıkarılması için 16.4.1980 günü Mecidiyeköy Şubesi'ne yeni bir "talimat" verir. Ve 100 milyon, yüzde 18 gibi düşük sayılacak bir faiz ile Hisarbank'a verilmiş olur.

Kamu kurumlarının özel bankalarda hesap açtırmalarına, açıkgöz genel müdürlerin devlet paralarını özel bankaların belli şubelerinde tutulmalarına çok tanık olundu; ama bir devlet bankasının bir özel bankaya düşük faizle yüz milyon yatırması ilk kez görülüyor.

Okuduğunuz şu olay, devlet bankalarının ne için ve kimler için çalıştığını en açık biçimde kanıtlıyor.

Vakıflar Bankası Genel Müdürlüğü'nün 23.3.1979 tarihli genelgesinde "bankalarda para tutulmaması" istenirken, yeni kurulan Hisarbank'a 100 milyon lira yatırılmasının nedenini ve niçinini, Devlet Bakanı Musaoğlu hemen bugün açıklamak zorundadır.

Hisarbank'ın baş sermayedarı Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasının, Denizcilik Bankası Pendik Tersanesi inşaatlarından usulsüz olarak 104 milyon lira aldığı, bu nedenle şirket sorumluları hakkında Kartal Sorgu Yargıçlığı'nca "gıyabi tutuklama" kararı çıkartıldığı, bu kararın sonradan kaldırıldığı ve firmanın sahiplerinden Ömer Çavuşoğlu'nun da Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın eşi Nazlı Ilıcak'ın kardeşi olduğu hatırlanırsa olay daha iyi aydınlatılmış olur.

Hisarbank'a bir çırpıda 100 milyon veren Vakıflar Bankası, Vakıflar Bankası Mensupları Sendikası'nın (Vakıfbanksen) toplu sözleşme görüşmelerinde zam isteklerine karşı "paramız yok" demektedir. Banka emekçilerinin alın terlerinden esirgenen paralar, kale gibi bankaların borçlarına deste deste dizilmektedir!

Çavuşoğlu-Kozanoğlu Firması, Vakıflar Bankası'ndan kredi istese bu 100 milyon lira yüzde 36 faizle verilecekti. Oysa. Hisarbank, bu 100 milyonu yüzde 18 gibi bir faizle kullanarak bir çırpıda milyonlarca lira para kazanmaktadır Banka emekçilerinden esirgenen paralar, iş çevrelerine işte böyle, "sebil" gibi dağıtılmaktadır!

Ver bakalım bunun hesabını CHP dönmesi, AP transferi Musaoğlu; ver bakalım, ver bu hesabı, ver verebilirsen!

(Cumhuriyet, 19 Haziran 1980)

DAYANIŞARAK..

Nevşehir olayları ile ilgili ilk haberler Ankara'ya ulaştığında TBMM birleşik toplantısında sıkıyönetimin iki ay daha uzatılması ile ilgili görüşmeler yapılmaktaydı. CHP sözcüsü Orhan Birgit olayı anlattı ve Nevşehir'de cenaze töreni ile ilgili güvenlik önlemleri alınmadığını bildirdi. Herkes, İçişleri Bakanı Gülcügil'in ne gibi bir açıklama yapacağını merakla bekliyordu.

Gülcügil, olayların "Çanakkale milletvekili olduğu söylenen" diye nitelediği bir parlamenterin ateş etmesi ile başladığını söylüyor, olayı elinden geldiği kadar küçültmeye çalışıyordu. İçişleri Bakanı'nın İnciraltı olayını anlatırken başvurduğu mantık, basın locasındaki AP ve MHP yanlısı gazetecileri bile güldürüyordu.

Öğrenci yurdundan güvenlik kuvvetlerine ateş açılmış; buna karşılık, güvenlik kuvvetleri havaya ateş etmişler. Ee, peki sonra ne olmuş? Askerlerin üzerine ateş açılmış ama yaralanan yok, askerler havaya ateş açmış, ölen beş, yaralanan on altı kişi! Kimi kandırıyor İçişleri Bakanı?

İçişleri Bakanının bu sözleri söylediği saatlerde İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi, öğrencilere ateş açıp adam öldürmek suçuyla bir asteğmen ve altı çavuş hakkında tutuklama kararı vermekteydi. Evet, kimi kandırıyor Bakan kimi?..

İçişleri Bakanı böyle konuşurken, ben de Gülcügil'in yokluğunda İçişleri Bakanlığı'na vekalet eden Devlet Bakanı Orhan Eren'i izliyordum. Eren İçişleri Bakanı olsa, olayları kim bilir nasıl yorumlardı, bunu düşünüyordum.

Hiç şüphesiz Eren de bütün olayların "sol fraksiyonlar tarafından başlatıldığını" söyler, "ülkücü, sağcı, MHP'li" demeye dili varmaz, "ve ötekiler" der geçer; ölenlerin "normal CHP'li olmadığını" anlatır; üstelik "aman evinizden çıkmayın" diye "devlet gücü"nü(!) kanıtlamaya çalışırdı.

Bütün bunlar neyi gösteriyor bilir misiniz? Devlet bütün kurumlarıyla çökmüş, çökertilmiştir. "Devlet" denilen ülke içindeki en büyük tüzel kişi, bir iki partinin öteki partiler üzerinde baskısının, zulmünün, terörünün aracı olmuştur. Yaşadığımız günlerde en ucuz değer insan kanı, insan canıdır; fiyatlar yükselmiş, malın değeri artmış, buna karşılık insanın değeri silinmiş, yok olmuştur.

İnsanı insan yapan bütün değerler, şu sağcı politikacılarımızın "milli ve manevi değerler" dedikleri "moral değerler" de tümden çürümüş, çürütülmüştür. Bu ekonomik süreç, siyasal gücünü baskıdan, işkenceden, terörden alarak gelişmiştir.

Ülkemizin en köklü en büyük siyasal partisinin il başkanları arka arkaya öldürülecek; bu terör karşısında eli kolu bağlı kalan devlet, terör kurbanlarının cenazelerini kaldıranlara yapılan saldırıları da gözünün ucuyla izleyecek... "Devlet" mi bu, "devlet gücü" mü?! Nedir Allah aşkına, nedir bu ortalıkta gezinen hayalet?..

Kaç kez yazdım, bir kez daha yazıyorum. Olaylara siz okuyucularımızı da tanık tutmak için yazıyorum: Can güvenliğinin olmadığı yerde, demokrasi var sayılmaz, hukuk devleti, Anayasa düzeni işliyor denmez.

Devlet, ekonomik ve siyasal, hemen hemen bütün kurumlarıyla çökmüş, çökertilmiştir. Bu ortamda yapılacak hiçbir seçim meşru ve geçerli sayılmaz!

Bütün bu saldırılara karşısında halkın, teröre karşı tek bir yürek ve tek bir nefes gibi kenetlenmesinden başka çare yoktur. Anayasa'dan, hukuk devletinden, barıştan, özgürlükten yana bütün güçlerin el ele, omuz omuza gelmeleri gereken günlerdeyiz. Ozan böyle söylemiş: "Biz halkız yeniden doğarız ölümlerden!..."

Her ölümde, yeniden doğarak, yan yana, omuz omuza, el ele gelip, terörün üstüne yürüyelim...

Kurtuluş Savaşı'nda Anzavur kuvvetleri "Kuvay-ı Milliye"yi yendi mi ki bu teröristler halkı yensin?..

Evet; faşizme karşı omuz omuza!..

(Cumhuriyet, 20 Haziran 1980)

KULÜPTE DANS...

Erbakan hocamıza göre Batı "sömürücüdür" sömürücü olduğu için "tahakkümcü" olmak zorundadır

"Batı kulübü zihniyeti" sömürü ve tahakküme dayanır "Sömürü" ve "tahakküm" öncelikle ekonomik bir olgudur. Kapitalist düzende "bir sosyal sınıf, öteki sosyal sınıflar üzerinde" Erbakan'ın deyişi ile "tahakküm" kurar.

"Tahakküm", kapitalist düzenin doğal sonucudur. Ve bu "tahakküm" emekçi sınıf ve tabakaların üzerindedir Emekçi sınıf ve tabakaların üzerindeki "tahakküm"e karşı çıkmadan kapitalizm ile savaşılamaz. Erbakan'ın "Batı kulübü zihniyeti" diye adlandırdığı teorisi, bu açıdan oldukça çürük bir temele oturtulmuştur

Kapitalist düzende uluslar ulusları sömürür. Bunun adı "emperyalizm"dir. Emperyalizm kapitalizmin sonucudur Emperyalizm, ekonomik, siyasal ve askersel öğelere dayanır. Sanayileşmiş uluslar yoksul ulusları, uluslararası ekonomik, siyasal ve askersel kuruluşlar aracılığı ile sömürüp baskı altında tutarlar Bu açıdan IMF ile NATO, aynı bütünün, aynı "sömürü" ve "tahakküm" halkalarının birbirinden ayrılmaz parçalarıdır.

Bunun içindir ki, NATO'ya "hayır" demeden IMF'ye karşı çıkar görünmenin hiçbir tutarlı yanı yoktur. Türkçe'mizde MSP'nin Batıya ve Batılı kurumlara karşı takındığı tavrı "tavşana kaç, tazıya tut" diye nitelemek olasıdır. MSP'nin ikircikli, kaypak ve güven vermeyen tutumu böylesine tutarsızdır.

Örneğin solun önemlice bir kesimi, Ceza Yasası'nda solcu düşünce ve örgütlenme hakkı üzerindeki yasaklara karşı savaş verirken, sağcı düşünce ve örgütlenme hakkı üzerindeki yasakların da kaldırılmasını istemektedir Buna karşı MSP, "inananlara zulüm" yapıldığını söyleyerek yalnızca dinsel düşünceden kaynaklanan sağcı düşünce ve örgütlenme hakkı üzerindeki yasakların kaldırılmasını savunmakta, solcu düşünce üzerindeki, işçi sınıfı ideolojisi üzerindeki baskılardan, yani "tahakküm"den yana tavır almaktadır.

Ve bu tutumu ile MSP, temelinde "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıfları sömürmesine ve tahakküm kurmasına" arka çıkmış olmaktadır, Bu tavır, MSP'nin Batı'dan kaynaklanan "tahakküm" ve "sömürü"nün bir halkası, vazgeçilmez bir parçası olduğunu da kanıtlamaktadır!

MSP'nin bu konumunu bilen egemen çevreler. Erbakan. Demirel ve Türkeş ile kolkola girince, bu işbirliğine hiç ama hiç ses çıkarmaz. MSP, ne zaman CHP ile bir yakınlaşmaya girerse bunu "Atatürkçülüğe ihanet" olarak görür, gösterir, böyle suçlar ve suçlular yaratır. MSP de egemen çevrelerin, yani Erbakan'ın deyişi ile "Batı kulübü"nün bu oyununa gelir.

MSP'nin, gensoru karşısındaki güvenilmez ve kaypak tavrı, sınıfsal konumundan ve "Batı kulübü"nün ayrılmaz bir parçası olmasından kaynaklanmaktadır

Erbakan, Demirel'e "kadayıfın altı kızardı" demiş de, on altı koşul sıralamış da, "faiz karamamesini kaldır" demiş de. Demirel de MSP'ye yazılı ve sözlü açıklamalar yapmış da, Erbakan "desteğimi çekerim" demiş de, bu, "hükümeti düşürmek anlamına gelmezmiş" de, falan da filan...

"Batı kulübünde oryantal dansları izliyorsunuz sevgili okurlar! Çalanlar, Demirel ve saz arkadaşları, oynayan Erbakan hocamız!

Batı kulübünde eğlence var eğlence! Kulübün kapısında "fedailer", içinde en kıvrak "şark dansları", oryantal danslar...

(Cumhuriyet, 21 Haziran 1980)

SÜKANGİLLER...

Dr. Faruk Sükan ve arkadaşları, "Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele devlet idaresi faziletli, namuslu, haysiyetli ve ehil ellere geçinceye kadar devam edecektir" diye çıktıkları yolun bir köşe başında, aynı Demirel ile öpüşerek, koklaşarak biraraya geldiler.

Sükan ile birlikte Cevat Önder, Hasan Korkmazcan, Ekrem Dikmen, İhsan Tombuş ve Hilmi Türkmen, Demirel'in karşısında eğilip büzülüp AP'ye kayıtlarını yaptırırlarken, ben Ankara dışındaydım. Bu yüzden bu "tarihi olayı" izleyemedim. Bir ara, "bunların Demirel'e ettikleri küfürleri tutanaklardan tek tek çıkarıp yayınlayayım" diye düşündüm. Sonra vazgeçtim. "Nasıl olsa kimse bu gibi sözlerden gocunmuyor, utanmıyor. Ne yararı olacak" dedim.

Gerçekten, gerek Demirel'de gerek Sükan'da, gerekse Demirelgiller ve Sükangillerde çok geniş yürek ve "hazım" yeteneği var. Hadi diyelim, eski DP'liler "yuvaya dönmek" için karar verdiler, bunu anladım. Peki, kendilerine sabah akşam sövülen Demirel ve AP'nin "milli ve manevi değerlere bağlı" değerli yöneticileri, Sükan ve arkadaşlarının AP ile "nikah tazelemelerini" nasıl içlerine sindirdiler?

Çoğulcu demokrasimizde bu gibi soruların da artık pek değeri kalmamıştır. Atı alan Üsküdar'ı geçmiştir. Siyaset dünyamızda bir başka çeşit "ahlak anlayışı" ortaya çıkmıştır Sükan olayında izlediğimiz işte bu "siyasi ahlak anlayışı"nın "otuziki kısım tekmili birden" görüntüleridir Ve açıkçası Dr Sükan olayı, toplumdaki çürümüşlüğün en belirgin örneklerinden biridir.

Dr. Sükan, Ecevit hükümetinde başbakan yardımcısıyken, önemli konularda belgelere bağlı açıklamalar yaptı. Bunlar, Demirel ailesinin mal varlığı ile ilgiliydi, bankacılık düzeni ile ilgiliydi. KİT'lerle ilgiliydi ve de HEMA Şirketler Topluluğu ile ilgiliydi. Dr. Sükan'ın elinde Tercüman gazetesi şirketleriyle ilgili bir başka soruşturma dosyası daha bulunuyordu. Sükan elindeki belgeleri, emrindeki bir soruşturma kurulunun araştırma ve incelemelerinden sonra kamuoyuna açıklıyor ve bu yolsuzluk dosyalarını sonuna dek izleyeceğini duyuruyordu.

Sanıyoruz ki, Dr Sükan olayında sorulması gereken sorular, geçmişlerinde Demirel ve AP'ye sövgüler yağdırıp yağdırmadıkları değil, bu yolsuzluk dosyalarının bugün ne aşamada olduğu ve Sükan'ın yolsuzluk yaptığını ileri sürdüğü çevreler hakkında bugünkü görüşleridir.

Örneğin, Demirel ve yakınları ile ilgili yolsuzluk dosyaları ne oldu? Değerli doktorumuz bu konuda bir açıklama lütfederlerse, açıklamayı hemen bu köşede yayınlayacağım. Ayrıca, HEMA şirketler Topluluğu'nun bankalardan sağladığı kredilerle ilgili dosyaların da bugün hangi "mahzende" olduğunu merak ediyorum.

Sayın doktorun, bu konuda bir açıklama yapmasını özellikle rica ediyorum. Bu konuyla ilgili bir başka ricam da şudur: Sükan'ın "kader arkadaşları" sayılan Ekrem Dikmen, Hasan Korkmazcan, acaba son zamanlarda ticaretle mi uğraşmaya karar vermişlerdir? Böyleyse ilgilendikleri dal nedir? Sükan ile bir-

likte AP'ye geçenler arasında, yönetim kurulu arpalıklarından yararlananlar da bulunuyor mu? Bunları araştırmak oldukça yararlıdır diye düşünüyorum.

Evet Sayın Sükan, gerçekten ne oldu şu HEMA işi? Şu krediler, Etibank, Vakıflar Bankası, şu bu... Ne oldu, ne oldu?..

(Cumhuriyet, 22 Haziran 1980)

IMF İPOTEĞİ

Anayasamız, "iktisadi ve sosyal hayatın" devlet eliyle yapılacak bir "plan" ile düzenleneceğini öngörmektedir. Kalkınma planları hükümetler tarafından hazırlanır ve parlamentonun kararıyla yürürlüğe sokulur.

Azınlık hükümeti, iş başına gelir gelmez Anayasa'nın planlı kalkınma ilkesi ile ilgili hükmünü çiğneyerek işe başlamış, DPT'nin bütün yetkileri, MESS Başkanlığı'ndan gelen Başbakanlık Müsteşarı'na bağlanmıştır. "Ekonomiyi liberalleştiriyoruz, piyasa ekonomisi kuruyoruz" gerekçeleriyle başlayan bir dizi karar, sahtecilik yaptığı belgelerle kanıtlanmış dışalım firmalarına yeni olanaklar sağlamaya ve "kara servet" dediğimiz yasadışı gelirlere devlet güvencesi vermeye kadar gelip dayanmıştır.

AP hükümetinin giriştiği, bir çeşit düzen değişikliğidir. Bu düzen değişikliği güçlü sermaye gruplarına, holdinglere, lümpen burjuvalara siyasal ve ekonomik etkinlikler sağlamaya yöneliktir. Diyeceksiniz ki, "bunun neresi düzen değişikliği, düzen zaten bunların düzenidir..." Evet büyük ölçüde öyledir. Ancak, en azından Anayasa düzeni bu tür girişimlere engeldir. Azınlık hükümeti, Anayasa'yı aşarak, parlamentonun plan ile ilgili kararını hiçe sayarak, devalüasyonlu, enflasyonlu düzeni bu kararlarla daha da değiştirerek, daha da yozlaştırarak, yeni siyasal ve ekonomik etkinliklere yol açıyor.

Örneğin, Anayasa'da, "iktisadi ve sosyal hayatın" devlet eliyle ve "plan" gereğince düzenleneceği belirtildiğine göre IMF ile üç yıllık stand-by anlaşmaları yapmakla, devlet eliyle ve parlamento kararı ile, yani o çok sevdikleri deyişle, "milli irade" kararı ile düzenlenmesi gereken alanlar, okyanusötesi kuruluşlara bırakılmış olmuyor mu?..

Maliye Bakanı İsmet Sezgin tarafından imzalanan 2 Haziran 1980 tarihli "Niyet Mektubu", önümüzdeki üç yılın IMF doğrultusuna göre planlanacağını belirtmektedir. Yardım bu koşula bağlıdır. Peki öyleyse, Anayasa'nın, Anayasa'nın öngördüğü planlı kalkınmanın, bu konudaki parlamento kararlarının anlamı ve etkinliği nedir?..

Niyet Mektubu'nda, sürekli devalüasyon kararları ile Türk parasının değerinin düşürüleceği açıkça "taahhüt" edilmektedir Türk parasının değerinin sürekli olarak düşürüleceği, buna karşılık işçi ücretlerinin belli düzeyde tutulmasını sağlayıcak bir "toplu sözleşme koordinasyon komitesi" kurulduğu da belirtilmektedir. Bunun Türkçe'si şudur:

Paranın değeriri düşüreceğim; zam kararları alacağım; ancak işçi ücretlerini elimden geldiği kadar kısmaya çalışacağım..

Üç yıllık Niyet Mektupları, üç yıl için, hükümetlerin parlamento kararlarına IMF ipoteği koyması demektir. Bu Niyet Mektubu'ndan sonra, "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" değil, "kayıtsız şartsız IMF'nindir" demek gerekmektedir!..

Savunma İşbirliği antlaşmaları ile vatan topraklarının bir kısmı Pentagon generallerinin emrine verilmekte, Niyet Mektupları ile hükümetlerin ve parlamentoların kararları üzerine IMF ipotekleri konulmaktadır.

Bütün bunlar, gözlerimizin içine bakıla bakıla gerçekleştirilirken, bir yandan da devletin bir türlü engel olmadığı, olamadığı silah kaçakçılığı ile terör, günden güne tırmanmaktadır.

Bu tablolar ortaya çıktıkça, azınlık hükümeti sözcüleri, "ama yabancılar bizi ne kadar seviyor", "ama yabancı dergiler bizi ne kadar beğeniyor" diye gülünç savunmalara girişiyorlar.

Bu devalüasyonlarla, bu baş döndürücü enflasyonla, bu zamlarla, bu terörle gelen, "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki tahakkümü"dür!.. Hem de "kökü dışarıda" olarak!..

(Cumhuriyet, 23 Haziran 1980)

Öyle bir dönemden geçiyoruz ki, en doğal Anayasal haklar bile ayaklar altındadır. Kimse, "Bu benim Anayasal hakkımdır" diyemiyor. Derse, başına binbir türlü bela geliyor

Örneğin, kolluk kuvvetlerince yakalanan bir kimsenin durumu hemen yakınlarına bildirilir. Bu, bir Anayasal güvencedir. Anayasa, kelimesi kelimesine şöyle yazıyor:

Yakalanan ve tutuklanan kimsenin durumu hemen yakınlarına bildirilir...

Annelerden, babalardan mektuplar alıyoruz. Gözü yaşlı ana ve babalar çaresizlikten kıvranıp, bizlere başvuruyorlar:

- Çocuğumuzdan on gündür haber alamıyoruz..

Gazetelerden okuyorsunuz: Sonra yakalanan bu çocukların bir kısmı koma halinde hastaneye kaldırılıyor, sonra da ölüyorlar Hani Anayasa, hani devlet?.. Yok bunlar; aramayın boş yere!

12 Mart döneminde en ağır, en aşağılık işkenceler yapıldı. Bunu herkes bilir. AP'nin Cumhurbaşkanı adayı Faik Türün de bilir. AP Milletvekili Ali Elverdi de... İşkenceleri, bilmeyen, duymayan kalmamıştı.

Mamak Askeri Cezaevi'nde kaldığım günleri anımsarım. Koğuşun kapısı açılır, örneğin gözaltına alınıp işkenceden geçirilen bir üsteğmen külçe gibi ranzalardan birine fırlatılır. Bir başka gün kapıya bir cip yaklaşır, bir tutukluyu gözlerine siyah bant bağlayarak alıp götürürler Bu tutuklu, beş on gün sonra vücudunun birçok yerinde işkence izleriyle geri getirilir. O günlerin Başbakanı Ferit Melen, parlamento kürsüsüne çıkıp, "işkence iddiaları komünistlerin yalanıdır" diye konuşmalar yaparı cezaevi yöneticileri işkenceye götürülen tutuklulara bakıp bakıp gülerlerdi. Ben bunları gözlerimle gördüm ve yaşadım.

Bu hükümetin içinde 27 Mayıs İhtilali'nden sonra gözaltına alınıp tutuklanmış, mahkum olmuş iki bakan da var. Bunlar, gözaltına alınmanın, tutuklanmanın ne demek olduğunu görmüş ve yaşamışlardır. Fakat nedense, -insanlıklarından olacak!- bu işkenceler karşısında kıllarını bile kıpırdatmak cesareti bulamamaktadırlar İçişleri Bakanı da tıp doktorudur, hekimdir. "Hipokrat yemini" etmiştir Ve Gülcügil, işkence yapılıp yapıl-

madığını adı gibi bilmektedir. Ve yine Gülcügil. bir tıp doktoru olarak kolluk kuvvetlerince gözaltına alınan sağlıklı bir yurttaşın, iki gün sonra hangi nedenlerle komaya gireceğini, niçin öleceğini, sizlerden, bizlerden çok daha iyi bilmektedir. Ama susar; ama işkence söylentilerini yalanlar; ama her olayı eline verdikleri bilgi uyarınca saptırmada özel rol alır...

Ah o kırmızı plakalı arabalar ah!.. Bütün bunlar, kırmızı plaka uğrunadır.

Anayasa "işkence yasaktır" diyor; yapıyorsunuz. Anayasa "yakalanan ve tutuklanan kimsenin durumu hemen yakınlarına bildirilir" diyor, bildirmiyorsunuz. Tarsus'ta, İzmir'de İnciraltı'nda yurttaşlarımız kurşuna diziliyor, olayı saptırmak için binbir türlü yola başvuruyorsunuz. Nevşehir'deki saldırıda valinizi korumak için olayı örtbas ediyorsunuz; bilmiyorsunuz ki buna benzer saldırılar, bu gidişle sizlerin de başına gelecek, bütün bunlar karşısında susmak, olayı saptırmak, bugün için kırmızı plakaları koruyacak sanıyorsunuz; ama korumayacak, koltuğunuz sallantıda; gideceksiniz!

Bu politikanın en kabadayısı yine bir tıp doktoru olan Namık Gedik'ti, bilemediniz Adnan Menderes'ti; sonlarına bakın! Kendini çok güçlü sanan Nihat Erım'in nerede olduğunu bilen bile yok; bunları düşünün...

Sokak ortasında adam öldüren, yurttaşları kurşuna dizen, herkese işkence yapan şu müthiş devlet kuvveti, bir de silah kaçakçılarının hakkından gelse, bir de şu terörü önlese, şu kurtarılmış mahalleleri kaldırsa diyorum! Ne dersiniz Dr Gülcügil, İnciraltı'nda gençlerimizi kurşuna dizen şu devlet gücü, terör karşısında neden sus pus oluyor: "tüfek" mi "icad oldu", ne oldu? O "kırmızı plakalar" terör karşısında renk mi attı, ne oldu?..

Bu hükümeti, bu kırmızı plakaları, işkence altındaki oğullarından haber bile alamayan, gencecik çocukları kurşuna dizilen ana ve babaların gözyaşları yıkacak, bilin bunu!

(Cumhuriyet, 24 Haziran 1980)

DİSK...

İşçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütü DİSK, bugün olağanüstü kongre çalışmalarına başlıyor.

DİSK, 1966 yılı sonlarında, Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikaları'nda Kristal-İş Sendikası'nca yürütülen grev sırasında, grevi destekleyen sendikaların Türk-İş'ten geçici olarak "ihraç" edilmelerinden sonra kurulmuş ve bugüne kadar güçlenerek gelişmiş bir devrimci sendikal örgüttür.

İşçi sınıfı soyut bir kavram değildir. İşçi sınıfı, sendikalarda ve grevlerde ete kemiğe bürünen canlı bir bütündür. DİSK, bu canlılığı devrimci bilinç ile koruyan ve geliştiren bir örgüttür

İşveren ve işçi, sanayileşme sürecinin oluşturduğu iki ana sınıftır. Bir ulusun bir başka ulusu, bir sınıfın bir başka sınıfı, bir insanın bir başka insanı sömürmesi, kapitalist düzenin doğası gereğidir. İç içe olan bu sömürü halkaları içinde işçi sınıfının tek kurtuluş yolu, önce sendikal örgütlerde, sonra da sosyalist partilerde toplanmasından geçer. İşçi sınıfından kaynaklanan devrimci birikim, bir tek bütüne, bir sendikal örgüte ve bir siyasal partiye dönüşmeden "işçi sınıfı birliğinden" söz etmeye olanak yoktur. DİSK, bu birliğin sağlanması yolunda atılmış en güçlü ve en sağlıklı bir devrimci adımın adıdır.

DİSK, kuruluş yıllarında TİP ile tam bir dayanışmaya girmiş; ancak bu dayanışma, bir süre sonra etkinliğini yitirmiştir. Bir yandan TİP içinde çeşitli uzlaşmaz eğilimler belirmiş, öte yandan CHP ve AP, seçim yasasında değişiklik yaparak TİP'in güçlenmesini önlemişler, bütün bunlardan sonra da TİP, 12 Mart döneminde Anayasa Mahkemesi'nce temelli olarak kapatılmıştır. DİSK, 12 Mart dönemini izleyen günlerde CHP'yi desteklemiş, ancak son yılların yol ayrımlarında bu partiyle de ters düşmüştür.

DİSK işçi sınıfımızın devrimci sendikal örgütüdür. Bu niteliğiyle de "maceracılığa", "bireysel teröre", bunlar gibi, işçi sınıfının siyasal doğrultusunu saptıran her türlü sağlıksız eyleme karşıdır. DİSK bu niteliğini ve doğrultusunu sonuna dek korumuş, bu çalkantı ortamında dimdik ayakta durmasını başarabilmiştir.

DİSK'in bugün toplanan genel kurulu, demokrasi tarihimizin en bunalımlı dönemine rastlıyor. DİSK, böyle bir ortamda,

faşist teröre karşı en etkin caydırıcı güç olarak, "antifaşist" işlevini yerine getirirken, aynı zamanda, sosyalist birikimi tek bir siyasal örgütte birleştirmek gibi bir sorumlulukla da karşı karşıyadır. Evet, bu sorumluluk, herkesten önce doğrudan doğruya, işçi sınıfının devrimci sendikal örgütü DİSK'in omuzlarındadır.

İşçi sınıfının devrimci birikimini tek bir örgüte, tek bir siyasal örgüte, bir sosyalist partiye dönüştürmenin ilk ve vazgeçilmez koşulu, DİSK'in kendi içinde tam bir birliğe ve dayanışmaya girmesidir. DİSK, bu genel kurulda böyle bir birlik sağlarsa, DİSK dışındaki bölük pörçük sol birikimler, bir mıknatısın etki alanına girercesine, DİSK'in çevresinde toplanır. Bu birlik sağlanmazsa, sosyalist birikim, küçük burjuva örgütlerinin çatıları altında, "kariyerist" çekişmelerin, soyut "sol gevezeliklerin" içinde etkinliğini yitirir.

Yurdun dört bir bucağından gelip, işçi sınıfımızın sendikal ve siyasal sorumluluğunu paylaşacak olan devrimci işçilerimizi, ölümsüz ozanımız Nazım Hikmet'in deyişleriyle selamlıyoruz:

Türkiye işçi sınıfına selam / Selam yaratana / Tohumların tohumuna, serpilip, gelişene selam / Bütün yemişler dallarınızdadır / Beklenen günler, güzel günler ellerinizdedir / Haklı günler, büyük günler / Gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan / Ekmek, gül ve hürriyet günleri...

Düşmanı yenecek işçi sınıfımıza selam / Paranın padişahlığını, karanlığını yobazın / Ve yabancının raketini yenecek işçi sınıfımıza selam / Türkiye işçi sınıfına selam / Selam yaratana...

(Cumhuriyet, 25 Haziran 1980)

DEVLET NEREDE?

İstanbul'da MHP Gaziosmanpaşa İlçe Başkanı'nın eşi ve kızıyla birlikte evine yapılan baskın sonucunda öldürülmesi, alçakça ve hunharca işlenmiş cinayetlerin tüyler ürpertici örneklerinden biridir; ancak ne acı ki, bu cinayet cinayetlerin ne ilki ne de sonuncusudur. Bundan bir süre önce, Türk Tabipler Birliği Merkez Konseyi üyesi Dr. Sevim Özgüner'in Mecidiyeköy'deki evi basılmış, Dr. Özgüner öldürülmüş, eşi TEP yöneticisi Vecdi Özgüner de ağır yaralanmıştır. Daha üç gün

önce de CHP Beyoğlu İlçe Başkanı ve İstanbul Belediye Başkan Yardımcısı Bülent Demir, babasının gözü önünde kurşuna dizilmiştir.

Sağlı sollu terörist örgütler, misilleme ve kan davası yöntemleriyle terörü daha da duyarlı noktalara sıçratmak için birbirleriyle yarışa girmişlerdir. Devlet, şu bölünmez parçalanmaz devlet; şu, gücü üzerine binbir türlü politikacı demeci dinlediğiniz devlet, bu örgütlerin ortasında, "körebe" oynarcasına gözü bağlı, çaresiz dolaşmaktadır!

Olayları kınamak, başsağlığı demeçleri yayınlamak, ağıt yakmak, "sen yaptın, sen hedef gösterdin" gibi kışkırtıcı satırlar yazmak, başbakanlar olarak, "kanı yerde kalmayacaktır" diye beylik kabadayılık gösterisinde bulunmak, bu gibi alçakça olayları, bu kan davasını önlemiyor, bu kan gölünü kurutmuyor...

Türkiye'de, MİT diye bir haberalma örgütü vardır

MİT, cinayet örgütlerinin nerede, nasıl barındıklarını saptayabilecek tek güçlü örgüttür MİT'in bir de İstanbul'da Bölge Başkanlığı bulunmaktadır Bu güçlü örgüt, Emniyet Müdürlüğü ile, Sıkıyönetim ile işbirliği yapıp, bu örgütlerin kaynağını, kökenini, dallarını budaklarını saptayamıyorsa, bu işlerin "kapalı zarf" yolu ile "ihale" edileceği bir başka yetkili devlet kuruluşu da yoktur!.. Terörü önlemek devletin görevidir. Devlet bu görevi yapmaz, yapamazsa, kim önleyecektir bu cinayetleri, kim?!..

Bu bir fizik kuralıdır. Yaratılan her boşluk, bir güç tarafından doldurulur. Devletin olmadığı yerde silahlı örgütler söz sahibi olur. Silahlı bir kesime göz yumulduğu bir yerde, bu kesimin karşıtı bir başka silahlı güç oluşur. Bir süre sonra, devlet büsbütün aradan çekilir; alan iki silahlı güce kalır.

Yaşanan, herhalde bu. "Kurtarılmış bölge" sorununun temelinde herhalde bu olgu yatıyor. Bir silahlı örgüt, bir mahallede egemenlik kuruyor. Bir süre sonra, bu mahalleye yakın bir başka mahallede bir başka silahlı örgüt oluşuyor Böylece her yasadışı ilişki, bir başka yasadışı ilişkiyi doğuruyor. Direnişler, karşı direnişler sürüp duruyor. Silahsız yurttaş, taşıdığı eğilime göre şu ya da bu silahlı örgütün koruyucu kanatları altına sığınmaktan başka çare bulamıyor. Bu oluşum içinde silahlı çeteler büyük kentlerin ortalarında bile kanlı baskınlarla hunharca cinayetleri birbiri ardından işliyorlar. Nasıl olsa devlet yok, nasıl olsa devlet gücü yok!

Bu, böyle sürüp gitmez. Bu, açıkça "adı konmamış" ve henüz sınırları çizilmemiş bir "iç savaş" hazırlığıdır, iç savaş kundakçılığıdır. Bu ortamda ne Anayasa'dan söz edilir, ne hukuk devletinden, ne de serbest seçimlerden..

CHP ve MHP yöneticilerinin art arda öldürüldüğü, savcıların, yargıçların, bilim adamlarının, gazetecilerin alçakça kurşunlandığı, evlere kanlı baskınlar düzenlendiği bir ülkede, kim demokrasiden ve hukuk devletinden söz edebilir?!

Devletin görevi, bu kanlı saldırıları düzenleyenleri yakalamak ve karanlık örgütleri birbir ele geçirmektir. Gerisi boş laftır; boş laf!

(Cumhuriyet, 26 Haziran 1980)

KILIÇ'IN MEKTUPLARI

Azınlık hükümetinde devlet memurlarının atanmaları nasıl yapılıyor?

Bu konunun ilgi çekici bir örneğini, belgesiyle birlikte sunuyorum. Bu belgeler bakanlıkların, başkanların, müsteşarların, özel kalem müdürlerinin ne için çalıştıklarını da ortaya koyuyor.

Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç, CHP'den AP'ye transfer olmuş siyaset demirbaşlarından biridir. Parlamentoya CHP'den kontenjan adayı olarak giren Kılıç, bir süre sonra ters takla atarak Demirel'in dizi dibine çökmüştür. CHP oldum olası böylelerini, kontenjan ve merkez yoklaması yoluyla seçmede çok hünerli davranır.

Vakıflar Bankası'ndan yeni kurulan "kale gibi" banka Hisarbank'a düşük faizle yüz milyon yatıran genel müdürleri atayan Devlet Bakanı Metin Musaoğlu da CHP'den merkez kontenjan adayı olduktan sonra parlamentoya girip, bir vücut çalımı ile AP'ye kapılanan, buradan da bakanlık koltuğuna sıçrayan yeni şöhretlerdendir.

CHP, hiç şüphem yok, önümüzdeki seçimlerde yine merkez yoklaması ve kontenjan yoluyla ilerde AP'ye geçecek adayları seçmekte, büyük isabet kaydedecektir!..

Neyse efendim... Bu zorunlu girişten sonra, bu Selahattin Kılıç beyefendinin "Bayındırlık Bakanlığı Özel" başlıklı, "5558" kayıt sayılı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Münif İslamoğlu'na gönderdiği "zata mahsus, gizli" mektubunu birlikte okuyalım:

"Adana Osmaniye ilçesinde bulunan Sıtma-Savaş Şubesi'nde görevli aşağıda isim ve unvanları yazılı personelin zararlı faaliyetlerde bulundukları belirtilerek en kısa zamanda görevden alınmaları Osmaniye ilçe teşkilatından talep edilmektedir. Takdirlerinize arz eder, saygılar sunarım."

Mektubun alt kısmında yedi kişinin adları yazılmıştır. Bir başka mektup da şöyledir:

"Halen Adana-Osmaniye ilçemizde Sıtma-Savaş şefliğine bağlı olup, Bahçe ilçemizin Haruniye nahiyesinde ve Hacılar kasabasında görevli Sıtma Savaş personelinden, acilen görevden alınması, Bahçe ilçe teşkilatımızca talep edilmektedir Takdirlerinize arz eder saygılar sunarım.."

Bu mektubun altında Bayındırlık Bakanı olarak Selahattin Kılıç'ın imzası, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Müsteşarlığı'nın 188, aynı Bakanlık Kalemi'nin 28.5.1980 gün ve 445 sayılı notları bulunmaktadır. Müsteşarlığın 189, Özel Kalem'in 447 sayılı notu ile kaydedilen bir mektup daha vardır. Bu mektupta da Sıtma-Savaş Örgütü'nde görevli dokuz kişinin görevden alınmaları istenmektedir.

Devlete bakın devlete! AP İlçe Başkanlığı, "şu, şu, şu devlet memurlarını görevden alın" diye Bayındırlık Bakanı'na başvuruyor, o da bunları "aidiyeti ciheti ile" Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bildiriyor Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı da dünden hazır; adam kıymada, sürmede, üzerine yok: hemen başlıyor işlemlere...

Bu belgeleri, AP iktidarının devlet bürokrasisini ne yolla değiştirdiğini somut örneklerle kanıtlamak için yayınlıyorum. Adana Sıtma Savaş Örgütü'nde son iki ay içinde başka görevlere atananlar varsa, elimdeki bu belgeleri, Danıştay dilekçelerine eklenmek üzere kendilerine vereceğim. Bunu da duyuruyorum.

Maden Müstahsilleri Derneği, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanına mektup yazıp, "madenlerimizi geri verin" der; madenler bir çırpıda maden ağalarına teslim edilir AP örgütleri "şu, şu.

şu adamları görevlerinden alın" diye mektuplar yazar; bu dürüst devlet memurları görevlerinden alınır

Bunlar, elimize geçen belge ve mektuplar... Ya geçmeyenler?! Gerisini siz düşünün artık..

(Cumhuriyet, 27 Haziran 1980)

MECLİS'İN BALIKLARI

İşler iyice karıştı. Karıştı demek de yetmiyor. İşler tam anlamıyla "arap saçına" döndü. Ankara'nın siyasal trafiğinde trafik ışıkları da birbirine karıştı. Yeşil sandığımız ışık kırmızı, kırmızı sandığımız ışık da sarı ya da yeşil yanıveriyor... Kimin ne yaptığı, niçin yaptığı pek anlaşılmıyor. Bunun için, "ne olacak?.." diye gazete satırlarını, satır aralarını okumaya ve anlamlar çıkarmaya çalışmayın. Bir kargaşa içinde hep birlikle bocalayıp. duruyoruz.

Alın MSP'yi... MSP, hükümetten desteğini çekti mi, çekmedi mi?.. Buna bugün, "evet" ya da "hayır" diye kesin bir yanıt verecek Allahın kulu var mı?.. Sanmam ki olsun.

Bir partinin bir başka partiyi, onun kurduğu hükümeti desteklemesi ne demektir?.. Şu demektir. Kuruluşta güvenoyu vermek, gensorularda red oyu kullanmak.. Bu doğru mu?.. Doğru.

Bu doğru ise MSP'nin, "desteğimi çektim ama bu, hükümeti düşürmem anlamına gelmez", sözünün anlamı nedir?.. Bunun anlamı, "ben desteğimi, gensoruya red oyu kullanarak sürdüreceğim" demektir; başka ne olabilir?..

"Hayır" diyorlar, "biz, desteğin manevi mesuliyetine ortak olmayacağımızı açıkladık..." Destek olup olmamak, ancak oy verip vermemekle anlaşılacağına göre, MSP'nin bu çabalarına anlam vermek gittikçe güçleşmektedir. Anayasa, cumhurbaşkanının görev süresinin bitimine on beş gün kala yeni cumhurbaşkanının seçileceğini, meclisler tatildeyse, TBMM'nin hemen toplantıya çağrılmasını emretmektedir. Anayasa'daki bu açıklığa karşın AP, Temmuz ortasından sonra Çankaya'ya, İhsan Sabri Çağlayangil'e "sen orada biraz daha otur" diyerek tatile çıkmaya hazırlanıyor Anayasa'ya göre cumhurbaşkanının hemen seçilmesi gerekiyor; seçilmiyor. Cumhurbaşkanı seçil-

mcdikçe meclislerın tatıl yapmaması gerekıyor. ama AP tatile hazırlanıyor

Peki nasıl oluyor bu işler? Hiç aklınızı karıştırmayın; oluyor işte.

Bu kargaşa CHP trafiğini de altüst etmiş gibi görünüyor CHP grupları, "eğilim yoklaması" yoluyla Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş'ı cumhurbaşkanlığı için aday gösteriyor. Parti ıçında Baykal grubu, Ali Topuz'cular ve sol kanat, Karakaş'ın adaylığına şiddetle karşı çıkıyorlar Fakat bu gruplar. eğilim yoklamasında bir başka adayı da bulup çıkaramıyorlar. Böyle olunca, Karakaş'ı, yalnızca Ecevit ve çevresi destekliyor.

Bu arada MSP, el altından haber salıyor:

- Önce cumhurbaşkanını seçelim, gensoruyu sonra görüşürüz...

CHP, bu koşullarda tam bir çaresizlik içine itiliyor. Gensoru veriyor, MSP'nin desteği belli değil; cumhurbaşkanı adayı çıkarıyor, önce kendi gurubundan tepki geliyor.

Bütün bu olup bitenleri izleyen sizler "CHP, önce kendi parti gruplarında geniş tabanlı bir diyalog sağlasın" diyorsunuz. Ben de böyle düşünüyorum. Geniş tabansa, önce CHP içinde bütün gruplarla, hiziplerle sıcak ilişkiler, karşılıklı olarak art niyetsiz, uygarca diyaloglar kurulmalı diye düşünüyorum. Bu sağlanmazsa, CHP öteki partilerle ne diyalogu kurabilir, ne yapabilir! CHP ile MSP anlaşamazlarsa, bu hükümeti yerinden oynatmak olanaksızdır. Destekti, estekti köstekti gibi ninnileri dinleye dinleye, gensoru önergesinin konuşulacağı pazartesi gününe geleceğiz. Sonra, herhalde "Batı kulübünde oryantal danslara" devam edecekler var; hep birlikte bu kıvrak dansları izleyeceğiz.

Bu konulardan canınız sıkıldıysa, yazımı, bir eğlenceli haber ile noktalayayım.

Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş, parlamentoda bir çay bahçesi açtı. Yeşil çimler üzerinde masalar, çay, meşrubat ve dondurma servisleri ile gerçekten dinlendirici bir köşe oldu bu bahçe.

Gelgelelim, daha bahçenin açılışında umulmadık bir terslikle karşılaşıldı. Bahçenin ortasındaki yirmi santim derinlikteki havuza konulan süs balıkları, gece bahçeye giren başıboş köpekler tarafından kapışıla kapışıla yenilmez mi?...

Ne demişler:
- Battı balık yan gider...
Yan bile gidememiş Meclis'in zavallı balıkları!..

(Cumhuriyet, 28 Haziran 1980)

MASON BELGESİ...

Başbakan Demirel'in AP Genel Başkanlığı'na adaylığını koyduğu günlerde mason olduğu ileri sürülmüş; Demirel de partisinin kongresinde, adı "Türk Yükseltme Cemiyeti" olan Mason Derneği'nden bir yazı alarak, "ben mason değilim" demişti. Mobil Şirketi'nin Türkiye temsilcisi Necdet Egeran imzası ile verilen belge ile Demirel, mason olduğu yolundaki söylentileri yalanlamış bulunuyordu.

Demirel mason muydu, değil miydi? Mason olmasının bir önemi var mıydı, yok muydu? Bence bunlardan daha önemlisi, AP Başkanı'nın siyaset sahnesine atlarken yalan söyleyip söylemediğiydi.

Geçenlerde elime geçen bir kitap, bu konuyla ilgili bir araştırma raporunu açıkladı. Kitap, "Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası - Arşivlerimiz İçinde 1965 Olayları" başlığı ile yayınlanmıştır. Kitabın yazarı, mason sözlüğü ile "Büyük Üstad" Nafiz Ekemen'dir.

Kitaptan edindiğimiz bilgiye göre, Demirel'in Mobil şirketi Türkiye temsilcisi Necdet Egeran'dan aldığı, "cemiyette kaydının bulunmadığı" yolundaki yazının AP Genel Kongre'sinde okunması üzerine Halit Arpaç, Hulusi Selek ve Saffet Rana biraderlerden oluşan soruşturma kurulu, Ankara'da gereken incelemeleri yapmış ve düzenledikleri raporu, "Türkiye Hür ve Kabul Görmüş Masonları Büyük Locası"na sunmuşlardır. Bu mason biraderlerce düzenlenen raporun giriş bölümünden bir paragrafı aktarayım:

Bay Süleyman Demirel, Devlet Su İşleri'nde çalışırken, Nüshat Gün, Orhan Alsaç, Rıza Berike kardeşlerimiz tarafından Bilgi Muhterem Locası'na 27.10.1954 tarihinde teklif edilmiştir. Ankara Ünite Büyük Locası 23.12.1954 tarihinde tasvipname vermiş, tahkikat safhalarını aşarak tekris sureti ile

15.2.1956 tarihinde camiamıza dahil olmuştur. 27.3.1957 tarihinde Refik derecesine terfi eden bu kardeşimiz, Umum Müdür olunca locasına devam etmemiş ve bugüne kadar hakkında, istifa veya gayri muntazam ilanı, gibi hiçbir işlem yapıldığına dair bir kayda rastlanmamıştır. Bu bakımdan camiaya dahilmiş gibi görünmektedir...

Düzenlenen raporda Demirel'in, "mason değildir" yolundaki yazıyı nasıl sağladığı da anlatılmaktadır Çok ilginç! Okuyalım:

Süleyman Demirel biraderimiz, liderlik mücadelesine giriştiği günlerde, herhalde bazı ihtimalleri önlemek düşüncesi ile olsa gerek, 14.11.1964 tarihinde bir mektupla Türk Yükseltme Cemiyeti Ankara Şubesine başvurarak cemiyette kayıtlı olup olmadığını sormaktadır. Bu mektup, Ankara bölgesinden geçmemiş, varide ve sadirede de kaydına tesadüf edilmemiştir

Böyleyse Demirel bu yazıyı cemiyetten nasıl almıştır? Rapor bu konuya şöyle bir açıklık getirmektedir:

- Bölgedeki kanaatlara göre, o sırada Hikmet Turat kardeşimizin, Bölge Kitabevi'nden Türk Yükseltme Cemiyeti anteti taşıyan bir kağıt istemesi, yazılan cevabın da aynı kağıtta bulunuşu, mektubu getirip cevabı verenin bu biraderimiz olması ihtimalini ortaya koymaktadır.

Bu meyanda Büyük Üstad Kaymakamımız Hikmet Turat kardeşin, kendisine başvurarak, bu kardeşin bütün istikbalini tehlikeye düşürmenin geleneklerimize, yardım vecibelerimize aykırı olacağını gözönünde tutarak, böyle bir cevabın verilmesine yardımcı olmasını istediği ve şahsen bu yardımın yapılmasında ilerde camia için büyük kazanç doğuracağını düşünerek ses çıkarmadığını beyan etmiştir...

Bu belgeden anlaşıldığı gibi Demirel, 1954 yılında mason olmuş, ancak Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne atandıktan sonra üyelik ödentilerini yatırmamıştır. 1964'de Hikmet Turat birader aracılığı ile, "Türk Yükseltme Derneği" antetli kağıda Necdet Egeran'ın imzasını attırıp, "kaydına rastlanmamıştır" diye bir kağıt almış, bunu AP Kongresi'nde okumuştur.

Demirel, Devlet Su işleri Genel Müdürü oluncaya kadar masonları kullanmış, AP Genel Başkanı ve Başbakan olduktan sonra "masonlara karşıyız" diyen MSP ve MHP'yi ve de ülkücü

gençleri kullanıp iktidarını, iktidarı ile birlikte kardeşleri ve yeğeninin kazanç düzenini ayakta tutmasını bilmiştir.

Mason biraderlerce Demirel hakkında hazırlanan bu raporu, gensoru öncesinde MSP milletvekillerine armağan ediyorum. "Batı Kulübü" budur, böyle oynatır adamı işte...

(Cumhuriyet, 29 Haziran 1980)

KİM İÇİN, NE İÇİN?

Çukurova Holding, "Karamehmetler" diye bilinen bir ailenin kurduğu sermaye grubudur. Televizyonda sıksık reklamlarına rastladığımız Pamukbank'ın 800 milyon liralık sermayesinin yüzde yüze yakın bir kısmı Çukurova Holding'in elindedir. Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş., Çukurova Holding grubu içindeki şirketlerden biridir. Çukurova Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş., Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş. ile Pamukbank'ın beraberce oluşturdukları bir şirkettir.

Ziraat Bankası Genel Müdürü Ali Doğan Ünlü, daha önce Pamukbank'ta müşavir olarak çalışmıştır.

Şimdi gelelim olayımıza:

Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü 4.4.1980 gün ve 164 sayılı emir ile Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş'ne 140 milyon liralık senet karşılığı avans kredisi verilmesini ister. Bu emir üzerine Çukurova İthalat ve İhracat, karşılığı bulunmayan 102 milyon 672 bin 500 liralık "hatır senetleri" vererek, söz konusu kredi için başvuruda bulunur. 25.4.1980 günü Ticari Krediler Müdürü, 210 sayılı teleks-telefon emri ile 140 milyonluk kredinin verilmesini bankanın İstanbul Şişli Şubesi'nden ısrarla ister. Ziraat Bankası Şişli Şube Müdürü, Çukurova İthalat ve İhracat T.A.Ş'nin kredi isteğinin bankanın kuruluş yasasına aykırı olduğunu ileri sürerek krediyi vermez.

Çukurova Holding'in bağlı şirketlerinden bir başkası, Çukurova Gıda Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin 150 milyonluk kredi isteği, bankanın Şişli Şubesi'nce 26.3.1980 gün ve 189 sayılı yazı ile geri çevrilir.

Bundan sonrasının ne olduğunu tahmin etmek güç olmasa gerek: Ziraat Bankası İstanbul Şişli Şube Müdürü Hilmi Aksel

hemen görevinden alınır, bir başka göreve verilir! Tabii, bu yüz milyonu aşan krediler de, büyük olasılıkla, bugünlerde Ziraat Bankası kasasından çıkıp, Çukurova Holding'in kasasına girmiştir.

Türkiye'de banka düzeni işte budur. Devlet bankaları büyük holdingler için çalışır. Devlet bankaları, yeni kurulan Hisarbank örneğinde görüldüğü gibi özel bankalara düşük faizle kredi kullandırır. Devlet bankalarının yasadışı yollarla kredi açtığı büyük holdingler, özel bankalara sahip olur. Bu özel bankalar, para ve kredi piyasasını yönlendirmeye çalışır.

Devlet bankaları özel haber ajanslarına ortak edilir; niçin? Devlet bankaları özel inşaat şirketlerine ortak edilir; niçin? Devlet bankaları iktidar yakını HEMA şirketi gibi şirketlere milyarlık kredi sağlar; niçin? Devlet bankaları, Hacı Ali Demirel'e, hesabı sorulmamış milyonlar verir; niçin?

Devlet bankalarındaki milyonlar bu yollarla büyük holdinglere verilirken, öte yandan da "işveren primleri" SSK'ya ödenmez ve bu paralar işveren elinde "ucuz kredi" olarak kullanılır ve emekli olan işçilere "kıdem tazminatları" bile ödenmez.

İşte düzen, bu düzendir. Demirel'ler'in, Türkeşler'in, Feyzioğular'ın savunduğu düzen bu düzendir işte... Devlet, bu işleyişi ile "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki egemenliğini" sürdüren bir örgüt görünümündedir.

Sağcısı ile solcusu ile halk çocukları, bu kanın neden ve niçin döküldüğünü bir anlasalar, evet, bir anlayabilseler, ellerindeki kanlı silahları atıp, birbirleriyle kucaklaşırlardı.

Neden bu kavga neden? Kim için, ne için?!..

(Cumhuriyet, 30 Haziran 1980)

KİMİN PARASI?

Devlet bankalarından alınan milyonlarca liralık krediler zamanında ödeniyor mu? Hayır, çoğu kez ödenmiyor. Araya partizan baskılar giriyor, araya siyasal iktidarlar giriyor, bu paralar da böyle çarçur edilmiş oluyor.

Örneğin şu ünlü HEMA şirketi, devlet bankalarından bugüne dek ne kadar kredi almış, bunun ne kadarını ödemiştir?

Başbakan Demirel'in kardeşi Hacı Ali Demirel'e devlet bankalarından bugüne dek kaç milyonluk kredi verilmiştir; Hacı Ali bu paranın kaçta kaçını faizi ile birlikte geri vermiştir?

Halktan kuruş kuruş toplanan paralar, birtakım iş adamlarına deste deste, milyon milyon dağıtılmaktadır. Verilen bu paraların bir kısmı da hiç geri gelmemektedir. Bugün, yeni kurulan Hisarbank'a düşük faizle yüz milyon kredi açan Vakıflar Bankası'nın tahsil edemediği borç tutarı ne kadardır biliyor musunuz? Yaklaşık, bir buçuk milyar lira!..

Vakıflar Bankası Ankara Şubesi'nin 14.7.1978 gün ve Krediler-837 sayılı yazısından öğreniyoruz ki, Başbakan Demirel'in değerli biraderleri Hacı Ali Demirel, bankaya olan kredi borcunu bir türlü ödememektedir. Aynı yazıdan öğrendiğimize göre Hacı Ali, "karşılıksız çek vermek" gibi huylar da edinmiştir.

Dostumuz Dr Faruk Sükan, bu gibi konularla çok ilgilidir Bu konuları "aidiyeti ciheti" ile kendilerinden soralım değil mi?

HEMA şirketler topluluğunun devlet bankalarından alıp da geri vermediği paraların tutarı, faiziyle birlikte kaç milyon lira tutmaktadır? Dr. Sükan'ın şimdiki değerli Genel Başkanı Demirel'in biraderleri Hacı Ali büyüğümüzün devlet bankalarından aldığı kredi kaç milyon liradır?

Devlet bankalarının batık borçlarına göz atarken, Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral'ın kayınbabası, Müteahhit Feyzullah Asiltürk ile kayınbiraderi Orhan Asiltürk'ün toplam altmış milyon lira tutarındaki borçlarına da gözüm ilişti.

Asiltürkler'e kredi, 1977 ve 78 yıllarında açılmış; kayınbaba Asiltürk'e Vakıflar Bankası Moda Şubesi'nden 19.5.1977 gün ve 23690 ve 1.2.1978 gün ve 25217 sayı, kayınbirader Orhan Asiltürk'e aynı şubeden 27.9.1977 gün ve 24527 sayı ile "senet karşılığı" kredi kullandırılmıştır. Kayınbabaya verilen kredi, 21 milyon 819 bin liradır. Kayınbiradere düşen kredi daha çoktur. 40 milyon 978 bin 923 lira.

Görüldüğü gibi bu krediler, ikinci MC hükümeti işbaşındayken verilmiştir. Baba-oğul Asiltürkler, bu güne kadar bu kredi borçlarını ödemiş değillerdir. Paranın yüzde kırk faiz gördüğü bu dönemde bu kredilerin anlamının değerlendirilmesini, eski maliyecilerden bugünkü bakanımız Sümer Oral'a bırakıyorum.

Şimdi benim, Sosyal Güvenlik Bakanı Sümer Oral'dan ricam şudur: Bu paraları kayınbabası ile kayınbiraderinden biran önce alıp, bu hesapların biran önce kapatılmasına yardımcı olmalıdır.

Kayınbaba ve kayınbiraderin sosyal güvenlikleri sağlanmıştır, darısı milletin başına!..

(Cumhuriyet, 1 Temmuz 1980)

OLUR MU, OLMAZ MI?

MSP Genel Başkanı Erbakan'ın hükümetin düşürülmesinden sonra oluşturulacak hükümete başbakan olmak istediği ileri sürülüyor.

AP azınlık hükümeti bugün düşürülür ve yeni bir hükümetin kurulması için çalışmalara başlanırsa, bu hükümetin, Millet Meclisi içinde en çok sandalyeye sahip CHP'nin Genel Başkanı Ecevit'in başbakanlığında kurulması gerekir. İki yüzü aşkın milletvekili bulunan bir partinin, yirmi dört kişilik bir partinin genel başkanına, "gel bizi yönet" demesi düşünülemez.

Erbakan'ın Başbakan olmasına yalnızca parlamento aritmetiği engeldir. Bunun dışında, "canım Erbakan da başbakan olur mu" diye sorup, bu kuşkulu sorulara "Atatürk düşmanlığı" gibi suç halkalarını takanların ikiyüzlülüklerine ne ad bulalım?

Erbakan, Demirel ile, Türkeş ile, Feyzioğlu ile yan yana gelip MC hükümetleri kurarsa, bu ortaklık "Atatürk'e ihanet" olarak görülmez. MSP ve Erbakan, ne zaman CHP'ye yaklaşsa ya da şu baskı yasalarında görüldüğü gibi, MSP, CHP sol kanadı ile birlikte oy kullansa, "vay Atatürkçülük elden gidiyor" diye yaygaralar yükselmeye başlar.

Bugün, "Erbakan başbakan olur mu" diye soranlar dün, 12 Mart döneminde, on kişilik CGP'nin bir senatörüne, Ferit Melen'e başbakanlık koltuğu ikram edenler değil midir? Parlamentoda AP ve CHP dururken, on kişilik partinin bir senatörüne "gel bizi yönet" diyen, o günkü "yüce parlamento"nun pek saygıdeğer üyeleriydi.

Ferit Melen'in başbakanlığını demokratik geleneklere uygun bulanlar, bugün kalkıp, "iki yüz kişilik parti varken, yirmi

kişilik partiden başbakan çıkar mı" diye soruyorlarsa, o zaman "12 Mart döneminde Melen'in başbakanlığını asker istedi" mi diyeceklerdir? Başka ne diyeceklerdir?..

MSP'nin yerini, yolunu, kimlik kartını ve işlevini çok iyi saptamak gerekir. MSP, Demirel'in koluna girince Atatürkçü, Ecevit'in koluna girince "Atatürk düşmanı" olmaz. MSP neyse odur! Parlamento kürsüsü üzerindeki "Egemenlik kayıtsız şartsız ulusundur" sözü bir inancı, bir ilkeyi simgeliyorsa ve yalnızca bu egemenlik geçerli ise ve de yalnız bu egemenliğe boyun eğiliyorsa, MSP'nin siyasal varlığını da korumamız gerekmektedir.

Çünkü demokrasilerde, "zararlı" ve "tehlikeli" diye nitelenecek düşünceler olamaz. Düşünceler, yalnız ve yalnız, doğru ve yanlış olarak ikiye ayrılır. Bu doğru ve yanlış, halkın önünde tartışılır, yapılacak seçimlerde bu yanlışa ve doğruya ancak halk karar verir, seçmen çoğunluğu karar verir.

Çoğulcu demokrasilerde, silahlı eylemlerin odağı olmadıkça her siyasal partiye ve her düşünceye yer verilir. Beğenmediğimiz, yanlış bulduğumuz siyasal düşüncelerle ve partilerle de siyasal yakınlıklar ve ortaklıklar kurulur. Çok partili yaşamın gereği budur. Çünkü demokrasi bir "uzlaşma" rejimidir.

Erbakan'ın, iki yüz kişilik CHP dururken, bu partinin temel iskeletini oluşturacağı bir hükümete başbakan olması düşünülemez. Bu, yalnızca parlamento aritmetiğinin ortaya çıkardığı bir engeldir.

Sen, Erbakan'ı iki kez Cumhuriyet hükümetlerinin başbakan yardımcısı yap; bugün aynı Erbakan başbakan olmak isterse, bunu Atatürkçülüğe aykırı say! Sen MC hükümetlerinde, yanında bağdaş kurup Erbakan'ın sakalını sıvazla; şimdi aynı Erbakan seni düşürmeye kalkınca, "Atatürkçülük edebiyatına" giriş!

"Erbakan başbakan olamaz" derken yalnızca "Millet Meclisindeki sandalyesi az" diyorsanız; beyler, beyoğlu beyler, 12 Mart döneminde on kişilik bir partinin senatörünü başbakan yaparken bu kuralı niçin anımsamadınız? Yok eğer, "Erbakan'ın başbakanlığına etkili çevreler karşıdır" diye düşünüyorsanız, aynı Erbakan'ın "Cumhuriyet hükümeti" Başbakan Yardımcısı olarak, sözünü ettiğiniz "etkili çevreler" ile ilgili atama ve e-

meklilik kararnamelerine imza atmasına niçin izin verdiniz? Evet beyler, beyoğlu beyler, niçin?..

Erbakan konusu, bir "turnusol kağıdı" gibi, MC partilerinin renklerini ayırıcı özellikler taşıyor...

(Cumhuriyet, 2 Temmuz 1980)

BATI KULÜBÜ'NDE DANS...

MSP'nin gensoru nedeniyle takındığı ilginç tavrı kısaca özetleyelim: "Batı Kulübü'nde oryantal dans!.."

Erbakan, dün sabah bir basın toplantısı düzenledi. Hoca, basın toplantısından önce Demirel'e ve hükümete, ağzına ne geldiyse veryansın etti. Sonra da "çekilişe 4 saat kaldı" diye bağıran Milli Piyango bilet satıcıları gibi müşteri kızıştırmaya girişti..

- 4 saat kaldı, 4 saat...

Önceki geceden gensorunun yazgısı anlaşılmıştı. Erbakan, ille de başbakanlık istiyordu, öteki laflar palavraydı. Başbakanlık Erbakan'a verilmezse "kerhen destek" sürecekti. Erbakan basın toplantısından güven oylamasına kadarki sürede CHP'den bir yanıt bekliyordu. "4 saat kaldı, 4 saat" derken, bir de meydan okuyordu:

- Biz pehlivanız, soyunduk meydana çıktık...

Erbakan böyle konuşunca dayanamadım, sordum:

- Hocam, yağlı güreş mi, Greko-Romen mi?..

Erbakan gülerek yanıtladı:

- Milli güreş, milli güreş...

Bundan sonra MSP, "Allah bir" dese inanmak çok güç. Kürsüye çıkıp, hükümete ağzına geleni söylüyor; basın toplantısı düzenleyip, sövüp sayıyor, sonra da Demirel'in gözünün içine baka baka, "kabul" diye bağırabiliyor. Pes doğrusu!

Basın toplantısında soruyorum:

- Peki Hocam, iktidara gelirseniz IMF ile imzalanmış üç yıllık stand-by andlaşmasını kaldıracak mısınız?

Soru ağzımdan çıkar çıkmaz, Erbakan'dan yanıt geliyor:

- Evelallah... Çünkü biz Fatihler'in torunlarıyız, IMF'ye hadi oradan deriz...

Genel Kurul salonuna girince, Erbakan Fatihler'i, Yavuzlar'ı, Kanuniler'i unutuyor, aklına yalnızca Süleyman Demirel geliyor ve veriyor oyunu:

- Kabul...

IMF'ye kabul... Ortak Pazar'a kabul... Faiz kararnamesine kabul... Gizli CENTO'lara kabul.. 5 ailenin devlet bankaları eliyle zengin edilmelerine kabul... Ortadoğu'da Arap ülkelerine karşı İsrail politikasına kabul... Bu kan gölüne kabul, teröre, kurtarılmış bölgelere kabul... Ve Batı Kulübü'ne de kabul!

MSP, bu düzenin partilerinden biridir. MSP, en çok eleştirdiği Batı Kulübü'nün ayrılmaz bir parçası, bu sömürü düzeninin vazgeçilmez siyasal bir halkasıdır. Batı Kulübü'nün müşterileri, Kulüp'te "oryantal danslar" ile bir o yana bir bu yana kıvıran Erbakan'ın alnına IMF'den aldıkları taze paraları yapıştırarak günlerini gün etmektedirler.

Şimdi sağ basına bakın. Artık Erbakan için ne "Humeyni özentisi" diye yazılar yazacaklar, ne de "Atatürk düşmanlığı" üzerine satırlar döktüreceklerdir. Çünkü Erbakan Batı Kulübü'ndeki kıvrak danslarını bitirip, Demirel gibi, Türkeş gibi, Feyzioğlu gibi gedikli müşterilerinin gönlünü almasını bilmiştir.

Evet, Batı Kulübü'ndeki oryantal danslar, arabesk müzik ve IMF konçertosu karışımı bir çeşit garip müzikle devam ediyor..

Ve Kulüp'ün dışında, öldürülen yurttaşlarımızın kanlarına, Erbakan'ın elindeki gülsuyu karışıyor...

(Cumhuriyet, 3 Temmuz 1980)

SUSAN BASIN

Bilmem dikkatinizi çekti mi? Geçenlerde Çorum'da silah kaçakçıları ile güvenlik kuvvetleri arasında silahlı bir çatışma çıktı; bir komiserimiz yaralandı.

İşte görüyorsunuz, nerede siyasal gerginlik var, silah kaçakçıları hemen orada pazarlarını kuruyorlar. Kim bilir, mahallelerin ayrıldığı, sokaklarda barikatlar kurulduğu Çorum'da silah kaçakçıları ne tatlı kazançlar elde etmişlerdir?

Çorum'da önceki gün faşistler alevi yurttaşlarımıza, solcu bildikleri yurttaşlarımıza yeniden saldırdılar; evler yakıldı, dört

yurttaşımız öldürüldü. Çorum'da, Sivas'ta, Amasya'da ve Tokat'ta, başlatılan iç savaş kışkırtıcılığı, yarın bütün yurda yayılabilir Bunu anlamak ve görmek gerek.

Böyle bir savaş çıkarsa, ülkemizde bir iç savaşa yetecek kadar silah da hazırdır. Silah kaçakçıları, Türkiye'nin birçok ilinde pazar kurmuşlardır. Devlet bir türlü bu kaçakçılığın kaynağına, kökenine inmemektedir. Tersine, silah kaçakçılığı sanıklarıyla içlidışlı olan bürokratlar, emniyet genel müdürlüklerine ve en duyarlı illerimizin valiliklerine getirilmektedir.

Silah kaçakçılığı ile iç savaş kundakçılığı arasındaki ilgiyi görmezlikten gelerek, terörü önlemenin hiç ama hiç olanağı yoktur.

Sizlere silah kaçakçılığı konusunda bir bilgi verebilmek için yalnızca Emniyet Genel Müdürlüğü'nce ele geçirilen silah ve mermilerin sayılarını sunuyorum. Bunlar yalnızca polis tarafından jandarma bölgeleri dışında ele geçirilen silah ve mermilerle ilgili sayılardır. Jandarma Genel Komutanlı'ğının kırsal bölgelerde ele geçirdiği silah ve mermiler, verdiğim bu sayıların dışındadır.

1978 yılında yakalanan silah sayısı, 2363'ü kısa namlulu, 96'sı uzun namlulu olmak üzere 2459 tabanca, 3 milyon 145 bin 385 mermidir. 1979 yılında 2129'u kısa, 192'si uzun namlulu 2321 tabanca, bir milyon 334 bin 53 mermi ele geçirilmiştir. 1980 yılının ilk altı ayında ele geçirilen, 1146'sı kısa, 26'sı uzun namlulu olmak üzere 1172 tabanca, 95 bin 888 mermidir.

1975 yılından bu yana ele geçirilen silah sayısı kısa ve uzun namlulu olmak üzere 11920 tabanca, 8 milyon 647 bin 831 mermidir.

Bunlar ele geçen silah ve mermiler. Bir de ele geçmeyenleri düşünün? Yurda bu kadar silah ve mermiyi kim sokuyor, arayan soran var mı? Sıcak savaş yaşamayan hiçbir ülkeye, bu kadar kısa sürede bu kadar tabanca ve mermi sokulmamıştır. Bir otomatik silahın yüz yüz elli bin lira olduğunu bilirseniz, o zaman "kim finanse ediyor bu terörü" diye sormaz mısınız? Sorarsınız ve hiçbir yanıt alamazsınız!

Gazeteniz Cumhuriyet, bütün tehlikeleri göze alarak silah kaçakçılığı olayına ışık tutmaya çalıştı. Kaçakçılık sanıkları resmi dosyalara, belgelere, istihbarat raporlarına dayanılarak ad ad

yayınlandı. Köşelerinde ona buna gazetecilik dersi veren cicili basının yöneticileri ise bu konuya kalemlerinin ucuyla olsun değinmek cesaretini kendilerinde bulamadılar.

Bu konunun "ideolojik" yanı yok ki, "ideolojiktir" diye yan çizip kaçsınlar! Bu bir insanlık sorunu, bu bir yurtseverlik sorunu, bu "insan yüreği" taşıma sorunudur. Bir o kadar da -hiç kusura bakmasınlar- cesaret sorunudur!

Renkli basın, cici basın, burjuva basını, silah kaçakçılığı karşısında susmuştur. Boğaziçi yalılarından "aleme nizamat" vermeye kalkan cicili basının o çok bilmiş köşe yazarları da "hımm, efendim" diye hep birlikte susmuşlardır. Boğazın serin rüzgarlarına karşı viskilerini yudumlayarak susmuşlardır. Lüks otellerde iş adamlarıyla fısır fısır fısıldaşarak susmuşlardır. Evet, susmuşlardır!

Bir yanda binlerce silah ve milyonlarca mermi, öte yanda "sıkıyönetim, silah kaçakçılığı davalarına bakamaz" diyen yüksek yargı kararları... Bir yanda sosyete cinayetlerinde konuşturulan hünerli gazetecilik, öte yanda silah kaçakçılığı karşısında susan, ağzını açmayan basın ahlakı...

Gözlerimiz kör, kulaklarımız sağır!.. İşte böyle gidiyoruz iç savaşa, böyle!.. Bugün Çorum, yarın Sivas, Tokat... Sonra, sonra? Evet sonra ne olacak?..

(Cumhuriyet, 4 Temmuz 1980)

NESİ "SAPIK İDEOLOJİ"?

Ceza Yasa'mızın 159'uncu maddesinde, "Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına sövenlerin" cezalandırılacağı öngörülüyor Dış görünüşü ile oldukça sağlıklı görünen Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. Münif İslamoğlu da Türkiye Cumhuriyeti yasalarından biri olan Tam Gün Yasası'na "bela" diyor; yasanın uygulanmasını engellemek için binbir dereden su getiriyor.

Bakan, Tam Gün Yasası'nın "sloganlarla, sapık ideolojiler ile" hazırlandığını söylüyor. Sayın bakanımıza sormak isteriz; acaba sağlık hizmetlerinin tümüyle sosyalleştiği kapitalist İngiltere'de de mi bu "sapık" ideolojilerin baskısı altında yasalar hazırlanmıştır?

Bakın size, değerli bakanımızın neredeyse "Marksistlik-Leninistlik" sayacağı "Tam Gün Yasası" görüşülürken, hükümet tasarısında yer almayan, "üniversitelerin de bu yasa kapsamına alınmasını" isteyen ilkenin kimler tarafından önerildiğini yazalım da bu "sapık ideoloji" iyice aydınlığa kavuşsun.

AP İçel Milletvekili Dr. Nazım Baş, MHP Tokat Milletvekili Dr. Faruk Demirtola, MHP Niğde Milletvekili Sadi Somuncuoğlu, İstanbul Milletvekili Turan Koçal, Çorum Milletvekili Mehmet Irmak, Konya Milletvekili İhsan Kabadayı...

8.6.1978 tarihini taşıyan el yazısı ile yazılmış bu önergenin bir fotokopisi de bendedir. Değerli bakanımız bu önergeyi gözleriyle görmek isterlerse, bir fotokopi daha çıkarmaya hazırım. Ne dersiniz, yollayayım mı?

Atalarımız ne demişler; "Büyük lokma ye ama büyük laf etme!" Edersen; nasıl büyük lokma hazma engel olur, mide bozarsa, büyük sözler de birtakım insanların kafasını bozar. Şimdi, bu değerli AP ve MHP milletvekilleri de mi, -insaf edin- "Marksist-Leninist" ve de "sapık ideoloji" mensubudurlar?!

Hem efendim, "sapık ideoloji" ne demek? İdeoloji bir düşünce sistemidir. Sosyalist ideoloji vardır, burjuva ideolojileri vardır. İdeolojinin sapığı, homoseksüeli olur mu? İnsanın sapığı, normal olanı olmayanı, homoseksüeli olur ama ideolojinin sapığı, homoseksüeli olmaz. İdeoloji, ideolojidir... Yanlıştır, doğrudur, şudur budur denir ama bir siyasal düşünceye, bir ideolojiye "sapık" denmez. Çünkü bu gibi sözler, sövgü malzemesidir. Sövgü ile ideolojinin yanlışlığı doğruluğu tartışılmaz.

Bu hükümetin çok ilginç uygulamaları var. Örneğin, parlamento madenlerin devlet eliyle işletilmesine ilişkin bir yasayı kabul etmiştir. Kararnameler yasaların uygulanması için çıkarılır. Hayır; hükümet madenler konusunda yasanın uygulanması için değil uygulanmaması için kararname çıkarıp, maden yataklarını özel kişilere veriyor, Danıştay oy birliği ile bu kararnamenin uygulanmasını durduruyor. Kim dinler Danıştay'ı! Özel telefonunu devlet ile iş yapan şirketlere kullandıran Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Kıratlıoğlu, maden sahiplerini zenginleştirmeye devam ediyor.

Görevi, Tam Gün Yasası'nı uygulamak olan Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Dr. İslamoğlu da uygulamakla yükümlü olduğu yasaya "bela" deyip, yasanın uygulanmasını engellemek için elinden geleni ardına bırakmıyor.

Böylece görülmemiş bir manzara ile karşılaşılıyor Yürütme gücü, yasaların uygulanması için değil, tersine, uygulanmaması için kullanılıyor. Sağlık hizmetleri Tam Gün yürümüyor ama hükümet Tam Gün kimseye aldırmadan yasa çiğniyor.

Bu koşullarda elbette Tam Gün Yasası ile Madenlerin Devlet Eliyle İşletilmesine İlişkin Yasa'yı çıkaran CHP'ye görev düşüyor. Görev, bu yasalara sahip çıkmaktır.

Diyeceksiniz ki "parti içi muhalefeti ve iktidarı ile kendisine sahip çıkamayan bir parti bu yasalara nasıl sahip çıksın?"

Eee, doğru, haklı söze ne denir? Hiç!

(Cumhuriyet, 5 Temmuz 1980)

MENDERES'İN MİRASI

Mirasçılar kendi aralarında uyuşmazlığa düşünce Adnan Menderes'in Ankara Kavaklıdere'deki köşkü satışa çıkarılmış. Haberi okuyunca emin olun üzüldüm. Zavallı Menderes! Metin Toker gibi bir damadı olsaydı, köşkün bahçesi parsellenip satılır ama yine de köşk elden çıkmazdı. "Kader" işte, ne diyeceksiniz!

Menderes'in mirası bir türlü paylaşılamıyor. Mirasın başına Süleyman Demirel üşüşmüş, Türkeş üşüşmüş, Erbakan üşüşmüş, Feyzioğlu üşüşmüş; kaç yıldır yiyorlar yiyorlar, bitmiyor Allah gözlerini doyursun!..

İnsan gerçekten üzülüyor Güvenoyu üzerine güvenoyu alan, istediği zaman Genelkurmay Başkanları'nı emekliye sevk edip Kuvvet Komutanlıkları'na dilediği generalleri atayan Demirel'in gücü, Menderes'in kemiklerini İmralı Adası'ndan alıp bir başka yere taşımaya, bir mermer mezar yapmaya, mezarın başına bir taş dikmeye yetmiyor mu Allah aşkına?

Yahu, ne nankör mirasçıymış şu Demirel!.. Menderes'ten kalan mirası ye bitir, kardeşlerini bu miras ile zengin et, sonra da Menderes'in kemiklerini İmralı'da unut... Vallahi nankörlük, billahi nankörlük!

Menderes'in oğlu Aydın da babasını unutup, babasının mirasını çarçur edenlerin kervanına katılmış; efendim katılmak ne kelime, 27 Mayıs 1960 sabahı, babasını ite kaka yakalayan hava

subayı ile beraber Demirel hükümetini ayakta tutmak için el ele, gönül gönüle vermiş...

"Baba Hakkı", Beşiktaşlı futbolcunun adı mıydı, neydi Allah aşkına?.. İnsan babasının kemiklerine saygı duysa bunu yapmaz. Ama "politika" bu işte. Gözün babanı bile görmez. Hey canına yandığımın demokrasisi!

1960 yılında Ankara Barosu'nda avukat olanlar bilirler Menderes ve arkadaşları Yassıada'ya gönderilince, avukatlar arasında "Menderes'in davası alınmaz" diye bir bildiri dolaştırıldı. "Menderes'in davası alınmaz" diye bildiriler imzalayan avukat Tuğrul Toklucu, sonradan Demirel ailesinin avukatı olmaz mı! Aynı avukatın AP Genel Merkezi yanında bir de işhanı var. Allah daha nicelerine nasip eder inşallah!

Demirel de ömür adam doğrusu... Menderes'i iktidardan indiren ihtilalcilere Demirel tarafından "vatana hizmet tertibinden" yönetim kurulu arpalıkları dağıtılıyor. "Aferin" deniyor, "attın Menderes'i içeri, al sana bir yönetim kurulu üyeliği..." Eski ihtilalcilerden Orhan Kabibay'ı Ereğli-Demir Çelik, Orhan Erkanlı'yı da İpraş yönetim kurulu üyeliklerine oturtan Menderes mirasçısı Demirel'dir, başka kim olacak!..

Menderes'in mirasçısı Demirel'in basındaki en sadık dostu kimdir bilirsiniz herhalde... Menderes'e, Bayar'a, "köpekler" diye saldıran, DP grubuna "sürü" diyen, "Türklük düşmanı", "deli", "alçak" ve "satılmış" gibi, "nezih" sözcüklerle "fikriyatını" açıklayan Bedii Faik!.. Bedii Faik bile Menderes'in mirasını orasından burasından tırtıklıyor. Vah zavallı Menderes vah, bu hallere de mi düşecektin?!..

Söz Menderes'in mirasından, satışa çıkarılan köşkünden açıldı, buralara kadar geldi.

İyisi mi Menderes'in köşkünü Hacı Ali Demirel ucuza kapatsın! Metin Toker gibi, "hayırlı damatları" olsa, "hadi" diyeceğim, köşkün bahçesinde İsmet Paşa'dan kalan Pembe Köşk'ün bahçesinde olduğu gibi gökdelenler yapılması için damadın hünerlerinden yararlanalım, ama nerdeee böyle hayırlı damatlar!..

(Cumhuriyet, 6 Temmuz 1980)

TÜNEL...

Bayındırlık Bakanlığı'nca, 1979 fiyatlarına göre 48 milyar lira keşif bedelli Ankara-İstanbul arası çift demiryolu inşaatı üzerinde Ayaş tüneli yapılıyor.

Ülkemizde tünel kazmakta en ucuz maliyelte çalışanlar, hiç şüphesiz Van, Adana ve Sağmalcılar Cezaevleri gibi cezaevlerinde kalan tutuklu ve mahkumlardır. Fakat devlet, tünel açma işini, yine de özel firmalara vermektedir...

Ayaş tüneli, 31.5.1976 tarihinde 1 milyar 176 milyon 572 bin 732 lira bedel ile Nurol İnşaat ve Ticaret Kollektif Şirketi'ne ihale edilmiştir. Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç'ın damadı da bu şirkette çalışmaktadır.

Tüneldeki inşaat fiyatları, 1 Mart 1978 tarih ve 5/1599 sayılı kararnameye göre saptanmaktadır. Kararnamede, müteahhitlerin inşaat bedellerinin inşaatın yapıldığı yıldaki birim fiyatlarına göre saptanması öngörülmüştür. Tünel inşaatlarında, "tünel uzunluk zammı" adıyla ayrıca bir ödeme yapılması da sözleşmelerle kararlaştırılmıştır.

Müteahhit firma, Demiryolları İnşaat Genel Müdürlüğü'ne 22.1.1979 tarihinde başvurarak, tünel uzunluk zammı için inşaatın yapıldığı değil, bittiği tarihteki fiyatlara göre ödeme yapılmasını istemiştir.

Bu başvuru üzerine konu, yetkili kurul olan Bayındırlık Bakanlığı Yüksek Fen Kurulunca ele alınır. Kurul 8.7.1979 gün ve a-04/39 sayı ile, "tünel uzunluk zammı için ödenecek fiyat farkı hesabında, son yılın fiyat farkı yüzdesi değil, tünel uzunluk zammına tabi imalatın yapıldığı yıllara ait fiyat artış yüzdeleri uygulanacaktır" kararını verir.

Bu karar, Bayındırlık eski Bakanı Şerafettin Elçi tarafından Bayındırlık Bakanlığı Yüksek Fen Kurulunca incelenir.. Bu kurul da 17.10.1979 gün ve 19 sayılı kararı ile aynı sonuca varır.

Bu arada hükümet değişir. Demirel hükümeti işbaşına, Selahattin Kılıç da Bayındırlık Bakanlığı'na gelir.

Bu iki yetkili kurulun kararı, Bakanlık masasında sümen altında tutulur ve bakanın damadının da çalıştığı Nurol firmasına 55 milyon lira fazla ödeme yapılır.

17.10.1979 günü toplanıp müteahhit firmanın fazla ödemeye ilişkin isteklerini reddeden kurul üyelerinin bu tarihten

sonra ne gibi işlemlere uğradıklarını kanıtlamak için şu bilgileri vermeyi gerekli görüyorum.

Müsteşar Mehmet Çopur, AP hükümeti gelince görevinden ayrıldı. Yüksek Fen Kurulu Başkanı Kayhan Yüceyalçın görevinden alındı, aynı kurul üyesi Uğur Akın emekli oldu. Hukuk Müşaviri Abdullah Aykut görevinden alındı. Limanlar Genel Müdürü Ayhan Çöbek, Karayolları Genel Müdürü Yüksel İkincioğulları görevlerinden alındı.

Tünel inşaatlarında bundan böyle milyarlarca lira ek ödemeye yol açacak bu uygulamaya hukuksal gerekçe bulmaya çalışan Bayındırlık Bakanı Selahattin Kılıç, bu konuda 14 Mart 1980 gün ve 8/505 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile milyarlarca lira parayı devletten özel inşaat şirketlerine aktarmayı başarmıştır.

CHP Isparta Milletvekili Hüseyin Özsüt, bu konuda Millet Meclisi'ne bir soruşturma önergesi vermek için çalışıyor.

Ama Yüce Meclis tatile girmek üzere... Tatil değil ama hep beraber bir karanlık tünele giriyoruz herhalde. Ayaş tüneli vız gelir!

(Cumhuriyet, 7 Temmuz 1980)

OLACAK İŞ Mİ?..

Bayram günlerinde günlük gazeteler yayınlanmaz. Bunun yerine, Gazeteciler Cemiyetleri "Bayram Gazetesi" çıkarır Bayram Gazetesi'ne verilen ilan ve reklam gelirleri de cemiyetlere gelir olarak kaydedilir.

Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Beyhan Cenkçi, ilan ve reklam toplamada çok ilginç bir yol bulmuş; diyor ki:

Reklam sağlayan cemiyet üyesine yüzde yirmi beş komisyon verilir...

Diyelim ki Gazeteciler Cemiyeti Başkanı ya da üyesi, bir büyük bankadan yüzbin liralık bir reklam sağladı. Bu yüzbin liranın yirmibeşbin lirası, bu reklamın alınmasını sağlayan başkan ya da üyeye kalacaktır!

Bu, gazetecilik ahlakını yozlaştıran bir uygulamadır ve bu uygulamaya önce biz gazetecilerin karşı çıkması gerekmektedir.

Ankara Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Beyhan Cenkçi'nin cemiyet üyelerine gönderdiği yazıya birlikte göz atalım:

"Bayram Gazetemiz 13-14 Ağustos 1980 tarihinde yayınlanacaktır. Reklam ve ilan konusundaki yeni uygulamalarımıza göre, isteyen her üyemize ilan toplama yetki belgesi verilecektir. Reklam şirketlerinin aldıkları yüzde yirmibeş prim, ilan şirketleri dışında getirenlere de aynen uygulanacaktır. Bugüne kadar Bayram Gazetemize hiç reklam vermemiş müesseselerin reklamları, reklam şirketlerinden geçse de, bu ilanı sağlayanlara ayrıca yüzde on prim verilecektir...

İstanbul, İzmir, Adana Gazeteciler Cemiyetleri'nin böyle uygulamalar yaptıklarını hiç sanmıyorum. Bu uygulama, özellikle iktidar yakını gazetecilere ya da hiçbir gazetede görev yapmayıp da basın kartı yönetmeliğinin boşluğundan yararlanıp, "gazeteci" sayılan birçok kişiye komisyonculuk ve ticaret yapma olanağı tanımaktadır.

İş Bankası'ndan sağla beşyüzbin liralık reklamı, bu beşyüzbinin 125 bin lirası senin; Ziraat Bankasından al ikiyüzbin liralık ilan, 50 bin lirası senin; al Hisarbank'tan yüzbin liralık ilan, 25 bin lirasını koy cebe...

İnsaf edin, insaf edin, olacak iş midir bu! Beyhan Cenkçi'nin yazısında, bu uygulamanın "yeni" olduğu yazılıyor Bu uygulama, yazıda belirtildiği gibi "yeni" ise bu uygulamanın hemen" durdurulması gazetecilik mesleği ve onuru açısından son derece yararlı olur. Yok, bu uygulama birkaç kez yapılmışsa, başta Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Cenkçi olmak üzere, bu yoldan para kazananlar varsa, bu "komisyon ücretlerini" cemiyet kasasına gün geçirmeden geri vermeleri gerekir.

Bu uygulama, gazetecilik onurunu hiçe sayan, ayaklar altına alan bir uygulamadır. İğneyi kendimize çuvaldızı başkalarına batıralım.

Komisyonculuk ticaret erbabının işidir; gazetecilerin asla!

(Cumhuriyet, 8 Temmuz 1980)

KANLI PLAN...

Hiç şüpheniz olmasın, bütün olaylar, böylesine kanlı bir kargaşa ortamı için özellikle yetiştirilmiş profesyonel ellerce planlanıp tezgahlanıyor.

Son bir buçuk ay içinde, önce MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak'ın, sonra CHP Milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nun öldürülmeleri, Köksaloğlu'nun cenazesinin kaldırılmasından hemen sonra eski Başbakanlardan Prof. Nihat Erim'in silahlı bir saldırı sonunda yaşamını yitirmesi, bu katil çetelerinin daha başka canlar alacağını da göstermektedir.

Devlet, bütün bu olup bitenler karşısında seyircidir. Yalnızca bir "kapalı tribün seyircisi" O kadar! Devletin görevi, "devlet töreni" ile cenaze kaldırmaktır Evet, o kadar!

Bir plan yürüyor. Yıllardır bir plan adım adım uygulanıyor ve olanlar her gün, herkesin gözü önünde oluyor. Ölenler, öldürenler, hep devletin gözü önündedir. Bunlar dünün, bugünün sorunu değildir. Böyle bir planın varlığını, en azından Başbakan Demirel biliyor. Biliyor ve 3 Haziran 1977 günü CHP Genel Başkanı Ecevit'e karşı düzenlenen suikast girişimini haber verirken, bu planın varlığını, yazdığı mektup ile açıklıyor.

Peki kim bunlar? Kim bunlar ki, yıllardır, öldürmedikleri insan, yıkmadıkları yuva kalmadı? Kim, kim bunlar?!..

Her şey adım adım gelişti. Önce ülke çapında bir gerginlik ortamı yaratıldı. Yurttaşlar cephelere bölündü, Alevi-Sünni, Kürt-Türk, sağcı-solcu, ülkücü-devrimci etiketleri altında bir kanlı plan adım adım uygulandı.

Öyle görünüyor ve seziliyordu ki, bu kanlı planı yapanlar ve uygulamaya koyanlar, özellikle Doğu ve Güneydoğu yörelerimizde etnik kökenli bir ayaklanma için her türlü yola ve yönteme başvurmaya kararlıydılar. Ve böyle yaptılar. Kahramanmaraş ilimizde ekilen tohumlar kanlı meyvelerini vermekte gecikmedi. Yüzü aşkın yurttaşımız Alevi'dir, solcudur diye hunharca öldürüldü; gebe kadınlar, parmak kadar çocuklar bile bu kanlı saldırıdan canlarını kurtaramadılar...

Daha önce, Malatya Belediye Başkanı Hamid Fendoğlu bilinmeyen ellerce hazırlanan bir bombalı paket ile öldürüldü. Aynı bombanın benzerleri, bir iki gün ara ile başka kişilere de gönderilmişti. Fendoğlu'na gönderilen bombanın patlaması ü-

zerine başka adreslere gönderilen aynı cins bombalara el kondu. Ancak, hiçbir güvenlik yetkilisi bu bombalara el sürmedi, süremedi ve bombalı paketlerin etkisiz hale getirilmesi için, İngiliz polisinden bu alanlarda yetişmiş uzman polisler çağrıldı!..

Evet, böyle oldu... Teröristler öylesine profesyonel yöntemlerle çalışıyorlardı ki, güvenlik kuvvetleri içinde hiçbir uzman, bu teröristlerce yapılan bombayı etkisiz hale getiremiyordu; siz düşünün artık gerisini!

Bir yandan kanlı kitle eylemleri kışkırtılırken, öte yandan da sağlı sollu bireysel terör, öğrencilerden işçilere, işçilerden öğretim üyelerine, öğretim üyelerinden savcılara, yargıçlara, gazetecilere, subaylara, polislere, erlere, devlet görevlilerine, parti yöneticilerine, eski bakanlara, parlamento üyelerine kadar sıçratılmaktaydı...

Bu kanlı plan, şimdi bir eski başbakanı da kurbanları arasına almış bulunuyor...

Bir kanlı plan yürüyor. Ve devlet, bütün bu olup bitenleri göz ucuyla izliyor. Kanlı plan, her gün biraz daha can alarak, biraz daha kan dökerek uygulanıyor.

Ve devlet, "kapalı tribün izleyicisi" gibi rahat koltuğuna gömülmüş, bu kanlı "resmi geçidi" izliyor...

Devlet yarın, bir günlüğüne koltuğundan kalkacak, eski başbakanlardan Nihat Erim için de bir "devlet töreni" düzenleyecek, bu törenin protokolünü olağanüstü "demokratik otorite" ile uygulayacak. Yarın yine aynı koltuğa gömülerek kanlı olayları yine göz ucuyla izlemeye devam edecek...

(Cumhuriyet, 20 Temmuz 1980)

SAVAŞIN BÖYLESİ...

Eskiler Çanakkale Savaşı için, "Oraya bir üniversite gömdük" derler. Savaşlar böyledir. Nice yetişmiş insan gücü, savaşın kan ve ateş çemberi içinde yok olup gider. Savaşın, para ve pul ile ölçülmeyen en büyük yıkıntıları bu gibi kayıplardır.

Savaşın, beyin gücünü silip süpürdüğü, yok ettiği bilinir. Şu da bilinir. En acımasız savaşlar, iç savaşlardır. İki devlet arasın-

daki savaşların, Cenevre Antlaşmaları gibi, taraflarca uyulması gerekli kuralları vardır. Bu kuralların başlıcası, sivil halkın kesinlikle savaş dışında tutulmasıdır. İç savaş bu kuralları da dinlemez. Yaşlı-genç. çoluk-çocuk, herkese acımasızca kurşun sıkılır

Türkiye'de yaşanan terör, önce üniversiteleri felç etti. Eğitim ve öğrenim tümüyle aksadı. Üniversiteler eğitim ve araştırma kurumları olmaktan çıkıp, hemen hemen aynı sınıfsal kökenden gelen öğrencilerin savaş alanlarına döndü. Bu savaş alanlarında gencecik öğrenciler öldürüldü, ak saçlı bilim adamları öldürüldü, genç araştırmacılar öldürüldü.

Şöyle bir düşünün, yalnızca üniversitelerimizde kimler öldürüldü kimler!.. Doç. Orhan Yavuzlar, Bedrettin Cömertler, Necdet Bulutlar, Prof. Bedri Karafakioğlular, Ümit Doğanaylar, Fikret Ünsallar, Cavit Orhan Tütengiller... Her biri bu kanlı terörün kurbanı oldular.

Terör, iç savaş yöntemleriyle yürüyor. Her gün yeni bir aydını, işçiyi, öğrenciyi, devlet memurunu, kolluk görevlisini alıp alıp götürüyor. Bir gün bir öğretim üyesini, bir gün bir ünlü gazeteciyi, bir başka gün bir eski bakanı, bir milletvekilini ve de bir eski başbakanı...

Böylece "beyin göçü" bir ülkeden bir başka ülkeye değil, hep birlikte barış içinde yaşanması gereken toprakların üzerinden mezara doğru oluyor! İnsanlar ölüyor, ölüyor, ölüyor ve Çanakkale Savaşı'nda yitirdiğimiz aydınlar gibi, nice altın yürekli aydınımız terör alanlarına gömülüyor.

Arkalarından, "kanı yerde kalmayacak" türünden beylik sözler söyleyip, öç duygularına ilkel kinlerin kör kamçılarını şaklata şaklata "iskatçılık" yapanlar da bu "defin merasiminde" beklenen görevlerini eksiksiz yerine getiriyorlar.

Terör her gün yeni bir kurban alıyor. Her gün yetişmiş insan gücünü, nice emeklerle yetişmiş bir aydın insanımızı yitiriyoruz.

İşçisiyle, köylüsüyle, öğrencisi, öğretim üyesiyle, askeri ve sivili ile, okumuşu ve okumamışı ile yurttaşların kanını, bu ölçüde sorumsuzca akıtan bir başka "çok partili hayat" var mı yeryüzünde?

(Cumhuriyet, 21 Temmuz 1980)

"74 AFFI..."

Başbakan Demirel, Prof. Erim'in uğradığı alçakça saldırıdan hemen sonra verdiği demeçte, cinayeti "74 affi"na bağlayıverdi. Başbakana göre, "74 affi" olmasa bu olaylar da olmayacaktı.

74 affi, 12 Mart döneminden sonra işbaşına gelen CHP-MSP hükümetince hazırlanmış ve parlamentodan geçirilmiştir. Yasa tasarısı parlamentodan geçirilirken bir kısım MSP milletvekili, o zamanki muhalefeti oluşturan AP, DP, CGP ve MHP ile birleşerek, Ceza Yasası'nın 141, 142 ve 146'ncı maddelerle ilgili suç dosyalarını af kapsamı dışında bırakmışlardı. Yasa tasarısı bu biçimde oylanırken, Anayasa'nın koyduğu ilkeler çiğnenmiş ve 141, 142 ve 146'ncı maddelerle ilgili suçları af kapsamı dışına çıkaran değişiklik önergesi, anayasal yolun dışında bir başka yöntemle oylanmıştı.

CHP, Anayasa'ya aykırı yolla oylanan ve belli suçları af yasası kapsamı dışına çıkaran ilgili maddenin iptali için Anayasa Mahkemesi'ne dava açmış, Yüksek Mahkeme de Anayasa'ya aykırı alarak oylanan bu maddeyi iptal etmişti.

CHP-MSP hükümetince hazırlanan yasa tasarısında 141, 142 ve 146'ncı maddelerle ilgili suçlar için 6'şar yıllık af öngörülürken, yasa maddesinin iptali ile, öngörülen bu 6 yıllık ceza indirimi, bütün suçlar için öngörülen 12'şer yıllık affa dönüşmüş oluyordu.

Yani, o günkü muhalefet ve bu muhalefet ile birleşen bir kısım MSP Milletvekili, halk deyişi ile "kaş yapayım derken göz çıkarmış" ve kendi oylarıyla, istemeyerek de olsa 141, 142 ve 146'ncı maddelerle ilgili af sınırının yükseltilmesine yol açmışlardır. "74 affi"nın hukuksal özelliği ve geçirdiği serüven çok kaba ve yalın çizgilerle böyledir.

"74 affi" ile salıverilip de bugünkü terörist eylemlerde etkin rol alan silahlı sol eylemciler var mıdır? Bugün, Sıkıyönetim Mahkemeleri'ndeki suç dosyaları, 74 affıyla salıverildikten sonra terörist eylemlerde etkin rol alan eski eylemcilerle ilgili herhangi bir ipucu vermiyor. Olsa bile bunlar bu kargaşa ortamında binde bir ölçüsündedir..

Aradan neredeyse 10 yıla yakın bir süre geçmiştir. O günün yirmi iki ve yirmi beş yaşlarında olanları bugün artık orta yaşa ulaşmış, ekmek kavgaları için başka uğraş alanlarına dal-

mışlardır. Özetle, köprülerin altından çok sular akmıştır. Bugün yaşanan gerçek, amaç, nitelik ve kapsamı ile 12 Mart öncesi olaylardan çok başka türlü renklere bürünmüştür.

Bütün bunlara karşı denilebilir ki "12 Mart öncesi eylemcileri yeterince ceza görmeden cezaevlerinden çıktıkları için, bugünkü teröristlere cesaret vermişlerdir.."

Bu da aldatıcı bir yargıdır. Aldatıcıdır, çünkü 12 Mart döneminde Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde en ağır cezalar verilmiş; yüzlerce insan yaşam boyu hapis cezasına çarptırılmış; üç genç ipe çekilmiş, Deniz Gezmiş, Yusuf Arslan, ve Hüseyin İnan idam edilmiş; Sinan Cemgil ve arkadaşları Nurhak Dağlarında vurulmuş, Mahir Çayan ve arkadaşları ise Kızıldere'de havan ateşi ile yok edilmişlerdir!.. Bunlar 12 Mart döneminde en ağır cezaların da verildiğini kanıtlayıcı örneklerdir. Kaldı ki 12 Mart öncesi eylemlerden sorumlu görülen DEV-GENÇ Başkanı Ertuğrul Kürkçü ve arkadaşları 12 Mart döneminden bu yana cezaevlerindedirler.

Öyleyse, "anarşistler ceza görmediler de bu yüzden 74 affı eylemcilere cesaret verdi" yolundaki yargılar da temelinden sakattır. Bütün bunlar, silahlı sol eylemciler için söz konusudur. Ya peki bugün ülkeyi baştan başa kana bulayan faşist silahlı sağ eylemciler hangi af yasasından cesaret almışlardır?! Çıkarılan af yasasını, o da kendi kusurlarıyla sınırları genişletilen af yasasını eylemcilerin cesaretlerini artırıcı bulanlar, verilen idam cezalarını, yargısız infazları, dağ başlarında kurşuna dizmeleri ve en ağır işkenceleri neden caydırıcı ve benzer eylemleri önleyici etken olarak görmezler? Evet neden?..

12 Mart öncesi banka soyan, adam kaçıran eylemciler, geçen yedi-sekiz yıl içinde bu gibi eylemlerin halka, sosyalizme devrimciliğe aykırı yöntemler olduğunu cezaevlerinden seslenerek öz eleştirilerini yapıp, bugünün silahlı sol eylemcilerini tuttukları yanlış yoldan geri çevirmeye çalışmamışlar mıydı?

Yaşadığımız sorunları "74 affı" kapsamı içinde ele almak hiçbir çözüm getirmez. Her cinayetten sonra böylesine yargılarda bulunanlar, eli kanlı katilleri cezaevlerinde bile tutamamış yöneticilerse, "sizin döneminizde de teröristler, af yasası olmadan cezaevlerinden ellerini, kollarını sallayarak çıkıyorlar" gibi yorum ve yargıların altından kalkabilirler mi hiç?

Olayları çok daha geniş açıdan görmeye başlamanın zamanı geldi ve geçti bile...

(Cumhuriyet, 22 Temmuz 1980)

TÜRKLER

İşçi sınıfımızın yiğit savaşçısı Kemal Türkler, teröristlerin açtığı ateş sonunda yaşamını yitirdi.

Türkler, 1960'tan sonra kurulan Türkiye İşçi Partisi'nin kurucu üyelerindendi, DİSK'in ilk genel başkanıydı ve de Maden-İş Sendikası'nın genel başkanlığını yürütmekteydi.

Yaşamı, işçi sınıfının bilinçlenip örgütlenmesi ve demokratik yollarla siyasal iktidara ağırlığını koyması kavgası ile geçmiş ve bu uğurda karanlık örgütlerin alçak kurşunları ile can vermiştir.

DİSK, kurulduğu günden bu yana demokrasinin sınırlarını genişletme savaşı verirken, silahlı eylemlere, maceracılığa karşı da en etkin ideolojik savaşı yürütmüş, Anayasa ve demokrasi dışı yol ve yöntemlerden ısrarla kaçınmıştır. Kemal Türkler, bu sağlıklı siyasal görüşün en önde gelen temsilcilerinden biriydi.

İşçi sınıfını, sınıfsal güç ve sendikal örgüt olarak, bu çalkantı ortamında terör odaklarının dışında tutmak, başlıbaşına kararlılık, inanç ve güven sorunuydu. İşte böyle bir sendika lideri, alçakça kurulan bir pusu sonunda yaşamını yitirmiş bulunuyor. Bunun ayrı bir anlamı vardır.

Son günlerin kanlı olayları, bir planın adım adım uygulandığını kanıtlıyor. Önce MHP Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak öldürülüyor, sonra ülke çapında faşist terör estiriliyor; sonra Çorum olayları, daha sonra Fatsa baskını, bu olayları izleyen günlerde CHP İstanbul milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu'nun öldürülmesi, üç gün sonra 12 Mart döneminin başbakanı Prof. Nihat Erim'in alçakça düzenlenen bir suikaste kurban gidişi ve Erim'in cenazesinin kaldırıldığı gün, Maden-İş Sendikası Genel Başkanı ve işçi sınıfının yiğit ve unutulmaz savaşçısı Türkler'in faşist teröristlerce öldürülmesi... Bu bir kanlı plandır.

Evet, hepimiz bu soruyu soruyoruz: Terörün yarınki kurbanı kim?.. Bir plan, bir kanlı plan adım adım uygulanıyor. Kurbanlar seçiliyor, izleniyor, vuruluyor, öldürülüyor. Bu kanlı hesaplaşmada devlete yalnızca öldürülen kurbanlar için "devlet töreni" düzenlemek düşüyor. Devletin o tartışılmaz, bölünmez, parçalanmaz gücü yalnızca cenaze töreni düzenlemeye yetiyor.

Bu kanlı planı bozmak devletin başlıca görevidir. Devlet bu görevi yerine getirmezse, devlet olmaktan çıkar. Devletin varlık nedeni, beş on yurttaşımızın öldürüldüğü, kanlı terör halkalarının milletvekillerine, eski başbakanlara, polislere, generallere, asker-sivil savcı ve yargıçlara, anarşi ve terörün dışında kalmış, teröre karşı bilinçli, kararlı ve en amansız savaşımları vermiş bulunan ilerici sendika liderlerine kadar uzanması, devletin yok olduğunu, hükümetin yok olduğunu göstermez de neyi kanıtlar acaba?

İşçi sınıfımız, büyük bir liderini, inanmış ve kararlı bir savaşçısını yitirmiş bulunuyor.

Böyle günlerde misillemelerin, öç duygularının duygusal tepkilerinden sıyrılıp, demokrasi kavgasına barışçı yöntemlerle ve olanca soğukkanlılıkla devam etmek gerekiyor. Çünkü, terör, işçi sınıfımızı kanlı bir tuzağa, acımasız bir kısır döngüye itiyor. Çünkü terör, işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza karşı her gün yeni bir tuzak kuruyor.

Ölüm haberlerini, bir savaşta yaşıyorcasına, artık cephe haberleri gibi almaya alıştık. Evet, Kemal Türkler dün alçakça öldürüldü. Demokrasi, bağımsızlık, barış ve sosyalizm kavgasında en ön cephede, işçi sınıfının bayrağını barışçı rüzgarlarla dalgalandırırken, alçakça vurularak öldürüldü, işçi sınıfımızın bir yiğit savaşçısı, sosyalizm şehitleri arasında yerini alarak "güneşe gömüldü"!..

İşçi sınıfı, başın sağolsun!..

(Cumhuriyet, 23 Temmuz 1980)

ÖNLEM ALMAK

Ülkücü militanların Kemal Türkler'i öldüreceklerini devletin güvenlik kuvvetleri biliyordu. Bu konuda daha önce ihbarlar yapılmış, bazı listeler ele geçmişti. Prof. Nihat Erim'in silahlı sol eylemcilerce öldürüleceği de polisçe biliniyordu. Yine bu konuda ele geçen listeler vardı.

Güvenlik kuvvetlerinin görevlerini, iki ana başlıkta toplamak olasıdır: Birinci görev suç işlenmesini engellemek, ikinci görev de işlenen suçların sanıklarını yargı organlarına teslim

etmektir. Erim'in öldürüleceği biliniyordu, Kemal Türkler'in öldürüleceği biliniyordu, o halde hükümet niçin daha etkin ve yaygın önlemler almamıştır?

Çorum olayları da böyle değil mi? Çorum'da olayların çıkacağını herkes biliyordu, görevli jandarma yarbayı bir çatışma başlangıcını anında bastırmış, ancak MHP milletvekillerinin istekleri üzerine İçişleri eski Bakanı Gülcügil'in emri ile görevinden alınmıştı.

Olaylar bundan sonra başladı ve 25 yurttaşımız bu kanlı çatışmada yaşamlarını yitirdi. Acaba hükümet Çorum'da sıkıyönetim ilan edemez miydi? İzmir'de Tariş olayları dışında kayda değer bir olay olmamasına karşın, bu ilimizde sıkıyönetim ilanında hiç duraksamamıştı. Ama niçin Çorum'da sıkıyönetim ilan edilip, çatışmalar daha ilk belirtilerinde sıkıyönetim gücüyle önlenememiştir?

Çorum'da sıkıyönetim ilanı ile olaylar önlenebilir miydi? Hiç şüphesiz önlenirdi. Hükümetin bu konuda "kasta" varan açık "ihmali" söz konusudur ve hükümet en azından bu yüzden, bir gün bile görev başında kalmamalıdır!

Prof. Nihat Erim'in silahlı sol eylemciler tarafından öldürüleceğini güvenlik kuvvetleri biliyordu. Bilmese bile bu kanlı kargaşada 12 Mart döneminin başbakanının hedef seçileceği bilinmeliydi ve Erim'in çevresindeki güvenlik kuşağı artırılmalıydı. Erim'in şoför olarak kullanılan polis ile korunması "önlem almak" mı oluyordu?! Kaldı ki Erim'in öldürülmesinde kullanılan araba, olaydan 3 gün önce şoföründen, "bu araba ile bir faşist öldürmeye gidiyoruz" denilerek gaspedilmiştir. Üç gün içinde araba, Anadolu yakasına geçmiş, Dragos çevrelerinde dolaşmış, ancak yine de polis tarafından ele geçmemiştir. Araba Anadolu yakasına ya Boğaz Köprüsü'nden, ya da araba vapuru ile geçeceğine göre böyle bir arabanın içindekilerle beraber yakalanması çok mu güç bir işti?

Bunlara "ihmal" demeyip de ne diyelim, ne ad takalım? Hani devlet gücü etkiliydi? Peki bu etkin güç Boğaz Köprüsünden, ya da araba vapur ile karşıdan karşıya geçen çalıntı bir arabayı da yakalamaya yetmiyor muydu?

Kemal Türkler'in faşist militanlarca öldürüleceği biliniyordu. Bir tek koruma polisi ile teröristlerle başa çıkılamayacağı da en azından Erim olayı ile anlaşılmıştı. Öyleyse Türkler ve

teröristlerin ölüm listelerinde adları yazılı öteki kişileri, özellikle kanlı çatışmaların olağanüstü boyutlara vardığı şu son günlerde daha etkin önlemlerle korumanın hiç mi olanağı yoktur?

Bir gün DEV-SOL, öteki gün Türkçü İntikam Tugayı peşpeşe adam öldürecek; devlete yalnızca "soruşturmalar derinleştirilerek sürdürülüyor", ya da "çevrede geniş bir operasyon yapıldı" gibi alıştığımız yasak savma türünden bilgileri vermek, "kanı yerde kalmayacak" türü demeçler yayınlamak gibi görevler düşecek...

Devlet suçları önleyemez, yakalanan sanıkları cezaevlerinde tutamaz, peki neye yarar?

Maltepe DEV-SOL'un elindeymiş. Mecidiyeköy ÜYD'nin... Merak ediyoruz, İstanbul'da devletin ikamet buyurduğu mahalle, cadde ve sokak adı nedir?.. Var mı bir bilen?

(Cumhuriyet, 24 Temmuz 1980)

TÜKENMEYİZ...

Demokrat gazetesinin genç muhabiri Recai Ünal, faşist canavarların elinde acımasız işkencelerle alçakça öldürüldü. Demokrat gazetesi emekçilerine ve tüm devrimci kesime "Başınız sağolsun" diyoruz.

Ne yazık ki, Recai Ünal'ın öldürülmesi ne ilk olaydır ne de son canavarlık olacaktır. Katil çeteleri, toplumun her kesiminden seçtikleri kurbanlarını birer birer öldürüyorlar. Genç gazeteci Recai Ünal, tıpkı Politika Gazetesi Yazıişleri Müdürü Ali İhsan Özgür gibi, işkence yapılarak öldürülüp bir sokak kenarına bırakılmıştır. Daha önce de bir başka genç gazeteci, Gani Bozarslan aynı işkenceci katillerin elinde canvermişti.

Bütün bu hunharlıklar karşısında devlete dönüp, "yakalayın bu katil çetelerini" diyemiyoruz. Çünkü devlet, olayların sıradan izleyicilerinden biridir. Devletin yalnızca adı büyüktür ve olup bitenleri göz ucuyla izlemekle yetinmekten başka hiçbir iş yapmamaktadır.

Milliyet gazetesi Genel Yayın Müdürü ve Başyazarı Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'nın, dört bir yanı tanklarla çevrilmiş cezaevinden elini kolunu sallayarak çıktıktan sonra ne

yaptığını, ne gibi eylemlere karıştığını, devlet adına bilen ve izleyen var mıdır? Ve daha ne gibi cinayetler işleyeceğini?.. Evet, var mı? Ne oldu, ne oldu Ağca? Nasıl da kapatıldı Abdi İpekçi cinayeti?..

Bütün bunlar, olayların üzerindeki sis perdelerini ve kuşku bulutlarını her gün daha da artırmaktadır. Bir devlet ünlü bir gazetecisinin, bir eski başbakanın, bir milletvekilinin, savcısının, yargıcının, emniyet müdürünün katillerini bulamıyorsa, devletin fizik varlığını bu kuşku bulutlarının içinden seçmek çok güçleşir.

Türk basını, toplumun öteki kesimleri gibi terörün kıskacı altındadır. Abdi İpekçi, Ali İhsan Özgür, Gani Bozarslan, Recai Ünal öldürülmüşlerdir. Sağ basın da kurbanlar vermiştir: İlhan Darendelioğlu, İsmail Fedai Coşkuner, İsmail Gerçeksöz...

Bir ülke ki basını terörün baskısı altındadır, bir ülke ki polisleri terörün baskısı altındadır; bir ülke ki savcıları, yargıçları terörün baskısı altındadır; bir ülke ki milletvekilleri, senatörleri terörün baskısı altındadır; böyle bir ülkede demokrasiden, Anayasa düzeninden, çok partili hayattan, demokratik otoriteden, geç ya da erken genel seçimlerden söz etmenin anlamı var mıdır?

Böyle olsa da, terör acımasızca ölüm saçsa da, basın olarak görevimize devam edeceğiz. Bizlerin silahı, ne Kaleşnikof, ne Fransız dokuzlusu, ne Browning, ne Smith-Wesson; yalnızca ve yalnızca kalemdir. Kan gölüne karşı dimdik duran kalem ve kalemler!..

Bunun için bugün toprağa vereceğimiz işçi sınıfımızın yiğit önderi Kemal Türkler ve Demokrat gazetesinin genç muhabiri Recai Ünal'ın tabutları başında söz veriyoruz ki, teröre boyun eğmeyeceğiz. Ve teröre karşı, kitleleri bilinçle yeniden örgütlemek için, tek bir yürek gibi atarak, geçmiş yüzyılların o halk deyişi ile halkımıza sesleneceğiz:

- *Sayılmayız parmak ile / Tükenmeyiz kırmak ile...*

(Cumhuriyet, 25 Temmuz 1980)

MSP NE YAPAR?

Kahramanmaraş, Kırşehir ve Çorum'dan sonra faşist militanların Konya ilimizde de egemenlik kurdukları anlaşılıyor. Faşist militanların bu baskılarını, bu kez MSP Konya milletvekilleri dile getirmiş ve faşist militanlara arka çıktığını ileri sürdükleri Konya Emniyet Müdürü'nün kırksekiz saat içinde görevinden alınmasını istemişlerdir.

MSP Konya Milletvekilleri'nin basın toplantısı düzenledikleri günün gecesinde MSP Konya İl Başkanı'nın özel arabası ile MSP yanlısı Akıncılar Derneği bombalanmıştır.

MSP'nin, uğradığı bu saldırılardan sonra Konya Emniyet Müdürü'nün hemen görevinden alınmasını istediği, bu istek yerine getirilmezse, hükümet hakkında bir gensoru önergesi vereceği bildiriliyor.

MSP, AP hükümetini devirebilir mi? Hayır deviremez; çünkü MSP, tıpkı AP, tıpkı MHP gibi bu düzenin, yani kendi deyişleri ile "batı kulübü"nün ayrılmaz bir parçasıdır. Erbakan, bağırır, çağırır, kadayıflı basın toplantıları düzenler, parlamento kürsüsünden Demirel'e saldıran eğlenceli konuşmalar yapar, yumurta kapıya gelince de besmele çekerek, hemen Demirel'in yanında yerini alıverir.

Önce bu konunun altını "yeşil" renkli mürekkeple çizip aynı konunun bir başka yanına değinelim:

AP azınlık hükümeti, MSP'nin oylarıyla ayakta durmaktadır. Demirel hükümeti, başlangıçta MSP'nin desteği ile güvenoyu almış, altı ay sonra "desteğimi çektim" açıklamaları sırasında MSP, verilen gensoru nedeniyle Demirel'e ve hükümetine ikinci kez güvenini tazelemiştir. Öyleyse, MSP Demirel hükümeti dönemindeki bütün olaylardan, alınan bütün kararlardan birinci derecede sorumludur. MSP'nin oyu olmasa, ne faiz kararnamesi yürürlüğe girer, ne Çorum olayları karşısında devlet seyirci kalır, ne de Konya'da MSP'lileri de baskı altında tutan faşist militanlara emniyet müdürleri arka çıkabilirdi.

Yaşadığımız bütün olaylarda, MSP'nin büyük suçu, büyük vebali, büyük sorumluluğu vardır. Oy onların oyudur, destek onların desteğidir. Bu hükümetten yakınmaya, bu hükümetin valilerinden, emniyet müdürlerinden yakınmaya hiç ama hiç hakları yoktur. Bu kan gölünü, gölün kıyısından tesbih çekerek izleyen de kendileridir.

Konya Emniyet Müdürü faşist militanları koruyormuş, "ırkçılar, akıncılara saldırıyormuş", emniyet müdürü kırk sekiz saat içinde görevinden alınmazsa gensoru önergesi verirlermiş... Falan da filan...

Bu MSP'li baylar, bu dini bütün Müslümanlar, Konya'dan önce, bütün yurtta olanları bitenleri görmediler mi, görmüyorlar mı? Bir Konya mıdır faşist militanların egemenlik kurduğu kent? Bir Konya Emniyet Müdürü müdür faşistlere arka çıkan? Ya yurdun öbür illeri, ilçeleri, mahalleleri, köyleri?..

Geçin beyim geçin... Siz, Demirel'in elinde tesbih, Türkeş'in elinde ibriksiniz. Siz bağırır çağırır, yine de Demirel'in arkasında saf tutup, "nafile namazı" kılarsınız. Geçin beyim geçin. "Batı kulübü"nün papazları bile bu kulübe sizden daha erkekçe, mertçe karşı çıkarlar.

Allah günahlarınızı affetsin, günahlarınızı!..

(Cumhuriyet, 26 Temmuz 1980)

DAR AÇI

Terör ile başa çıkamayan hükümetlerin can simidi gibi sarıldıkları konu, eldeki yasaların yetersizliğidir.

Hemen yeni yasa taslakları hazırlanır, kamuoyu bir süre getirilecek bu yasalarla meşgul edilir. CHP döneminde böyle oldu, şimdi AP azınlık hükümetinde de aynı girişimlere tanık olunuyor.

Yaşadığımız kanlı hafta sonunda, kamuoyunun da yoğun baskısı ile iki büyük partinin lideri, Çankaya Köşkü'nde bir araya gelerek çıkarılacak yasalar üzerinde anlaştılar. Şimdi, başta Sıkıyönetim Yasası olmak üzere yasalarda yapılacak değişikliklerle ilgili tartışmaları izleyeceğiz.

Terörün yasa değişiklikleriyle önleneceği görüşü, son derece kısır bir anlayıştan kaynaklanmaktadır. Ceza Yasamız'da, Ceza Yasamız'la beraber ceza yaptırımları taşıyan öteki yasalarda yeterli ağır hükümler fazlasıyla vardır.

Örneğin, adam öldürmenin cezası idamdır, "Anayasayı ihlal suçu"nun cezası da idamdır. Yakıcı, boğucu ve patlayıcı maddelerle halkı birbiri aleyhine silahlandırmanın cezası da idamdır

Suç işlemek amacıyla silahlı çete kurmanın cezası on yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasıdır. İzinsiz silah ve mermi bulundurmanın cezası daha geçen yıllarda artırılmıştır.

Terör silahla yapıldığına, silahlı eylemlerle ilgili suçlara da Ceza Yasası'nda öngörülen ceza idam cezası olduğuna göre, "yasaları daha da ağırlaştıralım" görüşünün hukuksal olarak hiçbir anlamı yoktur. Çünkü Ceza Yasası, terörist eylemler hakkında ölüm cezası öngörmektedir. Çünkü ölümden öteye de köy yoktur!

Gelmiş geçmiş hükümetler, bugüne kadar terörü yasaların eksikliğinden, yetkilerin azlığından ötürü mü önleyemediler? Terörün önlenmesine, hangi yasanın eksikliği, hangi yetkinin azlığı yol açtı?

Örnek olarak, silah kaçakçılığını ele alalım: Silah kaçakçılarını yakalamak ve yargılamak için hangi yasada, ne gibi eksiklikler vardı?.. Bu konuda, herhangi bir yasal eksiklik ya da yetki azlığı söz konusu değildi. Silahlı eylemlere el koyan Sıkıyönetim, silah kaçakçılığı suçlarına da bakar ve terörü besleyen bu ana kaynağı kökünden kurutabilirdi. Ama bu yola gidilmedi; kaçakçılık dosyaları, sıkıyönetim savcıları ile sivil savcılar arasında pinpon topları gibi gitti geldi. Silah kaçakçılığı suçlarının Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görülmesi için ille de bir yasal dayanak mı bekleniyordu? Böyle bir yasal açıklığa gerek yoktu, terör silahla yapıldığına, silah da teröristlerce kullanıldığına göre, bu gibi suçların sıkıyönetim mahkemelerinde görülmemesi için hiçbir yasal engel söz konusu olamazdı. Ama devlet, birçok Sıkıyönetim Savcısı ve Sıkıyönetim Mahkemesi'nin olumlu çabalarına karşın, bir türlü kaçakçılığın bu türü üzerinde yoğunlaşmayı bilemedi..

Her gün birçok yurttaşımız niçin öldürülüyor? Gazeteci Abdi İpekçi niçin öldürüldü? Prof. Cavit Orhan Tütengil, Ümit Doğanay, Fikret Ünsal, Bedri Karafakioğlu, Bedrettin Cömert niçin öldürüldüler? Prof. Nihat Erim, milletvekili Abdurrahman Köksaloğlu, Maden-İş Sendikası Başkanı Kemal Türkler niçin öldürüldüler? Ve devlet, niçin seyirci kaldı bu cinayetlere?

Bütün bu sorulara, "Meşhut Suçlar Yasası yeterli değil, onun için, Askeri Ceza Yasası elimizi kolumuzu bağlıyordu onun için, Sıkıyönetim Yasası adam yakalamamızı engelledi, onun için..." diye yanıtlar verilebilecek midir?

12 Mart günlerinden bu yana Anayasa da ve yasalarda değişiklikler yapa yapa bugünlere geldik. ortaya çıkan sonuçlardan hiç de ders almadık. İlle de yasalar değişecek. ille de Anayasa değişecek..

Terörün önlenmesi için yeni yasaları, yeni mahkemeleri ön koşul olarak öne sürmek, siyasal iktidarlara beceriksizlikleri ve sorumsuzlukları için özür gerekçeleri ve kılıflar hazırlamak demektir.

Bir gecede 67 ilin valisini ve emniyet müdürünü değiştiren, istediği kuvvetin başına dilediği generali atayan, sokak ortasında "vur emri" ile adam vurabilen, milyonluk maden yataklarını yasalara ve mahkeme kararlarına karşın özel sektöre peşkeş çeken iktidarın, terör karşısında "şu yasaları değiştirin de ben terörü önleyeyim" demesi ve bu tutumunu da muhalefet partisi CHP'ye onaylatması, terör karşısında sıkışılan dar açıların kısır döngülere dönüştüğünü gösteriyor.

(Cumhuriyet, 27 Temmuz 1980)

BİR İNSANLIK DERSİ

İşçi sınıfımızın yiğit savaşçısı, DİSK'in kurucusu ve ilk Genel Başkanı, Maden-İş Genel Başkanı Kemal Türkler'in faşist katillerin kurşunları ile can vermesi, ilerici kesimi derinden yaralamıştır. Hepimizin acısı büyüktür.

Türkler, cuma günü emekçi sınıfın omuzları üzerinde taşınarak toprağa verildi. DİSK, kurucusu ve ilk genel Başkanı'nı, gözyaşlarını yüreğine akıtarak son yolculuğuna uğurladı.

Kemal Türkler, işveren yanlısı basın organlarında uzunca bir süredir "boy hedefi" yapılmış insanlardan birisiydi. Kemal Türkler'in alçakça öldürülmesinden sonra, bizler bu yayınları tek tek çıkartıp, "siz hedef gösterdiniz, faşistler vurdu" diye yayınlar yapabilirdik. Ama yapmadık. Yapmadık, çünkü bu yayınları sürdürenlerin, Türkler'in ölümünü, hem de böyle alçakça öldürülmesini isteyeceklerini biran olsa bile düşünmeyiz. Çünkü, bir insanın terör çetelerince vurularak öldürülmesini istemek, aynı insan hakkında en sert, en acımasız eleştirileri yapmaktan çok ayrı bir iştir.

Hiç şüphesiz, Kemal Türkler ve öteki DİSK yöneticileri hakkında, zaman zaman terbiye ölçüleri dışına çıkan yazıları yazan arkadaşlarımızın, Türkler'in bu yolla yok edilmesini istediklerini kimse söyleyemez.

İşveren yanlısı gazetelerin, sendikacıları, emekten yana politikacıları ve emekçiden yana kişi ve kuruluşları eleştirmeleri doğaldır. Bu onların görevidir. Emekten yana, emekçiden yana olan gazetelerin ve gazetecilerin de sermaye yanlısı kişi ve kuruluşları eleştirmeleri doğaldır. Bu da ilerici basının görevidir.

Bir işadamının siyasal ilişkilerini konu eden bir yazar, aynı işadamının alçakça cinayete kurban gitmesini nasıl istemezse sermaye yanlısı bir yazar da sık sık eleştirdiği bir sendika liderinin öldürülmesini hoş karşılamaz. Bizler sağcı, solcu, ortacı bütün köşe yazarları ve gazeteciler birçok politikacıyı eleştiririz. Bu eleştirileri yapmak bizlerin görevidir. Bu görevden, sağcısı, solcusu ve ortacısıyla hiçbirimiz kaçınamayız.

Biz ilerici basın olarak, bir yandan birtakım politikacıları, işadamlarını eleştirirken, öte yandan da soldan kaynaklanan silahlı eylemlere karşı elimizden geldiği kadar sert tutum alır, bu eylemleri sosyalizme, devrimciliğe ve insanlığa aykırı eylemler olarak gördüğümüzü bıkmadan, usanmadan yazarız.

Arada bir sağcı gazete silahlı saldırıya uğrarsa, kendi köşemizde bu olayı kınarız, bir sağcı gazeteci öldürülürse, yazımızı bu olaya ayırırız. Bu, bizim, devrimciliğin özünde yatan insanlığımızdan kaynaklanan vazgeçilmez görevimizdir.

Sağ basında bu insanlığı görmenin hiç olanağı yoktur. Sağcı bir gazete saldırıya uğrarsa, bu gazete hemen ilk çıkan sayısında solcu yazarların adlarını alt alta yazarak "bunlardan intikam alacağız" diye yayımlar yapar; sol basında eleştirilen bir işadamı öldürülürse, sağ basın "katili sensin" diye bu eleştirileri yapan yazarların kanlı teröristlerce öldürülmesi için sekiz sütun manşetler atar.

Bu bakımdan, Kemal Türkler olayı kendilerini uzun uzun düşündürmelidir. Ve eğer kendilerini "vicdan muhasebesi" gibi bir süzgece layık görüyorlarsa, geçmiş satırlarını bu süzgeçten geçirmelidirler.

Kan kanı çeker, şiddet şiddeti doğurur, her olay bir başka olaya yol açar. Yalnızca gazete okuyan değil, gazetelerde yazı

yazan insanların da böyle bir bilinçten paylarını almaları, ofset tekniğinden daha mı pahalı bir iştir?

Sağ basında görevli köşe yazarlarının, bu insanlık dersinden yararlanacaklarını umarız.

(Cumhuriyet, 28 Temmuz 1980)

80 AFFI!..

Mamak Askeri Cezaevi'nden iki idam mahkumu kaçmış mıdır, yoksa bu iki kanlı katil, Sıkıyönetim'e sızmış örgütlerce kaçırılmış mıdır?

Balgat'ta sol eğilimli kişilerin oturduğu kahveyi tarayarak beş kişiyi öldüren ve on iki kişiyi de yaralayan bu katiller, cezaevi yönetiminden yardım görmeseler kaçabilirler mi? Bu soruya hemen yanıt verelim: Hayır, kaçamazlar! Mahkumlar, cezaevi yönetiminden yardım görmeseler, değil cezaevinden kaçmak, koğuşlarını bile değiştiremezler.

Mamak Cezaevi, bir askeri birliğin ortasındadır. Cezaevinden çıkan bir sanık ya da hükümlü, bu askeri birliğin içinden geçip, dış kapıya kader gidemez. Hücrede bulunan idam mahkumlarının, güpegündüz, kapatıldıkları hücrenin tavanını delerek kaçmaları akıl alacak iş değildir.

Anımsayacaksınız, geçen aylarda sol eğilimli sanıklarla görüşmeye giden ilerici avukatlar, cezaevindeki görevli subayların gözleri önünde sağcı sanıkların saldırılarına uğramış, ancak Sıkıyönetim Savcısı'nın bütün çabalarına karşın, bu cezaevi yöneticileri bugüne kadar bir türlü mahkeme önüne çıkarılmamıştır.

Cezaevi görevlilerinden yardım görmeyen hiçbir tutuklu, hiçbir hükümlü, Mamak Askeri Cezaevi gibi, bir askeri birliğin içindeki cezaevinden kaçamaz. İsa Armağan ve Mustafa Pehlivanoğlu, Mamak Askeri Cezaevi'nden kaçmamış, kaçırılmışlardır. Tıpkı, Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'nın, askeri birliklerle çevrili Kartal-Maltepe Askeri Cezaevi'nden kaçırılışı gibi!

Bir örgüt, cezaevi yönetimine sızıyor ve hükümlüleri kaçırıyor...

12 Mart döneminde, Mahir Çayan ve arkadaşları, nasıl, o günkü cezaevi yönetiminden yardım görüp, askeri cezaevinden kaçmışlarsa, bu idam hükümlüleri de cezaevi yönetiminden yardım ve destek görüp kaçmışlardır.

Hükümlüler çatıyı delecek, cezaevi yönetiminin haberi olmayacak; hükümlüler çatıdan inip cezaevi bahçesine girecekler, cezaevi yönetiminin haberi olmayacak; hükümlüler cezaevi nizamiyesinden çıkacaklar, cezaevi yönetiminin haberi olmayacak; hükümlüler cezaevinden askeri birliğin dış nizamiyesine kadar gidecekler, yine cezaevi yönetiminin hiçbir haberi olmayacak; nizamiyeden ellerini, kollarını sallayarak kaçacaklar, cezaevi yönetiminin haberi olmayacak; buna kim inanır Allah aşkına!..

Evet evet, böyle; bal gibi kaçırılmışlardır; bir örgüt, sıkıyönetim cezaevine sızmış ve faşist katilleri kaçırmıştır. Hükümlüler, sabahın onbirinde kaçıyorlar, cezaevi yönetimi aradan tam onbir saat geçtikten sonra durumu anlıyor, olacak iş mi bu?

Herşey milimi milimine hesaplanmış, hükümlüler kaçtıktan sonra Ankara ve belki de yurtdışına çıkacak kadar bir süre de tanınmış, ondan sonra kaçış olayı Sıkıyönetim Komutanı'na duyurulmuştur.

Kaçan hükümlülerin suç ortaklarından biri, Demirel hükümetinde bir MHP'li bakanın özel kalem müdürlüğünü yapan ve bugüne kadar izine rastlanmayan Ethem Kışkış'dır. Bu ilişki bile idam hükümlülerinin kimlerce kaçırıldığını kanıtlayıcı ipuçları vermektedir.

Demirel, terör olaylarına bakıp bakıp, "bunlara 74 affı sebep oldu" diyor, biliyorsunuz. 74 affı ile cezaevinden çıkanlar arasında, kahve tarayıp adam öldürenler yok; ama Demirel yönetiminde "bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" diye toz kondurmadığı kanlı katiller bu yollarla affediliyor; işte birer birer cezaevlerinden kaçırılarak ve yurtdışına çıkarılarak...

Bunun adı da "80 affı"!.. Cezaevleri yol geçen hanı, Demirel de hancı! Hey canına yandığımın devlet otoritesi hey!..

Hadi, konuş bakalım Bay Demirel konuş! Bu kaçışa da mı 74 affı yolaçtı? Evet konuş! Bu hükümlülerin kaçışına, DGM'lerin kurulmayışı mı yol açtı? Hadi konuş!..

"80 affı" bu, "80 affı"!.. Demirel'in affı bu, Demirel'in affı!..

(Cumhuriyet, 29 Temmuz 1980)

BİRLİK NE ZAMAN?

Terör karşısında, sol kesim içindeki siyasal parti, sendika ve çeşitli yasal örgütlerin bir araya gelmeleri için uzun uzadıya teorik sözler söylemenin bilmem gereği var mıdır? Görünen köy, kılavuz istemeyecek kadar gözler önündedir.

Ülkenin düşman kamplara, cephelere ayrılmasını, aklı başında hiçbir insan istemez. Çok gerilere gitmeyelim; 1975 yılında "cephe" sözcüğü çevresinde bir araya gelen AP, MHP, CGP ve MSP, ülke genelinde siyasal gerginlik yaratmak ve sürdürmek için "MC hükümeti" kurmadılar mı? Ülkeyi kamplara bölenler, "milliyetçiyiz" diyenlerdir

Türkiye, tam anlamı ile siyasal ve ekonomik bir iflas içindeydi. Sağcı partiler, bu iflası ancak böyle gerginlik ortamı ve cephe formülleri ile örtbas etmeye çalışmaktaydılar. Bu cephe içinde, bir başıbozuk alayı gibi ayrı sesler çıkarttığı sanılan MSP de, karar anlarında Demirel'in emir ve komutasına girerek AP Genel Başkanı'nın "bunalım stratejisine" hizmet etmekte hiç ama hiç kusur göstermemişti.

1975 yılında kurulan uğursuz cephenin kanlı meyvelerini Kahramanmaraş'ta, Malatya'da, Tokat'ta, Kırşehir'de, son olarak da Çorum'da devşirdiler.

Sol kesimin karşısında kurulmuş bir "cephe" var. Bu "cephe", her gün yurttaş kanı içmek için eyleme geçiriliyor. Buna karşılık, en büyük siyasal kuruluşumuz CHP'nin bunlara karşı, "ben cephe kurmam" diye diretmesi ve soldaki yasal örgütlerden ısrarla uzakta durması, bilmem savunulacak bir tutum mudur?

Karşıda bir "cephe" var. Bu "cephe" kurulmuş, bu "cephe" devlet eliyle yurdun dört bir yanında eyleme geçirilmiş, buna karşın, "Ben cephe kurmam" diye diretmek, "Gelin il başkanlarımı vurun, gelin milletvekillerimi vurun" diye bu "cephe"nin militanlarına cesaret vermez mi?

Yaşadığımız bu terör, temel hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırmış; anayasa düzeni yerine bir başka düzen konmuştur. Bu ortamda, demokrasiden, hukuk devletinden ve serbest seçimlerden söz etmenin olanağı yoktur.

Sol kesimin, bu kanlı saldırılar karşısında anayasal düzenin yeniden sağlanması için teröre karşı ortak davranışlara, ortak eylemlere girişmesi gerekmez mi? Bu, cephe kurmak mı olur, yoksa kurulan cepheye karşı halkı korumak mı?

"Kim, kiminle birleşecek" diye sormayın, aynı parti içindeki gruplar, hizipler, teröre karşı, ortak bir tavırda birleşemezler mi? CHP, kendi içinde böyle bir birlik sağlayamaz mı? CHP, en etkin, en kararlı işçi sınıfı örgütü olan DİSK ile teröre karşı elele veremez mi?.. Türk-İş içindeki Sosyal Demokrat nitelikte sendikalar, bu eylem birliğinde yer alamazlar mı? Benzer eğilimli sosyalist partiler, teröre karşı bir eylem birliği içine giremezler mi?

Terörün yarattığı bu yılgınlık ortamında CHP, DİSK ile beraber açık hava toplantıları ve büyük gösteriler, yasal toplantılar düzenleyip, özellikle faşistlerin baskısı altındaki Yozgat'ta, Çorum'da, Kırşehir'de emekçi halkın gücünü gösteremez mi?

Buna engel olan ne? Ne? Ne? Ne?!..

Bu birliğin, işçi sınıfının yiğit savaşçısı Kemal Türkler'in tabutu başında sağlanmış olması, çok acı bir birlik çağrısı sayılmayacak mı daha?..

(Cumhuriyet, 30 Temmuz 1980)

TERÖR VE DENEY

Terör, ülkemizi çok apansız yakaladı. Hepimiz itiraf edelim ki, olaylar karşısında şaşırıp kalıyoruz. Çünkü bu olaylar, Türkiye'nin bugüne dek yaşamadığı, dolayısıyla tanımadığı türden olaylardandır. Devletin, terör karşısında çaresiz kalması -kötü niyeti bir yana bırakıyorum- belki bu yüzdendir..

Terör karşısında toplum yeni yeni deney kazanıyor. Terör ise yepyeni hünerlerle, alçakça yöntemlerle gelişiyor. Devlet olarak da, basın olarak da, sokaktaki yurttaş olarak da, hepimiz, teröre karşı önlem almakta yeterli ve deneyli değiliz.

İki aylık bir eğitimden sonra beline tabanca takılan bir polis memuru, teröriste karşı nasıl savaşabilir?.. Temel görevi, klasik savaş için hazırlanmak olan er, bir sokak savaşında ne yapabilir?.. Ve can güvenliği olmayan bir yurttaş teröriste nasıl karşı koyar?..

Bu deneysizlik içinde bir sakıncalı ilişkiye değinmek istiyoruz.

Terör olaylarında görevlendirilen ya da cezaevlerinde gardiyan ya da nöbetçi olarak kullanılan er ve erbaşlarla yedek asteğmenler hakkında gerektiği gibi incelemeler yapılıyor mu?.. İnciraltı olaylarında ortaya çıkan gerçek, bu titizliğin gösterilmediğidir. Askere alınmadan önce eylemlerde yer alan militanlar, asker üniforması giydikten sonra, İnciraltı'nda ellerindeki silahı, karşıt görüşlü yurttaşlar için kullanmakta en küçük bir duraksama bile göstermediler.

Öğrencilik yıllarında siyasal eylemlere karışmış, bu ilişkilerinden henüz sıyrılmamış yüksek okul ve fakülte mezunları, yedeksubay olarak en duyarlı yerlerde görevlendirilirse, bu gibi yedek asteğmenler ellerindeki yetkileri kötüye kullanabilirler. Böyle de oluyor...

Örneğin, İzmir'de İnciraltı olayında, beş öğrencimizi sırtlarından kurşuna dizen görevli güvenlik ekibinde "ateş" emri verip bu öğrencilerin cesetleri üzerinde tepinen asteğmen, öğrencilik yıllarında hangi eylemlerde bulunmuştur?..

Bu gibi konularda soyut genellemeler yapmak, insanları zaman zaman yanılgılara da sürükler. Ama şu gerçeği vurgulamakta yarar görüyoruz:

MC hükümetleri, eldeki yasaları ve Danıştay kararlarını bir yana atarak, Eğitim Enstitüleri'ne "ülkücü" adı verilen öğrencileri kaydetmişti. Bu Enstitüler'e birkaç yıl, sağcı olmayan, faşist olmayan hiçbir öğrenci giremedi. Öğretmen okullarını ele geçirmek, eğitime MHP damgası vurmak için başvurulan yol ve yöntemleri, kamuoyu çok yakından izledi. İşte bu Eğitim Enstitüleri'ni bitirenlerin, askerlik görevlerini yapmak için silah altına alındıkları dönem, terörün en çok yoğunlaştığı bir döneme rastladı.

Ülkücü eylemlerde bulunan militanların askere alındıktan sonra, bir kolayını bulup askeri cezaevlerinde görev almaları, ülkücü öğrencilerin yedeksubay olarak devrimci öğrencilerin bulundukları yerlerdeki görevlere getirilmeleri, terör karşısında devlet olarak deneysizliğimizden de kaynaklanabiliyor.

Mehmet Ali Ağca olayı ile Mamak Askeri Cezaevi'nden kaçış olayı ile ilgili ön bilgiler bu kuşkularımızı doğrular niteliktedir.

Bilmem yanılıyor muyuz?..

(Cumhuriyet, 31 Temmuz 1980)

HEP BU KAFA

Ceza Hukuku ile biraz haşır neşir olanlar bilirler; suçların önlenmesi için ceza yasalarına ağır yaptırımlar koymak suçları önlemez. Suçları önleyici psikolojik, caydırıcı etkenlerden biri, sanıkların ceza göreceklerine inanmış olmalarıdır. "Nasıl olsa yakalanmam" düşüncesi, suça iten etkenlerden biridir. Buna şimdi bir de, "yakalansam bile kaçarım" inancı eklenmiştir.

Bizim Ceza Yasamızda, gerçekten çok ağır yaptırımlar vardır. Ölüm cezalarının kaldırıldığı bir dünyada ölüm cezaları ile donatılmış Ceza Yasamız, niçin terör suçlarını önlemeye yetmiyor? Etkili ve yetkililerimiz bu konular üzerinde hiç akıl yormadan, günlük siyasal çekişmenin kızgın saçları üzerinde "aSalım keselim" edebiyatı ile sözde "devlete sadakat" yarışına çıkarken, terör her gün yeni kurbanlar seçiyor.

Ve bu keşmekeş içinde en azından şu gerçek anlaşılıyor: Terör, bu kafa ile önlenmez! Azınlık hükümetinin başı, hükümete gelir gelmez, "anasını ağlatırım, burnunu sürterim, kanı yerde kalmayacak, Allah belasını versin, fevkalade ayıptır, önlemezsem namerdim" gibi boş sözler ve mahalle ağzı ile bu olayları bastıracağını ilan etmiş, ancak altı ay içinde tam bir iflas ile Türkiye'yi bir iç savaşın kucağına itmiştir.

Diyelim ki Demirel'in bütün istedikleri oldu. DGM Yasası çıktı; Demirel, dilediği yargıcı ve savcıyı bu mahkemelerde görevlendirdi; Olağanüstü Hal Yasası da çıktı.

Ordu Valisi gibilerine, yüzü maskeli ülkücüleri halkın üstüne saldırtmak için olağanüstü yetkiler de tanındı, şu yasa değişti, bu yasa değişti... Peki ne olacak, bu yasalarla terör önlenecek mi?

Devletin polisi katili yakalayacak, devletin savcısı, yargıcı, katili mahkm edecek, sonra katiller cezaevlerinden birer birer kaçacak!.. Böyle bir ülkede, DGM Yasası'nı çıkarsan ne olur, Olağanüstü Hal Yasası çıkarsan ne olur, Meşhut Suçlar Yasası'nı değiştirsen ne olur?!..

Terör suçu, herhangi bir bireysel suç yapısından çok farklıdır. Çünkü terör eylemcisi, arkasında güçlü örgütlerin bulunduğuna, bu örgütlerin kendisine arka çıkacağına, yakalanmayacağına, yakalansa bile kurtarılacağına inanır Terör eylemcisinin psikolojik yapısı, bu türlü inançlarla koşullanmıştır.

Yani özetle terörist, yakalanacağına ve ceza göreceğine pek inanmaz. Bunun için "DGM'leri kurup, terörü önleyeceğiz" sözü, Demirel'in "anasını ağlatırım, burnunu sürterim", sözleri gibi havada kalır. Bu gibi göz dağları ve yasal barikatlar, teröristi korkutmaz.

Eğer cezaların suçları önleyici bir etkisi varsa, o da suçlunun ceza göreceğine kesinlikle inanmış olmasıdır. Demirel yönetiminde -maşallah- cezaevleri yolgeçen hanına dönmüştür. Hükümlüler, "mahkemenin kararı bana vız gelir, nasıl olsa bizim örgüt beni buradan kaçırır" diye düşünmeye başladılar mı, bir de olaylar bu inanca yardım etti mi, "devlet otoritesi" sağlamak artık hiçbir babayiğidin harcı değildir.

Ama siz yasa çıkarın; çünkü yasa çıkarmak, katilleri cezaevinde tutmaktan daha kolaydır. Şimdiye kadar terörü bu kafa ile çok başarılı biçimde önlediniz, bundan sonra da aynı başarı ile önlersiniz!

(Cumhuriyet, 2 Ağustos 1980)

DIŞARIDA VE İÇERİDE

Atina Elçiliğimiz'de görevli İdari Ataşe Galip Özmen'in öldürülmesinden sonra, Başbakan Demirel'in yaptığı gibi "kanı yerde kalmayacak" gibisinden beylik sözlerin dışında, ne yapmak gerekir acaba?

Ermeni çeteleri, yurt dışındaki temsilcilerimize sürekli olarak saldırı düzenliyorlar. Elçilerimizin yanına birer koruma polisi koymak bu saldırıları önlemiyor. Ermeni ırkçıları, tarihin derinliklerinde kalmış çatışmaları körükleyerek, Avrupa başkentlerinde ölüm saçıyorlar. Bu saldırılara karşı MİT'in, uluslararası güvenlik örgütleri ile işbirliği yaparak, Ermeni teröristlerin nasıl örgütlendiklerini, özellikle bu örgütlerin kimlerce ve nasıl desteklendiğini araştırması gerekmektedir.

Ermeni teröristlerin mali destekçileri kimlerdir? Ermeni örgütleri ile Rum faşistleri arasında yakın ilişkiler var mıdır, yok mudur? Varsa, bu örgütleri birbirleri ile ilişkiye geçiren "merkez" neresidir, hangi uluslararası örgüttür? Bu soruların araştırılması, hiç belli olmaz, belki Türkiye'deki terör çetelerinin mali destekçilerini de ortaya çıkaracaktır...

Terör çocuk işi değildir. Terörün arkasında, bu olayları planlayan beyinler ve bu silahları sağlayan büyük mali kaynaklar var. Üç yıl içinde ele geçen silah ve merminin piyasa satış fiyatı üç milyar lirayı aştığına göre, "Bu terörün mali destekçileri kimlerdir" sorusu, her cinayette sürekli olarak yanıt aramaktadır.

Atina'daki cinayetten sonra bazılarımız için, "Türkiye'deki terörü Ermeni ve Rum zenginleri körüklüyor, silahların parasını onlar sağlıyor" gibi yargılara varmak kolaylaşabilir. Ancak, bu gibi kolay yanıtlar insanları çok kolay da yanıltabilirler. Terör gerçeği çok yönlüdür ve bu gerçek bütün boyutları ile araştırılmalıdır. Şu anda Türkiye'nin terörden başka önemli bir sorunu yoktur. Terör, ister istemez bütün sorunların önüne geçmiştir. Bu koşullarda, terör ile ilgili bütün gerçekleri araştırmak, "son bağımsız Müslüman Türk Devleti" diye üzerine "dramatik" sözler söylenip, ağıtlar yakılan devletin görevidir.

Terörü kim destekliyor? Amerikan Gizli İstihbarat Servisi mi? Kontrgerilla mı? Sovyet ajanları mı? Çin Komünist Partisi mi? Ermeni tacirler mi? Rum zenginleri mi? Bunları araştırıp, tek tek ortaya koymak, öncelikle devletin görevidir.

Tabii, eğer devlet devletse...

Biz kendi hesabımıza terör ile silah kaçakçılığının ilişkisini saptayıp, Türkiye'deki silah kaçakçılığının uyuşturucu madde karşılığı yapıldığını, bu kirli takasa Avrupa başkentlerindeki mafya örgütlerinin karıştığını ve bu örgütlerin devlet bürokrasisi içinde köprü başlarını tuttuğunu, olay olay, belge belge açıkladık. Hiç kimse bu olayları yalanlayamadı, yayınlanan belgeleri çürütemedi.

Biz bunları yaparken, "renkli basın" dediğimiz o "tarafsız", o "milliyetçi", o "Atatürkçü"(!) basın, o "burjuva basını" sustu; bu olaylara, "sosyete dişçisinin cinayeti" kadar olsun yer ayırmadı...

Dışarıda diplomatlarımız, temsilcilerimiz birer birer öldürülürken, içerde, aydınlar, politikacılar, sendikacılar, gazeteciler, savcılar, yargıçlar, kurşundan geçirilmekte ve "son bağımsız Müslüman Türk Devleti", bu olayları rahat koltuğundan göz ucuyla izlemektedir. Sonra da bir sürü laf: "kanı yerde kalmayacak" falan, filan! Kan yerde oluk oluk akıyor, sen neden söz ediyorsun efendi?!..

Önce devleti "devlet" yapmak!.. Bütün sorunlar buna bağlı...

(Cumhuriyet, 3 Ağustos 1980)

DİSK'İN YANINDA...

MHP hakkında çeşitli savcılık ve mahkemelerden yollanmış yedi tane suç duyurusu sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın önünde durmaktadır. Aynı parti tarafından açılıp, yönetilen "komando kampları" hakkındaki soruşturmalar da sürmektedir.

Yargıtay Cumhuriyet eski Başsavcısı Kazım Akdoğan, bu konudaki bir yazım üzerine önceki yıl telefon edip, komanda kampları hakkında 1968 yılında başlayan soruşturmaların henüz bitirilmediğini söylemişti. Demek ki sayın Cumhuriyet Başsavcılığı, aradan geçen on iki yıl içinde bu konudaki soruşturmaları tamamlamaya zaman bulamamıştı!..

Bana sorarsanız, bu aşamada ve bu koşullarda parti kapatıp kapatmamanın hiçbir anlamı yoktur. Önemli olan, partinin arkasındaki yasadışı ilişkileri ortaya çıkarıp, bu kaynağı kurutmaktır. Bu kaynak kurutulmadıkça, bir parti kapanır, yerine, başka ad ve kimlik ile bir başka parti kurulur; sonuç yine değişmez.

Sıkıyönetim mahkemelerindeki bazı dosyalarda da, MHP ile içli dışlı bulunan işçi kuruluşu MİSK'in, MHP'nin yan kuruluşu ÜGD ile eylem birliği içinde bulunduğu ve MİSK'in hesaplarında kaynağı belirtilmeyen gelirlere ve giderlere rastlandığı ortaya çıkarılmıştır.

Bu ilişkiler ortaya çıkarıldıktan sonra, bu davalara bakan ve ayrıca MHP hakkında suç duyurusu yapan Ankara Sıkıyönetim 1 No'lu Mahkemesi Başkanı Kıdemli Yargıcı Albay Hamdi Sevinç, hükümetin emri ile görevinden alınıp, yasalara aykırı olarak ikinci kez "şark hizmetine" yollanmıştı.

Bu ne demektir? Bu, "ben, MHP hakkında suç duyurusunda bulunup, MİSK hakkında suç kanıtlarına el koyan yargıçlara görev yaptırmam" demektir.

Bütün bunlar, gözler önünde olup biterken, işçi sınıfımızın sendikal örgütü DİSK'in kapatılması için girişimlerde bulunulmakta, buna sermaye basını tarafından da alkış tutulmaktadır.

DİSK, kurulduğu günden bu yana anayasal düzenin ve temel hakların bekçiliğini yapmış; bu görevi yerine getirirken, sol görünümlü şiddet eylemlerine, maceracılığa karşı da kararlı ve bilinçli bir savaşım vermiştir. DİSK, aynı zamanda, temsilcisi olduğu işçilerin haklarını, toplu sözleşme masalarında söke söke almasını bilmiş; çatısı altında toplanan yarım milyonu aşkın işçiye sınıf bilinci ile örülmüş bir güven ağı yaratmıştır.

Bu yüzden DİSK, tekelci sermayenin ve tutucu iktidarların boy hedefi olmuştur. DİSK'in kurucusu ve işçi sınıfının yiğit önderi, Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Türkler'in alçakça düşürüldüğü pusuda öldürülmesinden sonra, DİSK'in kapatılması için yapılan girişimlere sermaye basınından gelen alkış sesleri, emekten ve emekçiden yana bütün kişi ve kuruluşları, DİSK'in çevresinde toplamalıdır.

Evet, emekten ve emekçiden yana bütün hukukçular, bütün aydınlar, DİSK'in yanında yerlerini almalıdırlar... Bir yandan, yedi dosyalı MHP hakkında hiçbir soruşturma açılmayacak; yasadışı ilişkileri saptanan MİSK için kimse kolunu kıpırdatmayacak; bu ilişkileri saptayan askeri yargıçlar hükümet eliyle görevlerinden alınacak; öte yandan da DİSK kapatılacak!..

Evet, ilerici aydınlar, hukukçular, emekten yana kişi ve kuruluşlar, DİSK'in çevresinde, demokrasi ve hukuk savaşı için kenetlenmelidir. Güncel görev budur!..

(Cumhuriyet, 4 Ağustos 1980)

CHP VE SORUMLULUK

CHP Manisa, Mardin ve Antalya örgütleri feshedildi, bu yöneticilerin yerlerine yenileri getirildi. Yani özetle, seçimle görev başına gelenler gitti, yerlerine Genel Merkez emri ile atananlar geldi!

Bu yöntem CHP içinde sık sık kullanılır. Bugün partiiçi muhalefette olanlar, dün partiiçi iktidarda aynı yöntemleri kullandılar; iller feshedildi, aday adayları veto edildi, merkez yoklamaları yapıldı. Şimdi aynı yöntemler, dün bu yöntemleri kullananlara karşı kullanılıyor. Bu bakımdan, geçmişi şöyle bir anımsarsak, CHP içinde kimsenin kimseye söz söylemeye hakkı yok gibidir...

Yaşadığımız şu terör ortamında CHP'nin parti içi hesaplaşmaya girmesi, son seçimlerde bu partiye gönül ve oy vermiş yurttaşları, herhalde tedirgin etmektedir. İl başkanlarının, milletvekillerinin öldürüldüğü, partili belediye başkanlarının

kaçırılıp kurşuna dizildiği bir dönemde, CHP'nin parti içi hesaplardan başka hiçbir şeyi görmemesi içler acısı bir durumdur.

İl başkanları art arda öldürülüyor, CHP, öldürülen bir milletvekilinin cenazesine bile sahip çıkamıyor. Orta Anadolu'da parti binaları yakılıp, yıkılıyor... Bu koşullarda, partinin, bir iç barış içinde, iktidar ve muhalefet kanatları ile birbirine sarılması gerekirken, kişisel hesapların kinleri, faşizme karşı mücadelede birden bire ön plana geliveriyor.

Bu mudur Allah aşkına "demokratik solculuk"? Bu mudur "ak günler müjdeciliği"?.. Aklımız ermiyor.

Diyalog mu? Önce parti içinde... Geniş taban mı? Önce parti içinde. Hoşgörü mü? Önce parti içinde...

Kendi çatısı altında iç kavgaların kısır döngüsünü yaşayan bir parti, faşizmin azgın dalgalarına karşı halkı nasıl örgütler, emekçi yığınlara nasıl güven verir? Demokratik kuruluşlara kitle örgütlerine, işçi sendikalarına nasıl "gel, faşizme karşı beraber savaşalım" der? Böyle bir sorumsuzluk, böyle bir aymazlık görülmemiştir...

Anlayamıyorum; kusura bakılmasın, yorum yapmakta gerçekten güçlük çekiyorum; dökülen bunca kan, yaşanan bunca olay da mı bu CHP'li dostlara, "bizim iç kavgalarımızdan daha önemli konular var" dedirtmiyor? Parti içi hesaplar insanların gözlerini, bırakın gözlerini, vicdanlarını kör ve kulaklarını sağır mı yapıyor?

Seçimlerde alanları dolduran bu halk, şimdi faşistlerin baskısı altında inim inim inliyor; ey CHP uyan!.. Dağlara taşlara "Umudumuz Ecevit" yazıp, sizleri parlamentoya gönderen bu halk, bugün bir avuç eşkıya karşısında savunmasızdır. Ey CHP uyan!.. Sizlere dokunulmazlık, ayda altmış bin lira para ve bazılarınıza kırmızı plaka sağlayan bu halk, yaralanıyor, öldürülüyor, işkence görüyor, ey CHP uyan!..

CHP Genel Merkezi, Manisa, Mardin ve Antalya başta almak üzere beş ili feshetmiş, sırada başka iller de varmış... Hani ne derler, "koyun can derdinde, kasap et derdinde"... CHP'nin "demokratik solculuğu" böyle işliyor işte, böyle; ne yaparsınız!

(Cumhuriyet, 5 Ağustos 1980)

İTİRAFLAR...

Türkiye İşçi Köylü Partisi (TİKP) Genel Başkanı Doğu Perinçek, cezaevlerinden hükümlü kaçıran bir gizli örgüt hakkında ilginç açıklamalarda bulundu. TİKP yayın organı "Aydınlık" gazetesi, Ali Yurtaslan adlı ülkücü bir militanın itiraflarını yayınlıyor.

Ali Yurtaslan'ın anlattıklarının binde biri doğruysa, MHP hakkında bir an bile duraksamadan kovuşturma açılması gerekir Sayın Başsavcılığın, bu yayınları "ihbar telakki" etmesi, buna benzer birçok olayı gözler önüne sermeye yetecektir. Başsavcı Sayın Fahrettin Kıyak, şimdi böyle bir görev ile karşı karşıyadır

Yurtaslan, "hayali" bir tanık değildir. "Davadan dönen" bu "ülkücü militan", MHP Hukuk Masası'nda ve Ülkücü Gençlik Derneği'nde çalışmış, çok önemli olaylara tanıklık etmiştir Yurtaslan, ülkücü katillerin cezaevlerinden kaçırılmaları için ne gibi çalışmalar yapıldığını, yargıçları etkilemek için ne gibi yöntemlere başvurulduğunu, belirli işlerin kimler tarafından yürütüldüğünü de anlatıyor.

Bu açıklamalar doğruysa, MHP'nin çatısı altında, Silahlı Kuvvetler'e kadar uzanan bir gizli örgüt barınmaktadır. Bu açıklamaların gerçekleri yansıtıp yansıtmadığını araştırmak, Sıkıyönetim Savcıları'na düşer. Böylesine dehşet verici açıklamalar, herhalde devlet tarafından görmezlikten gelinemez. Ali Yurtaslan, yer, tarih vererek birçok olayı anlatmaktadır. Yurtaslan'ın değindiği konuların Sıkıyönetim dosyalarında yer alıp almadığını araştırmak, bu araştırmadan sonra, eldeki bilgi ve belgelerin yurt çapında bir değerlendirmesini yapmak, terör olaylarında, hiç şüphesiz çok önemli ipuçları ortaya çıkaracaktır.

Örneğin Yurtaslan, bir katili yargı organlarının elinden kurtarmak için Bitlis Emniyeti'nde bir güvenlik görevlisinden yararlandıklarını anlatıyor. Bu güvenlik görevlisi şimdi nerede, hangi duyarlı güvenlik halkasındadır? Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın yalnızca bu konuyu araştırması bile çok ilginç ipuçlarını ortaya sermeye yetecektir.

Ali Yurtaslan, Ankara Adliyesi'nde görevli birçok yargıç ve zabıt katibinden söz etmektedir. Yüksek Hakimler Kurulu'nun ve Adalet Bakanlığı'nın bu konularda soruşturma açması bir

zorunluluk sayılmalıdır. Örneğin, ülkücü eylemcilerle ilgili davalar, niçin aynı asliye ceza yargıcına gidiyor, MHP'nin yolladığı tekzipler niçin aynı mahkemeden çıkıyor?

Davadan dönen ülkücü, davasından dönerken, terörizme ışık tutucu birçok açıklama yapıyor. Aydınlık gazetesinde yayınlanan bu itirafların yetkili devlet organlarınca soruşturulmalarını isterken, bir başka olaya değinmeyi gerekli görüyoruz.

MHP Yüksek Disiplin Kurulu yedek üyesi Abdurrahman Öncel'in de aralarında bulunduğu silahlı soygun ve gasp olayları ile ilgili davada, ülkücü eylemcilerin Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde görevli bir zabıt katibi ile ilişki kurdukları açıklanmaktaydı.

Bütün bu olayları alt alta koyarsanız, ülkücü katillerin cezaevinden nasıl kaçırıldıklarını anlamak kolaylaşmaktadır.

Davadan dönen ülkücü Ali Yurtaslan ölümü göze alarak bu açıklamaları yapıyor. Devletin yasal görevlilerine bu aşamada düşen görev, ölüm pahasına açıklanan bu gerçekleri araştırmaktır. Bu görev yapılmazsa, devletin terörden yakınmaya ne hakkı kalır?

(Cumhuriyet, 6 Ağustos 1980)

DÜNDEN BUGÜNE...

Okurlarım çok iyi anımsayacaklar; bu köşede "Ülkü Ocakları'na silah veren yüzbaşılar" konusunda sık sık yazılar yazıp, peş peşe sorular sordum. CHP hükümeti döneminde bu konuyu ısrarla, bıkmadan yeniden işledim. İstedim ki, bu konu araştırılsın. Hayır, araştırılmadı! Kimse bu konunun üzerine gitmedi, gidemedi.

Bu konunun üzerinde niçin bu kadar ısrarla durmaktaydım? Şunun için. Bu konu, ülkücü eylemcilerle Silahlı Kuvvetler'de görevli subaylar arasında, cinayetlere kadar varacak işbirliğini kanıtlamaktaydı. Ülkü Ocakları Genel Başkanı İbrahim Doğan, Milliyetçi Hareket Partisi Gençlik Kolları Başkanı Ali Güngör ile beraber, Ankara'da, Tıp Fakültesi bahçesinde Dr. Necdet Güçlü'yü öldürüyorlar; bu iki katilin üzerlerinden Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subayın silahları çıkıyordu. Bu çok önemli bir olaydı.

Bu olay tek başına, Ülkücü örgütlerin Silahlı Kuvvetler'e nasıl sızdıklarını kanıtlanmaktaydı. Eğer, zamanında bu gibi konularda soruşturmalar yapılıp önlemler alınsa, cezaevlerinden idamlık hükümlüleri kaçırmaya kadar varan örgütlenmelerin daha o günden önüne geçilmiş olurdu.

Bu gibi örgütlere karşı önlem almak bir yana, bu olayı kamuoyuna duyuranların cezalandırılmaları için ne gibi girişimler olduğunu ve ne gibi gözdağları verildiğini ben biliyorum!

Türkiye, 12 Mart döneminde bir "kontrgerilla" deneyi yaşadı. "Kontrgerilla", bu dönemde askeri yargının üzerinde etkinliğe sahip olan, istediği sanığı dilediği yerde sorguya çeken yarı askeri, yarı sivil bir gizli örgüttü. "Kontrgerilla" denilen bu örgüt, 12 Mart günlerinden sonra elini bu olaylardan çekmiş miydi? Hayır, çekmemişti. Kontrgerillanın birtakım gizli örgütlerle işbirliği vardı. Silahlı Kuvvetler içindeki ülkücü subaylarla antikomünist görünümlü örgütler arasındaki işbirliğini, büyük olasılıkla "Kontrgerilla" sağlamaktaydı.

Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subayın silahı bir cinayette kullanılacak, fakat Askeri Ceza Yasasına ve Subay Sicil Yönetmeliği'ne karşın bu subaylar hakkındaki soruşturmalar, "ne yapalım, bu subaylar silahlarını kaybetmişler" diye noktalanacak... Bu olayın yorumunu Genelkurmay Başkanı Sayın Evren'e bırakıyorum. İnanıyorum ki Sayın Evren bu satırlara hak verecektir!

Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca, çevresi tanklarla çevrili bir askeri cezaevinden kaçırılınca şaşırıyoruz; idam hükümlüsü katiller, bir askeri birliğin ortasındaki cezaevinden kaçırılınca da şaşırmamanın imkanı yoktur. Oysa şaşırmaya hiç gerek yok; ülkücü örgütlenme Silahlı Kuvvetler'de işte böyle adım adım gelişti. "Ülkü Ocakları'na silah veren yüzbaşılar" konusu, bu örgütlenmenin en can alıcı örneklerinden biriydi. 12 Mart döneminde, generalinden astsubayına kadar birçok subay sol eğilimli oldukları gerekçesi ile, "yasadışı görüşleri benimsemiştir" diye ordudan atıldılar. Ancak silahları ülkücü katillerin ceplerinden çıkan iki subay hakkında nedense doğru dürüst bir işlem yapılmadı, yapılamadı!

"Kontrgerilla" yalnızca Türkiye'ye özgü bir kuruluş değildir Bu kuruluş, bütün NATO ülkelerinde benzer görevleri üstlenir. Kontrgerilla'nın merkezi, Panama Kanalı'ndadır. Kontr-

gerilla görevlileri, Panama Kanalı'nda ABD generallerinin yönetimindeki "Antigerilla Okulu"nda eğitilip, NATO ülkelerine gönderilirler.

Yaşadığımız son olayları izlerken, "Kontrgerilla" gerçeğini anımsamanın yararı vardır. 12 Mart sorgularından profesyonelce işlenmiş cinayetlere, bu cinayetlerden, cezaevinden idamlık hükümlü kaçırmaya kadar varan her olayda "Kontrgerilla" izi aramak, gereksiz kuşkularla oyalanmak değildir.

Devlet, gerçekten Anayasa'nın istediği "hukuk devleti" olacak ve işe "Kontrgerilla" örgütünü ortaya çıkarmakla başlayacak... Yoksa bu kanlı parmak izlerini saptamanın hiç olanağı yoktur.

(Cumhuriyet, 7 Ağustos 1980)

KARAR GÜNÜ

Kahramanmaraş soykırımı davası ile ilgili kararlar bugün açıklanıyor. Sıkıyönetim, Kahramanmaraş olayları nedeniyle ilan edilmiş, yaygın şiddet eylemlerinin giderek artması nedeniyle de bugüne dek uzamıştır. Sıkıyönetimin, bu koşullarda kaldırılmasını beklemek de olanaksızdır. Ülke baştan başa bir kan gölüne çevrilmiştir. Kimin, ne zaman, kimlerce öldürüleceği belli değildir.

Başbakan Demirel'in, "bana milliyetçiler suç işliyor dedirtemezsiniz" sözü, Kahramanmaraş olayları ile ilgilidir. AP Genel Başkanı, Kahramanmaraş'ta oluk oluk kan akarken, bir gazetecinin sorusu üzerine böyle konuşmuş, aradan iki yıl geçtikten sonra, bu sözün hangi olayla ilgili olarak söylendiğinin unutulduğunu sanarak, "o sözlerim 1978 olayları içindi" diye kamuoyunu aldatmaya kalkışmıştır. İşte, bugün bu dava karara bağlanıyor; yani Demirel'in "suç işlemez" dediği "milliyetçilerle" ilgili dava!

Kahramanmaraş, o gün, düşman işgalinde bile yaşamadığı bir gün yaşadı. İlerici yurttaşlar, Alevi kökenli yurttaşlar, kadın, erkek, çoluk, çocuk denmeden boğazlandı. Yüz on bir yurttaşımız bu kanlı saldırı sonucunda yaşamlarını yitirdiler, bir o ka-

dar yaralandı, sakat kaldı. Kahramanmaraş olayının bir benzeri, geçtiğimiz ay içinde Çorum'da yaşandı. Çorum'da gözü dönmüş faşistler, tıpkı Kahramanmaraş'ta olduğu gibi, ilerici ve alevi yurttaşlarımıza saldırdılar, olayları önlemeye çalışan subay ve askerlere "Komünistler Moskova'ya" diye saldırdılar.

Kahramanmaraş soykırımından sonra, iş başında bulunan CHP Hükümeti hemen sıkıyönetim ilan etti ve olayla ilgili görülenlerin Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yargılanmalarını sağladı. Kahramanmaraş'ta olayların bu boyutlara varacağını kimse kestiremezdi. Bu yüzden, olaylardan önce sıkıyönetim ilanı düşünülmemişti. Ancak Çorum'da, olayların kanlı bir çatışma ile noktalanacağı biliniyordu. Kahramanmaraş olayından sonra, hükümetin bu konuda daha da duyarlı olması ve daha ilk çatışmanın çıktığı anda Çorum'da sıkıyönetim ilan etmesi gerekmez miydi?

Hiç şüphesiz gerekirdi. Çorum'da sıkıyönetim ilan edilmeliydi. Bu sıkıyönetime, parlamento içinde hiçbir siyasal parti ya da kişi, kolay kolay "hayır" diyemezdi. Kaldı ki CHP Çorum'da sıkıyönetim ilan edilmesini istemekteydi. Fakat, Çorum'da, ne olayların öncesinde ne de sonrasında sıkıyönetim ilan edilmedi. Çünkü AP azınlık hükümetinin baş destekçisi MHP, Çorum'da egemenlik kurmuştu, MHP bu egemenliğin sıkıyönetim eliyle yıkılmasına göz yummazdı. İşte bu yüzden Çorum'da sıkıyönetim ilan edilmedi. Olaylardan önce, çatışmaları önleyen namuslu, yurtsever bir jandarma komutanı da MHP'li militanların baskısı ile İçişleri Bakanlığı makam odasında, bir ürkek kiracı gibi oturup süresini tamamlayan eski Bakan Gülcügil tarafından görevinden alındı.

Kahramanmaraş olayları ile ilgili karar açıklanırken, bu davanın sanıklarının kapatıldıkları cezaevinin nasıl, bir "yolgeçen hanına" döndüğünü hep beraber izliyoruz. Cezaevini cezaevi yönetimi değil, tutuklular yönetiyor. Bir koğuş yüzme havuzu yapılmış, dışarıdan gelenler bu havuzda yüzüyor; cezaevinden kaçan kaçana; cezaevinde kimler nasıl kaçmış bilen yok; içerde kaç kişi var, bunu da bilen yok. Cezaevinin bu koşullarda olduğunu herkes biliyor. Adalet Bakanı, sorumlu Sıkıyönetim Komutanı'nın çeşitli uyarılarına karşın vurdumduymaz tutumunu sürdürüyor. Hem de kararın açıklanacağı bugüne kadar...

Bugün, Adalet Bakanlığı, Adana cezaevinde, Kahramanmaraş soykırımı ile ilgili kaç tutuklunun olduğunu bilmiyor. İşte Sıkıyönetim Mahkemesi, bu koşullarda, böyle bir davayı karara bağlıyor. "Suç işlemez" diye Demirel'in kendisi tarafından savunulan Kahramanmaraş'ın "milliyetçi" sanıkları ile ilgili suç kanıtları, bugün "Türk ulusu adına" karar veren Sıkıyönetim Mahkemesi'nce açıklanıyor.

Balgat katliamının idam hükümlülerini, "80 affi" ile cezaevinin beton tavanını delip kaçıranlar, kim bilir "suç işlemez" diye savunulan Kahramanmaraş sanıklarını kurtarmak için neler planlıyorlardır?

Bunun adı da "Devlet"! Alkışlayın efendim...

(Cumhuriyet, 8 Ağustos 1980)

HERKESİN GÖREVİ

Yüksek Hakimler Kurulu, Aydınlık gazetesinde Ali Yurtaslan adlı, "davadan dönen" bir "ülkücü" eylemcinin açıklamalarını "ihbar" sayarak, bu açıklamalarda adı geçen yargıçlarla ilgili soruşturma açmıştır. Yüksek Hakimler Kurulu'nun gösterdiği bu duyarlık, hukuk devleti adına sevindiricidir.

Ali Yurtaslan'ın açıklamaları, MHP, ÜGD ve MİSK ile ETKO, TİT gibi terör odaklarının ilişkilerine ışık tutucu savları gündeme getirmiştir. Hukuk açısından bu açıklamalar, bu aşamada, hukuk dilindeki yerleşik adıyla "ihbar" niteliğindedir. Bu ihbarların doğrulanması, kanıtlara bağlanması, devletin görevidir. Ancak devlet bu aşamada, bu ilginç açıklamalar karşısında suskun kalamaz. Devlet, ilgili bütün kurumları ile bu yayınları "ihbar" saymak zorundadır.

Ceza Yasamız'ın 168'inci maddesinde anayasal düzenin ortadan kaldırılması için silahlı örgüt kuranların on yıldan aşağı olmamak üzere hapsedileceği hükme bağlanmaktadır Yapılan açıklamalar, MHP, ÜGD, MİSK gibi yasal görünüşlü kuruluşlarla, ETKO. TiT gibi yasadışı örgütler arasında işbirliğini kanıtlayan niteliktedir

Adalet Bakanlığı'nda, hukuk devletine inanmış bir politikacı oturmuş olsaydı, savcılara, bu yayınların "ihbar" sayılarak dava

açılması için gerekli emir bugüne kadar çoktan verilirdi. Ama Adalet Bakanlığı'nda, siyasal geleceğini MHP'nin kararına bırakmış bir partinin bakanı oturduğu için Adalet Bakanı'ndan böyle bir karar ve böyle bir tutum beklemiyoruz.

Ancak, Sıkıyönetim Komutanları'nın, bu açıklamalar karşısında askeri savcılara emir vererek koğuşturma açacaklarına inanıyoruz. Bu açıklamalarda yer olan olayların, Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde davaları görülen öteki olaylarla karşılaştırılması, yaygın şiddet eylemlerini yaratan bir gizli örgütün ipuçlarını da, herhalde ortaya sermeye yetecektir

"Devlet" olaya bütün yetkili kurumları ile el koyarken, MİT'in bu konudaki işlevi görmezlikten gelinemez.

Bu olayları, ellerindeki haberalma olanakları ile en iyi izleyip değerlendirecek olan MİT'tir. Hiç şüphesiz MİT, bu açıklamalarda yer alan bütün olayları bilmektedir. Sıkıyönetim Yasası gereğince, Sıkıyönetim Komutanlığı ile işbirliği içinde çalışması gereken MİT'in, elindeki belge ve kanıtları Sıkıyönetim Komutanlığı'na vermesi gerekir.

Bütün bunlar için, olaylarda adı geçen MHP'nin siyasal desteği olmadığı bir hükümetin işbaşında bulunması temel koşuldur. Örneğin, MİT Başbakan'a bağlıdır, Başbakan da MHP'ye bağlıdır! Başbakan MİT'e, Adalet Bakanı da savcılara emir vermezse, bu olaylarla ilgili belge ve bilgiler yeterince araştırılmaz; Başbakan ve Adalet Bakanı da MHP ile ilgili soruşturmalara dayanak olacak herhangi bir emri vermeye yanaşmazlar. Bu gibi soruşturmalarda ilk ve vazgeçilmez koşul, işbaşındaki hükümetin bir an önce değişmesidir.

Bu olumsuz koşullara karşın, Sıkıyönetim Komutanlıkları'nın soruşturma emirleri, olayın önemlice bölümünü gün ışığına çıkartmaya yetecektir.

Atatürk'ün, "yurtta barış, dünyada barış" inancı ile kurulmuş Türkiye Cumhuriyeti'nin bu barışı korumakla görevli Başsavcısı, bu açıklamaları görmezlikten gelemez! Yasal güvencelerle donatılmış Cumhuriyet Başsavcısı'nın bu konuya eğilmesi için "Adli Tatil" sonunun beklenmesinde bir zorunluluk da yoktur.

Teröre karşı herkes görevini yapacak; ya teröre tek tek teslim olacağız, ya da terörü hep birlikte yeneceğiz!

(Cumhuriyet, 9 Ağustos 1980)

AYNI ÖRGÜT

Askeri cezaevinden adam kaçırmanın cezası ne kadardır? Hemen yanıtlayım: Çok değildir.

Adam kaçırma, mahkumun "muhafazasına ve nakline memur olan bir kimse" tarafından işlenmişse, suçun cezası bir yıldan beş yıla kadar hapistir. Kaçma eylemi, görevlilerin "kayıtsızlık ve tedbirsizliklerinden" doğmuşsa ceza üç aydan iki yıla kadar hapistir. Kaçan, idam hükümlüsü ise ceza biraz artar, bir yıldan üç yıla kadar uzar.

Mamak Askeri Cezaevi'nden idam mahkumu iki faşisti kaçıran, cezaevinde görevli subay ve erlere, "tamam, cezanız üç yıldır, beş yıldır" demek sorunları çözer mi?

Bu olay, sıkıyönetimin elinde, Silahlı Kuvvetler'e sızan gizli örgütü ortaya çıkarmaya yarayacak çok büyük bir fırsattır. Bu olay derinliğine araştırılırsa, gizli örgütün bütün ipuçları bir bir ortaya dökülür. Bu yapılmadıkça bu kaçış olayına benzer birçok olay daha yaşanır. Cezaevinden adam kaçırma, terörist eylemleri yöneten suç örgütlerinin eylemlerinden birisidir Bütün bu eylemler, bir bütünün ayrı ayrı parçalarıdır. Bunun içindir ki, cezaevinden adam kaçıran subay ve erleri, Türkiye'de yaygın şiddet eylemlerini yöneten örgütlerin üyeleri olarak görüp yargılamadıkça, kaçış olayının arkasındaki gerçeği ortaya çıkarmanın olanağı yoktur

Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'yı Kartal-Maltepe Askeri Cezaevi'nden kaçıran bir yüzbaşı, bir asteğmen, iki astubay ve on bir er hakkındaki dava ne oldu? Bilmiyoruz. Bu kaçış ile Mamak Askeri Tutukevi'nden kaçış olayı arasındaki benzerlikler, her iki olayın da çok geniş biçimde soruşturulmasını ve suç kanıtlarına göre birleştirilmesini gerektirebilir.

Cezaevinden adam kaçıranların aynı örgütün adamları olduğu yolundaki kuşkular giderek yoğunlaşmaktadır. Bu kuşkuların yoğunlaştığı yerde, gizli örgütler aramak yerine olayları bireysel boyutlar içinde görmek, başta sıkıyönetim görevlileri olmak üzere çok kişiyi yanıltır.

Kaçış olayları, Silahlı Kuvvetler'e sızmış suç örgütlerini yargılamak için ele geçen çok önemli bir fırsatlardır Bu ipuçları, bugün bu olaylar nedeniyle ele alınıp değerlendirilmezse, bundan sonra bu gibi suçların önlenmesi kimseden beklenmez.

Bir başka örnek verelim.

Basında "esrarengiz yüzbaşı" olarak bilinen M. Ali Çevikel, Ankara Adliyesi'nden kaçmış; ancak kaçışından bir saat sonra Ankara Emniyet Müdürlüğü'nde görevli bir Başkomiser tarafından yakalanmıştı.

Bu birkaçış mıydı, yoksa kaçırılma mıydı? Bunu da bilemiyoruz. Bu olayın da yeniden ele alınmasında, herhalde yarar olacaktır. Çünkü her olay bir başka olayla iç içedir.

Bütün olaylar bir dosyada birleştirilip, genel bir değerlendirme yapılmadan olayların kökenine inmenin hiç olanağı yoktur.

(Cumhuriyet, 10 Ağustos 1980)

NEDİR, NE DEĞİLDİR?

Hukuk fakültelerinde Marksizm ve Leninizm konusunda doyurucu bilgiler verilmez. Hukuk mezunu bir savcı ya da yargıç, kendi özel çabası olmazsa, bu konularda yeterli bilgi sahibi olamaz. Düşün suçlarında "bilirkişilik" sorunu, biraz da bu yetersizlikten kaynaklanır. Savcı ya da mahkeme, bir yazı, kitap ya da şiirde "komünizm propagandası olup olmadığını" saptamak üzere dosyayı bilirkişiye gönderir.

Bilirkişi söz konusu yayında, "suç vardır" ya da "yoktur" der; verilen rapora göre savcı ya da sanık avukatları itiraz ederler; dosya bu kez bir başka bilirkişi ya da bilirkişi kurulunca ele alınır. Bu inceleme sonunda, birinci bilirkişi kurulunun "suç vardır" dediğine, ikinci bilirkişi kurulu "yoktur" diyebilir.

Böylece, bir yazıda, komünizm propagandası olup olmadığı saptamakla görevli, hukuk mezunu bir savcı, üç ağır ceza yargıcı ve de iki ayrı bilirkişi kurulunda görevli üniversite öğretim üyesi altı bilirkişi, yazıda suç kanıtı bulunduğu konusunda görüş birliği sağlayamazlar!

Dosya mahkumiyet ya da beraat kararı ile Yargıtay'a gelir. Yargıtay'ın ilgili dairesinde görevli beş yargıç dosyayı inceleyerek bir karara varır. Bu karar, mahkeme beraat kararı verdi ise bozma ya da onama, mahkumiyet kararı verdi ise, yine onama ya da bozma kararı olabilir. Böylece, bir yazıda suç öğesi olup

olmadığını saptamakla görevli on beş yüksek okul mezunu yargıç ya da profesör arasında "suç mudur, değil midir" konusunda kesin bir görüş birliği sağlanamaz. Bu tür davalara çok rastlanmıştır.

Savcıların, ağır ceza yargıçlarının, üniversite öğretim üyesi bilirkişilerin ve binlerce davayı karara bağlamış Yargıtay üyelerinin suç olup olmadığı konusunda birleşemedikleri bir yazı, hiç eğitim görmemiş yurttaşlar için, nasıl olur da "komünizm propagandası" sayılır; bu etkide görülebilir?

Suç sayılan yazılarda böyle olduğu gibi "Marksist-Leninist" diye suçlanan örgütler için de aynı belirsizlik söz konusudur. Hangi örgüt, "Marksist-Leninist" niteliktedir, hangisi değildir? Daha doğrusu, bu konudaki bilimsel ölçü nedir?

Marks'ın yapıtları vardır, ama bunların tümünü olduğu gibi yayınlamak yasaktır. Lenin'in, Sovyet devrimi ile ilgili düşüncelerini yayınlamak da yasaktır. Peki o zaman, "Marksist-Leninist" sistemi nesnel nitelikleri ile anlayıp yorumlamak nasıl mümkün olacaktır?

Toplumun sınıflardan oluştuğunu söyleyen herkes, Marksist-Leninist midir? Hayır, değildir. Çünkü ılımlı bir sosyal demokrat, ya da bir anti Marksist de toplumların sınıflardan oluştuğunu kabul eder. "Sınıf mücadelesinin" varlığına inanan herkes Marksist-Leninist midir? Hayır değildir! Anti-Marksist bir sosyal demokrat bile bu savaşın varlığına inanır. Peki, burjuva iktidarı yerine emekçi sınıf ve tabakaların destekleyeceği bir partinin iktidara gelmesini savunanlar Marksist-Leninist midirler? Hayır değillerdir! Burjuva demokrasisi çerçevesi içinde anti Leninist sosyalist partiler de böyle düşünceleri savunurlar.

Marksist-Leninist'i herhangi bir sosyal demokrat ya da demokratik sosyalistten ayıran başka ayırt edici özellikler vardır. Bir Marksist-Leninist, proletaryanın, ancak ve ancak ihtilal yoluyla iktidarı ele geçirmesini savunur. Bir Marksist-Leninist, kesinlikle ihtilal yoluyla kurulacak iktidarın "proletarya diktatörlüğü" ile sürdürülmesini ister. Bu da yetmez, bir Marksist-Leninist, proletarya diktatörlüğünün, burjuvazinin tümüyle yok edileceği "sınıfsız" bir toplum aşamasına kadar sürdürülmesini ister ve savunur.

Demokrasinin sınırlarını genişletmek için savaşmanın doğal sonucu. "burjuva demokrasisi"nin yerleşip, kök salmasına kat-

kıda bulunmaktır. Olaylara bu açıdan bakarsanız, başta DİSK olmak üzere, düzenin demirbaşlarınca suçlanan birçok sendika, parti ve demokratik örgüt, bu işlevi yerine getiriyorlar. Bu işlevle, burjuva demokrasisinin işçi-köylü-asker üçlüsüne dayalı bir ihtilalci eylem ile yıkılmasını, bundan sonra "proletarya diktatörlüğü" kurarak burjuvazinin siyasal ve ekonomik etkinliklerini tümüyle yok etmeyi amaçlayan Marksist-Leninist kuram ve eylem arasında dağlar kadar fark vardır.

Hangi burjuva demokrasisinde komünist partisi yasaktır? Hangi NATO ülkesinde işçi sınıfının sendikal örgütleri aleyhine bizde olduğu gibi, dava üzerine dava açılmaktadır?

İşçi sınıfı demokrasiyi savunarak, işçi sınıfı siyasal parti kurarak siyasal iktidara ağırlığını koyacak... Bunun adı, Marksizm ve Leninizm değildir. Ama faşizmin ne olduğu ve nasıl geldiği gün gibi açıktır: Önce terör yaratarak, sonra devlete sızarak, temel hak ve özgürlükleri kısarak ve işçi sınıfının örgütlenme hakkını büsbütün ortadan kaldırarak...

Türk sağı, yalnızca Marksizm'e Leninizm'e değil, öncelikle burjuva demokrasisine karşıdır!

(Cumhuriyet, 11 Ağustos 1980)

DALLAS

Her pazar akşamı milyonlarca yurttaş, televizyonlarının başına geçip Dallas dizisini izlemeye başlıyor.

Bu merak yalnızca bizde değil. Amerika'da ve Avrupa'da da "Ewing Ailesi" merakla izleniyor. Ben de bu diziye bayılıyorum. Sizi bilmem, benim bu dizide en çok tuttuğum, kahya Ray Krebs...

Kahya, ailenin bütün dişi üyeleriyle tektek ilişki kurmuş; önce Babby'nin karısı Pamela ile, sonra ağabey John (J. R.)'nin karısı Sue Ellen ile, arada yeğen Lucy ile... Dizi ilerledikçe daha başka sürprizlerle de karşılaşabiliriz.

Türkiye'de "solculuk" sözü ortaya atılınca, "şapka" edebiyatı ile en aşağılık yalanlara başvuranlar, kapitalist ülkelerin ağababasındaki bu rezilliği herhalde izliyorlardır. Amerika'da, kapitalist Amerika'da "aile hayatı" işte böyle. Eloğlu kendi kendini reklam ediyor, bizler de izliyoruz.

Dallas dizisine niçin bayılıyorum biliyor musunuz? Kapitalist ahlak anlayışını pek güzel anlatıyor, bunun için! Bizler, kalkıp kapitalist düzeni anlatsak inanmazlar. İşte, adamlar mülkiyet hakkını, hür seçimleri, para babalığını, aile hayatını kendi ağızlarıyla güzel güzel anlatıyorlar. Pes doğrusu!

"TRT çocuğu" Doğan Kasaroğlu'nun bu "TRT çocukluğu" gerçekten yararlı olmuştur...

Baba Ewing'in, petrol kuyularına nasıl sahtecilikle el koyduğunu, alımlı Pamela'nın sömürülen babasından sömüren kayınpederinin ailesine nasıl tıpış tıpış koştuğunu, Sue Ellen'in, Pamela'nın ağabeyi ile yatıp evlilik dışı çocuk sahibi oluşunu, ailenin temel direği John (J.R) Ewing'in yüksek hazır gücünü, televizyon antenleri kadar uzayan boynuzlarını, Bobby'nin iyi niyetle örtülmüş olağanüstü aptallığını izlerken, kapitalist düzenin ahlak anlayışını da ne güzel görüyoruz değil mi? İyi iyi, vallahi iyi!..

Ünlü Amerikan dergisi "TIME", Dallas dizisinin kötü adamı John (J.R)'u kapak yapmış, bir de ailede kiminle kimin ilişkili olduğunu gösteren bir harita yayınlamış. Türkçe'mizde "kimin eli kimin cebinde" diye bir söz vardır. Bu haritada bu ahlak anlayışını görüyoruz.

Kapitalist düzende -yerli kapitalistlerimiz ve de burjuva lumpenlerimiz kusura bakmasınlar- aile düzeni, parayla, servetle böyle yozlaşıyor; kimin eli kimin cebinde belli değil..

Bazılarımız "ille de Küçük Amerika olacağız" diye tutturmuşlardı; bunun için miydi, neydi?

(Cumhuriyet, 12 Ağustos 1980)

KİMİN PARASI, KİME?..

Geçenlerde bu köşede, Tercüman gazetesi yakını Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasının kurduğu, "Kale Gibi Banka" reklamları ile tanıdığınız Hisarbank'a, bir "Devlet Bankası" olan Vakıflar Bankası'ndan düşük faizle bir yıl süreli yüz milyon TL. hesap açıldığını yazmış; olayın bütün belgelerini de yayınlamıştık.

Bu yayınlar üzerine Vakıflar Bankası Genel Müdür Vekili, bankacılık işlerinden anlayanları güldüren açıklamaları ile olayı saptırmaya kalkışmıştı.

Araya tatil ve kanlı olaylar girdiğinden, bu "devlet eliyle fert zenginleştirme" olayı üzerinde yeterince durmamıştık. Şimdi, Vakıflar Bankası'nda grev var. Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasına bir çırpıda yüz milyon aktaran banka yönetimi, banka emekçilerinin zam isteklerine karşı "paramız yok" demektedir. Bu nedenle, şu aşamada, aynı konu üzerinde yeniden durmakta yarar görüyoruz.

Vakıflar Bankası'nın sermayesinin yüzde yetmiş beşi Vakıflar Genel Müdürlüğü'nündür. Vakıflar Genel Müdürü, Mustafa Ernam, Vakıflar Bankası Yönetim Kurulu Başkanı'dır Vakıflar Genel Müdürlüğü de Devlet Bakanı, CHP dönmesi Metin Musaoğlu'na bağlıdır.

Bankalar, bankacılık işlemleriyle ilgili olarak birbirlerine hesap açtırırlar. Bu doğaldır. Ancak bu hesapların amacı havale, senet ve çek ödemelerinde, müşterilere karşılıklı olarak kolaylık sağlamaktır. Bir banka, bir başka bankaya yüz milyon lira gibi büyük bir parayı "bir yıl vade" ile yatırmaz. Çünkü bankalar, birbirleri ile "rekabet" içindedir. Bir banka, bir başka bankaya ancak bankacılık işlemlerinin zorunlu kıldığı nedenlerle hesap açtırır. Bunun dışında, bir banka "rakibi" sayılan bir başka bankaya niçin para yatırsın? Yatırmaz. Ama araya siyasal etkiler girerse, o zaman bankacılık bir yana atılır, devlet bankaları "emme basma tulumba" gibi, bir sosyal sınıfı, bir sınıfsal kesiti, bir aileyi zengin etmek için kullandırılır. Hisarbank, bunun örneğidir.

Vakıflar Bankası Hisarbank'a yüz milyon lira hesap açtırırken, öte yandan da "nakit sıkıntısı" çektiğini ileri sürerek kredi işlemlerini durdurmuş; bu kredilerin bir kısmını da dondurmuştur. Nakit sıkıntısı çeken bir bankanın, bir devlet bankasının bir özel bankaya, AP iktidarı üzerinde çok etkili olan bir gazete sahibinin yakınına yüz milyon lira sağlaması, herhalde "olağan işler" gerekçesi ile açıklanamaz. Bir buçuk milyar liralık batık kredisi bulunan Vakıflar Bankası, emekçilerinin zam isteklerini kabul etmezken, Hisarbank'a deste deste paralar yatırmaktadır. Bunu açıklayacak, bankacılıkla ilgili hiçbir neden bulunmamaktadır.

Piyasada faiz oranlarının yüzde elliyi aştığı bir dönemde, Vakıflar Bankası'nın, Hisarbank'a yüzde on sekiz gibi düşük bir faizle açtırdığı hesap, Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasına havadan

kırk milyon para vermek demektir. Bundan ötesi de boş sözdür. Bozuk paraya aklım ermez!..

İşte devlet, işte devlet bankası! İşçilerine, beş on kuruşluk zammı çok görür; gider sırtı kalın firmalara bir çırpıda milyonlarca lirayı bağışlayıverir!..

Sen banka olarak bir buçuk milyar lirayı özel sektörün kasalarında bırak; bu yetmesin, yüz milyon lirayı özel bankalara ver; sonra da kalk, işçilerine "ne yapayım, param yok" de...

Ve sen, Vakıfbanksen üyesi emekçi kardeşim, sor bu paraların hesabını! Sor, kime gidiyor senin hakkın? Kime gidiyor bu paralar? Kime? Kimlere?..

(Cumhuriyet, 15 Ağustos 1980)

NEYE YARAR?

Erken seçim gündemdedir.

Erken seçimin gündeme geleceği AP hükümeti kurulduğu günden belli olmuştu. Demirel'in taktiği şuydu. Ecevit hükümeti döneminde sağlanan dış krediler ve ertelenen borçlar nedeniyle döviz sorunu geçici olarak çözümlenmişti. Eldeki döviz olanaklarını kullanarak, başta benzin ve mazot kıtlığını aşmak, sonra da "işte yoklukları ve kuyrukları kaldırdık" diye erken seçim çağrılarını yapmak, Demirel'e kolay bir yol olarak görünmüştü.

Amaç bu olunca, olup bitenleri anlamak hiç de güç değildi. Demirel, her sorunu erteliyordu. Cumhurbaşkanı mı seçilecek? "Millete gidelim" Terör, hergün boşuna can mı alıyor? "Yeni yasalar çıkaralım..." Ve böylece her sorun, yeni bir bunalım ile, bir başka sorun ile iç içe geçiyor ve sorunlar bir kartopu gibi, büyüdükçe büyüyordu.

Demirel'in bu aşamadaki tek ve vazgeçilmez taktiği, yeni bunalımlar yaratmaktır. Çünkü bunalım sürdükçe, Demirel'in "millete gidelim" çağrısı güç kazanmaktadır. MHP, oldum olası Demirel ile kolkoladır. Erbakan'a gelince onun da, halk deyişi ile "eli mahkumdur" Çünkü, MSP "Truva atları" tarafından içerden kuşatılmıştır. CHP de kendi içindeki bitmez tükenmez çekişmeden yorgun düşerek, erken seçim çağrılarına isteme-

yerek de olsa, "evet" demek zorunda bırakılmaktadır. Demirel'in, bu koşullarda "hayatımın baharını yaşıyorum" demesi, bu bunalımın giderek artması, bunalımın kan çiçekleri ile beslenmesi ve bu bunalımın en temel işlevlerini yapamaz duruma sürüklenen parlamentoyu erken seçime zorlaması amacına dayanıyor.

Demirel'in bu taktiği, Türkeş'in yayılma ve devlet kurumlarını ele geçirme taktiği ile de uyuşmaktadır Demirel, Türkeş'in bu amacını sizden bizden iyi bilir Bilir ama, daha bir süre Türkeş ile beraber davranmayı, partisinin ve kendisinin siyasal geleceği bakımından zorunlu ve yararlı bir aşama olarak görür.

Demirel, Türkeş ile hesaplaşmak için AP'nin tek başına iktidara gelmesini, MHP'ye ve ülkücü militanlara gerek duymayacağı bir döneme ulaşmasını bekler.

Türkeş için Demirel, MHP'nin güçlenmesi, ülkücü eylemcilerin korunması için -şimdilik- gerekli bir siyasal destektir Türkeş'e göre, karar saati geldiği an, Demirel'in bir omuz darbesi ile iktidardan uzaklaştırılması işten bile değildir.

Bütün bunlara karşı, Ecevit bir başka görüşü savunuyor. Ecevit, Türk demokrasisinin ortalama her on yılda bir askeri müdahale geçirdiğini, yaşadığımız ortamda böyle bir müdahalenin eli kulağında olduğunu düşünüyor. Ecevit'e göre 27 Mayıs ve 12 Mart, bu müdahalelerin örnekleridir. CHP'nin böyle bir müdahaleyi önlemek için AP ile "geniş tabanlı" bir hükümet kurması gereklidir. Bu ortaklık, gelmekte olan bir "askeri müdahaleyi" önler, yaraları sarar, parlamentoyu siyasal partiler için "daha az onur kırıcı" bir çözüme ortak eder.

Parlamento çatısı altındaki bu "son tango" ekonomik çöküntüyü önler mi? Hayır! Bu acımasız terörü önler mi? Yine hayır! Ya erken seçim? Erken seçim de hiçbir çözüm getirmez. Bir siyasal partinin sandalyesinde eksilme olur, bir başkasında artış olur, ama temelde ne değişir? Hiç!

Bu düzen bütün kurumlarıyla çökmüştür. Siyasal iktidar sahipleri, devleti yönetemez duruma düşmüşlerdir. İşin, çok kaba özeti budur. 1950'lerden bu yana izlenen NATO'lu, IMF'li, dış kredili dilenci ekonomisi, Mustafa Kemal'in onurlu elleriyle kurduğu Cumhuriyet'i çöküntüye sürüklemiştir

Demirel, bu iflas faturasının adıdır!

Böyle bir çöküntü içinde erken seçim olsa ne olur, olmasa ne olur!..

Gün günden uğursuz gelecek, göreceğiz. Çünkü kanser aspirinle tedavi olmaz, cüzzam izleri makyajla silinmez!

(Cumhuriyet, 16 Ağustos 1980)

KUŞKUDAN KANITA...

İtalya'daki kargaşa, tıpkı bizdeki gibi bireysel ve kitlesel terör yöntemleriyle büyüdükçe büyüyor. Geçenlerde Bologna garına neo-faşistlerce atılan bomba, sekseni aşkın kişinin ölümüne, bir o kadarının yaralanmasına yol açtı. Bundan sonra daha neler olacak bilinmiyor.

Gazetelerden izleyebildiğimiz kadarıyla, geçen yıllarda İtalya'daki sağcı teröristlerin kanlı izleri, İtalyan Haberalma Örgütü SİD'e kadar uzanmış, "Yirmi Gül Harekatı" adlı yasadışı terör örgütünün SİD'de yuvalanmış profesyonel teröristlerce yönetildiği anlaşılmıştı. İtalya'da yayınlanan "L'Esperesso" dergisinin 1974 Aralık sayısında bu konudaki kanıtlar bir bir sergilenmiş, daha sonra da SİD içinde görevli bir general, bombalama olaylarında etkin görev aldığı savıyla tutuklanmıştı.

İtalya örneği, neo-faşistlerin "Sosyal Hareket Partisi" çevresinde kenetlenip, haberalma örgütü SİD içinde yuvalandıklarını kanıtlamıştır.

1967 darbesinden önce Yunanistan'da da benzer gelişmelere tanık olunmuştu. Bir NATO planı olan "Promete Planı"na göre iktidarı ele geçiren Albay Papadopulos'un, Yunanistan Güvenlik Örgütü KYP'de görev yaptığı ve antikomünist milis örgütleriyle içlidışlı olduğu bilinmekteydi. Güney Amerika ülkelerinde de benzer ilişkiler söz konusudur. Uruguay'da, Şili'de, son olarak Bolivya'da yaşanan gerçek, antikomünist görünüşlü milis örgütlerinin devletin güvenlik örgütleri içinde yuvalandıklarını, terör eylemlerinin buralardan yönetildiğini kanıtlamaktadır.

Türkiye'de de böyle tehlikeli, sakıncalı ilişkiler söz konusu mudur? Bilemiyoruz. Bilemiyoruz derken, bunların hukuksal

kanıtlar olarak mahkemeler önünde yeterince sergilenmediğini anlatmak istiyoruz. Yoksa, belli olaylarda giderek artan kuşkular, bu kaygılarımızı doğrulayıcı niteliktedir.

Örneğin bir ünlü gazeteci öldürülüyor, katili bir ihbar sonucu yakalanıyor; ihbar gizli tutuluyor, ancak katil bir süre sonra çevresi tanklarla kuşatılmış askeri cezaevinden kaçıyor ve gidip, kendisini ihbar eden arkadaşını öldürüyor. Yalnızca Abdi İpekçi cinayetini ele alıp, "bu katiller, ancak güvenlik örgütlerince bilinecek gizli bilgilere nasıl sahip oluyorlar" diye sormaz mısınız? Sorarsınız... Kartal-Maltepe Tutukevi'nden kaçış olayı gibi, Ankara Mamak Askeri Tutukevi'ndeki kaçış olayı da, teröristlerin en duyarlı güvenlik halkalarına kadar sızdıklarını ortaya koymaktadır.

Günden güne artan silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığının niçin önlenemediğini araştırırsanız, sekizyüz milyonluk uyuşturucu madde kaçakçılığı olayına karışmış Mercedes arabalı başkomiserlere, silah kaçakçılığı sanıklarıyla içlidışlı genel müdürlere ve bu kaçakçılarla eğlence yerlerinde, mor binlikli masalarda kadeh tokuşturan Cumhuriyet hükümeti valilerine rastlarsınız!

Sağcı teröristler devletin en duyarlı güvenlik halkalarına sızmışlar mıdır? Dünyada ve Türkiye'de yaşanan gerçekler bu kuşkuları doğruluyor. Bunların mahkemeler önünde belgelenerek, kanıtlanarak hukuksal niteliklere büründürülmesi, "devlet" adını verdiğimiz en büyük tüzel kişiye düşüyor.

Türkiye Cumhuriyeti'ni bu kan lekesinden temizleyecek işlemleri, adının başında "Cumhuriyet" bulunan başsavcılık başlatabilir. En büyük görev Cumhuriyet Başsavcısı'nın omuzlarındadır.

Söylenen bir söz, yazılan bir satır için gazetelerin kapatıldığı bir ülkede, sayın Cumhuriyet Başsavcısı'nın bu kan gölünün üzerine gitmesini, terör ile içlidışlı partiler hakkında dava açmasını savsaklanmaz, kaçınılmaz, devredilmez bir görev sayıyoruz.

(Cumhuriyet, 17 Ağustos 1980)

VEKİLİN VEKİLİNİN VEKİLİ...

Türkçemizde "işlerin çivisi çıktı" diye bir söz vardır ya; işte çoğulcu demokrasimiz tam bu haldedir.

Demokrasimizin çivisi çıkmıştır Çivilerin bir kısmı da paslı olduğundan, bundan sonra çivi tutturmak da güçleşmiştir

Anayasa, cumhurbaşkanının görev süresi bitmeden on beş gün önce, yeni cumhurbaşkanının seçilmesini öngörüyor. Bununla da kalmıyor; cumhurbaşkanının görev süresi biterken parlamento tatildeyse, TBMM'nin hemen toplanarak yeni cumhurbaşkanını seçmesini istiyor,

Şimdi duruma bakın. Cumhurbaşkanı Anayasa'da yazılı süre içinde seçilemiyor. Seçilemeyince, Cumhuriyet Senatosu Başkanı, Cumhurbaşkanlığı'na vekalet ediyor.

Bu vekalet başladıktan sonra, parlamento eylemli olarak tatile giriyor. Anayasa "tatildeysen toplanıp, cumhurbaşkanını seçeceksin" diyor, parlamento, cumhurbaşkanını seçmeden "hadi bana eyvallah" deyip tatile çıkıyor.

Cumhurbaşkanı seçimi için Anayasa'da yazılı süreye uyulmuyor. Ama, kontenjan senatörlerinin seçiminde, "eh ne yapalım, Anayasa bir ay içinde bu üyelerin atanmasını istiyor" diye Anayasa dayanak gösteriliyor. Anayasa'da süre cumhurbaşkanı seçiminde yok sayılıyor; ama cumhurbaşkanı vekilinin seçeceği kontenjan senatörleri için "biz ne yapalım, bu Anayasa emridir" deniyor. Anlayacağınız, "nalıncı keseri" bu!

Diyelim ki erken seçim önergeleri benimsendi ve "Yüce Meclis" seçim kararı aldı. Anayasa'ya göre, genel seçimlerde İçişleri, Ulaştırma ve Adalet Bakanları değişecek, yerlerine "tarafsız" bakanlar atanacaktır. Yani Anayasamız, genel seçimlerde bu bakanlıkların "partili" bakanlar elinde kalmasını sakıncalı görmektedir.

Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, AP senatörüdür. Erken seçim kararı ile beraber Başbakan Demirel, İçişleri, Ulaştırma ve Adalet Bakanlık'larına "tarafsız" sayılan üç kişiyi atayacaktır. Ve bu "tarafsız bakanların" atanma işlemleri, "taraflı" yani "partili" bir AP Senatörü tarafından onaylanacaktır. Hiç merak etmeyin, "tarafsız bakan" diye seçecekleri ya Ferit Melen'dir ya da Semih Sancar vs... Kim olacak başka!..

Yani, "Al gülüm, ver gülüm..."

Genel seçimlerde, pek önemli yetkileri olmayan Adalet Bakanı'nın bile "partisiz" olmasını isteyen Anayasa, yürütme organının başındaki "partili" dolayısıyla "taraflı" bir Cumhurbaşkanı vekili ile nasıl bağdaşır?

Daha ilginç durumlar da var. Erken seçim kararı ile birlikte, yalnızca Millet Meclisi üyeleri değil, Cumhuriyet Senatosu'nun üçte bir üyesi de değişecektir. Cumhurbaşkanı vekili Bursa Senatörü İhsan Sabri Çağlayangil ile Adana Senatörü Mehmet Ünaldı da seçimlere gireceklerdir. Bu durumda Cumhurbaşkanlığı'na kim vekillik edecektir? Çağlayangil edemez, seçime giriyor; Ünaldı da seçime girecek, Ünaldı da Cumhurbaşkanı vekiline vekillik edemez; o zaman, Cumhuriyet Senatosu'nun yeni başkan vekili, Cumhurbaşkanlığına vekalete vekillik mi edecektir, ne olacaktır?

Vekilin vekilinin vekilinin Cumhurbaşkanlığına vekalet etmesi, "bir berberin bir berbere gel beraber bir berber dükkanı açalım" demesi kadar gülünç ve "çorbanın suyunun suyu" kadar da ilgi çekicidir!

Cici demokrasinin hünerli elleri, Anayasa düzenini de en sonunda kendilerine benzetti. Oldu olacak, "iki ay Cumhurbaşkanlığına vekalet eden, kazandırıcı zaman aşımı ile Cumhurbaşkanı olur" diye bir Anayasa değişikliği yapalım, olsun bitsin!

(Cumhuriyet, 19 Ağustos 1980)

NEYİN SEÇİMİ?

İki kişi arasındaki en basit sözleşmelerde bile "serbest irade" aranır. İradenin serbest ve özgür olmadığı yerde bu sözleşme geçerli sayılmaz. Bu ilke, hukukun temel inançlarından birisidir.

Burjuva hukuku, bu temel ilkeye bu temel inanca sıkı sıkıya bağlıdır. İrade serbest, ifade özgür olmazsa, sözleşme "meşru" yani geçerli olmaz. Serbest irade, "cebir" ile, dıştan gelen baskılarla engellenir ya da saptırılırsa hukuk buna "hayır" der.

"Erken seçim" söz konusu olmuşken, bu konuları tartışmak gerekir. Bugün Türkiye'de yurttaş, "serbest irade" kullanıp di-

lediği partiye ve kişiye oy verecek durumda mıdır? Evet diyenler Yozgat'a gitsinler; Kırşehir, Niğde'ye, Çorum'a gitsinler. Kimse kimseyi aldatmasın. Çorum'da bir mahalleden bir başka mahalleye gidemeyen halk, nasıl oy kullanacaktır? Elbette Çorum'da, Yozgat'ta "serbest irade" terörün baskısı altındadır. Çorum'da, Yozgat'ta bu koşullarda yapılacak bir seçim, "serbest iradeyi" değil, teröristlerin, zorbaların "iradesini yansıtacak, yani seçimi "terör" kazanacaktır. Bunun neresi "milli irade", neresi "serbest" ve "genel" seçimdir?

Düşünce yasaklarının egemen olduğu, belirli düşüncelere örgütlenme hakkının tanınmadığı demokrasilerde, seçmen iradesi daha başlangıçta kısıtlanmaktadır. Bu yasaklara bir de terörü eklerseniz, bu "irade" hukuksal açıdan bile geçerli sayılmaz.

Bir kentte savcı savcılık yapamayacak, yargıç karar veremeyecek, polis polisliğini yapmayacak, özetle "devlet" devlet olmayacak, ama seçmenden, "işte sandık gel oyunu at" diye oy bekleyeceğiz... Olacak iş mi bu! Bir yandan "Anayasa iradesi" saptırılacak, cumhurbaşkanının görev süresinin bitişinden başlayacak on beş gün içinde seçilmesi gereken yeni cumhurbaşkanı yerine, MC hükümetlerinin bir bakanı vekil olarak oturacak; öte yandan parlamento hükümet eliyle tatile sokulacak, parlamentonun yasama ve denetleme görevi tümüyle askıya alınacak; ondan sonra savcıların, yargıçların, polislerin, eski başbakanların, sendika liderlerinin, gazetecilerin, öğretim üyelerinin, milletvekillerinin ve parti yöneticilerinin ve de işçisi, köylüsü, öğrencisiyle her gün on beş yirmi kişinin birer ikişer öldürüldüğü bir ülkede, kentleri, mahalleleri ve camileri bölünmüş bir ülkede yurttaşa "gel oyunu kullan" denilecek...

Böyle bir seçim "meşru" olamaz; bu ortamda yapılacak erken ya da geç, bir genel seçim, yurttaş iradesini yansıtamaz.

Genel seçim, herkese düşünce ve örgütlenme hakkı tanınan ülkelerde olur; serbest seçim, silahsız, saldırısız, kansız, barutsuz, terörsüz seçim demektir.

Seçim sandıklarının terörist namluları altında olduğu bir ülkede seçim yapılmaz. Kendi kendilerini seçmek planları içindeyseler buyursunlar!

(Cumhuriyet, 20 Ağustos 1980)

AYNI TAVIR...

Ecevit, Demirel'in izlediği tutuma "Nazi taktiği" diyor.

Gerçekten, Demirel'in "bunalım stratejisi" çok açıktır. Bütün anayasal kurumları işlemez hale sokmak, sonra da terör ortamında yapılacak bir erken seçim ile kendisinin ve baş destekçisi MHP'nin oylarını artırarak iktidara iyice yerleşmek... Demirel büyük sermayenin siyasal alandaki sözcüsü olarak, bir de "komünizm tehlikesi" edebiyatı ile küçük mülk sahibi orta sınıfları ürküterek arkasına almak için türlü demagojiye başvuruyor. Bu siyaset, kaba çizgilerle elbette "Nazi taktiği" ile önemli benzerlikler taşıyor. 12 Mart günlerinde Demirel'i "çağdaş sağcı" diye niteleyen "ilerici yazarlar", herhalde bu "çağdaşlığı" her gün yeni baştan keşfediyorlardır!

"Çağdaş sağ", en azından "burjuva demokrasisi" adı verilen batı demokrasilerine benzer yapıları savunmayı gerektirir Çünkü çağdaşlık, ilkelliğin karşıtıdır.

Her türlü siyasal düşüncenin serbestçe konuşulmasını ve özgürce örgütlenmesini savunmayanlar, ne bugün ne yarın, "çağdaş" olamazlar. Demirel, 19'uncu yüzyıl kapitalizmini, 20'nci yüzyılın faşist yöntemleriyle uygulamaya çalışan çağdışı bir görüşün ve 20'nci yüzyılda, "burjuva demokrasilerince mahkum edilmiş bir iktidar modelinin" uygulayıcılarından birisidir. Sağcılığı, burjuva liberalizmine değil, faşist yöntemlere ve uygulamalara yakındır.

Konuya biraz daha geniş açıdan bakarsanız, "çağdaş sağ" sosyal demokrasinin kendisidir. Çünkü Marksizm'in devrimlere öncülük ettiği bir çağda sosyal demokrasi, soldan çok sağa yakın bir denge rejimidir. Ve yine çünkü sosyal demokrasi, kapitalizmin sağlıklı biçimde yürütülmesini amaçlayan bir kuram ve uygulamanın adıdır. Yaşadığımız yüzyılda siyasal düşüncede "çağdaşlığın" sınırı, "sosyal demokrasi" ile başlamaktadır.

Bu yüzdendir ki, sosyal demokrat olmayan sağcılığın antikomünizmi, şu ya da bu noktada faşist partilerle, faşist düşüncelerle buluşmak ve birarada yürümek zorundadır. Demirel'in sağcılığı, faşist çevrelerin antikomünizminden bir milim, evet soralım, bir milim geride midir? Öyleyse bu nasıl çağdaşlıktır? Demirel'in sağcılığı, ister istemez faşist düşünceyle birarada yürümek zorundadır.

Bu noktada Sayın Ecevit'e hak veriyoruz. Ancak, "sosyal demokrat" CHP'nin Sayın Genel Başkanı, Demirel'in tutumunu belirlemek için, Alman Nazizmi'ni örnek verirken, aynı Alman toplumundaki Sosyal Demokrat Parti'nin, faşist saldırılar karşısındaki ürkek ve kararsız tutumunu da yeni baştan değerlendirmek ve bütün bunlardan kendisi ve partisi için de yararlı sonuçlar çıkartmak zorunda değil midir?

CHP, gerek iktidarında gerekse muhalefetinde Türkiye'deki faşist örgütlenmelere karşı nasıl bir tutum takınmıştır? Faşizmin her gün kanlı saldırılar düzenlediği bir ortamda, partisinin bir eski milletvekilinin başında bulunduğu DİSK'e bile kararsız ve ürkek tutum takınan CHP'nin, Hitler öncesi sosyal demokrat kararsızlığından alacağı çok eğitici dersler vardır.

(Cumhuriyet, 21 Ağustos 1980)

SÖYLEMEK VE YAPMAK...

"Parlamento kulislerinde, otel lobilerinde, vurguncu yazıhanelerinde düzenlenen oyunları tarlalarda bozacağız, fabrikalarda bozacağız."

Bu sözler CHP Genel Başkanı Sayın Ecevit'indir. Ve bu sözler daha geçen yıl bu günlerde seçim alanlarında söylenmiştir. Ecevit bu sözleri söylediği zaman, seçim alanlarını dolduran yığınlar, coşku ve inançla sarsılır, yer gök alkıştan inlerdi. Halk bugünleri sezmişti sanki;, Ecevit'ten, parlamento kulislerinde, otel lobilerinde ve vurguncu yazıhanelerindeki oyunların "tarlalarda, fabrikalarda bozulmasını" istiyor ve bekliyordu.

Aradan bir yıl geçti; bu bir yıl içinde terör akıl almaz boyutlara ulaştı. Daha o günlerde CHP yöneticileri saldırılara uğramamıştı. Ölenler, CHP'nin "parti dışı sol" dediği kesimlerdendi. Aradan geçen bir yıl içinde, CHP milletvekilleri, il başkanları ve ilçe yöneticileri öldürülmüş, faşist baskılar, özellikle Orta Anadolu'da kentleri ve mahalleleri iç savaş görüntüsüne büründürmüştür.

Bu koşullarda CHP, anlamsız açmazlar içinde sıkışmış kalmış durumdadır. CHP, bir yandan Genel Merkez yanlısı olmayan il yönetimlerini feshederken, öte yandan da başta işçi sını-

fının sendikal örgütü olmak üzere, Anayasa'dan ve demokrasiden yana bütün güçlerin uzağında durmaya özen göstermektedir. Bu politika, CHP'yi daha da derin uçurumlarla bölmekte, ayrıca işçi sınıfından, ilerici kuruluş ve örgütlerden soyutlamaktadır. CHP için bu gidişin sonu yalnızlıktır.

CHP üst yönetimi, son altı aydır AP ile biraraya gelmek için "diyalog" çağrılarında bulundu. Ecevit'in bu yoldaki bitmez tükenmez çağrıları, her seferinde Demirel tarafından aşağılanarak geri çevrildi. Demirel'in amacı hükümeti kurduğu günden beri belliydi: Eldeki olanaklarla, yapay ve geçici bir rahatlık yaratmak, sonra günden güne azgınlaşan terörün gölgesi altında erken seçime gitmek... Sonra da AP-MHP ortaklığı kurmak...

Kafasına bu stratejiyi yerleştiren Demirel'i, "gel benimle ortaklık kur" diye yolundan döndürmenin inandırıcı hiçbir yanı yoktu. Artan teröre bakıp, "bak MHP terörün nasıl da içinde" diye Türkeş'i ortağı Demirel'e şikayet etmenin de bir anlamı yoktu. Çünkü Demirel, CHP ile MHP arasındaki kavgaların "hakemi" değildi; olamazdı. Çünkü Demirel, bu politikanın baş mimarıydı.

CHP, "parlamento kulislerinde, otel lobilerinde ve vurguncu yazıhanelerinde" tezgahlanan oyunları, ancak "tarlalarda, fabrikalarda" bozabilirdi. Bunun da tek koşulu vardı. İşçi sınıfının sendikal örgütü DİSK ile teröre karşı işbirliği yapmak ve bütün kitle örgütleri ile kol kola girmek..

CHP'nin DİSK ile, demokratik kitle örgütleriyle, Türk-İş içindeki sosyal demokrat sendikalarla kuracağı bir eylem birliği, terörü ve faşizmi büyük ölçüde geriletirdi. Fakat CHP, "ben cephe kurmam", diye diye halkı, MC partilerinin kurduğu kanlı cephe karşısında yalnız bırakmıştır.

Doğan her boşluğun, bu boşluğu yaratan güçten başka bir güç tarafından doldurulacağı kesin bir fizik kuralıdır. CHP, "parlamento kulislerinde, otel lobilerinde, vurguncu yazıhanelerinde" oynanan oyunları, "tarlalarda, fabrikalarda" halkla el ele vererek bozmazsa, kurulacak yeni bir parti bu boşluğu doldurur!

Sosyalist partiler, DİSK ve emekten yana kişi ve kuruluşlar, böyle bir örgütlenmenin içinde işçi sınıfının siyasal örgütünü tek bir bütüne dönüştürürlerse, bu, Türk demokrasisinin de büyük kazancı olur.

Faşizme karşı tek bir güç vardır: Halk! Faşizme karşı tek bir yöntem vardır: Halkın örgütlenmesi! Ve faşizme karşı caydırıcı tek bir güç vardır: Halkın örgütlü gücü!

Ecevit'in coşkun kitleler karşısındaki sözlerini yine kendisine anımsatarak soralımp "parlamento kulislerinde, otel lobilerinde, vurguncu yazıhanelerindeki oyunları, CHP tarlalarda, fabrikalarda böyle mi bozuyor?"

(Cumhuriyet, 22 Ağustos 1980)

NE ZAMAN?

Geçen yıllarda "sol bölük pörçüktür" diyenlere çok kızılır; "hayır" denilirdi, "sol bölünmemiştir, partimiz dimdik ayaktadır..." Sonra da solun bu bölünmüşlükten kurtulup, tek bir partiye, tek bir bütüne dönüşmesini isteyenlere saldırılırdı:

- Seni sosyalizm düşmanı seni...

Solun bölünmüşlüğünden yakınan yazarlara sosyalizm dersi vermeye kalkan parti sözcüleri, "antikomünisttir" diye kendi partilerinden apar topar atılınca, solda bir bölünmüşlük daha çıktı! Solda bölünmüşlük yoksa, bunların anlamı neydi? TİP, TSİP, SDP gibi sosyalist partiler, bu partiler içinde birbirlerini "antikomünist" sayacak kadar kapışmaya hazır eğilimler, ne anlama gelmekteydi?

Bunlara karşı, "sol bizim partide toplanmıştır, gerisi sol değildir" demek, iki açıdan anlamsız ve tutarsızdı. Birincisi bu tür sözler ülkede sol birikimi, bir sosyalist partinin aldığı "yüzde bir onda iki" gibi bir sayı ile sınırlamak anlamına geliyor, dolayısıyla solun gücünü küçük gösteriyordu. Çünkü sol oylar, bir sosyalist partinin aldığı oylardan çok daha fazlaydı; bu oylar en azından TİP, TSİP, SDP, TBP ve CHP arasında dağılmıştı. Yok eğer, "sol, bizim partiye verilen oyların çok üzerinde bir güce sahiptir" deniliyorsa, o zaman, "sol bölünmemiştir" diyen partinin ülke çapındaki sol oyları toplama becerisine sahip olmadığı anlaşılıyordu. Tutarsızlık böylesine açıktı.

Şöyle ya da böyle; artık bu tartışmalar çok geride kaldı. Görüldü ki sol, çeşitli partiler, eğilimler ve siyasetler arasında bölünmüştür. Bunların hepsinin bir çatı altında toplanması olanaksızdır. Çünkü "sol" sözcüğü altında, birbirlerini yadsıyan, toplumsal olaylara çok ayrı gözlerle bakan partiler ve eğilimler var. Örneğin bir TİP ya da TSİP ile Doğu Perinçek'in liderliğindeki TİKP'yi ya da TİP'in eski Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın öncülüğünde kurulmuş SDP'yi biraraya getirmenin olanağı yoktur.

Bu uzlaşmazlık, bu bağdaşmazlık çok açık bir gerçektir. Çünkü bu partiler arasında derin, uzlaşmaz ideolojik görüş ayrılıkları vardır. Bunun için, hiç kimse "TİP ile TİKP biraraya gelsin" demez. Kimse böyle bir çabada da bulunmuyor. Bu uzlaşmaz ideolojik görüşler, çok açık ve çok somuttur. Örneğin TİP'in "ak" dediğine, TİKP "kara" demektedir. Bunu herkes biliyor.

Bu, ne kadar açık bir gerçek ise, sözgelişi TİP ile TSİP arasında hiçbir ideolojik görüş ayrılığı olmadığı da bu ölçüde açık bir gerçektir. TİP ile TSİP'i ayrı ayrı partiler haline getiren gerçek, "ideoloji" değilse nedir? Bunu anlamaya olanak yoktur.

Bu gibi konuları daha da deşmeye gerek ve yarar görmüyoruz. Şimdilik ortaya çıkan birinci gerçek şu: Türkiye'deki sol birikim, çeşitli parti, eğilim ve siyasetler arasında bölünmüştür Bu gerçeği olduğu gibi kabul etmeden hiçbir sonuca ulaşamayız. Bu bölünmüşlük içinde ortaya çıkan ikinci gerçek de şu: Bu birikim içinde, birbirleriyle çatışan ideolojiler ve dünya görüşleri olduğu gibi, birbirine benzer ve hatta özdeş siyasal düşünceler ve eğilimler de vardır.

İşte, "birleşsin, biraraya gelsin, bölünmüşlükten kurtulsun" dediğimiz sol, birbiri ile özdeş, birbirine yakın ve benzer siyasal eğilimlerdir. Birbirleriyle özdeş, birbirlerine yakın ve benzer sol görüşler, şu yaşadığımız ortamda bile biraraya gelemiyorlarsa, söylenecek söz tükenmektedir.

"İşçi sınıfının öncülüğünde..." İyi ama, nasıl? Ve ne zaman? Ve kimlerle? Hangi partilerle ve hangi kuruluşlarla?..

(Cumhuriyet, 23 Ağustos 1980)

ARAPSAÇI

Erken seçim önergeleriyle, işler tam anlamı ile "arapsaçı"na döndü. Erken seçim kararı alınırsa, "Cumhurbaşkanı Vekilliği" konusu başlıbaşına bir sorun olarak karşımıza dikilecek; bu şimdiden anlaşıldı.

Cumhurbaşkanı Vekili İhsan Sabri Çağlayangil, erken seçimle birlikte önce önseçimlere katılacak, sonra da adaylığını koyacak; yani Çağlayangil, AP içinde bile "tarafsız" davranamayacağı koşullar içinde olacak. Bu koşullardaki bir aday adayının cumhurbaşkanı vekili olarak "tarafsız" davranması ve bu "tarafsızlık" güvencesine dayanarak, seçimlerin esenlikle yürütülmesini sağlamak için, İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Bakanlıkları'na "tarafsız" üç bakan ile ilgili atama işlemini onaylaması, hukukça pek geçerli sayılmaz..

Çağlayangil'e Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'nda "vekalet" eden bir başka AP'li senatör, Mehmet Ünaldı da, erken seçimle birlikte yapılması gerekli olan Cumhuriyet Senatosu üçte bir yenileme seçimine katılacağından, Cumhuriyet Senatosu Başkanı'nın Cumhurbaşkanlığı'na, Cumhuriyet Senatosu Başkan Vekili'nin Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı'na ve Cumhurbaşkanlığı'na vekalet etmesi, yani, vekilin vekaletine vekillik etmesi de olanaksızdır.

Cumhurbaşkanlığı'na, böyle uyuşmazlık hallerinde ticaret şirketlerinde olduğu gibi "kayyum" atamak da hukukça olası bulunmadığına göre bu sorunu çözmek, Anayasa sistemi bakımından olanaksızdır.

Demirel'in bu "bunalım stratejisi", Anayasa sistemini işte bu açmaza sokmuştur.

Anayasa, cumhurbaşkanının görev süresi bitmeden on beş gün içinde yeni cumhurbaşkanının seçilmesini istiyor. Cumhurbaşkanlığı'na "vekalet", ancak cumhurbaşkanın geçici olarak görevinden ayrılması, ya da Cumhurbaşkanlığı makamının ölüm, çekilme, sürekli hastalık, yurt dışına çıkma ya da vatan ihaneti ile suçlanma nedenleriyle boşalması halinde söz konusu olabilir. Cumhurbaşkanı'na, yenisi seçilinceye kadar Cumhuriyet Senatosu Başkanı'nın "vekillik" etmesi, Anayasa'nın "açıkça" tanıdığı bir "Anayasal" yetki değildir Bu durum, geçen Per-

şembe günü Cumhuriyet'in ikinci sayfasında, İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilimler Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr Ersan İlal'in "Vekillik Sorunu ve Uygun Çözüm" başlıklı inceleme yazısında belirttiği gibi, "hiç kimse kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisi kullanamaz" biçimindeki anayasal yasağa aykırı düşmektedir.

Yeni cumhurbaşkanı seçilinceye kadar, Cumhurbaşkanlığı'na Cumhuriyet Senatosu Başkanı'nın vekillik etmesi, Cumhuriyet Senatosu Başkanı'nın, "kaynağını Anayasa'dan almayan devlet yetkisi kullanması" demektir. Bu nedenle, Çağlayangil'in onayını taşıyan her idari işlem ve her yasama işlemi, hukuk açısından sakattır.

Korutürk'ün görev süresi bitmeden on beş gün önce yeni cumhurbaşkanının seçilmesi gerekiyordu. Seçilemeyince, Korutürk'ün, yeni cumhurbaşkanı seçilinceye kadar görevini sürdürmesi Anayasa iradesine ters düşmemekteydi. Ancak, Cumhurbaşkanlığı Hukuk Danışmanları nedense, bu konuda herhangi bir inceleme yapmış değillerdi.

Korutürk'ün görev süresi bitmeden, on beş gün içinde seçilmesi gerekli cumhurbaşkanına, hukuksal zorlama yoluyla "vekillik" eden Çağlayangil, ancak "tarafsız" cumhurbaşkanınca kullanılacak yetkileri, söz gelişi kontenjan senatörlerini seçme yetkisini kullanmış; bu yüce makama "fuzuli şagil" olarak yerleşmiştir.

Erken seçime karar verilirse, Çağlayangil, Anayasa buyruğu ile tarafsızlığın koşul olarak arandığı İçişleri, Adalet ve Ulaştırma Bakanları atama işlemlerini hangi "tarafsız" niteliği ile onaylayacaktır? Bilmeyiz, belki önce partisi adına Bursa'da propaganda gezisine çıkacak, bu arada Bursa AP milletvekili "yumurta uzmanı" Ali Elverdi'nin uygun görüşü ve onayı ile "tarafsız bakanları" seçecektir.

CHP'li dostlar, il ve ilçe feshedeceklerine bu gibi konularla uğraşsalar, demokratik solculukları zarar mı görürdü?

İşler arapsaçına dönmüştür. Çözene aşkolsun!

(Cumhuriyet, 24 Ağustos 1980)

AMACI NE?

Parlamentolu rejimlerin en önemli özelliklerinden biri, hükümetlerin muhalefet partileri tarafından denetlenmesidir.

Demirel bu denetimden kaçmak için elinden geleni yaptı; parlamentoyu zorunlu tatile soktu, cumhurbaşkanı seçimini çıkmaza sürdü. Şimdi de "millete gidelim" diyerek, "milletten gelen" milletvekili ve senatörlerin denetiminden kaçmak istiyor.

Erken seçim önergesini görüşen Anayasa Komisyonu, CHP'li komisyon üyelerinin önerileriyle bir "alt komisyon" kurup, konuyu bu komisyona inceletiyor. Bu komisyonun raporu, büyük olasılıkla üç yüz dört yüz sayfa tutacaktır. Konu, Anayasa Komisyonu'nda karara bağlanıp, Salı günü Millet Meclisi Genel Kurulu'na inse, Seçim Yasası gereğince erken seçim, kararın alındığı tarihten sonra geçecek altmış günü izleyen ilk pazar günü yapılacaktır. Bugün ayın yirmi beşi, yarın yirmi altısıdır. Salı günü, erken seçim konusunun Millet Meclisi Genel Kurulu'na inmesi çok güçtür, Hadi indi diyelim, Genel Kurul'dan karar çıkması bir o kadar güçtür.

Erken seçim kararının bu hafta içinde çıkması halinde seçim tarihi, Ekim sonundan Kasım başına kayacaktır. Çarşamba günü karar alınırsa, seçim 2 Kasım günü yapılacaktır. Anayasa'ya göre de Meclisler, yani Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu, 1 Kasım günü kendiliğinden toplanacaktır. Şimdi duruma bakın: 1 Kasım günü bir parlamento, 2 Kasım günü bir başka parlamento toplanacaktır! Ve böylece, Cumhurbaşkanlığı vekilliğinde olduğu gibi, bu konuda da işler arapsaçına dönecektir.

Erken seçime karar verilirse, seçim tarihi bir sorun; Doğu yörelerimizde, hele kırsal bölgelerde Ekim sonlarında bastıran kış ortasında seçim yapmak bir başka sorun; cumhurbaşkanı seçmeden seçime gitmek bambaşka sorun; cumhurbaşkanı vekilinin, seçimlerde "tarafsız" olması istenen üç bakan ile ilgili atama işlemine imza koyması sorun; Meclislerin toplanması bambaşka bir sorun olacaktır.

Anayasa sistemi ile bir kez oynadınız mı, bu oyunun nelere yol açacağı belli olmaz. Belli olan bir tek şey vardır: Kargaşa!.. Anayasa maddeleri iskambil kağıtlarına benzerler. Bir madde

ile oynarsanız, bu madde öteki maddelerin üstüne yıkılır; birbiri üstüne yıkılan, bozulan iskambil destesi gibi, her Anayasa maddesi, bir başka Anayasa maddesini, sonra giderek, bu Anayasa maddelerinin bir destesi olan Anayasanın bütününü bozar.

Demirel bunu biliyor; bildiği için anayasal çözümlerin yolunu tıkıyor. Tıkanan bu anayasal yollar, Anayasa'nın bütününü zedeliyor; ortaya Anayasa düzenine yabancı bir başka düzen çıkıyor. Bu düzende kargaşa, herkese egemen oluyor. Biz hepimiz, ister istemez bu konuları tartışıyoruz. parlamento tümüyle bu konularla meşgul ediliyor.

Şimdi parlamento denetimini iki ana konu engelliyor. Biri terör, ikincisi erken seçim. Aylardır bu konulardan başımızı kaldırıp, ekonomik kararları, sömürü modelini, otuzüç milyar dolarlık dış boru, beş milyon işsizi, banka ve kredi yolsuzluklarını dile getiremiyoruz. Parlamento bir türlü denetim görevini yapamıyor. Geçen dönemden kalan "mobilya yolsuzluğu" için kurulan komisyon bile henüz başkanını seçmedi, bu yüzden çalışmıyor.

Erken seçim kararı çıkarsa, Demirel anayasal düzeni kargaşa ile altüst ettikten sonra bir de bu dönemin denetim yollarını tıkamış olacak; geçen dönem denetim görevi yapamayan parlamento, bu dönem de bu görevi yapmadan seçimlere gidecek.

Hadi hayırlısı...

(Cumhuriyet, 25 Ağustos 1980)

ÜÇÜNCÜ BATIL...

Erbakan Hoca ne diyor:

- İki batıl da iflas etmiştir...

Yani ne olmuştur? CHP iktidarı başarısızdır. Arkasından gelen AP iktidarının başarısızlığının kanıtlanması için MSP'nin "kerhen" desteği gerekmişti. AP'nin başarısızlığı da kanıtlandığına göre, MSP'nin planları yürümüş demektir. İki "batıl iflas etmiş", hocanın isteği olmuştur.

Sıra, "üçüncü batıl"dadır. Bence "üçüncü batıl" MSP'dir. "Bir batıl, bir başka batıl ile gel beraber batıllık yapalım", derse ne olur? MC iktidarı olur. İki büyük batılın birleşmesinden ne çıkar? AP-CHP koalisyonu çıkar. Şimdilik, "büyük batıllar" birleşmiyorlar, öyleyse "üçüncü batıl" iktidara gelmelidir.

Kusura bakılmasın, ben "Erbakan'dan başbakan olmaz" diyenlere çok kızıyorum. A efendiler, Erbakan'dan başbakan yardımcısı olur da başbakan niye olmaz? Erbakan MC'ye başbakan yardımcısı olunca ses yok, başbakan olmak isterse vay sen misin isteyen! Bu ne biçim demokrasi efendiler?

Hem kafiyeli de olur: Başbakan Erbakan...

Feyzioğlu'na da bayılıyorum. Adam, Erbakan ile "Cumhuriyet Hükümeti" Başbakan Yardımcı'sıyken, "Atatürk ilkeleri" hiç umurunda değil, ne zaman Erbakan CHP ile ufak ufak el oynaşına girişse, televizyon ekranına çıkıp, yanına "erkekler saz topluluğu" gibi, partisinin demirbaşlarını alarak başlıyor yaygaraya:

- Atatürk ilkeleriiiiii..

Erbakan Atatürk düşmanı mı? Öyleyse, Erbakan ile niçin aynı hükümette beraber oldun ey Feyzioğlu Feyzi?..

Yok canım, bunlar ipe sapa gelecek sözler değil; Erbakan niçin Başbakan olmasın? Olur efendim olur, bal gibi olur. MC hükümetine nasıl iki kez başbakan yardımcısı olmuşsa, herhangi bir "milli çözüm hükümetine" de başbakan olur; engel ne, engel?

Bence olmalı; olmalı ve "üçüncü batıl" da iflas etmeli. Bir batıl, iki batıl, üç batıl... Demokrasimiz güzel güzel işliyor, niye kızıyorsunuz, homurdanıyorsunuz efendiler? Anlayamıyorum, niçin?

Erbakan başbakan olursa ne olur? Atatürk'ün müze yaptığı Ayasofya Müzesi ibadete mi açılır? Açıldı sustunuz. İlk ve orta öğretimde Arap harfleri ile din dersleri mi okutulur? Aman efendim o da söz mü? Kara gözlüklü Milli Eğitim Bakanı çoktan halletti o işi de. Bunda da sustunuz. Başka ne yapacak Erbakan? Ajda Pekkan kardeşimize kara çarşaf giydirecek değil ki, ne korkuyorsunuz adamcağızdan?..

Erken seçim, cart-curt.. Bunları unutun ve "üçüncü batıl-milli çözüm-ulusal onarım-Başbakan Erbakan" formülünde toplanın...

Savulun Erbakan geliyor!.. Yanında Anayasa Komisyonu Başkanı Şener Battal, "üçüncü batıl" geliyor, Erbakan geliyor, geliyor, geliyor, savulun geliyor...

(Cumhuriyet, 26 Ağustos 1980)

GÜCÜ, GÜCÜ YETENE

Siyasal Partiler Yasası, TBMM birleşik toplantısında grubu bulunan herhangi bir siyasal partinin, bir başka partinin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurabileceğini öngörmektedir. Yani CHP, MHP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurabilir. CHP için "aşırı solcuları himaye ediyor" savını bıkmadan usanmadan yineleyen MHP'nin kapatılması için de CHP'nin böyle bir hakkı vardır.

Bir adım daha ileri gidelim. Siyasal Partiler Yasası'nın 102 ve 103'üncü maddelerinde 27 Mayıs Devrimi'nin korunması ile ilgili maddeler bulunmaktadır. Yine CHP -hadi biraz şaka yapalım- ve MHP, "27 Mayıs 1960 Devrimi'nin amacına ulaşmadığını veyahut bu devrimin belli bir siyasal parti ve partiler lehine yapıldığını ileri süremezler" yolundaki emredici kurala dayanarak, siyasal temelini 27 Mayıs İhtilali'ne karşı olmaya dayandıran AP için Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurabilirler.

Çok ilginçtir, temeli 27 Mayıs Devrimi'ne dayanan Anayasa, temeli 27 Mayıs Devrimi'ne karşı olmaya dayandırılmış AP'ye teslim edilmiştir. Bu oluşum içinde ilginç, ilginç olduğu kadar gülünç gelişmeler de vardır. Örneğin, 27 Mayıs İhtilali ile cezaevine sokulmuş siyasetçiler; bu kez Demirel hükümetinin bakanları olarak, 27 Mayıs Hürriyet ve Anayasa Bayramı'nda, ihtilali kutlamak için yapılmış törenlere katılıp, "tebrik ve teşekkür telgrafları" alıp vermektedirler!

Tabii bu oluşum, Türkiye'deki çürümüşlüğün örneklerinden yalnızca, evet yalnızca biridir. Çürümüşlüğün öteki örneklerini de her gün gözlerimizle görüyoruz.

27 Mayıs Devrimi ile ilgili düşünceleri, yasalarda ve Anayasa'da yeralan maddeleri bir yana bırakıp, daha güncel bir konuya değinmek istiyoruz.

Anlıyoruz; hiçbir siyasal parti, bir başka siyasal partinin 27 Mayıs Devrimi'ne karşı tutumu nedeniyle Başsavcılığa başvurmaz. Belki de siyasi partiler yasasında yer alan bu hükümler antidemokratik, antidemokratik olduğu için de Anayasa'ya aykırı görülebilirler. Gerçi yasalarımızdaki antidemokratik hükümlerin ilk sırasında bu maddeler yer almaz, ama yine de bu maddeler "düşünce özgürlüğü" ile bağdaşmazlar. Aslını sorarsanız, şu yaşadığımız siyasal gerçekler karşısında bu maddelerin uygulanma olanakları da kalmamıştır.

Böyledir ya da değildir, bu konuyu şimdilik tartışma dışı bırakıyoruz:

Siyasal Partiler Yasası, CHP'ye MHP'nin kapatılması için Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurma yetkisi tanımaktadır. CHP, böyle bir başvuruyu hükümetteyken, elinde her türlü olanak varken yapabilirdi; ancak nedense böyle bir başvuruda bulunmadı. CHP o günlerde, "parti kapatan bir hükümet olmak istemediği için" bu gibi yollara başvurmamıştı.

Bugün koşullar daha da ağırlaşmıştır. Üstelik, MHP hakkında bağımsız mahkemeler eliyle Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilmiş suç duyuruları da bulunmaktadır. Aydınlık gazetesinde çıkan ve Sıkıyönetim Mahkemeleri'ndeki dava dosyaları ile doğrulandığı anlaşılan açıklamalar orta yerde durmaktadır.

CHP Küçük Kurultayı'nda başbakan sıfatı ile konuşan Ecevit, 1970 yılında, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün MHP hakkında bir rapor hazırladığını, o günlerde başbakan olan Demirel'in bu konuda herhangi bir işlem yapmadığını belirterek Demirel'i çok ağır bir dille suçlamıştı.

Demirel'i, elindeki belgelere karşın MHP için gerekli başvuruda bulunmadığı için eleştiren Ecevit, kendi başbakanlığı döneminde de bu konuda herhangi bir girişimde bulunmadı. Parti içi muhalefetin ağır sayılan topları Deniz Baykallar, Ali Topuzlar da bu konuda parmaklarını oynatmadılar. "Sol kanat" milletvekili ve senatörleri de sustular.

Bu aşamada CHP, Cumhuriyet Başsavcılığı'na bu başvuruyu yapmak zorundadır. Sayın Başsavcı MHP hakkında dava açar ya da açmaz; bu Başsavcı'nın takdir yetkisi içine girmektedir.

Ne bilelim, bütün bu başvurular, Cumhuriyet Başsavcılığı'na gönderilen suç duyuruları ve "komando kampları" hak-

kında on iki yıldır süren ve bir türlü bitmeyen soruşturmalar, ilerde "Cumhuriyet Müzesi"nde birer ilginç belge olurlar.

Bugüne değil, hiç olmazsa tarihe katkıda bulunalım. Bu başvuruyu hazırlamak, CHP için il ve ilçe örgütü feshetmekten çok daha yararlıdır. Ama ne demişler:

- Gücü, gücü yetene helal olsun...

(Cumhuriyet, 27 Ağustos 1980)

ESKİ HASTALIK

Bu köşede çok kez yazılmıştır, anımsarsınız: "Aşırı sağ" ve "aşırı sol" gibi kavramlar belirsizdir.

Çünkü "aşırı", kişiden kişiye değişen bir ölçüdür. Kiminin "aşırı" saydığını, kimisi saymaz; aşırının nerede başlayıp nerede bittiğini kimse kestiremez. Siyasal düşüncelerin cetvelle, pergelle ölçülecek uzunlukları ve genişlikleri yoktur. Bunun içindir ki "aşırı" sözcüğü çoğu kez yanıltıcı olur

Ankara Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Hicri Fişek, bu "aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız" tekerlemesine öğrencilik yıllarımızda çok güzel bir yanıt vermişti:

- Ben de "aşırı ortaya" karşıyım...

Tabii, "aşırı" sözcüğünün sonuna "sağ" ve "sol" sözcüklerini koyarsanız, bu kavramlara elbette bir de "aşırı orta" eklenir "Aşırı sağ" ve "aşırı sol" düşünce nerede başlar, nerede biter; "orta" nedir, hangi siyasal düşünce aşırılıktan arınmış "ortacılık" sayılır? Bunların siyasal bilimde belli ölçekleri yoktur. "Var" diyen varsa beri gelsin!

CHP hükümetinin ilk İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı, bu kavramları bir yana atarak doğru ve sağlıklı bir ölçü getirmişti. Özaydınlı, "aşırı sağ" yerine "eylemli ve silahlı sağ", "aşırı sol" yerine de "eylemli ve silahlı sol" diyordu. Özaydınlı'nın getirdiği ölçü silahtı, eylemdi. Yani, düşünce "aşırı olan olmayan" diye ayrılmıyor, eylemler silahlı olup olmadıklarına göre sınıflanıyordu.

Özaydınlı'dan sonra İçişleri Bakanlığı'na gelen Hasan Fehmi Güneş de, terör suçlarının ceza hukukunda "adi suç" kapsamı içinde görülemeyeceğini belirterek, "örgütlü suç" kavramını

ortaya atıyor, bu "örgütlü suç kavramı" içinde "eylem" ve "silah" gibi iki ana öğeyi temel sayıyordu.

Bunlar, içinde yaşadığımız terör ortamında suça ve suç türlerine olduğu kadar, düşünce özgürlüğüne de uygun tanımlardı; çünkü düşünceleri "aşırıdır, değildir" diye ayırmıyor, eylemi ve silahı ölçü kabul ediyordu. Bu, CHP için sağlıklı bir gelişmeydi ve CHP'nin yeni konumuna da uygun düşmekteydi.

Geçen yıllarda kimi CHP sözcüleri, "sağ sosyolojik güçler" ve "sol sosyolojik güçler" gibi anlam ve kapsamı belirsiz, kaypak formüllerle ortaya çıkmışlardı. "Sağ sosyolojik güçler" ve "sol sosyolojik güçler" kavramları da bir açıdan "aşırı sağ ve aşırı sol" gibi ucundan çekilip başka başka anlamlarda kullanılabilecek türden kavramlardandı.

Bugün "aşırı sol", genel yargıya göre "silahlı sol" anlamına da gelmektedir. "Aşırı sağ" da elbette silahlı sağ anlamında kullanılmaktadır.

Bütün bunları niçin anımsatıyoruz? Şunun için.

CHP Genel Sekreter Yardımcısı İmadettin Elmas, CHP Genel Yönetim Kurulu'nun kararları ile feshedilen il ve ilçe örgütlerinin "aşırı solcu" olduklarını söylemiş, fesih işlemlerinde bu "aşırı solculuğun" etken olduğunu belirtmişti. Bu açıklamayı gazetelerden okuyup öğrendik.

Şimdi AP ve MHP sözcüleri kalkıp, "biz CHP içine aşırı solcular sızıyor demedik miydik" deseler, CHP'nin etkili ve yetkili organları bu eleştirilere ne diyeceklerdir acaba?

Geçmiş yıllarda, CHP geleneklerine hiç de yabancı olmayan "McCarthy" yöntemleri, Ecevit'in genel başkanlığı ile unutulmuş görünüyordu. Şimdi bu yöntemler yeniden geçerlik kazanacaksa, vay CHP'nin haline!..

(Cumhuriyet, 28 Ağustos 1980)

ŞU SON HABER...

Hürriyet gazetesinde önceki gün ve dün yayınlanan ve bugün sürdürülen bir haber, MSP ile AP'nin ilişkilerini bozacak gibi görünüyor.

Haber, Federal Almanya'nın Duisburg kentinde uyuşturucu madde ile yakalanan MSP eski milletvekili Halit Kahraman'ın Alman polisine verdiği ifadeyi ve bu ifade üzerine yapılan kovuşturmaların belgelerini kamuoyuna duyurmaktadır.

Bu haber, basında ilk kez ele alınmıyor. Haber, ilk kez, 24 Mart 1979 günü yine Hürriyet gazetesinde yayınlandı. Ancak haberde olayla ilgili ayrıntıya yer verilmemişti. Bu haber üzerine, başbakanlık bir açıklama yapmış ve Bonn Büyükelçiliğimiz'den gerekli bilgilerin alındığı kamuoyuna bildirilmişti. Ecevit Hükümeti, olayın soruşturulması için emniyet örgütünün üst yöneticilerinden ikisine de Federal Almanya'ya göndermişti.

Haberin önemi şuradaydı. MSP eski milletvekili Kahraman, Alman polisine, uyuşturucu madde ticaretine, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın isteği üzerine girdiğini ve eroinin kendisine MSP Milletvekili Fehim Adak tarafından verildiğini söylemişti.

Bu haber üzerine ben de dosyayı görebilmek için çok çalıştım. Ecevit hükümetinin Dışişleri, İçişleri ve Adalet Bakanları'na başvurarak, dosyanın bir fotokopisinin verilmesi için ısrarlı çabalarda bulundum. Ancak, her üç bakan da dosya hakkında herhangi bir bilgi veremeyeceklerini bildirdiler. Konu üzerinde birkaç ay daha ısrar ettim. Fakat dosyayı ele geçiremedim.

Bu arada ünlü Alman dergisi "Stern", 18 Ekim 1979 günlü sayısında Erich Strass imzası ile olayı olabildiğince geniş biçimde kamuoyuna duyurdu. Bunun üzerine ben bu köşede 24 Kasım 1979 günü "Neler Yazmışlar" başlıklı yazıyla Türk kamuoyuna duyurmaya çalıştım. Bununla da yetinmedim, "Namus Borcumuz" başlıklı bir başka yazımda, 9 Aralık 1979 günü yeniden konuya yer verdim. Ayrıca, gazetemizde yayınlanan "Silah Kaçakçılarını Açıklıyoruz" başlıklı yazı dizisinde olaya yeniden değinildi.

Hürriyet gazetesinden Cüneyt Arcayürek arkadaşımız, işte bu olayı, yani kamuoyuna daha önce bir ölçüde yansıtılmış bir olayı, bu kez belgeleyerek yayınlamaktadır. Arcayürek'e, "Niçin bunları yayınlıyorsun", ya da "Bu belgeleri kimden aldın" diye sorular sorulamaz. Çünkü gazeteci, belgeleri şu ya da bu kaynaktan elde eder. Gazeteci, haber kaynağını hiçbir zaman ele vermez. Bir haberden, bir ya da birkaç siyasi parti yararlanabilir. Bu da gazeteciyi ilgilendirmez. Gazeteci, doğru olduğuna i-

nandığı haberi okuyucusuna duyurmak zorundadır. Bu, basının görevidir.

Konunun bir bölümünü böylece noktaladıktan sonra bir başka can alıcı noktayı vurgulamak istiyorum.

Önceki günkü Hürriyet, Arcayürek imzası ile bu haberi yayınlarken, bu haberin üzerinde, Suat Türker imzası ile bir başka habere daha yer vermekteydi. Bu haber Almanya'da Bild, Der Spiegel ve Quick gibi yayın organlarının Türkiye üzerinden yapılan eroin kaçakçılığı ile ilgili yayınlar yaptığını belirterek, şu bilgiyi aktarmaktaydı:

"Alman gazete ve dergilerinde yer alan yazılarda Fransa sınırında yakalanan Senatör Kudret Bayhan'ın, Almanya'da Duisburg'da ele geçen MSP'li Halit Kahraman'ın, Batı Berlinli gece kulübü sahibi İsmail Çakır'ın, Türkiye'de Babür Ünsal, Hacı Mirza ve İzzet Sarıyar'ın adlarına ve bu kişilerin birbirleriyle bağlantılarına yer veriliyor...

Hürriyet'in bu küçük haberinde, Fransa'da uyuşturucu madde ile yakalanan Kudret Bayhan'ın MHP Senatörü, Babür Ünsal'ın da Demirel hükümetlerinin gözbebeği, şu anda yurt dışı gezisinde bulunan ünlü Kayseri Valisi Babür Ünsal olduğu unutulmuştur. AP ve MHP'li parlamenterlerin, bu konularda söz söylemeden, bu yayınları da anımsamaları yararlı olmaz mı? Herhalde olur, ne bileyim?

Halit Kahraman'ın, Erbakan ve Adak ile ilgili sözleri, "cürüm atfi" niteliğindedir, elbette soruşturulmalıdır. Eğer her konuda soruşturma açılacaksa ve eğer devlet devletse, MHP'li Kudret Bayhan dosyası, yeni baştan incelenmelidir ve bu dosyada adı geçen kişiler de tek tek bilinmelidir. Eğer devlet devletse, yabancı dergilerde adı kaçakçılarla birlikte anılan valisi hakkında da soruşturma açmalıdır. Devlet eğer devletse, silah kaçakçılığı sanıklarıyla dostluğu olduğunu kendi ağzıyla açıklayan bir valiyi, önce Emniyet Genel Müdürlüğü'ne, sonra bir kıyı ilinin valiliğine nasıl getirdiğini kamuoyuna açıklamalıdır. Ve eğer devlet devletse, MHP hakkında açıklanan itirafları ihbar sayıp, soruşturma açmalıdır. Ve eğer devlet devletse, örneğin silah kaçakçılığı sanıklarından MHP Sungurlu İlçe Başkanı Şakir Bagüç hakkındaki soruşturmayı da derinleştirmelidir.

MSP, Hürriyet'te yayınlanan haberin AP'den kaynaklandığına inanıyor ve "hükümet bizi arkamızdan hançerliyor" diyor Bu yayın, MSP ile AP'ni ilişkilerini bozacak gibi görünüyor ama yine de belli olmaz; MSP mazohisttir, yani kendi kendine işkence yapmaktan hoşlanır; yine de Demirel'in hançerinin altında yaşar durur...

(Cumhuriyet, 29 Ağustos 1980)

İLK MECLİS

İlk Meclis'i hiç gördünüz, içinde şöyle bir dolaştınız mı?.. Küçücük bir yapıdır İlk Meclis; girince solda Mustafa Kemal'in çalışma odası, sağda ilk meclis üyelerinin toplandıkları salon vardır. Şimdi müze olarak kullanılan bu İlk Meclis'in duvarlarında, sarıklı hocalarla kalpaklı devrimcilerin fotoğrafları asılıdır.

İlk Meclis'in duvarları pahalı mermerlerle kaplanmamıştır, yerlerde en pahalı türden Bünyan halıları da yoktur. Tavanlardan kristal avizeler de sarkmaz.

Ankara'da Ulus alanından geçerken içimde dayanılmaz bir istek duyup sık sık İlk Meclis'e girer, tahta sıralara, kürsüye Mustafa Kemal'in odasına, duvarlarda asılı İlk Meclis üyelerinin fotoğraflarına bakarım. Burada ulusal tarih, burada ulusal onur, burada bağımsızlık bilinci saklıdır Çoğumuzun içinde duyacağı bir eziklikle gezerim İlk Meclis'i.

Tahta sıralar üzerinde titrek gaz lambaları altında elli yıl öncesinde tutuşturulan bağımsızlık ateşinin bugün nasıl kullanıldığını, nasıl yok edilmek istendiğini görmüyor, duymuyor muyuz?..

Kurtuluş Savaşı'nın Meclis'i budur, Ulusal Kurtuluş Savaşımızı yürüten Meclis budur. Ulusal onurumuzun sahibi olan Meclis budur...

Duvarları renk renk pahalı mermerlerle kaplanmayan, yerlerine en pahalı halıların serilmediği, kristal avizelerinden renk renk ışıkların dökülmediği Halk Meclisi'dir bu...

Bu İlk Meclis'tir ki, Mustafa Kemal'in sesiyle "bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isteyen kapitalizme

karşı ulusal güçlerle savaşı gerekli gören bir mesleği takip eden insanlarız" diye haykırmış ve ulusal orduyu bu amaç için örgütleyip, emperyalist düşman üzerine göndermiştir.

Her biri ulusal tarihimizin onurlu birer anıtı olan paşalar, gerçek paşalar, Mustafa Kemal'ler, İsmet, Fevzi, Kazım, Rafet, Fahrettin, Ali Fuat Paşa'lar, adları bilinen bilinmeyen albaylar, yarbaylar, binbaşılar, yüzbaşılar, teğmenler, erler, erbaşlar, kuvay-ı milliye çeteleri, efeler, emperyalist ordularına karşı bu İlk Meclis'in buyruğunda, bir yüce savaşı, bir kutsal isyanı örgütleyip, bağımsızlık ateşini elden ele dolaştırdılar.

Bugün haraç mezat satılan bağımsızlık işte bu bağımsızlıktır İlk Meclis'in onurlu elleriyle yoğurduğu bağımsızlık...

30 Ağustos, ulusal tarihimizin en görkemli sayfalarından birisidir. Bu günü, geçmişe dönerek, inançla, kıvançla, onurla kutluyoruz; ancak, yaşadığımız ortamda aynı günü iç ezikliği ile anıyoruz. Çünkü Türkiye, İlk Meclis'in onurlu elleriyle yoğurduğu bağımsızlık harcını, cömertçe harcamış, elli yıl önce süngü ucuyla kovduğumuz emperyalist Batı'nın çok uluslu bankalarına bugün, ne yazık ki tutsak edilmiştir. Evet, içimiz eziktir

Tozlu Ankara yollarının bir kavşağında, küçücük bir yapıda, tahta sıra ve masalar üzerinde ve de gaz lambalarının titrek ışıkları altında yoğrulan bağımsızlık harcı, bugün kimlerin elinde, nasıl har vurulup harman savruluyor?.. Evet içimiz eziktir.

İlk Meclis'in yurtsever üyelerinin, ulusal ordumuzun komutanlarının ve cephelerde canını vermiş, kanını dökmüş adsız şehitlerimizin onurlu anıları önünde saygıyla eğiliyoruz...

Bizi affetsinler! Onların bize canları ve kanları pahasına verdikleri bağımsızlığı, biz dünkü ve bugünkü kuşaklar olarak koruyamadık. "Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme ve bizi yutmak isleyen kapitalizme" yem olduk, halkı emperyalizme karşı bilinçlendirip örgütleyemedik..

Evet içimiz eziktir; geçmişe saygıyla, geleceğe kaygıyla bakıyoruz..

Şehitler, kuvay-ı milliye şehitleri bizleri affedin...

(Cumhuriyet, 30 Ağustos 1980)

EVREN'İN MESAJI

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sayın Kenan Evren, 30 Ağustos Zafer Bayramı nedeniyle yayınladığı mesajda Sıkıyönetim'in kaldırılmasını istemiş; ayrıca, ulusal savaş sanayiinin engellenmesinin silahlı kuvvetlerde yarattığı bunalıma değinmiştir.

Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Nurettin Ersin'in "NATO Fittean Nations" dergisinde yayınlanan yazısında da "Türkiye'nin kişi başına yurt içi gayrisafi hasılası NATO içerisinde en düşüklerinden biri olmasına karşılık, Türkiye'nin savunma harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılasına oranı NATO içerisinde en yüksekler arasındadır" denilmektedir.

Sayın Evren, gerek Sıkıyönetim gerekse ulusal savaş sanayii konusunda yerden göğe haklıdır.

Türkiye'yi yöneten, yönettiklerini sanan ve yöneteceklerini uman sivil siyasetçiler, çok partili yaşama adımımızı attıktan sonra kaç yılımızı Sıkıyönetim altında geçirdiğimizi şöyle bir anımsamalıdırlar.

Evren, "Son yirmi yılda, yurdumuzda her iki yıla karşılık bir Sıkıyönetim uygulaması zorunluluğu ortaya çıktığına göre, nedenlerin çok iyi tahlilden geçirilerek bir çözüm yolu bulunması" gereğine değinmektedir.

Genelkurmay Başkanı'nın bu gözlemi, Türkiye'yi yönettiklerini sanan siyasetçilerin ülkeyi sivil olanaklarla yönetmediklerini ortaya koymaktadır. Evren'in bu gözlemi gerçeğin kendisidir. Bu köşede birçok kez değindiğimiz gibi, ülkeyi yönetenler, yönettiklerini sananlar, yönetemez hale düşmüşlerdir.

"Her iki yıla karşılık bir Sıkıyönetim uygulaması", bu iflasın en belirgin göstergesidir. 1950'lerden bu yana uygulanan dışa bağımlı "dilenci ekonomisi", birbirlerine benzer iki parti arasındaki "cici demokrasi" kavgası ve kısıtlı demokrasi Türkiye'yi bugünkü açmazlara sürüklemiştir.

Sayın Evren, bu oluşumun nedenlerinin "iyi tahlil" edilmesini ve çözüm yolları bulunmasını parlamentodan beklemektedir. Bu oluşumun gereği gibi değerlendirilmesi ve çözüm yollarının bulunması için bugünkü basmakalıp düşüncelerden ve "kahrolsun" edebiyatından sıyrılıp, önyargısız inceleme ve araştırmalar yapmak gerekir.

Türkiye acaba bu günlerde, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Dernekler Yasası'ndaki boşluklardan ötürü mü bu kanlı uçuruma sürüklenmiştir, yoksa bu kargaşanın, bu terörün, bu kardeş kavgasının başka nedenleri var mıdır?.. Bütün parlak demeçlere karşın sivil yönetim, her iki yılda bir niçin Sıkıyönetim'e başvurmaktadır?..

Bu oluşumun herhalde çok köklü ve çok yönlü nedenleri bulunmaktadır. Türkiye'yi hiç yönetmemiş, yönetimde hiç pay ve ortaklık almamış kadrolarla, siyasal düşüncelerle ve ideolojilerle "Türkiye'yi bu hale siz getirdiniz" demek, herhalde gerçekçi çözüm yolu değildir. Bunun yerine, Türkiye'yi bugüne dek yönetmiş siyasal kadrolara, düşüncelere ve ideolojilere bu sorumluluğun faturalarını çıkarmak çok daha gerçekçi bir tavırdır.

Türkiye'yi bugünlere sürükleyen, 1950'lerden bu yana izlenen ve bugün faturası otuzüç milyar doları bulan dilenci ekonomisi, birbirine benzeyen iki büyük siyasal parti egemenliğindeki yasaklı, kısıtlı cici demokrasi ve son üç yılda ele geçen üç milyar liralık silah kaçakçılığının bile köküne inemeyen yönetim yetersizliğidir. Ve bunların hepsi de aynı zincirin birbirlerine bağlı halkalarıdır.

Açıkça görelim: Atatürk'ün "tam bağımsızlık" ilkesini adım adım yok eden bu dilenci ekonomisi, bu dış yardım tutsaklığı, koskoca Türkiye Cumhuriyeti'ni, yeni Sevr Antlaşmaları'nın ahtapot kollarına teslim etmiştir! Ulusal savaş sanayimizin hangi yıllarda çökertildiğini, Orgeneral Evren'in deyişi ile "Yüce Atatürk'ün uzağı gören dehası ile başlattığı harp sanayii atılımının" nasıl ve ne yollarla engellendiğini, tarih ilerde çok acı satırlarla yazacaktır.

Sayın Evren'in ulusal savaş sanayii konusundaki gerçekçi gözlemlerini ve sayın Ersin'in NATO'nun Türkiye'ye katkısını eleştiren satırlarını okuyunca -kusura bakılmasın- bir endişeye kapılmamak elden gelmiyor. Çünkü Pentagon Generalleri, bu gibi sözleri, NATO stratejilerine ve ABD'nin Orta Doğu'daki stratejilerine aykırı görebilirler ve kendi çıkarlarına uygun gördükleri önlemleri de alırlar.

1965 yılında ABD ile ikili antlaşmaları yeniden gözden geçiren Türk Genelkurmay yetkilileri, ABD generallerince tepkiyle karşılanmış ve ABD Genelkurmay İstihbarat Başkan Yar-

dımcısı yerine, Haberalma Şefi Albay Gs. James E. Lazanby, ABD'nin Ankara'daki Kara Ataşesi'ne yazdığı 22 Kasım 1965 günlü "gizli" yazısında, "Türk hükümeti ile Genelkurmay'ı tarafından bazı Avrupa ülkelerinde askeri üsler yapılması için Amerikalılar'a sağlanan kolaylıkların şartları ile ilgili istihbarat" yapılmasını isteyerek, bu çalışmaların kimler tarafından yürütüldüğünü sormuştu. Bu önemli belgenin devlet arşivinde olduğunu umuyoruz.

Ulusal savaş sanayii, ulusal bağımsızlığımızın temel taşlarından birisidir. Sayın Evren, son mesajı ile bu bağımsızlığa sahip çıkmıştır.

(Cumhuriyet, 31 Ağustos 1980)

ÖNEMLİ HAFTA

Önemli bir haftaya giriyoruz. Bu haftada siyasal trafik iyice sıkışacak; takkeler düşüp keller iyice görünecektir.

Adalet Bakanı Ucuzal, MSP Genel Başkanı Erbakan ve MSP milletvekili Fehim Adak ile ilgili "uyuşturucu madde kaçakçılığına karıştıkları" yolundaki soruşturmaları kapsayan dokunulmazlık dosyalarının bugün Millet Meclisi Başkanlığı'na gönderilmiş olacağını açıklamıştır.

Erbakan ile ilgili iddiaların kamuoyuna açıklandığı günlerde, TRT'de "İnanç Dünyası" programlarını kaçakçılık konusuna ayıracak kadar hazırlıklı olan AP kurmaylarının MSP için yeni oyunlar hazırladıkları gün gibi açıktır.

1973 seçim kampanyalarında, MSP'nin kapatılması için konuşmalar yapan Demirel'in, arkasındaki MSP desteğinin çekildiğini anladığı anda ne gibi yollara başvuracağını kestirmemek için AP liderini hiç tanımamak gerekir. Tanrıya şükür kendisini yeterince tanıyoruz.

MSP, gensoruyu Dışişleri Bakanı Erkmen için vermiştir. Erkmen haklı olarak, izlenen dış politikanın kendi kişisel görüşlerini yansıtmadığını, hükümetin dış politikasını yürüttüğünü söylemiştir.

Anayasa, hükümetin bu gensoruyu kendisine verilmiş sayabileceğini ve gensoru oylamasının hükümetin tümü için yapı-

labileceğini öngörmektedir. Demirel bu aşamada güvenoyu isterse, Erbakan da "canımıza minnet, o zaman hükümeti düşürürüz" demektedir. Oylamanın, Dışişleri Bakanı yerine hükümetin kendisi için yapılması için Demirel'in bu olayda bir başvuru yapması gerekmektedir. Demirel, Dışişleri Bakanı'na verilen gensoru önergesi karşısında, "Erkmen'i mi feda etsem, yoksa hükümet olarak çekilsem mi" hesabı içindedir.

Erkmen'i feda etmenin de, hükümet olarak düşmenin de faturaları vardır. Hükümetin düşüşü, Demirel için erken seçim yolu açarsa, hiç şüphesiz Demirel, gensoruyu hükümete verilmiş sayma eğiliminde olur. Yasaya göre, erken seçimin, bu yolda karar alınmasından sonraki altmış günü izleyen ilk pazar günü yapılması gerekmektedir Yarın, gensoru önergesi görüşülecektir; bu nedenle erken seçim ile ilgili Anayasa Komisyonu raporunun Millet Meclisi'nde okunması ve oylanması olanaksızdır. Gensoru oylaması, görüşmelerden iki tam gün geçtikten sonra yapılacağından Perşembe günü de gensoru oylaması yapılacak, bu yüzden erken seçim gündeme gelemeyecektir.

MSP, "2 Kasım'dan sonraki tarihte erken seçime taraftar değiliz" dediğine göre bu hafta erken seçim kararı alınmazsa, erken seçim önergeleri sonuçsuz kalacaktır. Erken seçim, gensoru önergesi ve Erbakan'ın dokunulmazlığı, bilardo topları gibi birbirleriyle tokuşmaya başlamıştır.

Tabii, Demirel'de oyun çoktur. Bir yandan Erbakan'ın dokunulmazlık dosyası gündeme gelirken, öte yandan da MSP'deki "gayrimemnunlar" Erbakan'ı içerden kuşatacaklardır. Demirel'in, sıkıştığı her anda bu gibi yollara başvurduğunu bilmeyen, duymayan kalmamıştır.

Bu hafta, parlamento içinde erken seçim, gensoru ve Erbakan dosyası görüşülürken, AP ile MSP arasında "milletvekili transferi" çekişmelerine de tanık olunabilir, hazırlıklı olalım.

Yine bu hafta, yıllık iznini yarıda kesen Yargıtay Başsavcısı Fahrettin Kıyak'ın parti kapatma dosyaları üzerinde çalışmalar yaptığını da kaydetmek isteriz.

Bütün bunlar olup biterken, terörün de hiç boş durmayacağını bilmek gerekir. Birtakım karanlık odaklar, siyasal trafiğin iyice sıkıştığı bu hafta içinde terörü duyarlı noktalara sürüklemek isteyeceklerdir. Atasözüdür bilirsiniz, "Kurt dumanlı havayı sever"

Önemli bir haftaya giriyoruz.

Bir Kışkırtıcıya,

Tercüman gazetesinde Ahmet Kabaklı, "Kışkırtıcı Ajan" başlıklı yazısında, altı yıl önce Nihat Erim için yazdığım bir yazıyı göstererek kelime oyunları ile cinayet kışkırtıcılığına heveslenıyor.

Eleştiri yazılarının cinayet örgütlerine yol gösterdiğine inanılıyorsa, Abdi İpekçi hakkında ölümünden önce yazılar yazan Kabaklı Efendi de İpekçi'nin katilidir. Tercüman gazetesini şöyle bir karıştırır, işçi sınıfımızın yiğit önderi Kemal Türkler hakkında yayınlanan yazıları bir bir çıkarırsak, başta bu gazetenin yöneticisi olmak üzere gazetenin yazar ve çizerleri ne derler acaba?

"Kışkırtıcı Ajan", başkalarını suç işlemeye kışkırtan güvenlik görevlisi demektir Sen bunları anlamazsın Kabaklı Efendi; sen bırak bu konuları da patronunun Yahudi ve Ermeni ortakları hakkında bilgi ver Müslüman ve mukaddesatçı Kabaklı; Abaruh'lardan, Mitrani'lerden, Moreno'lardan, azınlık ortaklıklarından haber ver!

(Cumhuriyet, 1 Eylül 1980)

DANIŞMAN: ERKMEN

DEMAS, 1969 yılında Fatsa'da kurulan halka açık bir anonim şirkettir. Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, bu şirketin hukuk danışmanlığını ve birara da yönetim kurulu başkanlığını yapmıştır. Başbakan Demirel'in kardeşi Hacı Ali Demirel'in bu şirkete milyonlarca lira tutan borcu vardır. Fatsa Belediyesi, DEMAS'ın büyük pay sahiplerinden birisidir

Başka yoruma hiç gerek yok: Bu gerçekleri art arda sıralayınca, "Fatsa Operasyonu"nun kimlere yaradığı çok iyi anlaşılmaktadır.

DEMAS şirketinin on bir tane TIR kamyonu kayıptır. Şirketin milyonlarca lira parası, sırtı kalın işadamlarının üzerinde-

dir. DEMAS'ın bugünkü yöneticileri bir yandan bu milyonları geri almaya, öte yandan da kayıp TIR'ları aramaya çalışırlarken, CHP hükümeti gitmiş yerine, DEMAS'ın eski yönetiminde hukuk danışmanlığı yapan Erkmen'in de içinde bulunduğu AP hükümeti işbaşına gelmiştir

Erkmen, DEMAS'ın eski Genel Müdürü Ömer Bayar zamanında danışmanlık yapmıştır. Ömer Bayar'ın görev dönemi ile ilgili yolsuzlukları, Ticaret Bakanlığı müfettişleri Hüsamettin Çelebi, Yılmaz Çorum ve Reşat Özsoğuk tarafından saptanmıştır. Bu raporlar, 16 Ağustos 1974 ve 8 Temmuz 1976 tarihlerini taşımaktadır. Ticaret Bakanlığı müfettişlerinin 12 Ağustos 1977 gün ve 14 (d112.3-1915) sayılı yazıları ile yapılması istenen işlemler de hasıraltı edilmiştir.

DEMAS şirketinin yönetim kurulu başkanlığını bir dönem Prof. Fethi Çelikbaş, bir dönem de Hayrettin Erkmen yapmıştır. Başbakan Demirel'in tuttuğu yeri altın yapan kardeşi (!) Hacı Ali'nin bu dönemlerde şirkete, on yıl önceki para ile üçbuçuk milyon TL borcu vardır. Bu borç, bugüne kadar ödenmemiştir.

İçinde şirketin eski hukuk danışmanı ve yönetim kurulu başkanı bulunan AP hükümeti, Genel Müdür Gürcan Hamsici'nin başında bulunduğu yönetimi değiştirmek için türlü yollara başvurmuş, örneğin, yapılan genel kurul toplantısına Ticaret Bakanlığı temsilcisi gönderilmemiştir. Bu yolla, şirket genel kurulunun hukuksal geçerliliği sakatlanmak istenmiştir.

Bundan sonraki gelişmeler daha da ilgi çekicidir. Şirketi milyonlarca lira zarara sokan ve küçük pay sahiplerinin oylarıyla işbaşından uzaklaştırılan eski yönetim kurulu, İstanbul Üçüncü Ticaret Mahkemesi'ne başvurarak "ihtiyati tedbir" kararı almış ve "yed'iemin" olarak Milli Savunma eski bakanlarından İlhami Sancar'ı seçtirmeyi başarmıştır.

İlhami Sancar'ın bu görevden istifa etmesinden bir süre sonra, "maskeli ülkücüler" öncülüğünde yapılan "Fatsa Operasyonu" sonucunda Belediye Başkanı Fikri Sönmez gözaltına alınıp tutuklanmış ve Fatsa Belediyesi'ne elkonmuştur.

Fatsa Belediyesi, DEMAS'ın büyük pay sahiplerinden birisidir! Fatsa Operasyonu sonucunda, şirketin bu büyük ve önemli ortağı saf dışı bırakılmış; Fatsa'ya getirilen ülkücü militanlar da DEMAS şirketini kuşatmışlardır.

DEMAS şirketi, bugünlerde MHP yanlısı bir avukatın yed'ieminliğinde İstanbul'da ülkücü militanların egemenliğindeki bir semtte genel kurul toplantısı yapacak ve şirketin yönetimi yeniden DEMAS'ı Hacı Ali Demirel başta olmak üzere sırtı kalın işadamlarının emrine veren yöneticilere teslim edilecektir.

Düzenlerini ne güzel kurmuşlar: Beyimiz şirketin eski yönetim kurulu başkanıdır; gelmiş dışişleri bakanlığına oturmuştur. Perde arkasından şirketi yeniden ele geçirmeye çalışmaktadır. Hacı Ali beyimizin de şirkete milyonlarca lira borcu vardır. Hacı Ali'nin ağabeyi de başbakandır Başbakan'ın emrindeki Ordu Valisi, "maskeli ülkücülerin öncülüğünde bir operasyon" düzenleyip, Fatsa Belediye Başkanı'nı gözaltına almış, böylece DEMAS'ın en büyük ortaklarından biri devre dışı bırakılmıştır. Bundan sonra da şirket genel kurulu toplantıya çağırılmıştır. Ne güzel hukuk düzeni, oh, oh, maşallah!

Fatsa'daki operasyonun arkasında böyle işler de var, ağalar, efendiler, beyler, beyefendiler, beyoğlu beyler, bunlar da var. Yutulmuyor bu numaralar, yutulmuyor!

(Cumhuriyet, 2 Eylül 1980)

ESKİ DEMOKRATLAR

MSP'nin Dışişleri Bakanı Erkmen için verdiği gensoru önergesini Başbakan Demirel, hükümetin tümüne verilmiş bir güvensizlik önergesi sayacak mı, saymayacak mı?

Erkmen kendisinin kişisel bir politika izlemediğini, hükümetin kararlarını uyguladığını söylemektedir. Erkmen, bu görüşünde elbette ki haklıdır. Üstelik gensoru önergesi, Dışişleri Bakanı'nın kişisel bir kusurundan, yolsuzluğundan ötürü değil, hükümetin dış politika anlayışı ve uygulamalarından ötürü verilmiştir. Bu nedenle, gensorunun hükümetin tümüne yönelmesi gerektiği yolundaki görüşlerdeki gerçek payı büyüktür.

Dışişleri Bakanı Erkmen, 1960 Devrimi ile alaşağı edilen Demokrat Parti hükümetinin önde gelen bakanlarındandır Erkmen, ihtilalden sonra öteki arkadaşları gibi mahkum olmuş, cezaevinde kalmıştır. Bugün AP grupları içinde Erkmen'den

başka, Yassıada'da hapis yatmış birçok politikacı bulunmaktadır: İzzet Akçal, Kemal Biberoğlu, Önder Lütfi Erzurumluoğlu, Sebati Ataman, Celal Yardımcı, Hilmi Dura, Sadık Erdem Millet Meclisi'nde; Atıf Benderlioğlu, İbrahim Kirazoğlu, Sıtkı Yırcalı, Baha Akşit, Mehmet Erdem ve Kasım Küfrevi Cumhuriyet Senatosu'nda AP sıralarında oturmaktadırlar. Eski Demokratlar'dan Zeyyat Mandalinci, Demirel'i ağır dille suçlayarak AP'den ayrılmış, Menderes'in ünlü "Tahkikat Komisyonu Başkanı" Ahmet Hamdi Sancar da geçenlerde ölmüştür.

Hayrettin Erkmen, Demirel hükümetine bir çeşit "eski Demokratlar'ın temsilcisi" olarak girmiştir. Ama Demirel, sıkıştığı ilk anda, bir başka eski Demokrat olan İçişleri eski Bakanı Gülcügil'i harcadığı gibi Erkmen'i de gözünü kırpmadan harcayacaktır.

Oysa bu eski Demokratlar kişiliklerini gereği gibi koruyabilseler, gerek AP, gerek Parlamento içinde "denge unsuru" olabilirlerdi. Kişisel yetenekleri, eğilimleri, hiç şüphesiz, bugünkü AP yöneticilerinden kat kat üstündür. Üstelik, 1950-60 döneminde görev yapmışlar, Yassıada deneyi geçirmişler, kısaca "feleğin çemberinden" geçmişlerdir.

Eski Demokratlar, tıkanan cumhurbaşkanı seçimini açacak güce de sahiptiler. Şu anda parlamentoda, toplam olarak on beş "eski Demokrat" bulunmaktadır.

Demirel, siyasal hayata Menderes in kefenini bayrak yaparak atıldı. Fakat aynı Demirel, 1960 yılında Menderes'e karşı ihtilal yapan ordunun bugünkü kuvvet komutanlarını dilediği gibi değiştirme gücünü kendinde bulurken, "demokrasi şehitleri" diye seçim malzemesi yaptığı Menderes, Zorlu ve Polatkan'ın İmralı'da idam sehpaları gölgesinde yatan kemiklerini birer mermer mezar taşının altına bile taşımadı!

Demokrat Parti hükümetini alaşağı eden ihtilalin kurmay subaylarına, Orhan Erkanlılar'a, Kabibaylar'a, ihtilalden yirmi yıl sonra, hem de bu eski Demokratlar'ın oylarıyla kurulan hükümetin eliyle yönetim kurulu arpalıkları dağıtan Demirel, şimdi bir "eski Demokrat" olan Erkmen'i arslanın ağzına atıp, kırmızı plaka ile dolaşmanın yollarını arıyor.

Eski Demokratlar böyledir; vur ağızlarına al lokmalarını... Bunlar Demirel'in emir kullarıdır. "Oy ver..." verirler; "verme..." vermezler. "Sağa dön" dönerler, "sola dön" dönerler. "Otur

yerine" otururlar; "sizi içeri atan adamın arkasına dizilin"; dizilirler; "sizi kırbaçlayan adamları ödüllendireceğiz", seslerini çıkarmazlar.

Ne derdi Yassıada'da Yüksek Adalet Divanı Başkanı Salim Başol:

- Bağlı olmayarak yerlerine alındılar...

Bunlar, şimdi de Demirel'in önünde "bağlı olarak" yerlerini alıyorlar!

(Cumhuriyet, 3 Eylül 1980)

ACI ÇEKENLERE...

"Geleceğe umutla bakıyoruz. Türkiye'nin emekçi kitlesi, kendi sırtından geçinen bütün sömürücüleri yenmesini bilerek ve gerçek adaleti, emekte gerçek eşitliği ve bundan doğan hakları sağlayacaktır."

"Bu satırlar kimindir" diye sorsam çokuluslu, çok yalılı, çok şirketli gazetelerden, birkaç devrimci yazarın adı verilir hemen.

Bu sözler, bu güzel inançlar, bu ileriye dönük umutlar. 1935 yılında Paris'te doktora çalışmalarını tamamlayan bir Türk'ün, Balıkesirli bir gencin kaleminden dökülmüştür. "Sulh Antlaşmaları ve Osmanlı Borçlarının Taksimi" konulu doktora tezinin ilk sayfası, yazarın şu sunuşu ile başlamaktadır:

- Emperyalizmden acı çekmiş ve çekmekte bulunanlara...

Sizleri fazla meraklandırmayayım. Bu satırların sahibi, AP Balıkesir senatörü Dr. Sıtkı Yırcalı'dır! Yırcalı, gençlik yıllarında sosyalist ideolojiyle çok yakından ilgilenmiş, sosyalizm coşkusu ile konuşmalar yapmış, söylevler vermiş, şu yukarıda okuduğunuz satırlar gibi inançlı düşüncelere imzasını basmıştır.

Aradan geçen zaman, bu inançları, bu düşünceleri ve bu coşkuyu silip süpürmüştür. Doktora tezini, "emperyalizmden acı çekenlere" adayan Yırcalı, Türkiye Cumhuriyeti'ni emperyalist ilişkilerin odağına oturtan Menderes hükümetinde yer almış, Menderes hükümeti bakanı olarak, eski inançlarını ve düşüncelerini unutup gitmiştir.

Bu gibi değişimler, birçok kişide görülmüştür. Sosyalist inançlarla yola çıkanlar, kurulu düzenin katmanlarında yerlerini aldıkça, inançlarını geçmişin karanlıklarında unutmuşlardır.

Yırcalı'yı bu değişimden ötürü, öyle uzun boylu kınıyor değiliz. Balıkesir'de zengin boraks yataklarına sahip olan Yırcalı ailesinden, elbette bir Marksist savaşçı çıkacak değildi. Yırcalı da sınıfsal kökeninin gereği olarak, siyasal yaşamda sınıfının emrettiği yerde yerini almıştır; yadırgamıyoruz..

Sıtkı Yırcalı, öteki eski Demokratlar gibi, artık yetmiş yaşına merdiven dayamıştır. Bundan sonra siyasal gelecekten hiçbir beklentisi olmaması gerekir. Ne olabilir ki?.. Kendisini Yassıada'ya yollayan Türkeş'in önünde, Demirel'in emri ile selam durdu; Yassıada'da döktüğü acı gözyaşlarını içine atarak, 27 Mayıs ihtilalcilerine kendi iktidarlarında yönetim kurulu arpalıkları dağıtılmasına göz yumdu; daha bu iktidara, başka türlü nasıl özveride bulunacaktır, nasıl?..

Altmış öncesinde, Menderes hükümetine kafa tutmayı beceren Sıtkı Yırcalı, acaba doktora tezinde yazdığı gibi, "emperyalizmden acı çeken" Türk halkı için bir kelimelik olsun ağzını açmayacak mıdır?.. Hayır açmayacaktır. Bu kan gölüne bakıp, kalkıp Demirel'e bir tek söz söylemeyecek midir?.. Hayır söylemeyecektir.

Yassıada'da acı çekmiş öteki arkadaşları gibi, parlamento kulislerinde ürkek bir gölge gibi dolaşarak, ihtilal sabahı duyduğu boğuk sesin sahibini parlamento kulisinde görünce, şık elbisesinin düğmesini ilikleyerek, saygıda hiç kusur etmeyecektir.

İnsanlar yaşlandıkça, geçmişin anılarını çok daha iyi anımsarlarmış. Yırcalı için, 1935'lerin Paris'ine şöyle bir gezinti yapmamızın nedeni, bu anıların biraz daha taze tutulmasını sağlamaktı.

Ne bilelim, "vicdan azabı" diye bir acı vardır belki de?..

(Cumhuriyet, 4 Eylül 1980)

BUGÜNKÜ OYLAMA

MSP'nin, Dışişleri Bakanı Erkmen için verdiği gensoru önergesi bugün oylanıyor. CHP ve MSP, gensoru görüşmelerinde 226 kişiyi bulabilmek için çok terlediler.

İlk gün 225, ikinci gün 227 milletvekili gelebildi. Demek ki, bugünkü oylama, en azından "kritik" durumdadır. MSP'den ve

CHP'den gelmeyecek iki ya da üç kişi, Erkmen'i düşmekten kurtarabilecektir.

Erkmen için verilen gensoru AP içinde bunalımlara yol açtı. Dışişleri Bakanı, çok haklı olarak kendisinin kişisel bir politikası olmadığını, dış politikada hükümetin kararlarını uyguladığını söyleyerek gensorunun doğrudan doğruya hükümeti ilgilendirmesi gerektiğini vurgulamak istedi. Erkmen'in bu açıklamalarına karşın Başbakan Demirel, kulağının üstüne yatmayı yeğledi. Başbakanın amacı belliydi. Bu aşamada Erkmen'i harcayarak hükümete devam etmek... İçişleri eski Bakanı için verilen gensoruyu, Gülcügil'in istifası ile görüşülmeden çözümlemişti; şimdi Erkmen için aynı yola başvurmak niyetindeydi.

Bu aşamada, Demirel'in karşısına bir önemli sorun çıktı. Erkmen, Yassıada'da yatmış eski Demokratlar'dandı. Gülcügil de eski Demokratlar'dandı ama Yassıada'da yatmamıştı. Parlamentoda AP grupları içinde, Yassıada'da yatmış ya da yatmamış on dokuz milletvekili ve senatör bulunmaktaydı. Ve Demirel, karşılaştığı ilk bunalımda, bir eski Demokrat olan Gülcügil'i harcamıştı; şimdi de eski Demokratlar arasında kişisel ağırlığı olan Erkmen'i harcamaya çalışıyordu. Acaba, eski Demokratlar, Demirel'in her sıkıştığı anda eski Demokratları harcamasını bir "onur sorunu" yapacaklar mıydı?

Demirel, Erkmen'e "istifa et" diyordu; ancak Erkmen, gensorunun hükümeti ilgilendirdiği görüşünden hareket ederek, "hayır" diyordu. Erkmen'in bu ısrarı karşısında Demirel, önce Sıtkı Yırcalı gibi, kendisine körükörüne bağlı eski Demokratları devreye soktu. Erkmen'i istifaya zorladı. Bu yetmeyince, eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'a da başvuruldu. Bayar, Demirel ve Erkmen arasındaki uyuşmazlığı çözmek için çalıştı. Erkmen üzerindeki bu baskı, siz bu satırları okuyuncaya kadar devam etti ve belki de oylamanın yapılacağı saate kadar da devam edecek.

AP içindeki sorun, üç aşağı beş yukarı böyle. Erkmen bugünkü oylamada 226 oyu bekleyeceğini açıklıyor. Ve sorun da burada düğümleniyor. CHP ve MSP bugün çoğunluğu sağlayabilirler mi, sağlayamazlar mı? Gensoru görüşmelerinde ilk gün sağlanamadı. İkinci gün ancak 227 milletvekili bulunabildi. MSP'den Yaşar Göçmen, Salih Özcan ve Muhittin Mutlu ortalıklarda görünmediler. Nurettin Yılmaz, Abdülkerim Zilan ve

Cengiz Şenses gibi, eski CHP'li bağımsızlar da görüşmelere katılmadılar.

Bugün çoğunluk sağlanamazsa, bu AP ve MHP için büyük bir başarı olacaktır. Ve tabii bu başarıda Muhyittin Yılmaz, Cengiz Şenses ve Abdülkerim Zilan'ın da payları olacaktır. Çoğunluk sağlanır da, MSP'den ya da CHP'den, oylamaya katılan iki üç kişi çekimser oy kullanırlarsa, Erkmen yine yerinde kalmış demektir. Hükümet bugünkü oylamayı da başarıyla atlatırsa, ülke çapında ülkücü terör daha da artacak, Yılmaz, Şenses ve Zilan, ülkücü terörüne, dolaylı yollarla yardım etmiş sayılacaklardır. Ve tabii böyle olunca da, "işçi sınıfı" diye başlayan devrimci sözler söyleyip, önce Demirel hükümetine güvenoyu veren, sonra da böyle oylamalardan kaçan işçi kökenli CHP milletvekili Şenses'e ve de ilerici Nurettin Yılmaz'a ve "sosyal demokrat" olduğunu söyleyen Zilan'a yazılacak çok söz çıkacaktır.

Demirel'in bu oylamalarda binbir türlü oyunu vardır. Hadi bakalım; ak koyun kara koyun bugün belli olacak..

(Cumhuriyet, 5 Eylül 1980)

MC SAKIZI MI?

Bugünlerde "Atatürkçülük" tartışmaları iyice yoğunlaştı. AP, MHP ve CGP, MSP'nin "Atatürkçü olmadığını" ileri sürerek etkili çevrelerin desteğini kazanmaya çalışıyorlar.

Dünya alem bilir ki, Atatürkçülüğün temeli ulusal bağımsızlıktır; "Kemalizm" dediğimiz kavram da işte bu bağımsızlıktan kaynaklanır. Şu sözler, Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde toplanan İlk Meclis'in kararı olarak Kurtuluş Savaşı'nın anlamını ve amacını belirler:

"TBMM, milletin hayat ve istiklaline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanlann tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada münafi hareket edenleri tedip azmiyle müesses bir orduya sahiptir..."

Çok açık görülüyor. İlk Meclis, "emperyalizm" ve "kapitalizme" karşı savaşmak için kurulmuştur. "Milli mücadele ruhu" budur, Kemalizm budur, Atatürkçülük de budur. Var mı itirazı olan?..

Atatürkçülüğün, ulusal bağımsızlıktan sonra en büyük kaynağı, dinsel düşünceyi siyasal düzenin temeli olmaktan çıkaran laiklik ilkesidir.

MHP çıkıyor, diyor ki:

Türk-İslam sentezi...

Bunun Atatürkçülükle ne ilgisi var!?.. Bu görüş, laik düşünceyi getiren Atatürkçülüğü tümüyle ortadan kaldırmak demektir.

Geçenlerde, Millet Meclisinde AP sözcüsü Fevzi Arıcı, herkesin gözü önünde şöyle konuşuyordu:

AP azınlık hükümeti, mukaddesatçı, milliyetçi ve İslamiyetçi'dir...

Soruyoruz; "İslamiyetçilik'le", "Atatürkçülük" nasıl bağdaşır?.. İslamiyetçilik hangi noktada başlarsa, laik düzeni savunan Atatürkçülük orada biter, "Türk-İslam sentezi" nerede varsa, Atatürkçülük orada yok olur. Var mı buna da itiraz eden?.. Anladık, MSP, Atatürk ilkelerini, laik düşünceyi benimsemiyor. Peki MSP Atatürk ilkelerine karşı da, "Türk-İslam sentezi" diye seçim alanlarında ülkücü gençleri koşturan MHP Atatürkçü mü?.. MSP Atatürk düşmanı da, ilkokullara Arapça din dersleri koyan kara gözlüklü Milli Eğitim Bakanı'nın partisi Atatürkçü mü?.. MSP Atatürk ilkelerine karşı da, Atatürk'ün müze yaptığı Ayasofya'da namaz kıldıran Kültür Bakanı Atatürkçü mü?..

Şimdi Atatürkçülük, birinci ve ikinci MC hükümetlerinde canciğer kuzu sarması, sarmaşdolaş ortak olan sağcı partilerin, Silahlı Kuvvetler'e şirin görünmek için başvurdukları siyasal sömürü aracı olmuştur.

Atatürkçülük bağımsızlık demektir. IMF'li, Amerikan üslü, Dünya Banka'lı, NATO'lu Atatürkçülük olmaz! Hem şunlara bakın: Atatürk'ün yüzüncü doğum yıldönümü için hazırlanan yasa tasarısı, Danışma Kurulu'ndan geçip Millet Meclisi Genel Kurulu'na ineceği gün, AP ve MHP "aman gensoru görüşülecek" diye bu yasayı da engelliyor; yani Atatürkçülüğün bir gensoru önergesi kadar da değeri olmuyor; sonra "Atatürkçülük" diye diye ortalıklarda dolaşıyorlar. Ayıp be, ayıp!

"Atatürkçülük", ağızdan ağıza dolaşacak "MC sakızı" değildir efendiler, kendinize gelin!..

(Cumhuriyet, 6 Eylül 1980)

Anayasa, hükümetin genel siyasetinin yürütülmesinden doğan sorumluluğun, Bakanlar Kurulu'nun tümünü kapsayacağını belirtmektedir. Bu kural, hem "hukuksal" hem de "ahlaki" bir zorunluktur.

Gensoru oylaması sonucunda düşürülen Dışişleri Bakanı Erkmen, dış politika konusunda hükümetin genel siyasetini yürütmüştür. Bu nedenle, Dışişleri Bakanı'nın gensoru ile düşüp, hükümetin görevi sürdürmesi kolayca savunulacak bir tutum değildir.

MSP, gensoru önergesini hükümetin tümüne değil de yalnızca Dışişleri Bakanına verirken bir tek amaç güdüyordu. Bu amaç, Kudüs sorunu gibi duyarlı bir konuda MSP'nin bütünlüğünü sağlamaktı. Bir başka konuda verilecek gensoru önergesi, büyük olasılıkla MSP'yi karıştırır, partide çatlaklar oluştururdu. Erbakan, bu nedenle gensoru için "Kudüs" sorununu seçti.

Demirel, bu durumda bile üç MSP milletvekiline çengel atmış, üçünün de oylamaya katılmamasını sağlamıştı. Kimsenin şüphesi olmasın, bugünden sonra "mebus transferi" gündemdedir. Demirel'in bu aşamadan sonraki amacı, CHP ve MSP'nin Millet Meclisi'nde çoğunluk sağlamasına engel olmaktır. Bu engelleme yöntemi başarılı olursa, örneğin Maliye Bakanı hakkında verilen gensoru önergesi başta olmak üzere, öteki Bakanlar için verilen gensoru önergeleri gündeme gelemez; böyle olunca da hükümetin ömrü uzamış olur..

Erkmen konusunun AP içinde bir çalkantıya yol açması kaçınılmaz gibi görünüyor. Demirel, karşılaştığı iki kavşakta önce, bir "eski Demokrat" olan İçişleri Bakanı Gülcügil'i, sonra da Yassıada'da hapis yatmış "eski Demokrat" Erkmen'i harcayıp, yoluna devam etmiştir. "Biz Demokrat Parti'nin kendisiyiz" diye seçim alanlarında siyasal yatırım yapan Demirel'in karşılaştığı ilk güçlüklerde, Demokrat Parti'nin eski milletvekillerini birer birer harcaması, parlamentoda sayıları on dokuzu bulan "eski Demokratları" bir hayli üzmüşe benzemektedir.

Üzmüşe benzemektedir ama, "eski Demokratlar" Demirel'e, Demirel'in bu tutumuna karşı parmaklarını bile kıpırdatacak cesareti kendilerinde bulamamışlardır. Çünkü, böyle bir kavgaya girmek, en azından bir kişilik sorunudur Eski Demok-

ratlar'ın Demirel'e karşı bundan sonra da onurlarını koruyabilmek yiğitliğini göstereceklerini pek sanmıyoruz. Bunların çoğu, kapalı kapılar ardında Demirel için söylenmedik söz bırakmayıp, aynı Demirel'in önünde ürkek gölgeler gibi dolaşıp durmaktadırlar. Çapları bu kadardır, ne yapsınlar!

Biraraya gelseler, bir parti grubu kuracak sayısal güce de sahiptirler. Fakat pilleri tükenmiş, cesaretleri yok olmuştur. Eski Demokratlar'dan Demirel'e karşı bir "yeter artık" sesi beklemek boş bir avuntudur. "Eski Demokratlar", Demirel ne isterse, Türkeş neyi istiyorsa onu yapacaklardır. Kendilerini Yassıada'ya atan ihtilalin kurmaylarına yönetim kurulu arpalıkları dağıtılması bile eski Demokratlar'a "ne oluyor yahu" dedirtememiştir. Gerisini siz düşünün artık!

Önümüzdeki haftanın konusu, CHP ve MSP'nin 231 oyu koruyup koruyamayacaklarıdır. Demirel, 231 sayısını en azından 225'e indirmenin hazırlığı içindedir. Başarır mı, başaramaz mı bilemeyiz, ama güncel konu budur.

Kabaklı Efendi'ye...

Tercüman gazetesinden Ahmet Kabaklı "Kışkırtıcı Ajan" başlıklı yazısı ile, benim Nihat Erim için altı yıl önce yazdığım bir yazıyı aktararak, Erim cinayetini kışkırttığımı yazdı. Ben de bu köşenin dipnotunda kendisine yanıt verdim. Kabaklı şimdi bu dipnotuna kendi kişilik ve düzeyine uygun yanıtlar vermeye kalkıyor. Şimdi, gel bakalım Kabaklı efendi:

1- Kabaklı, kendisine "efendi" dememe çok kızmış. Ne diyeydim? Kabaklı'ya "adam" denmez, "ulan" diyemem; elbette "efendi" dedim; ne var bunda alınacak? Bundan sonra kendine uygun bir "sıfat" bul, onu kullanayım, olur mu Kabaklı efendi?..

2- Kabaklı, "Kışkırtıcı Ajan" kavramının ne anlama geldiğini bilmiyor. Geçen dipnotunda, Kabaklı efendinin bu bilgisizliğine de değinmiştim. Kabaklı efendinin bana verdiği yanıt çok güldürdü beni. Meğer, "kışkırtıcı ajan" Marksist bir terimmiş! Olmadı Kabaklı efendi, olmadı. "Kışkırtıcı ajan", Fransa'da XIV. Louis döneminde ortaya çıkan bir polis yöntemidir; bunun hukuk kitaplarında yeri vardır. Nereden çıkardın Marksizm'i? Sen bunlardan pek anlamazsın; iyisi mi git, bu konuları sütun

arkadaşın, "müebbet Doçent" 12 Mart öncesinin hızlı devrimcisi Mukbil Özyörük'e sor olmaz mı? "Kışkırtıcı ajanlığı" bilse bilse Özyörük bilir, anlaştık mı?..

3- Mukaddesatçı Kabaklı, patronunun ortağı Mitraniler'den, Abaruhlar'dan, Susarlar'dan, Morenolar'dan hiç söz etmedin; bekliyorum. Nasıl milliyetçilik, nasıl mukaddesatçılık seninki öyle! Hiç demagojiye başvurma; bu ortaklıklar iftira değildir. Bunlar, bir bir ticaret sicil kayıtlarından çıkarılmıştır Ne yapalım; patronunun "sicili" böyle; hadi konuş, hadi Kabaklı Efendi! Mitraniler, Abaruhlar, Morenolar, sonra milliyetçilik, sonra mukaddesatçılık, sonra Türkçülük...

Kabaklı efendi, biraz da bu "edebiyat" sayfalarını aç...

(Cumhuriyet, 7 Eylül 1980)

ÖZAL NECİDİR?

Başbakanlık Müsteşarı ve de Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekili Turgut Özal, Ticaret Odaları Birliği Başkanları'nın Doğu Bölgesi toplantısında yaptığı konuşmada şöyle demiş:

Türkiye'mizin iyiye giden durumunun önüne gene taş konmak istenmektedir. Taş koymak isteyenler, bu hareketlerinde maazallah muvaffak olurlarsa, Türkiye çok ciddi bir ekonomik badireye girecektir...

Özal devlet memurudur. Devlet memurları günlük siyasetle uğraşıp, siyasal demeç veremezler Özal Bey'in aldırdığı yok; toplantılarda bir AP sözcüsü gibi demeçler verip, siyasal yorumlara girişiyor. Tabii beyimizin sırtı kalın, aldırdığı yok!

Herkes biliyor. Özal Başbakanlık Müsteşarlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşar Vekilliği'ne gelmeden önce, Madeni Eşya İşverenleri Sendikası Başkanı'ydı. Holding yöneticisiydi. Ayrıca birçok şirkette ortaktı. Bu nitelikte bir adamın, Türk bürokrasisinin tepesine ve Türk ekonomisinin başına oturtulmasının amacı belliydi; ülkeyi işverenler adına yönetmek...

Turgut Özal bu konuşmayı, MSP tarafından verilen gensoru önergesi sonucunda Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in

parlamento kararı ile düşürülmesinden bir gün sonra yapıyor ve TRT bu konuşmayı bütün yurda yayıyor.

MESS eski Başkanı Özal'ın öteki konuşmalarını da izliyoruz. Beyimiz grevlerin durdurulmasını istiyor, toplu sözleşmelerden ve kıdem tazminatlarından yakınıyor ve efendim ileriye doğru beş yıllık bir süre istiyor. Bu beş yıllık sürede grevler yasaklanırsa, işçi ücretleri dondurulursa, Türkiye "köşeyi dönermiş"; beyefendi böyle düşünüyormuş.

Özal, bir büyük holdingin genel yönetmenliğinden, MESS Başkanlığı'ndan gelecek, üstelik "faiz haram" diyen MSP'nin milletvekili adayı olacak; sonra da oturduğu devlet memurluğu koltuğundan siyasal demeçler verecek, faizin faizine faiz ekleyip bankerlere milyonlar kazandıracak; sonra "tam köşeyi dönecekken" diye konuşmalar yapıp, grevsiz, toplu sözleşmesiz ve muhalefetsiz bir düzeni savunacak...

Özal'ın milletvekili adayı olduğu parti, bazen iktidarın altına kum koyar, kumda oynatır, bazen taş koyar. Bu, bir siyasal parti olan MSP'nin bileceği iştir. Turgut Özal bu konulara merakliysa, gider kardeşi MSP milletvekili Korkut Özal'ın evine, bu konuları kardeş kardeşe konuşur. Yoksa, Erzurum'a Erzurum taşı gibi oturup, işverenlerin önünde siyasal demeçler vererek eski patronlarına ve ortaklarına bağlılık konuşmaları yapamaz.

Kıyıma uğrayan bir öğretmen hükümetin baskılarını eleştirince bu siyasetle uğraşma olur; bir polis memuru ağzını açarsa bu da suç olur. Ama devlet memuru Özal siyasal konuşmalar yaparsa suç sayılmaz. Sevsinler böyle hukuk devletini!

Özal, Erzurum'da eski patronlarının önünde konuşurken, kafasındaki düzeni kurmak için birtakım çevrelere işaret veriyor. Türkiye tam köşeyi dönüyormuş da... Türkiye'nin önüne taş konuyormuş da... Maazallah muvaffak olurlarsalarmış da... Türkiye badireye girermiş de... Şöyleymiş de, böyleymiş de...

Devlet memuru siyasal içerikli konuşmalar yapar mı, yapmaz mı? Bu kadar ince hukukçuluğa ne gerek var efendim. Siyasal içerikli konuşmalar işverenden, patrondan, para babalarından yanaysa, böyle konuşmalar serbest ve de iktidar güvencesi altındadır. Seni gidi MESS Başkanı seni!

(Cumhuriyet, 8 Eylül 1980)

EMANETÇİ BAVULU MU?

MSP yöneticilerinin katıldıkları Konya'daki Kudüs mitinginden sonra "Atatürkçülük yarışı"(!) başladı. Erbakan'la hükümet kuranlar, MSP ile kol kola devlet yönetenler, son gensoru oylamasından sonra birden bire Atatürkçülüğü anımsayıverdiler. Evet, doğrudur. Konya'daki yürüyüş dinsel sağın açık bir gerici gösterisidir. Ama insaf buyurun beyler, bu tür gösteri ilk kez yapılmıyor. MSP'nin düzenlediği her yürüyüş, aşağı yukarı aynı göstericilerle dolup taşar

MSP, Demirel ile hükümet kurarsa ses yok. Turhan Feyzioğlu, Erbakan ile başbakan yardımcılığı koltuklarını paylaşırsa yine ses yok; laiklik ilkesiymiş, Atatürk ilkeleriymiş, kimsenin aldırdığı bile yok; ama aynı MSP Demirel'e karşı bir tavır aldı mı, başlarlar bağırmaya:

- Atatürk ilkeleri elden gidiyor...

Erbakan'ın kişiliği, kimliği, siyasal düşüncesi, Konya mitingi ile ortaya çıkmış değildir Erbakan dün neyse, bugün de odur Görüşlerinde, tavırlarında, Atatürk'e ve laiklik ilkelerine bakış açısında en küçük bir değişiklik yapmamıştır Yani, Erbakan. Demirel'in başbakan yardımcısıyken "Atatürkçü", CGP lideri Feyzioğlu ile "Kemalist" oldu da bugün mü birden bire Atatürk düşmanlığı saflarına geçti? Yok, hayır!

Şimdi, MSP Demirel hükümetini düşürmeye çalışıyor. Bunun içindir ki dün, Erbakan ile kol kola girerken, Atatürk ilkelerini, laiklik ilkesini hiç anımsamayanlar, bugün, birden bire Atatürkçü oluverdiler. Şimdi, "daha önceleri nerelerdeydiniz" diye sormaz mısınız? Evet, sormaz mısınız?..

Türkiye Cumhuriyeti, Atatürk'ün önderliğinde yürütülen Kurtuluş Savaşı sonucunda kurulmuştur. "Milli Mücadele Ruhu" Anayasamız'ın da temelidir.

Bu ruh, İlk Meclis'in bildirgelerinde ve Atatürk'ün demeçlerinde yer aldığı gibi, "emperyalizm ve kapitalizme karşı" verilen Kurtuluş Savaşı'nın ulusal bilincini taşır. Atatürkçülük, antiemperyalist ve antikapitalist olmayı gerektirir. Atatürkçülüğün ilk, vazgeçilmez ve başka türlü yorumlara açık olmayan koşulu budur. Atatürk'n laiklik ilkesi, siyasal ilişkileri dinsel inançlardan ayrı tutmayı gerektiren çağdaş bir dünya görüşüdür. Ve bu dünya görüşü, Atatürkçülüğün bağımsızlık inancı ile beraber bir ruh ve anlam taşır.

Atatürkçülük, aynı türden siyasal partilerin birbirlerine sataşmak için kullanacakları bir "MC sakızı" olmadığı gibi, siyasal manevraların, basit taktiklerin, küçük siyasal oyunların gerekçe ve zırhı da değildir. Atatürk ilkelerine ve Anayasa kurallarına karşın, ilköğretimde Arap harfleri ile zorunlu din dersleri okutmak, Konya'daki gerici gösteriden daha yıpratıcı bir saldırıdır. Burada niçin sustu bu Atatürkçülerimiz, niçin?!..

Atatürkçülük, "yük olur" diye bırakılıp, gereğinde taşınan bir "emanetçi bavulu" değildir.

Kendinize gelin! Bu "Milli Mücadele Ruhu" sizleri öyle çarpar, öyle çarpar ki, Damat Feritler'den de beter olursunuz, Anzavurlar'dan da!..

Kabaklı Efendi'ye

Kabaklı efendi, küfür ve iftira mürekkebine batırdığı yeşil uçlu gerici kalemi ile kaba yalanları acemi yalanlamalarla karıştırıp, saldırılarını sürdürüyor.

Kendi ayağı ile önümüze gelen Kabaklı'ya yine birkaç şamar atalım:

1- Kabaklı efendi, senin patronun, hani şu yirmi yıl öncesinin aşevlerine sığınan yoksulu Kemal Ilıcak, Naham Susar, Vedat Moreno, Zeki Susar, Yaşuva Susar, Salamon Mitrani, Davit Abaruh, Hayim Mitrani, Sultana Mitrani, Hanna Ana Abaruh, Vivyan R. Mitrani adlarındaki azınlık kökenli yurttaşlarımızla ortaktır. Hiç öyle bağırıp çağırmaya, cart curt etmeye gerek yoktur. Gider, Genel Yayın Müdürünüz Güneri Civaoğlu'nun da kurucu ortak bulunduğu "Tarımsan" şirketinin kayıtlarına bakarsan, orada "Morsu" ve "Saba Oto Kırklar" şirketlerinin ortaklarını gözlerinle görürsün. Bunlar, ticaret sicilinde yazılıdır Bay Ilıcak, "bunlar benim ortağım değildir" diyebiliyor mu? Bir yandan azınlıklara küfürle milliyetçilik edebiyatı yapın, bir yandan da para söz konusu olunca aynı azınlıklarla şirketler kurun! Sen bilmez misin patronunun ortaklarını behey Kabaklı efendi? Kimi aldatıyor, kimi kandırıyorsun? Olmadı. Bu yalanını tuttura-madın!

2- Kabaklı efendi, "kışkırtıcı ajan" konusundaki derin bilgisizliğini örtmek için türlü gülünçlüklere başvuruyorsun. Sen ne

anlarsın bu konulardan! Patron, üzerime önce Nazlı Ilıcak'ı yolladı olmadı; Kurtul Altuğ'a yazılar yazdırdı olmadı; şimdi seni görevlendirdiler Ama senin çapın bu işlere yetmez. Yalanlarla da bu kavgayı sürdüremezsin. Onun için, otur oturduğun yerde! Gücün yetmez, bilgin yetmez, kalemin yetmez, boş yere çabalama!

3- Gazetendeki yazarları çok iyi tanıyorum; hiç meraklanma Kabaklı efendi. Aranızda Yassıada mahkumlarına "köpekler" diyenler mi yaşamadı? Aranızda, Bayar'a en ağır sözlerle saldıranlar yok mu? Mıgırdıç Şellefyan ile Demirel'in ortaklıklarını dillerine dolayanlar yok mu? Tepeden inmeciliğin karargahlarında takla atanlar yok mu? Var. Onun için sus efendi, cirmin kadar konuş!

4- Cumhuriyet gazetesi, Kurtuluş Savaşı'nın kan ve barutu içinde kuruldu ve bugüne kadar, ülke bağımsızlığını, Atatürk ilkelerini, iç ve dış sömürücülere ve yurt hainlerine karşı, inançla ve kararla savundu. Bu yüzden yurt hainlerinin, Cumhuriyet'e karşı kuyruk acıları bitmedi, tükenmedi.

Bizim çok uluslu şirketlerle ortaklığımız yok Kabaklı efendi; alınterimiz, emeğimiz ve inançlarımızla yaşıyoruz!

Şimdi git patronuna, yeni talimatını al, o da azınlık şirketlerine danışsın; Mitraniler'e, Abaruhlar'a, Morenolar'a danışsın, sonra sana ne gibi yalanlara başvuracağını söylesin, sonra yine gel.

Gel Kabaklı efendi, gel!..

(Cumhuriyet, 9 Eylül 1980)

SÜLEYMANCILAR

AP içinde dinsel sağın çeşitli kesimleri, yani "fraksiyonları" var mıdır?.. "Süleymancılık", "Nurculuk", "Telfiki Muzahipçilik", "Nakşibendilik" gibi akımlar AP içinde kök salmış mıdır?.. Bunları, AP Genel Başkanı Demirel ile konuşmak güçtür. "Meşru zeminlerdeyiz" diye başlayıp, "fevkalade ayıptır" diye biten konuşma "üslubu" içinde bu soruları aydınlatmaya olanak yoktur. Ama biz yine de soralım:

- Süleyman Bey, AP içinde "Süleymancılık" var mı?

"Süleymancılık", Süleyman Demirelcilik değil elbette.. Böyle olsa, MHP Genel Başkanı Türkeş "Süleymancı", AP Genel Başkanı Demirel de "Türkeşçi" sayılır. Tabii bunlardan söz etmiyoruz. "Süleymancılık" adlı bir dinsel fraksiyonun AP içinde temsilcileri var mıdır yok mudur, sorumuz budur.

Bilebildiğimiz kadarı ile AP içinde "Süleymancılık", Süleyman Demirel'in masonluğu gibi gerçektir. "Süleymancı" milletvekillerinin adları bile bellidir. "Süleymancılar", Kuran kursları aracılığı ile yapılan dinsel eğitime şiddetle karşıdırlar; bu yüzden AP içindeki "ilahiyatçılar" diye bilinen akıma karşı "Süleymancılar" sürekli kavga verip dururlar..

Bu konuları AP Genel Sekreteri Nahit Menteşe ile konuşmak isterim. Gerçekten, bu "Süleymancı" milletvekilleri AP içinde nasıl gelişiyorlar, nasıl örgütleniyorlar?.. Örneğin İçel'de nasıl gelişiyorlar, Balıkesir'de nasıl örgütleniyorlar?..

Edindiğimiz bilgilere göre, AP içinde Nurcuların iki temsilcisi var. Bunların hepsi; Nurculuk, Süleymancılık, yeniden milli mücadele grubu, Nakşibendiler, AP içinde, bir değerli masonun öncülüğünde kardeş kardeş geçiniyorlar.

Bu açıdan AP'de tam bir "parti disiplini"(!) var. Arada sırada "41'ler hareketi" gibi Demirel'in kirli çamaşırlarını sergileyen çıkışlar oluyorsa da, bu gibi eylemlerin öncüleri, Demirel'den af dileyip yeniden AP sıralarında yerlerini alıyorlar.

Canım işte Dr. Sadettin Bilgiç, işte Dr. Sükan, işte Talat Asal... Başka örneğe ne gerek var?..

CHP, bu açıdan tam bir "halka açık" partidir. Biri fısıldasa, ertesi gün bu fısıltı basına yansır. CHP'nin sağcısı, solcusu, ortacısı, göbekçisi, ortanın üç parmak sağındaki, üç adım solundaki, hep birlikte, parti sırları ile birlikte basında yerlerini alırlar.

AP öyle mi?..

Masonu, Süleymancısı, Işıkçısı, Emanetçisi, Nakşibendisi, Nurcusu, İlahiyatçısı, Yeniden Milli Mücadelecisi, Menderesçisi, eski Demokratı, Yassıada'da yatmışı, Yassıada'da yatmışa küfredeni, af yasasına oy vermeyeceğini açıklayanı, hep birlikte, kapalı bir kutu gibi çalışıp, dururlar..

Son günlerde Atatürkçülüğünden geçilmeyen AP Genel Sekreteri'ne soralım:

Sayın Menteşe; "Süleymancılık gericiliktir. Atatürk düşmanlığıdır. AP Süleymancılığa karşıdır" diyebiliyor musunuz?..

Ben, AP içindeki "Atatürkçülerin" sayısını merak ediyorum. AP'nin toplam sayısından, Nurcuları, Nakşibendileri, Süleymancıları çıkarırsak, geriye kaç kişi kalır?.. Çıkan rakamı AP içindeki mason sayısına bölüp, AP'deki "milliyetçileri" bulmaya ne dersiniz?..

Etiyenmez Kabaklı Efendiye...

Tercümen gazetesinde Kabaklı Efendi, "her kuşun etinin yenmeyeceğini" söyleyerek saldırılarına devam ediyor. Kabaklı Efendi kendini kuşa benzetiyor ama ben Kabaklı'nın hangi tür kuş olduğunu pek kestiremedim. "Eti yenmez kuşlar" hangileridir acaba? Kartal mı, akbaba mı, karga mı, ağaçkakan mı?.. Hangisi? Ne bileyim ben, devekuşu var, kelaynak var, papağan var, bülbül var, muhabbet kuşu var, martı var. Tabii, her kuşun eti elbette yenmez.

1 - Buldum! Kabaklı efendi, ne akbabadır, ne leş kargasıdır ne kara kargadır; olsa olsa papağandır. Yani, "patronunun papağanı.."

Patronu Ilıcak, azınlık kökenli yurttaşlarımızla ortaktır. Ben bu ortaklıkları birbir sayıyorum. Kabaklı efendi sen de patronunun papağanı olarak "bunlar iftiradır" diyor, sonra da bağırıp çağırıyorsun! "Bunları ispat edemeyen namussuzdur, şerefsizdir..." Kabaklı efendi, bu "namus" ve "şeref" sözlerini çok fazla kullanma, aşınır. Sonra gün gelir, bunları hiç kullanamazsın. Bak ben sana "namussuz, şerefsiz" diyor muyum? Bunun yerine, Ilıcak'ın azınlık ortaklarını ad vererek kanıtlıyorum. Al sana bir yenisi: Türkiye Ticaret Sicili gazetesi, tarih 16 Şubat 1977, sayfa 46, İstanbul Ticaret Sicili Memurluğu, sicil no: 90764/35681. Şirket adı ABC Turizm Sanayii ve Ticaret A.Ş. Bu şirkette, patronun Ilıcak ile birlikte Aret Camcıyan adına da rastlanıyor. Ötekilerini de sayayım mı? Örneğin Kirkor Taşçı'yı?..

Kabaklı efendi, al sana bir tane daha. 27 Mart 1978 tarih ve 439 sayılı Türkiye Ticaret Sicili gazetesi, İstanbul Ticaret Sicili Memurluğu, sicil no, 136371/85826, ticaret ünvanı Ana-

dolu Kredi Kartı Turizm ve Ticaret A.Ş. Ortaklar arasında İlıcak ve Aret Camcıyan da var

İspat mı istiyorsun, al sana ispat! Hadi şimdi konuş, "namus. şeref", hadi konuşsana efendi! Kabaklı oğlu Kabaklı, konuşsana hadi! Abaruhlar, Morenolar, Mitraniler'in dışında bunlar da var Biraz da bu konuda "milliyetçilik" yapsana Kabaklı Efendi!

2- Sağcısıyla, solcusuyla her yayın organı, bir takım politikacıları ve işadamlarını eleştirir. Onları eleştirmek başka, onların alçakça öldürülmelerini istemek başka konudur Eğer her eleştiri yazısı cinayet kışkırtıcılığı sayılıyorsa, işçi sınıfımızın yiğit önderi Kemal Türkler için yayın yapan Tercüman gazetesini de baş kışkırtıcı saymak gerekir Oysa bizim böyle bir iddiamız yok. İğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır Kabaklı efendi.

3- Kabaklı efendi sen, "Ecurufya" adını verdiğin küfürnamenle "Türkbatırya" adını verdiğin ülkede konu ettiğin insanların kimler olduğunu, okuyucular anlamıyor mu sanıyorsun. 21 Ocak 1978 günkü yazında, "Abit-haktu" diye kimi kastediyordun?

Bu yılışık adlarla ileri basını hedef aldığın anlaşılmıyor mu sanıyordun? Öyleyse, "Ecurufya"daki "Rükuşan" kimdi? "Umumcu" kimdi, "Soysalak" kimdi?

Bırak bu "şark kurnazlığını" yazacaklarını mertçe yaz.

4- Kabaklı Efendi, yazdıkça batıyorsun; sen bu işi pek kıvıramadın, patronuna söyle, bana bundan sonra "eti yenmeyen" değil, "eti yenen" cinsten bir kuş göndersin. Kuşlara bayılırım. Hadi otur yerine bakayım, otur.

(Cumhuriyet, 10 Eylül 1980)

SİVAS'TA SUS, KONYA'DA BAĞIR...

MSP, 31 Mayıs 1980 günü Sivas ilimizde "Fetih Mitingi" düzenlemişti. Bu toplantı ve yürüyüş, tıpkı geçen hafta Konya'daki miting gibiydi. Tekbir sesleri, Arapça harflerle yazılı pankartlar, bu yürüyüşte de vardı. Anlayacağınız, Sivas'ın Konya'dan bir farkı yoktu.

Hükümet aynı hükümetti. Adalet Bakanı aynı Adalet Bakanı'ydı, Başbakan aynı Başbakan'dı. AP Genel Sekreteri. aynı

adamdı. CGP Genel Başkanı aynı Feyzioğlu'ydu. Siyasi Partiler Yasası da aynı yasaydı. Laiklik ilkesi aleyhine eylemleri yasaklayan Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesi de aynı yerde duruyordu. Cumhuriyet Başsavcısı aynı sayın Başsavcı'ydı. Atatürk ilkeleri yine aynı ilkelerdi.

Sivas yürüyüşü nedeniyle Adalet Bakanı Ömer Ucuzal'ın Sivas Savcılığı'na "MSP hakkında dava açın" dediğini duydunuz mu? Hayır duymadınız!.. AP Genel Sekreteri'nin bu mitingi kınayan bir demecine rastladınız mı? Hayır rastlamadınız!.. Cumhuriyet Başsavcısı'nın aynı MSP'nin, aynı pankartlarla, aynı çember sakallarla, aynı sloganlarla yürüyüş yapanlar ve bu yürüyüşün en ön sırasında bulunan MSP yöneticileri için kovuşturma açtığını ve bu yasal işlemi TRT'ye demeç vererek kamuoyuna duyurduğunu anımsıyor musunuz? Hayır, anımsamıyorsunuz!..

Çünkü, Adalet Bakanı böyle bir soruşturma açılması için emir vermedi. Çünkü AP Genel Başkanı, bu yürüyüş nedeniyle MSP'nin Atatürk ilkelerini çiğnediğini ileri sürmedi; çünkü Cumhuriyet Başsavcılığı'nın bu yürüyüş için kovuşturma açtığını televizyon haberlerinde izlemedik.

Erbakan ile MC hükümetlerinde canciğer kuzu sarması olan Demireller'in, Feyzioğlu'ların, Türkeş'ler'in, bugün kalkıp, "Atatürk ilkeleri elden gidiyor" demeleri, Atatürkçülük adına gerçekten yüz kızartıcıdır.

Atatürkçülüğü düne kadar hiç anımsama, MSP ile hükümet kur, sonra Erbakan sana seccade armağan etsin, sen ona hacıyağı o sana gül suyu sürsün, öpüşün, koklaşın; ama Erbakan, arabana taş koymaya başlayınca, bağır bağırabildiğin kadar:

- Atatürk ilkeleri, laiklik...

Aynı Atatürk ilkeleri, MSP'nin Sivas mitinginde çiğnenmemiş miydi?

"Atatürk ilkeleri Konya'da çiğnenir, Konya sınırı dışında çiğnenmez" diye bir kural bulunmadığına göre, Sivas mitingi karşısında susup, Konya mitingi karşısında arslan kesilmenin anlamı nedir?

Anlamının ne olduğunu biliyoruz. Beylerimiz ve de beyoğlu beylerimiz, Atatürk ilkeleri ile, laiklik ilkesi ile kendi aralarında çelik çomak oynuyorlar.

Kültür Bakanı, "Türk-İslam sentezi" istesin, bu Atatürkçülüğe uygun düşsün! Kara gözlüklü Bakan'ın okullarda Arap harfleri ile din dersleri okutmaya kalksın, bu da Atatürkçülük olsun! Atatürk'ün müze yaptığı Ayasofya'da gerici gösterilerle toplu namaz kılınsın, bu da Atatürkçülük sayılsın! Ve bütün bunlardan sonra, Sivas'taki gerici gösteriler karşısında kulaklarının üstüne yatıp, Konya'daki aynı tür gösteriler için yerigöğü sarssınlar. Ve sonra da herkes alkışlasın:

- Aferin, bak Atatürk ilkelerini korudular..

Atatürk ilkelerini bunlar korumaz; Atatürk ilkeleri bunlara karşı korunur!..

Sivas'da sus, Konya'da bağır... Nasıl Atatürkçülük sizinki öyle!..

(Cumhuriyet, 11 Eylül 1980)

KİM BU HAYRİ?

Bu uyuşturucu madde ticareti çok ilginç ilişkileri ortaya çıkarıyor. MHP Niğde Senatörü Kudret Baysal'ın Fransa'da uyuşturucu madde ile yakalanmasından sonra, Halit Kahraman adındaki bir MSP eski milletvekilinin de Almanya'da uyuşturucu madde ile ele geçmesi birtakım politikacıların bu işin içinde olduğunu ortaya koyuyor.

Bilmem hiç elinize geçti mi? "Maya" adlı aylık bir dergi var Bu derginin sahibi İstanbul eski Gümrük Müdürü ve Bağ-Kur eski Genel Müdürü Ünal Yaltırık kendi imzası ile yayınladığı bir yazıda, Zekeriya Kürşad adındaki bir AP eski milletvekilinin İsveç'te uyuşturucu madde kaçakçılığına karıştığını ileri sürmektedir. Yaltırık'ın İsveç gümrük arşivlerinde olduğunu belirttiği bilgi şöyle; aktarıyorum:

"Adı, soyadı: Zekeriya Kürşad, durumu: Milletvekili, diplomatik pasaportlu. 1918 doğumlu, ülkeye 18.9.1970'te Güney'den giriş yapıyor. Seyahat ettiği otoda 4.5 kilo uyuşturucu madde bulundu. Arama sırasında Zekeriya Kürşad ve arkadaşı Sedat Doğantimur kaçmayı başarmışlardır. Yakalanan otomobil de arananlar listesinde ismi bulunan Ahmet Yılmaz Mengutay'a aittir. Otoda İrina Person adlı bir İsveçli kız ile

Hüseyin Kasapbaşı isımli bir Türk daha vardır. Hüseyin Kasapbaşı suçu üstüne aldığı için tevkif edilmiştir Kürşad'ın mensup olduğu şebeke kayıtlarımıza göre 12 kişidir. Elebaşları, Ahmet Yılmaz Mengutay, Sedat Doğantimur ve Ergun Dikkafa'dır...

Zekeriya Kürşad, 1969-73 yasama döneminde Kahramanmaraş AP Milletvekilliği yapmış; emekli subaymış; Kara Harp Okulu, Harp Akademisi ve Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Arkeoloji Bölümü mezunuymuş; 1973 seçimlerinde seçilememiş; şimdi nerede olduğunu, ne yaptığını bilen yok. Ama Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde çok iyi tanınırmış...

Eski gümrükçü Ünal Yaltırık'ın ilginç yazısında bir başka konu daha var. Aktarayım mı?

"Yıllardır Demirel'in yanında onun özel korumasını yapan Bay Hayri'nin eroin kaçakçılığından mahkum bulunan kardeşi..."

Şöyle bir araştırdık. Demirel'in yakın korumalığını yapan "Hayri" diye biri yok. "Hayri" diye biri, Demirel'in evinde özel hizmetlerde bulunurmuş. Yaltırık'ın sözünü ettiği "Hayri" bu olmasın? Belki öyledir, bilemiyoruz.

Bu "Hayri" kim? Ne iş yapar? Kardeşi kimdir? Hayri'nin yakınları arasında uyuşturucu madde işine karışanlar var mı? Bunları da bilemiyoruz.

Yaltırık şöyle yazıyor:

Eroinleri bana Demirel'in özel muhafızı veriyordu, deseydi, herhalde hepimiz hoppala derdik...

Ünal Yaltırık yılların bürokratıdır. Üstelik çok duyarlı görev halkalarında bulunmuştur. Yaltırık'ın şu aktardığım satırları, laf olsun diye pek kolay kolay yazılmaz. Anlaşılan Yaltırık'ın dilinin altında birşeyler saklıdır.

Bence yapılacak iş şu. MİT ya da İçişleri Bakanlığı, MHP'li Kudret Bayhan, eski MSP'li Halil Kahraman ve AP eski milletvekili Zekeriya Kürşad'ın dosyalarını Interpol aracılığı ile getirmeli ve Başbakan, bir gizli oturumda Yüce Meclis'e bu konuda bilgi vermelidir.

Tabii, bu "Hayri" hakkında da... Yahu gerçekten kim bu "Hayri"?..

(Cumhuriyet, 12 Eylül 1980)

BUNDAN SONRA...

Silahlı Kuvvetlerin, emir-komuta zinciri içinde yönetime tümüyle el koyması yağmurun yağması gibi, doğal bir olaydır! Kuraldır, belli nedenler belli sonuçları doğurur. Devlet devlet olmaktan çıkar, parlamento on beş gün içinde seçilmesi gereken cumhurbaşkanını seçmez ve ülke baştan başa örtülü bir iç savaşın kanlı arenasına dönüşürse, Silahlı Kuvvetler'in yönetime el koymasından doğal ne olabilir ki? Sonuç, şaşırtıcı değildir.

Çok partili yaşama adımımızı attığımız günden bu yana tam otuz yıl geçmiştir. Bu otuz yılın ilk onuncu yılında 27 Mayıs İhtilali yaşandı. 27 Mayıs İhtilali'ni, on bir yıl sonra 12 Mart Muhtırası izledi; 12 Mart Muhtırası'ndan dokuz yıl sonra da 12 Eylül günü Silahlı Kuvvetler, hiyerarşik bütün içinde yönetime el koydu. Arada, 22 Şubat ve 21 Mayıs gibi ihtilal girişimlerine de tanık olundu.

1950 yılından bu yana, 12 Eylül tarihi ile birlikte tam dokuz kez sıkıyönetim ilan edilmiş bulunuyor.

Otuz yıllık çok partili yaşamımız, her iki yılına karşılık bir sıkıyönetimli yıl ile ilginç bir siyasal grafik çizdi.

Bu gerçekleri alt alta koyarsanız, sonuç kendiliğinden belirir. Biz çok partili yaşamı, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi, Anayasal düzeni yaşatamadık, hukuk devletini kan gölünde boğduk, demokrasinin ne olduğunu, daha da önemlisi, ne olmadığını bir türlü anlayamadık!

Bu bir iflastır. Bu sonuç, otuz yıldır bizleri yöneten, yönettiklerini sanan kadroların ve bunların siyasal düşüncelerinin tam bir iflası demektir.

Evet, kimsenin kimseye söyleyeceği bir söz yok. Bu sonuç sürpriz değildi, bekleniyordu. Bu çalkantıda bu kan gölünde başka ne olabilirdi, ne beklenirdi? Bir parlamento, on beş gün içinde seçilmesi gereken Cumhurbaşkanını, akıl almaz vurdumduymazlıklarla altı aydır seçemezse, kim kime ne söyleyebilir? Günde ortalama yirmi yurttaşımızın can verdiği bir ortamda, kim hukuk devletinden, Anayasa'dan, demokrasiden söz edebilirdi? Bu enflasyonlu devalüasyonlu düzen, bu kan gölü, elbette bir yerde noktalanacaktı. Ve noktalandı.

1960 ihtilalini hep beraber yaşadık. 60 Mayısı'nda yönetime el oyan Silahlı Kuvvetler, bu ihtilalin lideri Orgeneral Cemal Gürsel'in deyişi ile "duvarları küfürlerle kirlenmemiş bir parlamentoyu" sivil yönetime armağan etti; sivil yönetim, bu armağanın değerini hiç anlamadı. 12 Mart kargaşasından sonra yönetimde ağırlığını duyuran askeri yönetim, isteseydi sürekli kalıcı bir askeri yönetime dönüşebilirdi; ama 12 Mart yönetimi de sivil yönetime kapılarını açtı. Genelkurmay Başkanı ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Evren'in yaptığı ilk açıklamada "Ferdin ve toplumun huzur ve refahına önem veren, özgürlükçü, demokratik, laik ve sosyal hukuk kurallarına dayalı bir yönetim" kurma amacını taşıdıklarını söylemesi, Silahlı Kuvvetler'imizde sivil yönetime dönme yolundaki sağlıklı geleneğin canlı tutulduğunu göstermektedir.

Buradan da bir başka sonuç çıkmaktadır Türk Silahlı Kuvvetleri, çok partili yaşama adımımızı attığımız günden bu yana oluşagelen olaylar karşısında, hiçbir zaman sürekli ve kalıcı bir askeri yönetim kurmayı düşünmemiştir. Bu tutum, değeri çok sonra anlaşılacak bir büyük güvencedir.

Bu gibi büyük olaylar, yaşadığımız bunalımların temelindeki nedenleri anlamaya katkıda bulunmalıdır. Bugüne kadar, kalıcı ve sürekli bir "sivil yönetim" kuramadık; yaşadığımız deneylerden de yararlanarak, bundan sonra "özgürlükçü, demokratik, laik ve sosyal hukuk kurallarına dayalı" yönetimi nasıl kuracağız, hep birlikte bu konuyu düşünelim.

(Cumhuriyet, 14 Eylül 1980)

TERÖRSÜZ ÖZGÜRLÜK

27 Mayıs İhtilali ile 12 Mart Muhtırası, yakın geçmişimizin ders alınacak deneylerle dolu iki büyük siyasal olayıdır. 27 Mayıs ve 12 Mart'a, bugün bir ölçüde serinkanlı gözlemlerle bakma olanağı vardır. Yaşadığımız ortamda, toplumsal olaylara "yaşasın" ya da "kahrolsun" edebiyatı ile yaklaşmak çok yanıltıcı olur. Şu son yirmi yılın acılı serüvenlerinde görüldü ki, bu "yaşasınlar" bir süre sonra "kahrolsunlar"a, kahrolsunlar da "yaşasınlar"a dönüşür. Yaşasınların sevinci kahrolsunların öfke-

sını, kahrolsunların öfkesi yaşasınların sevincini, birkaç yıl içinde silip süpürünce, geriye yalnızca, evet yalnızca gerçeğin kendisi kalır. Tarihi yazan da gerçeğin kendisidir.

12 Eylül günü, emir-komuta zinciri içinde yönetime el koyan Silahlı Kuvvetler'imizin her rütbedeki komutanları, 27 Mayıs ve 12 Mart deneylerini yaşayarak bugüne gelmişlerdir. Ve hem 27 Mayıs, hem 12 Mart, yandaşları ve karşıtlarınca özgürce tartışılmış ve yakın tarihimizin bu iki olayında yaşanan yanlışlar, tutulan yollar, izlenen tutumlar en ince ayrıntılarına kadar gözler önüne serilmiştir. Bu iki olayın gerçekleri, doğruları ve yanlışları, özgürlük ortamında en duyarlı terazilerde tartılmış, değer yargıları bu ağırlıklarla oluşmuştur.

27 Mayıs İhtilali, ihtilal ile kaldırılan Millet Meclisi'nin Demokrat Parti Grubu ile bu partinin hükümetini yargılamıştır. Yassıada'da yapılan yargılamalar sırasında, Cumhurbaşkanı Celal Bayar için "köpek davası", Başbakan Adnan Menderes için "bebek davası" gibi gereksiz soruşturmalarla ihtilalin anlamı gölgelenmiş, amacı saptırılmış, Başbakan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan haklarında verilen ve uygulanan ölüm cezaları ise toplumda derin yaralar açmıştır. Siyasal suçlarda ölüm cezalarının hiçbir toplumsal sorunu çözmediği, bir parti grubunun toptan ceza görmesinin siyasal gelişmeleri engellemediği, yaşanan gerçeklerle, çok açık biçimde kanıtlanmıştır.

Devlet, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Sayın Kenan Evren, 12 Eylül günü yaptığı radyo-televizyon konuşmasında; "Parlamento üyeleri siyasi faaliyetlerinden dolayı suçlanmayacak ve yeni yönetime karşı suç teşkil edecek tutum ve davranışlarda bulunmadıkları sürece haklarında herhangi bir işlem yapılmayacaktır" derken, çok gerçekçi bir yaklaşımı sergilemiş bulunmaktadır.

Eğer tutum ve davranışlarıyla, terör odakları ile örgütsel bağ içinde bulunan parlamento üyeleri varsa, elbette bunlar, Sayın Evren'in verdiği bu güvenceden yararlanmayacaklardır. Bu da doğaldır.

12 Mart Muhtırası çok başka potalarda kaynadı, çok başka kanallarda yürüdü. Bu dönemin herhalde en büyük yanlışı, devlet gücünün silahlı sağ eylemciler için hiç kullanılmayıp, yalnızca sol eylemciler için kullanılması ve yaygın bir "ihbar

kampanyası" eşliğinde "solcu avına" çıkılıp, silahlı eylemlerle uzaktan yakından ilgisi olmayan insanların gözaltına alınıp, tutuklanmasıdır. Bu tür devlet öfkesinin, özellikle devlete zarar verdiği anlaşılmış, bu anlaşılıncaya kadar da iş işten geçmiştir.

12 Eylül ortamı, 27 Mayıs ve 12 Mart'tan çok başka türlüdür. Böylesine kanlı bir ortamda devletin ilk ve başlıca görevi, yurttaşları "korkusuz yaşama özgürlüklerine" kavuşturmasıdır. Bunun da ilk koşulu, terör odaklarını, arkalarındaki karanlık karargahları ile birlikte ortaya çıkartmaktır.

Terörün olduğu yerde Anayasa'dan, hukuk devletinden, serbest seçimlerden, bağımsız yargıdan söz etmenin olanağı yoktur. Terörün bu kanlı ipoteği kaldırılmadıkça, özgürlükçü demokrasiye dönülmüş sayılmaz. Terörün hüküm sürdüğü ülkelerde, Anayasa kağıt parçalarından, parlamentolar taş yığınlarından başka bir işe yaramaz. Yaramadığı, ülkemizdeki acı deneyle görüldü.

Türk Silahlı Kuvvetleri 27 Mayıs'ta da 12 Mart'ta da kalıcı bir askeri yönetim kurmak istemedi. Yeni yönetim de "özgürlükçü, demokratik, laik ve sosyal" nitelikli bir "sivil yönetim" kurma amacını taşıdığını ilan etti.

Şimdi hepimizin bir tek amacı olmalıdır. Çok yönlü kışkırtmalara, kurt kapanlarına kapılmadan, terörsüz özgürlüğü, kansız demokrasiyi kurmak ve sivil yönetimi sağlıklı yöntemleri ve kalıcı çözümleri ile yeniden oluşturmak...

(Cumhuriyet, 15 Eylül 1980)

TAM ZAMANIDIR

Terörün binbir türlü nedeni vardır. İleri sürülen bu nedenler yorumdan yoruma, görüşten görüşe değişebilir, ama hiç olmazsa şu gerçek kabul edilmelidir: Terörü besleyen ana kaynaklardan biri, en önemlisi ve başlıcası silah kaçakçılığıdır. Bu gerçeğin görüşten görüşe, yorumdan yoruma değişecek bir yanı yoktur.

Terörü, yalnızca silah kaçakçılığı ile sınırlı görmek elbette yanlıştır. Terör odaklarını ortaya çıkarmanın en gerçekçi yolu, silah kaçakçıları ile teröristler arasındaki ilişkileri saptamaktan

geçer. Bu yapılmadıkça, terör konusunda gerçekçi hiçbir çözüme ulaşamayız. Bunu zaman içinde gördük.

Okuyucularımız anımsayacaklardır; gazetemizde silah kaçakçılığı ile ilgili çok ilginç olay ve belgeler açıklandı. Açıklanan bu ilginç belge ve olaylar, olumlu ve olumsuz tepkilere yol açtı. Olumsuz tepkiler, adları silah kaçakçılığına karışanlardan geldi.

İbrahim Telemen adındaki bir eski silah kaçakçısı bana telefon ederek kaçakçıları bir bir açıklayacağını söyledi ve ayrıca ihbarları içeren bir mektup da gönderdi. Telemen'in açıklama yapmak için verdiği buluşma yerinde boşyere bekledim. Silah kaçakçıları eski suç ortaklarını gözaltında tutuyorlardı. Bir süre sonra gazetelerden öğrendik: Telemen, İstanbul'da Opera otelinde, kaldığı odadan aşağı düşüp ölmüştü.

Telemen silah kaçakçılığı şebekelerini açıklarken, Hüseyin Uğurlu ve oğlu Abuzer Uğurlu adlarını veriyordu. Hüseyin Uğurlu tutuklandı, oğlu Abuzer ise kaçtı. Bir süre sonra, itiraz üzerine Hüseyin Uğurlu ve kendisiyle birlikte tutuklananlar serbest bırakıldılar. Bu kararı veren mahkemenin duruşma yargıcı, karardan sonra kendi isteği ile emekliye ayrıldı.

Bundan sonra ilginç bir olay daha oldu. Gazeteler, İstanbul yeraltı dünyasında "Baba" olarak bilinen Hüseyin Uğurlu'nun kaçırıldığını yazdılar. Teröristler, Uğurlu'nun hayatı karşılığında yüklü bir fidye istiyorlardı. Oğul Abuzer ile teröristler arasında görüşmeler yapıldı. Sonrasını yine gazetelerden okuduk: Baba Uğurlu, düzenlenen bir operasyon sonunda kurtulmuştu.

Bundan sonra bir gün, Baba Uğurlu'nun benimle görüşmek istediğini söylediler. Hüseyin Uğurlu, haber yollamış, görüşmek istediğini bildirmişti. Birkaç gün sonra "Baba", Ankara'daki Cumhuriyet Bürosu'na geldi. Büro şefimiz Hasan Cemal'in odasında, Hürriyet gazetesinden Cüneyt Arcayürek ve Milliyet gazetesinden Örsan Öymen ile birlikte Uğurlu'yu dinledik. Baba Uğurlu, yanında getirdiği avukatı ile birlikte silah kaçakçılığına karışmadığını kanıtlamaya çalışıyor ve benden yayınların kesilmesini istiyordu.

Biz yayınları kesmedik; bu tarihten sonra olayların daha da derinlerine inerek gerçekleri bütün çıplaklığı ile ortaya sermeye çalıştık. Ve bu arada kanıtladık ki, Güneydoğu illerimizden birinin valisi, Uğurlu ailesinin yakın dostu ve sırdaşıdır. Bunu

saptadıktan bir süre sonra gördük ki bu vali, AP hükümetince Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirilmiştir! Bunu da yazdık. Emniyet Genel Müdürü gazetemize bir açıklama göndererek, bu yakınlığı kısmen doğruladı.

Bu arada o günlerin İçişleri Bakanı olan Mustafa Gülcügil ile kaçakçılık konusunda görüştüm. Bildiklerimi açıkladım. Bu Emniyet Genel Müdürü, bir süre daha görevine devam etti; sonra Merkez'e alındı; şimdi de bir kıyı ilimizin valisidir!

Gazetemizde bu yayınlar yapılırken türlü tehditlerle karşılaştık. Kapı önünde vurulacağımız, uydurma bir suçla cezaevine sokulup orada öldürüleceğimiz gibi tehditlerle burun buruna geldik; kapımızın önünde silahlar atıldı. Bu yüzden belimize tabanca takıp dolaşmaya başladık.

Silah kaçakçılığı konusunda olay ve belgelere dayalı yayınlarımız sürerken, acıyla ifade edeyim, yüksek satışlı gazetelerden hiçbir destek, hiçbir yardım görmedik.

Bu yayınlar, zamanın Cumhurbaşkanı Korutürk'ün dikkatini çekmişti. Birgün, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Haluk Bayülken tarafından Çankaya Köşkü'ne çağrıldım. Bayülken'e bildiklerimi tek tek anlattım. Bayülken de anlattıklarımı büyük bir titizlikle not aldı.

Bir yandan silah kaçakçılığı konusundaki yayınları sürdürürken, öte yandan da mahkemelerin kaçakçılık konusunda vermiş oldukları ilke kararlarını izliyor, bunları sizlere duyurmaya çalışıyorduk. Uyuşmazlık Mahkemesi kararına göre, teröristlerle silah kaçakçıları arasında somut ilgi görülmezse, kaçakçılar sivil mahkemelerde yargılanacaklardı. Bu karar, sıkıyönetimin bu konuda elini kolunu bağlamaya yetiyordu. Silah olmasa terör olmazdı, kaçakçılık terörü besleyen ana kaynaklardan biriydi. Silah kaçakçılığı, sıkıyönetim yargısı dışına çıkarılınca, terörün kaynağına inme olanağı büsbütün ortadan kalkıyordu.

Bizim araştırmalarımız, silah kaçakçılığı ile uyuşturucu madde kaçakçılığının iç içe yürüdüğünü kanıtlamaktaydı. Ancak, gazeteci olarak bizlerin olanakları sınırlıydı ve elimizdeki kısıtlı olanaklarla birçok olay ve belgeyi gün ışığına çıkarmıştık. Bundan ötesi devlete kalıyordu ve bunun için de devletin "devlet" olması gerekiyordu.

Bütün bunları bugün, Silahlı Kuvvetler'in ülkede yönetimi ele almasından dört gün sonra niçin yazıyorum? Şunun için:

Yeni yönetim, hiç zaman yitirmeden silah kaçakçılığı konusuna el atıp, kaçakçılıkla bunların siyasal bağlantıları ve de teröristlerle ilgilerini ortaya çıkarırsa terör ile savaşta çok önemli bir aşamaya ulaşılmış olur. Eski dönemdeki hukuksal ve bürokratik engeller de olmadığına göre, yeni yönetim bu konuda çok kısa sürede başarılı sonuçlar alıp, terörün kaynağına bir an önce inebilir.

(Cumhuriyet, 16 Eylül 1980)

GEÇMİŞE BAKIP...

Bugün yirmi yaşlarını yaşayan gençler. 12 Mart serüvenleri sürerken dokuz on yaşlarında birer ilkokul çocuğuydular. Bu yüzden, o dönemde yaşanan olayları, yapılan yanlışları, izlenen yolları gereği gibi değerlendiremezler.

Yaşanan her olay, toplumsal deney hazinesine katılır Aklı başında insanlara yön verecek olan deneyler, bu olayların süzgecinden geçerek bilinçlere ulaşır. Eleştiri ve özeleştiri dediğimiz akılcı yöntemlerin varlık nedeni de budur. İnsan geçmişten, geçmişin yanılgılarından, bilgi ve deney hazinesinden yararlanmazsa, olup biten olayları nasıl algılar, geleceğe nasıl yönelebilir? 12 Mart dönemi, çok zengin deneylerle doludur Yeter ki bu deneyleri gereğince değerlendirebilelim.

Bugün yaşadığımız şu olağanüstü duyarlı günlerde bu deneylerden yalnızca bir tanesine değinmek istiyoruz.

12 Mart Muhtırası'nın ilanı ve Erim hükümetinin işbaşına gelmesinden bir süre sonra, solculuk ve devrimcilik adına başvurulan eylemler birden bire yaygınlaşmaya başladı. Bu eylemler, "bireysel terör" dediğimiz yönteme dayanıyordu. Adam kaçırma, banka soyma, fidye isteme gibi sağlıksız yöntemlerle sürdürülen serüvenci eylemler, İsrail Başkonsolosu Elrom'un kaçırılması ile önemli bir aşamaya ulaşmıştı.

Bu dönemde, sonradan "Balyoz Harekatı" adı verilen "solcu avı", Elrom'un kaçırılmasından ve öldürülmesinden sonra, başladı. Devlet gücünün, solun her kesimi üzerindeki acımasız baskısı, Elrom olayı ile başlatıldı.

Elrom'un kimlerce kaçırıldığı bugün biliniyor. Ancak, Elrom'un kaçırılmasında ve öldürülmesinde çok önemli rol oynayan Yüzbaşı İlyas Aydın'ın bugün nerede olduğunu, ne yaptığını bilen yoktur!

Bugün geriye dönüp baktığımızda Elrom'u kaçıranların Türk soluna, işçi sınıfına, halka hizmet mi ettikleri, yoksa 12 Mart zulmünün başlamasına katkıda mı bulundukları, çok açık biçimde anlaşılmış bulunuyor.

12 Mart öncesi ve sonrasında bu tür eylemlerde bulunanların büyük çoğunluğu, aradan altı yedi yıl geçtikten sonra özgür iradeleri ile geçmişi ve sorumlu oldukları eylemleri eleştirirken, izledikleri yolun yanlış olduğunu açıklamış ve bugünkü eylemcilere seslenerek, tuttukları yoldan vazgeçmelerini istemişlerdir. Bunların neler söylediklerini, geçmişi nasıl değerlendirdiklerini merak edenler, gazete koleksiyonları ile bu konuda yazılmış kitaplara yeniden göz atabilirler.

Kaldı ki, 12 Mart öncesi ve sonrasında bu tür eylemlere başvuranların büyük çoğunluğu, cezaevlerinde birbirlerine selam vermez duruma düşmüşler; birbirlerinin dünya görüşünü mahkum eden ayrı ayrı ideolojilere saplanmışlardır. Yalnızca bu olgu bile yapılan yanlışların ana kaynağını vurgulamaya yetmektedir.

Katilin sağcısı, solcusu olmaz! Meşru savunma dışında, cinayetin haklısı, haksızı olmaz! Katilin üstüne yapıştırılan etiket, suçu ve suçlunun niteliğini değiştirmez. Solun başvuracağı tek yöntem yasal çizgiler, anayasal çerçevelerdir. Barışçı yollarla oluşmalıdır. Adam öldüren, cinayet işleyen solculuk, hainlik, katillik ve halk düşmanlığıdır!

Geçmişin acı dolu deneylerinden yararlanalım ve bu tür eylemlere başvuranları, dün olduğu gibi bugün de acımasızca eleştirelim. Çünkü terörsüz özgürlüğe ulaşmanın tek yolu, tek ve biricik yolu, buradan geçmektedir.

Bu düşüncelerle Adana'da sol görüntülü teröristlerce alçakça şehit edilen Tank Yüzbaşı Bülent Angın'ı rahmetle ve saygıyla anıyoruz.

(Cumhuriyet, 17 Eylül 1980)

MİTHAT PAŞA'DAN BERİ...

Kusura bakılmasın, bizim demokrasimiz, biraz pille çalışan radyolara benziyor!

"Nasıl" derseniz, şöyle: Devletin temeline anayasayı yerleştiriyorsunuz, anayasa yeni doldurulmuş bir pil gibi demokrasiyi bir süre çalıştırıyor. Radyolarda da böyle olmaz mı; önce radyodan çok net ses çıkar, düğmeyi hangi dalgaya çevirirseniz, hangi istasyonu ararsanız, ses gelir. Pilin ömrü doldukça parazitler çoğalır, cızırtılar artar, ses yavaşlar.

Anayasalar da böyle oluyor. Yeni anayasa önce demokrasiyi çok iyi çalıştırıyor, ya da böyle sanılıyor, bir süre sonra pilin gücü azalıyor, derken parazitler artıyor, cızırtılar çoğalıyor ve radyodan artık ses çıkmıyor. Anayasal gelişmeler, pillerin dolup boşalması gibi iniş çıkışlar gösteriyor.

Türkiye'deki anayasal gelişmelere şöyle bir göz atarsanız, hukuksal metinlerle uygulamalar arasında iyi niyetle düş kırıklıklarının boğuşa boğuşa bugüne kadar geldiklerini görürsünüz. İşte Tanzimat fermanları, işte 1839 Hattı Hümayunları, Islahat fermanları, işte Mithat Paşa'nın girişimleri ile getirilen Kanun-u Esasi!..

1876 Kanun-u Esasisi, Türk toplumunun ilk Anayasa'sıdır. Bu Anayasa, eski adıyla "Kanun-u Esasi", o tarihlerdeki Fransız ve Belçika anayasalarından yararlanılarak hazırlanmış, çağının binbir sorunu içinde kıvranan Osmanlı devletini anayasal çerçeveye sokmaya çalışmıştır. Sanılmıştır ki, anayasa, yüzyılların getirdiği sorunları bir çırpıda çözmeye yetecektir.

Birinci Meşrutiyet Anayasası, çok kısa sürede rafa kaldırıldı. Birinci Meşrutiyet Anayasası, iki yıllık bir uygulamadan sonra Padişah Abdülhamid eliyle işlemez hale sokulunca, ülke İkinci Meşrutiyet tarihi olan 1908'e kadar, anayasasız ve parlamentosuz yönetildi.

İkinci Meşrutiyet günlerinde özgürlük özlemi ile alev alev tutuşan aydınlar, İstanbul sokaklarında "Ya Kanun-u Esasi ya ölüm" diye dolaştılar. "Meşrutiyet, yetimlerin gözyaşlarını dindirecek, kimsenin hakkını kimseye kaptırmayacak" diye söylevler verdiler, yazılar yazdılar.

Ve işte sonra sonuç... Astığı astık, kestiği kestik "İttihad Terakki", yeniden özgürlük özlemleri, yeniden düş kırıklıkları ve

birbiri üzerine yığılan dağ gibi, dev gibi sorunlar; dış borçlar, Düyun-u Umumiyeler, Balkan savaşı, Talat, Enver ve Cemal Paşa'lar.. Serüvenler, yenilgiler, yeniden düş kırıklıkları...

Yakın tarihimizin en gerçekçi atılımı, çözüm yolunu, Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda bulan ulusal direniş, Erzurum, Sivas kongreleri, Amasya Tamimi ve "TBMM, milletin hayat ve istiklaline suikast eden emperyalist ve kapitalist düşmanların tecavüzatına karşı müdafaa ve bu maksada münafii hareket edenleri tedip azmiyle müesses bir orduya sahiptir" diyen İlk Meclis'in onurlu sesi...

Ve önce 1921, sonra 1924 Anayasası, sonra Kemalist devrimler, bağımsız bir ülke, onurlu bir ulus...

Türkiye Ulusal Kurtuluş Savaşı ile kazandığı bağımsızlığı, son 30-40 yıl içinde cömertçe harcayarak, 1960 yılının 27 Mayıs sabahına ulaştı. 27 Mayıs ihtilalcileri çağdaş bir anayasa ve özgürlük ortamı yaratarak çoğulcu demokrasiye adım atmaya çalıştılar.

Bu özgürlük ortamı 12 Mart muhtırası ile noktalandı. Anayasa'nın birçok maddesi değişti ve ortaya, "61 Anayasası" dışında "71 Anayasası" olarak adlandırabileceğimiz, değişmiş, başkalaşmış bir Anayasa çıktı. Özellikle 1975'ten 1980'in 12 Eylül sabahına kadar geçen zaman diliminde, devlet devlet olmaktan çıktı, terör devletin en doğal işlevlerini yok etti ve beklenen gelişmelerle bugüne ulaşıldı.

Yüz yılı aşan anayasa tarihimizde bunca çalkantı, bunca iyi niyet, kan, gözyaşı ve yeni bir anayasa bekleyişi...

Ve birbiri üzerine yığılan sorunlar, sorunlar, sorunlar...

(Cumhuriyet, 18 Eylül 1980)

YOLSUZLUK ÜSTÜNE

Elimin altında bir sürü yolsuzluk dosyası var. Kimini yayınladım, kimi sıra bekliyor. Hangisine el atsam, altından bir çapanoğlu çıkıyor! Çünkü her yolsuzluk, bir siyasal ilişki ile içiçe görünüyor.

Yıllardır bu köşede devlet bürokrasisini kemiren yolsuzluk olaylarını kanıtlarıyla sergilemeye çalıştım. Meslek onur taşıyan

birçok gazeteci, türlü tehlikeleri göğüsleyerek yolsuzlukları kamuoyuna yansıttılar. Basının bir kesimi ise, bu açıdan yüz kızartıcı bir sınav verdi.

Peki sonuç? Sonuç yok!

Ne yalan söyleyeyim, yolsuzluk belgeleri yayınlamaktan bıkmıştım. Daha doğrusu son günlerde, "peki yayınlıyoruz da ne oluyor" diye kendi kendime sorup karamsarlığa da düşmüyor değildim. Olayların akışı içinde, ister istemez bir ölçü de tutturmuştum. Örneğin, çok küçük yolsuzlukları yazmaya değer bulmuyordum. Bir yolsuzluk ihbarı olduğu zaman, önce yolsuzluğun kaç milyonluk olduğunu araştırıyordum. Belki acı, belki gülünç; birkaç yüzbinlik yolsuzlukları araştırmaya ve yayınlamaya değer bulmuyordum. Baş döndürücü enflasyon, yolsuzluk haberlerini de etkilemişti.

Hadi gelin, bugün sizlere üzerinde pek durulmamış bir yolsuzluk dosyasından birkaç sayfa sunayım:

Adını, hemen hemen herkesin bildiği "HEMA Traktör Sanayi ve Ticaret A.Ş." tarafından dışalımı, Türkiye Cumhuriyeti Vakıflar Bankası'nca planlanan ve orijinal yükleme belgeleri bankanın elinde bulunan birçok traktör, Adapazarı'nda, "Sakallıoğulları Teknik Vasıtalar Sanayi ve Ticaret A.Ş." tarafından satılmıştır! Evet, belgeler elimde; böyle olmuştur.

Bir banka traktör dışalımı yapıyor, "Ford" marka traktörler gümrüğe geliyor, bir de bakılıyor ki, traktörler gümrüklerde yok! Bu iş ciddiyetle kovuşturulsa, HEMA ve Sakallıoğulları şirketleriyle, Vakıflar Bankası'nın bu işle görevli yetkilileri ve ayrıca gümrük sorumlularının bir bir sorguya çekilmeleri gerekmez mi?

Traktörlerin model ve tipleri, motor ve şasi numaraları elimdedir. Bir gazeteci ne yapar? Bir yolsuzluğu araştırır, belgeler ve kamuoyuna sunar. Araştırıyoruz, belgeliyor, kamuoyuna sunuyoruz.

"Devlet" dediğimiz varlık, devlet dediğimiz, ülke içindeki en büyük tüzel kişi, bu alandaki görevleri ile hemen eyleme geçip, bu dosyalara el koyarsa, bu ve bunun gibi dosyalar soruşturulup sonuçlandırılırsa, bundan devlet güçlü çıkar, bundan devlet hazinesi kazançlı çıkar.

Ama ne acı ki bu yolsuzlukları yapanlar değil, bu yolsuzlukları yazanlar türlü baskılar altında tutuldu. Bu gibi belgeler ya-

yınlanınca ne olur, tahmin etmeniz güç değildir: Önce yalan-yanlış bir "tekzip" gönderilir, sonra arkasından dava açıp zaman kazanmaya çalışırlar; arada atı alan Üsküdar'ı geçer!

Bu yolda yalnız "Üsküdar" geçilmez; sınır geçilip, Orta Avrupa'lara karargah bile kurulur. Oradan, haydi yeniden aynı işlere...

Geçmiş dönemde buna benzer çok olay yaşadık. Yolsuzluk söylentileri devletin en yüksek koltuklarına kadar tırmandı; parlamento günlerce yolsuzluk dosyaları ile dalgalandırıldı.

Sonuç? Sonuç yok!..

Eğer Anayasa değişecekse, Anayasa'da ve Meclis İç Tüzüklerine konacak hükümlerle, devlet adamlarının bulaştığı yolsuzlukların ivedilikle soruşturulmasını sağlayacak yol ve yöntemler de bulunmalıdır.

Çünkü herkes biliyor ki, geçmişin artık üstü tozlanmış dosyaları, bu düzeni çürüten en tehlikeli ve bulaşıcı hastalıklardan birisidir.

Evet, çare?..

(Cumhuriyet, 19 Eylül 1980)

GERÇEK YÖNÜ

Atatürkçülüğün gerçek yönü, amacı ve niteliği, yeni yetişen genç kuşaklardan ısrarla gizlenmiştir. Yıllar yılı parlak demeçlerle "Atatürkçülük edebiyatı" yapılmış, "tören Atatürkçülüğü", Kurtuluş Savaşımızın gerçeklerini ve bu savaşın kutsal bilincinden kaynaklanan Atatürkçülüğü gizlemeye ve unutturmaya çalışmıştır.

Evet, Atatürkçülük Marksistlik demek değildir. Bu ne kadar açık bir gerçek ise, aynı Atatürkçülüğün kapitalistlik ya da liberal ekonomi düzeni demek olmayışı da aynı ölçüde açık bir gerçektir.

Atatürkçülüğün, Kemalizmin, ilk ve başka yoruma elverişli olmayan yönü, antiemperyalist oluşudur. "Atatürk milliyetçiliği" de bu demektir. Irkçı milliyetçilik Atatürkçülüğe yabancıdır.

"Biz hakkımızı koruyabilmek, istikbalimizi emin bulundurabilmek için genel kurulumuzca, ulusal yapımızla, bizi mahvetmek is-

teyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı ulusun gücüyle savaşmayı uygun gören bir mesleği izleyen insanlarız."

Yeni Türkçe'ye çevirerek aktardığımız bu sözler, 1 Aralık 1921 tarihlidir. İşte Atatürk'ün gizlenen yönü budur; Atatürk emperyalizme ve kapitalizme karşı olduğunu açık açık belirten bir ulusal bilincin sahibidir. Atatürk milliyetçiliğini bu tarihsel kökten ayırmaya olanak yoktur. Çünkü bu sözler, Kurtuluş Savaşımızın kutsal amaçları ve inançlarıdır. Çünkü bu sözler, ulusal tarihimize, kanla ve gözyaşı ile yazılmıştır.

Çağımız, ulusal kurtuluş savaşları çağıdır. Atatürk, emperyalist orduları denize döktükten sonra "mazlum uluslara" 1923'lerde şöyle seslenmekteydi:

"Bugün ufukta güneşin doğduğunu nasıl görüyorsam, uzakta bütün Doğu uluslarının uyanışını da öyle görüyorum. Bağımsızlık ve özgürlüğüne kavuşacak olan daha çok kardeş ulus vardır. Onların yeniden doğuşu, kuşkusuz ki ilerlemeye ve refaha yönelik olacaktır. Bu uluslar bütün güçlüklere, bütün engellere karşın yine muzaffer olacaklar ve kendilerini bekleyen bağımsızlığa kavuşacaklardır. Sömürgecilik ve emperyalizm yer yüzünde yok olacak ve yerlerine, aralarında hiçbir renk, din ve ırk farkı gözetmeden yeni bir uyum ve işbirliği çağı egemen olacaktır.

Yani, özetle, "Atatürkçülük eşittir, antiemperyalizm" formülü ile açıklanacak kadar açık bir eylem ve öğretidir, Atatürkçülük.

"Esas, Türk ulusunun onurlu ve saygın bir ulus olarak yaşamasıdır. Bu esas, ancak tam bağımsızlığa ulaşmakla sağlanabilir. Ne kadar zengin, ne kadar gönençli olursa olsun, bağımsızlıktan yoksun bir ulus, uygar insanlık karşısında uşak olmak mevkiinden yüksek bir davranışa hak kazanamaz. Yabancı bir devletin koruma ve gözetmesini kabul etmek, insanlık niteliklerinden yoksunluğu, güçsüzlük ve miskinliği itiraftan başka bir şey değildir. Gerçekten böylesine aşağı düzeye düşmemiş olanların isteyerek başlarına bir efendi getirmelerine asla ihtimal verilmez.

Dolayısıyla, ya istiklal ya ölüm! İşte kurtuluşu isteyenlerin parolası bu olacaktı...

Özüyle ve sözüyle "antiemperyalist" olan Atatürkçülüğü, bu ulusal köklerinden koparıp, uluslararası sermayeden kaynaklanan bir liberal ekonomi düzeni saymaya olanak yoktur

Atatürkçülüğün "tam bağımsızlık" ilke ve inancı, geçmişte olduğu gibi bugün de yurtseverliğin, devrimciliğin ve ilericiliğin temel yörüngesidir.

(Cumhuriyet, 20 Eylül 1980)

BATI...

"Batı", kimimize göre bir coğrafya parçası, kimimize göre bir uygarlık düzeyi, kimimize göre de çoğulcu demokrasilerin yaşadığı kıta parçası demektir.

Düşünce özgürlüğünün anayurdu, İngiltere ile birlikte, "Avrupa" dediğimiz Batı'dır. Magna Carta Libertium'dan 1789 burjuva devrimine, 1789 devriminden 1830 ve 1848 ihtilallerine, buradan imparatorluklara, sanayi devrimine, bu devrimin getirdiği sınıfsal ilişkilere, bu ilişkilerden yirminci yüzyılın dünya savaşlarına, arada kurulan nasyonal-sosyalist ve faşist rejimlere, sosyal demokrasiye, Avrupa komünizmine kadar her tarih diliminde, her toplumsal depremde, her aşamada özgürlüğün adım adım gelişimini görürüz.

"Batı" deyince kimimizin aklına da NATO gelir, IMF gelir, Ortak Pazar gelir, Avrupa Konseyi gelir. Hangisi Batı'dır? Kim Batılı'dır?

Yanılmıyorsam, elli yıl öncesinin düşünürlerinden sakallı Celal söylemiş:

Biz Batı'ya doğru giden gemide doğuya doğru koşuyoruz...

"Batı" ne demektir? Yalnızca, NATO, IMF, AID, Ortak Pazar mı, yoksa özgürlük, çoğulcu demokrasi ve hoşgörü mü?

Bu "Batıcılık" kavramı, Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Millet Meclisi'nde alabildiğine tartışılmıştır. İlk Meclis'in tutucu kesimi, Batıcılığı bir çeşit ahlaksızlık, yozlaşma ve İslam toplumuna karşı saldırı biçiminde görmüştür. Onlardan biri, Erzurum Milletvekili Ziya Hoca, bir oturumda "Uygarlığı rezaletleri ile beraber alıyoruz" deyince, o günlerin ünlü konuşmacısı Hamdullah Suphi'den şu yanıtı almıştı:

"Karşımızdakiler zannediyorlar ki, uygarlık bir kıtadan diğer bir kıtaya geçerken gümrüklere uğrar. Ziya Efendi hazretleri ile beraber bir komisyon kuranz. Önlerine kağıtlan alırlar ve dışarıdan içeriye ne gelirse madde madde görürler. O gelen ne? Lokomotif. Buyursun içeri... Bu gelen ne? Dans. Kabul etmiyoruz, kapı dışarı.. Uygarlıklar bir memlekete girerken gümrüklere uğramaz, şunun bunun görüşünü almaz, onayını beklemez. Gelenler, eğer birtakım gereksinmelerin, bir takım zorunluluklann doğal sonucu ise, kesinlikle içeri girer, buna engel olamayız...

Hamdullah Suphi, tutucu kesimden Erzurumlu Ziya Hoca'yı yanıtlarken şunları da söylüyordu:

"Hocam, böyle olmaz. Fabrika girdi mi, sosyalist ilkeler de içeri girer. O ilkeler, makinanın bünyesine dahildir.."

Mustafa Kemal'in meclisleri, bu gibi konuların özgürce tartışıldığı kuruluşlardı. Bu özgür tartışmalar sonunda ilerici kesim güç kazandı ve Türkiye Cumhuriyeti, "demokratik, laik" bir devlet yapısına kavuşmuş oldu.

Çok partili yaşama adımımızı attığımız günden bu yana üç askeri müdahale gördük. Demek ki, toplumsal çalkantı henüz dinmedi; dipten gelen dalgalar, devlet gemisini, yöneldiğini sandığımız rotadan çıkarıp, sık sık karaya oturttu. Şimdi, son olarak karaya oturtulan demokrasi gemisi yeniden yürütülmeye çalışılıyor.

Böyle bir dönemde amaç, ulaşılması gereken hedef, öteki NATO ülkeleri gibi çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiye dönüş olmalıdır. "NATO ülkeleri kadar özgürlük", Batı demokrasisinin temel ölçüsüdür.

Hamdullah Suphi'nin dediği gibi, "uygarlık, bir kıtadan öteki kıtaya geçerken gümrüklere uğramaz."

Doğrudur...

(Cumhuriyet, 21 Eylül 1980)

DIŞ BORÇ KAPANI

"Düyun-u Umumiye", Osmanlı İmparatorluğu'nun dış borçlarının ödenmesi amacıyla alacaklı devletlerce oluşturulmuş bir mali denetim yönetiminin adıdır. 1875 yılında, Osmanlı hükümetinin dış borçları iki yüz milyon sterline ulaşınca,

alacaklı devletler arasında bu borcun nasıl ödeneceğine ilişkin girişimler yapıldı. 1881 yılında imzalanan "Muharrem Kararnamesi" ile alacakların nasıl ve ne yolla ödeneceği belirlendi. Muharrem Kararnamesi'nin imzalanmasından bir yıl sonra da "Düyun-u Umumiye Yönetimi" kuruldu Bu yönetim, özetle, "Avrupa sermayesinin Osmanlı devlet hazinesi üzerindeki mali denetimi" demekti.

Uluslararası Para Fonu (IMF), 1944 Temmuz ayında Amerika'da Bretton Woods'da toplanan Uluslararası İktisat ve Maliye Kongresi sonunda kurulmuştur. Uluslararası para değerini belli dengeler içinde tutmak; üye devletler arasında çok yönlü ödeme sistemini kurmak; üyelere mali yardım yapmak ve de uluslararası ticarete engel olucu sınırlamaları kaldırmak gibi görevleri yürütmek amacıyla kurulmuş olan IMF, uluslararası para akımlarının beyni, kalbi, ana karargahı niteliğindedir. Türkiye bu kuruluşa, çok partili yaşama adımını attığı tarihlerde, 1947'de üye olmuştur.

IMF'ye üye devletler, antlaşmalar gereği olarak kendi ulusal paralarında yüzde on oranında yapacakları değer indirimi için IMF'nin yetkili kurullarına danışmak, daha büyük devalüasyonlar için de Fon'dan izin almak zorundadırlar.

Osmanlı dış borçları nedeniyle kurulmuş bulunan Düyun-u Umumiye yönetimi ile IMF'nin tıpatıp birbirlerine benzediğini söylemek belki güçtür. Fakat, her iki kuruluşun "mali denetim" yaratmadığını söylemek yalnız güç değil, olanaksızdır!

Türkiye bugün, ana borç ve faizleriyle birlikte, kaba çizgileriyle tam "otuzüç milyar dolar" dış borcun ipoteği altındadır! İşte Türkiye'nin ana sorunu budur. Bu borç nasıl ödenecek, Türkiye bu ağır borç yükünden nasıl kurtulacaktır?

Dış borçlar konusunda bugüne kadar yapılanlar, büyük çoğunlukla borç ertelemeleridir. Borç ertelemeleri ile borçlar birbiri üzerine binmekte ve dış borç faturasını her gün biraz daha kabartmaktadır.

Bu dolu dizgin gidişin sonu nereye varacaktır? Bu gidişin, hiç de hayırlı sabahlar müjdecisi olmadığı, dünyada ve Türkiye'de yaşanan her olay ile belli olmuştur. Dış yardım, borç ertelemesi, yüzde yüzü aşan enflasyon oranı, para değerini pula çeviren devalüasyonlar, bu enflasyon ve devalüasyon kıskacı içinde yükselen fiyatlar, artan işsizlik, sorunların üstüne

yeni sorunlar bindirmekte, bu gidiş, sosyal bunalımlara çözüm getirecek sağlıklı çıkış yollarını gün geçtikçe daha da geri dönülmez biçimde tıkamaktadır.

Düyun-u Umumiye Osmanlı İmparatorluğu'nu içten içe kemirip bitirdi; IMF reçeteleri ile uygulanan liberal ekonomi düzeni ise, koskoca Türkiye Cumhuriyetini, mali bulanımlar ve iflasların içine sürükledi. Yaşadığımız bunalım, bu sürecin sonucudur. Kendimizi boş yere kandırmayalım!

Çatlak duvarları, çeşitli renklerle süslü duvar kağıtlarıyla kaplamak ne ölçüde aldatıcı ise, bu ekonomik yıkıntıyı bir yana bırakmak da aynı ölçüde yanıltıdır.

(Cumhuriyet, 22 Eylül 1980)

TEPKİDEN ETKİYE...

Anayasa hukukçuları, 1961 Anayasası için "tepki Anayasası" derler. Tepki, 1924 Anayasası'nın 1950-60 dönemindeki uygulamalarına karşıdır. Bir parti çoğunluğunun temel hak ve özgürlükleri yok ettiği düşüncesi, 1961 Anayasası'nda bir Meclis çoğunluğunun, dolayısıyla bu çoğunluktan çıkan hükümetin yetkilerini kısmaya yönelmiştir. 1961 Anayasası'na "tepki Anayasası" adı verilmesinin başlıca nedeni budur.

1960-70 döneminde siyasal iktidarlar, Anayasa'da hükümetin yetkilerinin sınırlı oluşundan, gerek idarenin eylem ve işlemlerini denetleyen Danıştay'dan, gerek TBMM'nin yasal işlemlerini denetlemekle görevli bulunan Anayasa Mahkemesi'nden uzun uzadıya yakınmışlardır.

12 Mart 1971 döneminde yapılan Anayasa değişiklikleri ile hükümetin yetkileri bir ölçüde genişletilmiş, buna karşılık Danıştay ve Anayasa Mahkemesi'nin denetim yetkilerine belli sınırlamalar getirilmiştir. Özetle, "tepki Anayasası", Anayasa'yı uygulamakla görevli iktidarlarca tepkiyle karşılanmış, tepki Anayasası'na tepki, 12 Mart 1971 değişikliklerine yolaçmıştır.

1961 Anayasası ile 1971 Anayasası, başka başka anayasalardır. Daha doğrusu, "71 Anayasası, 61 Anayasası'nın yamalı bohçaya dönmüş biçimidir" dersek, gerçekçi bir tanım yapmış oluruz.

Türkiye büyük sarsıntılar geçiriyor. Ülke, 1960 Türkiye'si olmadığı gibi, 71 Türkiye'si de değildir. Yirmi yıllık zaman içinde sorunlar, dev boyutlara ulaşmıştır; koşullar bambaşka niteliklere, başka başka renklere bürünmüştür. Örneğin, büyük kentlerin çevresini kuşatan gecekondulara bakın; düzensiz kentleşme, işsizlik, kırsal kesimdeki adaletsiz toprak bölüşümü, plansız konut üretimi, arsa yağması, kentlerin içinde ve çevresinde sihirli formüllerle çözümlenemeyecek binbir türlü karmaşık sorunu üst üste bindirmiştir.

Adına, "tepki Anayasası" deyin, adına "tepkinin tepkisi" deyin, ne derseniz deyin, ne ad bulursanız bulun, bu sorunlar bir Anayasa maddesi ile, bir yasal düzenleme, bir hukuksal metin ile nasıl çözülecek ya da çözülmüş sayılacaktır?

"Tepki" derken, bu tepkinin anlamını, içeriğini, ne olduğunu, ne olması gerektiğini, olanca soğukkanlılıkla değerlendirmek zorundayız.

Atatürk'ün devrim inançları ile dolu Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt, 1920'lerde şöyle diyordu:

"Efendiler, memleket demek, o memleketin iktisadiyatı demektir; hiçbir zaman o memleketin yalan yanlış politikacısı demek değildir. Fakat o memleketi; sabanıyla, o mübarek çekiciyle çalışan demircisi, çiftçisi temsil eder. Zavallı halk, kanun-i esasilere rağmen esirdir, yine inlemektedir, yine aç sefildir..."

Anayasalar ve hukuksal düzenlemeler, kağıt üzerindeki ölü metinlerdir. Bunlara can verecek olan uygulamalar, uygulamalara yön verecek olan da inançlar ve devletin ne için ve kimler için varolduğunu belirten ilkelerdir.

Son otuz yıllık Anayasa kavgası, bu etki ve tepkilerin acı verici serüvenleri ile dludur. Sorunlar, Anayasa tartışmalarını çoktan, evet çoktan aşmıştır.

(Cumhuriyet, 23 Eylül 1980)

SAVAŞ BAŞLADI

İran'da Şah rejiminin devrilmesi ve Afganistan'da Sovyet askeri müdahalesi ile Moskova yanlısı Karmal yönetiminin kurulmasından sonra, Ortadoğu bölgesinde yeni kargaşaların ve sıcak savaş olasılıklarının gündeme gelmesi bekleniyordu. Ve beklenen oldu: İran ve Irak arasında sıcak savaş patlayıverdi...

Irak-İran savaşı ile birlikte dünya yeni bir petrol bunalımının eşiğindedir. Enerji politikası petrol dışalımına bağlanmış bulunan Türkiye'nin, bu bunalımın dışında kalması olanaksızdır Beklendiği gibi bir petrol bunalımı çıkarsa, Türkiye bu bunalımın kıskacı altında çok sıkıntılı günler geçirecektir. Bu sıkıntılara şimdiden hazır olalım!

Irak-İran savaşının patlak vermesi ile birlikte, hemen, uluslararası para değerlerinde değişiklik olmuştur. Savaşın daha da sürmesi ve bu savaş içinde petrol kuyularının karşılıklı olarak bombalanması, giderek İran ve Irak'ın petrol satamaz duruma düşmeleri, uluslararası kambiyo borsalarını alt üst edecek, bundan en çok bizim gibi yoksul uluslar zarar görecektir.

Üstelik savaşan iki ülke hemen burnumuzun dibinde, sınırlarımızın ucundadır. Savaşın büyümesi -ya da kasten büyütülmesi- Türkiye'yi de bu savaşın içine alabilir. Bugünlerde, çok yönlü kışkırtmalara ve sürprizlere karşı uyanık olmak gerekir.

İran ve Irak arasındaki savaş, Ortadoğu'daki Müslüman devletler arasında, bir çeşit "İslam enternasyonalizmi" kurma düşlerinin ne kadar çürük temellere dayandığını da ortaya koymaktadır. "Enternasyonal" ilişkiler, kuramsal bütün varsayımlara karşın, çeşitli soy ve dindeki emekçi sınıflar arasında, çeşitli ülkelerin işçi sınıfları arasında kurulmuş değildir. Sosyalist ülkeler arasındaki ideolojik ve de silahlı savaşlar, Çin Halk Cumhuriyeti ve Vietnam savaşında görüldüğü gibi, sosyalist ülkelerin işçi sınıflarının birbirlerine karşı, hem de silahlı olarak savaştıklarını gözler önüne sermiştir. Sosyalist teoriler için bu çok acı bir dramdır, ancak ne yapalım ki gerçek böyledir!

"Enternasyonal" nitelikteki ilişkiler, kapitalist ülkelerin burjuva sınıfları arasında kurulmuş ve pekişmiştir.

İdeolojik ve sınıfsal anlamda "sosyalist enternasyonal" yerine devletten devlete, sınıftan sınıfa "kapitalist enternasyonal" kurulmuş ve çeşitli uluslararası ilişkilerde kök salmıştır. Çokuluslu şirketlerden, askeri paktlara, askeri paktlardan IMF, Dünya Bankası gibi kuruluşlara kadar uzanan bu enternasyonal bağ, içinde yaşadığımız dünyanın çok somut ve çok açık bir gerçeğidir.

Pentagon generallerinin, özellikle Afganistan'a Sovyet askeri müdahalesi ve İran'da Şah rejiminin yıkılması ile ABD'nin İran'da yitirdiği stratejik gücü yeniden ele geçirmek amacıyla

türlü girişimlerde bulunduğunu görmemek için, gerçekten kör ve sağır olmak gerekir.

Irak ve İran arasındaki sıcak savaş, eğer ABD için yitirilen stratejik konumu ele geçirecek bir kazançlı sonuç sağlamazsa, gündemdeki ikinci duyarlı konu, Ortadoğu'da çeşitli ülkelerdeki etnik azınlıkları ayaklandırıp, Ortadoğu haritasını yeniden çizmektir.

Son üç yılda, sınırlarından, neredeyse bir iç savaşa yetecek kadar silah ve mermi sokulan Türkiye, komşularındaki sıcak savaşın, bu savaşın estireceği petrol bunalımının, çok uluslu etnik kışkırtmaların ve de süper güçlerin gerilim ağı içinde yaşamaktadır.

Bu koşullarda, dünyadaki ve çevremizdeki her türlü gelişmeleri dikkatle izlemek ve kışkırtmalardan uzak durmak zorundayız. Büyük Atatürk'ün "Yurtta barış; dünyada barış" ilkesi bugünler için geçerlidir.

(Cumhuriyet, 24 Eylül 1980)

KAYNAĞA İNMEK

Terörist eylemleri kurutabilmenin ön koşulu, teröristlerle silah kaçakçıları arasındaki ilişkileri saptamaktan geçer. Bu yapılmadıkça, terörün yüzeysel görüntüleri ile zaman yitirilir, terörü besleyen kaçakçılık göz ardı edilir. Geçmiş dönemlerde saplanıp kalınan en büyük yanılgı, silah kaçakçılığının, siyasal yönü olmayan bir kaçakçılık türü olarak görülmesiydi.

Yapılan araştırmalar, uyuşturucu madde kaçakçılığı ile silah kaçakçılığının iç içe yürüdüğünü göstermektedir. Türkiye'den uyuşturucu madde gitmekte, buna karşılık yurt dışından silah gelmektedir. Bu kaçakçılık örgütleri, siyasal ilişkiler kanalı ile teröristlerle temasa geçmekte ve bu kanlı ticaret dalı böyle yürüyüp gitmektedir.

Kaçakçılık çok yönlü ve çok uluslu bir ticaret dalıdır. Sözgelişi, ülkemizde yetiştirilen afyonun eroine dönüşmesi için "Asitanhidrit" adı verilen bir kimyevi madde gereklidir. Asitanhidritin üretildiği ülkeler, başta ABD olmak üzere, Japonya, Federal Almanya ve Fransa'dır. Bunun içindir ki, uyuşturucu

madde kaçakçılığına birçok ülkenin kaçakçı çeteleri karışmakta; bu alanda da "çokuluslu" ilişkiler söz konusu olmaktadır.

Kaçakçılık konusunda siyasal ilişkilerin etkin olduğunu anlamak için, MHP eski Senatörü Kudret Bayhan'ın, MSP eski Milletvekili Halit Kahraman'ın yurt dışında uyuşturucu madde ile yakalandıklarını anımsamak yeterlidir. Ayrıca, Zekeriya Kürşad adlı bir AP eski milletvekilinin de İsveç'te uyuşturucu madde kaçakçılığı nedeniyle arandığı bilinmektedir. Yurt dışında uyuşturucu madde ile yakalanan parlamenterlerle ilgili dosyaların, bugünlerde yeni baştan ve titiz bir gözle incelenmesi, sanıyoruz ki bugünkü olaylara da bir ölçüde ışık tutacaktır.

Bunlar gibi, geçenlerde sekiz yüz milyonluk bir uyuşturucu madde kaçakçılığında suçüstü yakalanan bir güvenlik görevlisinin özlük dosyasından, hangi parlamenterlerin kartlarının çıktığı da ilgi çekici bir ipucu olarak orta yerde durmaktadır. İçişleri Bakanı Sayın Selahattin Çetinel'in bir emir vererek bütün bu dosyaları getirtmesi, kaçakçı örgütlerinin hangi ilişkilere sahip olduklarını gözler önüne serecektir.

Bu köşede birçok kez yazdık, sizleri usandırırcasına yazdık; silah kaçakçılığı ile ilgili belge ve olayları bir bir sergiledik. Sayın İçişleri Bakanı, örneğin silah kaçakçıları hakkında önemli açıklamalar yapan ve bu açıklamaları yaptıktan bir süre sonra kaldığı otelin penceresinden atlayarak intihar ettiği ileri sürülen sabıkalı silah kaçakçısı İbrahim Telemen'in ihbar mektuplarını kendi gözleri ile okursa, bugünkü terör odaklarının hangi kaynaklardan beslendikleri çok daha iyi anlaşılır. Emniyet Genel Müdürlüğü arşivlerinde bulunan bu ihbar mektuplarının yeniden değerlendirilmesi, birçok olayı gün ışığına çıkaracaktır

Ayrıca, yine aynı İbrahim Telemen'in 31.12.1972 tarihinde İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi Askeri Savcılığı'na verdiği ifadede açıkladığı adlardan biri, Türkiye'yi altüst edecek kadar önemlidir. Bu ifadenin, ihbar mektupları ile birleştirilmesi, bunlardan sonra, İstanbul'da şu anda bir Ağır Ceza Mahkemesi'nde sırasını bekleyen kaçakçılık dosyasının Sıkıyönetim Mahkemeleri'nce ele alınması, birçok gerçeği anlamaya ve anlatmaya yetecektir.

Türkiye'deki silah ve uyuşturucu madde kaçakçılarının, zehirli sarmaşıklar gibi, devlet bürokrasisini nasıl sarmak istedikleri, geçmişin acı örnekleri ile belleklerde henüz çok tazedir.

Sayın İçişleri Bakanı, vereceği bir emirle bu dosyaları biraraya getirip, kaçakçılığın üzerine giderse, terörün bir yönü, bir kaynağı kurutulmuş olur. Bütün sorun, kaçakçılar ile teröristler arasındaki ilişkilerin, nasıl ve kimler tarafından sağlandığını saptamaktır. "Telemen dosyası", bu konunun en önemli ipuçlarını oluşturmaktadır.

(Cumhuriyet, 25 Eylül 1980)

PETROL SAVAŞI

Çağımız petrol çağıdır. Çağımızın savaşları da "petrol savaşı" olmak zorundadır. Petrol üreticisi iki ülke arasındaki savaş, ilk günden başlayarak birbirlerinin petrol kaynaklarını yok etme savaşına dönüşmüştür. Irak-İran savaşı, petrol tüketicisi ülke yöneticilerince büyük kaygı ile izlenmektedir. Sanayileşmiş ülkelerle petrol üreticisi Arap ülkeleri arasındaki siyasal ilişkiler, büyük ölçüde petrol kuyuları üzerine oturtulmuştur. Petrol yerine yeni bir enerji kaynağı bulunmadıkça, sanayileşmiş ülkelerin gözünde Ortadoğu, Ortadoğu'daki siyasal rejimler ve bu bölgedeki petrol kaynakları stratejik önemini koruyacaktır. Petrol, bu ölçüde yaşamsal öneme sahiptir. Bu nedenle, eğer üçüncü dünya savaşı çıkarsa, büyük olasılıkla bu savaş, petrol kaynaklarının paylaşımı nedeniyle patlak verecektir.

Günümüzde çağdaş devletler, öteki dünya ulusları ile çok yönlü ilişkilere girerler. Bu çok yönlü ilişkiler, askeri paktları da aşar. Örneğin, NATO üyesi bir ülke, Varşova Paktı üyesi bir komşu ülke ile siyasal ve kültürel ilişkiler kurar. Varşova Paktı üyesi bir ülke, NATO üyesi bir başka ülkeye para ve kredi yardımı da yapar. Bunlar çağımızın gerçekleridir

Devletlerin bağımsızlığı, bu çok yönlü ilişkiler içinde bir anlam taşır. Bu çok yönlü ilişkiler içinde bağımsızlığın ilk koşulu, elbette ekonomik bağımsızlıktır Ekonomik bağımsızlık, bugün, çağımızın şu gerçekleri karşısında, petrol yataklarına sahip olup olmamakla ölçülmektedir. Teknolojik gelişmesini tamamlamış ülkeler bile petrol kaynaklarına bağımlı olduklarına göre, çağımızın gerçeği petrol gerçeğidir. Sanayileşmiş Batı, sanayileşmemiş Ortadoğu'ya bu bölgedeki petrol yatakları ne-

deniyle bağımlıdır. Sanayileşmemiş Arap ülkeleri de Batı'ya sanayileşmedikleri için bağımlıdır. Bu bağımlılık karşılıklıdır.

Dünyamızın gerçeği budur: Bir yanda doğunun petrol kaynaklarına muhtaç sanayileşmiş Batı ülkeleri, öte yanda petrol kaynaklarına sahip, sanayileşmemiş Ortadoğu ülkeleri... Ve bu bağımlılık zinciri içinde çeşitli siyasal rejimler, güç dengeleri ve yeni çalkantılar...

Bunun için Batı, Batı ile birlikte, petrol üreticisi ülkelerden petrol almak zorunda kalan petrol tüketicisi bütün ülkeler, Irak-İran savaşı ve bu savaş ile birlikte Ortadoğu'da bundan sonraki siyasal gelişmeleri ilgiyle izlemektedirler Öyle sanıyoruz ki, "arapsaçına" döndüğü sanılan siyasal ilişkilerin belirleyici ana öğesi, petrol kaynaklarıdır.

Belirli bir teknolojik düzeye ulaşmamış, üstelik zengin petrol kaynaklarından da yoksun olan Türkiye, komşu ülkeler arasındaki bu savaşı kaygı ile izlemektedir. Bu uluslararası sorun karşısında Türkiye'nin yarınını güvenceli temellerle kurmak isteyenler, ülke toprakları altındaki petrol kaynaklarını arayıp bulmak ve ileri teknolojik aşamaları bugünden planlamak zorundadırlar.

Petrol kuyularının derinliklerinde uçsuz bucaksız karanlıklar değil, bizim gibi yoksul ulusların yazgısı da yatmaktadır...

(Cumhuriyet, 26 Eylül 1980)

KİTAP BULUNDURMAK

Hakkında toplatma kararı bulunan bir kitabın evlerde bulundurulması suç sayılır mı?

Bu soruyu, 21 Eylül 1980 günü, Milli Güvenlik Konseyi kararı ile değiştirilen Sıkıyönetim Yasası'na bakarak yanıtlarsak, "Hayır suç sayılmaz" diyeceğiz. Çünkü, yasanın 3'üncü maddesinin (c) bendinde Sıkıyönetim Komutanları'nın gazete, dergi, kitap ve diğer yayınların basımını, yayınını, dağıtımını, "birden fazla bulundurulmasını ve taşınmasını" yasaklamak yetkisine sahip oldukları yazılmaktadır.

Yasalar, sakıncalı sayılan bir görüşün "propagandasını" yasaklar. Propagandanın yapılabilmesi için kitap, dergi, gazete ve öteki yayınların, basılması ve dağıtılması ve bu nedenle "birden

fazla sayıda" bulundurulması gerekir. Bir evde bir kitaplıkta bu kitaplardan "bir adet" bulunması yasada yer alan yasağa uymaz. Yasa açıkça hakkında toplatma kararı bulunan kitabın "birden fazla sayıda bulundurulmasını ve taşınmasını" yasaklamaktadır.

Kaldı ki hangi kitabın, hangi derginin, hangi mahkeme kararı ile toplatıldığına ilişkin bir "merkezi" bilgi işlem sistemi de kurulmuş değildir. Örneğin, İzmir'in Dikili ilçesi Sulh Ceza Mahkemesi'nce toplatılmasına karar verilen bir kitap hakkında Adalet ve İçişleri Bakanlığı'nda sağlıklı kayıtlar da tutulmuş değildir. Hakkında toplatma kararı bulunan bir kitap üzerindeki yasaklayıcı ve kısıtlayıcı önlem bir süre sonra kalkar. Ve aynı kitap, kitapçılarda serbestçe satılır. Okuyucu, hangi kitabın yasak, hangisinin yasak olmadığını bilemez. Okuyucudan böyle bir yükümlülük de beklenemez. Bir okuyucunun kitabevinden serbestçe aldığı bir kitabı evinde bulundurduğu gerekçesi ile kovuşturulması, uygar insanlığın paylaştığı hukuk ilkelerinden biri ve başlıcası olan "kanunsuz suç ve ceza olmaz" kuralına aykırıdır

Sıkıyönetim Yasası'nda kitabın "birden fazla sayıda bulundurulması ve taşınması" tanımı ile toplatılmış ve yasaklanmış bile olsa, evlerde bu yayınlardan "bir adet" bulundurulması suç sayılmamıştır.

Her yasada olduğu gibi, bu yasanın uygulanmasında da çeşitli aksaklıklara ve karışıklıklara rastlanabilir. Ayrıca evlerden, kitaplıklardan, "yasaktır" diye kitaplar toplatılması, sıkıyönetimi boş yere gereksiz konularda uğraştırır. Bu arada yasak olmayan, hakkında hiçbir karar bulunmayan, kitabevlerinde, büfelerde serbestçe satılan kitaplar da toplatılır ve emniyet müdürlüklerinin koridorlarına boy boy dizilir. Hangi kitap hakkında yasak kararı var, hangisinde yok, bu da yeterince bilinmediği için güvenlik kuvvetleri, asıl hedefleri olan, silahlı eylemlerle savaşmaktan alıkonur ve boş yere bu kitaplarla uğraştırılır.

Bu aksaklıkların ve yanlış uygulamaların önlenebilmesi için Sıkıyönetim Yasası'ın 3'üncü maddesinin (c) bendindeki gazete, dergi ve kitabın "brden fazla sayıda bulundurulması ve taşınması" yasağının, evlerde bu tür yayınlardan "bir adet" bulundurulmasını kapsamadığını bilmek ve saptamak gerekir.

Yasanın özünden ve sözünden çıkan ve başka türlü yorum elverişli olmayan anlam budur.

(Cumhuriyet, 27 Eylül 1980)

SAVAŞ HUKUKU

Dün Cumhuriyet'in birinci sayfasında, İran hava saldırısı sonucunda yaralanan bir Iraklı kız çocuğunun fotoğrafını gördünüz. Bu gibi savaşlarda hep böyle olur; bombalanan kentlerde yaşayan sivil halktan birçok kişi ateş altında can verir, yaralanır.

Oysa, savaşlarda sivil halkın korunmasına ilişkin Cenevre Antlaşmaları bulunmaktadır. "Uluslararası İnsancıl Sözleşmeler" adı verilen bu antlaşmaların tarihsel kaynağı İsviçreli Hanri Dunant'tır. 1859 Salferino Savaşı'ndan sonra uluslararası toplantılarda savaş ile ilgili sorunların insancıl nedenlerle ele alınmasına çalışılmış, 1863 ve 1864 yıllarında bu amaçla uluslararası nitelikte toplantılar düzenlenmiştir.

Daha sonra 1899 Birinci Lahey Toplantı'sında "savaş hukuku" ile ilgili çeşitli metinler kabul edilmiş; bu arada, "dumdum kurşunu" ve "zehirli ve boğucu gaz kullanma" yasağı da getirilmiştir. 1907 yılında Lahey'de toplanan bir başka konferansta da deniz savaşlarında yaralanan ve hastalananlarla ilgili insancıl önlemler benimsenmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1929'da savaş tutsakları ile ilgili bir anlaşma kabul edilmiş, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra da 21 Nisan-12 Ağustos 1949 tarihleri arasında Cenevre'de dört ayrı antlaşma imzalanmıştır. Bu antlaşmalar, "Kara Savaşında Yaralıların ve Hastaların İyileştirilmesi Sözleşmesi", "Deniz Savaşında Yaralıların ve Hastaların İyileştirilmesi Sözleşmesi", "Savaş Tutsakları ile İlgili Sözleşme" ve "Savaş Zamanında Sivil halkın Korunması Sözleşmesi" başlıkları altında toplanmıştır.

İki dünya savaşında yaşanan acı olaylar, 1949 Cenevre Sözleşmeleri'nin öncekilerden daha da ayrıntılı biçimde düzenlenmesini gerektirmiştir. Savaş altındaki sivil halkın, yaralı ve hastaların, on beş yaşından küçük çocukların ve yedi yaşından küçük çocukların sağlık ve güvenlik bölgelerinde barındırılmaları, bu sözleşmelerin ana amaçlarını oluşturmaktadır.

Yine bu sözleşmelerde, savaş altındaki sivil halkın her türlü gereksinmelerinin karşılanacağı belirtilmektedir İşgal altındaki ülke insanlarının toplama kamplarına gönderilemeyeceği, tutuklanamayacağı, sivil halka işkence yapılamayacağı, bu insanla-

ra zorunlu çalışma yükümlülüğü getirilemeyeceği de bu sözleşmelerde yer almıştır.

Ne acı ki, barış dönemlerinin bu süslü hukuksal metinleri, savaş alanlarında hep unutulmuş; sivil halk savaşın acımasız koşulları altında ezilmiştir. Sanki bu hukuk kuralları uyulmak için değil, çiğnenmek için konulmuştur ve sanki yirminci yüzyıl bunca sözleşmelere bunca bildirgelere ve anayasalara karşın hukuka karşı uluslararası kabadayılık çağıdır!

(Cumhuriyet, 28 Eylül 1980)

BİR ASIRLIK ÇINAR...

İçinde bulunduğumuz Batı dünyasının ortak özlemi, "hukuk devleti" düzenini bütün kurum ve güvenceleri ile yerleştirmektir. Çünkü, "hukuk devleti" uygar insanlığın ulaştığı en son aşamalardan biridir.

"Hukuk devleti", tarihsel süreç içinde "polis devleti" denilen düzenlere karşı verilen hukuk savaşları sonunda kurulan güvenli sistemlerin adıdır. "Polis devleti" gibi, "hukuk devleti" kavramının da anayurdu Almanya'dır.

"Polis devleti", Almanya'da 17. ve 18. yüzyıldaki "mutlakiyet rejimleri" için kullanılan bir kavramdır. Bu yüzyıllarda "polis" kavramı, bugün olduğu gibi yalnızca "güvenlik görevlisi" ya da "zabıta" anlamında kullanılmıyor, tüm "kamu kudretini" ifade ediyordu. "Polis devleti" kavramı da sınırsız ve denetimsiz bir kamu kudreti anlamına gelmekteydi. Bugünkü hukuk sözlüklerinde "polis devleti" kavramı, idaresi hukuka bağlı olmayan, dolayısıyla yargısal denetim dışında bulunan siyasal rejimler için kullanılmaktadır.

Bir küçük açıklama daha yapalım. Batıda "polis devleti", hukuk teorilerinde "hazine nazariyesi" adı verilen bir varsayımdan kaynaklanan sınırlı bir denetime bağlıydı. Bu teoriye göre devletin malvarlığı kamu kudretinden ayrılır. Daha doğrusu devletin siyasal egemenliği, hazinesinden ayrı bir güç sayılır ve devlet hazinesine karşı yurttaşlara dava açma hakkı tanınırdı.

Yani, "polis devleti" bile sınırlı da olsa bir çeşit "yargı denetimi"ne bağlıydı...

Türk toplumunda hukuk devleti kavgası, Tanzimat Dönemi'ne kadar uzanır. Hukuk devleti, Kemalist Cumhuriyet ile birlikte hukuksal güvencelere bağlanmış, 1961 Anayasası ile çağdaş boyutlara ulaşarak iyice kurumlaşmıştır. Ancak, çok partili yaşama adımımızı attığımız 1950 tarihinden bu yana anayasal düzen büyük sarsıntılar geçirmiş, uygulamalarda aksaklıklara rastlanmış ve demokratik süreci büsbütün durduran yaygın şiddet eylemleri ve kanlı terör ile bugüne kadar ulaşılmıştır.

Hukuk devleti, temel hak ve özgürlüklerin güvenceye bağlanması, yasaların genel nitelikte olması, idarenin yargı denetimine bağlanması, mahkemelerin bağımsızlığı ve devletin eylem ve işlemlerinden ötürü mali sorumluluğa sahip olması gibi temel ilkeleri kapsamaktadır.

Hukuk devleti kavramı, "sosyal" sözcüğü ile birlikte kullanılmaktadır. "Sosyal" ve hukuk" sözcükleri, çağdaş devletin birbirlerinden ayrılmaz, ayrı tutulmaz özellikte iki temel niteliğidir. "Sosyal devlet", adaletli gelir ve mülkiyet dağılımını gerektiren, çeşitli sosyal sınıf ve tabakaları, bir anayasal denge içinde uyum sağlayarak barış içinde birarada yaşatan rejimlerin ortak adıdır.

Sosyal hukuk devletinin en büyük güvencesi, yargı denetimi ve bağımsız mahkemelerdir. Yargısız adalet, adaletsiz hukuk olmaz! Mahkemelere, yargıçlara tanınan bağımsızlık, yalnızca o yargıçların kendilerine değil, topluma tanınmıştır.

"Hukuk devleti" ancak bu koşullarla var olur ve bu koşullarla yaşar...

Yıllardan beri, hukuk devletinin temel işlevlerinden birini yerine getiren ve kendisine Anayasa'nın verdiği yetkiyle, "idarenin eylem ve işlemlerinden" ötürü denetlenmesini sağlayan Danıştay'a karşı sağ basının açtığı savaş, "hukuk devleti" adına gerçekten acı verici boyutlara ulaşmıştır. Herhalde dünyanın hiçbir ülkesinde bir yüksek mahkeme, Anayasa'nın kendisine tanıdığı yetkileri kullandı diye bunca hakaretlere, yergilere ve aşağılamalara uğramamıştır!

İdarenin üzerindeki yargısal denetimin kapsamı daraltılacak ve eğer, yargı denetimi dışında "hükümet tasarrufları" adı verilen denetimsiz bir alan yaratılacaksa, bunlar hukuksal süreç içinde tartışılır ve yerine getirilir.

Unutulmasın ki Danıştay, tek partili dönemlerde de değil, 1868 tarihinde, Osmanlı toplumu padişahlar yönetimindeyken kurulmuş ve o günden bu güne kadar kendisine anayasalarca tanınan görevleri yerine getirmiştir. Hukuk devletinde, asırlık bir çınar gibi kök salmış bir anayasal kurumu, günlük basının boy hedefi haline getirirsek, bundan yalnızca Danıştay zarar görmez, hukuk devleti de yara alır.

(Cumhuriyet, 29 Eylül 1980)

HOFFMAN ÖRGÜTÜ

Batı Almanya'nın Münih kentinde düzenlenen Bira Şenliği sırasında patlayan bomba, bazı gerçekleri yeniden gün ışığına çıkarmıştır.

İlk belirlemelere göre on iki kişinin ölümü ve iki yüzden fazla kişinin yaralanmasına yol açan bombalama olayı, "Hoffman Grubu" olarak bilinen faşist örgüt tarafından düzenlenmiştir. Örgütün militanlarından biri, olay yerinde ölü olarak bulunmuştur

Alman polisi, "neo-Nazist" olarak nitelediği bu grubun Batı Almanya'da şiddet yoluyla otoriter bir rejim kurmak istediğini, bu amaca ulaşmak için terörist yöntemleri kullandığını açıklamıştır. Olayın bir ilginç yanı da şudur: Bir teknik ressam olan Hoffman adlı teröristin yönetimindeki faşist örgüt, Alman güvenlik kuvvetlerince çok yakından tanınıyor. Geçen Ocak ayında yapılan operasyon sonunda bu grubun, Alman Silahlı Kuvvetleri'nde kullanılan ağır silahlar başta olmak üzere, birçok silahının ele geçtiği biliniyor.

Münih Bira Şenliği'ndeki patlama olayının bir benzeri, benzeri değil daha korkuncu, geçen aylarda İtalya'nın Bologna kentinde yaşanmıştı. Seksen kişinin ölümü ve yüzlerce kişinin yaralanmasıyla sonuçlanan patlamanın sorumluluğunu, yine bir faşist örgüt üstlenmiş, İtalyan polisi bu faşist örgütün birçok militanını tutuklamıştı.

Daha önceleri İtalya'da, İtalyan Haberalma Örgütü (SİD) içinde örgütlenmiş bir terörist grup ortaya çıkarılmış ve bir İtalyan generali, terörist eylemleri yönettiği suçlaması ile tutuklanmıştı.

Yine İtalya'da bu faşist ve terörist grupların yanında, "Kızıl Tugaylar" adı verilen serüvenci bir terörist örgüt, bireysel terör yöntemleri kullanarak kanlı eylemlerde bulunmuştu. İtalya'nın eski başbakanlarından Alda Moro'yu kaçırıp öldürenler de bu "Kızıl Tugaylar" örgütünün bir koluydu.

İtalya'daki sağ ve sol terörist örgütler gibi, Batı Almanya'da da, "Baader Meinhof" adlı serüvenci terörist örgüt ile son kanlı eylemlerine tanık olunan "Hoffman Örgütü", birbirlerine benzer yöntemler kullanarak toplumlarına dehşet saçmaktadırlar.

Türkiye'de, özellikle son beş yıl, demokratik süreci tümüyle yok eden tüyler ürpertici korkunç bir dönem yaşadık. 1 Mayıs 1977 günü İstanbul'da Taksim Alanı'nda, 24 Aralık 1978 günü Kahramanmaraş'ta, daha önce Sivas'ta, Malatya'da, geçen Temmuz ayında Çorum'da yaşanan acı olayların "gerçek sorumluları" henüz mahkemeler önüne çıkarılmış değildir Bunlar gibi, 18 Mart 1978 günü İstanbul Üniversitesi bahçesinde öğrencilerin üzerine atılan bombanın, Malatya Belediye Başkanı Hamid Fendoğlu'na gönderilen bombalı paketin ve 25 Ocak 1978 günü, Ankara Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisi öğrencileri üzerine atılan Amerikan yapısı "Füze M-2 Hat. Bil-1131-2-53-e" sayılı bombanın kimler tarafından, nereden sağlandığı da belli olmamıştır.

Ankara Cumhuriyet Savcılığı'nda, olay günü "Hazırlık-978/3925" sayı ile kayıtlanmış dosya şimdi nerededir, bilmiyoruz. Belki bu gibi dosyalardan çıkacak ipuçları terörün bir bölümüne ışık tutar diye bekliyoruz.

Ülkemizde ve dünyada yaşanan olaylarla görüldü ki, terör uluslararası boyutlara ulaşan çok yönlü bir örgütlenme içindedir. Silah kaçakçılığı, bu çok yönlü örgütlenmenin dallarından birisidir.

Terörü önlemek, bu çok yönlü ilişkilerin tümünü birden ortaya çıkarmak demektir.

(Cumhuriyet, 30 Eylül 1980)

"KÖTÜ POLİTİKACI"

27 Mayıs İhtilali'nden sonra dillerden düşmeyen bir kavram vardı: "Kötü politikacı!"

"Kötü politikacı" genel, soyut ve belirsiz bir kavramdı. Bu belirsiz kavramın ne anlama geldiğini, ne gibi politikacı türlerini kapsadığını ortaya koymak için kötülüğün ve iyiliğin ölçülerini alabildiğince nesnel biçimde saptamak gerekirdi. Çünkü, politika, politikacıyla yapılmaktaydı. Politikacısız politika, yumurtasız omlet gibi anlamsız bir kavramdır.

12 Eylül harekatı ile iktidara gelen yeni yönetim, demokratik süreci tıkayan engelleri ortadan kaldırarak demokrasiye işlerlik kazandırmak amacında olduğunu ilan etmiştir. Demokrasiye işlerlik kazandırmanın yollarından biri, bu "kötü politikacı" kavramını, ete kemiğe büründürmekten geçer.

Peki ama, "kötü politikacı" nasıl olacak da "iyi politikacı" sanılan politikacı türlerinden kesin ölçülerle ayrılacaktır?

Tabii, iyinin ve kötünün ölçüsü kişiden kişiye değiştiği için, bu iyiliğin ve kötülüğün hukukça öngörülen sağlam ölçütlerini bulabilmek oldukça güçtür. Evet nasıl olacak; sağcı, solcu için kötü politikacı, solcu sağcının gözünde kötü politikacı olursa, bu dipsiz kuyu içinde kimin ne olduğu, ne olmadığı nasıl belli olacak?

"Sağ" ve "sol", siyasal düşünce olarak demokrasinin özünü oluştururlar. Sağsız, solsuz demokrasi olmaz. Bu sağcılığın ve solculuğun bir tek sınırı vardır: Silah... Silahlı sağ ve silahlı sol, demokrasiye, anayasal düzene ters düşer. Demokrasi, düşüncelere özgürlük sağlarken, silaha, silahlı eylemlere karşı etkin önlemler alır. Çünkü silahın, silahla beraber terörün bulunduğu ülkede demokrasi yoktur. Çok partili düzen yoktur, anayasa düzeni yoktur.

Bunlar demokrasinin alfabesinde de yazıyor; yazıyor da asıl güçlük, bu politikacı dediğimiz kavramın iyisini kötüsünden ayırt edecek ölçüyü bulabilmekte.

Öyle sanıyoruz ki, ölçülerden biri, çok açık biçimde orta yerde duruyor: Yolsuzluk dosyaları!..

Hepimiz anımsarız, son on beş yirmi yıldır parlamento çatısı altında birçok politikacı ile ilgili yolsuzluk dosyaları görüşülmüştür. Ancak bu yolsuzluk dosyalarından hiçbiri, parla-

mento kapısından çıkıp, Adliye kapısına gidememiştir. Çünkü parlamento çatısı altında, kimi zaman utanç verici yollara başvurularak yolsuzluk dosyalarının karara bağlanmaları engellenmiş, kimi zaman en önemli belgeler soruşturma komisyonlarından gizlenmiştir. Yaşandı bunlar, yaşandı!

Bugün, demokrasiye işlerlik kazandırmak için son on on beş yılın politikacılarının karıştıkları yolsuzluk dosyalarını mahkemeler önüne getirmek, kötü politikacıyı iyisinden ayırabilecek en sağlam ölçüdür.

Yapılacak iş çok basittir: Bir politikacı, parlamenter ve bakan olmadan önce mal bildirimi vererek, kendisi ve yakınlarının servetini açıklamıştır. Önce bu mal bildirimini ele alırız. Sonra, parlamenter ve bakan olduktan sonra, bu politikacının kendi üzerine ya da yakınları üzerine kayıtlı taşınır ya da taşınmaz mallarını ve banka hesaplarını -son günlerin modası "sırdaş hesap" dışında- tek tek saptarız. Arada, parlamenter aylığı ile sahip olunmayan kat, yalı, villa, yazlık ve şişkin banka hesapları varsa, sorarız:

- Nereden buldun bu paraları?

Bu yapılırsa, kötü politikacıyı iyisinden ayıracak bir sağlam ölçü ortaya konmuş ve geçmiş dönem bu yolsuzluk lekelerinden kurtulmuş olur.

Yoksa, "eski hamam eski tas" devam eder durur. Hem de demokrasiyi, anayasal düzeni ve en sağlam kurumları yıka yıka!..

(Cumhuriyet, 1 Ekim 1980)

EVREN'İN UYARISI...

Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı Orgeneral Sayın Evren'in, önceki gün Kara Harp Okulu'nun yeni eğitim yılına başlarken yaptığı konuşma, en az 12 Eylül Harekatı günü yaptığı konuşma kadar önemlidir. Orgeneral Evren, "Ne zaman ki bir ordu politikanın içine girmiştir, o ordu yavaş yavaş disiplinini kaybetmeye ve yavaş yavaş çökmeye başlar. Bunun en bariz misalini bizim yakın tarihimizde, Balkan Harbi'nde görebiliriz" derken, yaşanan acı ger-

çekleri, çok önemli bir aşamada, bir siyasal kavşak noktasında açıklamış bulunuyor.

Bu konuşma gerçekten çok önemlidir. Çünkü bu görüşler, Silahlı Kuvvetler'in emir-komuta zinciri içinde ülke yönetimine tümüyle el koymasından sonra, bu emir-komuta zincirinin en son halkası olan Devlet Başkanı'nın görüşleridir. Komşu ülkelerdeki sıcak savaşın bütün şiddetiyle sürdüğü günlerde, yarının genç subayları önünde yapılan bu konuşma, Silahlı Kuvvetler'in dünden bugüne uzanan düşüncelerini yansıtmaktadır.

İkinci Meşrutiyet yıllarından Balkan Savaşı bozgununa kadar geçen dönemde ordu, "İttihatçı-İtilafçı" kavgası ile çeşitli cuntalara ayrılmış ve Silahlı Kuvvetler bu bitmez tükenmez çekişme sonunda bölünüp parçalanmıştı.

Kurtuluş Savaşı'nı yürüten kadro, İttihat ve Terakki deneyini gözleriyle gördüğü için, orduda emir-komuta zincirini temel alan bir düzeni benimsemiş ve siyasal yetkileri, Ankara'da toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi'nden almıştı. Kurtuluş Savaşı başlarında çeşitli yararlıkları görülen çetelerin, bir süre sonra, Silahlı Kuvvetler'in emir-komuta zinciri dışında eylemlere girişmeleri ve başkaldırmaları sonunda, Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğindeki "düzenli ordu" düşüncesi tümüyle egemen olmuş ve bu düzen Kemalist ordunun çekirdeğini oluşturmuştur.

Kemalist Cumhuriyet'in ders alınacak tarihsel adımlarından biri, siyasal gücün bir meclise dayandırılmış olmasıdır. Atatürk, Yunan ordusunun Haymana önlerine geldiği günlerde bile TBMM'yi açık tutmaya çaba harcamış ve bu günlerin acılarını, güçlüklerini ulusun temsilcileriyle paylaşmıştır. Ve bu yüzden, diyebiliriz ki İlk Meclis, yakın tarihimizin saygıyla selamlanması gereken, en yurtsever, en onurlu siyasal kadrosudur.

Silahlı Kuvvetler'in günlük siyasal yaşama karışmasının yarattığı sonuçları, 27 Mayıs 1960 İhtilali'nden sonra da yaşadık. 22 Şubat, 21 Mayıs ihtilal girişimleri, on bir havacı olayı, Hava Kuvvetleri Komutanı İrfan Tansel'in önce yurt dışına atanması, bu atama işleminin havada uçan jetlerden sonra durdurulması, karşılıklı alarmlar, oluşturulan çeşitli cuntalar ve bir kurmay albay ile bir süvari binbaşısının ipe çekilmeleri ve bin beş yüz Harbiye öğrencisinin okullarından atılmaları ile sonuçlanan çalkantılar...

Orgeneral Sayın Evren, yaşanan bu acı olayları düşünerek, bir an önce sivil yönetime geçme kararında olduklarını açıklamaktadır.

Terör yuvalarının dağıtılmasından sonra hemen sivil yönetime geçilmesi, hepimizin ortak özlemidir.

(Cumhuriyet, 2 Ekim 1980)

İŞTE ATATÜRK BU...

Bugünlerde herkes Atatürkçü!.. Atatürk'ün yeminli düşmanlarından, Kemalizm'i modası geçmiş bir üst yapı devrimciliği sayan tuzu kuru şematik ilericilere kadar herkes, koro halinde Atatürkçülük yapıyor.

Biz, oldum olası Kemalizm'i, antiemperyalist bir olgu olarak gördük ve ilerici düşüncelerimizin odak noktasına Kurtuluş Savaşımızın ulusçu ve devrimci geleneğini yerleştirmeye çalıştık. Bizler her dönemde bu düşünceleri savunurken, şeriatçı, ırkçı, ümmetçi, kafatasçı çevreler ile "Asya tipi üretim biçimi" diye başlayıp, Osmanlı despotizmini toplumculuk sayan teorik mezhepçilik, Kemalizm'i hep aşağılamaya çalıştı. Örnekler ortada, örnekler gazete sayfalarında, örnekler kitaplarda!..

İlk Meclis'in gizli tutanakları geçen aylarda yayınlandı. Bunlar cilt cilt önümde duruyor. Bunları okuyor, Kemalizm'i, Atatürkçülüğü yasakçı bir düzen sayanlara, Atatürk'ün gizli tutanaklardan aktaracağım ve de gazetelerde ilk kez çıkacağını sandığım şu düşüncelerini armağan etmek istiyorum.

Önce gizli tutanağın cilt ve sayfa numaralarını vereyim: TBMM Gizli Celse Zabıtları, Devre: 1, İçtima 1, Tarih: 22.1.1921. i, 31, C: 3. Sayfa 334...

Atatürk'ün komünist düşünceleri suç sayıp saymama konusunda gizli oturumda söyledikleri şunlar. Konuşmadaki eski sözcüklerin yerine yenilerini koymaya çalışarak aktarıyorum:

"- Efendiler, iki türlü önlem olabilirdi. Birisi doğrudan doğruya komünizm diyenin kafasını kırmak; diğeri Rusya'dan gelen her adamı derhal denizden gelmiş ise vapurdan çıkarmamak, karadan gelmiş ise sınırın dışına atmak gibi zorlayıcı, şiddetli, kıncı önlem kullanmak... Bu önlemleri almak, iki noktadan yararsız görül-

müştür. Birincisi, iyi ilişkilerde bulunmayı gerekli saydığınız Rusya Cumhuriyeti tümüyle komünisttir. Eğer böyle zorlayıcı önlem uygularsak, o halde kayıtsız koşulsuz Ruslar'la ilişkide bulunmamak gerekir. Oysa biz, birçok siyasal düşünce ile birçok neden ve etkenden dolayı Ruslar'la temas ve ilişkide bulunmak ve görüşmek istedik ve istiyoruz ve isteyeceğiz. O halde uygulayacağımız önlemlerde dostluğunu istediğimiz bir ulusun, bir hükümetin ilkelerini tahkir etmemek zorundayız. İşte bunun içindir ki zorlayıcı önlem kullanmak istemedik. İkinci bir noktadan da zorlayıcı önlem kullanmayı yararlı görmedik: Bildiğiniz gibi düşünce akımlanna karşı, düşünceye dayanmayan kuvvetle karşılık vermek, o akımı yok etmedikten başka, herhangi bir kişiyle, herhangi bir insanla konuşulduğu zaman onun herhangi bir düşüncesini kuvvet zoru ile reddederseniz, o ısrar eder. Israr ettikçe kendi kendini aldatmakta daha çok ileri gidebilir. Bundan dolayı, döşünce akımlan cebir ve şiddet ve kuvvetle reddedilmez. Tersine takviye edilir. Buna karşı en etkili çare, düşünce akımına karşı düşünceyi oluşturmak, düşünceye düşünce ile karşılık vermektir. Bundan dolayı, komünizmin memleket için, milletimiz için, dinimiz için, kabul edilmez olduğunu anlatmak, yani kamuoyunu aydınlatmak en yararlı çare görülmüştür... "

Evet, Atatürk budur; Atatürkçülüğün 1921 yılında bu duyarlı konuya bakış açısı budur! Kaldı ki, aradan geçen altmış yıl içinde dünyada birçok baş döndürücü değişim olmuş, çeşitli devletler arasında çok yönlü ilişkiler oluşturulmuştur. 1980'lerde, yasakçı bir düzeni Atatürkçülüğe dayanarak savunmanın olanağı yoktur. Çünkü Atatürkçülük, Atatürk'ün sözlerinden ayrı bir siyasal sistem olarak değerlendirilemez. Atatürk ne dediyse, Atatürkçülük odur!

Kemalizm, Atatürkçülük, bir tek sözcükte özetlenebilir: Bağımsızlık!.. Bu bağımsızlık içinde, her türlü düşünce akımına özgürlük sağlamak Atatürkçülüğün temel ilkelerindendir.

Bir başka ülkenin başkentinden yönetilecek komünizm de, sosyalizm de, kapitalizm de ülke bağımsızlığına ve Atatürkçülüğe aykırıdır! Ancak, tıpkı öteki NATO ülkeleri gibi, şiddet kullanmamak ve şiddet yöntemlerini savunmamak koşulu ile her düşünceye anlatım ve örgütlenme özgürlüğü sağlamak, Atatürk'ün 1921 tarihindeki düşüncelerine tıpatıp uymaktadır.

Atatürk sosyalist değildi, doğru... Kemalizm ve Marksizm çok ayrı kavramlardır, bu da doğru... Bunların yanında bir başka doğru daha vardır: O da Atatürkçülüğün "McCartizm" demek olmadığıdır.

(Cumhuriyet, 3 Ekim 1980)

NALINCI KESERİ

Avrupa Konseyi, Türkiye'deki siyasal gelişmeleri "dikkatle izlemeye" karar vermiştir. Buna kızıp, "Kim oluyor Avrupa Konseyi" diye soranlarımız olabilir.

"Avrupa Konseyi, bizim iç işlerimize niçin karışıyor" sorusundan daha da anlamlı bir bütüne oturtulması için bir başka soru daha soralım:

- IMF bizim iç işlerimize niçin karışıyor?

İşte, işin can alıcı noktası da buradadır. IMF kısa adıyla bilinen "Uluslararası Para Fonu", nasıl Batı dünyasının bir gerçeği ise "Avrupa Konseyi" de bu dünyanın böyle bir gerçeğidir. IMF'ye sımsıkı bağlanıp, Avrupa Konseyi'ni yok saymanın hiç ama hiç olanağı yoktur. Batıcılık NATO'da var, IMF'de var, Avrupa Konseyi'nde yok... Olur mu böyle şey! Olmaz, olamayacağını, herkes bilir! Bunun için, Avrupa Konseyi'nde konuşanlara, konuşulanlara kızabiliriz, ama bu gerçeğe gözümüzü yumamayız. Yumarsak kendimizi aldatmış oluruz.

Batılı bütün kurumlar benimseniyorsa, bunun ilk koşulu, Batı ülkelerinde örneklerini gördüğümüz demokrasi yapısını kurmaktır. Hukuk düzeni yasaklarla donatılmış tek NATO ülkesi biziz! Franko'nun İspanya'sı, Salazar'ın Portekiz'i bile bu konuda bizleri çok geride bırakmıştır. Batıcılıktan, çağdaşlıktan söz etmeden önce bu oluşumları gözlerimizin önüne getirmek zorundayız.

Bizdeki Batıcılık, "nalıncı keseri" gibi hep kendine yontan tek yönlü özellik taşıyor:

- Batı sermayesi...
- Gel...
- Batılı düşünce...
- Gelme, yasak...

Yabancı sermaye konusunda iğneden ipliğe Batıcı olanlar, konu düşünce akımlarına gelince "vay" diyorlar, "kökü dışarıda cereyan..." Sonra gelsin yasaklar:

- Üç yıldan beş yıla, beş yıldan on yıla...

Bu "kökü dışarıda" edebiyatı başlayınca, bunun sonunu almak çok güçleşir. NATO'nun kökü içerde midir? Değildir. IMF'nin kökü içerde midir? Hayır, değildir. Dünya Bankası'nın kökü içerde midir? Hayır, değildir. Yabancı sermayenin kökü içerde midir? Hayır, değildir.

Ee, tabii, Avrupa Konseyi'nin kökü de içerde değil, elbette dışarıdadır.

NATO'ya evet, Dünya Bankası'na evet, IMF reçetelerine evet; Batı türü demokrasiye hayır, Avrupa Konseyi'ne hayır...

Türkiye, Avrupa Konseyi'ne 1949 yılında Yunanistan ile birlikte üye olmuştur. Konsey üyesi devletler, kişisel özgürlük, siyasal özgürlük ve hukukun üstünlüğü gibi ilkelere sıkı sıkıya bağlıdırlar. Üyesi olduğumuz çokuluslu bir kuruluşun çatısı altında kaldıkça, bu kuruluşu yok saymaya olanak var mıdır hiç?!

Bütün bunların dışında, sanıyoruz asıl tartışma konusu, geleceğin asıl sorunu şu: Bu ekonomik model ile Batı türü demokrasiyi kurmak ve yaratmak olası mı? Bu kavga ve gürültünün temelinde yatan sorun budur.

(Cumhuriyet, 4 Ekim 1980)

YA YOLSUZLUKLAR?

ABD Temsilciler Meclisi Genel Kurulu, bir rüşvet olayına adı karışan Demokrat Milletvekili Michael Myers'in üyelikten atılmasına karar vermiştir.

Bu haberi okuyunca düşündüm; "Bizde buna benzer nice olay parlamento komisyonlarında takılıp, kalmıştır..." Öyle olmadı mı? Şu on beş-yirmi yılın yolsuzluk dosyalarını bir bir ortaya çıkaralım; kaçta kaçı sonuçlanmış?

Ben söyleyeyim: Hemen hemen hiç sonuçlanmamış! TBMM'de soruşturma dosyaları İç Tüzük hükümlerine göre işlem görür. Acaba diyorum, bu İçTüzük hükümlerinde soruşturmaları güçleştiren, aksatan hükümler mi var? Örneğin, so-

ruşturma komisyonlarının, soruşturma hazırlık komisyonlarının işleyişinde, kanıt toplayışında, toplantı ve karar çoğunluklarında aksayan hükümler hangileridir?

Demokrasiyi çürüten konuların en önemlilerinden biri, devlet adamlarının karıştıkları yolsuzlukların çeşitli engellemeler nedeniyle bir türlü kovuşturulamayışıdır. Bundan sonra nasıl bir içtüzük bulunmalı ki, bu yolsuzluklar, öncelik ve ivedilikle soruşturma aşamalarından geçerek mahkemeler önüne gelsin?

Böyle bir içtüzüğün olağanüstü bir titizlikle ve eldeki deneylerden çıkarılmış sonuçların ışığı altında hazırlanmasında yarar vardır.

12 Eylül Harekatı ile Silahlı Kuvvetler, ülke yönetimini tümüyle ele almıştır. Dolayısıyla, yolsuzlukların kovuşturulmasında İç Tüzük'lerin kimi zaman engelleyici, yavaşlatıcı ve köstekletici hükümleri bugünler için söz konusu değildir. Verilecek bir emir ile parlamentoda takılmış kalmış bir sürü yolsuzluk dosyası, hemen o gün mahkeme önüne getirilebilir.

Bu yola başvurulursa, hemen sonuçlanacak yolsuzluk dosyaları, çok partili hayatı büyük bir lekeden kurtarır ve ayrıca yolsuzluk gölgeleri altında yaşayan bir kısım politikacıya da eğer suçları yoksa- bundan sonra rahat nefes aldırır.

Geçmiş dönemlerde parlamento çalışmalarını izleyenler çok iyi anımsarlar. Çok önemli bir soruşturma dosyasını inceleyen komisyon başkanı, gece yarısına doğru parlamentoda kürsüye çıkıp, "komisyonumuzdan bazı belgeler gizlenmiştir" diye bir konuşma yapmış ve bir takım gizli ellerin nerelere kadar uzanabileceğini gözler önüne sermişti.

Yeni yönetim yolsuzluk dosyalarını mahkemelere gönderirse, bundan çok önemli dersler alınır ve seçimle gelecek parlamento da eski deneylerden yararlanıp, soruşturma işlemlerini kolaylaştırıcı bir içtüzük hazırlar.

Devlet bürokrasisinden bakanlıklara, bakanlıklardan parlamento kulislerine kadar bulaşan yolsuzluk dosyalarını da mahkeme önüne çıkarmanın en uygun, en elverişli ortamı bugünlerdir.

(Cumhuriyet, 5 Ekim 1980)

HORTLUYOR...

Geçen Perşembe günü Paris'te bir sinagoga atılan bomba, üç kişinin ölümüne yol açtı. Patlama sırasında birçok kişi de yaralandı. Olaydan sonra Fransız polisi, Yahudilerin yoğun olduğu yerlerde geniş güvenlik önlemleri aldı. Bu satırların yazıldığı saatlerde yabancı haber ajansları, Fransa'nın dört bir yanında protesto gösterilerinin yapıldığını haber vermekteydi.

Yine son haberlere göre patlama olayı, "Avrupa Milliyetçi Hareket Federasyonu" tarafından düzenlenmiş. Fransız polisi bu örgütle ilgili militanları gözaltına almaya çalışıyor. Geçen hafta Batı Almanya'nın Münih kentinde patlayan bomba on iki kişinin ölümüne, ikiyüzden fazla kişinin de yaralanmasına yol açmış, Alman polisi olayın "Hoffman Grubu" olarak bilinen bir örgüt tarafından düzenlendiğini açıklamıştı. Yine geçen aylarda, İtalya'nın Bologna kenti tren istasyonuna atılan patlayıcı madde seksen altı kişinin ölümüne yol açmış, ayrıca patlama sırasında yüzlerce kişi de yaralanmıştı.

Bu üç Avrupa ülkesindeki ayrı olayların sorumlusu da "Neonazist" olarak adlandırılan faşist örgütlerdir...

Öyle anlaşılıyor ki, birbirleri için, Türk yurttaşlarına karşı yaptıkları gibi "vize zorunluluğu" koymayan Almanya, Fransa ve İtalya gibi ülkelerde örgütlenen faşistler, bir sınırdan ötekine kolayca geçmekte ve Avrupa'da bir faşist hareketin çekirdeğini oluşturmaktadırlar.

Büyük olasılıkla birbirleriyle bağıntılı olan bu faşist örgütlerin merkez biriminin adı da çok ilginçtir:

- Milliyetçi Hareket...

İtalya ve Almanya, faşizmin anayurtlarıdır Faşizmin bu anayurtlarında yeni faşist örgütlerin ortaya çıkması, Avrupa kamuoyunu oldukça tedirgin etmişe benzemektedir. Avrupa kamuoyu, bu tedirginliği duymakta yerden göğe kadar haklıdır. Çünkü, Avrupa faşist rejimler altında çok acı çekmiştir.

Faşizm, "mali oligarşinin kanlı diktatoryası" olarak bilinir Her ülkede faşist hareket, önce "ırkçı" ve "şoven" düşüncelerle beslenir. Faşizm güçlendikçe siyasal ve sınıfsal özü, aşama aşama daha da belirginleşir. Konuya bu açıdan bakarsak, bugün bu aşamada ırkçı ve şoven "Milliyetçi Hareket" örgütünden tedirgin olan ve yakınan Batı Avrupa kamuoyu, ırkçılığın,

şövenliğin bir başka biçimi olan ve Avrupa'daki Türk temsilcilerine saldıran "Ermeni soykırım örgütleri" için de bir "vicdan muhasebesi" yapmak zorunda değil midir?

Irkçılık ve şovenizm, Avrupa'da yalnızca Yahudi ırkına değil; kanlı saldırılarla, Almanya ve Fransa'da Türk yurttaşları için uygulanmasına başlanan "vize" zorunlulukları ile Türkler'e karşı da uygulanıyor.

Faşizm ve ırkçılık, Avrupa'da hortlamak üzeredir. Hortlayan bu faşizm, bazan vize zorunluluğu gibi yasal görünüşlü işlemler, bazan da kanlı saldırılarla başkaldırıyor.

(Cumhuriyet, 6 Ekim 1980)

ERTELEME...

Son otuz yıldır, bütün sorunlarımızı askıya ala ala bugünlere kadar geldik. Bu otuz yıl içinde ekonomik ve sosyal sorunlar hep ileriki tarihlere ertelendi. Toprak reformu ertelendi, vergi adaletini gerçekleştirecek yasalar ertelendi, kamu görevlilerinin akçalı haklarına ilişkin sorunlar ertelendi. Ücretlilerle ilgili en az geçim indirimini düzenleyen yasalar ertelendi. Şimdi bu çıkmaza bakıp soruyoruz kendi kendimize:

- Nasıl düzelecek bu işler?

Pek kolay kolay düzelmez! Alın dış borçlarımızı... Dış borçlar, faizi ile birlikte bugün otuzüç milyar doları buluyor. Geçmiş yönetimlerin dış borçlara bakış açısı şudur kabaca:

- Aman bu yıl borçlarımızı erteletelim...

Ertelenen borçlar üst üste biniyor Ana paranın faizine binen faiz, neredeyse bu ana parayı geçiyor Borç borç üzerine, faiz faiz üzerine, ama çözüm hiç değişmiyor:

- Bu yıl da erteletelim...

Geçen yıl ertelendi, daha önceki yıl ertelendi, bu yıl ertelendi; peki sonra ne olacak? Eloğlu günün birinde gırtlağımıza çöküp, bu paraları istemeyecek mi? Elbette isteyecek. O zaman ne olacak?

Düşünmeyi de o zamana erteliyoruz...

Koskoca Osmanlı İmparatorluğu böyle battı; dış borçlar birbiri üzerine bindi, alacaklılar günün birinde kapıya dayanıp

"Düyun-u Umumiye" diye bir "Devletlerarası İpotek Örgütü" kurup, Osmanlı hazinesine el koydular.

12 Eylül Harekatı ile gelen yeni yönetim, ertelenen bu sorunlar ve ertelene ertelene otuzüç milyar dolar tutan dış borç yükü ile karşılaştı. Bundan sonra petrol üreten ülkelerin, petrolün varil başı fiyatına yapacakları zam ve artacak petrol dışalım faturaları da bu mali yükün üzerine binecek. Evet ne olacak?

Bir ekonomi için dış borçların ertelenmesinden başka yol kalmamışsa, çıkar yol da tükenmiş demektir. Dış borçlar gün geçtikçe artar, petrol dışalımı her gün yeni yükler getirir; ama bu arada bankalarla bankerler arasındaki faiz yarışı üretimi, dolayısıyla dışsatımı arttırmazsa ne yapılacaktır?

Sorunları çözmek, her sorunu zamanında adım adım çözerek büyük sorunların, ana sorunların temeline inmek yerine; sorunları erteleye erteleye, çözüm yollarını ileriki tarihlere bıraka bıraka bugünlere gelmiş dayanmış bulunuyoruz. Evet ne olacak? Ertelenen bu borçların tümünün birden çözümünü, geçici olduğunu ilan eden yeni yönetimden beklemek haksızlık, haksızlık olduğu kadar da insafsızlık olur.

Kimi sorun vardır, çözümü yıllar alır. Kimi sorunlar vardır, çözümü daha kısa süreyi gerektirir. Örneğin dış borç batağından kurtulmak, en köktenci yöntemleri bile kullansanız, yirmi otuz yılı alır. Kimi sorun da -Seçim Yasası'nı hazırlamak gibi!" birkaç ay içinde çözümlenir. Üstelik, ertelenen bütün sorunları yeni yönetimin başına yıkmak, ister istemez terör kaynakları ile savaşı ikinci plana iter.

12 Eylül Harekatı'nın lideri, "biz en kısa zamanda yönetimi sivillere terkedeceğiz" derken, bizim "sivil" meslekdaşlarımız da "aman biraz daha kalın" diye yazılar yazıyorlar.

Askerlikte bir kural vardır: "Yığınakta yapılan hata savaşın sonucunu etkiler" Sivil meslekdaşlarımız, bunca yıl ertelenen bütün sorunları askerlerin önüne yığıp, "bunların hepsini birden siz çözün" diyorlar.

Ertelenen bütün siyasal ve sosyal sorunları, geçici olduğunu ilan eden bir yönetimin çözmesi beklenemez. Bu sorunları çözmek sivil yönetimlerin işidir. Umarız bundan sonra gelecek bir sivil yönetim, ertelenen sorunlara yeni ertelemeler eklemez.

Yoksa sonu yok bu işin, yok!

(Cumhuriyet, 7 Ekim 1980)

ATATÜRK ADINA...

Dış kredilere dayanan ekonomi modelinin Atatürkçülük'le bir ilgisi olabilir mi?

Bu soruyu sorduktan sonra, yanıtını Atatürk'ün kendi sözlerinden kanıt getirerek vermek gerekir. Öyle yapalım.

Söylev ve Demeçler'in ikinci cildinin 103 ve 104'üncü sayfalarına göz atalım, Atatürk diyor ki:

"- Osmanlı fatihleri, hakanlan, istiklalcileri; sürükledikleri uluslarla birlikte sapanın önünde yenilip, gerilemeye başladıktan sonra asıl yıkımlann büyüğü baş gösterdi. Sadece, şahane bağış olarak, yabancılara ve ülke içindeki Hıristiyan uyruklara verilen haklar, sanki devleti zorlayarak, alın teri harcayarak alınan haklar sayıldı. Yabancılar yalnız bu haklan koruyup kullanmakla kalmadılar, belki her gün onlan biraz daha genişletip yaymak için yollar aradılar ve buldular. İçerdeki uyruklarsa, koruyup durduklan iç kuruluşlara dayanarak, dışardaki dindaş devletlerin yüz verip kışkırtmalanna uyarak, öz Türkleri yok edecek bir siyasal varlık kazanmaya çalışmaktan geri durmadılar. Yabancılar, hem bunlan kışkırtıyorlar, hem bizim iç işlerimize el atıyorlar ve her karışmada bir yeni ayncalık koparmadan ellerini çekmiyorlardı. Bunlar olup dururken, çoktan yoksul düşmüş ulus, devletin istediği vergiyi veremez, biriktiremez hale geliyordu. Halbuki başı taçlılar, saraylılar, Babıalililer, ne yapıp yapıp gösterişlerini, harcayışlannı sürdürebilmek için gereken parayı elde etmek yolunda hiçbir davranıştan çekinmiyorlardı. Bu yüzden borçlanmalar oldu. O kadar borçlandılar ki, o kadar elverişsiz koşullar içinde borç aldılar ki, bunlann faizlerini bile ödeyemez oldular. En sonunda bir gün geldi, Osmanlı devletinin sıfın tükettiğine hükmettiler. Akçalı işlerini denetlemeye giriştiler. Böylece başımıza "Düyun-u Umumiye" denilen bela çökmüş oldu...

Kemalist Cumhuriyet kurulurken, Kemalizm'in asıl sahibi, dış borçlar konusuna işte böyle bakıyordu! Atatürk'ün dış borçlar konusundaki görüşleri hiçbir yorumu gerektirmeyecek açıklıkta ortada dururken, borç ertelemelerine dayalı bir ekonomi siyasetini, "Atatürkçülük" saymaya olanak var mıdır? Yoktur; yoktur elbette!..

Savımızı kanıtlamak için yine Atatürk'e başvuralım:

"- Herşeyden önce hayat ve bağımsızlığımızı sağlamaktan ibaret olan ulusal amacımıza ulaşmaktan başka bir şey düşü-

nemeyiz. Dolayısıyla bizce önemli, olan mali gücümüzün bunu sağlayıp sağlamadığıdır. 1920 ve 1921 yıllarının deneylerine ve olumlu hesaplarına ve bugünkü iç koşullara ve ekonomimizin bu geçen iki yıla oranla kıyas kabul etmez derecede iyi bir halde bulunmasından hasıl olan kat'i ümitlere dayanarak arzedebilirim ki, memleketimizin doğal kaynakları, ulusal davamızın emniyetle oluşmasına yeterlidir. Mali gücümüz, bugüne kadar olduğu gibi, dışarıdan borç almaksızın dahi, yoksulluk içinde olmakla beraber, memleketi yönetme amacına ulaşılmasını sağlayacaktır."

Atatürk, "Ben yalnız bugün için değil özellikle gelecek için, devlet hayatı ve memleketin refahı noktasından hal ve mali bağımsızlığımıza çok önem verdiğimden..." diyerek dış borca dayanmayan bir mali siyasetin gerekliliğine ısrarla değiniyor. Atatürk'ün bu konuşması, 1922 tarihini taşımaktadır. Atatürk'ün başka konuşmalarında da zorunlu olarak alınacak dış yardımların "borçlarımızı artıracak, mali bağımsızlığımızı tehlikeye atmayacak" biçimde olmasını istemektedir.

Şimdi denilebilir ki, "Atatürk'ün bu sözleri söylediği yıllardaki koşullarla bugünün ekonomik koşulları çok başka boyutlara ulaşmıştır; dolayısıyla bugünün ekonomik sorunlarını ve dış ilişkilerini, Atatürk'ün 1922 tarihli sözleriyle yargılamak yanlıştır..."

Eğer bu mantık geçerli ise dış borçlara dayanan ekonomi siyasetini "Atatürkçülük" olarak sunmak yanlış, yanlış olduğu kadar da ayıp olmaz mı? Dış yardıma ve borç ertelemesine ilişkin siyasetlere Atatürk adı değil, bu siyaseti kim yürütüyorsa onun adı verilmelidir.

Bunun adı "Kemalizm" değil, olsa olsa "Özalizm" olur. Kemalizm dış borçlara karşıydı, Özalizm taraftar!..

(Cumhuriyet, 8 Ekim 1980)

AYRIM GÖZETMEDEN...

Geçen hafta sonunda Paris Sinagogu'na atılan bombanın dört kişinin ölümüne yol açmasından sonra Fransa'da düzenlenen gösteriler, bu gibi olaylar karşısında uygar kamuoyunun nasıl davranması gerektiğini vurguluyor.

Önceki gün Paris'te düzenlenen yürüyüşe, bütün siyasal parti temsilcileri, sendikalar ve kitle örgütleri katıldılar. Sağcısı, solcusu, ortacısı, az sağcısı, az solcusu, sosyal demokratı, komünisti, sosyalisti, muhafazakarı, hep birlikte, bu terörist eylemi kınadılar.

Diyebilirsiniz ki:

- Saldırı Yahudiler'e karşı yapıldığı için böyle oluyor...

Bu görüşte gerçek payı yok değildir. Elbette, Yahudi ırkının Kıta Avrupası ve Amerika'ya yaygın etkileri söz konusudur. Uluslararası finans-kapital çevreleri ile Yahudi sermayecileri, iç içedir. Bu ilişkilerin kamuoyu oluşturulmasında katkılarını, etkilerini kimse yadsıyamaz. Fakat ortaya çıkan bir gerçeği, bu ilişkilerin dışında da değerlendirmek zorundayız. Bu gerçek, uygar ülkelerdeki kamuoyunun, kanlı eylemlere karşı bütünlük içinde nasıl çarçabucak ve sağlıklı tepkiler gösterdiğidir. Bu sağlıklı ve uygar tepkilerin altını çizmek gerekir.

Acıyla ifade edelim; geçen dönemde, özellikle şu son beş yıl içinde yaşadığımız kanlı olaylarda, bütün partiler, sendikalar, dernekler ve sağcısı ve solcusu ile basın olarak bütünlük içinde olmadık. Sanırız bizleri bugüne getiren önemli eksikliklerden biri buydu.

Amma, bugün bu konuları tartışırken "Sezar'ın hakkını Sezar'a" vermek gerek; kanlı olaylar karşısında kimi politikacılar, "katilin sağcısı, solcusu yoktur" derken, bazıları katil çetelerinin bir bölümüne göz kırptılar; sıkışınca da "nereden gelirse gelsin" türünden tekerlemelerle durumu kurtarmaya çalıştılar. Kimi gazeteciler, ayrım gözetmeksizin terör çetelerinin üzerlerine gittiler; bu satırlar beyaz kağıtlar üzerine dizilirken kimi yazar çizer de bu şiddet eylemcilerinin bir bölümüne toz kondurmamak için bin dereden su getirdi.

Kahramanmaraş'ta insanlık dışı, tüyler ürpertici cinayetler işlenirken, basınımızda "asil kısrak binicisini beğenmedi" gibisinden, gözü dönmüş saldırganlara arka çıkan satırlar bile okuduk...

İtalya'da "Kızıl Tugaylar" adlı sol görüntülü terörist çetenin, eski başbakanlardan Aldo Moro'yu kaçırıp öldürmesinde en sert tepkiyi, İtalyan Komünist Partisi gösterdi. Çünkü İtalyan Komünist Partisi yöneticileri biliyorlardı ki, bu tür eylemler insanlıkdışıdır ve demokratik özlemleri kana bular, demokratik süreci tehlikeli yollara sokar.

Bugün Fransa'da "Avrupa Milliyetçi Hareket Federasyonu" tarafından planlandığı ileri sürülen sinagog'un bombalanması olayını bütün Fransa kınıyor. Sağcısı ile, solcusu ile, sendikacısı, barosu, avukatları, dernek başkanları ile kınıyor. Çünkü Fransız kamuoyu biliyor ki katilin sağcısı, solcusu, faşisti, komünisti yoktur. Katil katildir!

Anayasasında ne yazarsa yazsın, teröre tepki göstermeyen ülke "demokratik" sayılmaz. Katil çeteleri arasında ayrım yapan düşünceye de "siyasal düşünce" denmez. Bu, en azından suç ortaklığıdır!

Sinagog'un bombalanması olayından sonra Fransa kamuoyunun gösterdiği tepkiden alacağımız çok ders vardır, çoook...

(Cumhuriyet, 9 Ekim 1980)

"KOMPLO KURAMI"

Siyasal sözlüklerde, İngilizce adıyla "conspiracy" diye bilinen bir kuram vardır. Bu kurama göre, siyasal gelişmeler komplolarla açıklanır. Rejim değişiklikleri, hükümet darbeleri, ihtilaller ve savaşların belli merkezlerden yönetildiği varsayımına, Türkçemizde "komplo kuramı" diyebiliriz.

"Komplo kuramı", hemen hemen her siyasal gelişmeyi planlara, tertiplere bağlar. Örneğin, Türkiye'deki siyasal gelişmelere "komplo kuramı"nı uygulayanlar, hemen CIA, KGB gibi iki büyük devletin uluslararası gizli haberalma örgütlerinden söz açarlar. İnanırlar ve inandırmak isterler ki, her siyasal gelişmenin ardında ya CIA vardır, ya da KGB!

Her siyasal gelişmeyi, "komplo kuramı" gereğince açıklayanlar, bireysel psikolojide herkesten ve herşeyden kuşkulanma hastalığına tutulan "paranoyakları" anımsatırlar.

Her siyasal gelişmeyi bir "komplo" ürünü saymak elbette yanlıştır. Ancak, bunun tersi de insanı saplantılara, soyut genellemelere iter. Örneğin Ortadoğu'daki son siyasal gelişmelerde iki büyük devletin, ABD ile Sovyetler Birliği'nin kayıtsız kaldıklarını, CIA ve KGB'nin olup bitenleri yalnızca izlediğini söylemek, buna inanmak ve herkesi buna inandırmaya çalışmak da, tıp dilinde "şizofrenik reaksiyon" dediğimiz, "çevreye ve olayla-

ra kayıtsızlık" hallerinden biri olarak görülebilir Bizden uyarması!..

Ortadoğu'daki sıcak savaşın öncesi ve sonrasında büyük devletlerin, bu savaşa katkı ve dürtüleri hiç söz konusu değil midir? Bugün, Sovyetler Birliği ile Suriye arasındaki yakınlaşmalar ne anlama gelmektedir? "Küçük Kral" adıyla bilinen Ürdün Kralı'nın, Irak-İran savaşına katılmak istemesi, ABD'nin bu konudaki uyarısı, yine ABD'nin Suudi Arabistan'a elektronik aygıtlarla donatılmış savaş uçakları vermesi nasıl yorumlanır, nasıl adlandırılır?

Afganistan'ın Sovyetler Birliği tarafından işgali ve Kabil'de Sovyet yanlısı Babrak Karmal yönetiminin kurulması, İran olayları, Şah'ın devrilip yerine Humeyni yönetiminin gelmesi, ABD Tahran Elçiliği'ndeki rehineler sorunu, rehinelerin kurtarılması için yapılan başarısız operasyon, ABD'de Carter yönetiminin seçim arefesinde geçirdiği büyük sınav, Ortadoğu'daki denge unsuru Nasır'ın ölümünden sonra Mısır'da adım adım güçlenen Amerikan etkileri, bölgede İsrail'in günden güne artan siyasal egemenliği ve en son olarak sınırlı kalması düşünülen Irak-İran savaşının, petrol kaynaklarını yok etmeye yönelen "topyekün savaş" koşullarına dönüşmesi, iki büyük devletin ilgi ve çıkar alanları dışında düşünülemez.

Böyle bir aşamada, sıcak savaşların bölge barışını sakıncalı gelişmelere sürüklediği günlerde, olup bitenlerde belli komplonun ayak izlerini aramamak, herşeyin, ülkelerin "iç dinamizmi" ile yürüdüğünü sanmak, çok tehlikeli bir saplantıdır. Bir savaşı başlatanlar, bu savaşın nerede ve nasıl noktalanacağını da planladıklarını sanırlar. Fakat "komplo kuramı"nın asıl işlemediği yerler, savaşların nasıl başladıkları değil, genellikle nasıl sonuçlandıklarıdır.

İran-Irak savaşının nasıl başlatılacağını belki belli merkezler planladılar; ama savaş, öyle görünüyor ki bugünkü biçimi ile bu planları aşmıştır.

Buna kendi tarihimizden de örnek bulabiliriz. Hiç şüphesiz. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanması üzerine en ince ayrıntılara inerek planlar yapıp, ülkemize saldırılar düzenleyen gizli servisler, Kurtuluş Savaşı gerçeği karşısında, kendileri için çok pahalıya gelen bir fatura ödemişlerdir.

Ortadoğu'daki siyasal gelişmeleri, diplomat deyişi ile ifade edersek, "ihtiyatlı bir iyimserlikle" izlemekte yarar vardır. Bu "ihtiyatlı iyimserlik", her siyasal gelişmeyi "komplo kuramı"na bağlamaz, ancak özellikle böyle bir dönemde siyasal etkilerin büyük merkezlerle ilişkilerini de gözden uzak tutmaz.

(Cumhuriyet, 10 Ekim 1980)

İTİRAF İÇİN..

Ankara'nın Balgat semtinde, arkadaşı İsa Armağan ile birlikte bir kahveyi silahla tarayarak beş kişinin ölümüne yol açan Mustafa Pehlivanoğlu, hakkındaki ölüm cezasının infazından önce Askeri Savcılığa başvurarak çok önemli açıklamalarda bulunmuştur.

Pehlivanoğlu, bu açıklamayı neden daha önce değil de tam infazın kaçınılmaz olduğu günlerde yapmıştır? Bunun yanıtını herkes biliyor! Terörist eylemlerden ötürü yakalanıp tutuklananlar, "nasıl olsa bizi kurtarırlar" diye düşünüyorlardı. Çünkü, cezaevleri yolgeçen hanlarına dönmüştü. İsteyen tutuklu, bir kolayını bulup cezaevinden kaçıyor, daha doğrusu belli örgütler eliyle kaçırılıyordu. Bir de, siyasal çevrelerden cezaevlerindeki militanlara belli güvenceler verilmekteydi:

- 81'de af var, korkmayın...

Terörist eylemlerden ötürü yakalananların çoğu, hemen hemen çocuk denecek yaştaydılar. Bunları örgütleyip, ellerine silah verenler kimlerdi? "Terör kaynaklarına inmek" demek, işte bu emir veren odakları, kaynakları ortaya çıkarmak demekti. Bunun yollarından biri de terörist eylemlerde bulunan gençlerin yapacakları itiraflardı.

Ceza hukuku, işlenen suçlarla ilgili yaptırımlar koyarken, suç işlenmesini önleyici amaçlar da güder. Ceza hukukunun amaçlarından biri de, suçun bütün suçlularıyla birlikte ortaya çıkarılmasıdır. Ceza yasaları bunun için, suç ve suçluları aydınlatıcı bilgiler veren sanıkların cezalarından belli oranlarda indirimler yapar.

Bizim Ceza Yasamız'da bu ilkeleri içeren birçok hüküm vardır. Sözgelişi 141 ve 142'nci maddelerde, suçu ve suç sanıklarını son soruşturma aşamasına kadar ihbar eden sanığın

cezasında önemli oranda indirim yapılır. Örneğin, 141'inci maddedeki suçu işleyenlerle ilgili ihbarda bulunan sanığın cezası, ölüm cezasından on yıla kadar indirilir. Yine 151'inci maddede ihbar yükümlülüğü konmuştur. 171'inci maddede silahlı çetelerle ilgili itirafta bulunanlara, yerine ve koşullarına göre, ceza verilmeyeceği belirtilmektedir.

Uyuşturucu madde ticareti yapanlardan birinin, suç ortakları hakkında yasal kovuşturmalar başlamadan önce bilgi vermesi halinde bu kişinin ceza görmeyeceği de yasal güvence olarak, Ceza Yasası'nda yer almaktadır.

Bütün bu hükümler, ceza kovuşturmasında, suç ve suçluların daha çabuk ve mahkumiyete dayanak olacak kanıtlarla ortaya çıkarılması için öngörülmüş hükümlerdir. Buna benzer hükümler, yabancı ceza yasalarında da bulunmaktadır.

CHP hükümeti döneminde, "anarşi ile mücadele paketi" içinde, terörist eylem sanıklarının kendilerini bu gibi suçlara itenleri açıklamaları halinde belli oranda ceza indirimlerinden yararlanmalarını öngören yasa tasarısı hazırlanmıştır. Yasa tasarısı, o günlerde, o günün muhalefeti tarafından tepkiyle karşılandı ve bu yasa tasarısının "adliyeye suikast" amacı taşıdığı ileri sürüldü.

İçinde bulunduğumuz şu koşullarda, bu tasarının yeniden gözden geçirilerek yasalaşması, gizli örgütler tarafından cezaevlerinden kaçırılmayı bekleyen, ya da "81'de çıkacak af ile" kurtulacaklarını uman bir kısım teröriste, hiç olmazsa bundan sonra önemli açıklamalar yapmaları için olanak sağlayabilir.

Ceza adaletinin amacı, yalnızca cezalandırmak değil, suçları önlemektir. Suçları önlemenin yollarından biri de şu terör eylemlerini perde arkasından kanlı iplerle yönetenlerin ortaya çıkarılmasından geçer.

(Cumhuriyet, 11 Ekim 1980)

DR. ONEKEN, BİR DAKİKA!..

Federal Almanya'nın Ankara Büyükelçisi Dr. Oneken, "Türk basını vize olayını çok büyütüyor, abartıyor" demiş.

Sayın Büyükelçi, Türk basını hakkında değer yargılarını pekiştirirken, biz kendilerine kendi ülkesinden bir haber verelim.

Sayın Büyükelçi'nin hükümeti, yirmi dört saatliğine Doğu Berlin'e geçmek isteyen Federal Alman yurttaşlarının kullanmak zorunda oldukları Demokratik Alman parasının tutarının Demokratik Alman Cumhuriyeti tarafından yükseltilmesi üzerine şiddetli protestolarda bulundu.

Ola ki Federal Alman hükümeti de bozdurulacak mark olayını büyütüyor ve abartıyor!

Şimdi olayların cilvesine bakın. Federal Almanya, artık ekonomilerinin vazgeçilmez birer parçası olan Türk işçileri'ne Federal Almanya'ya giriş için vize zorunluluğu koyarken, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin Batı Alman yurttaşları için koyduğu belli oranda döviz bozdurma yükümlülüğünü de Doğu-Batı ilişkilerini bozan bir olay olarak görüyor...

Sayın Büyükelçi belki Türk atasözlerini, deyişlerini pek bilmezler. Bizde şöyle sözler vardır:

- Alma mazlumun ahını, çıkar aheste aheste...

Yine böyle durumlar için eskiler, "iğneyi kendine, çuvaldızı başkasına batır" da derler. Federal Alman hükümeti Türk yurttaşlarına vize zorunluluğu koyarken, kendi yurttaşlarının Demokratik Almanya'ya bir günlüğüne geçişlerinde "biraz daha para bozdurun" yolundaki isteği neredeyse, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi'ne aykırı bulacak..

Sayın Büyükelçi, vize yükümlülüğünün Ortak Pazar Antlaşmaları'na, Avrupa Konseyi kararlarına, Helsinki Antlaşmaları'na ve NATO Antlaşmaları'na aykırı olup olmadığını incelemişler midir acaba?

İşte Batı budur. Kurtuluş Savaşı'ndan bu yana değişmeyen Batı budur. Türkler ve Avrupalı sayılmayan bütün uluslar, Batılı'lar için "ikinci sınıf" insanlar, ikinci sınıf uluslardır. Kendi insanları için Magna Cartalar ilan edip, burjuva devrimlerini yapan, sınırsız özgürlükleri ve özgürlükçü demokrasileri kendilerine, yalnızca kendilerine layık bulan Batı, tarih boyunca Asya ve Afrika uluslarını birer birer sömüren bir büyük sömürü çarkı gibi çalışmadı mı?

Türkiye NATO'nun ileri karakoludur, gel... Türkiye, okyanusötesi devletlerin güvenilir müttefikidir, gel... Türkiye, Kore'de, Batı dünyasının en dövüşken askeridir, gel...

Ama aynı Türkiye Kıbrıs'ta yurttaşlarının can güvenliğini koruyunca, koy silah ambargolarını, kes kredilerini; NATO antlaşmasıymış, karşılıklı yükümlülüklermiş, boş ver, aldırma!..

Batı yalnızca kendisi için insancıl, yalnız kendi halkları, ulusları için uygar olan bir dönme dolaptır bizim için.

Sayın Büyükelçi'ye, Türk basınına bu dönme dolabın tepesinden bakmamasını salık veririz.

(Cumhuriyet, 12 Ekim 1980)

TELEMEN'İN İFADESİ

"İbrahim Telemen" adına bu sütunda çok rastladınız. İbrahim Telemen, sabıkalı bir silah kaçakçısıdır. Ve kaçakçılar hakkında çok önemli açıklamalar yaptıktan bir süre sonra İstanbul'da kaldığı otelin penceresinden düşerek şüpheli biçimde ölmüştür. Cumhuriyet okurları, bu olayı da çok iyi anımsayacaklardır.

Telemen'in 1972 yılında İzmir Sıkıyönetim Mahkemesi Askeri Savcılığı'na verdiği ifade son derece ilgi çekicidir. Yeraltı dünyasının ünlü kişilerinin İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'nca gözaltına alındıkları şu günlerde bu ifadeyi yayınlamakta yarar görüyoruz. İşte İbrahim Telemen'in 31.12.1972 günü İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na verdiği ifade:

- Ben İbrahim Telemen, 1959 yılından 1964 yılına kadar İstanbul'da Marmara Oteli'nde idareci olarak çalıştım. Hayretle gördüm ki otelin sahibi, 20-25 bin lira kazanmasına rağmen ayda benim kadar vergi ödemiyor.

Bütün delilleri ile kendisini İstanbul Vergi Dairesi'ne ve Mali Polis'e bizzat kendim ihbar ettim ve Samsun'dan bir, Malatya'dan bir, İskenderun'dan, Manisa'dan, hatırladığım kadan ile Ankara ve İzmir gibi büyük şehirlerden otelde kalan ve fatura alan tüccarlardan şahit olarak isim ve adreslerine vanncaya kadar gayet açık bildirdim ve şahit gösterdim. Otelin sahibi, hiçbir şey yapmamış gibi işine ve vergi kaçırmaya devam etti.

İstanbul'da Koska'daki Kent Oteli sahibi Fahri Mor, silah kaçakçısıdır. 1967 yılında 200 bin adet 7.65 mermiyi Beyazıt Bakırcılar'ında hurdacılık yapan ve Türkiye çapında silah kaçakçısı olan Hüseyin Horasan'a teslim edecekti. İstanbul polisine telefonla ihbar ettim. Teslim yapılacağı yeri ve saati bildirdim. Gene

üzülerek ve korkarak şahit oldum ki, bir saat sonra Fahri Mor'a İstanbul Emniyeti'nden telefon ederek ihbar olduğunu, malını başka yerde teslim etmesini bildirdiler. Hem otel, hem de bu hadise, bende bizim polisle bir şey yapılamayacağı kanaatini doğurdu. Ve ben 1967'den itibaren bildiğim kaçakçılık olaylarını, Almanya'nın Stuttgart şehrindeki eyalet polisine bildirdim... Stuttgart'daki eyalet polisinin adresi ve isimleri Stuttgart Kurunemalast, Bay Willy Stoll ve Bay Hauser idi, fakat Bay Hauser 1971 ortalarında öldü, şimdi Narkotik Büro Direktörü Bay Pomenmy ve Bay Stoll'dur.

Yurt içinde ve yurt dışındaki silah ve uyuşturucu madde kaçakçılarının listesini aşağıya çıkaracağım.

1- Mehmet Kürekçi ve damadı Hayrettin İstanbul'da Kenedy Oteli sahibidir ve Türkiye'nin en büyük silah ve uyuşturucu madde kaçakçısıdır.

2- Fahri Mor ve ortağı Zeki: Fahri Mor, İstanbul'da Kent Oteli'nin sahibidir. Ortağı Zeki ise Münih'te oturur ve silahları temin ederek Türkiye'ye gönderir. Otobüsle çalışıyorlardı; ben Almanya gümrüğünde 200 kg. toz esrarlarını yakalattım. Şimdi denizden çalışıyorlar veya trenle; başka mal olarak deklare edip Sirkeci'deki gümrükçülerle anlaşarak çalışıyorlar.

3- Hüseyin Horasan ve oğlu Ali İstanbul'da bakırcılarda hurdacılık yapar. Dışandan gelen silahları iç piyasaya süren adam 1 ve 2 nolu kişilerin en sadık adamıdır. 1 no Mehmet Kürekçi, 2 no Fahri Mor ve 3 no Horasan, İstanbul polisinin en iyi tanıdığı ve itibar ettiği kişilerdir.

4- Ömer ve Hasan Nehir kardeşler, İstanbul Beyazıt'taki Radar ve Topkapı Otelleri sahibidirler ve otellerini adeta kaçakçı yuvası gibi kullanırlar. Yaz kış otelleri Arap ve İranlı kaçakçılarla doludur. 1971 başlarında benim ihbarımla Ankara'da 550 kg. esrarla beş kişi suçüstü yakalandılar. Örtbas oldu. Bugün onlardan hiç kimse yok içerde. 1972 yılı ortalarında İstanbul Yeşilköy gümrük depolarından Haydarpaşa'ya, gümrük deposuna nakledilecek diye külliyetli miktarda silahı içeri soktular. Bunların dışandaki adamı de Bekir Çeıenk'tir. Münih'te oturur, Türkiye'ye pek gelmez.

5- Gene İstanbul'da Laleli'de yazıhanesi olan ve 3 adet TIR kamyonu olan Rahmi Irmikçi vardır ve kamyonları ile Bulgaristan

verdiği takdirde silah sokar fakat 6 aydır Bulgarlar Türkler'e silah vermiyor. Ortaklarını ve kimlerle çalıştığını bilmiyorum.

6- Gene İstanbul'da Ayasofya'da, Ayasofya Oteli'nin sahipleri "Küçük Hasan" diye tanınan ve ortağı Selahattin (Çerkez Selahattin olarak tanınan kişiler) de İstanbul'a gelen silahlan Türkiye piyasasına dağıtmak bakımından 3 nodaki Hüseyin Horasan'dan sonra gelirler ve bir hayli kollan vardır.

7- İstanbul'daki bu büyük silah kaçakçılannın Ankara'daki adamlan, Mustafa Önder'dir. (Kör Mustafa) olarak tanınır. Hem İstanbul ve hem de Samsunlu kaçakçılann en sadık adamıdır ve Ankara polisi kendisini çok iyi tanır. Anafartalar'da kuyumcu dükkanı vardır. Ankara telefon rehberinde adı ve adresi Mustafa Önder olarak vardır.

8- Samsun'da Fehmi ve Hasan Sağlamer kardeşler vardır, bunlar Nihat Çebi ile işbirliği yaparlar. Nihat Çebi İstanbul ve Samsun piyasasını elinde tutar. Silahlan motorla ya Varna'dan veya Yugoslavya'dan yüklüyorlar. Şimdi genellikle Yugoslavya'dan çalışıyorlar.

9- Yazımın başında da zikretmiştim. Kayseri'de Adem Ruhbaş, Ankara'da Mustafa Önder, İzmir'de Tino Mustafa... Bunlar İstanbullu büyük kaçakçılann en büyük yurt içi kollandır.

10- Mustafa Tınaz (Tino Mustafa lakabı) İzmir ve havalisinin Amerikan sigarası, viski ve silah işini elinde tutan adamdır. İzmir polisi onu gayet iyi tanır ve korur. Dışanya uyuşturucu maddeyi gene o kaçınr. İzmir Emniyet Müdürü'nden en küçük polisine dek onun sigara, viski, silah ve uyuşturucu madde işi ile uğraştığını bilir ve elinden gelen her türlü yardımı yapar. Bana 3 hafta imkan verilsin bunu ispat etmeye hazınm.

Bana 12 gün işkence ederek söylemediğim şeyleri zorla imza ettiren İzmir polisinin iç yüzü budur.

11- Yurdumuza silah iki yoldan girmektedir. Tabancalar sanki makina veya parçası imiş gibi gösterilerek yurda deniz veya karadan gönderilmekte ve gümrükçülerle anlaşarak çekilmektedir. Mermi ise ağır olduğundan ya Karadeniz'den motorla sokulmakta veya TIR kamyonlan ile gelmektedir. TIR kamyonlan ile silah da gelmektedir. Ve bu gelişlerinden gümrük memurlan haberdardır. Hatta gümrük müdürleri bile...

12- 15.12.1972 günü Alman'ın arabasında yakalanan tabancalan ise Macar malıdır ve Peter Schwarz isminde bir Alman

7-8 aydır Türkiye'ye göndermekte ve kaptan Reşat isminde birisi ise, Karaköy'de ayak işleri yapan ismini bilmediğim fakat Peter Schwarz'dan Yılmaz olarak işittiğim birisi tarafından piyasaya sürülmektedir.

Bu tabancaları büyük kaçakçılar zaten getirmez, zira Türkiye tutmaz. Büyük kaçakçılar, piyasanın tuttuğu silahları getirirler ve 300-350 değil 3000 adet birden getirirler. Bu silahların yurda girmesi için Kaptan Reşat'ın arkadaşı, İstanbul Gümrüğü'nde Muayene Başmemuru olan Bülent Nuri ve yardımcısı Necdet ile anlaşmıştır. Her ikisini de tanımam ve soyadlarını da bilmem. Sonradan Bülent Nuri Edirne Kapıkule'ye gönderilmiş ve yerine gelen baş memur -adı Refet veya Rafet olacak- Bülent Nuri işi ona devretmiş; Necdetle beraber ikisi yürütmüşler. Evvela 15.000 TL. sonradan 20.000 TL. ve en son da 25.000. TL. almışlar. Bu 25.000 TL. çok olduğunu ve başka yol arayacağını Peter Schwarz bana son görüşmemizde söylemişti. İzmir ile bir anlaşma olduğunu zannetmiyorum. Kaptan Reşat'ı sokakta gördüğüm zaman merhaba diyecek kadar tanırım; arkadaşını hiç tanımam. Ankaralı İsmail Yıldırım'ı tanırım; fakat 1968 ortalarından beri ne şahsen, ne de telefonla görüşmedim. Ben yukarıda da belirttiğim gibi 4-5 yıldır elimden geldiğince polise yardımcı oldum ve birçok kaçakçıyı yurtiçinde ve yurtdışında yakalattım. Ne Kaptan Reşat'a, ne de Kemal Ercan'a tabanca satmadım. Kaptan Reşat yakalanacak. Kemal Ercan burada söylesin. 12 gün poliste ortaçağda dahi görülmemiş işkence ve dayakla ifademi kendi istekleri gibi yazdılar ve okumadan imza ettim. Poliste alınan ifadelerimin hiçbirini kabul etmiyorum.

Ben Hans'ı tanırım ve onu İstanbul'da bir işte kullanmak istemekten başka hiçbir alışverişim yoktur. Kendisi burada söylesin. Yukarıda yazdığım büyük kaçakçılardan başka yurtiçinde ve yurtdışında birçok büyük-küçük ve yerli-yabancı kaçakçı tanırım. Bana şu üç şey tanındığı takdirde 3 ay içerisinde yurda sokulan ve sokulmak istenen silahların 2/3'sini yakalatmayı taahhüt ederim ve aynı zamanda yurttan çıkarılmak istenen uyuşturucu maddenin de üçte ikisini yakalatmayı...

1- Yapacağım ihbarlarda bana yardımcı olacak bir makam.

2- İstanbul, Ankara ve Samsun'da da ihbar edebileceğim yerlerin gösterilmesi,

3- 3-4 ay rahat hareket edebilmem için maddi imkanın tanınması veya yakalattığım silah ve uyuşturucu maddelerden bana yüzde tanınması.

Bu üç imkan bana tanındığı takdirde çok kısa zamanda ispat etmeye ve birçok silah kaçakçılarını yakalatmaya (suçüstü) hazırım.

Her ne kadar yurdumuza silah demir perde memleketlerinden geliyorsa da, gelen silahlar Alman, Fransa ve Belçika malıdır. Ancak kaçakçı, bu memleketlerden silahı alıp bir demir perde memleketine gönderir ve o memleketin gümrüğünde yüzde 12 ile yüzde 15 bir komisyon öder ve silahı oradan serbest olarak nakil imkanına kavuşur. O zaman isterse TIR kamyonu ile isterse motorla Karadeniz'den yurda sokar. Yurda gelen merminin yüzde 97'si Alman GECO fabrikasınındır. Yüzde 3'ü kadan da Çekoslovakya'dan gelmektedir. Bir de yukarıda değindiğim gibi, tabancaları Belçika'dan ve Fransa'dan ticari eşya veya makina olarak deklare edilip Yeşilköy, Sirkeci ve Karaköy gümrüklerinden gümrükçülerle anlaşarak makina gibi muamele yapıp çekmekteler veya bir depodan diğer depoya taşınırken tabancalar alınıp yerine eski eşya konmaktadır. Bunun en büyük örneği de 3 ay önce Yeşilköy'den, Haydarpaşa'ya kaldırıyoruz diye bir kaç milyonluk silah ortadan kayboldu ve gazeteler bu kere de yazdı ve sonradan örtbas oldu. 30.12.72 günkü sözlü talimatınız üzerine bildiklerimin mühim saydığım bir kısmını buraya yazdım. 1967 tarihinden beri buraya yazdığım isimler ve buraya yazılmamış gene birçok ismi polise ihbar ettim. Bu durumun açıklanmasını rica ederim.

Yukarıda isimlerini yazdığım silah kaçakçılarına silahı Avrupa'dan temin eden en önemli şahıs ise Mehmet Zeki adında İsviçre'de yaşayan bir Türk'tür. Bu Mehmet Zeki 1969 genel seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi'nden İstanbul milletvekilliğine adaylığını koydu ve kendisini İsviçre'de özel uçağı olan Türk işadamı olarak prezante ettiler. Fakat kazanamadı. 1 nodaki Mehmet Kürekçi'ye silahı o temin eder. Ve Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak ile de dışarıya baz morfin kaçırırlar. Niğde senatörü hadisesinden içeride tutuklu olan Hacı Ahman, Mehmet Kürekçi ve Mehmet Zeki, uzun müddet beraber çalıştılar ve şimdi de Mehmet Zeki ile Kemal Ilıcak beraber çalışmaktadırlar. Bu du-

rumlan bugün İzmir Emniyet Müdürü olan Gürbüz Atabek çok iyi bilir. Zira kendisi İstanbul'da uzun müddet Mali Polis Müdürlüğü ve Emniyet Müdür Yardımcılığı yaptığı 8-9 yıl içinde çok iyi görmüş ve duymuştur...

Telemen'in bu açıklamaları gerçekleri yansıtıyor mu yansıtmıyor mu; bunu bilecek durumda değiliz. Ancak bu ifadenin, kaçakçılık dosyalarındaki öteki kanıt ve bulgularla karşılaştırılmasında yarar görüyoruz.

(Cumhuriyet, 13 Ekim 1980)

SİYASAL DESTEK YOKSA...

Avrupa'da "Neo-Nazist" örgütler tomurcuk vermeye başladılar. Son olarak, Paris sokaklarında Neo-Naziler ile Yahudi örgütleri arasında taşlı sopalı dövüşlere rastlandı. İtalya'dan sonra Federal Almanya'daki "Hoffman Örgütü" silahlı eylem hazırlıklarına girişiyor.

Böyle ama, hiç olmazsa bu aşamada Avrupa'da bu tür örgütlenmelerin arkasında yaygın siyasal destek yok gibi görünüyor. İki dünya savaşı arasında güçlenen faşizmin en büyük dayanaklarından biri, kazandıkları destekti. Faşizm cehennemi yaşayan İtalya ve Federal Almanya'da bundan sonra böyle bir kitle desteği çıkacağını sanmıyoruz.

Türkiye'de 12 Eylül harekatı ile birlikte önemli siyasal cinayetlerin sanıkları birer birer ortaya çıkarılıyor. Bu, güvenlik kuvvetleri için övülecek bir başarıdır. Demek ki, siyasal baskıların ve yönlendirmelerin olmadığı dönemlerde, polisimiz her türlü etkiden uzak olduğu için katil çetelerini bir bir yakalıyor. Eski başbakanlardan Prof. Nihat Erim ve DİSK'in kurucusu ve ilk genel başkanı Kemal Türkler'in katil sanıklarının yakalanmaları, bundan sonra siyasal cinayetlerin karanlıklara terkedilmeyeceği umudunu uyandırıyor.

Yeni yönetimin ikinci büyük adımı, silah kaçakçıları ile yapmayı kararlaştırdıkları amansız mücadeledir. Terörün bin türlü nedeni vardır. Bu nedenleri bir bir sıralarken, terörü besleyen ana kaynaklardan biri olan silah ve mermi kaçakçılığını gözardı etmek, güvenlik kuvvetlerini yanıltıcı noktalara sü-

rüklerdi. Terör bir pazar yaratmıştı. Bu pazara, uyuşturucu madde kaçakçıları ile silah kaçakçıları girmişti. Bu, çok yönlü bir ticaret dalıydı. Uyuşturucu madde, silah ve mermi kaçakçılığı ile siyasal ilişkiler içiçe girmişti. Türkiye'den uyuşturucu madde gitmekte, buna karşılık Türkiye'ye silah ve mermi sokulmaktaydı.

Bütün bu bilgiler devlet arşivindeydi. Güvenlik kuvvetlerindeki namuslu görevliler, her türlü tehlikeyi göğüsleyerek kaçakçılığın üzerine gitmekteydiler. Bu konuda çok önemli ipuçları da ele geçmişti. Ancak aynı kaçakçıların devlet bürokrasisinde güçlü adamları vardı. Bunlar da biliniyordu.

Bunlardan biri; İstanbul Narkotik Şubesi'nde görevli özel Mercedes marka arabalı bir başkomiser, sekizyüz milyon liralık uyuşturucu madde ticareti yaparken suçüstü yakalanmıştı. Emniyet Genel Müdürlüğü'ne getirilen bir merkez valisi, silah kaçakçılığı sanıklarından "Uğurlu ailesinin" yakın dostuydu. Bir başka Cumhuriyet Valisi, silah kaçakçılığı sanıkları ile eğlence yerlerinde poz poz fotoğraflar çektirmişti.

Üstelik bir engel daha çıkmıştı. Yargı yerleri arasındaki uyuşmazlıkları çözmekle görevli "Uyuşmazlık Mahkemesi" silah kaçakçılığı suçlarını Sıkıyönetim Mahkemeleri'nin görev alanı dışına çıkarmıştı. Bu yüzden sıkıyönetim kuvvetlerinin silah kaçakçıları ile mücadeleleri, ister istemez sınırlanmaktaydı. Şimdi artık bütün bunlar geride kaldı.

İstanbul'un yeraltı dünyasında "babalar" olarak bilinen ve kıllarına dokunulmaz sanılan kabadayıların, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından gözaltına alınmaları, işlerin sıkı tutulduğunu göstermektedir. Yeni yönetimin bu yoldaki mücadelesini yürekten destekliyoruz. Silahla, terörle, katil çeteleri ile uyuşturucu madde, silah ve mermi kaçakçıları ile yapılan ve yapılacak mücadelede yeni yönetimin yanında yer almayı, insanlık ve yurtseverlik görevi sayıyoruz.

Çünkü, terörün olduğu yerde demokrasiden, çok partili yaşamdan, hukuk devletinden ve sivil toplumdan söz açmanın olanağı yoktur.

(Cumhuriyet, 14 Ekim 1980)

UÇAK KAÇIRMA...

Maceracı eylemler kimseye yarar sağlamaz. Sağlamadığını, yaşanan birçok olay belki bin kez kanıtlamıştır. Bu tür eylemler, öncelikle bu eylemlere başvuranlara zarar verir. Sonra da belki masum insanlara!..

Münih-Ankara seferini yaptıktan sonra korsanlarca kaçırılarak Diyarbakır'a indirilen uçak yolcularının kurtarılması ve korsanların kıskıvrak yakalanmaları hepimize rahat nefes aldırmıştır.

Terörizm çağımızın hastalığıdır. Bu hastalık Türkiye'de, en ağır koşullarla yaşanıyor. Kanın, şiddetin, terörün köklerinin kazınması, her ülkede zaman istiyor. Terörün kökü kazınıncaya kadar bu tür maceracı eylemlere de rastlanıyor.

Peki kime yararı dokunuyor bu tür eylemlerin? Kime, kimlere? Evet, kimseye yararı yok bu tür eylemlerin; kimseye olmaz, olmamıştır, bundan sonra da olacağı yoktur...

Bu son uçak kaçırma olayını duyunca bir olayı anımsadım: İzninizle anlatayım:

12 Mart döneminde bir Türk uçağı hava korsanlarınca Sofya'ya kaçırılmıştı. Uçak Sofya havaalanında bir süre bekletildi, uzun görüşmelerden sonra hava korsanları Bulgar polisine teslim oldular. Bu hava korsanlarının adları açıklanınca, hiçbir örgüt bu adlara sahip çıkmadı. Çünkü kımse bunları tanımıyordu. Bir süre sonra bu olay unutuldu gitti.

1975 yılında; Sofya Press Ajansı'nın konuğu olarak Bulgaristan'a gittim. Okulları, fabrikaları, bakanlıkları, bütün çiftlikleri, tarihsel kalıntıları gezdikten sonra, bir gün Sofya Barosu'na götürdüler. Baro Başkanı, bembeyaz saçlı bir hukukçuydu. Ceza yargıçlığından yeni emekli olmuştu. Avukatlığa başlamış ve Baro Başkanlı'ğına getirilmişti. Söz döndü dolaştı, Sofya'ya uçak kaçıran Türk hava korsanlarına geldi.

Baro Başkanı, hafifçe gülümsedi, "Ben" dedi, "bu davanın yargıcıydım." Bunu söyleyince daha da meraklanıp sordum:

- Nerede bu adamlar şimdi?

Anlattı; hava korsanları, "biz Marksist-Leninist'iz" demişler, yargıç da bunları Marksizm ve Leninizm ilkelerinden sınava çekmiş, "önce cehaletten mahkum edecektim" dedi! Sonra, eylemin cezası neyse bu cezayı vermişler Sofya cezaevinde

yatıyorlarmış. "Cezaları bitince sınır dışı edilecekler, dünyada bu gibi serseriliğin sonu yok" diye konuştu eski yargıç.

Uçak ve adam kaçırma, banka ve adam soyma, fidye isteme gibi eylemlerle kimse bir yere varamaz. Bunlar, maceracılık yollarıdır, ülkemizde ve dünyada bunların acı örneklerine rastlanmıştır.

Diyarbakır havaalanında hava korsanlarını yakalayan ve yolcuları kurtaran güvenlik kuvvetlerini kutlar, bu tür eylemlerin yinelenmemesini dileriz.

Nazlı Hanımefendiye,

1- Önceki gün bu köşede, sabıkalı silah kaçakçısı İbrahim Telemen'in 1972 yılında İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na verdiği ifadeyi yayınladım. İfadenin bir yerinde, Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın da uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı yolunda bir iddia yer almaktadır. Bu iddianın doğru olup olmadığını bilmem, ben yalnızca ifadeyi yayınladım.

2- İbrahim Telemen adında bir eski silah kaçakçısı böyle bir ifade vermiş mi, vermemiş mi? Vermiş! Üst tarafı benim bileceğim iş değildir. Öyle, "namus, şeref" gibi sözcükleri alt alta sıralayarak hiçbir şey kanıtlayamazsınız. Ben, eşinizin azınlık ortaklıkları olduğunu yazdım, bir yazarınız "hayır" dedi, sizin gibi "namus, şeref" gibi sözcükleri sıraladı, ben de gittim, ortaklıklarla ilgili Ticaret Sicili gazetesini yayınladım. Böylece sizinki, okuyucuları oldukça eğlendiren bir "minder komikliği" olmuyor mu hanımefendi?

3- Hiç merak etmeyin, ben yazdığım her yazının altına yine imzamı atarım. Ben Tercüman gazetesi yazarları değilim ki, inançlarını cami avlularına terkedilmiş çocuklar gibi bırakıp kaçayım! Nazlı hanımefendi, dönekleri gazetenizin sütunlarından arayın, bunlar belleklerinizden silindiyse ben size yardıma hazırım, ne dersiniz?

Ettiğiniz küfürler, sizin gibi yurt dışında okumuş, hanhamam sahibi, bir eski bakan kızına hiç yakışmıyor; herhalde bu küfürleri siz değil, bir yakınınız yazıyor. Ben belgelerden,

kanıtlardan söz ediyorum, siz küfür ediyorsunuz. Ettiğiniz küfürler, "milli ve manevi değerlere" bağlılıkla pek bağdaşmıyor. Yapmayın hanımefendi, ayıp oluyor Görmüş geçirmiş bir ailenin kızısınız; ağır başlı olun olmaz mı!..

(Cumhuriyet, 15 Ekim 1980)

YÜZ MİLYON ORADAN, YÜZ MİLYON BURADAN...

Yeni yönetimin yolsuzluk dosyaları üzerine gideceği bildiriliyor Milli Güvenlik Konseyi'nin yetkili temsilcilerinin düzenledikleri basın söyleşisinde bu konu iyice vurgulandı.

"Yolsuzluk", yalnızca politikacılarla ilgili bir sözcük değildir Devlet bürokrasisinde ve iş çevrelerinde de böyle yolsuzluklar söz konusudur. "Yolsuzluk" kavramı içine girer mi girmez mi bilmem ama, işverenlerin SSK Genel Müdürlüğü'ne onaltı milyar kadar tutan prim borçlarına ne demeli?

Sıradan bir yurttaşın vergi dairesine üç beş bin liralık borcu olsa, devlet bunu hemen sarı zarflı yazışmalarla ister; peki bu onaltı milyar borcu boyunlarında dolaştıran iş çevrelerine böyle zarflar yollanmayacak mı?

Bu konuyu, işçilikten gelip Sosyal Güvenlik Bakanlığı koltuğuna oturan Sadık Şide'ye sorup, Ulaştırma Bakanı'nın önüne bir dosya açalım.

Çavuşoğlu-Kozanoğlu firması, 1975-76 yılları arasında Denizcilik Bankası'ndan, Pendik Tersanesi'nde üç ayrı iş almıştı. Bunlar, 247 milyon liralık kuru havuz inşaatı, 86 milyonluk liman ağzı mendirek inşaatı ve 54 milyon liralık saç işleme atölyesi inşaatıdır. Firma toplam olarak 407 milyon TL'lık iş üstlenmiş, buna karşılık, inşaat süresi içinde 163 milyon TL'lık "istihkak" almıştır.

Yapılan inceleme, müteahhit firmanın "istihkak" konusu 163 milyon TL'yi, yapılmamış işleri yapılmış gibi göstererek aldığını ortaya koymuştur. Örneğin kuru havuz inşaat projesi yokken, havuz kapağı yapılmış gibi bedel alınmış; liman ağzı mendirek inşaatında denize dökülen malzeme, tersane içinden sağlandığı halde, 35 kilometre uzaktaki bir taş ocağından taşınmış gibi "nakliye farkı" adıyla 17 milyon TL "istihkak" alın-

mıştır. Yani özetle, bu yollarla tam 104 milyon 482 bin 975 TL Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasına ödenmiştir.

Konu Savcılığa yansıtıldı; dava dosyası, Kartal Cumhuriyet Savcılığı'nda 79/2092 esas, 979/1113-1303 hazırlık sayısı ile kayıtlandı. Bu arada şirket yetkilisi Ömer Çavuşoğlu, Kartal Sorgu Yargıçlığı'nca "sahte belge düzenlemek" ve "emniyeti kötüye kullanmak" suçlarından 9.10.1979 gün ve 979/184 sayı ile "gıyabında" tutuklandı. Ancak, Çavuşoğlu yurt dışındaydı. Türkiye'ye geldi ve bundan sonra hakkındaki tutukluluk kararı da kaldırıldı.

Ceza davası süredursun, ben, Ulaştırma Bakanı Necmi Özgür'e sormak istiyorum:

- Ne oldu bu 104 milyon?

Aynı Çavuşoğlu-Kozanoğlu firması, bir banka satın alarak, bankanın adını "Hisarbank" olarak değiştirdi. 15.2.1980 günü sermayesini devletin koyduğu Vakıflar Bankası, 59/42 sayılı teleks notu ile Mecidiyeköy Şubesi'ne Hisarbank'ta hesap açtırılması için "talimat" gönderdi. 19.2.1980 günü 10 sayılı emir ile Hisarbank'a önce 70 milyon TL yatırıldı, sonra 6.3.1980 günü Vakıflar Bankası'ndan Hisarbank'a 70 milyon TL daha yatırıldı.

Böylece efendim, faiz oranlarının yüzde kırka ulaştığı bir dönemde "yüzde on sekiz" gibi düşük bir faiz ile Vakıflar Bankası'nın yüz milyonu, yani devletin parası, reklamlarından "Kale Gibi Banka" diye tanıdığımız Hisarbank'a, dolayısıyla Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasına aktarılıverdi.

İnşaattan yüz milyon, bankadan yüz milyon, oh ne güzel dünya...

Bir küçük bilgi daha vereyim: Bu Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasının büyük ortağı Ömer Çavuşoğlu, Tercüman gazetesinin hanımefendi yazarı ve gazete sahibinin eşi Nazlı Ilıcak'ın erkek kardeşidir.

Yolsuzluk dosyaları deyince, bunları da anımsadım.

Evet, sorulmayacak mı bu hesap?..

(Cumhuriyet, 16 Ekim 1980)

SIRDAŞ HESAP...

Bankalarda açılan "sırdaş hesap" ekonomimiz için yararlı oluyor mu, olmuyor mu bilmiyorum. Bilebildiğim, sırdaş hesap yolu ile bazı karanlık işler çevrileceğidir. Örneğin "kara para" dediğimiz, karanlık yollardan elde edilen servet, "sırdaş hesap" ile gizlenecektir; ne bileyim ben; büyük rüşvet olaylarında sırdaş hesap açma yolu kullanılacaktır.

Değerli ekonomistlerimiz kusura bakmasınlar, ama bu sırdaş hesap biraz ahlaksızlığı teşvik edecek gibi geliyor bana. "Parayla imanın kimde olduğu belli olmaz" derler. Sırdaş hesap, imanın değil ama paranın kimde olduğunu gizlemek amacıyla ortaya çıkarıldı galiba. Neyse efendim, konumuza gireyim:

"Terörü kim finanse ediyor" sorusu çok kimsenin aklına takılıyor. Takılıyor ama kimse bu konuda hukuksal niteliği ile "kanıt" olabilecek belge ortaya koyamıyor. Belki bu aşamada bunu yapmak kolay değil; bundan sonra yapılacak araştırma ve soruşturma ile terörün mali kaynakları ortaya çıkarılabilecek. Buna inanıyor, daha doğrusu inanmak istiyoruz.

Tabii, kabul edelim bu kolay iş değildir. Geçmiş dönemde Türkiye'de binbir türlü odaktan kaynaklanan bir sürü piyon at oynattı. Bunların her birinin kaynaklarını belirlemek çok titiz, çok yönlü ve çok derin araştırmaları gerektiriyor.

Eldeki bilgilere göre son iki yılda, neredeyse üç milyar liralık silah ve mermi yakalandı. Yakalananların yanında bir de yakalanmayanları hesaba katarak bunların piyasa satış fiyatlarını düşününüz. Kim sağlıyor bu paraları, nereden geliyor bu değirmenin suyu?

Bu soruları sorunca; "kahve sohbeti" gevşekliği içinde "şuradan geliyor" gibisinden, veya nara atarcasına yanıt vermenin, olayları aydınlatıcı bir yönü yoktur. Bu paraların nereden sağlandığını, elle tutulur belgelerle ortaya koymak gerekir Bu yapılırsa, Türkiye'deki terörün bir bölümü, çok önemli ipuçları ile gözler önüne serilmiş olur. Bu yapılmazsa, kısır döngüler içinde zaman yitirir dururuz.

Konuya "sırdaş hesap" ile girdim. İznimizle konuyu biraz daha açayım:

Terörü birileri finanse ediyor. Bu güç yurtdışındadır yurtiçindedir, bilemem. Ama hiç olmazsa silaha ve teröre yatırılan

paranın, Türkiye'de bazı kimselerin hesapları üzerinde işlem görmesi de büyük olasılıktır. Öyleyse teröre bulaştığı sanılan kişilerin banka hesaplarına şöyle bir göz atmak yararlı olacaktır

Birtakım politikacıların banka hesaplarında, parlamenter geliri ile ve miras yoluyla edinilmeyeceği açık olan yüklü paralar ve ayrıca çeşitli taşınmaz mallar çıkarsa bunları nasıl yorumlayacağız? "Sırdaş hesap" belki bir kısmının imdadına yetişmiştir ama belki gizlenmemiş, gizlenmeye gerek görülmemiş ya da özellikle gizlemeye zaman bulunmamış banka hesapları ve servet, bazı olaylara ışık tutabilir, bilmem yanlış mı düşünüyorum? Yeni yönetim bu operasyonları yaparsa, terörün önemlice bir bölümü açığa çıkacaktır.

Onyedi yaşındaki bir çocuğun eline Kalaşnikof, Browning, Smith-Wesson markalı silahları tutuşturanlar kimlerdir ve kimler sağlamıştır bu mali kaynakları? Milyonları, milyarları?.. Ve bu paralar kimlerin hesaplarında işlem görmüştür?

Sırdaş hesaptan önce ve sırdaş hesaptan sonra!..

(Cumhuriyet, 17 Ekim 1980)

YILDIRIM AŞKI

Koca koca profesörlerin, doçentlerin siyasal dönemlerde bilimsel görüşlerinde nasıl değişiklikler yaptıklarını, bu profesörlerin, bu doçentlerin öğrencileri olan bizler bazen kızgınlık, bazen de şaşkınlıkla izliyoruz. 1960 İhtilali'nden sonra devrik Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın ölüm cezasına çarptırılması için Ceza Yasası'nda değişiklik yapanların bugün Demokrat Parti'nin sözcülüklerine soyunduklarını görünce, "bilim" adına insanın yüzü kızarıyor.

Bugün sizlere böylesine bir dönekliğin, gizli kaldığı sanılan bir belgesini sunuyorum. Sunduğum belge bir mektuptur. Ve bu mektup, 20 Haziran 1968 tarihini taşımaktadır. Bugün, sağcılığın göbek taşında keselenen bir doçent, ilerici bir profesör arkadaşına şunları yazıyor:

İşte o üçüncü kişi, bir gün bana enflasyonun tahribatından bahsederken, "enflasyonun faydası vardır, icabında savunulur" dedi. Halbuki o sıralarda biz Forum'da katıksız tarafsız idik; böyle andiçilmişti (DP'ye muhalefet daha sonra söz konusu oldu).

"Biz katıksız tarafsız değil miyiz? Hani salt ilim adamı olarak yazıyorduk?" diye sordum.

"Öyle dedik ama değiliz" cevabını verdi.

Tarih sırası itibariyle, bu hadise ilk zikrettiğimden eskidir. Öyledir ama, ne bileyim, ben bu konuşma üzerine inancımı kaybettim.

Kaybettim de ne yaptım? Elime kalem alıp Zafer gazetesine mi oturdum? Parti Ocağı'na, Vatan Cephesi'ne mi kaydoldum? Çıkıp, DP'ye methiye nutku mu çektim? Hayır. Hayır, ama sizlerin kervanından da ayrı kaldım. Herkesi sevmeyenler gibi, beni de binlerce sevmeyen, rahmetli babamın siyasi bağlantısını benim için geçerli saydılar.

Kime ne söyleseydim, ne deseydim? Allah rızası için siz söyleyin: Ben kollarımı sıvayıp DP saflarına yerleşsem onların acaba hangi nimetine gark olmazdım?

"Odunu listeye koysam mebus yaparım" denilen ve sahiden yapılan bir devirde, biz hiç değilse "çıra" olarak menfaat mi kapamazdık?..

Mektup sahibi doçentin babası, Menderes hükümetinde Adalet Bakanlığı yapmıştır. Değerli doçentimiz, babasının da sorumluluk yüklendiği DP döneminde "odunların mebus yapıldığını" ileri sürerek, kendisi için "çıra" sözcüğünü uygun bulup içini döküyor, daha doğrusu "özeleştiri" yapıyor.

Mektubu okumaya devam edelim:

Arkadan ihtilal geldi, 147'lik geldi... Eğer, tamamen hasbelkader o sıralarda yeni kurulmakta olan Ereğli-Demir Çelik'teki işim olmasa, resmen, alâmeleinnas aç kalacağım muhakkaktı.

Arkadan bir gün, evvelden evime sık sık gelen talebe grubu ile Kamuran Evliyaoğlu ve esmer, kara kuru bir adam geldi. Bir ısrar, bir ısrar ki sormayın.. İlle de AP'ye girmeliymişim. Vatan, millet beni bekliyormuş...

Muammer bey, hayatınızda hiç yalnız kaldınız mı? Eş dost yok, sokakta görünce kaldırım değiştiren var, "ölüyorum" deseniz, dönüp bakan yok.

Evime gelen talebe ısrar eder, Kamuran bey ısrar eder, o kara kuru adam (ki sonra, kim çıktı bilir misiniz? Mehmet Turgut'un ta kendisi) ısrar eder. Yalnızlık, dostsuzluk ve ısrar.. AP'ye Nisan 1961'de girdim, AP gölge kabinesinde bakan adayı oldum (Milli Eğitim-İçişleri).

Anayasa tasansı yayınlandı; parti görüşünü formüle edecek 3 kişilik komisyon kuruldu: Etem Menemencioğlu, Tahsin Demiray ve ben... Belki on beş gün, bu ikisine, Anayasa tasansının tek maddesini okutamadım. "Ret" diyorlardı; mutlaka ret... Millete böyle solcu(!) anayasa verdirtmeyiz..."

Israr, tehdit, yalvarma para etmedi, arkadan partinin meşhur tebliği geldi:

- Biz Genel İdare Kurulu olarak müsbet rey atacağız ama, vatandaş ister müsbet, ister menfi versin...

Ve ben bunu okur okumaz istifayı bastım. İstifamın metnini basın, texte integral olarak verdi; isterseniz göz atın (Cumhuriyet, 28.6.1961).

Benim için amaç siyaset, ikbal, mebusluk, bakanlık olsaydı, Genel İdare Kurulu üyeliğinden (gölge kabineyi de bırakıp) gider miydim? Anayasa'yı reddettirmeye çalışıyorlar diye, partiden basar gider miydim? Kalmaya, mebus, bakan olmaya aklım mı ermedi?

Ama, iyi kötü dört tarafı ile, bir yıldırım aşkı ile sevdiğim şu Anayasa'ya suikaste katılamazdım... Dünyalan verseler bile...

Evet, tanıdınız; bu mektubun sahibi Tercüman gazetesi yazarı Mukbil Özyörük'tür. Mektup, Muammer Aksoy'a yazılmıştır.

Bu mektubun şu son satırlarını okudunuz. Hocamız, 61 Anayasası'nı "yıldırım aşkı ile" seviyormuş. Ne diyelim! Dünyaları verseler, 61 Anayasası'na karşı çıkmazmış! Ne dünyası, Tercüman gazetesinin sütununu vermek bile yeterli... Aşklar böyledir, hep ihanete uğrar!..

(Cumhuriyet, 18 Ekim 1980)

GAZETECİLİK...

Sıkıyönetim, olağanüstü ve geçici bir yönetimdir. Bu nedenle Sıkıyönetim Askeri Savcılıkları'na, Adli Müşavirlikleri'ne ve Yargıçlıkları'na atanan askeri yargıçların esas görev yerleri ile ilişkileri kesilmez. Örneğin, Ege Ordusu'nda görevli bir askeri yargıç, Üçüncü Ordu bölgesindeki bir Sıkıyönetim Mahkemesi'ne atandığında kadrosu eski görev yerinde kalır.

Üç gün önce bazı askeri yargıçlarla ilgili bir kararname çıktı. Bu kararnamede Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Bir Numaralı Askeri Mahkemesi Kıdemli Yargıcı Albay Hamdi Sevinç'in 8. Kolordu Adli Müşavirliği'ne atandığı yazılmaktaydı. İşin özelliğini bilmeyen gazeteci arkadaşlarımız bunu, bir çeşit görevden alma biçiminde yorumlayan haberler yazdılar.

Oysa Albay Sevinç'in esas kadrosu, aynı Kolordu'da Adli Müşavir Yardımcılığı'ydı. Adli müşavir emekliye ayrıldığından, atama işlemi Albay Sevinç'i, adli müşavir yardımcılığından. müşavirliğe yükseltiyordu. Ve Albay Sevinç, Sıkıyönetim Komutanlıkları'nda görevli öteki askeri savcı, adli müşavir ve yargıçlar gibi, asli görev yeri ile ilişkisi korunarak Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'ndeki görevine devam ediyordu.

Tabii, bu gibi konular araştırılmadan yazılmaz. Resmi Gazeteyi önünüze alıp, hiç araştırıp sormadan bunu gazetenizin birinci sayfasına kopya ederseniz böyle olur. Buna, "masa başı gazeteciliği" denir.

Buna benzer atama işlemleri, emniyet müdürleri için de olur. Sözgelişi, İstanbul Emniyet Müdürü'nün merkez valiliğine atanması ile ilgili bir kararname çıkar Aslında atama işlemi. emniyet müdürünü valiliğe yükseltmektedir Emniyet müdürü, vali kadrosunda emniyet müdürlüğü yapacaktır. Ama gazeteci, bu özelliği araştırmazsa hemen yazar haberi:

- Emniyet Müdürü görevinden alındı...

Bunun için, gazetecilikte "istihbarat" çok önemlidir. İstihbarata dayanmayan haberin ömrü birkaç saattir. O birkaç saat içinde haber yalanlanır, haberi yazan da küçük düşer.

Hele bu dönemde, yargı kuruluşları, yargı kararları, yargıçlar ve savcılar hakkında haber verirken çok duyarlı olmamız gerekir. Önyargılarla koşullanmış siyasal düşüncelerin fısıltı gazetesi ile dolaştırıldığı dönemlerde, haberin de, haberciliğin de çok büyük sorumluluğu vardır.

Biz kendi hesabımıza bu sorumluluğu göstermeye çalışıyoruz. Kulağımıza gelen her haberi, duyduğumuz biçimi ile yayınlamıyoruz; araştırıyoruz, soruşturuyoruz. Bu arada yanlış yaparsak, bunu da düzeltmeye çalışıyoruz.

Bu köşede yıllarca yolsuzluk dosyaları okudunuz; hangisinde belgeye dayanmayan tek satır çıktı? Biz bu gibi dosyaları tek

tek inceler, inceledikten sonra köşemize alırız. Son yıllarda yayınladığımız kaçakçılık olayları ile ilgili ifadeler de damgalı mühürlü belgelere dayanmaktadır. Cesareti olan bu yazılar hakkında dava açar; açar ve kapı gibi belgeleri gözleri ile görür. Bu gibilere "hodri meydan" deriz! Kuru gürültüye de hiç ama hiç pabuç bırakmayız!

Olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. Olağanüstü dönem, olağanüstü duyarlık ister. Biz elimizden geldiği kadar bu duyarlığı göstermeye çalışıyoruz. Bunu yaparken de resmi nitelikli damgalı mühürlü belgelerle olaylara ışık tutmaya çalışıyoruz.

İstihbarata, belgeye dayanmayan, kinle, ön koşulandırmalarla yazılacak haberler kime ve neye yarayacaktır? Kendi mesleğimiz olan gazetecilik dalındaki bu eleştiri ve özeleştirinin olgunlukla karşılanacağını umarız...

Bütün okurlarımın Kurban bayramlarını içten duygularla kutlar; savaşsız, kavgasız günler özlemlerini paylaşırım.

U. M.

(Cumhuriyet, 19 Ekim 1980)

BU BUNALIMDA...

Dünyamızın siyasal ve sosyal çalkantılar içinde bulunduğu biliniyor. İşsizlik, enflasyon, üretim açığı, sosyal dengesizlikler; kıtalar, bölgeler ve ülkeler arasındaki eşitsizlik; ulusal ve sınıfsal boyutta adaletsiz gelir dağılımı, askeri işgaller ve sıcak savaşlar, dünyayı yeni yeni bunalımlara doğru sürüklemektedir.

Ülkemiz böylesine bunalımlara, büyük kasırgalara, ekonomik dalgalara yeterince hazır mıdır? Sanırız, günümüzün en güncel sorunu budur. Sosyalisti ve kapitalisti ile bütün ülkeler, bu çalkantının ülkelerine ve halklarına ne gibi sorunlar getirdiğini ve getireceğini kuşkuyla izleyip yeni önlemler alıyorlar.

Temel sanayiini kurmuş, sınıflararası dengesizlikleri belli düzeylere indirmiş ekonomiler için bu bunalımı atlatmak, geri kalmış ülkelere göre hiç şüphesiz daha kolaydır. Ama bizim gibi ülkelerin bu ekonomik savaşı bu denli kolay karşılaması düşünülemez.

İngiltere, kapitalizmin kalelerinden biridir. Geçen yüzyıllarda, Asya ve Afrika halklarını sömürerek bugünkü ekonomik birikimini sağlayan İngiliz Krallığı, bugün işsizlik ve enflasyonun pençesinde kıvranmaktadır. İktidardaki Muhafazakar Parti'nin uyguladığı, Prof. Friedman'ın önerileri ile biçimlenen liberal ekonomi yöntemleri, Kraliçe'nin ülkesini sosyal ve siyasal kargaşa içine sürüklemiştir. Sanayi devriminin anayurdu olan İngiltere, şimdi enflasyon canavarının körüklediği işsizler ordusu ile karşı karşıyadır.

Kapitalizmin kalelerinden biri olan İngiltere'deki bu sosyal çalkantılar sürüp dururken, sosyalist devrimin ilk anayurdu Sovyetler Birliği'nden gelen haberler, sosyalist ekonominin de yeni sorunlarla karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Brejnev, ülkesindeki tarım üretiminin yetersizliğine değinerek, ülke ekonomisini yönetenleri, kapitalist ülkelerin haber ajansları önünde açıkça eleştirmiştir. Bu açık eleştirinin Sovyet yönetiminde ve parti liderliğinde yeni değişikliklere yol açması da kaçınılmaz gibi görünmektedir.

Temel sanayilerini kurmuş ülkelerin bunalımları atlatmaları, bizlere göre daha kolaydır. Bütün bu bunalımlara, dünya görüşümüze göre "kapitalizmin" ya da "sosyalizmin bunalımı" adını takabiliriz. Fakat yaşanan gerçeği, soyut sözcükler, tek yanlı koşullandırmalar ve özellikle "ideolojik fetişizm" ile yorumlamak yerine daha somut, daha gerçekçi yaklaşımlar kullanmak hiç şüphesiz, bizleri gerçeğe çok daha çabuk yaklaştırır.

Biri sosyalist, biri kapitalist iki ülkeden gelen bu haberler, bizim gibi, temel sanayini kuramamış, üretimini ve dışsatımını artıramamış, petrol kuyularına sahip olmayan ve gelişmiş ülkelere otuzüç milyar dolarlık ertelenmiş dış borcu olan bir ülke için "alarm çanları" gibi karşılanmalıdır.

Dünyanın geçirdiği şu bunalım sürecinde, Türkiye'nin ana sorunları, anayasalar, seçim yasaları değil, dünyayı derinden etkileyen bu bunalımdan nasıl ve ne yolla çıkılacağını gösterecek çok yönlü düşünceler ve bunların uygulamalarıdır.

İdeolojik koşullandırma yalnızca tek yönlü olmaz, ideolojik fetişizm yalnızca bir tek ideoloji üzerinde oturtulmaz.

Yaşanan gerçeği görmek, bazen bakkalda her gün artan beyaz peynir ve kara zeytin fiyatını görmek kadar basitleşir.

(Cumhuriyet, 23 Ekim 1980)

YAZIK OLDU HEMA'YA...

Ünlü HEMA şirketinin traktör üretimini durdurmaya karar verdiğini dünkü Cumhuriyet'te okudunuz. Geçmiş iktidar dönemlerinde devlet bankalarından aldığı bir milyar lirayı aşan kredinin faizlerini ödeyemez duruma düşen HEMA, faiz kararnamesinin kurbanı(!) olarak traktör piyasasından çekilmiş bulunuyor.

Bu faiz kararnamesini hazırlayanların birer "gizli Marksist" olduklarından, ne yalan söyleyeyim, hep şüphelenmiştim. Böyle olduklarından mıdır nedir, bazı solcu aydınlarımız da, "bundan iyisi can sağlığı" diyerek, bu kararnameleri güzel güzel savunmuşlardı. Her şey, şimdi daha iyi anlaşılıyor.

Öyle galiba. 25 Ocak kararlarından sonra, küçük ve orta işletmeler yavaş yavaş değil, birden bire batmaya başladılar. Sıra şimdi büyük işletmelere geldi. Böylece, "proleterleşme süreci" hızlanıyor, tekelci sermaye güçleniyor. HEMA şirketler topluluğu da devlet bankalarına sırtını dayayıp, tam tekelleşme sürecine katılacakken, kafasını faiz kararnamesine vuruveriyor...

Yazık adamlara, yazık... Nasıl ödeyecekler şimdi bu faizleri? Bana sorarsanız bankerlerden para alsınlar; bankerlerden yüzde altmış beş onda iki faiz ile para alıp, bankalara, yüzde altmış beş onda bir faizle borçlarını ödesinler! Bu yolla sermaye birikimi başlar, bankerler İstanbul'da eski yalıları satın alırlar, traktörler milletvekilleri yerine doğrudan doğruya üreticiye gider: HEMA şirketler topluluğunun sahipleri Hattat kardeşler, bilinçlenip örgütlenirler; belki de demokratik kitle örgütlerini desteklerler, ne bileyim ben!

Bu faiz kararnamesi çıkmadan işler ne de güzel, tıkır tıkır işliyordu. Al Etibank'tan parayı, al Vakıflar Bankası'ndan parayı, kur fabrikanı, güvenoyu günlerinde parlamento kulislerinde şöyle bir dolaş; bunalım geçiren milletvekilleri ile ahbaplık et, bundan iyisi mi olurdu?

Sonra efendim, görevinden ayrılan ne kadar bakanlık müsteşarı varsa şirketine al; iktidar değiştiğinde bu ücretli memurların yeniden bakanlık müsteşarlıklarına oturtulsun; vallahi iyi işliyordu bu işler...

Ben diyorum ki, şöyle bir araştırma yapılsa; bir, HEMA şirketler topluluğuna şimdiye kadar devlet bankalarından kaç milyon ya da milyar kredi kullandırıldı?

İki, şimdiye kadar kaç bakanlık müsteşarı, HEMA şirket topluluğunda çalıştı? Üç, bakanlık müsteşarlıklarından ayrılıp, HEMA şirketlerinde çalışan kaç bürokrat yeniden devlet hizmetine alındı?

Az kalsın unutuyordum; bir konu daha var. Büyük Ankara Oteli'nin hemen yanıbaşındaki bina HEMA şirketinindir. Bu binayı daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığı kiralamıştı. Doğan Kasaroğlu'nun TRT Genel Müdürlüğü'ne getirilmesinden sonra aynı bina TRT Genel Müdürlüğü'nce kiralandı. Şimdi soruyorum: Gençlik ve Spor Bakanlığı bu binada kaç liraya oturuyordu, TRT aynı binayı kaç liraya tuttu? Ve TRT Genel Müdürlüğü ile HEMA şirketi arasındaki kira sözleşmesinin içeriği nedir?

TRT'de bu konuda bir açık oturum yapılsa diyorum, nasıl olur?

Faiz kararnamesi devlet bankalarına sırtını dayayan HEMA şirketinin başını yedi. Tanrı, öteki şirketleri korusun...

(Cumhuriyet, 24 Ekim 1980)

İŞTE İPUCU...

Genelkurmay Sıkıyönetim Askeri Hizmetler Koordinasyon Başkanlığı'nın yaptığı açıklamaya göre, yasayla tanınan süre içinde 160 bin 140 ateşli silah ve 541 bin 468 tane çeşitli marka mermi devlete teslim edilmiştir. Bu 160 bin 140 ateşli silahın 2447'si makinalı tabanca, 615'i otomatik tüfek, 23.569'u da piyade tüfeğidir.

1975 yılından 1980 yılı ortalarına kadar, jandarma bölgesi dışında Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı görevlilerce ele geçirilen silah sayısı, kısa ve uzun namlulu olmak üzere 11 bin 920, mermi sayısı da 8 milyon 647 bin 831'dir.

Demek oluyor ki, on beş günde teslim edilen silah, beş yılda ele geçirilen silahın on katından çok daha fazladır!.. Yakalanan silahlar yanında yakalanmayanları, teslim edilen silahların yanında teslim edilmeyenleri düşünürseniz bu sayının belki de on katı daha silah ve merminin birtakım insanların ve örgütlerin elinde olduğu sonucuna kolayca ulaşırsınız.

Bu kadar silah ve mermi ülkemize nasıl sokulmuştur? Günümüzün sorusu budur.

Terörün elbette binbir türlü nedeni vardır. Fakat, terörün elle tutulur, gözle görülür ipuçlarından biri silah kaçakçılığıdır. Ve silah kaçakçılığı, kaçakçılığın öteki türleri ile iç içedir. Bu kanlı zincir ortaya çıkartılmadan, terörü önlemenin hiç ama hiç olanağı yoktur.

Öyle anlaşılıyor ki, sınır kapılarımızdan kıyı şeridimize kadar her yerde bu kaçakçıların adamları vardır. Vardır ki bugüne kadar bu sınır kapılarından ve kıyı şeritlerinden binlerce silahı ülkemize sokmuşlardır.

Ünlü bir kaçakçı, geçen yıl büromuza gelerek hakkındaki yayınların kesilmesini istemişti. Bir ara, kaçakçılık olaylarında sık sık adı geçen oğlundan söz açtım, bana ne yanıt verdi bilir misiniz?

Ben onu hiç sevmem, geçenlerde geldiler, 45 milyon kumar borcu varmış, öde dediler, ödemedim..

Yanımda, tanınmış üç gazeteci vardı. Bir tanesi bu "45 milyon" sözünü pek anlamayıp, sordu:

- Beş milyon mu?

Eski gümrük hamalı, bugünün ünlü "baba"sı, olanca soğukkanlılıkla sözcüklerin üstüne basa basa yanıt verdi:

- Beş değil, kırkbeş milyon!..

Bunu, şu nedenle anlatıyorum. Kaçakçılık dünyasında paralar öyle sayıyla değil, küfeyle sayılıyor. Beş milyon, on milyon, para değil bunların sözlüklerinde. Bu kadar bol para harcayan örgütler, sınır kapılarında, kıyı şeritlerinde ve devlet bürokrasisi içinde adam tutmazlar mı? Elbette tutarlar ve tutmuşlardır da...

Silah kaçakçılığını bütün kanıt ve belgeleri ile ortaya çıkartmak için bundan önceki kaçakçılık dosyalarını da gönderildikleri arşivlerden getirtip, yeniden incelemek ve geçmişin karanlıklarında kaldığı sanılan adları ve ilişkileri yeniden değerlendirmek, artık bugün için kaçınılmaz bir görev olmuştur. Silah kaçakçıları ile mücadele, insanlığa hizmet, ülkeye hizmet, demokrasiye hizmet demektir.

Yeni yönetimin bu uğurdaki çabalarını yürekten destekliyoruz.

(Cumhuriyet, 25 Ekim 1980)

NATO VİZESİ...

Avrupa'daki Türk yurttaşları için, Federal Almanya ve Fransa'da başlayıp öteki Batı ülkelerince de konulan vize zorunluluğu, Batı'nın, Türk Devleti'ne ve Türk yurttaşına ne gözle baktığını bir kez daha gözler önüne sermiştir. Savunma konuları gelince "Türkiye NATO'nun yıkılmaz kalesidir" cinsinden edebiyata girişen Batı, Türk insanını ikinci sınıf insan görmekte hiç duraksamamaktadır.

Türkiye NATO ülkesidir. NATO antlaşması, üye devletler arasında dostça ilişkilerin geliştirilmesini ve karşılıklı ekonomik işbirliğini öngörür. Antlaşmanın ikinci maddesinde bu ilkeler açıkça yer alır. Buna karşın Türkiye, silah ambargosu gibi, antlaşmalarla, antlaşmalarda yar alan dostça ilişkileri sürdürme yükümlülüğü ile bağdaşmayan cezalara çarptırılır. Vize yükümlülüğü de NATO üyeliği ile bağdaşmayan cezalardan birisidir

Vize zorunluluğu, Ortak Pazar antlaşmalarına ve Türkiye'nin imza koyduğu katma protokol ilkelerine de taban tabana ters bir uygulamayı yansıtmaktadır. Avrupa Ekonomik Topluluğu'nun temel doğrultusunu saptayan ünlü Roma Antlaşması, üye devletler arasında "karşılıklı hak ve borçlar, ortak eylemler ve özel yöntemlerle belirlenmiş" ortaklıktan söz etmektedir

Gelişmiş Batı ülkelerinin "ortak", bizim gibi yoksul ülkelerin de "pazar" olduğu bir "Ortak Pazar", başlıbaşına bir sömürü aracı sayılmaz mı?

Ortak Pazar'ın ilkeleri arasında "sermayenin serbestçe dolaşım hakkı" gibi, üye devletlerin yurttaşlarının karşılıklı olarak birbirlerinin ülkelerinde "serbestçe dolaşma hakkı" da yer almaktadır.

Şimdi şu işe bakınız. Sermayenin serbestçe dolaşımını kabul eden Avrupa devletleri, Türk emekçilerinin, işçilerinin serbestçe dolaşma hakkı bir yana, pasaportla Avrupa ülkelerine girme hakkını bile geri almak için vize zorunluluğu gibi yollara başvuruyorlar.

Sermaye serbestçe dolaşsın, ancak emekçiler, sınır kapılarında uygarlık adına binbir türlü eziyet ile karşılaşsınlar!.. Hani NATO antlaşmaları, Ortak Pazarlar, Roma antlaşmaları, karma protokoller? Hepsi boş, hepsi aldatmaca!..

Türkiye'nin bu kararlara karşı takınacağı tavır ne olmalıdır? Vizenin uluslararası antlaşmalarla bağdaşmayan yanını saptadıktan, konuyu kabaca da olsa özetledikten sonra bir de bu konuya değinmek gerekir.

Anayasamızda, Türkiye Cumhuriyeti'nin "dünya milletler ailesinin şerefli bir üyesi olduğu" yazılıdır. Bu "şerefli üyeliğin" gereklerini yerine getirmek için "egemenlik hakkını" sonuna dek kullanmak bizim için bir borç olmalıdır.

Pasaport Yasası'nın 9'uncu maddesi "mukabelei bilmisil" başlığı altında, "Bakanlar Kurulu, hakimiyetleri veya idareleri altında bulunan memleketlere Türk vatandaşlarının girmelerini kayıt ve şartlara tabi kılan veya meneden devletler tebaaları hakkında münasip görülecek kayıt ve şartları koymaya veya bunların memlekete girmelerini menetmeye..." biçiminde yer alan bir yetkiyi içermektedir. Bu yetkiyi, şimdi Batı'nın bu yüz kızartıcı tutumuna karşı kullanmazsak, Türk insanının haklarını bundan sonra bir daha etkili biçimde koruyamayız.

"Oldu olacak" diyorum, "Avrupa ülkeleri hep birlikte, Türk yurttaşları için toptan bir NATO vizesi koysalar da bizler de Batı'nın Türkiye'ye nasıl bir NATO bekçiliği görevi biçtiğini daha iyi anlasak..."

"Haçlı Seferleri"nin üzerinden kaç yüzyıl geçmişti sevgili okurlar, kaç yüzyıl?..

(Cumhuriyet, 26 Ekim 1980)

SAYIN SAĞLAM'A...

Milli Eğitim Bakanlığı müsteşarı ile genel müdürleri değiştirildi. Bu değişiklikleri, başka atama işlemlerinin de izlemesi bekleniyor.

Özellikle son yıllarda öğretmen yetiştiren okullarda tek yönlü kadrolaşmaların olduğunu herkes biliyor. Eğitim Enstitüleri'nin sınavlarında, yasalara ve mahkeme kararlarına karşı, bir siyasal partinin militanlarını yerleştirme eylemi, göz göre göre yürütülmüştü. Bugün, çeşitli Sıkıyönetim Mahkemeleri'nde a-

dam öldürme suçundan yargılanan sanıklar arasında bir istatistik çalışması yapılsa, bunlardan birçoğunun Eğitim Enstitüsü çıkışlı olduğu sonucuna ulaşılır!

Gerçekten böyledir; geçen dönemlerde, öğretmen yetiştiren okullar bütünüyle birer siyasal karargah olarak seçilmiş ve kullanılmıştır Geçen yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın çeşitli birimlerine parti militanları yerleştirilmiş ve bu yolla hem öğretmen atamaları yönlendirilmiş, hem de öğretmen yetiştiren okullara yeni militanlar doldurulmuştur. Bu kadrolaşmanın görmezlikten gelinmesine olanak yoktur.

Son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'nda iş izlemek bile güçleşmiş, Bakanlık kapısını tutan partili militanlar, tıpkı Hitler Almanya'sının SS'leri gibi yol kesip adam döverek, Bakanlığı bu zorba yöntemlerle denetimlerinde tutmuşlardır. Bakanların, bakanlık masalarındaki mürekkep hokkası kadar bile etkileri olmadığı bir bakanlık yönetiminin ülke eğitimine ne yararı olurdu?

Bu kadrolaşmanın ve yönlendirmenin en çarpıcı örneklerinden biri, orta öğrenimde Arapça harflerle okutulması planlanan zorunlu din dersleridir. Zorunlu Arapça din eğitimi, milli eğitimin temel yasalarına ve Atatürk ilkelerine tümüyle aykırıdır. Geçen dönemde Atatürkçülük adına Arapça din dersleri için çalışmalar yapılmış, ilkeler saptanmış ve uygulama çalışmalarına girişilmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın eski yöneticileri ile birlikte değişmesi gereken, bu zorunlu din dersi uygulamalarıdır.

Anayasamız, din ve vicdan özgürlüğünü benimsemiştir. Laik bir devlette zorunlu din dersi verilemez. Laiklik ilkesi, dinsel inançlara baskıyı yasakladığı gibi, din adına yapılacak baskıları da reddeder. Din adına yapılan baskılar devlet erki kullanılarak sürdürülürse, bu, laik devletin yozlaşması, temellerinin çürümesi demektir. Arapça harflerle okutulacak din dersleri, açıkça, Atatürkçülüğe meydan okumak değil de neydi? İstanbul'da yüzlerce cami varken Atatürk'ün müze yaptığı Ayasofya'da bakanların, parti başkanlarının, bürokratların ve gerici yazarların katıldıkları toplu namazlarda ne ölçüde "Atatürk'çülük" yapılmışsa, Milli Eğitim Bakanlığı'nda Arapça din

dersleri çalışmalarıyla da o ölçüde "Atatürkçülük" yapılmıştır. Arapça harflerle okutulması planlanan zorunlu din dersleri din sömürüsünün ve Atatürk düşmanlığının tartışma kabul etmez bir ürünüdür.

Milli Eğitim Bakanı Sayın Hasan Sağlam'ın Bakanlık'taki atama işlemleri ile birlikte bu konuya da özel bir ağırlık vereceğini umuyoruz.

(Cumhuriyet, 27 Ekim 1980)

GİZLİ HESAP

Müjdeler olsun, kalkınıyoruz!

"Neden" derseniz, açıklayalım: Bankalarda şu üç beş ay içinde "isimsiz mevduat" olarak tam yedi milyar lira toplanmış! Bu yedi milyar lira para, hemen üretim alanlarına yatırılacak, üretim dışsatıma dönüşecek, dış ticaret açığımız kapanacak, petrol giderlerimiz karşılanacak, böylece yıllar yılı müjdesi verilen "köşeyi dönme" mucizesi gerçekleşmiş olacaktır. Az müjde mi bu!..

Bizi kurtaracak olan, "hamiline mevduat sertifikası"dır. İsim sormuyoruz, adres sormuyoruz, nereden kazandın bu parayı arkadaş demiyoruz, ya ne yapıyoruz: "Para veren altın bulsun" diye, "isimsiz mevduat kahramanlarını" selamlıyoruz.

Ne kadar da "isimsiz mevduat kahramanı" varmış!.. hepsi de vatanlarını sevdikleri için "aman bizim paramızla kalkınma olsun" diye koşmuşlar bankalara... Bir milyon, iki milyon, on milyon, yüz milyon, Allah ne verdiyse yatırmışlar paraları...

Peki bu "mevduat" niye gizli? "Parayla imanın kimde olduğu belli olmaz" derler, bunun için mi? Sanmıyorum. Paranın da imanın da kimlerde olduğu, kimlerde olmadığı aşağı yukarı belli olmuştur.

Merak bu ya, ben de şu konuyu merak etmeye başladım: Silah kaçakçılığı diyoruz, esrar kaçakçılığı diyoruz; bu paralar hangi banka hesaplarında işlem görüyordu? Ya şimdi cümle kaçakçılar, paralarını bu "isimsiz hesap" denilen "gizli mevduata" yatırmışlarsa, polis nasıl ipucu bulsun bundan sonra?

"Bu yedi milyar liralık isimsiz mevduatın yedi milyarını da bankalara kaçakçılar yatırdı" demek istemem, elbette bu paranın bir kısmını eşlerinden para kaçıran kocalar da yatırmış olabilir değil mi, niçin olmasın? Ama bu da "milli ve manevi değerlerimize" aykırı bir bankacılık işlemi olmaz mı? Olur, bal gibi olur!

Ortaklarından para kaçırmak isteyen açıkgöz iş adamları da bu "isimsiz mevduat" hesabını kullanmış olabilirler. "Müslüman malının ortak olduğunu" hepimiz biliyoruz. Bu "isimsiz mevduat" hesabı, tam anlamıyla "Hıristiyan" ya da "Yahudi" icadıdır. Bir Konya deyişi vardır, belki bilirsiniz: "Çok laf yalansız, çok para haramsız olmaz.." İşte bu "haramlı para", bu "isimsiz mevduat" yoluyla gizlenmiş oluyor. Müslümanlık da bu arada gümbürtüye gidiyor. Vallahi de billahi de böyle oluyor!

Bu "gizli mevduat", açıkçası "gizli örgüt" gibi bir şey... Helal para kazanan, "ben bu parayı alın terimle kazandım" diye göğsünü gere gere gider, adıyla, soyadıyla, adresi ile bir hesap açtırır; niye gizleniyor bu para; evet niye?

İçinde bulunduğumuz bu dar boğazda devlet, bütün "isimsiz mevduata" el koyup, "meçhul mudi abidesi" diye bir heykel dikse ne güzel olurdu değil mi?

Şöyle ya da böyle ben yine sorumu sorayım:

- Kaçakçılar bu isimsiz mevduat hesabını kullanmışlar mıdır, kullanmamışlar mıdır?

Gizli hesap, kaçakçıların, haramzadelerin parasını devlet güvencesi ile saklamaya ve gizlemeye çalışan bir bankacılık çeşididir. Bu yolu bulanın yedi sülalesine, anasına, babasına, helal olsun!

13 Ekim günü bu köşede yayınlanan silah kaçakçısı Telemen'in ifadesi ile ilgili bir mektup aldım. Aynen yayınlıyorum:

Bir Açıklama:

"Sayın Uğur Mumcu,

Ben, İzmir'de kereste ticareti yapan Mustafa Tınaz'ım. 13 Ekim 1980 tarihli Cumhuriyet gazetesindeki "Gözlem" köşenizde "Telemen'in İfadesi" başlıklı yazınızda İbrahim Telemen'in kirli işler yapmış bazı kişileri afişe ettiği ve bu arada 10'uncu

maddede de Tino Mustafa lakabıyla anılan bir Mustafa Tınaz'dan söz edilmektedir. İbrahim Telemen'in ifadesini verdiği 1972 yılında ben yedeksubay olarak askerlik görevimi yapmaktaydım. Tino Mustafa'nın da İzmir'de 3-4 yıl önce öldürüldüğünü basında okumuştuk.

Yanlış anlama ve yorumlama yüzünden olacak, birkaç kez telefonla tehdit edilmek suretiyle rahatsız edildim. Oysa, adı geçen ve halen ölmüş bulunan bu şahısla isim benzerliğinden gayrı hiçbir ilgim yoktur.

Böyle bir yanlışlıktan ötürü doğabilecek üzücü olayların sizi de huzursuz edebileceği düşüncesiyle hoşgörünüze sığınarak doğrudan size yazmayı uygun gördüm. Köşenizde gerekli düzeltmeyi yaparak en kısa zamanda açıklamada bulunmanız ricasıyla, şimdiden teşekkürlerimi sunarım."

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1980)

CUMHURİYET...

"Cumhuriyet", sözcük olarak, "seçim yolu ile gelen bir başkanın başında bulunduğu devlet yönetimi" demektir. Bu yüzden Cumhuriyet, demokrasi ile eşanlamda kullanılır. Gerçekten de öyledir. Seçimin olmadığı yerde Cumhuriyet, Cumhuriyet'in olmadığı yerde demokrasi yoktur.

Buna karşılık, biçimsel görüntüleri ile parlamentoların var olduğu ve sık sık seçimlerin yapıldığı düzenlere de "Cumhuriyet" adı verilemez. Özellikle terörün temel hak ve özgürlükleri yok ettiği, yurttaşların "korkusuz yaşama özgürlüklerini" ellerinden aldığı dönemlerde bu biçimsel ve aldatıcı görüntülere bakıp bu gibi yönetimlere "Cumhuriyet" ve "Demokrasi" adı da takılamaz.

Çağımızın Cumhuriyeti, bütün toplum kesimlerine söz ve örgütlenme özgürlüğü tanır. Toplumun çeşitli kesimlerine tanınan bu özgürlüklerin barışçı yol ve yöntemlerle kullanılması, Cumhuriyet'in temel ilke ve inançlarından birisidir. Çünkü Cumhuriyet, özgürlüğün olduğu yerde vardır ve çünkü Cumhuriyet, terörün acımasızca can aldığı dönemlerde yoktur.

Çoğunuzun dikkatini çekmiştir: 12 Eylül gününden bu yana harekatın lideri Orgeneral Evren "cumhurbaşkanı" yerine "devlet başkanı" sıfatını kullanmaktadır. Ve yine Devlet Başkanı, yaptığı çeşitli konuşmalarda, ülke yönetiminin seçimle gelen yöneticilere bırakılacağını söylemektedir. Bu amaçla "geçici anayasa" ilan edilmiş ve Cumhuriyet'in çerçevesini çizecek olan Kurucu Meclis'in oluşturulması için çalışmalara girişilmiştir. Bunlar, sivil yönetime geçişin olumlu aşamalarıdır.

Bundan sonraki sorun, Cumhuriyet'in nasıl bir anayasa düzenine oturtulacağıdır.

Türkiye Cumhuriyeti, emperyalizme karşı verilen bir Kurtuluş Savaşı sonunda kurulmuştur. Cumhuriyet'in temelinde bu Kurtuluş Savaşı'nın kutsal harcı yatmaktadır. Atatürk Cumhuriyeti'nin ilk ve vazgeçilmez niteliği antiemperyalist oluşudur. "Atatürk milliyetçiliği", bu antiemperyalizmden kaynaklanır. Bu yüzden "emperyalizm" sözcüğünü ağzına almayanların Atatürkçülüğü de, milliyetçiliği de aldatıcıdır.

Atatürkçü Cumhuriyet'in ikinci özelliği; özgür tartışmalı meclislerin varlığıdır. Mustafa Kemal ve arkadaşları emperyalist ordular Ankara'nın birkaç kilometre ötesine dayandıkları günlerde bile meclissiz bir yönetim kurmayı düşünmemişlerdir. O günlerin en güç koşullarında Mustafa Kemal, siyasal muhalifleri ile tartışa tartışa savaşı ve ülkeyi yönetmiştir. Kurtuluş Savaşı'nın görkemli utkusu temel kaynağını, böyle bir demokratik yönetimde bulmuştur.

Açın İlk Meclis'in tutanaklarını. Bu tutanaklarda, 12 Eylül günü kapatılan parlamentonun dil ucuyla bile değinemediği konuların, İlk Meclis'te nasıl özgürce tartışıldığını görürsünüz!..

Kurtuluş Savaşı'nın üzerinden yarım yüzyılı aşkın bir süre geçti. Bu zaman dilimi içinde gerek dünyada, gerekse ülkemizde birçok deney yaşandı. Yaşanan bu deneylerin ışığında, özetle "antiemperyalizm" demek olan, "Atatürk milliyetçiliği"nden güç alan Cumhuriyet'in, örneklerini Batı ülkelerinde gördüğümüz bir anayasal çerçeve ve çoğulcu demokratik yapısı ile yeniden işlerliğe kavuşması hepimizin ortak özlemidir.

Atatürk'ün amacı, "çağdaş uygarlık düzeyine" ulaşmaktı. "Çağdaş uygarlık düzeyi" ise çoğulcu demokrasilerde özgürlük potalarında biçimlenmektedir.

Cumhuriyet Bayramı hepimize kutlu olsun!

(Cumhuriyet, 29 Ekim 1980)

BİR SİYASAL ŞİRKET!..

ANDA, bir kitap dağıtım şirketidir. Şirketin özelliği, şirket kurucularının siyasal ilişkileridir. Siyasal ilişkileri ağır basan her şirket ilgi çekicidir. ANDA şirketi de bu yüzden dikkat çekmiştir.

Şirketin kurucuları arasında, MHP Genel Başkan Yardımcısı Sadi Somuncuoğlu, Erzurum eski Milletvekili Nevzat Kösoğlu, MHP Genel İdare Kurulu üyesi Ahmet İyioldu, Süleyman Kürkçü, Nurhan Alpay, İbrahim Metin ve Diyanet İşleri Başkanlığı emrindeki İstanbul vaizlerinden Mustafa Pektut vardır.

ANDA şirketi, Diyanet İşleri yayınlarının yurt içinde ve dışında dağıtımını üstlenmiştir. Şirket, 6.2.1975 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığı ile bir sözleşme imzalayarak, Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarının köy imamlıklarına kadar ulaşmasını sağlayıcı bir dağıtım ağı kurmuştur.

Şirketin kurucuları arasında, sonradan Devlet Bakanlığı'na getirilen Sadi Somuncuoğlu ile MHP yöneticisi Kösoğlu'nun bulunması gerçekten ilgi çekicidir. Aynı ölçüde ilgi çeken bir başka nokta, şirkette Diyanet İşleri Başkanlığı emrindeki bir vaizin de yer almış olmasıdır.

ANDA şirketi ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasında bu sözleşme imzalandığı günlerde Diyanet İşleri Başkanı, sonradan CHP hükümetinde Devlet Bakanı olan, CHP'nin "kontenjan milletvekili" Dr. Lütfi Doğan, yardımcısı da bugünün Diyanet İşleri Başkanı Tayyar Altıkulaç'tır!

MHP yöneticilerince kurulan ve geliştirilen ANDA şirketi, Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yayınlarını dağıtarak kazanç sağladığı gibi, aynı zamanda, en uzak köşedeki köy imamlarına kadar ulaşma olanağı bulmuştur.

Şirket ile Diyanet İşleri Başkanlığı arasındaki bu sözleşme, 29.10.1978 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı Doç. Dr. Süleyman Ateş'in imzası ile feshedilmiştir. Fesih tarihinde şirketin, başkanlığa borcu 2 milyon 480 bin 389 liradır.

Bu borcun nasıl ve ne gibi koşullarla tasfiye edileceği konusunda yazışmalar olmuş; bu arada, ilgili dosya, Diyanet İşleri Başkanlığı'nca, Başkanlık Hukuk Müşavirliği'ne hesapların tasfiyesi için son gün olan 1.3.1977 tarihinden dört ay sonra, 12.7.1977 tarihinde gönderilmiştir. Ayrıca, sözleşme sırasında

ANDA şirketinin ipotek koydurduğu gayrimenkuller üzerindeki ipoteğin kaldırılmasına ilişkin olarak, Hukuk Müşavirliği'nden görüş alındığı da belirlenmiştir.

ANDA şirketinin Diyanet İşleri Başkanlığı ile olan ilişkilerinin araştırılmasında ve ayrıca Diyanet İşleri Vakfı'nın hesaplarının, dağıttığı bursların ve ilişkilerinin gözden geçirilmesinde sayısız yarar vardır.

Otuz milyon liralık Diyanet İşleri Başkanlığı yayınlarının siyasal ilişkileri ağır basan bir şirkete verilmiş olması bilmem, Devlet Bakanı Sayın Mehmet Özgüneş'in dikkatini çekecek midir?

Bizden, belgeleyip yazması!..

(Cumhuriyet, 30 Ekim 1980)

İŞÇİNİN PARALARI...

Bugün sizlere, milyonlarca işçi parasının çarçur edildiği bir olayı yansıtacak ve bir dosyanın kapağını şöyle bir aralayacağız. Konumuz; "Ankara İşçi Sendikaları Konfederasyonu Mensupları Yapı Kooperatifi" ile bu kooperatifçe yaptırılan konutlarla ilgilidir.

Türk-İş Yapı Kooperatifi olarak bilinen bu kooperatif konutları, kısa adıyla "İNTUR" olarak anılan, "İNTUR İnşaat Ticaret ve Turizm Limited Şirketi" tarafından yapılmaktadır. Kooperatifin Birinci Başkanı CHP eski Milletvekili Kenan Durukan, İkinci Başkanı da AP eski Milletvekili ve Türk-İş İcra Kurulu eski üyesi Ethem Ezgü'dür.

Kooperatif, 1973 yılında 3340 konut yapımı için İNTUR Şirketi ile anlaşmıştır. 1975 yılında imzalanan ek protokol ile konut sayısı 4906'ya çıkarılmıştır. Yapılan anlaşmalara göre, tüm konutların 1977 yılında bitirilmesi gerekirken, bugüne kadar yalnızca 1200 konut hak sahiplerine dağıtılmış, ancak bu konut sahiplerinin "ferdi ilişkiye" geçmeleri bile sağlanamamıştır.

SSK, bugüne kadar bu 4906 konut için yaklaşık olarak 1-2 milyar tutan bir ödeme yapmıştır!

Bu arada, sürdürülen incelemeler sırasında görülmüştür ki, konut kredisinden yararlanma koşulları aranmadan ortak oldukları bildirilen kişilerin adına kredi tahsisleri yapılmıştır. Ve böylece "naylon ortaklar" türemiştir.

SSK Genel Müdürlüğü, "Konut İnşaat Sözleşmesi"nin 10'uncu maddesi "İhale gününden sonra yeniden vergi, resim, harçlar konması, vergi, resim ve harçlarda yükselme olması, taşıt, malzeme, işçi ücretlerinin ve primlerin artması gibi sebeplere dayanılarak, müteahhit, fazla para verilmesi veya süre uzatımı gibi taleplerde bulunmaz" gibi bağlayıcı bir kural koymasına karşın, müteahhit firmaya SSK tarafından milyonlarca lira para ödenmiştir. Hem de nasıl!

Konut Kredi Yönetmeliği'nin 43'üncü maddesinde, "Bir kooperatife ait konutlar tamamen ikmal edilmeden ve bireysel ilişkiye geçilmeden, daha sonra inşa edeceği konutlara ilişkin kredi verilmez" denmesine karşın, 1973 yılında ihale edilen 3340 konut bitirilmeden kredi tahsisi yapılmıştır.

7.12.1977 günkü Resmi Gazete'de yayınlanan, SSK Kurumu'nca sigortalılara verilmekte olan 150 bin liralık kredinin 250 bin liraya çıkarılmasından, Ankara'da Karakusunlar köyü çevresinde Sınırlı Sorumlu Ankara İşçi Sendikaları Konfederasyonu Mensupları Yapı Kooperatifi'nce İNTUR şirketine yaptırılmakta olan 4906 konuttan, bitirilen 790 konut için, konut başına yüzer bin lira fark alınarak, Kurum'dan tam 79 milyon lira para sağlanmıştır.

Konut kredileri, 250 bin liradan 450 bin liraya, 450 bin liradan da 650 bin liraya çıkarılmıştır. Şimdi, kulağımıza geldiğine göre, kurumdan yeni farklar alınması için girişimlerde bulunulmaktadır. Bu konularda daha önce hazırlanmış ve hasır altı edilmiş iki müfettiş raporu vardır.

Sosyal Güvenlik Bakanlığı koltuğuna Türk-İş Genel Sekreterliği'nden gelen Sadık Şide'nin bu konuya olanca duyarlıkla eğilmesini ve kamuoyuna doyurucu açıklama yapmasını bekliyoruz.

SSK işçilerin mi, yoksa işverenlerin ve holdinglerin kurumu mudur? Bir yandan onaltı milyarı bulan ödenmemiş işveren primleri, öte yandan müteahhit firmalara dağıtılan milyonlar... Kim soracak işçinin hakkını, kim?..

(Cumhuriyet, 31 Ekim 1980)

SUSKUNLUK...

Türkiye bir tarihsel dönem yaşıyor. Bu tarihsel dönemde yarının siyasal ve ekonomik yapısı oluşacaktır. Dönemin tarihselliğinin başlıca nedeni de budur. Oluşacak hukuksal ve ekonomik yapının temelinde bir yanlış ya da yanlışlar, yarının devlet yaşantısını büyük ölçüde etkileyecektir. Konunun önemi de buradadır.

Bir hukuksal örnek verelim. 12 Mart döneminde Anayasa'nın birçok maddesi değiştirildi. Bu değişiklikler arasında, idari yargı ile ilgili 114'üncü madde de vardı. Bu maddede yapılan değişiklikle, "idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemez" diye bir ilke kabul edildi. Bu değişikliğin, idare hukuku açısından hiçbir "pratik değeri" yoktu. Olmadığı içindir ki Danıştay, iptal ve yürütmeyi durdurma kararlarını eskisi gibi, yani bu Anayasa değişikliği yapılmadan önce nasıl karar alıyorsa, öyle aldı. Anayasa'yı değiştirmek, Danıştay'ın yetkilerini kısmak isteyenler, bu noktada yanlış yapmışlardı.

12 Mart döneminde basın büyük ölçüde susturulmuş olmasaydı, birçok konu gibi bu konu da özgürce ve serbestçe tartışılır ve sağlıklı çözüm yolu bulunurdu. Serbest tartışmanın olmadığı yerde yanlış yapma olasılığı artar. 12 Mart döneminde böyle olmuştur.

Yeniden verdiğimiz örneğe dönelim. İdari yargıda belli ölçüde kısıtlama yapılmak isteniyorsa, bunun akla ilk gelen yolu, "hükümet tasarrufları" adıyla ayrılacak işlemlerin yargı denetiminin dışında tutulmasıdır. Bunun yerine, "idari eylem ve işlem niteliğinde yargı kararı verilemez" türünden hükümlere başvurmak, hiçbir anlam taşımaz.

12 Mart döneminde serbest tartışma olanağı ortadan kalkmamış olsaydı, bu gibi düşünceler, yandaşları ve karşıtlarınca özgürce tartışılır, sonunda sağlıklı bir çözüm bulunurdu.

Bu örneği özellikle seçtik. Şu nedenle: İdari yargıya kısıtlama getirmek, bizim savunduğumuz bir görüş değildir. Biz, Anayasa yargısında ve idari yargıda kısıtlama yapılması görüşüne dün karşıydık, bugün de karşıyız. Olanaklar ölçüsünde görüşlerimizi yazar, yapabildiğimiz kadar tartışmalara girişiriz. Bir düşünce, bütün yönleriyle tartışılmaz ise, bu, toplumu düşünce kısırlığına götürür. Buna inanırız.

Buradan bir başka noktaya gelmek istiyoruz. Önümüzdeki günlerde bir Kurucu Meclis oluşturulacağı anlaşılıyor. Yine anlaşılıyor ki, Kurucu Meclis'in ne nitelikte bir Meclis olacağı konusunda kesinleşmiş kararlar söz konusu değildir. Bu aşamada, eli kalem tutan hukukçuların, anayasa uzmanlarının Kurucu Meclis konusunda görüşlerini açıklamaları, gelecek anayasa düzeni ile ilgili görgü ve düşüncelerini açıklamaları yararlı olmaz mı?

Tartışmaların yalnızca anayasa hukuku ile ilgili olması da yeterli değildir. Görüş, eleştiri ve düşüncelerin, hukuksal düzen kadar ekonomik konuları da kapsaması, hiç şüphesiz geleceğin Türkiye'si için gerekli, gerekli olduğu kadar da yararlıdır.

Bu nedenle, üniversitelerin bu denli suskunluğa gömülmelerini yadırgıyoruz. Üniversite öğretim üyelerimizin, değerli profesör, doçent ve asistanların, oluşacak siyasal ve ekonomik yapı ile ilgili düşünceleri, en çok böyle dönemlerde gereklidir

Özyörük'e Bir Anımsatma:

Tercüman gazetesi yazarı, emekli Doç. Dr. Mukbil Özyörük, anılarını yazmaya karar vermiş. Ne kadar sevindik bilemezsiniz. Demek 12 Mart öncesindeki bütün serüvenlerini yazacak. Örneğin, İstanbul'da genç subaylarla yaptığı toplantıyı; bu toplantının hesabı Sıkıyönetim Mahkemesi'nde sorulunca, "Ben o gün ishaldim, konuşulanları duymadım" demesini; mahkeme önünde, "Ben nasıl komünist olurum, Kore'de komünistlere karşı dövüştüğüm için madalya aldım" deyişini ve madalyayı göstermesini sanıklardan İrfan Solmazer'in o madalya ile ilgili olarak duruşmada söylediklerini ve de bir yakını ile ilgili kuşkularını asistanlarından birine nasıl anlattığını ve ne gibi yardım istediğini de okuyacağız demektir. Aman ne iyi!

Yeri gelmişken, Özyörük'ün 4 Kasım 1969 tarihli Devrim gazetesinde "Bayar tabii senatör olamaz" başlıklı yazısında, eski Cumhurbaşkanlarından Bayar'a "vatan haini" diye yazıp, bunun üzerine hukuk incileri dizdiğini de anımsatalım. Belki anılarına bir küçük katkısı olur.

Düş dünyasında şişirdiği yalan balonlarını kanıtla ve tanıkla bir bir patlatmadan önce şöyle bir "önsöz" yazalım dedik; Anılarını bekliyoruz, efendim!

(Cumhuriyet, 1 Kasım 1980)

BİR YABANCI...

Bir zamanlar Ankara'da Ruzi Nazar adında bir Amerikalı otururdu. Ruzi Nazar, Türk asıllıydı. İkinci Dünya Savaşı'nda Sovyet ordusunda subayken, Hitler ordularına sığınmış, oradan ABD'ye geçmiş ve CIA görevlisi olarak önemli bir post edinmişti.

Bahçelievler'de, Karakol Durağı, Üçüncü Cadde'de oturan Ruzi Nazar'ın evinde sık sık partiler düzenlenir, bu partilere devlet bürokrasisinden ve siyasal çevrelerden birçok kişi katılırdı.

Bir siyasal parti liderimizle de çok içlidışlı olan Ruzi Nazar, 12 Mart günlerinde apar topar Ankara'dan ayrılarak Federal Almanya'ya yerleşiverdi. Şimdi Alman eşi ile birlikte Bonn'da takma adla yaşayan Ruzi Nazar, Almanya'daki Türkler arasında yeni dostluklar edinmektedir.

Ruzi Nazar'dan sonra Ankara ve İstanbul arasında mekik dokuyan bir başka yabancı daha türedi. Bu yabancı, çok ünlü bir uluslararası şirketin Türkiye temsilcisidir. Bu yabancının, biri İstanbul'da biri Ankara'da iki evi bulunmaktadır. Bu evlerde sık sık partiler düzenlemekte ve bu partilere birçok bürokrat ve partili yurttaş katılmaktadır.

Bu yabancı daha önce Tahran'da görev yapmıştı. Bu yüzden Ortadoğu ülkelerinde yaygın bir ünü vardı. Asya ve Afrika ülkelerine elektronik aygıt satarak bu ülkelerin önde gelen yöneticileri ile çok yakın dostluklar kuran yabancı, Türkiye'yi, Türkler'i, Boğaziçi'ni ve şiş kebabını çok sevmektedir!

Bu yabancı, geçen yıllarda temsilcisi olduğu şirket adına, bir devlet kuruluşumuz ile de çok yakın ilişkiye geçmiştir Bu arada, bu yabancının temsilcisi olduğu şirketin bir yan kuruluşu, Fransız hükümetince millileştirilmiş, ancak bu yabancı, aynı işleri yapan yeni şirketin temsilcisi olarak da Türkiye'deki görevine devam etmiştir. Dedik ya, yabancı, Türkleri çok sevmektedir.

Bu çok yönlü yabancı, Türkiye'de önemli saydığı kişilerle önce dostluk, sonra ticari ilişki kurarak, yerini iyice sağlamlaştırmıştır. Bu yabancının en yakın dostu, adını sık sık duyduğumuz, son yirmi yılın zenginlerinden, tanınmış bir işadamıdır. Yabancının yalnızca bu işadamı ile değil, başka işadamları ile de ilişkileri vardır.

Orta boylu, arkaya düz taralı saçlı, saçlarının ön kısmı dökük bulunan bu yabancı, temsilcisi bulunduğu şirket adına, Türkiye'ye çok yakın bir adada da yatırımlara girişmek istemiş ve bu yatırımlar için siyasal etkinliği olan işadamını seferber etmiştir.

Bu yabancının doğum yeri Viyana, doğum tarihi 1929'dur. İsterseniz gününü de verelim: 29.10.1929. Eşinin adını da yazalım: Charlotte! Hadi pasaport numarasını da: 2-3230861...

Bu yabancı, adadaki iş çevrelerinde "Hacı" olarak bilinen adalı bir eski bürokrat ile renkli televizyon ve teleks fabrikası kurmaya çalışmıştır. Bu "Hacı" ile yabancı, çok yakın dost olmuşlardır. Bazı çevrelerde "Kör" adıyla bilinen ünlü işadamı, "Hacı" ve yabancı, yeni yatırımlar peşindedirler.

Bu yabancı, içimize o kadar girmiş ki, hiç yabancılık çekmemektedir.

Bu yabancı ile dostluk, "milliyetçilik" sayılmaktadır. Eh, şimdilik bu kadar, iyi pazarlar sevgili okurlar, iyi pazarlar...

(Cumhuriyet, 2 Kasım 1980)

"MANEVİ ŞAHSİYET"

12 Eylül Harekatı ile feshedilen parlamentonun üyeleri hakkında, aynı parlamentonun içinden çıkan hükümetlere hakaret ettikleri savıyla davalar açılacağı bildirilmektedir. Sayın Ecevit'in MC hükümetlerine, sayın Demirel'in de CHP hükümetlerine hakaret ettikleri savıyla açılacak davaların iç ve dış kamuoyunca izleneceğini sanmaktayız.

Siyasal faaliyetlerin durdurulduğu bir dönemde, özüyle siyasal nitelik taşıyan bu davalarla ilgili olarak sayın Ecevit ve sayın Demirel'in sanık sandalyesinde yapacakları savunma ve yorumlar, hiç şüphesiz yeni siyasal dalgalanmalara yol açacaktır.

Buna karşılık, iki liderin açık duruşmalarda söyleyecekleri sözler ile ilgili olarak "yayın yasağı" konulabilir. Ancak her yasak gibi bu yasak da sakıncalı sonuçlar doğurur. Fısıltı gazetesi, yurdun dört bir bucağında işletilir ve söylentiler gerçeğin boyutlarını aşar.

Her neyse, bu konuların yarar ve zararlarını tartıp, karar verecek durumda değiliz. Bizim yapacağımız, bu gibi siyasal değerlendirmeler dışında "hükümetin manevi şahsiyeti" kavramı konusunda hukuksal görüşlerimizi belirtmektir. Bunu yapalım:

Ceza Yasamızın 159'uncu maddesinde "Türklüğü, Cumhuriyet'i, Büyük Millet Meclisi'ni, hükümetin manevi şahsiyetini, bakanlıkları, devletin askeri ve emniyet kuvvetlerini veya adliyesinin manevi şahsiyetini tahkir ve tezyif edenler "in bir yıldan altı yıla kadar hapsedilecekleri belirtilmektedir. Aynı yasanın 160'ıncı maddesine göre, bu suçlar hakkında Cumhuriyet Savcılığı'nca kovuşturma açılması için Adalet Bakanlığı'nın izni aranmaktadır.

Bu izin, bugünkü hükümetin Adalet Bakanınca verilmiş değildir. Sayın Ecevit hakkındaki davalar için kovuşturma izni, Sayın Demirel'in başında bulunduğu hükümetlerin Adalet Bakanları'nca verilmiştir. Bu olgu da bu davaların kurucu öğeleri bakımından ilgi çekmektedir.

Söz konusu 159'uncu madde dört kez değişiklik geçirmiş, ancak "hükümetin manevi şahsiyeti" kavramı bu dört değişiklikte de korunmuştur. "Hükümetin manevi şahsiyeti" kavramının kökeni, 1931 tarihli İtalyan Ceza Yasası'ndadır. İtalyan Ceza Yasası'ndaki maddeyi aynen aktarıyoruz:

Krallık makamını, Kral'ın hükümetini, Faşizm'in Yüksek Meclisi'ni, Parlamento'yu veyahut iki Meclis'ten birini tahkir eden kimse cezalandırılır...

Faşist İtalyan Ceza Yasası'ndaki "Kralın hükümeti" kavramının, çok partili düzende "hükümetin manevi şahsiyeti" olarak düzenlenmesi, bir takım hukuksal sorunlar yaratmaz mı?

Faşist devlet anlayışında parti ve devlet özdeştir. Çoğulcu demokrasilerde ise hükümet, bu partilerden biri ya da birkaçı tarafından oluşturulmaktadır. Tek partili düzen için konulmuş bu yaptırımın çok partili bir düzen için geçerli sayılması, ne ölçüde demokratiktir?

Devletin temel organları, yasama, yürütme ve yargı olarak bilinir. 61 Anayasası, yasama ve yargı organlarının "Türk ulusu adına egemenlik hakkı" kullanacağını bildirmiş, yürütme organının yasalar çerçevesinde "görev yaptığını" belirtmiştir. Dev-

leti oluşturan organların ayrı ayrı "manevi şahsiyetleri" olamaz. "Manevi şahsiyet", ülke içindeki en büyük tüzel kişi olan devlete özgüdür. Bu "manevi şahsiyet" üçe beşe ayrılamaz; bölünmez ve çarpılamaz.

Faşist devlet yapısında, hükümet ve devlet özdeş kavramlar oldukları için, hükümetin "manevi şahsiyeti" ile devletin manevi şahsiyeti arasında bir ayrım gözetilmez. Ancak devlet ve hükümet özdeşliğinin olmadığı çok partili düzenlerde, devletin manevi şahsiyeti ile hükümetin şahsiyeti birbirine karıştırılmaz. Çünkü hükümet, anayasal terim ile yürütme organı, devleti oluşturan organlardan yalnızca birisidir ve ayrıca "Türk ulusu adına egemenlik hakkı" kullanma yetkisi ile de donatılmış değildir.

Kaldı ki, Ceza Yasası'ndaki "hükümet" kavramı ile Anayasa'da yeralan "yürütme" kavramı arasında özdeşlikten de söz edilemez. Çünkü anayasal anlamda "yürütme", Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu'ndan oluşan bir bütün olmasına karşın, Ceza Yasası'nın kurduğu kişilik, yalnızca Bakanlar Kurulu'nundur. Yürütmenin bir parçası olan Bakanlar Kurulu'na "manevi şahsiyet" tanımak, hiçbir anayasal temele dayanmamaktadır. Ceza Yasası'nda yer alan "hükümet" ile Anayasa'da yetki ve işlevleri belirlenmiş "yürütme" arasında özdeşlik olmadığından, bu "manevi şahsiyet" kavramına bir anayasal dayanak bulmak olanaksızdır.

Bunları okuduktan sonra, hukukçu olmayan okurlarımız diyeceklerdir ki, "Peki, hükümete karşı hakaretler cezasız mı kalsın?.."

Bu haklı sorunun yanıtını da vermeye çalışalım: Ceza Yasası'nın 480 ve 482'nci maddelerinde hakaret ve sövme suçları yer almaktadır. Yasanın 273'üncü maddesinde de, "Büyük Millet Meclisi üzası ile temsil sıfatını ve emir ve idare salahiyetini haiz rüesadan" birine yapılacak hakaret ve sövme suçları için öngörülen cezanın artırılacağı belirtilmektedir. Anayasal dayanağı bulunmayan "manevi şahsiyet" kavramı yerine aynı yasada hakaret ve sövmeyi yasaklayan bu hükümler de bulunmaktadır. Öyleyse, "hükümetin manevi şahsiyeti" adıyla yasada yer alan yapay kavrama ne gerek vardır?

Demokratik bir ülkede hükümetlerin, ne olduğu anlaşılmayan manevi şahsiyetleri değil, kararları ve uygulamaları eleştirilmiş sayılır. Bu eleştirilerin sövme sınırına girmesi halinde de 480, 482 ve 273'üncü maddeler söz konusudur.

Değerli hukukçularımızı bu konuda bir tartışmaya çağırıyoruz.

(Cumhuriyet, 3 Kasım 1980)

TRT DERKEN...

Bu köşede aylarca önce TRT Genel Müdürlüğü'nün ünlü HEMA şirketi ortaklarının sahibi bulunduğu binayı kaç yıllığına ve kaç milyon liraya kiraladığını sordum; ancak hiçbir yanıt alamadım. 12 Eylül tarihinden sonra bu soruyu yineledim, yine yanıt gelmedi. Üçüncü kez soruyorum:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı bu binadan çıktığı zaman kaç lira kira ödeniyordu, bugün ne kadar ödeniyor? Koşullar nelerdir?

TRT'nin bir genel müdürü var, bir de yönetim kurulu. Tercüman gazetesinin iki yazarı bu "tarafsız" kurumun yönetim kurulu koltuklarında oturuyorlar. Mukbil Özyörük bu üyelerden biri, acaba ona mı sorsam?

- TRT, binayı kaç milyon lira ödeyerek kiraladı?

Eski hukukumuz vardır, belki yanıtlar diyorum... Duyduğuma göre Özyörük'ün oğlu Doğan Özyörük, yüksek ücretle TRT'de çalışıyor görünüyormuş, öyle mi acaba? Öyleyse yeri gelmişken soralım:

TRT'deki müşavirler ne iş yaparlar, bunlara kaç lira para ödenir?

TRT'de son günlerde bir "reorganizasyon" yapıldı. Türkçe'si ile "yeniden düzenleme" Yeniden düzenlemede, hısım ve akrabalara önemli koltuklar dağıtıldı diyorlar. Örneğin Genel Müdür Kasaroğlu'nun enistesi, Antalya Bölge Müdürlüğü'ne atanmış, aynı zamanda Ankara TV Müdürlüğü'nü yürütmekle görevlendirilmiş. Kasaroğlu'nun halasının bir oğlu İstanbul Haber Müdür Yardımcılığı'na, öteki oğlu Ankara Televizyon Müdür Yardımcılığı'na getirilivermiş; bir başka hala oğlu

da Antalya radyosunda bir görevdeymiş, böylece, "enişte", "hala" ve "yeğen" kavramlarına birer "statü" verilmiş. Vallahi bravo!

Bunda kızacak bir şey yok bence... Kasaroğlu ailesi, TRT'ye çok düşkün; hepsi de teker teker yetenekli insanlar. Kasaroğlu, tam bir tarafsızlıkla araştırmış, araştırmış; bu gibi görevlere eniştesi ile hala çocuklarını getirmiştir. Kasaroğlu ailesi dışındakiler, eğer bu gibi görevleri yürütecek nitelikte değillerse, bunda Kasaroğlu'nun ne suçu vardır? Kendisi TRT'yi iyi tanır, TRT'de doğmuştur, kendi deyişi ile "TRT çocuğudur"; bu konuda "çocukluk" yapacak değil ya? En yetenekli elemanları aile içinde tanıma olanağı bulduğu için bunları göreve getirmiştir. Size ne, bana ne?

Özyörük'ün oğlu Doğan Özyörük, TRT danışmanı olarak görev yapıyormuş. Mahdum beye acaba ne danışılıyor? Ve mahdum beye ne kadar para ödeniyor?

Bir yanda Kasaroğlu ailesi, öte yanda Özyörük ailesi, hep birlikte TRT'yi "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" yönetiyorlar. Siz kalkmış kızıyorsunuz, size ne efendim!

Benim aklımda mı öyle kalmış, gerçekten mi böyle olmuştu bilemiyorum. Yanılmıyorsam TRT Esenboğa muhabirlerinden biri, portakal sandığına gizlediği otomatik tüfekle yakalanmıştı. Son günlerdeki "reorganizasyon" ile de Ankara radyosunda önemli bir göreve atanan Kasaroğlu'nun gözbebeklerinden birini de gözaltına almışlar galiba... Böyle diyorlar. TRT içinde "oba" mı kurmuşlar, çay ocağı mı, yavrukurt örgütü mü, gerisini pek bilemiyorum artık...

TRT'nin bol ücretli danışmanları kim, öğrenelim. Önemli görevlere getirilen hısım akraba kim, bilelim. Örneğin, Çorum olaylarında "camiye bomba atıldı" diye yalan haber veren ve olayların başlamasına yol açan kışkırtıcı kim, araştıralım. Ama yine dönüp dönüp, soralım:

- Bu bina HEMA'dan kaça kiralandı. Bu binadan Gençlik ve Spor Bakanlığı kaça çıktı, TRT aynı binayı kaça kiraladı?

Bu soruyu bilmem ne zaman yanıtlayacaklar? "Uykudan önce" mi, "uykudan sonra" mı?..

(Cumhuriyet, 4 Kasım 1980)

İŞTE DOSYALAR...

Ecevit hükümetinin Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın el koyduğu dosyalar şimdi nerededir? Bilmiyoruz. Ancak, bu dosyaların hangi şirketler ve kişilerle ilgili olduğunu biliyoruz.

Sıralayalım:

Dr. Sükan'ın bir yazısından anlaşıldığı üzere Demirel ailesi ile ilgili olarak incelemeye alınan dosyalarda "kredi alan kişi ve şirketler" başlığı ile şu kişi ve şirketlerin adları geçmektedir:

Hacı Ali Demirel, Yahya Demirel, Şevket Demirel, Ali Şener, Yılmaz Şener, Göltaş, Göller Bölgesi Çimento San. ve Ticaret A.Ş., ORMA-Orman Mahsulleri Entegre San. ve Tic. A.Ş., İNTO, Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Uluslararası Tic. ve San. Merkezi A.Ş., Kuştur-Kuşadası Turizm Endüstrisi A.Ş., Yalvaç Debagat San. T.A.Ş., Ritma Dekorasyon, İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti., OSE-Oyuncak San. ve Elektronik A.Ş., Haymak-Döküm ve Fitting San. ve Tic. A.Ş., Akala Tic. ve San. A.Ş., Orke Ticaret, Terakki Koll. Şti.

Yine Dr. Sükan'ın belgelerinden öğreniyoruz ki, şu kişi ve şirketlerin de Demirel ailesi ile yakın dostluk ilişkileri bulunmaktadır.

Transtitko-Teknik İmar Tic. A.Ş., Özkan Mefruşat Koli Şti., Atar Tic., İlhan Gerim, Fenmak Kom. Şti., Tussa İnşaat Ltd. Şti., Emin Hattat ve Hema grubu şirketleri...

Dr. Sükan'ın geniş raporunda Demirel ailesinin ilişkili olduğu şirketler ile ilgili kredi yolsuzluklarının tek tek dökümü yapıldıktan sonra "Tercüman Gazetesi ve Kemal Ilıcak" başlığı ile Ilıcak'ın sayısı kırkı bulan şirketlerinden yalnızca şu şirketlerine değinilmektedir:

Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş., Ter-Oto-Tercüman Motorlu Araçlar ve Tic. A.Ş., Tarımsan-Tarımsal Araçlar San. ve Tic. A.Ş., Meriç Tekstil San. ve Tic. A.Ş., Kervan Kitapçılık A.Ş., Termes-Tercüman Mesken San. A.Ş., Martaş Ticaret ve Otomobilcilik San. A.Ş., Morsu Sanayi Ürünleri İthalat ve İhracat A.Ş., Mustaş Mümessillik İhracat ve İthalat A.Ş., Saba Otokırklar Otomobilcilik Tic. A.Ş..

Ilıcak'lı şirketler ile ilgili kredi yolsuzlukları, Anadolu Bankası'nın Beyoğlu Şubesi ile ilgili 15.6.1978 gün ve 20 sayılı Orhan Emirdağ imzalı rapor, Yapı ve Kredi Bankası Çemberlitaş ve

Şişli Şubeleri ile ilgili 6.6.1978 gün ve 5 sayılı Yılmaz Ocakçıoğlu imzalı rapor, Türk Ticaret Bankası Nuruosmaniye ve Şişli Şubeleri ile ilgili 3.3.1978 gün ve 3 sayılı yine Yılmaz Ocakçıoğlu imzalı rapor ile saptanmış bulunmaktadır.

Dr. Sükan'ın ayrıntılı raporunda Lockheed yolsuzluğu ile ilgili soruşturmalara değinilmekte, daha sonra banka ve kredi sistemi ile ilgili inceleme raporlarına yer verilmektedir.

Bu incelemeler arasında, Vakıflar Bankası ile Halk Bankası Genel Müdürlüğü ile ilgili kanıtlar da oldukça ilgi çekicidir. Örneğin, Halk Bankası ile Vakıflar Bankası'ndan sahte pasaport kullanılarak döviz çekildiği ve bu yöndeki soruşturmaların da sürdürülmekte olduğunu Dr. Sükan'ın incelemelerinden öğreniyoruz.

Dr. Sükan'ın ilgi çekici raporunda, "kurucuları arasında AP Milletvekilleri Nihat Kürşat ve Arif Ertunga, TRT yöneticilerinden ve Aydınlar Ocağı üyesi Hami Tezkan ve eski İstanbul Emniyet Müdürlerinden Muzaffer Çağlar'ın bulunduğu" Balkan Transport ve Bulgar DSO MAP Uluslararası Nakliyat Şirketi ile ilgili incelemelerin de yapılmış olduğu anlaşılmaktadır.

Ilıcak'lı Tarımsan şirketinin lastik dışalımı ile ilgili işlemlerinin de Dr. Sükan tarafından soruşturulduğu anlaşılmaktadır.

Bu ve bunun gibi birçok dosya şu anda devlet arşivindedir. Ancak, bir zamanlar "solcuların nefesini" dinleyen Dr. Sükan, tıknefes olup, son bir çabayla ters takla atarak, AP minderine düşmüş ve dosyalar da oldukları yerde çürümeye terkedilmiştir.

Şimdi soruyoruz: Bu dosyalar işlem görecek mi, görmeyecek mi? Yolsuzluklarla mücadele mi? İşte dosyalar ve işte bir numaralı tanık Dr. Sükan!...

(Cumhuriyet, 5 Kasım 1980)

ŞU KREDİLER...

Halit Kahraman adında bir MSP eski milletvekilinin Almanya'nın Duisburg kentinde uyuşturucu madde satarken yakalandığını anımsarsınız.

Kahraman, Almanya'da mahkeme önünde yaptığı açıklamada uyuşturucu maddeyi MSP Genel Başkanı Necmettin

Erbakan ve MSP Milletvekili Fehim Adak'tan aldığını söylemiş, sonra Millet Meclisi eski başkanı Cahit Karakaş'a gönderdiği bir mektupla da bu söylediklerini yalanlamıştı.

Bir olay, bütün ayrıntıları ile soruşturulmazsa gerçekler ortaya çıkarılamaz. Örneğin bu olayda, bütün ayrıntılar yeterince ve derinlemesine araştırılmış mıdır? Ben, kendi hesabıma araştırıldığını pek sanmıyorum. Eğer bu konuları araştırmak isteyenler varsa, bu araştırmacılara ayrıntılara ilişkin bazı bilgiler sunmak istiyorum.

Halit Kahraman, 1975 ve 76 yılları içinde Vakıflar Bankası Diyarbakır Şubesi'nden krediler almıştır. Bu krediler, Kahraman'a ne amaçla ve kimlerin aracılığı ile verilmiştir? Krediyi veren kim, verdiren kimdir? Ne bileyim ben, Halit Kahraman, belki bu devlet bankasından sağladığı kredilerle uyuşturucu madde satın almış, bunu da Almanya'da satmaya kalkışmıştır Bilemem, belki böyledir. Ben yalnızca Halit Kahraman'a Vakıflar Bankası Diyarbakır Şubesi'nden verilen kredilerin tarih ve sayılarını vereyim de üst tarafını bu işleri kovuşturacaklar araştırsın:

13.3.1975/2203, 26.8.1975/2497, 11.5.1976/21656, gün ve sayılarla Halit Kahraman'a Vakıflar Bankası Diyarbakır şubesinden 1 milyon 164 bin 239 lira kredi verilmiştir.

"Bir-iki milyonun da sözü mü olur, alem alınca yüz milyon alıyor" demeyiniz; olayın önemi alınan paranın azlığında çokluğunda değil, kullanılış amacındadır.

Evet, kim sağladı bu parayı Kahraman'a? Ve ne oldu bu kredinin sonucu? Para ödendi mi, ödenmedi mi? Ödenmedi ise borç ne kadar, faizi ne kadar? Ödendiyse, ödeyen kim? Ödenmediyse, ödeyecek kim?

Konu açılmışken bir başka olaya daha değineyim. Geçen yıl, Vakıflar Bankası'nın Gaziantep Şubesi yanmış, banka içindeki bütün belgeler de yok olmuştu. Acaba, diyorum, bu olay da gereğince soruşturulmuş, araştırılmış mıdır? Sözgelişi bu şubeden kimlere, ne kadar kredi verilmiştir ve kimler hakkında kovuşturma açıldığı günlerde banka yanıp kül olmuştur?

Ve son soru: Vakıflar Bankası Gaziantep Şubesi'nden kredi alanlar arasında adı kaçakçı dosyalarında geçen bir işadamı söz konusu mudur, değil midir?

Canım belki değildir, laf olsun diye soruyorum!

(Cumhuriyet, 6 Kasım 1980)

DOSYALAR NEREDE?

Önceki gün "İşte Dosyalar" başlıklı yazımda, Ecevit hükümetinin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın el koyduğu dosyaların bir kısmına değinmiş ve bu dosyalar hakkında işlem yapılmasını istemiştim.

Bu yazının çıktığı gün, Ankara Bürosu görevlilerinden arkadaşımız Erbil Tuşalp, Dr. Sükan ile görüşmüş ve bu konu hakkında bir diyeceği olup olmadığını sormuştu. Dr. Sükan'ın arkadaşımıza yanıtı şöyle olmuş:

- Bu dosyaların sonunu ben de merak ediyorum...

Bu dosyaları, bu dosyaların izleyicisi bile merak ediyorsa, vay bu devletin haline!

Neyse efendim, Dr. Sükan'ın el koyup da "Sonlarını merak ediyorum" dediği öteki dosyaları da sunalım mı? Sunalım. Daha önce sunduğum dosyalar, özellikle Demirel ailesi ile Tercüman Gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'ın şirketleriydi. Bugün, Sükan'ın izlediği öteki dosyaların başlıklarını verelim:

Dr. Sükan, Garanti Bankası, Türk Ticaret Bankası, Yapı ve Kredi Bankası, Akbank ile ilgili incelemeler de yaptırmış, bu incelemeler sonucunda, bankaların, banka sahiplerinin aile şirketlerine kredi sağladıkları kanısına ulaşılmıştır.

Raporda Adapazarı'nda işadamı Ömer Kuriş ile bu kişinin kurduğu, Kur Yonga Levha San. ve Tic. A.Ş., SUNTAŞ Sünger ve Plastik San. A.Ş., Kuriş Yedek Parça Tic. Ltd. Şti. ile ilgili kredi yolsuzlukları ve Ömer Kuriş'in bir siyasal partiye yaptığı yardımlarla ilgili bir soruşturmadan da söz edilmektedir. Dr. Sükan'ın raporundan Bağ-Kur, Sosyal Sigortalar ve Kızılay mevduatları ile, SEKA eski genel müdürlerinden Aziz Gümüş hakkında incelemeler yapıldığını da öğreniyoruz.

Devam ediyoruz:

NETAŞ (Northern Elektrik Telekominikasyon A.Ş.), Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu'nun dış alımları, Türkiye Demir ve Çelik İşletmeleri eski genel müdürlerinden Cavit Mutuş ile ilgili soruşturma, Pendik-Alaybey Tersanesi ile ilgili yolsuzluk iddiaları, MKE Kurumu, Hanomag ve Mototrak A.Ş. arasındaki ortaklık ile 1969 yılından bu yana Hanomag traktörleri ile ilgili dosya, Maliye eski bakanlarından Ziya Müezzinoğlu'nun kardeşi Atilla Müezzinoğlu'nun adının karıştığı TIR kaçakçılığı, Dr. Sükan'ın el koyduğu dosyalar arasındadır.

Bitmedi; daha da var. Dinarsu, Yünsa, Gümüşsuyu firmaları, SASA Suni ve Sentetik Elyaf Sanayi A.Ş., İNSA İstanbul Naylon Sanayi A.Ş., Tekstil İplik Sanayi ve Ticaret ile AKSA Akrilik Kimya Sanayi A.Ş.'nin keyfi zam yaptıklarına ilişkin iddialar, Köy-Koop'a usulsüz kredi kullandırıldığına ilişkin iddialar, Maliye Bakanlığı eski müsteşar yardımcılarından Şekip Altay'ın yeterli diploması olmadığı halde, yüksek öğrenim derecesi isteyen görevlere getirildiğine ilişkin iddialar, Afşin-Elbistan Termik Santrali ihaleleri, demir dışalımı, kamu iktisadi teşebbüslerinin bazı basım-yayın kuruluşlarına mali yardım yaptıklarına ilişkin iddialar, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu hakkında bazı yolsuzluk iddiaları, Yapı Kredi Bankası'nın Ayhan Şahenk'in bulunduğu "Doğuş İnşaat Şirketi"ne usulsüz kredi verdiğine ilişkin iddialar, Orhan Sorguç, Kadir Has, Sırrı Yırcalı ve Fuat Süren ile ilgili çeşitli ihbarlar, Dr. Sükan'ın el koyduğu başlıca dosyalar arasındadır.

"Devlet" diye bir tüzel kişi varsa, "devletin devamlılığı" diye bir ilkeye inanılıyorsa, işte dosyalar...

Evet, iki olasılık söz konusudur: Ya bu şirket ya da kişiler, boş yere tedirgin edilmiştir; o zaman bu kişi ve şirketlerden devlet adına resmen özür dilenmelidir; ya da bu iddialarla ilgili soruşturmaları sonuçlandırarak, yolsuzluk yapanın yakasına yapışılmalıdır.

Bu işin başka yorumu var mıdır?!..

(Cumhuriyet, 7 Kasım 1980)

AYDINLATMA...

Yurdumuzda ampul üretimi ne durumda, bilemiyorum. Biliyorsunuz, geçen yıllarda ulusça ampul sıkıntısı çekmiştik. Yurt içinde ampul sıkıntısı başgösterince yurt dışından ampul dışalımına girişilmiş; bu arada, Şellefyan-Demirel ortaklığı Romanya üzerinden Türkiye'ye ampul satışına başlayıvermişti.

Ampul üretiminde yerli fabrikalar devreye girince bu sıkıntı bir ölçüde hafifledi. Türkiye'deki serüvenlerini, bu köşeden belge belge izlediğiniz Yahya Demirel, mahkemelerden kaçıp soluğu yurt dışında alınca, hemen bu ampul işine girişti ve

böylece aydınlanma sorunumuz bir ölçüde çözüme bağlanıverdi. Bu nedenle ulusça, Yahya Demirel'e minnettarız!..

Ben, bu elektrik işlerinde oldum olası bir gariplik sezerim. Örneğin, biz bir kısım elektrik enerjisini sabah akşam "komünist" diye aşağıladığımız komşu ülkelerden alırız. Yani, komünist ülkelerden ülkemize "aşırı cereyan" aktarırız. Şimdi bu "aşırı cereyan"a bir de komünist Romanya ampulü takarsak, halimiz nice olur?!

Hep böyledir; komünistler her yere sızarlar...

Efendim zaten, bu Mığırdıç Şellefyan denen zat-ı şerifin karışmadığı iş yoktur. Şellefyan efendinin yurt içindeki ilişkilerini bir sıralasam, son yirmi yılın zenginlerinden bazıları, lüks yalılarında bile kaçacak yer bulamazlar!

"Şellefyan milliyetçiliği", ülkemizde son yıllarda moda oldu; sırtını azınlık sermayesine dayayan nice burjuva lumpeni, siyaset ve ticaret dünyalarında önlerine geleni sindirmeye çalıştılar. Şellefyan milliyetçiliğinin ipliğini pazara çıkarmak da bizlerin boynuna borç oldu. Neyse efendim, konumuza dönelim; böyle konular nasıl olsa tükenmez.

Bu ampul işinin, Şellefyan desteğindeki ünlü "mobilya prensi" Yahya Demirel tarafından yürütüldüğü biliniyor da, son aylarda geçmiş iktidardan floresan dışalım izni alan şirketlerin sahipleri pek bilinmiyor. Bunlar kim ola ki?

Ben floresan lambaları için, geçmiş iktidarlarca, siyasal ilişkileri ağır basan firmalara dışalım izni verildiğini kesinlikle biliyorum. Ampul gereksinmemizi Yahya kardeşimiz üstlendiler; acaba floresan dışalımını kimler yapıyor? Bunları, geçmiş hükümetin Sanayi ve Teknoloji Bakanı Dr. Nuri Bayar'dan öğrenebiliriz. Belki Bayar, bu konuda bizlere bir açıklama yapar.

Bizleri kimler aydınlatıyor, bir öğrensek diyorum...

İlgililere Not:

Tercüman gazetesi işvereni Kemal Ilıcak, gazetemizle benim hakkımda tam otuz beş milyon liralık bir tazminat davası açmış. Ayrıca "ispat hakkı" tanıyarak, ceza davaları da açacakmış...

1- Bay Ilıcak'ın bazı azınlıklarla ticari ortaklıklarından söz eden yazılar yazdım. Bunlara karşı Tercüman gazetesinde "şeref, namus" gibi sözcüklerin ardına saklanmış sövgülerle karşılaştım. Bu sövgülere karşılık olarak, Ticaret Sicili gazetelerinden örnekler vererek, yazdıklarımı tek tek kanıtladım. Acaba bu yayınlar mı Ilıcak'ın "ticari itibarını" sarsmıştır?

Yazdığım her satırı, belgeyle kanıtlamaktan büyük zevk alacağımı Ilıcak ve avukatlarına duyururum.

2- Sabıkalı kaçakçılardan İbrahim Telemen'in 31.12.1972 tarihinde İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'na verdiği ifadede Kemal Ilıcak ile ilgili bölümler vardır. Bu ifade devlet arşivlerindedir. Bu ifadeyi yok saymaya, bu ifade tutanağına "düzmece" demeye, başta Ilıcak olmak üzere, kimsenin gücü yetmez.

Otuzbeş milyon değil, otuz beş milyar liralık davalar da açılsa, bizleri yıldıramazlar. Ilıcak'ın milyonlarına karşı tükenmez kalemimize sımsıkı sarılarak savaşmayı bir namus borcu saydığımızı dost ve düşmana ilan ediyoruz. Hodri meydan!..

(Cumhuriyet, 8 Kasım 1980)

KASAROĞLU VE EKİBİ...

TRT Genel Müdürü Kasaroğlu için, "gidici" diyorlar. Ne yalan söyleyeyim, ben pek inanamıyorum. Kasaroğlu, ne yapar yapar, yerinde kalmasını bilir. Daha geçenlerde açıklama yapmamış mıydı:

- Ölünceye kadar görevde kalacağım...

Bazıları Kasaroğlu için "efsanevi gazeteci" diye satırlar döktürmüşlerdi. Ben de merak ettim araştırdım, bu Kasaroğlu'nun nesi "efsanevi" diye. Araştırmalarım sonunda, pek "efsanevi" bir gazetecilik bulamadım. Gazetecilik diliyle "atlatma haber" mi vermiş? Yooo, hayır. Olay yaratan bir yolsuzluğu mu belgeleyip yayınlamış? Yok, o da yok. İlgi gören yorumlar mı yapmış? Ne gezer!..

Peki ne yapmış?.. Şunu yapmış: Çevresinde toplanan bir gazeteci grubunu yükselte yükselte bugüne kadar getirmiş ve bu gazeteci arkadaşlarımız da bir örgüt gibi, birbirlerine sımsıkı

yapışarak TRT'nin çeşitli koltuklarına oturmuşlar. Bu açıdan Kasaroğlu, "efsanevi" işler yapmış sayılabilir.

1962 yılında Ankara'da "Ekspres" adında bir akşam gazetesi çıkardı. Bu gazetenin imtiyaz sahibi, B.E. T.O.K. adlı bir şirket adına Kasaroğlu'nun eşi sayın Gülçin Kasaroğlu idi. "B.E.T.O.K." ne anlama geliyor, pek kestiremedim, ama Ankara Ticaret Memurluğu'nun 1.4.1972 gün ve 972/2262 sayılı yazısından (hadi dosya sayısını da vereyim: 11810), Gülçin Kasaroğlu, Ceyda Taylaner, Nermin Balcı ve İnci Onur'un bu gazetede ortak oldukları anlaşılıyor. Böylece "B.E.T.O.K." da kısmen anlaşılıyor: Balcı'nın (B)'si, Onur'un (O)'su, Taylaner'in (T)'si, Kasaroğlu'nun (K)'si biraraya gelince, "B.E.T.O.K."un (E) dışında bütün harflerinin anlamı görülüyor. Gazetenin İdari Müdürü de Erdoğan Erentoz'dur. Bu (E) de belki Erentoz'un (E)'sidir, orasını pek bilemiyorum.

Doğan Kasaroğlu'nun eşi Gülçin Kasaroğlu, gazeteci Necdet Onur'un eşi İnci Onur, gazeteci Basri Balcı'nın eşi Nermin Balcı, gazeteci Sungar Taylaner'in eşi de Ceyda Taylaner'dir. Yani "Ekspres" gazetesi, eşleri tarafından çıkarılmıştır. Daha sonraları, gazeteci Necdet Onur ile Basri Balcı, Kasaroğlu'nun çevresinden uzaklaşmışlardır.

Şimdi bakın: Kasaroğlu'nun perde arkası yöneticisi olduğu Ekspres gazetesinde çalışan Tekin Gürzumar, bugün TRT Genel Müdür Yardımcısı olmuş; Tayyar Şafak, TRT Haber Dairesi Başkanı; gazetenin Genel Yayın Müdürü Muammer Yaşar Bostancı, TRT Genel Müdür Yardımcısı; Sungar Taylaner de TRT müşaviri... Ekspres'in İdari Müdürü Erdoğan Erentoz, İstanbul Radyosu Müdür Yardımcısı, Ekspres'in "mahkeme koridorları" köşesi yazarı Kemal Deniz de TRT, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Müdürü...

"Reorganizasyon" dedikleri de bu... Gördünüz, "Kasaroğlu ekibi", 1962'lerdeki "Ekspres" adlı gazetenin "ticari ortaklık" ilişkilerine kadar uzanıyor.

Kasaroğlu'nun bunlar dışında, hısım ve akrabaya koltuklar verdiği de biliniyor. Enişteler, hala çocukları, falan, filan...

Ekspres gazetesinin siyasal yönü neydi diye gazete kolleksiyonlarını şöyle bir karıştırdım. 13 Kasım 1962 günlü sayıda "27 Mayıs'a politikacıların en büyük darbesi" başlığı altında, "Türkeş ve arkadaşları" olarak bilinen ve 27 Mayıs dev-

riminden bir süre sonra yurt dışına sürülen "14'leri" kollayan bir yazı gözüme çarptı.

"Kasaroğlu ekibi" budur. Eğitici çalışmalar yapılması için, konuyu TRT programcılığına sunarım...

Tezkan'ın Tezkanlılığı...

5 Kasım günü, Dr. Faruk Sükan'ın raporuna dayanarak yazdığım "İşte Dosyalar" başlıklı yazıya, eski milletvekillerinden ve TRT Haber Dairesi eski başkanlarından Hami Tezkan'dan bir açıklama aldım. Aynen yayınlıyorum:

"Sayın Uğur Mumcu,

5 Kasım 1980 tarihli 'İşte Dosyalar... başlıklı yazınızı üzüntüyle okudum.

Yazınızda, Dr. Faruk Sükan'ın raporuna atfen, Balkan Transport ve Bulgar DSO-MAP Uluslararası Nakliyat Şirketi'nin kurucusu ve Aydınlar Ocağı üyesi olduğum ifade edilmektedir.

Adı geçen şirketin ne kurucusu, ne de ortağıyım. Şirketle hiçbir münasebetim ve faaliyetleri konusunda herhangi bir bilgim yoktur. Ayrıca Aydınlar Ocağı'nın üyesi de değilim.

Dr. Faruk Sükan'ı iyi tanırım.

Kanunlarımıza göre, anonim şirketlerin kurucuları Ticaret Sicili gazetesinde yayınlanır ve Ticaret Bakanlığı'nın resmi belgelerinde de kayıtlıdır. Bunları incelemeden veya bilmeden "rapor" hazırlamak, Dr. Faruk Sükan'ın kimliğinin bir göstergesidir.

Bu düzeltmemin, gerçeğin bilinmesi bakımından sütununuzda yayınlamanızı rica ederim. Saygılarımla."

Açıklamayı okudunuz. Şimdi, ben de bu açıklamayı yanıtlayayım:

1- Tezkan ile ilgili iddialar, Dr. Sükan'ın raporundan alınmıştır. Raporun bu bölümünü, buraya gelen Tezkan'a gösterdim. Bu bakımdan, DP'nin iki eski kurucusu alan Dr. Sükan ile Tezkan'ı başbaşa bırakıyorum!

2- Balkan Transport şirketi kurucuları, eski DP milletvekili Osman Kavrakoğlu, AP eski milletvekilleri, Nihat Kürşat ve Arif Ertunga'dır. Bu şirket, Bulgar "DSO-MAP" şirketinin Türkiye temsilciliğini yürütmektedir.

3- Trakya Transport Uluslararası Nakliyat Anonim Şirketi'nin kuruluş tarihindeki yöneticileri şunlardı: Arif Ertunga, Dimitar Pantalev Popov, Nihat Kürşat, Dimitar Christov Chopov, Mehmet Üstünkaya, Anton İvanov Antanov... Bu şirket, Bulgar DSO-MAP'ın nakliyat şirketi ile, bu şirketin Türkiye temsilcisi Balkan Transport Nakliyat Turistik Tesisler Anonim Şirketi tarafından kurulmuştur.

4- Balkan Transport'un yönetim kurulu üyeleri de şunlardır: Arif Ertunga, Osman Kavrakoğlu, Biler Ertunga, Nihat Kürşat, Mehmet Üstünkaya, Bülent Ertunga..

5- Şirketin yayınlarından, Hami Tezkan ile birlikte Servet Bayramoğlu (Karayolları Eski Genel Müdürlerinden, merhum), Özdemir Çetiner, Ergin Demirdöken'in şirketin danışman ve denetçileri olduğu anlaşılmaktadır.

6- Bu şirketlerle ilgili çok ilgi çekici ve henüz yayınlanmamış belgeler elimdedir. Daha önce bu şirketlerle ilgili yazılar yazmış ve Tezkan'ın Balkan Transport Şirketi ile ilgisini yazmıştım. Bu yayına temel olan şirket broşürleri de bendedir. Tezkan, bunlara karşı "Benim adım, benden izin alınmadan konmuştur" demektedir.

7 MC dönemlerinde, TRT Haber Dairesi Başkanlığı yapan Tezkan ile ilgili, "Sinyal Turizm ve Seyahat" şirketinden demir komisyonculuğu karşılığı alınan paraya ilişkin bilgiler de elimin altındadır. Şimdilik, bunları karıştırmıyorum.

Bu gibi yayınları daha önce de yaptım o günlerde, Tezkan, tezkanlılık göstermeyip sustu. Bugün, bu tezkanlılığa ne gerek var?..

(Cumhuriyet, 9 Kasım 1980)

GERÇEK YÖNÜ İLE...

"Biz, istiklalimizi emin bulundurabilmek için heyet-i umumiyemizce, heyet-i milliyemizce bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı heyet-i milliyece mücahedeyi caiz gören bir mesleği takip eden insanlarız!.."

Atatürkçülüğün özü budur. Atatürkçülük, tam bağımsızlık demektir; ulusal onur, ulusal kurtuluş, ulusal bilinç demektir:

"Türkiye'nin bugünkü mücadelesi, yalnız kendi nam ve hesabına olsaydı, belki daha kısa, daha az kanla olur ve daha çabuk bitebilirdi. Türkiye'nin müdafaa ettiği, bütün mazlum milletlerin, bütün şarkın davasıdır. Türkiye şimdiye kadar mevcut tarih kitaplarını değil, tarihin hakiki icabatını takip edecektir..."

Evet Kemalizm, "antiemperyalizm" demektir. Atatürkçülüğün ilerici özü bu antiemperyalizmden kaynaklanır.

"Biz Garp emperyalistlerine karşı yalnız Halas ve İstiklalimizi muhafaza etmekle iktifa etmiyoruz. Aynı zamanda, Garp emperyalistlerinin kuvvetleri ve malum olan her vasıtalanyla Türk milletini emperyalizme vasıta ittihaz etmelerine engel oluyoruz. Bu surette beşeriyete hizmet ettiğimize kaniiz..."

Atatürkçülüğün bu "antiemperyalist" niteliği, Asya ve Afrika halklarının ulusal kurtuluş savaşlarına ışık tutacak bir inanç demetidir.

"Müsteviler ve onlann mütecaviz ordulan, hiçbir vakit tazyikten geri kalmadı. Fakat bu tazyik ne kadar kuvvetli olursa olsun, bu fikir hareketine karşı duramayacaktır. İnsanlığa müteveccih fikir hareketi er geç muvaffak olacaktır. Bütün mazlum milletler, zalimleri bir gün mahv ve nabut edecektir. Bugün aralannda tecanüs bulunduğunu gördüğümüz devletler, mazlumlan daha sıkı esaret zincirinde bulundurmak ve bu suretle onlann emeklerinden ettikleri istifadelerle zevklerini tatmin eylemek için aralannda birçok muahedeler yapmışlardır. Fakat bu muahedeler, kıymeti olmayan birer kağıt parçasından başka bir şey değildir. Hakka tecavüzü tazammun eden kağıtlann, azimkar milletlerin üzerinde hiçbir tesiri olmayacaktır..."

Atatürkçülük, yirminci yüzyılın yüz akı ulusal direnişlerin temelindeki "tam bağımsızlık" harcıdır.

"Filhakika mazide ve bilhassa Tanzimat devrinden sonra ecnebi sermayesi memlekette müstesna bir mevkie sahip oldu. Ve ilmi manasıyla denilebilir ki, devlet ve hükümet, ecnebi sermayesinin jandarmalığından başka bir şey yapmamıştır. Artık her medeni devlet gibi, yeni Türkiye dahi buna muvafakat edemez. Burasını esir ülkesi yaptıramaz..."

Böylesine antiemperyalist inanç ve düşüncelerin görkemli anıtı olan Mustafa Kemal Atatürk, son yıllarda neredeyse, ban-

kalarla bankerlerin pay bölüştüğü bir kapkaç düzeninin, uluslararası dilenciliğin bayrağı gibi tanıtılmak istendi. Atatürkçülüğün gerçeği gizlendi, Kemalist inanç ve düşünceler, çarpıtılarak, saptırılarak sunuldu..

Evet, inançla haykıralım: Atatürkçülük, ulusal bağımsızlık demektir, ulusal kurtuluş demektir, antiemperyalist bilinç demektir!

Bu 10 Kasım gününde Atatürk'ü bir kez daha, bu antiemperyalist, bu ulusal, bu devrimci düşünceleriyle, saygıyla, inançla anıyoruz.

(Cumhuriyet, 10 Kasım 1980)

BAKANA BAKIN!

Geçen Cumartesi günü, bazı gazetelerin iç sayfalarında küçücük bir haber çıktı. Haber, Gümrük ve Tekel eski Bakanı Ahmet Çakmak'ın, Bakanlık Müsteşarı Mazhar Kısacıkoğlu'nun kendisinden habersiz "usulsüz atamalar" yaptığına ilişkin açıklamasını kapsamaktaydı.

Haberden öğreniyoruz ki, eski bakan, bakanlığında tam bir çaresizlik içindedir Allah aşkına şu açıklamayı okuyun. Bakan Çakmak bakınız ne diyor:

20'nin üzerindeki kişinin tayin işlemlerini, kendisi teklif edip onaylamış, bu olaylardan sonra İstanbul'a gezimi fırsat bilip, yeniden aynı şeyleri yapmaya başlamış. Kendisi hakkında gerekli işlemleri yapacaktım, fakat hükümetin ömrü vefa etmedi...

Eski Bakan Çakmak'ın bu açıklamasını okuyunca, söylenecek söz bulamadım: yalnızca "vah, vah" dedim. Demek böyle... Müsteşar istediği kişiyi, dilediği yere atıyor da bakan hiçbir şey yapamıyor!

Müsteşar Kısacıkoğlu'nun yaptığı bazı atama işlemlerinin fotokopileri bizlere kadar ulaştı.

Hadi örnekler verelim. 11361 sicil nolu Kerem Karadeniz, Gümrükler Genel Müdürlüğü genel idare hizmetlerinde memur adayı iken 14.5.1980 tarihinde Gürbulak Gümrük Müdürlüğü'ne atanmıştır. Atama işleminde yalnızca müsteşarın imzası vardır.

7485 sicil nolu Muharrem Bedir, Mali ve İdari İşler Genel Müdürlüğü'nde boyacı iken, 9 Mayıs 1980 tarihinde Esenboğa Gümrük Müdürlüğü'ne "muhafaza memuru" olarak atanmıştır. Atama işleminin altında, "uygun görüşle arz" yazısı altında müsteşar Kısacıkoğlu'nun imzası, karşısında da bakan adına aynı Kısacıkoğlu'nun imzası bulunmaktadır. Bu atama işlemini, 3 Mayıs günü, bakana "arz eden" müsteşar, iki gün sonra bakan adına bu "arzı" kabul ederek işlemi tamamlamaktadır.

10373 sicil nolu Yalçın Can, Trabzon Gümrükleri Başmüdürlüğü'nde memur olarak çalışırken, İzmit Gümrükleri Başmüdürlüğü'ne atanmıştır. Yine, "uygun görüşle arz", imza Kısacıkoğlu, tarih 8 Mayıs 1980. Bir gün sonra bu "arz" bakan Çakmak adına kabul; imza, Kısacıkoğlu...

5852 sicil nolu Mustafa Şakiroğlu, İzmit Gümrük Muhafaza Müdürlüğü'nde memur iken, Ayşekadın Gümrük Muhafaza Bölge Amirliği'nde kısım amirliğine getirilmiştir. "Uygun görüşle arz", imza, Kısacıkoğlu, tarih 6.5.1980, arzın kabulü, imza Kısacıkoğlu, tarih, aynı gün...

7041 sicil nolu H. Bayram Kurt, Van Gümrük Muhafaza Müdürlüğü'nde memur iken, Esendere Gümrük Muhafaza Kısım Amirliği'nde muhafaza memurluğuna... Bu kez "uygun görüşle arz" eden yok; atama emri 28.4.1980 tarihli; imza Kısacıkoğlu...

Şu örnek daha da ilgi çekicidir:

11.4.1980 gün ve 7156 sayılı yazı ile bakan Çakmak tarafından Elazığ Gümrük Muhafaza Bölge Amirliği'ne atanan 6324 sayılı gümrük muhafaza memuru Rahim Gündüzalp'in bu atama işlemi, müsteşar Kısacıkoğlu'nun telefon emri ile durdurulmuştur. Gümrükler Muhafaza Başmüdürü Cahit İleri de 5.5.1980 tarihinde durumu bakanlığa bildirmiş. Sonuç? Sonuç yok.

Gördünüz mü devlet nasıl yönetilmiş? Bütün bunlar, gümrüklerdeki örgütlenmeyi gözler önüne sermiyor mu? Bir bakan, bakanlığında bakanlık yapamıyor; müsteşarı kendisinden habersiz atama emirleri imzalıyor.

Şimdi bakan Çakmak, "bunlardan benim haberim yoktu" diyor, sonra ekliyor:

- Hükümetin ömrü vefa etseydi, gerekli işlemleri yapacaktım...

Bu işlemler, Mayıs ayında yapılmış; aradan Haziran geçmiş, Temmuz geçmiş, Ağustos geçmiş. Daha önceleri nerelerdeydiniz efendim, nerelerde? Anladık, bütün bunları hep müsteşar atadı, peki anladık; ya müsteşarı kim atadı? Siz bakanlık masasında sorumluluk taşıyan bir bakan değil, masaya yerleştirilen bir masa çıkmağının çakmak taşı mıydınız?

Hey devlet; yıkılmaz, parçalanmaz, bölünmez devlet hey!..

(Cumhuriyet, 11 Kasım 1980)

"ÇAYIROVALI"

Geçenlerde gazetelerin birinde gözüme çarpmıştı. Yeraltı dünyasında "Çayırovalı" olarak bilinen bir silah kaçakçısı aranmaktaymış; ama bir türlü izine rastlanmıyormuş... Çayırovalı, sağ ve sol silahlı örgütlere silah satarmış; Tuzla'da görkemli bir villası varmış; 12 Eylül'den bu yana da ortalıklarda görünmüyormuş...

Bunları okuyunca kendi kendime sordum: "Acaba devlet Çayırovalı adıyla tanınan Osman İmamoğlu hakkında daha önce bilgi sahibi değil miydi?" Hiç şüphesiz bilgi sahibiydi. Kaldı ki, biz Cumhuriyet gazetesi olarak geçen Ocak ayında "Silah Kaçakçılarını Açıklıyoruz" başlıklı yazı dizisinde "Çayırovalı" hakkında da bilgi vermiş, gereken açıklamaları yapmıştık. O zaman, "devlet" devlet olmadığı için kaçakçılar hakkında sonuç alıcı soruşturmalar yapılmamış, bu terör tüccarları bugüne kadar, ellerini kollarını sallayarak dolaşmışlardır.

Devam edelim. Ünlü kaçakçı Abuzer Uğurlu'nun çift pasaport taşıdığı yine gazeteniz Cumhuriyet'te yayınlanmıştı. 24 Ocak 1980 günlü Cumhuriyet'te yayınlanan şu satırlar, nedense, birçok yetkilice gözardı edildi:

"Bir süre Beyrut'ta, sonra da kısa aralıklarla Sofya'da kalan Abuzer Uğurlu'nun, Türk pasaportu yanında Bulgar pasaportu taşıdığı bilinmektedir. Öyle ki, Abuzer Uğurlu kovuşturmaya uğradığı zaman elini kolunu sallaya sallaya yurtdışına çıkabilmektedir..."

Evet, dediğimiz gibi oldu ve Abuzer Uğurlu, hakkında kovuşturma başlayınca büyük olasılıkla sınır kapısında cebindeki

Bulgar pasaportunu gösterip, elini kolunu sallayarak yurtdışına çıktı. Şimdi, bu satırları yazmış olmanın haklılığı içinde sormaz mısınız:

- Devlet dediğimiz şu bölünmez, parçalanmaz kuvvet daha önce nerelerdeydi?

Abuzer Uğurlu konusunda şu açıklamayı da yapalım: Uğurlu, 1979 yılında gözaltına alındığında ilgililere şu ifadeyi vermişti; okuyalım:

"Benim silah kaçakçılığı ile ilgim yoktur. İbrahim Telemen'in ifadeleri, elektronik araç kaçakçılığı ile ilgilidir. 1977 yılında İtalya'dan bir gemi ile İskenderun'a dokuzbuçuk on milyon liralık radyo, teyp ve elektronik cihaz soktum. Bunları, oniki milyon liraya Kilis'te tüccar Topal Halil'e devrettim...

Uğurlu'nun bu açık suç itirafı karşısında devlet ne yapmıştır? Ne gibi bir kovuşturma açmıştır? Bunun da sorulması gerekir. Gerekir ki, bütün olaylar, bütün sorumluları ile birlikte tek tek ortaya çıkarılsın...

1979 yılında Interpol tarafından kaçakçılık suçuyla dünyanın bütün ülkelerinde aranan Uğurlu, Türkiye'de nasıl elini kolunu sallayarak dolaşmıştır, nasıl?! Devlet bürokrasisinde kimlerdi bu "Uğurlu ailesi"nin özel dostları, kimlerdi?! Ve silah kaçakçılığından aranan yeraltı dünyasının sabıkalıları ile eğlence yerlerinde dolaşan Cumhuriyet Hükümeti valisi kimdi? Ve valilik yaptığı ilde kimler silah kaçakçılığı suçundan tutuklanmıştı?

Kaçakçılık dosyalarında adı geçen bir işadamına milyonlarca lira kredi sağlayanlar kimlerdi? Ve bu kredi dosyası ile ilgili kovuşturma başlayınca, banka şubesinin içindeki evrak ile birlikte yanıp kül olmasının esrarı neydi? Bu olay bugüne dek, niçin araştırılmadı, niçin soruşturulmadı? Niçin, efendim, niçin, niçin?!

Türkiye'de, her marka ve cins silah, sağlı sollu teröristlerin elinde bulunuyor. Birçoğu NATO ü'kelerinde yapılan silahlar, Varşova Paktı üyesi Bulgaristan üzerinden Türkiye'ye sevk diliyor. Ve Türkiye'nin yeraltı dünyasının ünlü sabıkalıları, Sıkıyönetim'en kaçıp, Bulgaristan'a kapağı atıyorlar. Bu, bir sosyalist ülke için yüzkarasıdır, yüzkarası!

Dün devlet devlet olsaydı, bütün bunlara göz yumulmaz ve bugüne kadar bunca kardeş kanı akmazdı. Evet, kanıtlıyoruz ve de kanıtlayacağız: Geçmiş dönemlerde devlet, bu kaçakçılığa göz yummuştur. Çayırovalı'nın kim olduğunu bilmiyor

muydu devlet? Abuzer Uğurlu'yu?.. Uğurlu'nun devlet bürokrasisindeki dostlarını?..

Bugünün olayları araştırılırken, dünün olaylarına da göz atmak ve kaçakçılık dosyalarını bir bir gözden geçirmek, dün ile bugün arasındaki terör köprüsünü, renkli fotoğraflar gibi, gözler önüne sermeye yetecektir.

(Cumhuriyet, 22 Kasım 1980)

TUNAGÜR VE ŞİRKETİ...

Yaşar Tunagür adını herhalde anımsadınız; Tunagür, bir zamanların Diyanet İşleri Başkanı'ydı.

İşte bu Tunagür, Diyanet İşleri'nden elini çeker çekmez, hemen ithalat-ihracat, Türkçesi ile dışalım dışsatım işlerini merak edip şirket kurmuş. Şirketin adı. "Silm, Sanayi Finansmanı. İthalat, İhracat Sanayi" Şirketin kuruluş tarihi, 20.2.1975, şirketin türü, Limited. Şirket, Tunagür efendi ile birlikte şu kişi ve kuruluşlardan oluşmaktadır: Erol Aksoy, İ. Mehmet Yeyinmen, Çelik Endüstrisi T.A.Ş., Mensan Metal Mamulleri Sanayi ve Tic. A.Ş., Elmet Elektronikal Sanayi A.Ş.

Tunagür bir din adamıdır, ne işi var ithalatla, ihracatla, parayla, pulla? Demek var. Adam yetenekli, tuttuğunu koparıyor

Bakınız tuttuğunu hemen de nasıl koparıyor: Tunagür efendinin şirketi, bir devlet bankası olan Vakıflar Bankası'ndan milyonlarca lira parayı alıp traktör dışalımı ile uğraşıyor. Allah ne verdiyse, paralar bankadan Tunagür efendiye şıkır şıkır akıveriyor. "Allah'ın izniyle" tabii...

Hani belgesi, diyeceksiniz. Belgesi var Kimse meraklanmasın; bu köşede yayınlanan her satırın belgesi elimizdedir Olmasa yazar mıyız hiç?

Tunagür efendinin şirketi, Vakıflar Bankası Merkez Şubesi'nin 42 sabit sayılı müşterisidir. Ve bankanın merkez şubesi, 15.2.1977 gün ve 31 sayılı yazı ile şirkete, 600 bin lira kredi verilmesini önermiş, ancak bankanın Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu, "Tunagür hocaya 600 bin az gelir" diyerek, krediyi iki milyon liraya çıkarmıştır! Böyle cömert bankalar da var. Tabii, bu iki milyon da Tunagür efendinin şirketine az gelmiştir. Koskoca Tunagür bu; sözü mü olur iki milyonun?

Bu kez Tunagür efendi, 32 milyon liralık daha kredi istemiştir. Bu kredi istemi 8.4.1977 gün ve 73 sayılı yazı ile bankanın Merkez Şubesi krediler servisince Genel Müdürlüğe bildirilmiştir. Merkez Şubesi bu yazıda, Tunagür efendinin şirketinin "serbest varlıktan yoksun bulunduğunu" kaydetmiş, gerek Genel Müdürlüğü gerekse bankanın Yönetim Kurulu'nu uyarmıştır.

Bankanın o tarihteki Genel Müdürü Halil Harmancı, bu uyarıyı göz ardı ederek, Tunagür efendinin şirketine 34 milyon liralık kredinin verilmesini uygun görmüş ve bu kredi istemi Banka Yönetim Kurulu'nun 19.4.1977 tarih ve 23413 sayılı kararı ile de onaylanmıştır. Yine "Allah'ın izniyle" tabii...

Tunagür efendi damgalı şirketin bu kredi borcuna, Ercan Holding A.Ş., Anadolu Makina Endüstri Ticaret A.Ş. ve Çelik Endüstrisi T.A.Ş., "müşterek borçlu ve müteselsil kefil" olarak imza atmışlardır.

Biri çıksa da şu son yirmi yılın şirketlerindeki siyasetçilerin ve önde gelen bürokratların ortaklarını tek tek ortaya çıkarsa, Türkiye'nin düzeninin kime nasıl hizmet ettiği bütün açıklığı ile gözler önüne serilir. Yalnızca Mıgırdıç Şellefyan'ın Türkiye'deki iş ilişkileri, kimlerle ortak, kimlerle dost olduğu ortaya çıkarılsa, şu çok şirketli, milliyetçi ve muhafazakar vatandaşların kimlik kartları da iyice anlaşılır. Bekleyin, bunu da kanıtlayacağız!

Tunagür efendi, aldığı bu paralarla Japonya'dan traktör getirip satacakmış. Sattı mı, satmadı mı bilmiyorum.

Cenab-ı Allah Tunagür efendinin tuttuğunu altın eylesin. Amin!

(Cumhuriyet, 23 Kasım 1980)

NEREDEN GELİYOR?

Son altı yılda ele geçen uyuşturucu maddenin 19 ton olduğu açıklandı. Bunlar ele geçen, bir de geçmeyenleri düşünün!..

Uyuşturucu madde ticaretinin çok kazançlı bir iş olduğunu herkes biliyor. "Kara servet" üzerinde imparatorluk kuran birçok kişinin, uyuşturucu madde ticaretinden milyonlar vurduk-

ları da biliniyor. Bunlara özenip Almanya'da, Fransa'da uyuşturucu madde satmak isteyen eski parlamenterlerin, bu işi nasıl ellerine yüzlerine bulaştırdıklarını da bilmeyen kalmadı.

Türkiye'nin haşhaş üreten ülkelerden biri olması, ayrıca, Avrupa pazarlarında uyuşturucu madde ticaretine giren Türkler'le karşılaşılması ve de uyuşturucu madde ticaretinin silah kaçakçılığı ile iç içe yürütüldüğünün anlaşılması, bu tür olayların üzerinde daha da dikkatle durulmasını gerektirmiştir.

Bugün, bu konuların içerisinde yalnızca bir ara başlık alıp, onun üzerinde duralım.

Bu işin uzmanları afyona, "narkotiklerin anası" adını takmışlardır. Çünkü morfin afyondan elde edilir Morfinden bazmorfin elde edilir. Bazmorfinin eroine dönüşmesi için "asitanhidrit" denilen bir kimyasal madde gereklidir. Bu kimyasal madde Türkiye'de üretilmez. Asitanhidritin üretildiği ülkeler, ABD, Japonya, Federal Almanya ve Fransa'dır.

Türkiye'de üretilen afyon, asitanhidrit olmadan eroine dönüşemez. Dolayısıyla eroin üretimi, suç ortağı bol, çokuluslu bir ticaret dalıdır. Bunun içindir ki, silah kaçakçılığı ile iç içe yürüyen uyuşturucu madde kaçakçılığının yurtiçinde ve dışında çok yönlü ve güçlü bağlantıları bulunmaktadır. Bu bağlantıları ortaya çıkarmadan da bu işlerin kaynağına, kökenine inmenin hiç olanağı yoktur.

Şöyle bir araştırma yapılsa. Asitanhidrit, Türkiye'ye ne yolla giriyor? Asitanhidrit, boya ve gıda sanayiinde kullanılmaktadır. Bu, asitanhidritin yurda yasal yollardan ne kadar getirildiğini ortaya koyar. Bundan sonraki iş gelen asitanhidritin dışalım amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını saptamaktır.

Tabii, asitanhidritin eroin üretimi için yurda sokulması yasadışı yollardan olmaktadır. Kaçakçılar, tek bir tür kaçakçılık olmadığını, kaçakçılığın çeşitli kesimlerinin birbirlerine bağlantılı olarak yürütüldüğünü söylerler. Örneğin, sigara kaçakçılığı ile elektronik aygıt kaçakçılığı, uyuşturucu madde ve silah kaçakçılığı zaman zaman birarada, aynı kişilerce yürütülmektedir. Ortadoğu bölgesinde afyon üreticisi tek ülke biz değiliz. Bizim yanımızda İran, Afganistan ve Pakistan da afyon üretmektedir. Daha uzaklarda Güneydoğu Asya'da, Taylan, Laos ve Kamboçya'da da afyon yetiştirilmektedir. Ve Türkiye, afyon yetiştiren ülkelerle eroin üretiminde kullanılan asitanhidrit satan Batılı ülkeler arasında bir çeşit köprü görevini yapmaktadır.

Bu kaçakçılık işinin nasıl da çok yönlü bir iş olduğunu anlamak için bir de şöyle düşünelim:

Asitanhidrit NATO ülkelerinde üretilip, ülkemize gönderiliyor ve bu asitanhidrit ile oluşan eroin, bir Varşova Paktı üyesi olan Bulgaristan topraklarından geçip Avrupa'ya ulaşıyor. Tıpkı, NATO ülkelerinde üretilen çeşitli marka ve cinsteki silahın Bulgaristan üzerinden ülkemize sokulması gibi!.. Nasıl akıl erdireceksiniz bu işe?..

Biz iyisi mi, böyle tehlikeli konuları bırakıp, günümüzün en can alıcı, en önemli sorusunu soralım:

J.R.'ı baldızı niçin vurdu?!..

(Cumhuriyet, 24 Kasım 1980)

KİMMİŞ KİM?

Baba adı: John, ana adı: Anna, doğum yeri: Froson, İsveç, doğum tarihi: 24.6.1936, uyruğu: ABD, medeni hali: evli, ikamet no: 1/73627, pasaport no: z-3220861, pasaport tarihi: 19.10.1978, bildiği diller: İngilizce, Fransızca, devamlı ikametgahı: 5925 Townley Ave. Glendole, Arizona, USA. Eşinin adı: Charlotte, doğum yeri: Viyana, doğum tarihi: 24.10.1929.

"Kim bu" diyeceksiniz.

Açık kimliğini tanıttığımız bu kişinin yalnızca adını yazmıyorum. Bu kişi, çok uluslu ünlü bir şirketin Türkiye temsilcisidir Bu temsilcinin biri Ankara, biri de İstanbul'da olmak üzere iki evi bulunmaktadır. Bu evlerde sık sık partiler düzenlenmektedir. Ve bu temsilci, birçok kişiyle bu evlerde uzun görüşmeler yapmaktadır.

Adı ve soyadı dışında açık kimliğini verdiğimiz bu Amerikan yurttaşı, temsilcisi olduğu şirketin merkezine de sık sık gidip gelmekte ve Ortadoğu bölgesini kapsayan telekomünikasyon yatırımı üzerinde yoğun çalışmalar yapmaktadır.

Anna'dan doğma, John'dan olma bu Amerikan yurttaşı, 1973 yılından önce İran'ın başkenti Tahran'da da aynı görevi yapmıştır. Şah rejimine yakınlığı bilinen bu Amerikan yurttaşı, İran bürokrasisi ile de içlidışlıydı. Kahramanımız Tahran'dayken. Ortadoğu ile Afrika ülkelerine elektronik aygıt satmış, bu bölgede oldukça yaygın bir ün sağlamıştır.

Bu arada bir değişiklik olmuş; kahramanımızın temsilcisi olduğu çokuluslu şirkete bağlı bir yan şirket, Türkiye'de de yatırım yapmak için girişimlerde bulunduğu günlerde Fransız hükümetince kamulaştırılmıştır. Bundan sonra, bir başka çokuluslu şirket, Türkiye'de yatırım yapmaya hazırlanan bu şirketin pay senetlerini satın almıştır. Sonra ne görüyoruz? Kahramanımız bu kez bu yeni şirketin temsilcisi olarak, yeniden Türkiye'de üst düzeydeki temaslarına devam etmektedir.

Kahramanımız bir gün Ankara'da, bir gün İstanbul'dadır; işi başından aşkındır...

Bu çok girişken Amerikalı, Tahran'da başladığı girişimleri Türkiye'de de sürdürmektedir. Kahramanımıza, Türkiye de az gelmektedir. Bu yüzden, Kuzey Kıbrıs'ta da bir yatırım alanı seçmekte, buradan Ortadoğu ülkelerine elektronik aygıtlar satmayı planlamaktadır.

Bu yabancı, bu temaslarını yürütürken hiç de yabancılık çekmemektedir. Yabancı, ilişkilerinde, Türkiye'den çok ünlü bir işadamını kullanmaktadır Bu işadamının çok gelişmiş siyasal ilişkileri söz konusudur, ve bu işadamı, bu ilişkilerin açığa vurulmasından son derece tedirgin olmaktadır.

Şimdi diyeceksiniz ki, "bu Amerikalının da, ortağının da, şirketlerinin adlarını da yaz" Yazmasına yazarım ama günün modası böyle. Biraz üstü kapalı yazacağım. Anlayan, anlayacak!

Kimimiz Dallas dizisinin sonunu merak eder, kimimiz de yerli "J.R"ları...

Aman telefonu açıp, bunu bana sormayın, kahramanımızın elektronik aygıtları çok gelişmiştir, belki telefonları da dinler! Aman sakın!

(Cumhuriyet, 25 Kasım 1980)

OLDU OLACAK...

27 Mayıs 1960 günü Silahlı Kuvvetler'in gerçekleştirdiği ihtilal ile alaşağı edilen devrik cumhurbaşkanı Celal Bayar, "Son Havadis" gazetesinde anayasa konusunda bakınız neler diyor:

Meşruiyetini hangi kaynaktan alırsa alsın, yönetim bir bütündür. Yönetilenler, iç ve dış düşmanlardan korunacaklar ve adalete yöneleceklerdir. Yönetici, ya bir kral, padişah, sul-

tan veya seçimle gelen parlamentodur. Bütün görevler, yetkiler burada toplanır. Kral ve parlamento, bu görevi yapabilmek için yasama hakkını kendisine saklayarak, yürütme ve yargılama haklarını hükümete ve adalet cihazına bırakır. Bunların denetimi, yine kralın ve parlamentonundur...

Anayasa konusunda değil ama anayasayı çiğneme konusunda eşine az rastlanır bir uzman olan devrik cumhurbaşkanı Bayar'ın bu ilginç görüşlerinden sonra, Batı demokrasisini oluşturan Batı burjuvazisini nasıl azarladığını da görelim. Bayar konuşuyor:

- Batı, sınıfların oluşması ile bu yönetim biçimini dejenere etmiştir. Özellikle burjuva sınıfı toplumun ekonomik gücünü elinde tuttuğu için, bazen orta sınıfı, bazen işçi sınıfını, bazen de her ikisini alarak kendi çıkarı hesabına bazı haklar elde etti, sonunda devleti ele geçirdi.

Devlet bir sınıfın eline geçince öteki sınıflar tedirgin oldular. Burjuvalar, iktidarın dışında kalan sınıflara bazı haklar tanıdılar. Adaletin korunacağını, kimsenin haksızlığa uğramayacağını temin etmek için "Bağımsız mahkemeleri" kurdular. Soylulara senatoda söz hakkı tanıdılar. İşçilere, ekonomik baskı altında yaşamayacaklarını temin için de grev hakkı verildi. Eğitimde fırsat eşitliğini güvenceye almak için "üniversite muhtariyeti" bürokrasinin haksızlığa uğramayacağını ispatlamak için "özerk idare mahkemeleri" (Danıştay) böylece ortaya çıktı. Bir (bütün) olan devlet yönetiminin parçalara bölünmesi ve devletin bir denge devleti haline dönüşmesi böyle olmuştur...

Demokrasiyi, partisinin Meclis çoğunluğunun aritmetik toplamı sayan Bayar, bağımsız yargı, özerk kuruluşlar, grev hakkı gibi, Batı demokrasisinin vazgeçilmez temel kurumlarını demokrasiye aykırı kurum ve oluşumlar olarak görmektedir.

Bayar'ın bu görüşleri, Batı ülkelerinde Ortaçağ müzelerine kaldırılmıştır. Çünkü, demokrasinin ilk koşulu, sınırsız düşünce ve örgütlenme özgürlüğünün varlığından geçer. Batı demokrasilerinde, her sınıfa, her sosyal tabakaya, sendikal ve siyasal özgürlükler tanınmıştır Batı demokrasisinin temel kurumlarının biri de, yargı bağımsızlığıdır. Yargı erkinin bağımsız olmadığı, yargıçların siyasal iktidardan gelen baskılarla karşı karşıya olduğu düzenlerde, adalete adalet denmez. Bayar'a göre, yargı kuruluşları "özerk" olmaz. Yargı kuruluşları, yasama organının denetimi altında tutulmalıdır.

Bayar, bu görüşü, bu siyasal tutumu, DP damgalı bastonu, namuslu devlet memurları üzerindeki "görülen lüzum üzerine" kayıtlı işlemleri, parti grubunun "siz isterseniz hilafeti bile getirirsiniz" oportünizmi ile toplumu 27 Mayıs koşullarına ulaştırmış bir siyaset demirbaşı değil midir?

Bu siyaset demirbaşı şimdi, iktidar emrinde bir yargı erki ile yeni bir düzen oluşturmak istiyor. Ve şimdilik gazete sütunlarından katkıda bulunuyor.

Bayar, "yardım etmeye de hazırım" diyor. Oldu olacak, Bayar'ı demokrasiye geçer geçmez yeniden cumhurbaşkanı yapalım, yargıçları da Bayar'a ve Bayar'ın parti çoğunluğuna seçtirelim. Ve Bayar, DP damgalı bastonu ile başkaldıran yargıçların kafalarına vurup, yargı erkini de hizaya getirsin!

İnsan yaşadıkça neler görüyor, neler...

(Cumhuriyet, 26 Kasım 1980)

TEK YOL FRİEDMAN!..

İngiliz ekonomisi tarihinin en büyük bunalımı içinde kıvranıp duruyor. Bunalımdan çıkış yolu için ünlü ekonomi profesörü Friedman'ın önerdiği çözüm yollarını zorlayan iktidardaki Muhafazakar Parti lideri Başbakan Margaret Thatcher, bunalımdan çıkış için başka çözüm yolu bulamadığını söyleyerek Prof. Milton Friedman yöntemlerinde direniyor. Ve her konuşmasında yineliyor:

- Başka çözüm yolu yok!..

Buna karşı, muhalefetteki İşçi Partisi'nin yeni lideri Michael Foot, Prof. Friedman kaynaklı çözüm yollarının İngiliz ekonomisini enflasyo.. dalgalarından kurtaramayacağını vurgulayarak, bu yol ve yöntemlerin yeni sorunlar yarattığını anlatıyor ve her yerde şu görüşünü yineliyor:

- İngiltere 1929 bunalımına doğru sürükleniyor...

Aynı liberal çözümleri uygulayan İsrail, yüzde yüzü aşan bir enflasyon dalgası içindedir. İsrail Başbakanı Begin'in 1977 yılında yüzde yirmi dörtten yüzde on beşe indirmeye söz verdiği enflasyon, üç yıl geçmeden yüzde yüz kırka varmış bulunmaktadır.

Hiç şüphesiz bu ekonomik bunalımın etkenleri arasında son yıllarda baş döndürücü bir hızla artan petrol fiyatlarının çok önemli bir yeri vardır Bu önemli gerçek, aynı gerçeğin bir başka yanını daha gözler önüne seriyor. İran ve Irak arasındaki Körfez Savaşı'ndan sonra petrol fiyatlarının daha da artacağı çok açık ve somut bir gerçek olarak belirmiş bulunuyor

Dünyanın böylesine bunalımlarla kavrulduğu, gelişmiş ülkelerin bile bu sarsıntıdan oldukça büyük paylar aldığı bir dönemde "Tek yol Prof. Friedman'dır" gibi saplantılara takılıp kalmak, insanların kendi kendilerini aldatmasından başka neye yarar?

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında ekonomik ve siyasal konuları tek yönlü bakış açıları ile çözmeye olanak yoktur. İşte örnek İngiltere, işte örnek İsrail!

Bizde nedense "ideoloji" deyince akla hemen "Marksist ideoloji" gelmektedir. Yeryüzünde Marksist ideoloji olduğu gibi ondan da önce, kapitalist dünyaya yön veren çeşitli siyasi ve ideolojik görüşler vardır. Örneğin İngiltere'de Muhafazakar Parti iktidardan düşse ve İşçi Partisi iktidara gelse, herhalde "Marksıst" denebilecek bir ekonomi politikası uygulanacak değildir Uygulanacak olan yine kapitalist ekonomi yöntemleridir. Ancak, uygulamada biraz farklı, bir ölçüde değişik yöntemlere rastlanacaktır. Ama yine kapitalist ekonominin temel kuramları ve bu ekonominin gerektirdiği uluslararası bağlantılar korunacaktır.

Özetle. Prof. Friedman'ın önerileri ile oluşan ekonomi politikalarına karşı seçenekler, ille de Marksist, sosyalist uygulamalar değildir. Kapitalist düzen içinde de başka çözüm yolları, başka yol ve yöntemler vardır.

"Başka yol yoktur" gibisinden görüş sahipleri, bir bakıma, çok eleştirdikleri, Marksist uygulamalar dışında çözüm yolu görmeyen bağnaz Marksistler'e benzemektedirler. Yaşadığımız çağın adı, yirminci yüzyıldır Yirminci yüzyıl, özgür tartışma ortamı içinde çeşitli çözüm yollarının tartışıldığı bir özgürlük çağının adıdır. Ve yirminci yüzyılda değil Marksist ideolojiler, kapitalist ideolojinin bir kısım çözüm yollarına da gözleri kapatmanın akıl ile mantık ile bağdaşır ne yanı vardır?

(Cumhuriyet, 27 Kasım 1980)

YARGIÇ GÜVENCESİ...

Türkiye'nin bundan sonraki Anayasal düzeninde yargı erki ne gibi güvencelere bağlanacak?

Hukuk devletinin sağlam temellere dayanması için bu soruyu sormak ve yanıtını aramak gerekir. Anayasa'nın verdiği yetkileri kullanan Anayasa Mahkemesi ve Danıştay gibi yüksek mahkemelerin günlük basın polemikleri ile yıpratılmak istendiği bir dönemde, bu soru ve bu sorunun yanıtı daha da önem kazanmaktadır.

Yargıçlara güvence sağlanması, XIV. ve XV'inci yüzyıllara kadar dayanır. Kamu hukukçuları ilk yargı güvencesinin, Fransa'da XI'inci Luis tarafından 1467 yılında yayınlanan bir fermana dayandığını söylerler. Bu fermanda, yargıçların ancak ölüm, çekilme ve yargıçlardan oluşan bir mahkemenin kararı ile görevlerinden alınacakları belirtilmekteydi. Yargıç güvencesinin bu tarihten de önceki bir başka fermana dayandığını ileri süren hukukçular da vardır. Bu hukukçulara göre, yargıç güvencesinin ilk yasal kaynağı Fransa'da VI'nci Philippe'nin yayınladığı 1342 tarihli bir kararnamedir.

Yargıçlara tanınan güvencenin derli toplu bir yasal metni, 1701 tarihli bir İngiliz yasasıdır. İngiltere'de Tudor ve Stuart hanedanlarının yargıçlar üzerindeki bitmez tükenmez baskılarından sonra, 1701 tarihli "Act of Settlement", yargıçların siyasal iktidar eliyle görevlerinden alınmalarını engelleyen yasal bir düzenleme getirmişti. Bu ilke, demokrasinin beşiği sayılan İngiltere'de, o tarihten bu yana artan güvencelerle yaşatılabilmiştir.

İngiltere'de yargıçlara tanınan bu bağımsızlık ve güvence, Amerika kıtasında da yasal metinlere geçirilmiş ve 1789 tarihli Amerika Birleşik Devletleri Anayasası, bütün yargıçlara yasal güvence sağlamıştır. Yargıçların tazminatlarının azaltılmayacağı bile bu anayasal güvenceye bağlanmıştır

Yargıçlara tanınan bu yasal güvenceler, siyasal olayların etkisiyle zaman zaman ortadan kaldırılmıştır. Özellikle Fransa'da 1848 ihtilalinden sonra yargıçlık güvencesi kaldırılmış, ancak bu toplumu sarsıcı ihtilal dalgalarına karşın yine de aynı güvence bir süre sonra yasalara konmuştur İhtilal rüzgarları sırasında, Fransa'da belli yargıçlar görevlerinden alınmışlar, ancak yasal güvenceler, bu tasfiye hareketinden sonra yeniden sağlanmaya

çalışılmıştır Fransa'da yargıç güvencesinin tümüyle kaldırıldığı bir başka dönem, 1940 tarihinde Mareşal Petain'in "Vichy" hükümeti günleridir. Fransa'nın Nazi işgalinden kurtulmasından sonra, yasal güvence yeniden anayasal metne bağlanarak pekiştirilmiştir.

Ülkemizde, yargı erkine tanınan ilk yasal güvence 1876 Anayasası'ndadır. 1876 Anayasası, "hakimlerin azledilemeyeceği" kuralını getirmiş ve padişahlık döneminde bile yargıçların hükümet emriyle görevlerinden alınamayacağını anayasal metne bağlamıştır. 1924 Anayasası, yargıçların "her türlü müdahalelerden azade" olduklarını belirtmiş, 61 Anayasası ve bu Anayasa doğrultusunda hazırlanan yargı erkine ilişkin yasalarla da yargıçlara en geniş güvenceler sağlanmıştır.

Tarihte, bu ölçüde derin kökleri bulunan yargıç bağımsızlık ve güvencesinin, bundan sonra da bu tarihsel gelişime uygun çözümlere bağlanması, hukuk devleti olmanın ilk ve vazgeçilmez koşullarından birisi olmalıdır.

Şunu hiç unutmayalım: Yargıçlara tanınan güvence, yalnızca bu yargıçların fizik varlıklarına ve kendilerine değil, topluma, adalet duygusuna, yargı bağımsızlığına ve onuruna ve de demokrasiye tanınmış güvenceler demektir.

Ve bunun içindir ki, "tarihi boyunca bağımsız yaşamış, hak ve hürriyetleri için savaşmış bulunan" Türk ulusunun layık olduğu "demokratik hukuk devleti" geriye dönüşlerle değil, ancak ileriye yönelişlerle güçlenebilir.

(Cumhuriyet, 28 Kasım 1980)

ODALAR VE ÜLKÜCÜLER...

Kısa adıyla, "Odalar Birliği" olarak tanıdığımız "Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği", kendi içinde "özel sektör fikrinin dinamik ve devamlı müdafaası" amacıyla "Özel Sektör Enformasyon Komitesi" kurmuş ve 1974-78 yılları arasında 3 milyon 981 bin TL para harcamıştır.

Yönetim Kurulu'nda AP eski milletvekillerinden Faik Türün, AP eğilimli Son Havadis yazarı Abdullah Uraz ve AP'li ı-

şadamı Şinasi Ertan'ın da bulunduğu, "Umumi Mağazalar T.A.Ş.", bu şirketin Genel Müdürü olan Sezai Dıblan'a "temsil tahsisatı" adı altında, hiçbir belgeye dayanmayan 3 milyon 90 bin TL ödeme yapmıştır.

Dıblan, bilindiği gibi, Umumi Mağazalar Genel Müdürlüğü yanında Odalar Birliği Başkanlığı da yapmıştır. Gerek Odalar Birliği, gerekse Umumi Mağazalar kasalarından çıkan toplam 7 milyon TL'nin, "özel sektörün dinamik ve devamlı müdafaası" amacıyla kimlere verildiği, bugüne dek aydınlığa kavuşmuş değildir.

Elimde bunların dışında Ankara Ticaret Odası Yönetim Kurulu Başkanı Necdet Esen'in, 2.10.1975 tarihinde Ülkü-Bir Genel Başkanı Prof. Orhan Türkdoğan'a yazmış olduğu bir mektup bulunmaktadır. Mektubu birlikte okuyalım:

"Gözbebeğimiz yavrularımızı milli ruh ve iman ile yetiştirmek için gösterdiğiniz gayretler, odamız tarafından takdirle karşılanmaktadır.

Oda Meclisimiz, büyük mücadelenize müzahir olmak maksadıyla derneğinize 10.000.- lira bağışta bulunmaya karar vermiştir.

Bilgilerinizi ve tayin buyuracağınız bir yetkilinin odamıza başvurmasını rica eder, milli kültürümüzü, tarihi ve manevi değerlerimizi yok etmek için girişilen tertipler karşısında yürüttüğünüz büyük vatan mücadelesinde sonsuz muvaffakiyetler niyaz ederim. Saygılarımla..."

Acaba, Odalar Birliği ve Umumi Mağazalar'ın paraları da böyle kuruluşlara mı gidiyor? Bilmiyorum. Bilmiyorum ama, Ankara Ticaret Odası'ndan, adlarının başında "Ülkü" ya da "Ülkücü" bulunan kuruluşlara yardım yapılıp yapılmadığını da doğrusu merak ediyorum.

Örneğin, 2.3.1974 gün ve 17/14 sayılı tediye fişi ile Ülkücü İzciler Derneği'ne herhangi bir para verilmiş midir? 21.3.1974 gün ve 23/13 sayılı tediye fişi ile Ülkücü İşçiler Derneği'ne ne amaçla para ödenmiştir? Bunlar ödenti midir, nedir?

Sonra efendim, 18.4.1974 gün ve 32/22 sayılı tediye fişi ile Ülkü-Bir'e ödenen 3 bin liranın anlamı ne, niçin ödenmiş bu para?

7.5.1974 gün 36/44 sayılı tediye fişi ile Ülkü Ocakları'na yapılan yardımın amacı ne, anlamı ne? Büyük Ülkü Derneği'ne

12.7.1974 gün ve 55/47 sayılı tediye fişi ile verilen para neyin ödentisidir? Büyük Ülkü Derneği'nin Çankaya Şubesi'ne 22.7.1974 gün ve 57/14 sayı, 12.2.1975 gün ve 12/8 sayı, 18.2.1975 gün ve 13/34 sayılı tediye fişleri ile yapılan ödemeler, Ticaret Odası'nın hangi ödeme cetvelinden verilmektedir? Ve de Ülkü-Bir Ülkücü öğretmenler ve Öğretim Üyeleri Derneği'ne Ankara Ticaret Odası'ndan yapılan 18.11.1975 gün ve 70/28 sayılı 10 bin TL'lik bağışın gerçek amacı nedir?

Oda Meclisi'nin 30.9.1975 gün ve 42 sayılı, İdare Heyeti'nin 25.9.1975 gün ve 76 sayılı kararlarının da ilgi çekeceğini sanıyorum.

Evet, konuyu ters çeviriyor ve soruyorum: Bu gibi ödentiler, bir başka kuruluş tarafından, adlarının başında "devrimci" ya da "ilerici" bulunan örgütlere yapılmış olsaydı, ne olurdu? Evet, ne olurdu?

Özel sektör, kendisini kimler eliyle nasıl koruyor? Bu soruyu ülkücü gençlere soruyorum. Niçin özel sektör ülkücü örgütlere para yardımı yapıyordu? "Dökülen kan bizim, yıkılsın liberal kapitalizm" diye sokaklara dökülen gençlerin örgütüne niçin "liberal kapitalist" örgütler para yardımı yapıyorlardı, niçin, niçin, niçin?

(Cumhuriyet, 29 Kasım 1980)

GENERAL'İN ÖLÜMÜ...

Cuma günü İstanbul'da Kartal-Maltepe Cami'inde toplanmıştık; Genel Yayın Müdürümüz Oktay Kurtböke'nin babası Emekli General İsmail Hakkı Kurtböke toprağa veriliyordu.

General Kurtböke, Atatürkçü ordunun bir subayıydı; ölümüne dek evinde sessiz sedasız bir yaşam sürdürdü. Ne bir bankanın yönetim kurulundan bol rakamlı temettü paylaştı, ne de tüccar odasından adına kesilmiş çekler aldı. Atatürkçü ordunun bir generali olarak, emekli aylığı ile yetinmeyi, özveri değil onurlu bir subay olmanın gereği sayarak yaşadı ve böylece öldü.

Toprağa verilirken ve mezarının üzerine birkaç kürek toprak atarken hep bunları düşünüyordum. Birçok silah arkadaşı gibi, emeklilik aylığını onuruna katık ederek, elinde filesi çarşı pazar dolaşarak ve otobüs dolmuş kuyruğunda saatlerce bekleyerek sürdürdüğü yaşamını, yine öyle sessiz sedasız kapatıverdi... Onuru ile yaşadı, onuru ile öldü.

Hanları, hamamları, katları, villaları, yazlıkları, kışlıkları, arabaları, kotraları olmadı; bir yönetim kurulu üyeliği kapmak için türedi politikacıların kapılarını aşındırmadı; bir şirketin murahhas üyesi olmak için adını, soyadını ve rütbesini bir hatır senedi gibi kullanmadı. Mustafa Kemal ordusunun subayı olmayı, Kemalist ordunun generali olmayı, ödüllerin en büyüğü, en yücesi, en görkemlisi sayarak asker gibi yaşadı, asker gibi öldü. Top arabasında bayrağa sarılı tabutu gözlerimizin önünde ağır ağır ilerlerken, "işte" diyordum, "Cumhuriyeti kuran, geliştiren, koruyan ve kollayan Mustafa Kemal ordusunun bir savaşçısını, Mustafa Kemal'in silah arkadaşlarından birini daha toprağa veriyoruz..." Cumhuriyeti, "kanla ve irfanla" kuran Kurtuluş Savaşı kuşağından, Balkan Savaşı şehidi Binbaşı Şevki Bey'in oğlu General İsmail Hakkı Kurtböke, son yolculuğuna çıkıyordu.

Hiçbir bankanın yönetim kurulunda bol rakamlı çeklere imzasını atmadan, hiçbir ticaret odasından aylığa bağlanmadan, emekli aylığı ile çalımsız ama onurlu bir yaşamı çocuklarına, torunlarına bırakarak son yolculuğuna çıkıyordu.

Bu toprakları emperyalist orduları ile pençeleşerek kurtaran, çocuk denecek yaşlarda cephelerden cephelere koşan, savaş alanlarında Mehmetçiklerle kaynaşarak düşman orduları ile çarpışan, savaşırken de gerilerinde şehit anaları, gözü yaşlı dul eşler bırakan işte bu kuşaktı; birer birer aramızdan ayrılan, bu yiğit, bu namuslu, bu onurlu kuşak...

Selam, saygı ve rahmet onlara...

(Cumhuriyet, 30 Kasım 1980)

ITT RÜŞVETİ...

ITT şirketini bilmeyen yoktur ITT (Uluslararası Telgraf ve Telefon Şirketi), dünyanın en güçlü çokuluslu şirketlerinden birisidir. Bu şirketin Türkiye'de de temsilciliği bulunmaktadır

ITT şirketinin Şili'de sosyalist Devlet Başkanı Allende'nin devrilmesi olayında etkin görev aldığı da bilinmektedir. Aynı şirketin, dünyanın birçok ülkesinde rüşvet dağıttığı da yapılan soruşturmalar sırasında ortaya çıkmıştır. Şirketin sorumluları, bu arada Türkiye'de de rüşvet dağıttıklarını açıklamışlardı.

O tarihten bu yana, ITT şirketinin Türkiye'de dağıttığı rüşvet ile ilgili bir soruşturmanın yapılıp yapılmadığını izlemeye çalışıyorum. Bilebildiğim kadar, bu konuda CHP hükümeti döneminde Başbakan Yardımcısı Dr. Faruk Sükan'ın bir girişimi olmuştu. Bu soruşturma girişimi nasıl sonuçlandı, bugün için Dr. Sükan başta olmak üzere pek bilen yoktur.

Gerçekten, ne oldu ITT soruşturması?

ITT soruşturmasından önce, "Uçak yapım şirketi Lockheed'in soruşturması ne oldu" diye sormak gerekir. Lockheed soruşturması ile ilgili olarak Genelkurmay Askeri Mahkemesi Savcılığı'nın, önce kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiğini, sonra zamanın Milli Savunma Bakanı Ferit Melen'in başvurusu üzerine bu kararın kaldırıldığını biliyoruz. Ama Lockheed soruşturmasının bugün ne aşamada olduğunu bilemiyoruz.

ITT şirketi ile ilgili soruşturmanın sonuçlanmadığı izlenimini edinince, bu şirketin Türkiye temsilcisinin kim olduğunu araştırmaya çalıştım. Geçenlerde, "Bir Yabancı" başlığı altında okuduğunuz yabancı, ITT şirketinin Türkiye temsilcisi John Kore Aho'dur.

Bir şirketin Türkiye'de rüşvet dağıttığı, ABD'nin yetkili kurulları önünde açıklanırsa, bizim de devlet olarak bu yolsuzluk üzerine var gücümüzle gitmemiz gerekmez miydi? Böyle olayları aydınlatmak, devlet olmanın gereklerinden biridir. Eğer bu gibi yolsuzlukların sorumluları, bağımsız mahkemeler önünde yargılanmazlarsa, devlet dediğimiz varlığın saygınlığı ne olur?

ITT temsilcisinin kim olduğu, Türkiye'de kimlerle dostluk, kimlerle ticari ilişkiler kurduğunu açıklamak elbette basının görevidir. Ben bu köşede, bu görevi karınca kararınca yerine getirmeye çalışıyorum. Kızan varmış, köpüren varmış, başıma dert açacak varmış... Bu gibi sözler, kusura bakılmasın, bana vız gelir tırıs gider! Ülkemizde bir takım garip adamlar var. Bazı gazeteler ve yazarlar, yolsuzlukları, rüşvet olaylarını açıklamaya çalışırlar. Nedense, devletten milyonlar vuranlar, hırsızlar, kaçakçılar, uğursuzlar hep yan gelip yatarlar da, gazeteler ve gazetecilerin başları belaya girer...

İşte somut olay: ITT Türkiye'de rüşvet dağıtmıştır. Rüşveti ITT adına kim ödemiştir, kime ödemiştir? Bunlar, ancak soruşturma yoluyla ortaya çıkarılır. Ben de diyorum ki, "Ne oldu bu soruşturma?" Ve bu soruşturmanın açılmasına, basın yoluyla da olsa katkıda bulunmaya çalışıyorum.

ITT Türkiye'de ne gibi çalışmalar yapmıştır? Bunu sormayalım mı? ITT hangi devlet kuruluşları ile temas etmiştir? ITT hangi yatırımlara girişmiştir? ITT şirketinin bir yan kuruluşu olan LMT şirketi, Türkiye'de hangi işleri almış, kimlerle ortaklık kurmuştur? Kıbrıs'taki Pimak şirketinin, ITT'nin temsilcisi John Kore Aho ile bir ilişkisi var mıdır, yok mudur?

Bu satırların çıkmasına sinirlenen, bağıran çağıran, başımıza iş açacaklarını söyleyenler; bizler görevimizi yapıyoruz. Kimbilir belki sizler de öyle...

(Cumhuriyet, 1 Aralık 1980)

EYÜBOĞLU...

Orhan Eyüboğlu'nu bugün toprağa veriyoruz.

Efendi, ılımlı, çelebi, hoşgörülü ama inançlı bir partiliydi. Parlamento kulislerinde sık sık biraraya gelir, beraberce bir aşağı bir yukarı dolaşırdık. Rejimin geleceğinden endişeliydi. Parlamentodaki bitmez tükenmez engelleme taktiklerinden acı duyar, "gitmez, böyle gitmez" diye söylenirdi.

Eyüboğlu, kişiliği üzerine "sağcı, solcu, ortacı" gibi etiketlerin kolayca yapıştırılacağı bir politikacı değildi. Sevecen yüz çizgilerinin ardında kararlı ve inançlı bir kişilik ve insancıl duygular yatardı. İnsanlığı, politikacılığının hep önünde gitti.

Son görüşmelerimizin birinde, bir yazlık ev yapmayı, bu evde sanatçıları, düşünürleri, yazarları, çizerleri konuk etmeyi düşündüğünü söylemişti.

Böyle bir düş kurmuştu. Parlamento kulislerinde bana sık sık bunları anlatıyordu. Siyaset çarklarının içinde yorulmuştu; olup bitenleri acıyla, üzüntüyle izliyordu. "Gitmez böyle, gitmez" diyordu.

Eyüboğlu'nun toprağa verileceği bugün, pek az kimsenin bildiği iki olayı okuyucularıma aktararak, kendisini saygıyla, rahmetle anmak istiyorum.

Doçent Server Tanilli, karanlıkta pusu kuran bir terörist tarafından vurulmuş ve hastaneye kaldırılmıştı. Doktorlar yaşamından endişe ediyorlardı. Tanilli'nin hemen yurt dışına götürülerek ameliyat edilmesi ve belkemiğine saplanan kurşunun çıkartılması gerekmekteydi. Durumu İstanbul'dan Tanilli'nin dostları bana bildirdiler. Başbakan Ecevit'e gidip, durumu anlatmak ve gerekli işlemlerin bir an önce başlatılmasına aracı olmak zorundaydım. Hemen parlamentoya koştum. O gün, Millet Meclisi'nde tartışmalı bir oturum vardı. Genel Kurul salonuna parlamenter olmayanların girmesi de olanaksızdı. Bunun için birçok bakana, milletvekiline ve senatöre, durumun Ecevit'e hemen anlatılmasını rica ediyordum. Bir ara Eyüboğlu'nu gördüm; koşarak Genel Kurul salonuna giriyordu; durumu anlattım; yoklamaya yetişecekti; "ben sizi ararım" dedi ve hemen salona girdi.

Akşam evimden arıyordu. Durumu kısaca özetledim ve olayı birçok milletvekili ve senatöre anlattığımı da bildirdim. Eyüboğlu, "bu insanların can güvenliğini koruyamıyoruz, bize bunun utancı yeter; merak etmeyin; şimdi Başbakanla konuşur gerekeni yaparız" dedi. Gerçekten hemen Ecevit'i aramış ve gerekeni yapmıştı.

Sonradan öğrendim; Eyüboğlu'ndan önce başvurduğum milletvekilleri, bakanlar ve senatörlerden bir teki gidip Ecevit'e, Tanilli ile ilgili bilgi vermemişti!

Eyüboğlu, Tanilli'nin sağlık durumu ile çok yakından ilgilendi, her gördüğü yerde sordu; "Hocanın durumu nasıl?" Ben de bana ulaşan bilgileri aktardım. Bir ara, Tanilli'nin bakımı için gerekli döviz, bürokratik engeller nedeniyle gönderilememişti. Yine Eyüboğlu yardıma koştu.

CHP eski Genel Sekreterlerinden Dr. Kamil Kırıkoğlu'nun sağlık durumu ile yakından ilgilenen, Kırıkoğlu'nun yurt dışında ameliyat edilmesini sağlayan ve bu namuslu politikacıyı havaalanlarından bakanlık arabası ile karşılayan, ölüm döşeğine kadar kendisiyle ilgilenen de yine Eyüboğlu'ydu.

Ben Eyüboğlu'nu hep bu yönleri ile tanıdım; bu yüzden kendisine saygım arttı.

Bu insancıl politikacıyı rahmetle ve saygıyla anıyoruz. Nur içinde yatsın...

(Cumhuriyet, 2 Aralık 1980)

"Yolsuzluk dosyaları nerede?"

Bu dosyalar, herhalde, Millet Meclisi'nin ilgili komisyonlarındaydı. Bunlar, politikacıların bulaştıkları yolsuzluk dosyalarıdır. Bir de politikacı yakınlarının karıştıkları yolsuzluklar var. Bu dosyalar nerede?

Bu dosyaları bulabilmek için önce müfettiş raporlarını bulmak gerekir. Müfettiş raporlarını bulunca iş kolaylaşır. Rapor hakkında ne işlem yapılmış? Soruşturma ne aşamada? İşlem yapılmamışsa niçin yapılmamıştır? Soruşturma niçin durdurulmuştur?

Örneğin, Garanti Bankası Merkez Şubesi'ndeki işlemlerle ilgili olarak, Bankalar Yeminli Murakıbı Ural Şekerci tarafından düzenlenen 18.5.1978 gün ve 1 sayılı rapor sonunda ne gibi işlem yapıldı? Demirel ailesinin şirketlerinden biri olan İNTO ile ilgili bu soruşturma ne oldu? Yine Şekerbank Merkez Şubesi'ndeki usulsüz kredilerle ilgili, Bankalar Yeminli Murakıbı Osman Tunaboylu tarafından hazırlanan 5.6.1978 gün ve 1 sayılı rapor ile hangi soruşturma başlatıldı? Şekerbank İzmir Şubesi ile ilgili, Bankalar Yeminli Murakıbı Aydın Esen tarafından düzenlenen 20.6.1978 gün ve 2 sayılı raporun sonucunda ne gibi işlemlere başvuruldu? Eskişehir Bankası Isparta Şubesi'ndeki işlemlerle ilgili, Bankalar Yeminli Murakıbı Tuncay Artun'un hazırladığı 16.6.1978 gün ve 4 sayılı raporun sonucu ne oldu? Emlak Kredi Bankası Isparta Şubesi'nde yine Murakıp Tuncay Artun'un hazırladığı 30.6.1978 gün ve 5 sayılı raporun sonucunda ne gibi işlemlere başvuruldu? Vakıflar Bankası Isparta Şubesi'nde Bankalar Yeminli Murakıp Yardımcısı İbrahim Boztepe'nin düzenlediği 13.6.1978 gün ve 8 sayılı raporun sonucunda ne oldu? Denizcilik Bankası Yenişehir Şubesi'ndeki kredi işlemleri ile ilgili olarak Bankalar Yeminli Murakıbı Cengiz Özkan'ca düzenlenen 31.3.1978 gün ve 82 sayılı raporun sonucunda ne yapıldı?

Devam edelim mi? Edelim.

Denizcilik Bankası Yenişehir Şubesi'ndeki kredi işlemleri ile ilgili olarak, Bankalar Yeminli Murakıbı Cengiz Özkan ve Yardımcısı İbrahim Toztepe tarafından düzenlenen 10.4.1978 gün ve 93 sayılı raporun "akıbeti" ne oldu? Yapı ve Kredi Bankası

Yenişehir Şubesi'nde Murakıp Özkan ve yardımcısı Toztepe tarafından hazırlanan 10.4.1978 gün ve 10.4 sayılı rapor üzerine ne yapıldı? Ticaret Bankası Yenişehir Şubesi'ndeki işlemlerle ilgili olarak, aynı murakıp ve yardımcısınca düzenlenen 30.3.1978 gün ve 7.1 sayılı raporun sonucunda ne yapıldı?

Şu yukarıda okuduğunuz bütün soruşturmalar, Demirel'li şirketlerle ilgilidir. Ve bu raporlara konu olan kredilerin aritmetik toplamı 260 milyon TL'yi aşmaktadır.

Gelelim HEMA Şirketler Topluluğu'na...

HEMA Şirketler Topluluğunun Etibank'tan bir milyar TL'yi bulan kredilerle ilgili olarak Bankalar Yeminli Murakıbı Evren Tulga tarafından düzenlenen 17.3.1978 gün ve 4 sayılı raporun Maliye Bakanlığı'nca Cumhuriyet Savcılığı'na gönderildiğini biliyoruz; daha sonra ne oldu? Bu paralar HEMA'dan alındı mı, alınmadı mı? Vakıflar Bankası Müfettişi H. Şükrü Oruç tarafından düzenlenen, 30.5.1978 gün ve 41/2 sayılı ön rapor, rapordan sonra Ankara 10 ve 6'ncı İcra Memurluğu'nca işleme konan 90 milyon 583 bin 925 lira 50 kuruş ödendi mi, ödenmedi mi? Ne oldu bu dosya? Ne oldu bu milyonlar?

Bitmedi efendim, biter mi?

Bankalar Yeminli Baş Murakıbı Orhan Emirdağ tarafından Anadolu Bankası Beyoğlu Şubesi'nde yapılan incelemeler sonucu düzenlenen 15.6.1978 gün ve 20 sayılı rapora göre, Tercüman gazetesi sahibi Kemal Ilıcak'lı firmalara açılan kredilerle ilgili soruşturma ne oldu?

Yapı ve Kredi Bankası Çemberlitaş ve Şişli Şubeleri'nde yapılan incelemeler sonucunda Bankalar Yeminli Murakıbı Yılmaz Ocakçıoğlu tarafından düzenlenen 6.6.1978 gün ve 5 sayılı raporla Ilıcak'lı firmalara 300 milyon TL'yi aşkın kredi verildiği saptanmıştı, ne oldu bu dosyalar?

Yine Yılmaz Ocakçıoğlu tarafından hazırlanan, 3.3.1978 gün ve 1 sayılı raporla, Türk Ticaret Bankası'nın Nuruosmaniye ve Şişli Şubeleri işlemleri incelenirken, Ilıcak'lı firmalara 90 milyona yakın kredi kullandırıldığı belirlenmişti. Ne oldu bu dosya?

Bankalar Yeminli Murakıbı Yener Görmen ve Abdulhalik Berber tarafından düzenlenen 28.4.1978 gün ve 1-10 sayılı raporda Halk Bankası Adana Şubesi'nden Ahmet Sapmaz'a tam 160 milyon, 220 bin 305 lira 28 kuruşluk kredi sağlandığı belirlenmişti, evet ne oldu bu dosya?

Efendim, işte böyle! Dosyalar mı aranıyor, işte sizlere dosyaların ipuçları, sayı ve tarihleri...

Şimdi göreceksiniz sayın okurlar, bizler bunları saptayıp yayınladığımız için "komünist, Marksist, vatan ve millet düşmanı" ilan ediliriz; bu kredileri alan ve verenler de "milliyetçi, mukaddesatçı" ve de "maneviyatçı" olurlar.

Ne derseniz deyin, kuran iyi kurmuş bu düzeni!..

(Cumhuriyet, 3 Aralık 1980)

OLAYLARIN DİLİ...

Hükümet, İsrail ile ilişkilerin en alt düzeye indirilmesine karar verdi. Bu kararın çeşitli yönde yankılar uyandırması, bir cephede yerilmesi, bir başka cephede alkışlanması doğaldır. Çünkü dış politika, soyut ilkelerin değil somut ulusal çıkarların söz konusu olduğu bir alandır. Ve yine dış politika, ulusal çıkarlarla, uluslararası siyasal dengelerin birarada yaşatılmak istendiği, çok yönlü bir dünyadır. Böyle bir dünyada olayların dili, politika yazarlarının satırlarından dökülen esnek yorumlardan çok ama çok daha güçlüdür.

İsrail ile ilişkilerimizin en alt düzeye indirileceğine ilişkin haberi, ilk kez gazeteniz Cumhuriyet'te genç arkadaşımız Sedat Ergin'in kaleminden okuduğunuzda herhalde birçok kişi gibi siz de şu soruyu sordunuz:

- Demirel hükümetinin Dışişleri Bakanı Erkmen, İsrail yanlısı bir politika izlediği için düşürülmüş değil miydi?

Evet, anımsayacaksınız, MSP tarafından verilen ve CHP tarafından da desteklenen gensoru önergesi sonucunda Erkmen düşürülmüştü. Bu olay üzerinde çeşitli yorumlar yapıldı. Gensorunun Atatürkçülüğe aykırı olduğu, Erkmen'in Atatürkçü dış politika izlediği, Atatürkçü dış politika izlediği için düşürüldüğü, basınımızda birçok arkadaşımız tarafından çok yazıldı, çizildi.

İsrail ile siyasal ilişkilerde bulunmanın Atatürkçülükle uzaktan yakından ne ilgisi vardı? Hiç şüphesiz, Atatürkçülükle, İsrail ile diplomatik ilişkileri kesip kesmemenin hiçbir ilgisi olamazdı.

Fakat, özellikle sağ basının sözcüleri, onlarla birlikte, alafranga sağcılığın uygar ve Batılı görünen kalemleri, o günlerde hep bu konuyu işlediler:

- Atatürkçülük elden gidiyor...

Bugün, aynı İsrail ile ilişkiler dondurulуyor. Peki, aynı satırların sahipleri, bugün eski görüşlerinde direnebilecekler mi? Yine, "Atatürkçülük elden gidiyor" gibisinden yorumlar yapabilecekler mi? Pek sanmıyoruz. İsrail ile ilişki kurmak gibi kesmenin de Atatürkçülükle bir ilişkisi yoktur. Bu gibi kararlar, başka başka nedenlerle alınır. Ve kararların temelinde ulusal çıkarlar, dünya ve bölge dengeleri ile ilgili çok yönlü ilişkiler yatar. Ama MSP ve CHP, bu konuda bir gensoru önergesinde aynı doğrultuda oy kullanırlarsa, bu "Yeşil Komünizm ile Kızıl Komünizm'in ittifakı" olarak yorumlanır; üstelik bu yorumların üstüne bir de "Atatürkçülük" etiketi yapıştırılırsa, işte olayların dili, bu gibi arkadaşları böyle çarçabuk yalanlar.

Ortadoğu'da sıcak savaşların baş gösterdiği, İslam ülkeleri arasında kızgın savaşların patlak verdiği bir bölgede, bu gibi kararların çok daha başka boyutlarda görülmesi ve değerlendirilmesi gerekir.

Eğer karşı çıkılan, "İslamcı" ve "şeriatçı" bir düzen ise eğri oturup doğru konuşalım. Şeriatçılık Amerikan yanlısı ise hiç sesimizi çıkarmayalım, hatta sırtlarını sıvazlayalım, arka çıkalım; ama aynı şeriatçılık, İran'da olduğu gibi bir ölçüde anti-Amerikan tutum takınıyorsa, buna karşı çıkalım, lanetleyelim, bağıralım çağıralım ve elimize kalemi alıp şeriatçılığa karşı yazılar yazalım:

- Atatürkçülük elden gidiyor...

Beyler, Atatürkçülük böyle konulara araç edilecek bir kavram değildir. Atatürkçülük, ulusal bağımsızlık, ulusal bilinç, ulusal onur demektir. Atatürkçülüğü, Cezayir Kurtuluş Savaşı'nda olduğu gibi yoksul ulusların kurtuluş savaşlarında hiç anımsamayanlar, İsrail yanlısı politikalar için Atatürkçülüğü kullanmaya kalkarlarsa, bu, ayıpların en büyüğü olur, en büyüğü!..

(Cumhuriyet, 4 Aralık 1980)

YÜREK SIZLAMADAN...

Vakıflar Bankası'nın Hisarbank'a yatırdığı 100 milyon lirayı çekmeye karar verdiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu kararın alınmasında etken olan Devlet Bakanı Sayın Mehmet Özgüneş'i yürekten kutlarız.

Bugün, aynı Vakıflar Bankası ile ilgili bir başka dosya açacak ve "HEMA" ile ilgili kredi işlemlerine yakın bir mercekle bakacağız.

HEMA Traktör Sanayi ve Ticaret A.Ş. 10 Ekim 1977 tarihinde Vakıflar Bankası Ankara Şubesi'ne başvurarak, 355 adet Ford marka traktör bedeli karşılığı olan 7 milyon 574 bin 817 İsviçre frangı (yani efendim, 62 milyon 296 bin 814 lira), "kabul kredili ithalat"a aracılık etmesi için başvuruda bulunmuştur. Bu tarihten iki gün sonra Genel Müdür Halil Harmancı ve yardımcısı A. Çetin Özkan, HEMA'nın başvurusunun kabul edilmesini isteyen bir yazıyı, Ankara Şubesi'ne göndermişlerdir. 12.10.1977 gün ve 1110 sayılı bu yazıyla HEMA'ya kredi açılmıştır.

Bu tarihten önce aynı Genel Müdürlük, 14.6.1977 gün ve 577 sayılı yazı ile aynı şirketin kredi istemini reddederken, aradan dört ay geçtikten sonra kredi sağlanması, herhalde sizlere de ilginç gelmiştir. Bankalar Yasası'nın 38'inci maddesine göre, 750 bin lirayı geçen krediler için Yönetim Kurulu kararı gerekirken, HEMA için bu zorunluluğa uyulmamış ve Yönetim Kurulu kararı olmaksızın 62 milyonluk kredi, çay ısmarlarcasına HEMA'ya ikram edilmiştir.

Yine Vakıflar Bankası'nın 20.1.1975 gün ve 16/003877 ve 15.11.1976 gün ve 7620/76796 sayılı yazıları ile aynı HEMA'ya toplam 55 milyonluk kredi açılmıştır. Bu kredinin "sanayi yatırımı" için kullanılması gerekirken "traktör dışalımında" kullanılması da kredi düzeninin sanayileşmeye değil aracılığa yaradığını gözler önüne sermektedir.

Evet, bıkmadıysanız biraz daha devam edelim.

HEMA, 5.7.1979 tarihinde Vakıflar Bankası Ankara Şubesi'ne başvurarak 448.947,29 sterlinlik (13 milyon 607 bin 734 lira) teminat mektubu almıştır. 12.7.1977 gün ve 8234 sayılı bu teminat mektubu da Bankalar Yasası'na aykırı olarak verilmiş bulunmaktadır.

Banka yönetim kurulunun HEMA'ya açılmış bir kredisi bulunmamasına karşın, yine de aynı firmaya önce 1.013.071 sterlinlik, sonra da 18.000.000 sterlinlik garanti mektupları verilmiştir.

Bu olayların bir başka özelliği de şudur. Bu işlemler için Ankara Savcılığı kovuşturma açmıştır. Savcı kovuşturma yaparken, bankanın yönetim kurulu üyeleri, "biz HEMA'ya kredi sağlamadık" gibisinden başvurularda bulunmuşlardır.

İşte şimdi gelelim işin "püf" noktasına.

HEMA'ya 62 milyonluk kredi açılması için Genel Müdür Halil Harmancı ve yardımcısı A. Çetin Özkan tarafından hangi tarihte emir veriliyor? 12.10.1977. Bu tarihten sonra 10.5.1978 günü, yönetim kurulu bu krediyi görüşüyor ve 25815 sayılı karar ile daha önce verilen krediye hukuksal kılıf hazırlanıyor. Bu kararla ilgili toplantıda banka yönetim kurulu başkanı olan Vakıflar Genel Müdürü'nün yokluğunda, başkan yerine yönetim kurulu üyesi Ali Rıza Zorluoğlu (hani canım şu Çocuk Esirgeme Kurumu Başkanı), imzayı atıveriyor. Kredi işlemlerinde imzası olan, Vakıflar Bankası Genel Müdür Yardımcısı A. Çetin Özkan, gel zaman git zaman bankanın genel müdür vekilliğine oturtuluveriyor. HEMA'nın bu usulsüz kredisine karşı çıkan, bankanın orta vadeli krediler müdürü de görevinden alınıp başka yere sürülüveriyor. HEMA'nın bu kredilerine karşı çıkan banka yöneticileri de ısrarla yönetimden uzak tutuluyorlar.

Durum kabaca ve özetle böyledir!

Ben bunları yazıp, noktaladıktan sonra görüşümü yineleyeyim: Böyle güçlü, sırtını siyasal güçlere dayamış firmalar, devlet bankalarından böyle krediler alırlar, bunlara karşı çıkan namuslu ve erdemli bürokratlar süründürülür ve bunları yazan bizler, "komünist, marksist, tepeden inmeci, vatan ve devlet düşmanı" ilan ediliriz. Bu kredilerden yararlananlar, milyonlar vuranlar, devlet paraları ile zengin olanlar da "milliyetçi, mukaddesatçı ve maneviyatçı" olarak ortalıklarda dolaşırlar.

Bu belgeleri, göğüslerinde insan yüreği taşıyanlara sunuyorum. Bilgilerinize!..

(Cumhuriyet, 5 Aralık 1980)

LASTİK UZUYOR...

1973 yılından önce lastik dışalımında gümrük vergisi oranı yüzde 40, istihsal vergisi yüzde 25 olarak belirlenmişti. Yurt dışından lastik getirip satanlar, bu oranlara göre vergi öderlerdi. 10.8.1973 tarihinde çıkan 7/6959 sayılı kararname ile bu oran iki yıl süre ile yüzde bire, evet yüzde bire indirilmiştir. Daha sonra kararnamenin yürürlük süresi, 15.11.1977 gün ve 16114 sayılı kararname ile iki yıl daha uzatılmıştır.

Tarımsan Tarımsal Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş., 4.2.1976 tarihinde Ticaret Sicili'ne kaydolmuştur. Kurucuları; Kemal Ilıcak, Ali Çekiç, Güneri Civaoğlu, Hakkı Özkazanç, Arslan İçsevgi'dir. 500 bin lira sermaye ile kurulan şirketin sermayesi 29.11.1976 tarihinde 3 milyon, 18.11.1978 tarihinde de 10 milyona çıkarılmıştır. Sermaye artırımında bulunulurken, şirkete yeni şirketler de ortak olmuştur.

Ticaret Sicili kayıtlarına göre, "Morsu Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş." ile "Saba-Otokırklar Otomobilcilik Ticaret A.Ş.", Tarımsan şirketinin ortaklarındandır.

10.2.1970 tarihinde 1 milyon sermaye ile kurulan "Morsu, Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş." şu kurucu ortaklardan oluşmaktadır: Naham Susar, Vedat Moreno, Zeki Susar, Yusuf İçsevgi, Yaşuva Susar

25.11.1965 tarihinde kurulan "Saba-Otokırklar Otomobilcilik Ticaret A.Ş"nin kurucu ortakları da şunlardır: Salamon R. Mitrani, Davit Abaruh, Hayim R. Mitrani, Sultane R. Mitrani, Hanna Ana Abaruh, Vivyan R. Mitrani...

Tarımsan şirketine, bu şirketlerle birlikte Ter-Oto Tercüman Motorlu Araçlar Sanayi ve Ticaret A.Ş., Sami Metiner, Hayati Metiner, Erol Aksun, Arslan İçsevgi de ortak olmuşlardır.

Bu konularda araştırma yapacaklara, Ticaret Sicili gazetesinin 29.11.1976 gün ve 105 sayılı, 18.11.1978 gün ve 391 sayılı nüshalarını incelemelerini salık veririz.

Tarımsan şirketinin Ticaret Sicil sayısı: 136929/84352, kayıtlı bulunduğu vergi dairesi Ka-454'tür. Şirketin 1977 kazancı 52 milyon 339 bin 707 TL, 78 kazancı 227 milyon 249 bin 790 TL, 79 kazancı da 12 milyon, 763 bin 307 TL'dir.

Özetle, Ilıcak'lı, Moreno'lu, Abaruh'lu, Mitrani'li şirket, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" milyonlar ve milyonlar kazanmaktadır. O zaman soracağız:

Lastik dışalımında vergi oranı yüzde 40'tan yüzde bire indirildikten sonra Tarımsan'a kaç tane ithalat izni verilmiştir?

Araştırma yapacaklara yardımcı olmak üzere Ticaret Bakanlığı dosyalarındaki birkaç ithalat belge sayısı verelim:

59-015454 sayı ve 18.10.77 gün, 59-015754 sayı 18.10.77 gün, 59-015754 sayı ve 15.10.76 gün, 59-015754 sayı ve 4.10.76 gün.

Bunlarla ilgili belge sayıları da gerekli olursa, bu sayıları da yazalım: 12104, 12093, 23447, 22482...

Sayılar insanı sıkar, daha fazlasını vermeyelim. Tarımsan ile birlikte bu şirketin ortak kuruşları, birçok bankadan kredi almışlardır. Kredi alınan bankalar arasında, yönetim kurulu başkanlığını Osman Kibar'ın yaptığı Anadolu Bankası da vardır.

Örneğin, Susar'lı Moreno'lu Morsu Sanayi Ürünleri İhracat ve İthalat A.Ş., Anadolu Bankası'ndan 18.5..1977 gün ve 162-133 sayılı kararla 8 milyonluk kabul kredisi, Mitrani'li, Abaruh'lu, Saba Otokırklar Otomobilcilik Tic. A.Ş.'ye yine 8 milyonluk kabul kredisi sağlanmıştır. Mitrani'li, Abaruh'lu Saba Oto-Kırklar'ın bu kredisi, Ilıcak'lı Tarımsan şirketine kullandırılmıştır. Saba Otokırklar'ın Anadolu Bankası'ndan aldığı kredi 18.5.1977 gün ve 159/133 sayılıdır

Bir devlet bankası olan ve Tercüman gazetesi yazarı Osman Kibar'ın hünerli yönetimindeki Anadolu Bankası, 21.9.1977 gün ve 337/229 sayı ile de Tercüman gazetesine 17 milyon 833 bin 334 lira kredi sağlamış, Tarımsan'ın ortağı Ter-Oto şirketine yine aynı bankadan 25.4.1975 gün ve 71-68 sayı ile 4 milyon 750 bin TL'lik kefalet mektubu verilmiştir.

İşte görüyorsunuz; bir yanda Ilıcak'lı, Abaruh'lu, Moreno'lu şirketler; öte yanda Osman Kibar yönetiminde bu şirketlere milyonlar dağıtan bankalar; bir başka yanda da milliyetçi Tercüman gazetesi!

Tarımsan şirketi, Yugoslavya'dan "Massey Ferguson" kaynaklı "IMT" ve "Tigar" markalı oto lastiği, Romanya'dan "Donobina" ve "Viktorya" marka oto lastiği, Güney Kore'den "Honkok" marka oto lastiği getirip satmıştır. Gazetesinde sabah-akşam sosyalizme küfür ettiren Kemal Ilıcak, iş ticarete gelince,

azınlık ortakları ile beraber sosyalist ülkelerle ticaret ilişkilerine girip milyonlar kazanmaktadır.

Eee, doğrudur; paranın dini, imanı, milliyeti, ideolojisi olmaz. Evet evet, kahrolsun komünizm, gelsin paralar!..

Şimdi soruyorum: Lastik dışalımında gümrük vergisi niçin birden bire yüzde 40'tan yüzde 1'e indirilmiştir? Bu tarihten sonra Ilıcak'lı, Moreno'lu, Abaruh'lu, Susar'lı şirketler ne kadar lastik getirip satmışlardır? Bu şirketler hangi devlet bankalarından kaç milyon liralık kredi almışlardır? Bu firma, Zirai Donatım Kurumu hesabına niçin yapay gübre dışalımında komisyonculuk yapmıştır ve bu komisyonculuktan kaç lira kazanmıştır?

Ve Tarımsan, son günlerde Ziraat Bankası'na başvurup yeni bir kredi istemiş midir? İşlemler ne aşamadadır?

Yineliyorum: Biz bu gibi soruları sorup, böylesine belgeleri yayınlayınca, "vatan ve millet düşmanı, komünist" ilan ediliriz, başımıza binbir türlü bela getirilir; ama bu şirketler, bu şirketlerin sahipleri, bu şirketlere devletin milyonlarını peşkeş çekenler de bir elleri yağda, bir elleri balda günlerini gün ederler.

Bu belgeleri, insan yüreği taşıyan vicdan sahiplerine sunuyorum. Bilgilerinize...

(Cumhuriyet, 6 Aralık 1980)

NAMUSLU OLMA SUÇU

Başbakan Sayın Bülent Ulusu'nun geçmiş dönemlerle ilgili yolsuzluk dosyaları üzerinde durulmasını isteyen genelgesini sevinçle karşıladık. Umarız, geçmiş dönemlerin kirli çamaşırları, bürokrasi çarklarında hiçbir engelle karşılaşmadan bir bir ortaya çıkartılır. "Umarız" diyorum, çünkü geçmiş dönemlerde bu tür yolsuzlukları ortaya çıkaran namuslu devlet memurlarının başlarına gelmeyen kalmamıştır. Devlet hazinesini koruyan nice namuslu devlet memuru, yerden yere çarpılmış, sürüm sürüm süründürülmüştür.

Örnek ister misiniz? İsterseniz anlatayım:

"Mobilya yolsuzluğu" geçmiş dönemlerin önemli dosyalarından biriydi. Bu yolsuzluk, gazeteniz Cumhuriyet'te bütün

ayrıntıları ile sergilenmişti. Arkadaşımız Altan Öymen ile birlikte, dosyalar üzerinde nasıl geceli gündüzlü çalıştığımızı şimdi acı acı anımsıyorum.

Mobilya yolsuzluğu, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'in "hayali şirketler" aracılığı ile yurt dışına mobilya satmış görünerek devleti "vergi iadesi" adı altında yirmi milyon lira dolandırması olayıdır.

Bu olayı ortaya çıkartan devlet memurlarının kimler olduklarını ve bugüne kadar başlarına neler geldiğini, bilen var mıdır?

Bu yolsuzluk ortaya çıkartıldığında, Ticaret Bakanlığı Müsteşar Şeref Durugönül, Bern Ticaret Ataşesi Tarık Celal Güven, yardımcıları Ayhan Yaman ve Güneş Üçer'di. Yolsuzluk dosyası gazetemizde yayınlandıktan sonra Durugönül, daha önce atandığı bakanlık müşavirliğinden alınıp, Diyarbakır Ticaret Müdürlüğü'ne, Bern Ticaret Müşaviri Tarık Celal Güven Karaçi'ye, yardımcıları Ayhan Yaman Cezayir'e, Güneş Üçer Cidde'ye, sekreter Mediha Engin de Ankara'ya atanmışlardır.

Neydi bu insanların suçları? Bu insanların suçları, Yahya Demirel'in mobilya dışalımında alıcı firma olarak gösterdiği firmaların ticaret sicillerine kayıtlı olmadığını, yani "hayali" olduklarını, Yahya Demirel'in Arden Şellefyan ile ticari ilişki kurduğunu saptayıp, bunu Bakanlığa bildirmeleri; yani devlet memuru olarak görevlerini yapmalarıydı. Suçları yalnızca buydu.

Türkiye'de birçok insan için, Ceza Yasası'nda ve ceza yaptırımı içeren öteki yasalarda yer almayan bir suç çeşidi vardır. Bu, "namuslu olmak suçu"dur! Eğer namuslu devlet memuru isen, haksızlıklara, yolsuzluklara karşı çıkıyorsan, "namuslu olma suçu"nu işlemiş olursun ve bu suç senin yakanı hiç bırakmaz.

Durugönül'ün evi iki kez bombalandı, penceresine ateş edildi. Tarık Celal Güven, CHP hükümeti döneminde merkezde bekletildikten sonra, geçen yıl Münih'e atandı, aradan dört ay geçmeden yönetmelik gereğince dört yıl kalması gereken görevinden, AP hükümeti Ticaret Bakanı Halil Başol tarafından geri çağrıldı. Yardımcısı Ayhan Yaman, CHP hükümetinin son zamanlarında yollandığı Bern Ticaret Ataşe Yardımcılığından yine Başol tarafından geri çağrılıp Erzurum'a sürüldü; bu işleme karşı dava açtı, Danıştay kararı gereğince aynı göreve yeniden gitti; bu kez yine merkeze alındı. Yolsuzluğun ortaya çıkarıldığı günlerde Bern Ticaret Ataşeliği'nde sekreter olan Mediha Engin de bu kıyımdan kendini kurtaramadı.

Ve bu insanlar kimseye dert anlatamadılar. Ama Yahya Demirel milyonları cebine atarak İsviçre kumarhanelerinde yeşil çuhalar üzerine iskambil kağıtları saçtı. Mıgırdıç bu paralarla Avrupa'daki lüksüne yeni lüksler kattı. Yolsuzluğu ortaya çıkaranlar da sürüm sürüm süründüler; bölünmez, parçalanmaz devlet adına!

Bu insanlar devlet hazinesini korudukları için böylesine süründürüldüler. Yok başka yorumu, yok!

Yeniden yazıyorum: Bizler, bu gibi yolsuzlukları sergilediğimiz, bu gibi namuslu insanları kamuoyunda kalemimizle savunduğumuz için "devlet ve millet düşmanı, komünist" ilan edildik. Devlet hazinesini soyan arsızlar, hırsızlar, kaçakçılar ve uğursuzlarsa yine dümenlerini döndürmeye devam ettiler.

Bu konuyu da tıpkı ötekileri gibi insan yüreği taşıyan vicdan sahiplerine sunuyorum. Bilgilerinize...

(Cumhuriyet, 7 Aralık 1980)

DR. BULUT...

Son beş yıl içinde birçok aydın teröristlerin kurşunları altında can verdi; birçok altın beyin ve yürek bu kör kurşunlarla yok olup gitti...

Bu insanlardan biri, yakın arkadaşım, dostum Dr. Necdet Bulut'tu. Bulut, iki yıl önce bu gün, onur ve erdem dolu yaşamına gözlerini kapamıştı. Karadeniz Teknik Üniversitesi girişinde eşi ve oğlu ile birlikte kurşun yağmuruna tutulan Dr Bulut, birkaç gün ölüm ile pençeleştikten sonra bedenine saplanan kurşunlara yenik düşmüştü. Anısı önünde saygıyla eğiliyorum.

Tanınmış, dostluk kurulmuş, arkadaşlık edilmiş insanların ölümleri insanı bir başka türlü sarsıyor. Savcı Doğan Öz, tıpkı Dr. Bulut gibi yakın dostumdu. Ölümünden iki gün önce gazeteye gelmişti; oturmuş konuşmuştuk. Doçent Bedrettin Cömert, ölümünden birkaç gün önce, bir pazar günü büroya gelerek son yazısını bırakmıştı. Öz de, Cömert de birkaç gün sonra öldürüldüler. Bu iki ölüm, yüreğime iki kor ateşi gibi düştü; yandım, kahroldum.

Abdi İpekçi ile ölümünden on gün önce İstanbul'da birlikte yemek yemiştik. Yine ölümünden beş gün önce, Intercontinental Oteli'nde düzenlenen bir açık oturumda beraber konuşmuştuk. İpekçi, oturuma katılan bir sağcı yazarla giriştiğimiz sert tartışmanın sonunda söz almış ve "Uğur Mumcu'nun bütün düşüncelerine katılıyor, altına imzamı atıyorum" demişti.

İpekçi'nin ölümünü duyar duymaz, bu açık oturumu ve bu oturumdan sonra kendisine teşekkür ettiğimde ışıl ışıl parıldayan gözlerini ve güleç yüzünü anımsamıştım; yüreğim bu acıyla burkulmuş ve gözlerimden yaşlar boşanmıştı.

Bu acımasız terör, soldan ve sağdan birçok kurban aldı. Prof. Nihat Erim'i, Prof. Bedrettin Karafakioğlunu, Doç. Orhan Yavuz'u, yazar İlhan Darendelioğlu'nu, İsmail Gerçeksöz'ü, Ali İhsan Özgür'ü, Gani Bozarslan'ı, Kemal Türkler'i, Cevat Yurdakul'u, Hakan Yurdakuler'i, Gün Sazak'ı, bunlarla birlikte nice öğrenciyi, işçiyi, köylüyü, polisi, subayı, askeri, bu acımasız terörün kanlı çarkları birer birer, alıp alıp götürdü.

Bir yanda sağcısıyla, solcusuyla, genciyle, yaşlısıyla, işçisi, köylüsü ile terör kurbanları; öte yanda ellerine ikiyüz üçyüz bin liralık silah tutuşturulan katiller; Tüysüzler, Oduncular, Ağcalar... Peki, ya bunlara silah verenler, para, araç ve gereç sağlayanlar, bunları yönlendirenler, ölüm listeleri hazırlayanlar?.. Onlar, onlar nerede?

12 Eylül harekatından sonra bunların bir kısmı yakalandı, bir kısmı da soluğu yurt dışında aldı! İşte böyle bir aşamada, terör davalarına bakacak askeri yargıçları baskı altında tutmak için binbir yol ve yöntem deneniyor. Yargıçları korkutmak, sindirmek için elden ele bildiriler dolaştırılıyor, gazetelerde bazı askeri savcılar, bazı askeri yargıçlar hedef gösteriliyor. Ve bu sinsi kampanya giderek yoğunlaşıyor.

Yalnızca 12 Eylül'den bu yana ele geçen silah ve mermi sayısı, ülkemizin nasıl bir iç savaş eşiğine getirildiğini gözler önüne seriyor. Kanlı katil çeteleri, bir sağdan bir soldan, bütün aydınları, politikacıları, teker teker öldürmek için bir kanlı takvim hazırlayıp, her gün bu takvimden bir yaprak koparıyorlardı. Bunları hepimiz görüyor, duyuyor ve biliyorduk.

İşte şimdi askeri yargı, bu kanlı takvimin sorumlularını yargılamak için kollarını sıvadığında türlü baskılarla karşılaşıyor; nedeni belli değil mi?!

Bu katil çeteleri biliyor; örneğin bir Dr. Necdet Bulut olayı aydınlığa kavuşsa, ötekileri de çorap söküğü gibi art arda sıralanacak; bir Cevat Yurdakul davasından bir başka çeteye, çetelerin uğursuz karargahlarına ve bu karargahlardaki belgelere kadar uzanılacak. Ve Türkiye'yi bugünlere getirenlerin kanlı parmak izleri saptanacak...

Bütün terör kurbanlarının kanlı kefenleri ve sessiz mezar taşları, devletten bu görevi bekliyor...

Mahkeme eliyle aldığımız tekziptir.

Sayın Uğur Mumcu,

Kaçakçılık sorununa eğilmeniz takdire şayandır. Ancak eski bir silah kaçakçısı ve sabıkalısı olduğu açıklanan itirafçı ile işbirliği içinde olmanız, itirafçı denilenin de yazıda açıklamalar karşısında parasal çıkarlar gözetmesi karşısında, amaçladığınız hizmete gölge düşmez mi?

Adı geçen kişi, İzmir Polisi'ni kendisine işkence etmekle suçlamakta, Türkiye Cumhuriyeti'nde kendisine yardımcı olacak bir makamın bulunmadığını beyan etmektedir.

1960 yılından beri Sağlamerler Kollektif Şirketi kurucusu ve ortakları olarak birer ticaret erbabıyız. Bizlerden Fehmi Sağlamer, Samsunspor Kulübü'nün başkanlığını şerefle ifa etmiştir.

İyi bir yargıya varmak için tarafları anlamak ve dinlemek gerektiğini bilirsiniz. Bu nedenle, bizlerin bu isnatlardan yargılandığımızı ve beraat ettiğimizi yayınlamadığınız, bizleri anlayıp dinlemediğiniz takdirde müfteri durumuna gireceğinizi bildirmek isteriz.

Fehmi Sağlamer, Hasan Sağlamer

(Cumhuriyet, 8 Aralık 1980)

BAĞIMSIZLIK VE SOSYALİZM

Polonya'daki klasik Marksist-Leninist siyasal yapı, Walesa önderliğindeki dayanışma sendikasınca yönlendirilen bir dizi eylemle sarsılıyor. Klasik Marksist-Leninist yapının başlıca belir-

leyici göstergesi olan komünist partisinin öncülüğünün, dayanışma sendikasının eylemleri ile gölgelenmesi çok önemli bir sorunu gözler önüne seriyor.

Polonya'daki Marksist-Leninist siyasal yapının çatlaması Sovyetler'in askeri müdahalesine yol açar mı?...

Macaristan, Çekoslovakya ve son Afganistan işgalleri, sosyalist ilke ve inançları çok derinden yaralamıştır. Başta, "milletlerin kaderlerini tayin hakkın olma" üzere sosyalizmin barışçı ilkelerinin askeri müdahalelerle yerle bir edilmesi, Sovyetler adına utanç verici bir siyasal süreci noktalamıştır. Bu dramatik gelişmenin Polonya olayı ile yenilenmesi, sosyalist inançlara yeniden ağır darbeler vuracaktır.

Sosyalizm, ancak bağımsız bir siyasal yapıda gelişip güçlenmelidir. Sosyalizm, ancak ve ancak o ülkenin emekçi sınıf ve tabakalarının kararları ile yönlendirilmelidir. Ulusal bağımsızlığa sahip olmayan sosyalizmin, er ya da geç siyasal ve toplumsal sorunlarla karşılaşması da kaçınılmazdır.

Bu, madalyonun bir yönüdür. Madalyonun öbür yüzünde, ABD'ye bağımlı, siyasal ve ekonomik tuzaklarla kuşatılmış bir sürü az gelişmiş ya da "geri bıraktırılmış" ülke bulunmaktadır. Madalyonun öbür yüzünde, Vietnam savaşı ve Şili'de halk oyu ile seçilmiş bir devlet başkanını darbe düzenleterek deviren Pentagon generalleri ve CIA vardır. Bu gibi olaylar, burjuva demokrasileri ve insan hakları bildirgeleri adına utanç vericidir.

Böyle bir dünyada, siyasal gelişmeleri, burjuva demokrasileri ya da Marksizm-Leninizm adına kalıplaşmış, donmuş, dondurulmuş, bir çeşit "fetişist" nitelik kazanmış sloganlar ya da genel sözlerle izlemenin olanağı yoktur. Söz gelişi, Polonya'daki olayları nasıl yorumlayacaksınız?.. Ya da sosyalist ülkeler arasındaki sıcak savaşları hangi ideolojik içerik ile açıklayacaksınız?.. Bunları, kalıplaşmış değer yargılarının dışında, bu çok yönlü gelişmelerin değişik boyutlarında görmek ve yorumlamak gerekir.

Çağımızın en onurlu aşaması, ulusal bağımsızlık savaşları ile açılan tarihsel sürecin eşiğinden geçer ve sosyalizm, ancak ve ancak bu ulusal bağımsızlık eşiğinden geçerse, güçlenir ve yücelir. Dış müdahalelerle gelen sosyalizm, Pentagon generalleri eliyle sahnelere konan "ithal malı" faşizm kadar onur kırıcı ve utanç vericidir..

Polonya olaylarını bu inançlarla izliyoruz!.. Umarız, Polonya olayları nedeniyle Varşova sokakları gibi, sosyalist inançlar da tank paletleri altında ezilip çiğnenmez.

Tekzibe Tekzip:

1971 Sıkıyönetimi'nde gözaltına alınan Fehmi Sağlamer ve kardeşinin, İbrahim Telemen'in bu köşede yorum katılmadan yayınlanan açıklamaları ile ilgili yalanlamasını okudunuz..

1- Telemen'in bu açıklamaları, Sıkıyönetim dosyalarındadır. Buna, yani bu açıklamanın var olup olmadığı yolunda bir itirazları var mı? Varsa, bildirsinler...

2- Silah kaçakçıları hakkında açıklama yaptıktan sonra şüpheli biçimde ölen İbrahim Telemen'in kimlerle işbirliği yaptığı, devlet arşivlerinde yazılıdır. Acaba, bu açıklamalarla ilgilenirler mi?..

3- Bu dosyalar Başbakan Sayın Ulusu'nun emriyle yeniden incelenmektedir. Eğer Sağlamerler'de bu araştırmalara ışık tutacak belgeler varsa, bunları da bekleriz. Bu konuda belgeleri yoksa, "ticari" hayatlarında başarılar dileriz...

4- Kaçakçılık olayları ile ilgili olarak ele geçirdiğim resmi nitelikli her belgeyi yayınlamaya devam edeceğim. Bu belgeler nedeniyle hakkımda davalar da açılsa, tehdit de edilsem, yine bildiğim yoldan dönmeyeceğim. İşbu "keyfiyeti", bütün "Sağlamerler"e bildiririm.

(Cumhuriyet, 9 Aralık 1980)

DEVLETİN PARASIYLA...

Akdeniz Haber Ajansı'nın kurucuları kimlerdir?

Sayalım isterseniz: Uğur Reyhan, Özcan Ergüder, Ömer Öztürkmen, Kemalettin Özbayraç, Alpaslan Başakçı, Yaşar Güngör, Aydın Erdoğan.

Bu haber ajansını yalnızca bu kişiler kursa bir itirazımız olmazdı. Elbette gazetecilerin haber ajansı kurma hakları vardır. Parası olan, bastırır parasını kurar ajansını! Ama "kazın ayağı"

hiç de öyle değildir. Akdeniz Haber Ajansı'na, bir devlet bankası ile bir bakanlık ortaktır. "Olmaz" demeyin, öyledir

Anadolu Bankası, Akdeniz Haber Ajansı'nın kurucusudur. Turizm Tanıtma Bakanlığı da Akdeniz Haber Ajansı'nın ortaklarındandır.

Yönetim kurulunun başında Tercüman gazetesi yazarlarından Osman Kibar'ın bulunduğu Anadolu Bankası, 5.3.1976 gün ve 82 sayılı yönetim kurulu kararı ile Akdeniz Haber Ajansı'na ortak olmuştur.

Şimdi, memleketin bütün bankacılarına soruyorum:

- Bankacılıkla gazeteciliğin ne ilgisi vardır ki, bir devlet bankası, bir özel haber ajansına ortak olmaktadır?

Akdeniz Haber Ajansı, 1976 yılında 5 milyon 169 bin 131 TL, 1978 yılında 1 milyon 848 bin 83 TL, zarar etmiştir. Akdeniz Haber Ajansı, aynı zamanda Anadolu Bankası'ndan çeşitli tarihlerde kredi de almıştır.

Bankadan kullanılan krediler senet karşılığıdır. Bu tür krediler, ilk kez 12.5.1976 gün ve 178 sayılı yönetim kurulu kararı ile başlatılmış, 1 milyonluk bu krediden sonra, 29.9.1976 gün ve 329 sayılı yönetim kurulu kararı ile bu kredi, 1 milyon 900 bin TL'ye çıkarılmıştır. 27.1.1977 gün ve 42 sayılı yönetim kurulu kararı ile bu miktar, 2 milyon 900 bin TL'ye, sonra 1.3.1977 gün ve 81 sayılı yönetim kurulu kararı ile de 3 milyon 900 bin TL'ye yükseltilmiştir. Krediler; Uğur Reyhan, Orkan Teknik A.Ş., ZİR-AK A.Ş. ve Tercüman Gazetecilik T.A.Ş.'nin borçlu olduğu hatır senetleri ile işlem görmektedir. Kredi sözleşmelerinde Uğur Reyhan, Ömer Öztürkmen, Özcan Ergüder ve Kemalettin Özbayraç'ın kefaletleri vardır. Ayrıca bu borcun 1 milyon 800 bin TL'lik kısmı için de Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'nin kefaleti alınmıştır.

Banka Yönetim Kurulu'nun, 27.7.1978 gün ve 21 sayılı toplantısı ile Uğur Reyhan'ın borçlu olduğu senetlerin "müşterek borçlu ve müteselsil kefil" sıfatıyla Tercüman Gazetecilik A.Ş. tarafından imzalanması halinde, 200 bin TL'lik taksitlerle ödeneceği kararlaştırılmıştır.

Osman Kibar, bankanın Yönetim Kurulu Başkanı'dır; Kemal Ilıcak, Tercüman gazetesinin sahibidir. Aynı Ilıcak, gazetenin Genel Yayın Müdürü Güneri Civaoğlu ile birlikte TARIMSAN şirketinin kurucu ortağıdır. Banka TARIMSAN şirketine ve

TARIMSAN şirketi ortakları olan azınlık şirketleri MORSU ve SABA-OTOKIRKLAR şirketine de kredi vermektedir.

Yani; "al gülüm ver gülüm"

Buraya bir nokta koyup, bir başka paragrafa geçelim.

"Kale gibi banka" Hisarbank, Tercüman gazetesi sahibi Ilıcak'ın eşi ve gazetenin hanımefendi yazarlarından Nazlı Ilıcak'ın kardeşinin ortağı olduğu Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasınca kurulmuştur. Bu firma 1975-76 yılları arasında, Denizcilik Bankası'ndan Pendik Tersanesi'nde üç ayrı iş almış ve bu inşaatlarla ilgili olarak bankadan 104 milyon TL'lik hak edilmemiş para çekmiştir. Yapılan incelemeler sırasında bu paraların, yapılmamış işlerin yapılmış gibi gösterilerek alındığı saptanmış, örneğin kuru havuz inşaat projesi yokken havuz kapağı yapılmış gibi bedel alınmış, liman ağzı mendirek inşaatında denize dökülen malzeme tersane içinden sağlandığı halde 35 kilometre uzaktan bir taş ocağından getirilmiş gibi 17 milyon lira nakliye farkı alınmıştır. Bu işlerle ilgili olarak, Kartal Cumhuriyet Savcılığı'nda 70/2092 esas, 979/1113-1303 hazırlık sayısı ile kovuşturma açılmış ve Ömer Çavuşoğlu hakkında gıyabi tutuklama kararı çıkartılmıştır.

Aynı Çavuşoğlu-Kozanoğlu firması bu yolla Denizcilik Bankası'ndan yüz milyon lira çektikten sonra 15.2.1980 tarihinde bir devlet bankası olan Vakıflar Bankası'ndan, Hisarbank'a önce 70 milyon, sonra da 30 milyon lira daha yatırıldı. Böylece Hisarbank'a bu yollarla tam ikiyüz milyon sağlanmış oldu. "Kale gibi banka" böyle kuruldu.

Siyasal güçlerin denetimindeki devlet bankalarının, nasıl emme-basma tulumba gibi, birtakım insanlar ve şirketler için çalıştığını gördünüz, işte düzen bu!

Yeniden belirteyim: Bizler, bu gibi ilişkileri ortaya çıkardığımız, yolsuzlukları sergilediğimiz için başımıza gelmeyen dert kalmadı; hapis yattık, hücrelerde kaldık, bileklerimize kelepçeler takıldı, sırtımızda taş taşıdık. Ama bunlar, devletin milyonları üzerinde imparatorluk kuranlar, aşçıları, bahçıvanları, hanları, hamamları ve milyonluk yalıları ile masal hayatı yaşayanlar, bizleri "vatan ve millet düşmanı" ilan ettiler. Ellerindeki gazeteleri kullanarak, bizleri sindirmeye ve korkutmaya çalıştılar.

Bunları, vicdan sahibi insanların dikkatlerine sunuyorum. Bilgilerinize...

(Cumhuriyet, 10 Aralık 1980)

KUBALI HOCAMIZ...

Hüseyin Nail Kubalı hocamıza bugünlerde sağ basın çok yer veriyor. Ne diyelim, "sağolsunlar"!

İtiraf edelim; bizler de bir zamanlar, Kubalı Hoca'yı çok alkışlamıştık.

27 Mayıs 1960 tarihinden önce Kubalı, Menderes hükümetine karşı bayrak açmış ve iktidarın hedefleri arasına girmişti. 27 Mayıs İhtilali'nden sonra, Kubalı "görgü ve bilgi artırma" amacıyla ABD'ye gitmiş, Yassıada Mahkemesi'nde DP iktidarı ile ilgili tanıklık yapması için bir günlüğüne Amerika'dan Türkiye'ye getirilmişti.

O günleri anımsayanlar bilirler; Kubalı, Yüksek Adalet Divanı önünde Demokrat Parti iktidarı aleyhine tanıklık yapmış, bu yüzden DP yanlısı basının ağır yergileri ile karşılaşmıştı. Aradan geçen yirmi yıl, eski kinleri unutturmuş ve DP yanlısı sağ basın, bugün Kubalı'ya sımsıkı sarılmıştır.

Bu gelişimi sağ basın için çok olumlu bir gelişme sayıyoruz. Ancak, sayın hocamızın sağ basında yayınlanan düşüncelerinden başka ilginç görüş ve yorumları da vardır. Sağ basına bu konuda yardımcı olmak amacıyla -canım, tabii her zaman kavga edecek değiliz ya, ara sıra da yardımlaşalım(!)- Kubalı hocamızın ilginç bulduğum öteki görüşlerini de sergileyelim, olmaz mı?

Kubalı hocamız "Mukayeseli Hukuk Araştırmaları Dergisi"nin, 1968 yılında yayımlanan 2. sayısının 21'inci sayfasında şu görüşü ileri sürüyorlar:

- Düşünce alanında kalmak şartıyla, komünist düşüncenin açıklanması ve savunulması, kanaatımızca, Anayasanın 10.11/2 ve 20'nci maddelerinin himayesi altındadır...

Sayın hocamızın bu düşüncelerine sağ basın bilmem ne der? Kubalı hocamız, "Marksist, Leninist, hatta Maoist" değillerdir; sosyalist v.s. de sayılmazlar. Değerli hocamız, Batı'nın "fikir ve irfanı" ile haşır neşir oldukları için "komünist düşünce suç sayılmaz" diye düşünmektedirler. 1968 yılından bu yana, bilimde ve teknikte çok büyük değişiklikler olmuştur. Sayın hocamızın görüşlerinde, bu konuyla ilgili herhangi bir değişiklik olduğu kanısında değiliz. Hocamız, görüşlerinde tutarlıdırlar.

Kubalı hocamız, aynı dergide yayınlanan değerli incelemesinin 24'üncü sayfaya rastgelen 23 sayılı dipnotunun son paragrafında da şu ilginç görüşleri savunmaktadırlar.

- Biz CHP'nin "ortanın solu' gibi, bulanık, kaypak, tavizci ve oportünist görünen bir formül yerine, bir nevi "Neo-Kemalizm" olarak, "demokratik sosyalizmi" benimsemesinin, gerek gelişmeler yönüne daha fazla uygunluk, berraklık ve samimilik, gerekse Marksist-Leninist gidişi frenlemek bakımından uygun ve mümkün olduğunu sanıyor ve böyle bir gelişmeyi memleketin geleceği bakımından samimiyetle arzuluyoruz...

Kubalı hocamızın bu görüşleri de hiç şüphesiz ilgi çekicidir. Çünkü hocamız, "demokratik sosyalizm"in bir çeşit "Neo-Kemalizm" olduğu görüşünü ortaya atmaktadırlar.

Sayın hocamızın, kıyıda köşede kalan bu görüşlerini, incelenmek ve değerlendirilmek üzere sağ basının seçkin, etkin ve de yetkin sözcülerine armağan ederim.

(Cumhuriyet, 11 Aralık 1980)

DEMOKRASİ ADINA...

Demokrasi, her türlü siyasal düşüncenin özgürce ve korkusuzca tartışılması ilkesine dayanır. Bu ilke insanlığa çok pahalıya mal olmuştur, ama insanlığın ulaştığı son aşama budur.

Çağdaş demokrasilerde "zehirli düşünce, sapık ideoloji" gibi ayrımlara yer yoktur. Batı demokrasilerinde, "aşırı düşünce, aşırı olmayan düşünce" ayrımına da yer verilmez. Düşünceler ya "doğru", ya da "yanlış" olurlar. Bu yanlışlığı ve doğruluğu, sağlam ölçüler ve ağırlıklarla tartacak olan teraziler, ancak ve ancak demokrasilerde oluşur. Tek yönlü düşünceler, devlet zoru ile oluşturulmuş resmi yargılar, yalnızca kapalı rejimlere özgüdür.

Türkiye'de yıllardır bir demokrasi savaşı veriliyor. Bu savaş için hedef aldığımız sistem, niteliklerini tanımlamaya çalıştığımız Batı demokrasileridir. Batı demokrasilerinde, bütün siyasal düşüncelere söz ve örgütlenme hakkı tanınır. Bu örgütlenme hakkı sağ ve sol düşünceler için söz konusudur.

Solun siyasal iktidar olup, sağın örgütlenemediği ve konuşmadığı düzenlere "proletarya diktatörlükleri" deniyor ve bizim "Batılı" sayılan bir kısım aydınlarımız, bu tür düzenlere şiddetle karşı çıkıyorlar. Peki, sağın egemen olup solun yasaklandığı ve susturulduğu düzenlere ne ad vereceğiz? Kendilerini "Batılı" sayan bir kısım aydınlarımız, sağın sol üzerindeki bu diktatörlüğüne karşı çıkmak ne kelime, böyle baskı düzenlerinden yana çıkıp, karşı oldukları insanların düşüncelerini yasaklamak için her türlü baskı yöntemine başvuruyorlar. Bu nasıl demokrasi anlayışıdır böyle?

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde şu gerçeği artık aklımıza iyice yerleştirelim. Sağsız solsuz demokrasi olmaz! Sağsız solsuz demokrasi, yumurtasız omlet kadar saçma ve anlamsız bir kavramdır.

Bizler böyle yazınca derler ki:

- Sınırsız özgürlük olur mu?..

Demokrasilerde iki sınır vardır; biri silahlı eylemler, öteki ulusal bağımsızlıktır. Hiçbir demokrasi silahlı eylemlere, teröre, yaygın şiddet eylemlerine izin vermez, vermemelidir Çünkü terörün olduğu yerde özgürlük son bulur. Yaşam güvencesinin olmadığı yerde hiçbir hak, hiçbir özgürlük var sayılmaz. Yine hiçbir devlet, hiçbir demokrasi, bir başka siyasal merkezden, bir başka ülkeden yönlendirilecek bir siyasal partiye izin vermez. Bu da doğru bir kuraldır; ama bu kuralın uygulanmasında yalnızca yurtdışından yönetilecek sol partilerin değil, bunlarla beraber sağ partilerin de göz önünde tutulması gerekir.

Bizler, Batı türü demokrasiyi ve hukuk devletini bütün kurum ve güvenceleri ile savunurken, bir yandan da terörün ana kaynaklarından olan silah kaçakçılığını, devlet bürokrasisini kemiren yolsuzlukları ve bu kaçakçılık ve yolsuzluk belgelerini, kredi yağmacılarının, silah kaçakçılarının ve yolsuzluk sanıklarının nasırlaşmış yüzlerini her gün görüyoruz.

İnanıyoruz ki demokrasi, toplumun her kesimindeki dürüst ve namuslu insanların el birliği ile yaşatılacaktır. Ve demokrasi yaşarken de düzenin bu kirli parmak izleri, namuslu basın tarafından her gün halka "teşhir" edilecektir.

(Cumhuriyet, 12 Aralık 1980)

BU DA MI ATATÜRKÇÜ?

Tarihçiler, İsa'nın doğumunu ölçü alıp zamanı, "Milattan Önce" ve "Milattan Sonra" diye ikiye ayırırlar. Basınımızdaki Atatürkçüleri de "12 Eylül'den önceki Atatürkçüler" ve "12 Eylül'den sonraki Atatürkçüler" olmak üzere ikiye ayırmak gerekir. Bu da yetmez. Geriye dönüp, "12 Mart öncesi Atatürkçüler" ile "12 Mart Atatürkçüleri" diye ayrımlar da yapılabilir.

İzlediğiniz gibi, bu köşede belge, kanıt, tarih ve sayı olmadan hiçbir sav ileri sürülmez. Bu savımızı da bir yayına dayandırıyoruz. 12 Eylül sonrası Atatürkçülerden Tercüman gazetesi yazarı Ahmet Kabaklı efendinin, 12 Mart 1971 tarihinden önceki bir yazısının ilginç bölümlerini geliniz birlikte okuyalım. Tarih: 10 Kasım 1970, yazının başlığı: "Ramazan'da 10 Kasım" gazete: Tercüman, yazarı: Ahmet Kabaklı...

Okuyoruz:

Büyük Allah ile yetinmeyerek, daha doğrusu onu asla anlayıp hissetmeyerek ve yüce Kur'anın ulu peygamberinin rehberliğinin kıymetini bilmeyerek, Gazi Mustafa Kemal'den kah bir "tanrı", kah bir "peygamber" çıkarmaya kalkanlar... Onu hiçbir dine sığdırmayarak tabutu, sandukası ve heykelleri etrafında yeni acaip ayinler icadına kalkanlar, bu mübarek ay ile 10 Kasım'ın iç içe gelişine dikkat etsinler, ruhlarını yıkasın, ihtiras ve kötülüklerden arınsın ve hatadan dönmenin fazilet olduğunu öğrensinler...

Kabaklı efendinin bu görüşlerini öğrendikten sonra aynı yazıdan bir de şu bölümü okuyalım:

Sonra birtakım dalkavuklar toplandılar; O'nda uzun bir süre uğraşarak meydana getirmeye çalıştıkları kibiri okşamak için "Atatürk" sıfatını verdiler parmak zoru ile. Niçin Atatürk? Mustafa Kemal'den önce Türklük yok mu idi? Veya Türklük ondan mı doğmuştu?..

Kabaklı efendinin 10 Kasım 1970 tarihinde "Gün Işığında" köşesinde yayınladığı Atatürk ile ilgili düşünceleri bunlardır

Şimdi bu satırların yazarı Kabaklı efendi Atatürkçü, başkaları değil öyle mi?.. Atatürk'e "Atatürk" denmesine karşı çıkıp, "Türklük ondan mı doğmuştu" diyecek kadar kendinden geçmiş bir Kabaklı Atatürkçü de; Atatürk'ün ilke ve devrimlerine, yaşamlarının her devrinde, hiçbir siyasal iktidara ödün vermeden sımsıkı sarılmış olanlar, "Atatürk düşmanı" öyle mi?

Kurtu. Savaşı, Türk ulusunun emperyalizm ile pençe pençe dövüşerek yeniden doğduğu bir savaş, bir kutsal isyandır. Atatürk, bu kutsal isyanın yüce komutanı, lideri ve ulusumuza yön veren bir devrimcidir. Ve elbette "Atatürk" adı O'na, Türk ulusu tarafından armağan edilmişti. Çünkü Atatürk adı ile Türk ulusu özdeşleşmişti ve çünkü Türk ulusu, "Osmanlı" ipoteklerinden kurtulup yeniden doğmuş, ulus olarak benliğine, kişiliğine ve onuruna kavuşmuştu.

Kabaklı efendinin bu satırlarını okuyunca Atatürk'ü Kurtuluş Savaşı'nda Dikmen Tepeleri'nde karşılayan Ankaralı'lardan, rahmetli babamın sık sık anımsattığı şu satırları mırıldandım; gelin bu türküyü hep birlikte söyleyelim:

Ankara'nın taşına bak / Gözlerimin yaşına bak / Uyan uyan Gazi Kemal / Şu dünyanın işine bak...

(Cumhuriyet, 13 Aralık 1980)

"DEVLET KARIŞMASIN"

Liberal ekonomi, devletin ekonomik yaşama karışmadığı bir düzen çeşididir. Devlet, ekonomik sürece şöyle bir başını uzattı mı, liberal ekonomi yanlıları yaygarayı basarlar:

- Sosyalizm geliyor...

Devletin ekonomik sürece karışmasından tedirgin olanlar, bugünlerde de koro halinde seslenmeye başladılar:

- KİT'leri de biz alalım...

Eğer bütün sorun, devletin ekonomik yaşama karışıp karışmaması ise konuyu bir de şu açıdan değerlendirelim olmaz mı?

KİT'lerde ve devlete bağlı bankaların yönetim kurullarında, seçim yitirmiş parlamenterlerle bazı sağcı gazetecilere rastlarsınız. Şu parti gelir, bu parti gider sonuç değişmez. Çünkü bu gibi yönetim kurulları, yani bizim "arpalıklar" dediğimiz yem kapıları, devlet olanaklarının birtakım ayrıcalıklı şirketlere peşkeş çekilmesine yarar. Bu kurulların böyle özel işlevleri vardır. Son yirmi yılda, devlet bankalarında yönetim kurullarına yerleştirilenlerin kimlik kartları ile bu bankalardan kredi alan özel kişi ve şirketleri yan yana getirirseniz, düzenin kimler için çalıştığını çok iyi anlarsınız.

Peki biz ne yapıyoruz? Biz, bir fotoğraf makinası objektifliği ile bu ilişkilerin altıdokuzluk fotoğraflarını çekip, bu filmleri kamuoyu önünde yıkayarak, gerçek görüntüleri halka göstermeye çalışıyoruz. Tabii, hemen yanıt geliyor:

- Komünist!..

Bu köşede, sık sık siyasal ilişkileri ağır basan şirketlerden söz ediyoruz. Niçin? Şunun için: Bu siyasal ilişkiler, devletin ekonomik sürece birtakım şirketler lehine nasıl karıştığını ortaya koyuyor. Siyasal ilişkileri ağır basan birtakım ayrıcalıklı şirketler, su başlarını tuttukları için aslan payını alıyor, bu siyasal ilişkileri kuramayan şirketler de birer ikişer iflas bayrağını çekiyor.

Özetle, "kapitalist rekabet koşulları" bu konuda pek geçerli olmuyor. Devletin üst katmanlarına, banka yönetim kurullarına yerleştirilmiş parti yandaşları eli ile devlet olanakları, siyasal ilişkileri ağır basan kişi ve şirketlerin emrine seferber ediliyor.

Sözgelişi, gazetecilikten başka uğraşı olmayan bir yazar, Ulusal Havacılık Şirketi'nin yönetim kuruluna oturtuluyor; bir başkası, devletin taşımacılık şirketinden aylığa bağlanıyor; bir diğeri, bir devlet bankasının tepesine bağdaş kuruyor; bir banka, bir haber ajansına ortak oluyor... Nedir bütün bunların anlamı?

Ne bilelim, kuruluş amacı zirai kredi vermek olan bankalar, ticari kredilere milyonlar ayırıyor; iktidar başlarının yedi göbekten akrabaları, gazete sahiplerinin yan şirketleri, bu kredilerden deste deste alıyor; nasıl yorumlayacaksınız bunu? Floresan lambasının dışalım izni, bu konuda yatırımlar yapan kuruluşlara değil de siyasal ilişkileri ağır basan şirketlere verilirse, liberal kapitalizmde nasıl bir ad buluyorsunuz buna?

Devletin ekonomiye müdahalesi, işte böyle yollarla sağlanıyor. Beyefendiler bu müdahale çeşidinden çok hoşnutlar. Devlet nasıl olsa babalarının çiftliği gibi bir avuç şirkete çalışıyor. Soruyorsunuz:

Siyasal ilişkileri ağır basan bir özel inşaat şirketine bir devlet bankası niçin ortaktır?

Yanıt geliyor:

- Komünist, bölücü!..

Bunlar öylesine bölücülerdir ki, şirketleri bile bölmüşlerdir Şirketlerin siyasal ilişkileri ağır basıyorsa, bir bunların sağladıkları kolaylıklara bakın, bir de siyasal ilişkileri olmayan şirketlere...

"Devlet ekonomiye müdahale etmesin... Peki efendim. Ama böyle de etmesin!..

Bir Açıklama:

Bu köşede sık sık kredilerinden söz ettiğimiz Vakıflar Bankası Genel Müdür Vekili A. Çetin Özkan'dan bir mektup aldım. Özkan, bana bu belgeleri vereni bildiğini, HEMA şirketine kredi veren kişinin, bankadan ayrılarak aynı şirkette görev aldığını, bana belgeleri sağlayan kişinin de bu kişiyi yeniden bankaya aldığını yazıyor; bir de yayınlanan bilgilerin eksik ve yanlış olduğunu ileri sürüyor.

Benim yanıtım şu:

Sayın Genel Müdür Vekili, üstü kapalı sözcüklerle yetinmeyip, öncelikle bana haber sağladığını sandığı kişinin ve de HEMA'ya kredi sağlayıp yine HEMA'dan iş alan banka yetkilisinin adlarını açıklarlarsa, bankasına da çok yararlı bir hizmet yapmış olur. Açıklamayı bekliyorum.

Genel Müdür Vekili, mektubunda açıklamasını "medeni cesaret" göstererek yayınlamamı istiyor.

Ben -bunun cesaretle ilgisi yok ya- bu cesareti gösterdim. Buyurun bay Özkan, bu cesaretin birazını da siz gösterin. Kredi istemiyorum, açıklama istiyorum; buyurun! Kimmiş bana bu belgeleri veren ve kimmiş HEMA'ya kredi verip, HEMA'dan iş alan? Hadi hadi; hemen bugün, buyurun buyurun...

(Cumhuriyet, 14 Aralık 1980)

BABALAR!..

İstanbul'un ünlü işadamlarından Fuat Bezmen'in başında bulunduğu "Santral Mensucat" adlı kuruluş yetkililerinin "döviz kaçakçılığı" suçuyla gözaltına alınmaları, başlıbaşına önemli bir olaydır. Bunun yanında, yeraltı dünyasının "Babalar" olarak bilinen ünlü adlarının Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nce tutuklanmaları, bu işlerin çok sıkıya alındığını göstermektedir. Olayları, büyük bir ilgi ile izliyoruz.

Kaçakçılık; döviz, silah, uyuşturucu madde, sigara, viski, elektronik aygıt kaçakçılığı gibi dallara ayrılıyor. Ancak her kaçakçılık türü, birbirleriyle bağlantılı biçimde yürütülüyor. Bir kaçakçılık türü, bir başkasının maskesi olarak kullanılıyor. Örneğin, elektronik aygıt kaçakçılığı maskesi altında silah kaçakçılığı yapılıyor; sigara ve viski kaçakçılığı uyuşturucu madde kaçakçılığı ile iç içe yürüyor.

Ve Türkiye'den uyuşturucu madde gidiyor, karşılığında silah getiriliyor...

Kaçakçılığın her türü, çokuluslu ve çok yönlü ilişkilerle yürütülüyor. İtalya'da, Almanya'da, İngiltere'de, Belçika'da, Hollanda'da ve Birleşik Amerika'daki kaçakçılık odakları ile Türkiye'deki kaçakçılar arasında tam bir örgüt bağı bulunuyor. İş bununla da bitmiyor; Türkiye'yi Avrupa'ya bağlayan karayolu üzerinde bulunan Bulgaristan, "Kintex" adlı firma aracılığı ile kaçakçılık işlerine bulaşıyor. Ve Türkiye'nin ünlü kaçakçıları, bu kovuşturma başlayınca soluğu Sofya'nın lüks otellerinde alıyorlar.

Bugün Sıkıyönetim'in aradığı Bekir Çelenk Sofya'dadır. Abuzer Uğurlu da Varna'dadır. Türkiye'de terör olaylarında kullanılan silahların bir kısmı NATO ülkelerinden gelmekte ve Varşova Paktı üyesi Bulgaristan sınırlarını aşıp ülkemize ulaşmaktadır!

Silah fabrikalarında üretilen silahların üzerine silahın sayısı yazılır. Bir silahın, fabrikasından çıktıktan sonra kime gittiği, kimler aracılığı ile satıldığı bu sayılarla bellidir. Örneğin Belçika'da, "Browning" marka bir silah, üzerindeki seri numarası yazılı olduğu halde, yasadışı yollarla silah kaçakçılarının eline nasıl geçiyor? Bunu, elbette Belçika hükümeti araştıracaktır. Bunu, Belçika hükümeti araştırıp soruşturmazsa, olayın kaynağı hiçbir zaman aydınlanmayacaktır.

Bu silahlar Bulgaristan'a nasıl giriyor ve Bulgaristan'dan nasıl ve ne yolla Türkiye'ye sokuluyor? Bunu da Bulgar hükümetinin soruşturması gerekmektedir. Kaçakçılık sanıkları Bekir Çelenk ve Abuzer Uğurlu hangi gerekçe ile Bulgaristan'da uzun süre kalabilmektedir? Bunun, Bulgar hükümetince doyurucu gerekçelerle açıklanması gerekir. Çünkü terör tüccarlarının bir sosyalist ülkede barınabilmeleri, sosyalizm adına utanç vericidir. Bu utanç yükünün altından kalkmaları gerekir.

Türkiye'deki kaçakçıların kimler oldukları, bunların devlet bürokrasisindeki dostları, kaçakçı sanıklarının işyerlerinden çıkmayan önemli bürokratlar, kaçakçılarla eğlence yerlerinde resimler çektiren "milliyetçi valiler", daha önce bir bir bu gazetede açıklandı. Kaçakçıların ilk fırsatta yurtdışına kaçacakları da bu gazetede yazıldı, ilgililer bu konuda ısrarla uyarıldı.

Bunlar yazıldığı zaman, şimdi Sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanan "Babalar", gazetemize telefonlar edip tehditler yağdırdılar; sağ basın, cinayet şebekelerini üzerimize saldırtmak için her yola, her yönteme başvurdu; bu yayınların etkinliğini azaltmak için adamlar tutuldu; ama sonuç değişmedi.

Bu yayınlara; örneğin geçen yıl, gereken önem gösterilseydi, bugün Bekir Çelenk gibi, Abuzer Uğurlu gibi, Osman İmamoğlu gibi ünlü "Babalar" yakalanır ve bu kovuşturma dosyası tüm sanıklarıyla mahkeme önüne gelirdi.

Yine de "zararın neresinden dönülse kardır" diye düşünüyor ve bu gibi çabalarda devletin yanında olmayı insanlık ve yurtseverlik görevi sayıyoruz.

Bir Açıklama :

Avukat Hulusi Sağlamer'den bir mektup aldım. Sayın Sağlamer, 13 Ekim 1980 günü bu köşede yayınlanan, İbrahim Telemen'in açıklamalarında adı geçen "Sağlamer"lerle bir ilgilerinin olmadığının açıklanmasını istiyor. Sayın Sağlamer'in isteği üzerine, "İstanbul'da yaşamakta olan Kayhan Sağlamer, Hulusi Sağlamer ve K. Mustafa Sağlamer'in, İbrahim Telemen'in açıklamalarında adı geçen Sağlamerler'le soyadı benzerliğinden başka bir ilgi ve yakınlıklarının olmadığını" açıklıyorum.

Bu köşede, bu gibi olaylarla ilgili olarak adları geçen ve de soyadları nedeniyle üzücü çağrışımlara yol açıldığını sanan bütün yurttaşların açıklama yapma hakları olduğunu da saygıyla bildiririm.

(Cumhuriyet, 15 Aralık 1980)

MAFYADAN BİR TANIK...

Ekim ayı içinde kendisini "Türk Mafyası" içinde çalışmış bir kaçakçı olarak tanıtan bir yurttaşımızdan ilginç bir mektup aldım. Mektup Almanya'dan geliyordu. Mektup sahibi, kendisinin bir cezaevinde bulunduğunu ve yaşam güvencesi sağlanırsa, silah kaçakçılığı ile ilgili açıklamalar yapacağını söylüyordu.

Önce, mektup yazan kişinin gerçekten var olup olmadığını araştırdım. Böyle bir kişi vardı, yaşıyordu ve gerçekten Almanya'daydı. Mektup sahibinin adı Süleyman Necati Topuz'du. Interpol'un tutuklama emirlerinde Süleyman Necati Topuz adı, Abuzer Uğurlu ile beraber geçmekteydi.

Süleyman Necati Topuz, gönderdiği mektuplarda adından söz edilmemesini istiyordu Bu nedenle, bugüne dek bu mektuptan söz etmedim. Topuz son olarak postaladığı mektupda, "korkunun ecele faydası olmadığını", gönderdiği mektupların yayınlanmasını istiyordu.

Kaçakçılık konularında yoğun operasyonların yapıldığı şu günlerde, bu kanlı ticaret dalının iyice gözler önüne serilmesi için Süleyman Necati Topuz'un 3 Ekim 1980 tarihli mektubunun konu ile ilgili bölümünü hiçbir yorum katmadan, olduğu gibi aktarıyorum:

" 1975 yılından bu yana ise Türk mafyası içinde bulundum. Yazınızda adı geçen İbrahim Telemen'in öldürüldüğü günlerde Sıkıyönetim Komutanlığı'na gönderdiği ihbar mektubunda ismi geçenlerin bir ikisi müstesna, hepsini şahsen ve yakından tanırım. Bunların en büyükleri ile birlikte çalıştım. Yakın zamanlara kadar Avrupa ve Sofya'dan işlerini yönettim. Aynı zamanda hısımlığım da vardır. Bu sebeple teşhis ve tesbit ettiklerimde ve de anlattıklarımda hiçbir tevatür payı olmadığına inanmanızı isterim.

Küçük satıcılar müstesna, Türkiye'de silah kaçakçısı diye, özellikle silah kaçakçılığı yapan bir kaçakçı türü yoktur. Kaçakçı vardır. Aslında bu da dışarıya karşı zevahiri kurtarmak, kanundan kaçabilmek için bir görünüştür. Büyük kaçakçı olarak tanınanlar, kabadayılar, birtakım politika esnafı, birçok tüccar, armatör, polis ve gümrük şefleri, silah kaçakçılığının ortaklarıdır. Bunlar sigaradan ağır silahlara, kozmetikten fabrika makinalarına, beyaz kadın ticaretinden beyaz zehir kaçakçılığına ka-

dar her işi yapmaktadırlar. Sermaye finansmanı ve bu işin organizasyonu çok kişi tarafından yapılmaktadır. Tabii, para ise daha fazla kişi arasında taksim edilmektedir. Bu sebeple bu bir mafyadır.

Türk Mafyası, Bulgar Gizli Servisi'nin mutlak bir yönetimi ve denetimi altındadır. Bulgar Gizli Servisi, Türk Mafyası'nı, ayrılamayacak bir şekilde kendisine bağlamıştır. Zira Bulgaristan'da kaçakçılara, sigaradan ağır silahlara kadar herşey, (KİNTEX) isimli Bulgar Devlet Şirketi tarafından satılır. Bulgaristan'a transit edilen herşey, bu şirket aracılığı ile tekrar export yapılır. Kaçakçılar (mafya), Bulgaristan'la olan her türlü ilişkisini bu şirket aracılığı ile kurmak zorundadır. Bu şirket ise, aslında Bulgar Gizli Servisi'nin bir yan kuruluşudur, koludur.

Mafyanın siyasi bir gayesi olmamakla birlikte menfaat icabı, bu şirketin önerileri yönünde faaliyet gösterir. İşte bunlardan iki örnek:

1972 ve 1973 yılında kaçırılan iki THY uçağı mafyaca kaçırılmıştır. Hatta bu uçak korsanlarından biri, bir mafya büyüğünün yakınıdır. Bu kişinin hiçbir siyasi görüş ve bilgisi de yoktur.

Sinop'ta 1972 yılında Kanadalı teknisyenlerin kaçırılması ve Kızıldere olayı, yine mafyanın bir marifetidir. Bu olayda, Mahir Çayan ve arkadaşları, bilinçsiz piyonlara benzetilebilir.

Türkiye'de siyaset sahnesinde birçok marifetleri de vardır. Bu başarıda, mafyanın altın çocukları, Tuncay Mataracı ile Ahmet Karaarslan'ın vatan kurtaran rolünde Türk Mafyası'na yaptıkları hizmet ve sadakat hiç unutulmaz.

Yukarıda arzettiklerim, delil, şahit ve belgelerle kanıtlayabileceğim yüzlercesinden sadece birkaçıdır. Bu bakımdan bir hazine sayılabilirim... "

Görüldüğü gibi, bunlar tüyler ürpertici, ilginç açıklamalardır. Bu açıklamaların düş ürünü mü, yoksa gerçek olaylarla mı ilgili olduğunu araştırmak, bir gazetenin ve de bir gazetecinin boyutlarını aşar. Bu, doğrudan doğruya devlete, devletin güvenlik ve yargı birimlerine bir düşen görevdir.

Süleyman Necati Topuz'un can güvenliğinin sağlanması ve tanık olarak dinlenmesi ile birlikte birçok olaya ışık tutulacağına inanıyor ve bu açıklamayı bu nedenle köşeme alıyorum.

Yarın, aynı Süleyman Necati Topuz'un bir açıklamasını daha yayınlayacağım. Bu açıklamaların, sabıkalı silah kaçakçısı İbrahim Telemen'in açıklamaları ile birlikte değerlendirilmesi, daha başka olaylara ve ilişkilere de ışık tutacaktır.

(Cumhuriyet, 16 Aralık 1980)

İŞTE TANIK...

Dün bu köşede kendisini "Türk Mafyası" içinde çalışmış bir kaçakçı olarak tanıtan ve Federal Almanya'da bir cezaevinde bulunan Süleyman Necati Topuz'un ilginç açıklamalarını aktarmıştım. Bugün Topuz'un başka açıklamalarına da yer vereceğim.

Interpol belgelerine göre Topuz, Abuzer Uğurlu ve Uğurcan Elmas ile birlikte kaçakçılık olaylarına karışmıştır. Bu bilgiyi de aktardıktan sonra, Topuz'un Uğurlu ailesi ile ilgili açıklamalarına geçelim:

Topuz'un açıklamasına göre, 6 Mart 1977 günü Bulgar-Yugoslav sınırındaki Kaloptina'da Alman plakalı bir TIR kamyonunda yakalanan esrarın sahipleri, Abuzer, Ahmet, Sabri ve Mustafa Uğurlu kardeşlerdir. Yine Topuz'a göre, bu malın sahibi, yeraltı dünyasında "Kürt İdris" olarak bilinen İdris Özbir'dir. Almanya'da tutuklu Aydın Altun, kaçakçılık dünyasında "Abaza" olarak bilinen "Coşkun" ve Kilisli Mahmut Ercivan da bu olayla ilgilidir. Topuz'un açıklamalarında yer alan savlara göre, 1977 Mart ayı içinde Türk-Bulgar sınırında Kapitan Adrevo'da yakalanan 650 kilo esrarın da sahibi Uğurlular'dır Yine Topuz'un değerlendirmelerine göre, Sofya'da yaşayan Selahattin Güvensoy, Fikri Kocakerim ve Cemşit Sakuyan da bu olayla ilgilidir.

Süleyman Necati Topuz, resmi yerlere yaptığı başvurularda, babası Yusuf Topuz ile kayınbiraderi Mehmet Ömer Topal'ın kuşkulu biçimde öldüklerini belirterek şunları söylemektedir.

" Bu muhtemel cinayetler Abuzer Uğurlu, Mustafa Uğurlu, Ahmet Uğurlu ve halen Aksaray, Softa Sinan Sokak

Ulukaya Apt.da mukim Ramazan Üldeş tarafından tertip edilmiştir. Bu cinayetlerle aşağıda isim ve adresleri yazılı kişiler de direkt ve dolaylı ilgilidirler.

Ayrıca bu cinayetlerin İbrahim Telemen isimli eski bir silah kaçakçısının geçen yıl İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na yazılan bir ihbar mektubu ve bu mektubu müteakip ölü bulunmasıyla ilgili olduğu ortaya çıkacaktır..."

Topuz, ihbarında cinayet olduğunu ileri sürdüğü bu olayla ilgili olarak, Sofya'da bulunan Selahattin Güvensoy, Fikri Kocakerim ile İstanbul'da Macit Hüsmek, Sabahattin Utkan adına düzenlenmiş bir kimlikle gezdiğini söylediği Ümit Dündar, Mehpare Topuz ve Almanya'da tutuklu bulunan Faruk Mahmutoğlu ile Aydın Altun'un adlarını vermektedir.

Cumhuriyet okurlarının adını artık ezberledikleri İbrahim Telemen'in, bana, Milli Güvenlik Kuruluna ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı'na Uğurlu ailesi ile ilgili ihbar mektubu yazdıktan sonra kuşkulu biçimde öldüğü ya da öldürüldüğü de bilinmektedir. İşte, bu olayların yeni baştan değerlendirilmesinde sayısız yarar görüyorum.

Topuz'un ifadeleri gerçeği yansıtıyor mu, yansıtmıyor mu? Bu, ancak devlet güvenlik kuvvetleri ile yargı organlarının çalışmalarıyla ortaya çıkarılacaktır. Bu konuda bir yargı oluşturmak benim görevim değildir.

Benim endişem, Süleyman Necati Topuz'un da, tıpkı kaçakçılık konusunda ilginç açıklamalar yapan İbrahim Telemen gibi kuşkulu biçimde susturulmasıdır. Topuz'un can güvenliğinin sağlanması ve ihbarlarının değerlendirilmesi, el konmuş ve konacak birçok olaya ışık tutabilir. Ben, yalnızca, bu çalışmalara bir katkıda bulunmak istiyorum, görevim bu kadardır.

"Ölülerin konuşmadığını", kaçakçılar herkesten iyi bilirler. Bu nedenle, Topuz'un can güvenliğinin sağlanması, şimdilik birinci sorundur.

Sonrası, bu önemli tanığı konuşturmaktır. İşte tanık; alın konuşturun!..

(Cumhuriyet, 17 Aralık 1980)

TOPUZ VE TELEMEN

İki gündür bu köşede, Türk Mafyası için çalışan ve şu anda Federal Almanya'da tutuklu bulunan Süleyman Necati Topuz'un ilginç açıklamalarını izliyorsunuz. Bugün, Topuz'un savcılığa yaptığı başvuruyu duyurmak istiyorum:

"Sayın Bay Savcı,

1978 yılı Temmuz ayında Konya-Karaman karayolunda bir trafik kazası sonucu ölen kardeşim ve beraberindeki, biri Em. Dr. Albay, diğeri Edebiyat Fakültesi doçenti üç kişi normal bir kaza sonucu ölmeyip, kardeşime tertip edilen bir cinayete kurban gitmişlerdir. Ramazan Üldeş ve Uğurlu ailesi 1971 yılında Bakırköy, Bahçelievler, Ziya Paşa Sokak, No: 9'da mukim babam Yusuf Topuz'un evine emrivaki ile büyük miktarlarda silah saklamışlardır. (Takriben bir kamyon.) Öldürülme korkusundan çaresiz kalan Topuz ailesi, durumu polise ihbar edememiştir.

1973 yılında ise Uğurlu ailesi fertleri sıkıyönetimce silah kaçakçılığı ithamı ile tutuklanınca, kardeşim Mustafa Necati Topuz, tutuklanan kişiler ve o an serbest olan Ramazan Üldeş aleyhine aleni ve eş dost arasında beyanlarda bulununca, bu ailenin adamları ve Ramazan Üldeş ile Macit Hüsmek'in tertip ettikleri tertipli bir kaza sonucu öldürülmüştür. Zira Macit Hüsmek de bu silah kaçakçıları ile birlikte çalışmaktadır. Gerekli araştırma ve soruşturma yapılarak bu hunharca cinayetin aydınlatılmasını arz ve talep ederim..."

Süleyman Necati Topuz'un İstanbul Savcılığı'na yaptığı bu başvuru 29 Ekim 1960 tarihlidir. Bu başvurularda bulunan Topuz'un Türk mafyasında çalışmış olduğunu kendi açıklamalarından öğrendik. Ayrıca, Interpol'un Abuzer Uğurlu ile ilgili tutuklama emrinde de Topuz'un adına rastladık.

Şimdi, bu eski kaçakçı, tutuklu bulunduğu bir cezaevinden devletin resmi organları ile bizlere başvurarak, ailesi ile ilgili ölüm olaylarının aydınlatılmasını istemektedir.

Ben Topuz'un bu açıklamalarını, kaçakçılık ile ilgili operasyonlar yapıldığı sırada, bu olaylara ışık tutabilmek ve bu olayların bütün ayrıntıları ile beklenen ya da beklenmeyen bütün olası gelişmelerle birlikte ele alınması için yayınlıyorum. Ve inanıyorum ki, bu olayların üzerine giden dürüst sıkıyönetim gö-

revlileri ile güvenlik yetkilileri, kendi görev namusları dışında yaygın bir kamuoyu desteğine de gerek duymaktadırlar. Milyonların ve milyarların döndüğü bu kaçakçılık olaylarını aydınlatmaya çalışan bütün görevlilere, herkesin, karınca kararınca yardım etmesi ve katkıda bulunmasını da bir insanlık görevi sayıyorum. Bu belgeleri, bu nedenle yayınlıyorum.

Süleyman Necati Topuz'un can güvenliğinin sağlanması için etkili girişimlerde bulunulması, Telemen olayı ile bu olayın birlikte değerlendirilmesi, birçok olaya ışık tutmaya yetecektir.

Uğurlu ailesinin yakın dostları kaçakçı Hacı Mirza ile eğlence yerlerinde resim çektiren valilere de bu devlet, hiç olmazsa "tanık" sıfatıyla birkaç soru sormalıdır. Evet birkaç soru!.. Ve Abuzer Uğurlu'nun sıkıyönetim Mahkemesi'nce tutuklanmasından sonra serbest bırakılması da yeniden soruşturma konusu yapılmalıdır.

Evet, şimdi yeniden soralım: Abuzer Uğurlu'nun tahliyesine kimler karar vermişti?

(Cumhuriyet, 18 Aralık 1980)

ALTAN ÖYMEN

Altan Öymen'in gazetecilik yaşamı, bugünlerde otuz yılını doldurdu. Bu otuz yıl, kimi zaman haberlerin satır başlarında, kimi zaman bir yolsuzluk haberinin ince ayrıntılarında, kimi zaman da uydurma suçların gölgesinde geçirilen cezaevi günleri ile dolmuş; arada Kurucu Meclis üyeliği, basın ataşeliği, milletvekilliği, bakanlık, grup başkan vekilliği, parti genel sekreter yardımcılığı ile Altan Öymen, çok partili yaşama adımımızı attığımız 1950'lerden bu yana, olayların içinde, haberlerin satır başlarında yaşamış; birçok iktidar, devlet adamı, politikacı, parti lideri tanımıştır.

Öymen, böylesine bir maraton pistinde ve böylesine bir deney birikimi ile yeniden yazılarına başlıyor.

Altan Öymen gazeteciliğe, 12 Aralık 1950 tarihinde, Ankara'da Ulus gazetesinde başladı. Önce Ulus'ta, Ulus DP hükümetince kapatılınca yerine çıkan Yeni Ulus'ta, Halkçı'da, Cemil Sait Barlas'ın çıkardığı Pazar Postası'nda, o tarihte başka sahiplerin elinde olan Tercüman'da, Ankara'da yayınlanan

Yenigün'de, 1960 öncesi demokrasi savaşı veren Akis ve Kim dergilerinde, 27 Mayıs Devrimi'nden sonra Öncü'de, muhabir istihbarat şefi, genel yayın müdürü, yazar, araştırmacı, yurt dışı muhabiri olarak çalıştı. 70'lerden sonra ANKA Ajansı'nı kurdu ve bu ajansı yönetti. Milliyet gazetesinde, Günaydın'da, Cumhuriyet'te araştırmaları, yazı dizileri yayınlandı. Cumhuriyet gazetesinde fıkra yazarlığı yaptı.

Öymen 1960 Devrimi'nden sonra Kurucu Meclis üyeliğinde bulundu; 1961-65 arasında Bonn'da basın ataşeliği yaptı. 1977 seçimlerinde CHP Ankara Milletvekili olarak parlamentoya girdi, bir süre Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yaptı. CHP Millet Meclisi Grup Başkanvekilliği ve CHP Genel Sekreter Yardımcılığı görevinde bulundu.

Öymen, sendikacılık kavgasına da katıldı. Ankara Gazeteciler Sendikası Başkanlığı yaptı; İstanbul ve İzmir sendikalarının federasyon kurma yolundaki çalışmalarına katıldı.

Özetle Öymen, son otuz yıla damgasını vuran gazetecilerin en ön saflarında yer aldı.

Gazetecilikte kalem arkadaşlığı, askerlerin silah arkadaşlığına benzer. Altan Öymen ile bizim arkadaşlığımız böyle bir arkadaşlıktır. Bizim kuşak için Öymen, hem bir arkadaş, hem de bir "ağabey"dir. Bu "ağabey"den, gazetecilik uğraşında çok ders aldık. Öymen'in habercilik tutkusundan çok yararlandık. Bir haberi, bir yolsuzluk belgesini birlikte kovalarken eğitildik, meslekte deneyimimiz arttı.

Şimdi, "Mobilya Yolsuzluğu" üzerine Öymen ile yaptığımız ortak çalışmaları düşünüyorum. Her belgeyi, nasıl tek tek incelemiş, yurt içinde ve yurt dışında nasıl bir titiz uğraşı ile Şellefyan düzeninin kirli hünerlerini sergilemiştik!

Gazeteciler, çoğu kez işledikleri suçlardan ötürü değil, işlemedikleri suçlardan ötürü cezaevlerine girerler Çünkü, gazetecileri cezaevlerine sokan suçları değil, iktidar sahiplerinin gazeteciler için duydukları öfkelerdir Öymen, bu öfkenin duygusal dalgalar içinde, 12 Mart döneminde, işlemediği bir suçun, bugün çoğumuza gülünç gelen gerekçeleri ile bir süre cezaevinde kalmış ve ülkemizde gazeteciler için bir çeşit "alın yazısı" olan cezaevi çilesinden de geçmiştir

Altan Öymen, hiçbir zaman kopmadığı gazetesinde, Cumhuriyet'te yeniden yazmaya başlıyor

ÖYMEN'e hepiniz adına "hoş geldin" diyorum...

(Cumhuriyet, 20 Aralık 1980)

KİNLERİNİN NEDENİ...

Sağcı yazarlar bize niçin söverler?

Bunun iki nedeni vardır. Birincisi, bu gibilerin Atatürk'e bakış açılarıdır. Bizler, Atatürk'ü, Atatürk devrimlerini ilerici tavrımızın kaynağı ve kökeni sayarız. Bunlar, Atatürk'e Atatürk adının verilmesine bile karşı çıkarlar:

"Sonra birtakım dalkavuklar topladılar. O'nda uzun bir süre uğraşarak meydana getirmeye çalıştıkları kibiri okşamak için 'Atatürk' sıfatını verdiler parmak zoru ile. Niçin Atatürk? Mustafa Kemal'den önce Türklük yok mu idi? Veya Türklük ondan mı doğmuştu?"

10 Kasım 1970 tarihinde bu satırları yazan, Tercüman gazetesi görevlisi Ahmet Kabaklı Efendi, bugün el çabukluğu ile "Atatürkçü" kesilirse, bizler bu efendinin geçmişini sergileriz. Bunların Atatürk'e bakış açıları budur! Atatürk'e de, devrim tarihine de böyle bakarlar bu efendiler.

Aynı Kabaklı'nın, 28 Şubat 1968 günlü Tercüman gazetesinde "Menemen ve Kubilay" başlıklı yazısındaki görüşleri de şunlar; okuyalım

"Bu memleketin yakın tarihi karanlıklar içindedir. Vaktiyle ihdas edilmiş nice yalan ve iftiraları, üstelik milleti tehdit için kullanan o korkunç müstemleke valisi zihniyetinin sahipleri, bugün hala ağızlarını her açışta millete hakaret ve kin saçarlar. Bu vaka, tam 23 Aralık 1930 tarihine, yani İsmet Paşa'nın Başvekili bulunduğu, CHP'nin iktidarı almasından korktuğu 'Serbest Fırka'yı yiyip çiğnemeye karar verdiği günlere rastlıyor. Her tarafta birtakım hadiseler ihdas etmek, sonra da onu kanla bastırmak, o şehri yıkmaya kadar gitmek, bu bahane ile siyasi rakiplerini iplere çektirmek... Bizdeki politika ekolünün başlıca şenaat metodudur"

Ağzı salyalı gericilerce şehit edilen Kubilay'a ve Atatürk'ün başında bulunduğu yönetime, Kabaklı Efendi'nin yaptığı tanıma bakın siz:

- Müstemleke valisi zihniyetinin sahipleri!..

"12 Eylül Atatürkçüsü" Kabaklı Efendi'nin bir yüzü budur Bu efendinin bu yüzünün çok iyi tanınması gerekiyor

Kabaklı Efendi'nin ikinci özelliği, patronu Kemal Ilıcak'ı savunmadaki korkunç sadakatıdır. Bu sadakat, insan gücünü aşan

bir bağlılıktır! Öyle ki, Ilıcak'ın, Mitrani'li, Abaruh'lu, Moreno'lu azınlık ortaklıklarını sıraladığımızda Kabaklı hemen saldırır. Söver, söver, söver!..

Şimdi ben, kimseye sövüp saymadım. Ilıcak'ın azınlık şirketlerini, ticaret siciline dayanarak yeniden açıklayacak ve Kabaklı efendiye soracağım:

- Bunlar yalan mı?

Şirket adı: Tarımsan, Ticaret siciline kayıt tarihi: 4.2 1976, Kurucu ortaklar: Kemal Ilıcak, Ali Çekiç, Güneri Civaoğlu. Hakkı Özkazanç... Şirket sermayesi, 29.11.1976 günü 3 milyona, 18.11.1978 günü de 10 milyona çıkarılmış ve şirkete, "Morsu" ve "Saba Oto-Kırklar" kısa adlarıyla bilinen iki şirket daha ortak olmuştur. Morsu'nun kurucuları, Naham Susar, Vedat Moreno, Zeki Susar, Yusuf İçsevgi, Yaşuvo Susar, "Saba Oto-Kırklar"ın kurucuları da Salamon R. Mitrani, Davit Abaruh, Hayim R. Mitrani, Sultane R. Mitrani, Hanna Davit Abaruh, Vivyan R. Mitrani'dir. Bunlar doğru mu, değil mi?

Şirket adı: "ABC Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş", Ticaret Sicili gazetesinde yayın tarihi: 16 Şubat 1977, gazetenin sayısı: 160, sayfası: 46, bulunduğu dosya: İstanbul Asliye Birinci Ticaret Esas: 77/193, 77/206 karar sayılı dosya... Aret Camciyan ile Kemal Ilıcak'ın ortaklıkları bu şirkette de söz konusudur. Var mı bir itiraz?

Şirket Adı: "Anadolu Kredi Kartı Turizm ve Ticaret A.Ş.", Ticaret Sicili gazetesinde yayın tarihi: 27 Mart 1978, gazetenin sayısı: 439, İstanbul ticaret sicilindeki kayıt no: 138371/85826... Bu şirkette de Tercüman gazetesi ve ayrıca Kemal Ilıcak, Aret Camciyan ile ortaktır. Var mı buna da bir itiraz?

Bu efendilerin, bizlere sövüp saydıkları da işte bu ilişkileri sergilememizden ötürüdür. Bu belgelere rağmen, Kabaklı Efendi, patronuna tam bir "sadakat" içinde, bakınız bizlere nasıl saldıracaktır. Söverek tabii... Başka hüneri yok!

Bu saldırıdan önce Kabaklı Efendi'ye soruyorum:

Patronunuz Kemal Ilıcak'ın Mıgırdıç Şellefyan ile bir iş ilişkisi var mıdır, yok mudur?

Kabaklı Efendi'ye bir günlük süre! Sonra, bunun yanıtını belgeleriyle ben bu köşede açıklayacağım. Bilgilerinize...

(Cumhuriyet, 21 Aralık 1980)

GEÇMİŞE BAKINCA...

Santral Holding olayının sağ basında yer alış biçimi, Türkiye'de sağcılığın iç yüzünü de sergiliyor. Milyarlık bir vergi kaçakçılığı olayı, sağ basında başyazılar ve manşetlerle saptırılmak isteniyor. Bu, olayın çarpıtılması için atılmış ilk adımdır. Bundan sonrası, olayı devlet yetkililerine bildiren Holding üst yöneticisi Aydoğan Şan ile olayı kovuşturan hesap uzmanlarının, "Marksist-Leninist ve hatta Maoist" olduklarının ilanıdır. Belki bu yolla, "ürkek ve nazlı sermayeyi" diledikleri ve alıştıkları gibi savunmuş olurlar. Nasıl olsa, düzen şimdiye kadar "böyle gelmiş" şimdiden sonra da "böyle gider" diye düşünüyorlar."

Geçmiş günlerin gazete kolleksiyonlarını şöyle bir karıştırın, göreceksiniz: Her kim ki sermaye sınıfının üst katmanlarındaki yolsuzlukları sergilemiştir, sağ basın bu yolsuzlukları belgeleyenlere karşı savaş açmıştır. Bu kural hiç, ama hiç değişmemiştir. Bezmenler olayında da aynı kural geçerlidir. Amaç hem Bezmen'leri korumak, hem de bu yolsuzluğu belgeleyenleri bezdirmektir.

Bu konuya değinince, geçmiş dönemlerde kaçakçılık olaylarını izleyen, kanlı teroristleri bir bir yakalayan, yeraltı dünyasına göz açtırmayan namuslu polislerin başlarına neler geldiğini de anımsadık istersistemez. Evet, bir de bunları düşünelim:

Bir zamanlar İstanbul'da yeraltı dünyasına göz açtırmayan Sadettin Tantan, geçmiş dönemlerde niçin apar topar görevinden alınıp başka yerlere sürgün edilmişti? Bunun yanıtı çok basittir: Türkiye'de siyasal etkinliği en yoğun olan grupların başında "kara paracılar" dediğimiz yeraltı dünyası gelir. Bu yeraltı dünyasının, siyasal partilerde sözcüleri ve temsilcileri bulunur. Kara paracılar, siyasal partilerdeki bu köprü başlarını harekete geçirerek, sularını bulandıran emniyet görevlilerini hemen yerlerinden aldırırlar. "Tantan olayı" bunun örneğidir.

Bir başka örnek verelim: Terörist çetelerin kanlı ipuçlarını ele geçirip, bu katilleri yakalayan ve cezaevi kaçağı idam mahkumlarını sığındıkları yerlerde ele geçiren emniyet görevlileri, neden bu başarılarından sonra, hemen görevlerinden alınıp başka illere sürgün edilir?

Bunun da yanıtı çok açıktır: Yakalanan terör çetelerinin bazı siyasal partilerle örgütsel ve siyasal yakınlıkları vardır. Ör-

güt partiye, parti bakana, bu görevli hakkında şikayetlerde bulunur. Sonrası kolaydır; iktidardaki siyasal parti, şikayetçi partinin desteği ile ayakta durmaktadır. Bu partiden gelen bir istek, emir sayılır ve hemen yerine getirilir. Örnekleri biliyoruz, hep böyle olmuştur. Evet, geçmiş dönemlerde bu gibi olayların örneklerine -hem de çok acı örneklerine- rastlanmıştır

Yeraltı dünyasının "babalar" olarak adlandırılan yöneticileri birer birer ele geçerken. bugünlerde güvenlik kuvvetlerinde yapılacak her atamanın özel anlamı olacaktır Jandarma Genel Komutanı ve Milli Güvenlik Kurulu üyesi Orgeneral Sayın Sedat Celasun'un geçmiş dönemlerdeki operasyonları nasıl bir duyarlılıkla izlediğini bildiğimiz için, örnekleri daha da çoğaltmayı gerekli görmüyoruz.

"İdarede tarafsızlık", hele "güvenlik kuvvetlerinde tarafsızlık", kişiden kişiye ayrı ayrı anlamlar alan çok subjektif, çok esnek bir kavramdır. Böyledir ama, bu esnek. bu subjektif kavramın yine de az çok elle tutulur somut ölçütleri bulunur. Bu ölçüt, meslekte başarılı çalışmalar yapmış olmaktır. Ama bu başarıyı kim ölçecektir? Geçmiş dönemden kalan bürokratlar mı? Kim?

Başta silah kaçakçılığı olmak üzere, "hiçbir sınıfa, hiçbir aileye" ayrıcalık tanımadan, her türlü kaçakçılık olayının önlenmesi ve sorumluların mahkeme önüne çıkarılması, 12 Eylül yönetiminin elbette yüz akı olacaktır.

Geçmiş dönemlerde devlet bürokrasisi çok acı olaylar yaşadı; milyonluk yolsuzlukları yakalayan devlet görevlileri sürüm sürüm süründürüldü. Katilleri kanlı silahlarıyla ele geçiren namuslu polisler bürokrasi çarkında ezilmek istendi.

Bütün bunları bildiğimiz için bunları anımsatmak ve "böyle gelmiş, böyle gitmez" diye düşünmek, inanmak istiyoruz...

(Cumhuriyet, 22 Aralık 1980)

ŞELLEFYAN DÜZENİ...

Mıgırdıç Şellefyan kimdir?

Şellefyan, 8.8.1970 tarihinde arkasında milyonlarca lira devlet borcu bırakarak kaçan Ermeni kökenli bir işadamıdır. Tercüman gazetesi Genel Yayın Müdürü Güneri Civaoğlu, sahipliğini Metin Toker'in, Genel Yayın Müdürlüğü'nü Kurtul

Altuğ'un yaptığı Akis dergisi'nin 1.1.1968 tarihli sayısında, eski başbakanlardan Demirel ile Şellefyan'ın ilişkisini şöyle anlatmaktadır; okuyalım:

Şellefyan'ın Başbakan Demirel'e "Süleyman" diye hitap etmesi, eski iş ortaklığındaki karşılıklı vaziyetlerini devam ettirme kudretinin bu Ermeni vatandaşın elinde olmasının bir sonucudur. Bu ortaklıkta Demirel, Şellefyan'ın maiyetinde daha ziyade paravan adam olarak çalışmış, menfaatten kendisine pay verilmiştir...

1950-60 döneminde Demokrat Parti İstanbul Milletvekilliği yapan Şellefyan'ın, Yassıada ve Kayseri'deki tutukluluk günleri bitince, devrik cumhurbaşkanı Bayar ile Başbakan Demirel arasında "posta güvercinliği" yaptığını, kendisine. Adnan Menderes'in polisi Bumin Yamanoğlu'nu "muhafız" olarak tuttuğunu da yine Civaoğlu'nun kaleminden öğrenmiş bulunuyoruz.

Basına "mobilya yolsuzluğu" olarak yansıyan ünlü sahtecilik olayında da Şellefyan adına sık sık rastlanmıştır. Mobilya yolsuzluğunun yurtdışı ilişki ve uzantılarını araştıran arkadaşımız Altan Öymen, "Yahya Demirel-Arden Şellefyan" ortaklığını resmi nitelikli belgelere bağlayarak kanıtlamıştır. Kirkor Arden Şellefyan, Mığırdıç Şellefyan'ın sevgili oğlundan başkası değildir. "Demirel" soyadını, Interpol afişlerine geçirten Yahya Demirel. yurt dışına kaçtıktan sonra Mığırdıç Şellefyan ile beraber devlet hazinesinden dolandırdığı paralarla İsviçre kumarhanelerinde gününü gün etmektedir.

"Demirel-Şellefyan" işbirliğini böylece sergiledikten sonra, bu konuya bir nokta, daha doğrusu bir noktalı virgül koyup, "Ilıcak-Şellefyan" ilişkisine gelelim.

Şellefyan yurtdışına kaçtıktan sonra, yasalar gereğince Şellefyan hakkında "icra takipleri" başlamış; İstanbul 4'üncü Ticaret Mahkemesi, 3.11.1970 gün ve 971/305 ve 971/398 kararları ile Şellefyan'ın iflasına karar verilmiştir. Şellefyan'ın "iflas hali", İstanbul 1'inci İflas Memurluğu'nun 971/22 sayılı dosyası ile işlem görmüştür. İflas İdaresi, Avukat Enver Buruloğlu, Avukat Yuda Reyni ve Avukat Altan Ayanoğlu'ndan oluşmuştur

İflas İdaresi'nce hazırlanan raporun 5'inci sayfasının 8'nci maddesinde aynen şu paragraf yeralmaktadır:

- İflas İdaresi'nin istihbar eylediğine göre, müflis. Tercüman gazetesine de ortak idi. Hatta bu gazete Vakıflar Bankası'nın Karaköy Şubesi'ne, Basın İlan Kurumu yolu ile (1.000.000) lira tediye etmiştir...

Ziraat Bankası Beyoğlu Şubesi'nin, Banka Genel Müdürlüğü'ne yazdığı 18.3.1969 gün ve 21062/190 sayılı yazıda da Şellefyan hakkında bilgi verilirken, aynı konuya şöyle değinilmektedir:

T.C. Ziraat Bankası Beyoğlu Şubesi'ndeki hesabından 1967 yılında Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş.'ne matbaa makinaları (rotatifi) için 205.000 dolarlık akreditif açılmış, ayrıca Aralık 1968 ve Şubat 1969 ayları sonunda 500 biner liralık olmak üzere cem'an 1 milyon lira nakden tediye edilmiştir...

Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü Disiplin Kurulu'nun 10.8.1971/50 toplantı, 1971/90 dosya, 1971/65 karar sayılı tutanağında, bankanın Beyoğlu Şubesi'nin "470 sayılı ticari kredi müşterisi" Mıgırdıç Şellefyan ile ilgili bölümler, "Ilıcak-Şellefyan" ilişkisini gözler önüne sermektedir.

Disiplin Kurulu'nun Beyoğlu Şubesi ile ilgili 65 sayılı kararının üçüncü sayfasındaki şu bölümü de okurlarımıza aktaralım:

- Mıgırdıç Şellefyan'ın mutemet sıfatıyla ithal ettiği, Tercüman Gazetecilik ve Matbaacılık A. Şirketi'ne ait baskı makinasının 2.070.513,79 lira ve ardiye, gümrük vs. masrafı 650.000.- liranın da senet karşılığı avans hesabından ödendiği, 1967, 1968 ve 1969 yıllarında teminata alınan senetler arasında 2.210.000.- liralık senetlerin borçlusunun Tercüman Gazetecilik A. Şirketi olduğu, bunlardan 70 biner liralık 4 adet senedin muamelesiz iade edildiği...

Ziraat Bankası Beyoğlu Şubesi, Müfettiş Recep Dolapçıoğlu'nun 26.12.1970/2 idari, 8.1.1971/1 kanuni raporuyla inceleme görmüş ve "Kemal Ilıcak-Mıgırdıç Şellefyan" ilişkisi resmi raporlara da geçmiştir.

İşte, yıllardır savaştığımız "Şellefyan düzeni" budur; görmeyenler görsün, anlamayanlar anlasın!..

Bir yanda, "Demirel-Şellefyan" ortaklıkları, öte yanda "Kemal Ilıcak-Mıgırdıç Şellefyan" ilişkileri... Sonra Abaruh'lu, Susar'lı, Moreno'lu, Mitrani'li, Aret Camciyan'lı şirketler imparatorluğu ve devlet bankalarından alınan milyonlarca lira kredi

ve de sonra "olaylara Tercüman" Evet Tercüman, hem de şu yaşadığımız olaylara Tercüman!

Ey Türk halkı, ey devletin etkili ve yetkilileri; yıllardır gazetelerinde en ağır sözlerle bizlere saldıran, yurtsever yazarları ve politikacıları, "vatan ve millet düşmanı, hain, komünist" ilan edenler işte bunlardır Ulusal onurumuzun görkemli simgesi Mustafa Kemal Atatürk'e "Atatürk" adını bile çok gören bu insanların kalemlerinden, yıllardır üzerimize yağdırılmadık küfür kalmadı. İşte, bizlere niçin saldırırlar, niçin; bunları her gün devletin resmi belgeleriyle gözler önüne seriyoruz; anlamayanlar anlasın, görmeyenler görsün diye!

Hürriyet gazetesinin 23 milyon, Günaydın gazetesinin 12 milyon, Milliyet gazetesinin 8 milyon, Cumhuriyet gazetesinin 1 milyon vergi ödediği dönemlerde, iki yıl üst üste bir tek kuruş vergi vermeyen, üstelik, ona buna "köşe döndüren" Tercüman gazetesi bu işte, bu!..

"Şellefyan düzeni" bir yanda "Demirel-Şellefyan" öte yanda "Ilıcak-Şellefyan" ilişkileri ile sürüyor, sürüyor, sürüyor! Bilgilerinize!..

(Cumhuriyet, 23 Aralık 1980)

HACHETTE...

Hürriyet gazetesinin geçen haftaki "8. Gün" adlı pazar ekinde, Nezih Demirkent'in "Silah Satıcıları Basın Dünyasında" başlıklı ilginç bir yazısı yayınlandı. Demirkent'in yazısının bir bölümünü aynen aktarıyorum:

Dünyada basın sorunları ile ilgilenenler, geçtiğimiz günlerde ünlü gazete dağıtım örgütü Hachette'nin, ünlü silah satıcılarından Matra'nın eline geçişine tanık oldular. Bir süreden beri basına ilgi duymaya başlayan Matra, böylece birkaç yayınla birlikte (Elle, Tele 7 Jours, Journal Dimanche, Point) çok büyük, aynı zamanda uluslararası bir dağıtım kuruluşuna da sahip oldu...

Bu yazıyı okuyunca, sizler gibi ben de aynı Hachette'nin Türkiye temsilcisinin kim olduğunu sorup, soruşturmaya başladım. Tabii, Hachette'nin Türkiye temsilcisi kimse, hangi milli-

yetçi yurttaşımız ise, bu haberi duyar duymaz, "lanet olsun böyle temsilcilik" deyip, temsilcilikten ayrılacaktır

Kim dersiniz bu yurttaşımız? Bu yurttaşımız, her kim ise, hangi muhterem, hangi milliyetçi yurttaşımız ise, elbette Hachette'nin silah tüccarlarının eline geçtiğini bilmiyordur. Bildiği anda, -ki Demirkent'in yazısı ile öğrenmiş bulunuyor- hemen hazırlıklara girişecek ve Hachette'nin temsilciliğinden ayrılacaktır. Benim bundan hiç şüphem yok... Ne bilsin adamcağız, temsilcisi olduğu dağıtım şirketinin silah tüccarlarının eline geçeceğini? Bilmez, bilemez!

Ama ne yapalım, böyle olmuştur Elin hınzırı, gidip Hachette'i satın almıştır. Ne yapsın adam! Belki bu Hachette'nin Türkiye temsilcisinin bin türlü şirketi vardır, başını kaşıyacak zaman bulamamaktadır. bu yüzden Matra adlı silah satış örgütünün, temsilcisi olduğu şirketin "kökü dışarıdaki" merkezini satın aldığını bilmiyordur.

Ama bilmiyorsa, şimdi öğrendi, evet şimdi ne yapacak?

Ben ne yapacağını söyleyeyim. Hemen temsilciliği bir başkasına devredecektir. Dolaylı da olsa insan Matra'nın temsilcisi olur mu? Olmaz! Türkiye'de silah kaçakçılarının ipliklerinin pazara çıktığı bir dönemde, kim Matra adlı silah satış örgütü ile iş ilişkisi içinde görünmek ister? Kimse!..

Ben bu haberi okuduktan sonra, olaylara "tercüman" olup, bu konuyu ele alayım dedim. Şöyle düşünüyorum. Bu Hachette'nin Türkiye temsilcisi kimse, kendisine bu köşede bir yer ayırayım. Bir açıklama yapsın. Desin ki, "tamam kardeşim, Matra, Hachette'i almış, bundan böyle ben Hachette'in temsilcisi değilim" Dedim ya, ben "tercüman" olmak istiyorum. Hachette'in Türkiye temsilcisi kimse, hangi muhterem, hangi milliyetçi yurttaşımız ise ya bana bir mektup göndersin, ya da açsın telefonu durumu anlatsın, ben de bu köşede, eksiğimiz, yanlışımız varsa bunları yayınlayayım.

Sevgili okurlarım, sizler de bana yardım edin, bulun Allah aşkına şu Hachette'in Türkiye temsilcisini!..

(Cumhuriyet, 24 Aralık 1980)

ŞÜPHE...

Milliyet Gazetesi Genel Yayın Müdürü ve Başyazarı Abdi İpekçi'nin katili Mehmet Ali Ağca'nın banka hesabından yüklü paralar çıktığını biliyoruz. Katillere para ve silah sağlayan bir şebekenin var olduğundan, herhalde kimsenin şüphesi yoktur.

İpekçi cinayetinden önce Ağca'nın hesabına kim para yatırmıştı? Ağca'nın kaçışından sonra bu olayın üzerine giz perdeleri örtülüverdi. Olay, şimdi unutulmuş görünüyor.

Eğer bir polis yetkilisi olsaydım, araştırmalara bu noktalardan başlardım. Önce, siyasi nitelikli cinayetleri bir bir çıkarır; bu tarihlerde. cinayet sabıkalılarına hangi hesaplardan, kaç lira verildiğini ya da bu sabıkalıların belli kişilerin hesaplarından ne kadar para çektiklerini araştırırdım. Ve sorardım:

- Bu parayı sana niçin verdiler?

Bunları gelişigüzel yazmıyorum. Elbette bu konuda bizlere ulaşan bazı ciddi ihbarlar var. Evet, bu konulara şöyle bir girsek diyorum. Şöyle bir girsek ve bu hesaplardan kimlere para ödendiğini çıkarıp kanıtlasak..

Bu yazıyı okuyan birçok kişinin yüreğinin "hop" ettiğini görür gibiyim. Ama, bırakalım yürekleri biraz hop etsin. Etsin, etsin...

Şimdi bu yazıyı okuyunca, sağa, sola telefon ederler. Gözdağı vermeye çalışırlar. Sonra da sağ basında, kabak yüzlü rezillerden saldırı gelir

- Komünist...

Başkaca bir malzemeleri yoktur. Belge yayınlarsınız, sayı verirsiniz, tarih verirsiniz; bunlar hep beraber, koro halinde yaygarayı sürdürürler:

- Komünist...

Evet, ne diyorduk? Bunlar araştırılsa, bunlar bir bir ortaya çıkarılsa, belli cinayetlerle belli kişilere ödenen paralar arasında bir ilişki kurulsa, cinayet dosyalarına bir de bu banka hesap numaraları ile bakılsa, belki birçok cinayete ışık tutulur Belki, "belki" diyorum...

Silah kaçakçıları ile teröristler, belli banka hesapları ile katiller arasında ilişki kuruldu mu, bundan sonrası, benzer davaları bir tek davada birleştirmektir. İşte o zaman terörü destekleyen çevrelerin mali ve siyasal nitelikleri iyice ortaya çıkacaktır

Bu ortaya çıkarılınca, halkımıza terörün siyasal amacını ve çirkin yüzünü göstermek kolaylaşacaktır.

Önce elimize siyasal nitelikli cinayetlerin tarihlerini belirleyen takvimi alacağız. Bunu, belli kişilerin banka hesaplarından çekilen paralarla karşılaştırılıp, katillerin belli tarihlerde bankalardan ne amaçla para çektiklerini saptayacağız. Karanlık olaylara ışık tutacak olan soruşturmaların ipuçları belki bu hesaplarla ortaya çıkarılacaktır. Belki, "belki" diyorum...

"Sırdaş Hesap"tan önce bu ödemeleri saptamak çok kolaydı. "Sırdaş Hesap", bu gibi soruşturmaların üzerine çok kalın bir perde örtmüştür. Ama yine de araştıralım:

Teröristler, belli hesaplardan, hangi tarihlerde, ne kadar para çekmişlerdi?

Şöyle bir araştırsak diyorum. Şüphe bu ya...

(Cumhuriyet, 25 Aralık 1980)

TRT VE HEMA

Hangi taşı kaldırsanız, altından son on beş yirmi yılın zenginlerinin adları ve firmaları çıkmaktadır. Bunlardan biri Emin Hattat ve "HEMA" şirketler topluluğudur. Emin Hattat adı her yerde karşımızdadır.

Atatürk Bulvarı'nda 181 numaralı bina, Emin Hattat üzerine kayıtlıdır. Bu binada daha önce Gençlik ve Spor Bakanlığı kiracı olarak oturmuştur. Emin Hattat, Bakanlığın evsahipliğini yapmıştır.

Emin Hattat, Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın binayı tahliye etmesi için dava açmış ve Bakanlık binadan çıkmıştır. Bunun üzerine, bu binayı TRT Genel Müdürlüğü tutmuştur. Kira sözleşmesi beş yıl süre ile yapılmış ve Hattat'ın önerisinde şu koşul yer almıştır:

- 5 yıllık kira tutarı olan 100.000.000 (yüz milyon) TL'nin ortağı bulunduğum şirketlerin Hazine'ye doğmuş bulunan ve doğacak olan vergi ve resim borçlarına karşılık Hazine'ce mahsubu suretiyle ödeneceği...

TRT Genel Müdürlüğü'nün 18.1.1980 gün ve (Alım ve İkmal İşleri Da. Başk.) 035-2-7.5.9 sayılı yazısı ile eki 16.1.80

gün ve 8 sayılı Satınalma Komisyonu raporu, kiralanacak başka binalarla birlikte Emin Hattat'ın söz konusu kira sözleşmesi önerisini yönetim kuruluna sunmuştur

TRT Yönetim Kurulu 18.1.1980 gün ve 1980-2 sayılı kararı ile bu binayı kiralamaya karar vermiştir Kararın ilgili bölümü şöyledir:

- Genel Müdür İdari ve Mali Yardımcılığı, Küçükesat Caddesi 53 numaradaki Alım, İkmal, Ambar ve Nakliye Müdürlüğü ile Genel Müdür Program Yardımcılığı'nın yerleşmesini sağlayacak, brüt 5807 metrekare, net 4725 metrekare büro alanı olan Emin Hattat'a ait Atatürk Bulvarı 181 numaralı binanın, yıllığı 20.000.000.- TL. (yirmi milyon) TL'den beş yıl süreyle ve 5 yıllık kira ücreti tutarı, 100.000.000 (yüz milyon) TL'nin mal sahibinin mevcut ve gelecek vergi borcuna karşılık sermaye alacağımızdan mahsubu suretiyle ödenmesi şartı ile kiralanmasına ve bu konuda Genel Müdürlüğe yetki verilmesine...

Görülüyor ki, burada Emin Hattat ile TRT arasında, ilginç bir kira sözleşmesi yapılmıştır. Yalnızca Etibank'tan bir milyona yakın kredi alan HEMA şirketler topluluğunun Hazine'ye olan borçları, TRT aracılığı ile ödenecektir Ve beş yıl TRT Emin Hattat'ın "mutemeti" gibi, kira yerine Hattat'ın vergilerini ödeyecektir

Nasıl iştir bu Allah aşkına?!

Başbakanlığın 7.2.1978 gün ve 3 sayılı genelgesine göre, kurumların kiralanacak binalar için Başbakanlık'tan izin istemeleri gerekmektedir. Bu genelge gereğince Başbakanlık'tan izin isteminde bulunulmuş ve Başbakanlık 15.6.1978 gün ve 4270 sayılı yazı ile ancak 2.500.000 (iki buçuk milyon) TL için izin vermiştir. TRT, bu genelge ile belirlenen ölçülerin çok üstünde ve ayrıca Emin Hattat'ın özel mutemetiymiş gibi fonksiyonlar yüklenerek, Hattat'ın "mevcut ve gelecek vergi borcu karşılığı" olmak üzere, kira bedelini böylesine ödeme planına bağlayan bir ilginç sözleşmeyi imzalamıştır.

Bu konuda bir "haber-program' yapsak diyorum. Emin Hattat, Doğan Kasaroğlu, falan filan, şöyle bir konuşsak olmaz mı? Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın bu binadan kaç liraya çıktığını, TRT'nin aynı binayı niçin yıllığı yirmi milyon liraya tuttuğunu, bu Hattat'ın dostlarını, ilişkilerini, şunu bunu... Ne dersiniz, olmaz mı, olmaz mı?..

(Cumhuriyet, 26 Aralık 1980)

PETROL OFİSİ'NE...

Biri çıksa da Petrol Ofisi'nin akaryakıt bayiliklerini kimlere verdiğini tek tek ortaya çıkarsa, diye düşünüyorum. Son yirmi yılın akaryakıt bayilikleri, bunların sözleşmeleri ve de bu işletme sahiplerinin siyasal ilişkileri açıklansa, devlet olanaklarının nasıl bir "emme-basma tulumba" gibi çalıştığı gözler önüne serilir.

Elime bu konuda bir dosya geçti. Dosyadaki belgeleri inceledikten sonra, Petrol Ofisi Genel Müdürü Sayın Kemal Işık'ı arayarak, dosya hakkında bilgi istedim. Sayın Işık ertesi gün Genel Müdür Yardımcıları ile Hukuk Danışmanı'nı benimle tanıştırdı ve hep birlikte konuları ayrıntılara inerek tartıştık. Işık'a bu demokratik tutumu için teşekkür ettim.

Bu teşekkürü kamuoyu önünde yineleyerek, bu incelemelerden edindiğim sonucu okuyucularımıza açıklamak istiyorum. Başlayalım:

Muhyittin Mutlu, MSP milletvekillerindendi. Mutlu'ya, Petrol Ofisi Genel Müdürlük Kurulu'nun 2.7.1980 gün 62/1 sayılı kararı ile fuel-oil bayiliği verilmiştir. 8.6.1976 gün ve 28/24 sayılı kararla fuel-oil bayiliği dağıtımı durdurulmuş, 1.7.1980 gün ve 61/1 sayılı karar ile fuel-oil bayiliği verilmemesi kararı kaldırılmış ve ertesi gün Mutlu'ya fuel-oil bayiliği verilmiştir.

Tabii, bu bir rastlantıdır! Bu rastlantı olduğu gibi, Muhyittin Mutlu'nun AP hükümeti Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen hakkındaki gensoru oylamasına katılmamış olması da rastlantıdır! Tabii, bu bayilikle oldukça mutlu görünen Mutlu'nun, bu bayiliği 12 Eylül harekatından bir gün önce, 11.9.1980 gün ve 97/7 sayılı kararla kendi kurduğu "Mutlu Petrol Kol. Şirketi'ne devretmesi de bir başka rastlantıdır!

Bir başka bayiye gelelim:

Vedat Kars, AP Ankara ili yöneticilerindendir. Petrol Ofisi Genel Müdürlük Kurulu'nun 28.8.1980 gün ve 92 sayılı kararı ile Ankara Söğütözü istasyonu, aylığı 8 bin, evet yanlış okumadınız, sekizbin TL'ye kiraya verilmiştir. Üzerinde tesisleri ve "Hankamp" adlı restoranı ile büyük ciroları yapan bu bayilik gecekondu kirası karşılığı, üstelik dokuz yıllığına kiraya verilmiştir.

Kendileri ile görüştüğüm Ofis yetkilileri, Ofis'in bu bayi ile uyuşmazlıkları olduğunu, uzun yıllardır devam eden ve daha uzun yıllar da kanun yollarından halli sürecek olan ihtilafların sulh yolu ile ortadan kaldırılması için bu yola başvurduklarını söylemektedirler.

Bir başka örnek daha:

Hüseyin Bayrak, 1965 yılında yaptığı sözleşmelerle Petrol Ofisi'nden yedi tane istasyon kiralamıştır. Sözleşme süreleri yirmişer yıldır. Petrol Ofisi Genel Müdürlük Kurulu, 26.11.1980 gün ve 124 sayılı karar ile Bayrak'ın mirasçılarına, Taksim alanındaki en işlek benzin istasyonunu yeniden aylığı 7.500 TL'ye kiraya vermişlerdir. Böylece bu bayilik, babadan oğula "miras" yolu ile geçmiştir!

Ofis yetkilileri, Bayrak'a geçmiş dönemlerde 80 milyona yakın kredi kullandırıldığını, daha önce yapılan sözleşmeye göre, kira ilişkisinin 1985 yılına kadar süreceğini, Bayrak ile Ofis'in bu konuda mahkemelik olduklarını, "tarafların hak ve menfaatlerini dengelemek" amacıyla bu son sözleşmeyi imzaladıklarını ileri sürmektedirler.

Acaba Ofis yetkilileri Ankara 4. Ticaret Mahkemesi'nde 1977/414, Üçüncü Ticaret Mahkemesi'nde 77/73, İkinci Ticaret Mahkemesi'nde 79/138 esas sayıları ile kayıtlı davaların kaybedileceği kanısında mıdırlar ki "karşılıklı menfaatleri dengelemek" amacıyla, bayinin mirasçıları ile sözleşmeler imzalamaktadırlar?

Bir başka olay da AP Trabzon milletvekili adayı ve Ankara il yöneticilerinden Mahmut Macit dosyasından kaynaklanıyor. Ankara Orman Çiftliği mülkiyetinde olan benzin istasyonu, Çiftlik Müdürlüğü'nden Ofis'çe kiralanır ve sonra da Mahmut Macit'e kiraya verilir Süre? Süre yirmi yıldır! Karar tarihi: 31.10.1980, karar sayısı: 115... Ofis'te genellikle sözleşmeler beş yıl için yapılmaktadır. Macit'in eski sözleşmesine göre, kira bitimine daha sekiz yıl vardır. Öyleyse, sekiz yıl sonra bitecek sözleşme için bugünden yirmi yıllığına kira sözleşmesi imzalamanın anlamı nedir?

"Devlet baba" çok iyi çalışıyor değil mi? Mutlular'a, Bayraklar'a, Macitler'e ne "şefkatli", ne "cömert", ne iyi baba şu "Devlet baba!.."

Nazlı Hanımefendiye:

Tercüman gazetesinin hanımefendi yazarı Nazlı Ilıcak, yine bana sataşıp durmaktadır. "İyi bir aile kızı" olan Nazlı Hanımefendi'ye bu "üslubu" hiç yakıştıramıyorum.

1- Ilıcak'ın "ustalar" diye sunduğu, Metin Toker ve Bedii Faik, geçmiş dönemlerde Ilıcak'ın babasının da aralarında bulunduğu DP'ye ağız dolusu küfürler ederlerdi. Acaba bu "ustalık" bu yayınlarından mı ötürüdür?..

2- Kabaklı Efendi'nin "ustalığı" Büyük Atatürk'e dil uzatmasından mı kaynaklanıyor? Bunu da öğrensek diyorum.

3- Nazlı Hanımefendi, eşinizin ortakları "Abaruhlar, Morenolar, Mitraniler, Camciyanlar, Susarlar"dan hiç söz etmiyorsunuz. Mıgırdıç Şellefyan ile eşinizin iş ilişkilerinden de hiç söz etmediniz. Bu konuları da bir lütfetseniz, diyorum.

4- Kardeşinizin kurucu ortağı bulunduğu Çavuşoğlu- Kozanoğlu firmasının Pendik liman inşaatındaki yolsuzluk dosyalarından da söz açsanız ne güzel tartışırız sizinle. Böyle küfürlere başvurmayın. Bu küfürler "aile terbiyenize" aykırıdır. Yapmayın, olmaz mı?

5- Gazetenizin kuytu bir köşesinde laf geveleyen ve bir zamanlar devlet kurumlarında aylığa bağlanan yazarınıza da söyleyin, biraz daha açık konuşsun da onunla da hesaplaşalım, olmaz mı?

6- Az kalsın unutuyordum. Silah tüccarlarınca satın alınan Hachette'nin Türkiye temsilcisi kimdi? Bir de bunu lütfetseniz, diyorum; okuyucular merak ediyorlar da...

Nazlı Hanımefendi, "iyi bir aile kızı" böyle yapmaz! Küfretmeyin; gelin, yazdıklarımıza yanıt verin; veremiyorsanız yalnızca oturun. Aman hanımefendi yapmayın, ayıp oluyor ayıp: aile terbiyenize yakıştıramayız!..

(Cumhuriyet, 27 Aralık 1980)

PEMBE KÖŞKÜN BAĞIMSIZLIĞI...

Pembe Köşk bağımsız mıdır?

Bence değildir Bağımsız olabilmesi için Pembe Köşk arazisi içinde yabancıların bulunmaması gerekir Oysa Pembe Köşk'ün bahçesi yabancılara verilmiştir.

- Peki yabancılar Pembe Köşk'ü zorla işgal mi etmişlerdir?..

Hayır efendim: Pembe Köşk'ün sahipleri, Köşk'ün bahçesini başkalarına satmışlardır Yanı bu konuda alan değil, satan sorumludur. Ama Pembe Köşk'ün bahçesi satılmış ve Köşk'ün bağımsızlığı yok edilmiştir Gerçi Pembe Köşk eski hali ile yerli yerinde durmaktadır, ama Köşk'ün çevresinde yeni maliklerin binaları yükselmektedir

Pembe Köşk'ün kömürlüğü, garajı, antresi, tuvaleti, banyosu bağımsızdır Ancak, Köşk'ün bahçesi parsellenip satılmıştır Öyleyse Pembe Köşk bağımsız mıdır?

Her satış bir hukuksal işleme dayanır. Kurtuluş Savaşı önderlerinden İsmet Paşa'nın malik olduğu Köşk, nasıl olmuş da müteahhitlere satılmıştır? Bu gibi eski eserler kolay kolay satılamazlar "Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu" 13.3.1975 günü, "Cumhuriyet tarihimiz ve anıları açısından büyük önemi bulunan İsmet İnönü'nün Pembe Köşk'ünün parseli ile birlikte aynen korunması gerekli eser olduğuna" karar verdikten sonra, Köşk'ün sahipleri, bu tarihsel yapıtın bahçesine apartmanlar yapılması için bir ünlü inşaat şirketi ile anlaşmışlardır

Ama Pembe Köşk bağımsızdır

Bağımsız olduğu için Köşk'ün bahçesi, inşaat şirketinin emrine verilmiştir Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu da ne yapsın, hemen eski kararından dönerek 12.11.1976 günlü yeni bir kararla Pembe Köşk'ün bahçesine bina yapılabileceği sonucuna ulaşmıştır.

Eh, nasıl olsa Pembe Köşk bağımsızdır Bağımsız olduğu için, sahipleri köşkü diledikleri gibi satarlar Her kim ki bu işe karşı çıkıp varislerin dalgalarına taş atar o komünisttir tepeden inmecidir, kriptodur vatan ve millet düşmanıdır Öyleyse Pembe Köşk'ün varislerine hiç söz söylenmemelidir Çünkü Pembe Köşk bağımsızdır

Pembe Köşk'ün "tarihsel yapıt" kapsamından çıkarılmasından sonra, dosya, Kültür Bakanlığı eski Müsteşarı Prof. Emin

Bilgiç tarafından 6 Ekim 1976 günü İmar İskan Bakanlığı'na gönderilmiştir. Pembe Köşk bağımsız olduğu için dosya bir gün içinde imzalanarak varislerin istediği olmuştur.

Çünkü Pembe Köşk bağımsızdır.

Kapısı bağımsızdır, bacası bağımsızdır, banyosu, tuvaleti, antresi bağımsızdır, ama bahçede yabancıların binaları yükselmektedir. Bahçenin sağ köşesi tutulmuştur, sol köşesi tutulmuştur, sağdan baksan Köşk görünmez, soldan baksan Köşk görünmez. Ama Pembe Köşk bağımsızdır.

İki yüz metrekare, rahat, lüks katlar, Pembe Köşk'e sırtlarını çevirmişler ve beş milyona, on milyona satılmışlardır. Ama batıya dönük pencereleri ile Pembe Köşk bağımsızdır, tam bağımsızdır.

Kurtuluş Savaşı'nın boz kalpaklı İsmet Paşa'sının Pembe Köşk'ü, ipek kravatlı ve çok batılı varisleri eli ile satılmıştır. Ama Pembe Köşk bağımsızdır.

Yaşasın Pembe Köşk'ün bağımsızlığı!

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1980)

HOTEL TRT...

Eskiler, "fikr-i takip" derler. Bir sorun ortaya atılınca, bu sorunu sonuna dek izlemek gerekir. TRT Genel Müdürlüğü'nün, ünlü HEMA şirketi sahiplerinden Emin Hattat'ın üzerine kayıtlı binayı beş yıllığına, üstelik bu şirketin vergi borcuna karşılık kiralaması olayı için de "fikr-i takip" içindeyiz.

Önce olay konusunda genel bir bilgi verdik. Bununla yetinmedik, kira sözleşmesi ile ilgili belgeleri yayınladık. Bugün, olayın bir başka yönüne değineceğiz.

Bina sahibi Emin Hattat, binada daha önce kiracı olarak oturan Gençlik ve Spor Bakanlığı aleyhine "tahliye" davası açmıştır. Bu dava, Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde 78/390 sayı ile kayıtlıdır. Bu dava dosyasından öğreniyoruz ki, Hattat davayı, "Ben bu binayı otel olarak kullanacağım" diyerek açmıştır. Aslına bakarsanız, bu bina otel olarak yapılmıştır. Otel olarak yapılırken de herhalde bazı ayrıcalıklardan yararlanılmıştır. Bunlara da yeri gelince değiniriz.

Açılan bu dava devam ederken, Gençlik ve Spor Bakanlığı binayı tahliye etmiştir. Gençlik ve Spor Bakanlığı binayı tahliye ettiğinde kira, yıllık 1 milyon 600 bin TL.'dir. Gençlik ve Spor Bakanlığı 1 milyon 600 bin TL'den çıkmış, aynı bina TRT tarafından yıllığı 20 milyon TL'ye kiralanmıştır.

Kira, 1 milyon 600 bin TL.'den birden bire 20 milyon TL'ye çıkarsa ve beş yıllığına sözleşme imzalanırsa ve de, ve de HEMA şirketinin doğmuş ve doğacak vergi borçlarının TRT tarafından kira karşılığı olarak ödenmesi hükme bağlanmışsa, "ne oluyor bu devletin paraları" diye sormaz mısınız? Sorarsınız, yanıt verirler:

- Komünist...

Bu işin komünistlikle, sosyalistlikle, kapitalistlikle, ideoloji ile, şununla, bununla hiçbir ilgisi yoktur. Soru çok açık ve kesindir:

- Gençlik ve Spor Bakanlığı, Emin Hattat'ın binasına 1 milyon 600 bin TL yıllık kira ödüyor muydu?

Ödüyordu...

Emin Hattat, Gençlik ve Spor Bakanlığı aleyhine açtığı tahliye davasında "ben bu binayı otel olarak kullanacağım" demiş miydi, dememiş miydi? Demişti...

Aynı Hattat, aynı binayı yıllık 1 milyon 600 bin liradan, neredeyse yirmi katına, yıllığı 20 milyona kiraya verdi mi vermedi mi?

Vermişti.

Demek oluyor ki, Hattat'ın otel yapacağı bina, TRT'ye kiraya verilmiştir. Oh, ne iyi... "Hotel TRT"!..

Eh, benden şimdilik bu kadar.

Bu konu nedeniyle bir küçük uyarıda bulunayım. Burada yazdığım her satırın belgesi vardır. Belgeye, dosyaya bakmadan, kendi gözümle incelemeden tek bir satır yazmam. Bu belgelere karşı söz söylemeye kalkanlara, durumu saygıyla bildiririm. Sonra, "söylemedi" demeyin!

Kemal Ilıcak'ın Açıklaması:

MUMCUVARİ LAFLAR...

Uğur Mumcu, makalelerinde şahsım ve gazetemi hedef alan iddialarda bulunmaktadır. Geçtiğimiz yıllarda her bahsi et-

raflıca cevaplandırmama rağmen, aynı konuları bezmeden tekrar tekrar işlemesini, ideolojisinin gereği addediyorum.

Üslubundaki seviyeyi yakından tanıdığım bu şahsa, yeni bir açıklama göndermenin doğru olmayacağını bilmeme rağmen, "sükut ikrardan gelir" düşüncesi, beni aşağıdaki satırları yazmaya sevketmiştir.

İş hayatımda, hesabını veremeyeceğim hiçbir karanlık nokta yoktur. Bilhassa son yıllarda, Tercüman gazetesine baskı yaparak yön değiştirtmek amacını güden çeşitli teşebbüsler olmuştur. Sahibi veya ortağı bulunduğum şirketlerin üst üste 59 teftiş görmesi, bu nafile gayretlerin bir örneğini teşkil eder. Her teftişten yüzümün akıyla çıktığımı, burada bir kere daha belirtmek isterim.

Mumcu'nun tekrardan zevk aldığı suçlamalarını evvelce cevaplandırdığım, üstelik aleyhinde dava da açtığım için, yalnız son iddiası üzerinde durmayı kafi görüyorum. 1) Mıgırdıç Şellefyan, Tercüman gazetesine ortak değildir, hiçbir zaman da ortak olmamıştır. 2) Birçok sanayici, hatta devlet kuruluşu, muamelelerini kolaylaştırmak ve finansman imkanı yaratmak için, ithalatını mutemed kanalıyla yapar. Bazen Petkim, Ereğli Demir Çelik gibi, dahilden temin edilen malların sanayiciye intikali bile, mutemedler vasıtasıyla sağlanır. Ticaret hayatında alışılmış bir muameleyi, bir yolsuzluğun sacayağı gibi takdim etmek, "eğer kasıt yoksa" sadece derin bir bilgisizliğin eseridir.

Her tartışmada son sözü söylemeyi başarı addeden Mumcu'nun, şahsıma gene o malum uslubuyla hücum edeceğini iyi biliyorum. Ne var ki makbul olan son söz değil, doğru dürüst söz söylemektir.

KEMAL ILICAK

(Cumhuriyet, 29 Aralık 1980)

MATARACI'NIN MEKTUBU

16.12.1980 tarihinde bu köşede kendisini "mafya içinde çalışmış" bir kaçakçı olarak tanıtan Süleyman Necati Topuz'un mektubunu yayınlamıştım. Bu mektubun bir bölümünde Gümrük ve Tekel eski bakanlarından Tuncay Mataracı'nın da

adı geçmekteydi. Konu ile ilgili olarak Sayın Mataracı'dan bir mektup aldım.

Mataracı şu anda gözetim altındadır. Ben kendi yaşantımda tek yanlı suçlamalardan çok acı duymuş bir insanım. Üstelik gerçeklerin ortaya çıkarılması, gazeteci olarak bizlerin görevidir. Bu nedenlerle, Mataracı'nın tutukevinden gönderdiği mektubun ilgili bölümünü yayınlıyorum:

"16.12.1980 günkü yazınızda size gönderilen ve sütunlarınıza aldığınız bu mektupta ismimin geçtiğini üzüntü ile okudum. Bu mektubu yazdığı bildirilen Süleyman Necati Topuz adlı kimseyi tanımam, onun da beni tanıdığını sanmıyorum. Mektubun bana ait kısmı tamamen gerçek dışıdır. Hayatımın hiçbir aşamasında bu tür eylem ve işlemlerle ilgim asla olmamıştır. Devlet adına yüklendiğim görevlerde de bu ve benzeri lekelemelerle mücadele ettim. Bu mücadelelerden gocunanlar sürekli olarak çamur atma yarışı içinde bulunmuşlar ve benden de gerekli yanıtı almışlardır."

Mataracı daha sonra, bakanlığı sırasında böyle suçlamalarla karşılaştığını, hakkında gensoru ve soruşturma önergeleri verildiğini anımsatarak, bu çabaların "siyasal amaçlı" olduğunu belirtmektedir. Mataracı mektubunda, "kendisine ilişkin bir lekelemenin gerçek yönünün açıklanmasına yardımcı" olacağım inancında olduğunu belirterek, Süleyman Necati Topuz'un mektubunu yanıtlamak istemiştir.

Süleyman Necati Topuz'un mektubunu gerçeklerin ortaya çıkması için yayınladım. Mataracının da mektubunu bu nedenle yayınlıyorum.

Ilıcak'a Yanıt:

Dün bu köşede Bay Kemal Ilıcak'ın tekzip yazısını okudunuz. İzninizle Ilıcak'ı yanıtlayayım:

1- Bay Ilıcak, gazeteniz, şirketleriniz ve sizinle ilgili olarak yazdığım her satır devletin resmi belgelerine dayanmaktadır. Açtığınız ve açacağınız her davada bu belgeleri yargıç önüne getireceğim. Bunlara yanıt verecek güce sahip olacağınızı hiç sanmıyorum.

2- Gazetenizde size bağlı yazarlar, "Hiçbir azınlık ortağınızın olmadığını" yazıyorlar. Ben de Ticaret Sicili'ne dayanarak, Morenolar, Mitraniler, Susarlar, Abaruhlar'la, Camciyanlar'la ortaklıklarınızı kanıtlıyorum. Var mı bir diyeceğiniz?

3- Her teftişten "yüzünüzün akı ile çıktığınız" konusunu ilgi çekici bir açıklama olarak değerlendirdim. Yakında, "Meriç Tekstil" ile ilgili "yüz akı" belgelerini sergileyeceğim. Bakalım, ne diyeceksiniz?

4- Mıgırdıç Şellefyan ile "iş ilişkisi" içinde olduğunuzu resmi belgelere dayanarak yazdım. Şellefyan ile ortak olduğunuz, iflas idaresinin hazırladığı raporda yer almıştır. Ben yalnızca Şellefyan'ın sizinle "ilişkili" olduğunu yazdım. Siz de bu ilişkiyi kabul ediyorsunuz. Benim de sizden istediğim bu kadar. Teşekkür ederim.

5- Söz açılmışken, Şellefyan'ın Emlak Kredi Bankası'nın İstanbul Bahçekapı Şubesi "891 sabit sayılı firma" hesabında adı geçen, Janet Çavuşoğlu, K. Çavuşoğlu, Kemal Ilıcak, Turhan Dilligil ve İzzettin Turanlı adlarının ne anlama geldiğini de açıklar mısınız?

6- Şellefyan'ın "mutemet" sıfatı ile ithal ettiği, Tercüman T.A.Ş.'ne ait "baskı makinası" ile ilgili kredi işleminde yolsuzluk görülmüş ve Banka Disiplin Kurulu, 10.8.1971 tarihinde bankanın Beyoğlu Şubesi sorumlularını cezalandırmıştır. Bu yolsuzluk değil de nedir Bay Ilıcak?

Neyse Ilıcak, siz yine mutemediniz Mıgırdıç Şellefyan'a "itimada" devam edin; ben sizlere, yakında "Meriç Tekstil" dosyasında buluşmak üzere huzur dolu günler dilerim...

(Cumhuriyet, 30 Aralık 1980)

BİR ÖNERİ...

Vergi almada yaşam düzeyinin ölçü alınması çok yararlı bir yöntem gibi görünüyor: "Gibi görünüyor" diyorum, çünkü bu yöntemin kimler için nasıl uygulanacağı oldukça tartışma götürür bir konudur. Denetlemeyi kim yapacak, denetim birimleri bu işte yetecek mi? Sorun bu.

Adamın hanı var, hamamı var, iki üç yalısı var; deniz motoru var; altında Mercedes'i, BMW'si var; ödediği vergi yalnızca beş on bin lira. Olacak iş mi bu?

Bir de memurların, işçilerin ödedikleri vergilere bakın. Bunlar, maliyecilerin "kaynakta tevkif" dedikleri yöntemle alınıyor. Yani, devlet vergiyi peşin olarak kesiyor. Serbest meslek yükümlüleri için bildirim esas alınıyor. Serbest meslek sahibi ne bildiriyorsa, bu bildirim üzerine vergi kesiliyor. Devletin denetim birimleri de sayıca yetersiz olduğundan, "serbest meslek" başlığı altında toplayacağımız yükümlüler arasında vergi kaçıranları saptamak çok güçleşiyor. Durum böyle...

Bu yeni vergi düzeninde "sırdaş hesap" nasıl işlem görecek, bunu pek bilemiyorum. Vergi kaçırmak isteyenler, bu sırdaş hesabı kullanmayacaklar mı? Bankacılığın çapraşık işlemleri içinde bu para, yükümlünün öteki vergiye bağlı gelirleri ile nasıl birleştirilecek, bir türlü aklım ermiyor. "Ermiyor" diyorum, gerçekten ermiyor.

Tabii, bu sırdaş hesabın sırrını, bu hesabı icad edenlere sormalı, ben nereden bileyim bunları?

Yılın şu son günü, belgeyle, sayı ve tarihle kimseyi üzmek istemediğim için konulara şöyle bir dokunup, geçmek istiyorum.

Nedir Allah aşkına şu "sırdaş hesap"? Para niçin saklanıyor, niçin ve kimden saklanıyor? Alnı açık olan parasını saklamaz! Para niçin saklanıyor? Kimden saklanıyor? Anarşistten mi, eşten dosttan mı, devletten mi, vergi memurundan mı? Kimden efendim, kimden?

Diyelim ki, bazı teröristlere belli kimseler para yardımı yaptı. Bunu, sırdaş hesaptan önce bu kişilerin banka hesaplarına bakarak öğrenebilirdiniz. Ya sırdaş hesaptan sonra bu gibi işleri ve ilişkileri nasıl öğreneceksiniz? Sırdaş hesap, bu kanlı işlerin üzerine bir sır perdesi çekmeyecek mi? Elbette çekecek!

Ne diyorduk efendim? Evet, bu işleri çok sıkı tutmak gerekir. Örneğin, yurtdışına kim para kaçırmış, kimin yurt dışında banka hesabı, evi, arsası, ticarethanesi var? Bunun için hemen bir yasa çıkarılır ve denir ki:

Yurtdışında menkul ve gayrimenkul sahibi bulunanlar, en geç üç ay içinde en yakın vergi dairesine veya konsolosluklara bu servetlerini bildirirler...

Bu bildirimler yapılınca, bu paraların Türkiye'den nasıl ve ne yollarla gittiği araştırılır ve ak koyun kara koyun belli olur. Bu öneriye bir itirazı olan var mı?

Servetin kökü dışarıdası, aşırı cereyanların en aşırısıdır efendim, yalan mı? Yanlış mı?

81 YILININ ÜLKEMİZE VE BÜTÜN İNSANLIĞA BARIŞ, ÖZGÜRLÜK VE HOŞGÖRÜ GETİRMESİNİ DİLERİM SEVGİLİ OKURLAR. NİCE NİCE YILLARA!..

(Cumhuriyet, 31 Aralık 1980)

-Peki Hocam, iktidara gelirseniz IMF ile imzalanmış üç yıllık stand-by anlaşmasını kaldıracak mısınız?

-Evelallah... Çünkü biz Fatihler'in torunlarıyız. IMF'ye 'hadi oradan' deriz...

Genel Kurul salonuna girince, Erbakan Fatihler'i unutuyor. ... ve veriyor oyunu; "Kabul!.." IMF'ye kabul, Ortak Pazar'a kabul, faiz kararnamesine kabul, gizli CENTO'lara kabul, 5 ailenin devlet bankaları eliyle zengin edilmesine kabul, Ortadoğu'da Arap ülkelerine karşı İsrail politikasına kabul, bu kan gölüne kabul, teröre kabul... Ve Batı Kulübü'ne de kabul... (Cumhuriyet 3 Temmuz1980, Batı Kulübü nde Dans...) Batı Kulübü'nde oryantal dansları izliyorsunuz sevgili okurlar! Çalanlar, Demirel ve saz arkadaşları, oynayan Erbakan hocamız! (Cumhuriyet, 21 Haziran 1980, Kulüp;'te Dans...)

Parlamento çatısı altındaki bu "son tango", ekonomik çöküntüyü önler mi? Hayır! Bu acımasız terörü önler mi? Yine hayır! Ya erken seçim? Erken seçim de hiçbir çözüm getirmez. ... Siyasal iktidar sahipleri, devleti yönetemez duruma düşmüşlerdir. Gün günden uğursuz gelecek, göreceğiz. Çünkü, kanser aspirinle tedavi olmaz; cüzzam izleri makyajla silinmez! (Cumhuriyet, 16 Ağustos 1980, Neye Yarar?..)

Silahlı Kuvvetler'in yönetime el koyması, yağmurun yağması gibi doğal bir olaydır. Devlet devlet olmaktan çıkar, parlamento on beş gün içinde seçmesi gereken cumhurbaşkanını seçmez ve ülke bir iç savaşın kanlı arenasına dönüşürse, Silahlı Kuvvetler'in yönetime el koymasından doğal ne olabilir! ... Biz, çok partili yaşamı, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyi, anayasal düzeni yaşatamadık. Bu sonuç, otuz yıldır bizi yönetenlerin, yönettiklerini sananların ve bunların siyasal düşüncelerinin tam bir iflası demektir. Kimsenin kimseye söyleyecek bir sözü yok! (Cumhuriyet, 14 Eylül 1980, Bundan sonra...)

Uğur MUMCU

ISBN 975-8084-45-3
9 789758 084456